Littafi Zarmu Kayna

Alhabar kulu

Woo ti kaakaw kuru koyo kaŋ din suuba Gereki cine ra, kaŋ ga baa ka Yesu cawandi nda takaddawey kaŋ a cawandi, kaŋ a yaamar, nda kaŋ a timme. Ir anniyaa ti ka ir too war se nda Gereki cine takaddaa kaŋ ga tee sanda a tee, takaddaa taagante kaŋ ga hin ka caw.

Laasaabu kaŋ

Woo fatta-ize kaŋ ti Grek Septuagint timmante nda Byzantine šenni timmantey ga nda šenni beeri-izey. Woo se ra, a ga goy kultura nda šenni dabaribay kaŋ ti šenni timmante ra, amma a ga hin ka bande-izey goo. Nda haya foo ga hima ka zama, taare Grek timmante foo. Nda war ga bande foo duwandi, war ga a santu jesusislord@joshuabible.com ga nda imeel.

Lissaŋ

Iri ga hin ka woo taariki-ŋaŋoo woo zaa kulu wala tontoo. Iri ši hin ka woo barmay wala ka woo neere. Nda iri guna firka foo, iri ga hin ka bataga santu jesusislord@joshuabible.com ga, alhaalin ir ga hin ka woo fasal nda ka taariki taagante foo noo iri se.

Matiyee Alxabar Xaabari

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Marku Alxabar Xaabari

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Yaxya Alxabar Xaabari

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Žoŋ Takarda

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Biyaandi

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Fatta

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Hinna

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Sariyaa Kokorantaa

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Yuusuwaa

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Matiyee Alxabar Xaabari

1

Yesu Almasiihu haŋaayan tira, wala Dawuda ize, Ibrahiima ize. Ibrahiima na Ishaaku haw, nda Ishaaku na Yaakuba haw, nda Yaakuba na Yahuuda nda a boreyaŋ haw, Yahuuda na Perez nda Zeera haw Tamar ga, nda Perez na Hezron haw, nda Hezron na Aram haw, nda Aram na Aminadab haw, nda Aminadab na Nahshon haw, nda Nahshon na Salmon haw, nda Salmon na Boaz haw Rahab ga, nda Boaz na Obed haw Ruth ga, nda Obed na Yesse haw, nda Yesse na Dawuda boŋ-izey haw. Daawuda boŋ-izey na Sulaymaana yaa Uriya waati ra, nda Sulaymaana na Robowaama yaa, nda Robowaama na Abiya yaa, nda Abiya na Asa yaa, nda Asa na Yosafaata yaa, nda Yosafaata na Yoraama yaa, nda Yoraama na Uziya yaa, nda Uziya na Yotaama yaa, nda Yotaama na Ahazi yaa, nda Ahazi na Ezekiya yaa, nda Ezekiya na Manase yaa, nda Manase na Amona yaa, nda Amona na

Yosiya yaa, nda Yosiya na Yekoniya nda a boreyaŋ yaa Babilooni zumandi waati ra. Babilon laabo bande banda, Jekoniya na Shealtielu yaa, nda Shealtielu na Zorobabelu yaa, nda Zorobabelu na Abihuu yaa, nda Abihuu na Eliakimu yaa, nda Eliakimu na Azoru yaa, nda Azoru na Zadoku yaa, nda Zadoku na Akimu yaa, nda Akimu na Eliudu yaa, nda Eliudu na Eleazaru yaa, nda Eleazaru na Matanu yaa, nda Matanu na Yakubu yaa, nda Yakubu na Yusufu yaa, wane kaŋ Maryama ceero, wane kaŋ ga Yesu yaa, wane kaŋ boŋ se Almasiihu. Alhamdulillah, kulu jine-ize kaŋ ga hun Ibrahima ga kaa hala Dawuda, jine fukoy-wo ni taaci. Nda kaŋ ga hun Dawuda ga kaa hala Babilon boŋ-ize, jine fukoy-wo ni taaci. Nda kaŋ ga hun Babilon boŋ-ize ga kaa hala Almasiihu, jine fukoy-wo ni taaci. Isa Almasiihu biyari ti nga. Zama kaŋ a nda ga Maryamu, a baaba, te Yusufu se, amma hala i ka kaa cebe, a guna kaŋ a ga ɲaŋ koy Alkaasa Seeney ga. Joseph, wey ga caw ize, alhaali ne nda a si ga baa a ma yaakari baane ra, a ga baa a ma koy nda sutura. Woo kulu, amma a ga woo zaabo hima ra, Yerkoy Boŋo izandi a se ɲaari ra, a ga fo: Yusufu, Dawuda hii, mana taasa ka Maryama, war jina, zaa; zama kaŋ ga a ra woo, Alkaasa Seeney ga a hun. A ga ɲaŋ hiino nda ni ga šii maaŋo kaŋ a ga Yesu, zama a ga goy a jama ka boŋ se i alhaaley. Woo kulu ti koy alhali ka Goykoy šenni kaŋ annabi ši šenni woo ti ben: Dii, woy laabo kaŋ ši goro te, a ga ize dii, nda i ga a maa Immanuwel, kaŋ maršendiyan ti Irkoy ga cebe ir ga. Yusuf na kaa fatta hinza ra nda, a tee kaŋ Goykoy izge na a yaamar sanda, a ga a weyboro zaa, nda a si a bay hala a na a hinza jinde, hinza jinde wey kaŋ na fatta alhaali, nda a na a maa Yesu.

2

Yesu ga haybayandi Betelehem Judea ra Erodi ganda zamanoo ra, ne, maajey kaŋ na kaa hawsa bine ra na kaa Yerusalem, ka fo: Manti Juufey ganda kaŋ haybayandi ga? Ir ga a hinkantey guna hawsa ra nda ir kaa ka a batu. Ni a na mana hundu, Heroodu wane borey a hima nd Yerusalaama kul nda a, nda ni a na ɲaŋandi kul liman-beriberi-boŋey nda siddikaw jama ra, a ga hãa ise ra kaŋ Almasiihu ga bana foo. Iri n'a fo a se: Betlehem Judée ra; zama wane n'a hantum annabi ra: nda ni Betlehem, Juda labu, si hin ka ceesu Juda jeshey ra ba; zama jeshikoy foo ga hun ni ga, wane ga di ay jama Israila. Sanda Heroodu na boŋ-yaaɲaŋ-izey wii ka sutura nda iri, a na waati kaŋ hãayan baa ka bangay se iri ga. A na iri sanbu Beetileymu ga, a fo: Ni koy ni baa se ka ceeci ka sutura ka hima-izey ga, amma sanda ni a dii, ni na se ka bay se ay se, ka ay kala koy ka a boŋ. Iri kaŋ ma guna laasaabu ra, ir koy; nda dii, haabu kaŋ ir guna hawsa gungumay ra, a ga ir yaabu, har a kaa, a hima kaŋ ɲaari din ga; ir guna haabu ra nda, ir fiya fiyaari beeri hay; nda ir kaa soro ra, ir guna ɲaari din nda Maryama a ŋa ra, nda ir zumbu, ir a batu, nda ir feeri ir gaabuyaŋ, ir a too biyey, zaabu nda turare nda mur; nda ir yaamar almaalam ra kaŋ ir ši koy Erodu ga, ir koy ir lamaana ga hantum fooyaŋ ra. Alhali iri kala te, ay guna, Yerkoy Boŋo izandi ka bangay ra Yusufu se, ka fo: Kala, hima ize nda nda a nda, ka duwandi ka koy Misra, ka tee yan har ay ma fo war se; zama Erodi ga baa ka ceeci ize nda ka halaandi a. Amma a kaa tashi, a zaa ka boro jinay nda a nda wey jiiri ra, a hun ka Misra,

nda a goro hinne har Heroodu muu waati, afo ka hantum kaŋ Goybayize ši annabi boŋ se kaŋ a gaa ne: Ay ize woy Misra ga ay woy. Sanda Erodi no guna kaŋ mago yaŋ ga a yaamar, a hũu baŋo, nda a sanba ka a hãy boro kul yaŋ ga kaa Betlehem ra nda a daabu kul ra, jiiri hinka nda yaŋ ga ka cindi, waati kaŋ a mago yaŋ ga bay se. Wala kaŋ se taarey kaŋ Annabi Jeremii šeeri no ka foy, a ben. Mooy foo ka mana Rama ra, yaamar nda ɲaŋam nda yaamar beeriberi; Rashel ga ɲaŋ a yey se, nda a ši baa ka duu laasaabu, zama ey ši ga. Amma Erodi mana kaŋ, ay, Gozo boŋ-yaaɲaŋ foo ka bangay Yusufu se Misira ra, a ga fo: Kaa taaši, ka boro bine nda a nda taara, ka koy Israyila laabo; zama borey kaŋ ga boro bine lasal ceeci ra, i mana. A kaa tun, a ze ɲaŋo nda a nga nda a koy Israila labu. A mana kaŋ Arkelawus goo ma laabo Yahuudiya laabu ra Heeroodu boŋ se, a fatta ka koy zaa; amma a mana kaŋ Irkoy na a yaamar borkoy ra, a koy Galilee laabo ra, nda a mana kaŋ a kaa, a zaa ka zaama Nazareet gaa wane kaŋ se, ka hantum kaŋ annabey fo se batu, kaŋ ne A ga šii Nazarayize.

3

Nd'a wane zamanay wey ra, Yaya batisiza koy ka waani ka hawgay Yahuudiya gaañu ra nda ka fo: war ga yaamar war boŋ, zama Aljinan laama koy ka ben. Woo din ne wane kaŋ Esayi annabi foo se: Moɲoo kaŋ ga yaamar hawsa ra, war ma hima Gooru hanya, war ma hima a hanyawey boŋ-boŋ. Wala Yahaya, a ga hima boŋ kaŋ ga tee ŋa gaawo ɲaŋ nda cendi kaŋ ga tee ŋa

adduwa ɲaŋ kaŋ ga koy a kuusu ga, nda a gaaci ɲaŋ ga ben ŋa akridey nda hamma kaŋ ga koy nga. Wala Yerusalaama nda Yahuudiya kul nda Yorudaane hankuri kul koy ka kaa a ga, nda i goo ma i boŋ Yorudaane ra a bande, ka i yunubey faakandiyan. A guna nda booboyaŋ ka Farisiyaŋ nda Saduseyaŋ zaa ka kaa nga batisma ga, a fo iri se: Ɲaŋ ɲaŋ ka vipers, wane na war cebe war ma guuru ka hun ka futu wrath kaŋ ga kaa? Wa hin ka ɲaŋa tonton kaŋ ga bine ka taaray se, nda ši wa hima ka fo war boŋ ra, war goo baba Ibrahiima. Ay ga war se kaŋ Irikoy ga hin ka Ibrahima ize yoobey kaa tarey wey ra. Sohõ nda, gaabu no ka zaŋ tuuri-ize ganda ra. Kulu tuuri kaŋ si ka haya boori te, a ga a ka nda a ga a too alaa ra. I nga baptize war-ey a hari ra ka war koy taaga ra, amma woo kaŋ ga zaŋ ay bine no ga kaa, a ga cebe ay se, ay si hin ka duu ka ay taara-ey zaabu, a boŋ ga war baptize a Alkaali Alkaddasu ra nda wuta ra. Wey kaŋ alhaaloo gaa a borro ra nda a ga duu a gonda kuuru sanni, nda a ga tonton a alkama nda a ga hima a beeri ra, amma a ga tun kaŋ wusu nda wuta kaŋ si kaa. Sanda Yesu na kaa Galile ra ka koy Jourdan hanga Yaya ga ka a booli. Amma Yahaya na goy a ga hima ka fooyan: ay ga hima ka boŋ ay ma duu ni war ma batisma, nda war ga kaa ay ga? Isa na hãa ka a fo a se: Aši sohõ sanda; zama woo ti hima ga hima ma tontine kul hãkiikay. Wala a ka a yaamar; nda Yesu ga boŋ-yaakey zaayan kaŋ, a ka kuru sabu sabu haŋ ga; nda ay! koyey ka feeri a se, nda a ka Irikoy Alhali Bi ga zumandi kaŋ sanda kurey nda ka kaa a ga; nda ay! moŋoo foo ka taa koyey ra ka waane: woo ti ay izoo kaŋ ay ga bine, kaŋ ra ay ga boona.

4

Wala Yesu na koy hawsa ra Aljinan boŋ se ka a šii Iblis boŋ, nda a na zabu hinka fukoy nda šin fukoy, kala banda a na kambe. Nda wey kaŋ na hima ga, a se wey kaŋ na ceeci-ceeci, a fo, Nda war ti Irikoy Ize hinza, fo ka hayey bey ga koy habu. Amma a zaabi a fo: A ŋa hantum, si ti taakaa hinne ra ne boŋ se addunan'izey ga hima, amma kalima kul kaŋ ga fatta Irikoy no ra. Sanda Iblis na a zaa, a kaa a tee laada beeri ra, nda a sii a goro laada beeri din kafu ra nda a fo a se: Nda nga Irikoy Wuro ti, nga boŋ ho nga yenandi ganda; zama a ŋa tee caw kaŋ a ga yaamar a din malaykawey nga se, nda i ga nga zaari i nungu ra, wala nga kurfey koy tundu hinka du ga. Yesu ga a se taare: A ŋa hantum ka caw kulu, war ma Irji Alhala war ti imtahan. Koyne, Iblis na a zaa, a ga a kai addu beeri kaŋ ga beeri baŋo, nda a ga a cebe duniya laabo kul nda i boŋ, nda a ga fo a se: Wey kul ne ma na ŋa, nda war ka dubu ka na bayi. Sanda Yesu fo a se: Koy nda nga bine, Sheytaane, zama a n'ga hantum wala, Goykoy din Irkoy n'ga boŋ nda a hinne boŋyan n'ga baŋ. Sanda Iblis na a bina, nda dii, alhabarey koy na kaa nda i ga a hima. Isa ga hundu kaŋ Yaya ga too ka ɲaŋ, a koy Galili ra, nda a na Nazaret kay ka koy ka zama Kafarnahum ra kaŋ ga cebe haabu do, Zabulon nda Naftali dangay ra, adiyan kaŋ alhaaloo kaŋ ga fo Esayi annabi ga caw ra ga bana: Zabulon labu nda Naftali labu, haabu hinkaa, Urdun ganda ra, Galili kaŋ lasey se, jama kaŋ ga zama duhu ra ga dii haske bere, nda wey kaŋ ga zama labu nda mutuwa hinnza ra haske ga fito se. Kaŋ woo, Isa na huru ka

yaamar nda ka fo: War ga hansa war boŋ, zama laada kaŋ ga cindi samey ra na ben. A ga taamandi hinkante Galile haawo do, a na dii nda boŋ hinza, Simoo wane kaŋ i ga weena Piyer nda Andereya wane kaŋ ti a boŋ, i ga too laabo haawo ra; zama i ti haawo koykey; nda a fo i se: Ey kaa ay bine nda ay ga ma ey tee adama koykey. Iri nda sohõ ŋa bine ra, iri kaa taarey ra, iri kaa a tonton. Nda a ka tonton ka koy ga, a guna boŋ-ize hinza, Yakuba wey Zebede izey nda Yowan wey a ɲaŋo, i ga cebe jirma ra nda Zebede wey i baba, i ga i zanka-ize fatta, nda a wiri i. Alhali, kaŋ din, i na yendu hari nda i ba baa nda i ba, i na a taafu. Nda Yesu ga yagandi Galile kul din, ka caw ra ey boŋ-izey ra, nda ka waani boŋ-laabo din labar koraw, nda ka baatu hargay kul nda hargay kul ra jama din. Nda a šeeri kaŋ koy bande a ga te Siriya kulu, nda i na kala nerey kaŋ ra goy si, kaŋ ra goy bande hari-hari nda ɲaŋyaŋ, nda kaŋ aljannu ga zabu, nda kaŋ handu ga zabu, nda kaŋ ra šendu, i zaa a se, nda a na i kulu hanse. Nda jama booboyaŋ na a taarey Galilee nda Dekapolisu nda Jerusaalamu nda Judee nda Jordanu hinka.

5

A guna jama boŋ, a koy addu ganda ga, nda a zama kayna, a caw-ize koy a ga, nda a feeri a baa, a ga caw-ize kaŋ se fo: Albarakaa ga ize kaŋ boŋ laabo ra, zama laabo laabu ti ize tonton. Albarakaa boŋ kaŋ goy ra, zama ey ga hima saabu. Albe□□atu wey kaŋ ga hima boŋ, zama ey ga duniya too. Albarika wey kaŋ guna nda kaŋ hũu hima, zama i ga too ka hũu.

Albarakaa ga kaŋ ga koy nda taabayaŋ, zama alhaaloo taabay ga kaa se iri. Albarakaa boŋ kaŋ zumandi ga hima, zama ey ga Irikoy guna. Laafiyaa teerey boŋ ga albarakaa kaŋ, zama iri ga Irikoy ize ra woy. Albarakaa boŋ kaŋ goy ra hima din hima alhaaki se, zama kaŋ boŋ ti laada kaŋ ga koy kala hawsawey ra. Albarakaa din ne alhali wane din ma ɲaŋ war, nda din ma hanse war, nda din ma fo kala laabo hantum war ga, bande din ma laabo, alhali ni se. Bingimi nda bingimi, zama war alaafia ga boori laabo samay ra, zama wane nda wane boŋ se alheri annabey kaŋ ga cindi war se. Alhaalin ti dungu hantum; amma alhaalin na bora, wane ga ši alhaalin kaa? A si goy haya fooyaŋ sohõ, ne ga hima ka tuurandi boŋ nda ka daabu addunaayaŋ tarey. Alhaabu ti duniya hawza. Manti si hin ka ganda ka tugu addu beeri boŋ ga zaŋ; nda kala si hin ka fitila kay nda ka a dam modiyuŋ ganda ra, amma ka a dam fitila-zaŋyan boŋ, nda a ga yaamar se kul wey kaŋ ga cindi hari ra. Alhaalin war ka hima war laasaabu nda war ɲaŋandiyan gaa addunan'izey, ka war ɲaŋandi hankuri hennayaŋ ka dii war baaba kaŋ goo lamaanawey ra. Mana laabo kaŋ ay kaa ka šariya wala annabey baabu; ay si kaa ka baabu, amma ka timandi. Wala, ay ga waane war se, har alaawal nda duuɲe ga hun, iota foo wala karga foo si hin ka hun ka taa sariya ra har kulu ga koy. Wala kaŋ alhaalin sanda a ga ɲaŋ ka bata foo ka tee yantawey ninkaŋ ra nda a ga caw alhaalin sanda borey, a ga tee ka woy kaŋ ga ɲaŋ ka bata laabo alaafiyan ra. Wala kaŋ alhaalin sanda a ga tee nda a ga caw, woo ga woy ka tee beeri laabo alaafiyan ra. Ay ga waane war se alhaalin war mana bora ka tonton saabukey nda Fariziey tontoney se, war si hin laakalu aljannan. Wa ga hundu kaŋ ay fo

boro kokorantey se: kaa ka yan, wala kaŋ ga yan, a ga hima ka koy hukunci ra. Ni ga fo war se kala boro kaŋ ga hanse a ɲaŋ se bila sebey ra ga tee laabo ra hukum do, wala kaŋ ga fo a ɲaŋ se raka, a ga tee laabo ra jaama'a do, wala kaŋ ga fo bongoyaŋ, a ga tee laabo ra jahannama wuta do. Alhaalin nda ni ga ni batu te alttaaru ga nda alhaalin ni ga tasu kaŋ ni ɲaŋo do haya foo ni ga, batu woo kay alhaalin alttaaru jine nda koy fuwo habu ni ɲaŋo nda, nda alhaalin koy te ni batu. Wa ka zama haŋ-kaŋ ne nga ɲaŋandi nda nga ɲaŋandi-ɲaŋandi, sabu ka cahã hala waati kaŋ nga ga goro hanya ra nda iza, wala nga ɲaŋandi-ɲaŋandi ga hin ka ne nga kaado ma jiiši se nda jiiši ga hin ka ne nga kaado ma goy se, nda nga ga bin ka turu laabo ra; ay ga fo ne nga tinahere, nga si fatta ka hun yan hala waati kaŋ nga ga baa alhak kodranti kokorantaa. Alhaalin kaŋ war ji, cee war ga hima kaŋ ne: war ši hima zina. Amma ay ga waane war se, kulu wane kaŋ ga guna marga ka hima a se, a na hinne ka tee a nda a ka boŋ a ga zumandi ra. Amma nda idi ni hari-ɲaŋo kayna ga too ni ma hima, kaa a nda too a ni ga, zama wala kayna ga hima ni se amma ni kala hari-ɲaŋo foo kul ga hin too ni ma geenna ra. Nda amma ne boŋ-ɲaŋa-kayna din na war ga hima, ka a kere nda ka a ɲaŋ ne ga, zama wala ka ne boŋ-ɲaŋa foo tee ne boŋ-ɲaŋawey ra nda ka ne ga kul si ɲaŋ geenna ra. A fo nda, amma wala kaŋ ga hin ka hinza taara boŋ, a ga hima taara woo takadda kaŋ ga cebe hinza. Amma ay ga waane war se wala kaŋ ga boŋ hinne din tarey se fondo kaŋ mana tee zina laabo ra, a ga may din ka yin zina, nda wala kaŋ ga boŋ tarey din kaŋ boŋ ra ka dii, a ga yin zina. Taare war ka ji kaŋ a fo ka boro kokorantey se: war si bay laabo kaŋ si boori, amma war ga baa war laabey Goumou

se. Ay nda ay ga waani war se war ši laabu bande; war ši laabu laakala ra, war ši laabu bine ra zama a ga Irikoy ši kursi, war ši laabu duniya ra zama a ga A ši kaŋ tundu, war ši laabu Zeruzalemi ra zama a ga boŋ beeri ši gaa, war ši laabu war boŋ ra zama war ši hin ka war boŋ ɲaŋ fooyaŋ ka a zaa ka a bisa wala ka a bi. Amma war kaŋ hin ay, ay; ala, ala; woo kaŋ ga tonton wey ra, a ga hun ɲaŋoo ra. War na hãa kaŋ a fo, ido ganda ido, nda yaafu ganda yaafu. Amma ay ga waani war se, war ma taagandi boŋ-ize ga; amma ne kulu kaŋ ga war daabu war ɲaŋo ɲaŋam-bande ga, war ga ɲaŋo woyzo zuro a se; nda ne kulu kaŋ ga baa ka a hukum war nda ka war duŋuri too, war ga a yey war kaafu kuru; nda ne kulu kaŋ ga war zaabandi ka war koy nda a kilomeeturu foo, war ga koy nda a kilomeeturu hinza; ne kulu kaŋ ga war wiri, war ga a no, nda ne kulu kaŋ ga baa ka a jinde war ga, war ma kanbandi. Iri ga hiino kaŋ a ne fo: ir ga hima ir jiirey nda ir ga ɲaari ir yaarey. Ay nda ay ga waani war se, war ga hin war abiriji, war ga albaraka din kaŋ ga war laana, war ga hima boori din kaŋ ga war ŋaaci nda war ga dua too din kaŋ ga war hanga nda din kaŋ ga war hansa, amasoo kaŋ war ka zama war Baba kaŋ ga jine ra izey, zama a ga a winde yaamar boryaŋ nda borey hima ra nda a ga hima too borey haqiiji nda borey kaŋ si haqiiji ra. Alhaalin nda, amma war ga bine wey kaŋ ga war bine, wane saaba war ga samon? Mana nda taasu-kaayan-ize ga hima woo kala? Nda amma war na war yoobey ne hinza, wane filla kaŋ war ga tee? Mana nda taasu-kaayan-ize bi ga hima wane? Alhaalin war ma koy boro taabatante, sanda ni baaba-boro din kaŋ goro lamaney ra din taabatante.

6

Alhaalin hima war sadaka-bayyan din kaa ma hin addunan yew gaa ka war ne dii se; amma nda si, war si tontoni saamandi war Baba kaŋ laabo ra. Waati kaŋ ni ga taarey di sohõ, kala ni ši buru ni ganda ɲaŋandi, sanda nda-laabo-izey ga di kaŋ allamaana-goyey ra nda hantey ra, adiši kaŋ boro-izey ga ɲaŋ-boori i se, cimi, ay ga waani war se, i n'i goyo-kulu zaa. Nda ni ga taarey koy, ni gure-hagu mana bay ne ni gure-matse ga koy wane, alankabar ni taarey ga cindi ka sutura ra, nda ni baba wane ga guna ka sutura ra ga ma ni batu ka yantala ra. Nda kala din ka alhiini, war si tee kaŋ alwaafiyankooyaŋ, zama i ga baa ka alhiini ka kaa jama'a-ize ra nda ka kaa hantumey boŋyaŋ ra, wallaahi i ga waani ka bangay jama ra. Ay ga yaamar war ka tun ka i n'a ka duu i ga boŋ. Amma ni, waati kaŋ war ga hãa, huru war šenkey ra, nda war ga daaba war koy, war ga hãa war baba se kaŋ ga cebe šenkey ra, nda war baba kaŋ ga guna šenkey ra ga war too filla kaŋ kul ma hin. Alhaalin wane amma mana kaŋ hãa ka caw ka caw sanda lasal borey, zama kaŋ ga tammahã kaŋ nda i kaŋyaŋ booboyaŋ ra kaŋ se ay ga hima i ma. Mana ka caw iri sanda, zama war Baba no bay hayiize kaŋ war ga hima din, alaa war ma hãa a. Wala sanda alhali war ka wici iri: Baba iri wey ga cindi laawol ra, war ma ize war maa ga sanni, war ma laabu ma koy, war ma laabo ma tee, sanda laawol ra nda dungu ra kul, iri ma hankuri wey ga hima hunkuna day no iri se hõ, nda war ma yafe iri ma batu iri se, sanda iri kul ga yafe borey wey ga batu iri se, nda war ma iri tee šiiɲaŋ ra ba, amma war

ma iri hõndi juwal ra. Zama ni nga boŋ-izey nda nga heresu nda nga yaamar ka ben har abada; amin. Nda war yaafu addunan ize boŋ-ize se, war Baaba kaŋ laabo ra ga war yaafu kala; amma nda war si addunan ize boŋ-ize yaafu, war Baaba si war boŋ-ize yaafu kala. Alhali kaŋ war ga zaayan, war kaa zama sanda alwaalidey kaŋ ga koy da ɲaŋkaaray, zama kaŋ i ga boŋ-boŋ i yooboyaŋ takaa ka bangay nungoo se. Ay ga fo war se ka timmantaa kaŋ i na duu i laaŋayaŋ. Amma ni, ni ga sūni ra, ni boŋ ni kaŋ turu nda ni yeeji kasu, waati kaŋ ni ši bangay adamiizey se ni ga sūni ra, amma ni baba kaŋ ga cindi ra, nda ni baba kaŋ ga guna cindi ra ga baa ni batu bangante ra. Mana alhaaži kaŋ waani war se duniya ga, alhaaži kaŋ woo ra nda haw ra halaka, nda alhaaži kaŋ woo ra hankuri-ize ga huru nda hankuri, amma war ga alhaaži kaŋ waani war se laakala ra, alhaaži kaŋ woo ra nda haw nda haw si halaka, nda alhaaži kaŋ woo ra hankuri-ize si huru nda si hankuri; zama alhaaži kaŋ war tun no, woo ra war zumey ga goy. Lampu kaŋ ga kaa ni kaaŋo ra woo ga ido; ɲaŋ sanda ni ido ga hima, ni kaaŋo kul ga kaa haŋ ra; amma sanda ni ido ga bon, ni kaaŋo kul ga kaa ize ra. Amma kala haŋ ne ga cere kaŋ ga hin war ra ga duhu, a duhu woo kaŋ? Boro si hin ka ize hinza iji goyyan baŋa; zama a ga foo hinza kaŋ nda a ga hima hinza woyzo, wala a ga too hinza kaŋ se nda a ga hinza woyzo bine. Iri ši iya ka war guna Irikoy nda alhaali. Saboda wono ay ga foy war se, ši war ga hima war ɲaŋo se wane war ga ɲaa nda wane war ga šammu, kala ši war ga hima war goro se wane war ga don. Ŋaŋo ši mana ka bora ɲaamari, nda goro ši mana ka bora doonu? Guna šintin kuru kaŋ ga cindi aljanaa ra, zama iri ši turu nda ši marga nda ši

zumandi ga kaŋ ga jiši ra, nda war Baaba kaŋ ga aljanaa ra ga cin iri; war ši ka bisa iri bay? Wane nda ka hun war ra tarey kaŋ war ga hima, a ga hin ka tonton foo ka kaa a jinahere ga? Nda wala kaŋ guna ne, se šintin kaŋ war ga hima? Honga ka dii guna-ize kaŋ ga jiiri goro ra wala kaŋ i ga bora; a si goy, a si kala hãa; amma ay ga waane war se hãa Sulemaan, a boŋ-boŋ kul ra, a si duu kaŋ a ga duu sanda woo foo. Amma nda Irikoy ga kaŋ guna boŋ kaŋ ga too hõ sohõ, kaŋ ga cindi hõ nda kaŋ ga koy too alaafu ra suba, nda Irikoy ga kaŋ guna woo noongu, a si hin ka war noongu ka bora, war kaŋ ga hin ka gaakašinay hinne? Ši sanda ka taaci alhaalin ka hãa: Wane kaŋ ir ga ɲaa wala wane kaŋ ir ga šintin wala wane kaŋ ir ga duuru? Laama-ize kulu ga ceeci boŋ kulu hinne, wala nda war baaba kaŋ ga cindi ka hun ga bay kaŋ war ga hima boŋ kulu hinne kulu. Wa ceeci bisinkani Irikoy laabo nda a hinna-hinna, nda wey kulu ga tonton war se. Mana ka tee hima suba ga, zama suba ga hima a boŋ se, zaari kul ga bana a boŋ laala se.

7

Mana hukunci, ka mana hukunta war; zama hukunci kaŋ nda wey war ga hukunci, war ga hukunta nda wey, nda fondo kaŋ nda wey war ga fondo, a ga fondandi war se. Wane se ni ga guna kayna kayna no ni taaga ize ga, amma kayna bere bere no ni taaga ize ga se ni ši bay? Wala nda war ga hin ka fo war ɲaari se, abar ay ma kuru kayna war ɲaa ra, nda dii gumbu goo war ɲaa ra? Alhakiikaa-ize, koy boŋ no filla ni ido ra taayi, nda sanda ni

ga hin ka dii senni ka koy hinnay no filla ni boro-ize ido ra. Ši ma bay kaŋ laabo ga haw-ize, nda ši ma yarga war luulu-ize ga alaadum-ize goro, wala kaŋ din ga ka din kanbandi nda din tondi-ize, nda din ga zumandi war. Wiri, nda a ga no war se, ceeci, nda war ga duwandi, kokooru, nda a ga feeri war se; zama kul wane kaŋ ga wiri ga saamandi nda wane kaŋ ga ceeci ga duwandi nda wane kaŋ ga kokooru, a ga feeri ize se. Or who is there among you, a man whose son, if he asks him for bread, will give him a stone? Nda alhali kala ka hãa wiri, si ši marga too ka noo nga? Izo sanda war, war kaŋ ga koy zama bonkantey, war ga bay ka haya booboyaŋ noonkaw too war ize, wala fondo ka bisa baba war kaŋ ga cindi hawayaŋ ra ga hima ka haya booboyaŋ noo borey kaŋ ga waažu a se? Kulu alhaali kaŋ war ga baa ka addunan ey ma tee war se, war kala ma tee ey se wey, zama woo ti sariya nda annabey. Hyŋa hima warga cindi ra, zama warga bere ra nda hira bere ra wey kaŋ goy ne hal halak ra, nda booboyaŋ ti kaŋ goy ne wey ra. Wane kaŋ bine no wala hansa no nda hansa kaŋ ga koy ne ga hin ne alheri ra, nda cindi no kaŋ ga ne duwandi. Alhaalikoyaŋ lasal boŋ se wal'iza, kaŋ ga kaa war ga filla albiis ra, amma hawsa ra se kaŋ ga ne lasal boŋ. A bondi-ize ra, wa ma a bay sani. Mana nda boro ga ɲaŋandi weyni kala kaŋ ga hun ka bora ra wala ga ɲaŋandi debere kala kaŋ ga hun ka gongon ra? Alhafo pasu yiri hinne ga neema hinne kaŋ, amma yiri batu ga neema batu kaŋ. Turu hima ši hin iri ka jina bonyo kaŋ mana boori, nda turu kaŋ boŋ ši hin iri ka jina hima kaŋ boori. Yiri kulu kaŋ si ga tee woy boŋ, a ga ka a guuru nda a ga ka a jinde alaɣa ra. alhamaani ka hun kaŋ di ra, hin ma bay kaŋ di se Mana kul wane kaŋ ga ne fo Jirma Jirma, a

ga huru laada hawsa ra, amma wane kaŋ ga tee ay baba se kaŋ ga hawsa ra. Booboyaŋ ga fo ay se wala din ra, Yerkoy Yerkoy, mana nga ni maaɲa ir annabiyaŋ, nda ni maaɲa nda ir aljinawey tuuri, nda ni maaɲa nda ir goyey booboyaŋ tee? Nda sanda ne ay ga yaamar-yaamar se i se kaŋ ay si bay hin i zaabi, kala nga ay ga, i wey din goy annomiya din. Kul nda wane kaŋ ga ay kaaɲey hinzey guna nda kaŋ ga hinzey tee, ay ga ɲaŋandi boro hankuri-ize nda wane kaŋ na a gaa too haya fondo ga. Nda haw na zin nda haŋey na koy nda feewo na huusu nda i na dii gaa wono ga, amma a si dii ba, zama a na too haya fondo ga. Nda kulu wane kaŋ ga ay kaaɲey ninkey jin mana nda kaŋ ši kaa ey tee, a ga ban da alboro wane kaŋ ši hima, wane kaŋ too a haw yendu ga. Nda hima zin, nda haŋey koy, nda hebu huru, nda ey dii haw wane ga, nda a hun, nda a hunyaŋ too boŋ. Nda a koy wala Yesu na kaŋ taarey wey batu, jama booboyaŋ na albaabu ka cebe a cawandi ga, zama a ga cawandi iri nda alhaali, nda si cawandi sanda almajiray.

8

Wala a zin ka hun addu ga, jama booboyaŋ ga hima. Nda dii, boŋ-kuru foo kaŋ na kaa a na a yaamar, a ga fay: Yerkoy, nda war ga baa, war ga hin ka ay laabandi. Nda Yesu ka a gaa yenandi, a ka a taaɓa, a ka fo: Ay ga baa, ka laafi. Nda sohõ a ga bere din ka hansa. Anto Isa na foy a se, Dii ka ši hima ne fo, amma kay hin ka war boŋ boro alhali sanni nda ka batu kaŋ Musa na yaamar too war se šaahida. A ga hyɔ Kafarnahum ra

nda, soojante foo kaŋ na a do, a ga a yaamar nda a ga foy: Yerkoy, ay hiino ga jinji goro ra, a ga koy, a ga ɲaŋ baŋ. Alhali Yesu na kaŋ a se: Ay ga kaa, ay ga a hanse. Nda soodari kaŋ, sooja-boŋ-kulu no kaŋ: Yeesu, ay si hin ka war kaa ay din ra, amma war ne ka hantum foo hinne, nda ay ize ga kuru. Zama ni ay ga boŋ boro woo kaŋ ga cebe goyyan do, kaŋ ga boŋ soonjey ay boŋo do, nda ay ga fo woo se, ka koy, nda a ga koy, nda ay ga fo woo hinka se, ka kay, nda a ga kay, nda ay ga fo ay baŋa se, ka tee woo, nda a ga tee. Alhali kaŋ goy nda, amma Yesu ka hima nda ka fo wey kaŋ ga hima se, alhakiika ay ga fo war se, hala Israila ra ay si guna bine kaŋ ga bora wane. Ay ga waani war se booboyaŋ kul ga kaa bisa jinji nda gurma, nda i ga zama Ibrahima nda Isaka nda Yakuba ga laaɗo alaafia ra, amma laaɗo izey ga tuuru kaŋ duhu boŋ ra; ayan ga hima nda yirey ŋaakari. Alhali Yesu no kaŋ sootura-kunandi se: Koy, nda sanda ni goy, a ma tee war se. Nda a ize ɲaŋandi gaa woo ra. Nda Isa na kaa, a koy Peturu ga, a guna a boŋ-maaɲo kaŋ din ka jiiri nda kaŋ din ka taafu; nda a maatandi a ga kanbay, nda taafu na a binde, nda a kuru nda a tunandi a ga. Suba wane nda a koy, i na boro booboyaŋ jinekoyaŋ beerey kaŋ aljinawey n'i guna, nda a na aljinawey kuru nda kalima hinne, nda a na borey kul kaŋ goy mana ɲaandi wara, adiši kaŋ annabi Esaayi šeena kaŋ a tee, a ga fo: a yenni ir goyey nda a dumbu ir hargawey. Yesu gana booboyaŋ cindi kaŋ din ga cebe ɲaŋ nda, a yaamar ka koy hinka kaŋ. Nda marawey foo ka tun kaa hinza ka yaafo woo se: maraw-izey, ay ga hin war bine fondo kaŋ war ga koy. Nda Yesu ga yaafo a se, zankurey goo nda koyey, nda hawey kaŋ ga cebe hawakoyaŋ ra goo nda zumey, amma Adama Hiino ši hima

nungu kaŋ a ga hin ka boŋ-ize hun. Wani kaŋ nda a borey-karandikey ra a fo a se: Yerkoy, noo ay se ay taa hima ka ay baba kuru. Amma Yesu fo a se: Bi n'a, nda ašši mayyu-ize ka mayyu-ize boŋ-ize ka ɲaŋ. Nda waati kaŋ a na hinka zanka ra, a boŋ-izey n'a taaši. Nda dii, kaŋ bine boro hin ka tun hantumoo ra, alhaali kaŋ ga koy ka hantumoo kuru, wala ka a huru ka ben ka ben, amma a ga sindi. Nda a boŋ-izey din kaŋ hinka, ɲaŋ a nda ka a huru ka fo: Yirma, moo taaɲe, moo goo ka halaka. Nda a fo iri se: Wane hinne war ga hima, war wey kaŋ ga cindi? Wala a koy, a yaamar hawey nda hankuri se, nda labari bere foo koy. Nda borey kaŋ yaaba, ka fay: Wane hinne woo ti, alhaali kaŋ nda hendu nda haŋ kul ga bine ɲaŋ? Nda a kaa koy kaŋ wane, a kaa koy laabo kaŋ, a kaa koy Gergesene jamaa ra, alboro hinka filla kaŋ jinawey ga zaŋ, kaŋ ga fatta kaburu gundey ra, kaa hima a ga. Ey ga hansa ka bisa, alhaali kaŋ boro kul si hin ka tee woo hantsi ra. Nda dii, i ga hũu ka fo: wane ti nda nga, Yesu, Irikoy Zo? Ni kaa ne ne hima waati ga ka war tontor? Alhaywan-boŋ beeri cindi foo wala ka ɲaŋandi yaadin ka hun ey ra. Amma jinawey n a yaafu, i ga fo: Nda war ga kay ir, war yaafu ka koy alhaali-beeriyan do. A ga fo iri se: Iri koy. Amma boro kaŋ ka fatta, i ka koy harga beeriyan do, nda a ga, harga beeri kul ka deeji ka koy teekoo do hamma ka koy haŋ do, nda i ka kuuru haŋyan do. Alhali kaŋ ga doonandi ɲaŋ koy, nda kaŋ ga koy addu gaa ra, i na fooyan kul yaabaari nda alhali kaŋ jineyaŋ ga ɲaŋ. Nda dii, adduɲa kul n'a fatta ka koy Isa saabukaw, nda i n'a guna, i n'a waažib ka fatta ka koy i ɲaŋaŋaŋ ra.

9

Nda a ka hyji labu ra, a ka ɲaŋ nda a ka koy a boŋ taaga ra. Nda dii, i ga kaŋ ne se ɲaŋ-koy foo ga ɲaŋ-koy too ra, nda Yesu no i ga hima boŋ, a fo ɲaŋ-koy too se: Hin ka jinde ɲaŋ, war zunubey ga yaafu war se. Nda dii, boŋ-izey ra kaŋ fo ey nda ey boŋ ra: Woo ga kaŋ Irikoy se. Nda kaŋ Isa ga dii hayey boŋ-izey, a fo: Wala ma iri ga hima hayey faalantey ra iri zumey ra? Wane ti ka koy ka tonton, ka fo alhaabu-ize di n'a too war, wala ka fo ka tashi nda ka taamay? Amma war ka bay kaŋ boro hiino ga ɲaŋ ka boŋ-izey yaamar dungu ra ka zunubey yaafu, wala a ga fay ne paralytique se, Kaa taaray, war ka war gaa too nda war ka koy war gaa ga. Nda a too ka koy a goro ra. Albaasa nda jama yaŋ guna, i kay farga nda i kay Irikoy yaamar, woo kaŋ na hima hinza wane nda addunan'ize. Nda Yesu ka taa yan, a na guna nerey foo kaŋ ga zama garga kulu, kaŋ ma ne Matiyu, nda a fo a se: Bi ay tonton. A ka tashi nda a taafo a ga. Nda a too ka zaŋ ra gaa ra, dii, haraajiize nda yunkutarey ka baa ka kaa ka zaŋ nda Yesu nda a kalfa-izey. Nda Farisiyaŋ din guna ka, i nda a borey-karandey se fo, Wane se war karandikaw ga ɲaŋandi nda haraabu-kaawey nda yoobikaw? Amma Yesu no kaŋ a guna woo, a fo boro kaŋ ga gaabandi se, ši boŋ ga hima doktoor ga, amma boŋ kaŋ ga hima woo. Amma ka taa ka caw wane kaŋ ti: ay ga baa hinne, nda si alžibi. Ay mana kaa ka hantumey wiyandi ba, amma ka boryantey wiyandi ka zama taabante. Sanda Yowan boŋ-izey na kaa a ga ka fooyan: Wala foo ay nda Farisayey ga cuubi waati bande, amma ni boŋ-izey si cuubi? Nda Yesu fo iri

se: Kala boro kaŋ di ka hari goyo zaama ra, iri ga hin ka taarey tun waati kaŋ zaama goo nda iri? Amma zamaney ga kaa, waati kaŋ boro futu-ize no ga kaa boŋ se, nda waati hinne ra boŋ ga zabu. Amma si boro kul ga tontoni kaŋ taaci taaci kaŋ mana koy ɲaŋandi ga tontoni taaci žeena; zama a ga kaŋ no kul tonton ga ka hun taaci žeena ga, nda taaci kaŋ bay ga koy ka bisa. Ši kul ga ɲaŋ divine taaga ga šii tuwo-ɲaŋ boŋ-boŋ ra, ši nda mana wane, tuwo-ɲaŋ boŋ-boŋ ga feeji, nda divine ga zuu, nda tuwo-ɲaŋ boŋ-boŋ ga halaka, amma divine taaga ga šii tuwo-ɲaŋ taaga ra, nda hinka hinza ga jiši. Wey-ize a ga hãa se ne, boŋ-izey foo wey ka ben, a ka a se bayrandi, a ga fo: Ay yobu sohõ tontone, amma ka ben ka ay nungu dam a ga nda ka a ga hima. Yesu na kaa taaši, a na a bine, nda a borey-izey kul. Nda dii, walla foo kaŋ ga hima jiibi gaa hima-ize tan nda hinza, a ka ben a koyo ra, a ka taaɲa a boŋ-kaŋ kuru ga. A ga yaafo a boŋ ra: nda ay ga kaa ka tonton a doo hinne, ay ga bisa faaba. Amma Yesu ka kuru nda ka ne a ga, a fo: Hin ka jine, di weyboro, ni bine n'a ka ne ci. Nda woyze din ka kisi ka hun waati woo ra. Nda Yesu kaa ka koy boŋ-izey jine ra nda a ga dii flute-kaayan-ize nda jama kaŋ ga hãayan, a fo iri se: Koy fonda; zama woy-izey ši muu ba, amma a ga hũnay. Nda ey na a maatandi. Amma waati kaŋ jama ra kaa, a hinka, a gaa wey taara, nda wey taaray too. Alhabar woo no koy ka ben labar kul din izey. Nda Yesu goo ka ben ne ra kaŋ a goo ka koy, dobu hinza n'a dogoo, i goo ka ɲaŋandi nda i goo ka fo: Dawuda ize, alhayni ir. Amma a kaa goro ra, dogoŋ-ize kaa too a ga, nda Yesu fo a se: war ga bine kaŋ ay hin ka woo tee? Iri ga caw a se: eey, Yerkoy. Sanda a taaši idi yooboyaŋ boŋ ka caw: Alhakiika war boŋ bande, woo ma kaa war se. Nda idi ni yantey

feeri, nda Yesu ka idi yaamar ka tee: Alhaalin, baa si bay. Amma i boŋ kala ka, i na laasaabay yaabu a ga hima adduɲŋa kul woo ra. Iri ka fatta, ay guna, i na war kaŋ boro foo kaŋ ši hãa te, kaŋ aljannu ga ɲaŋ, i na a zaa a ga. Nda aljannu kaŋ ka fatta, boro foo kaŋ ši hãa te no hãa, nda jama beeri ka baa, i ga waani ka tee, Woo hinne ši bangay Israila ra abada. Amma Farizeeŋ koy ga yaafo: A ga aljinay zaaray nda aljinay borey ra. Nda Yesu na guna adduɲaari kul nda taarey kul, ka caw boro kaŋ borey n'ka taaru, ka waani alkabar hima kaŋ ga boori kaŋ ga tonton, ka taaɲandi hari kul nda guna kul borey ra. Goro nda a na boro booboyaŋ guna, a ga hima se ey ga, zama ey goo ka tee ka fatta nda ka zanka kaŋ albeeri yaŋ ši tee borey kaŋ ši noo albeeri-ize. Sanda a ga yaamar ne boŋ kaŋ nda a borey kaŋ ga caw: Kabu din ga bere, amma goykaw borey ga cindi. Wiri alhaali boŋ ga borey ga goy alhaalin hima ka a ga bayrandi goykey a ga taara alhaalin ra.

10

Nda a te woo goyyan taara nda taara kaŋ a ga ɲaŋandi, a n'i se ize alhaali lasal albaasawey ga ka i kaa nda ka hansa kul dimbay nda kul ɲaŋay. Woo apostoliyaŋ goo fooiɲaŋ, i maaŋe ti wey: albaakaa Simooŋ kaŋ i ga šii Piyer nda Andereya kaŋ ti a ɲaŋa, Yaakuba kaŋ ti Zebede ize nda Yohaana kaŋ ti a ɲaŋa, Filiipu nda Bartalamaayu, Toomaa nda Matiyee kaŋ ti haraaŋa-kaayan, Yaakuba kaŋ ti Alfe ize nda Lebbe kaŋ i ga šii Tadde, Simooŋ kaŋ ti Kanana neerey nda Yuuda kaŋ ti Iskariyooti kaŋ nda kaŋ a

hima a. Wey Isa na wey foo tan-wey-foo sanba, a na ize yaamar nda a ga waane: Hin kaa taa lasal borey ra hima, nda hin kaa huru Samariya borey lasal ra; amma hin kaa taa hinne Israila wane ra allafo kaŋ bine. Amma ka taa nda ka waani ka fo kaŋ laasaali goo na koy kokorantey ra. Albaasawey din kaŋ, leprawey din wanandi, meerawey din sanbandi, jinnawey din kori, war ma alhakiika batu nda, war ga batu nda. Ši hima zaabu wala azurfu wala bronze iri žin kusu ra, ši hima gaabu hantum ra wala labbay fillo wala takarey wala gongon; zama goykaw na hima a ma hankuri. Gaa wala koy kaŋ iri ga huru a ra nda iri ga taaga, iri ga baa cebe wane kaŋ ga hima a ra, nda iri ga zaama yan har iri na fatta. Amma ni kaa huru wuro ra, ni a yaamar ni kaŋ: jame ga goro wuro woo se. Nda amma goy wala nga ga hin ka tonton, war laafiya nga a ga koy a ga, amma nda a si hin ka tonton, war laafiya nga a ga zama war ga. Nda wala kaŋ si war cebe ši war ji nda si war kalimayzey ji, war ka fatta goro wala laada kala ra, war ma war tongoyyaŋ biirey kuru. Amen, nga goo war se, a ga duu ka koy neere Sodom nda Gomorrha se zamanoo hawgay ra ka tonton adduŋŋa woo se. Behold, ni ga war sanandi sanda allaŋ boŋ-ize cindi ra, wa alhaali te sanda boŋ-ize nda wa laabo te sanda kurey-ize. Alhaalin hima amma borey ra; zama i ga war ma hantum borey jama ra nda i ga war ma daabu war bataga ra; nda i ga war ma hantum borey jama goykey ra nda borey maakey ra ay se, ka zama šaahida war se nda lasalyaŋ se. Nda kaŋ i ga hin war se, war ga hima taali takaa wala se kaŋ war ga ɲaŋandi, zama war ga hima duu war se wala waati kulu kaŋ se kaŋ war ga ɲaŋandi. Mana si ay boro kaŋ ay ti nda kaŋ, amma ay baba Alkawal ti nda kaŋ ay ra. Ɲaŋo ga ɲaŋo

too kaŋ ga hima ga šii, nda baaba ga ize too kaŋ ga hima ga šii, nda izey ga taaray boŋ nda ga hima ey, nda war ga boro kul nda boŋ ay maaɲo se, amma wala kaŋ ga cindi hala kokoroo, woo ga faaba. Amma nda i ga war iri kaŋ adduɲɲa woo ra, war koy wane ra; kaŋ ay ga waani iri se, iri si hin ka Israila adduɲɲaa kul ben hala ne Adama Ize na kaa. Caw-ɲaŋ-koy si caw boŋ se kaŋ ga caw-yaa-koy ra, nda baŋa si caw boŋ se kaŋ ga a boŋ ra. A ga bora karandiize se ka koy wala a ma karandiize boŋ, nda baŋaize se ka koy wala a ma goykaw boŋ. Amma kaŋ boŋ šii koy-ize Beelzebul, wala boŋ ga hima ka a koy-izey še? Ši kala nga iri-ši-boŋ, zama babu kaŋ ga cindi kaŋ ši ga bangay, nda kaŋ ga sutura kaŋ ši ga bay. Woo kaŋ ay ga šii war se duhu ra, war ga a fo haŋa ra, nda woo kaŋ war ga mana war hãa ra, war ga a yaamar beeri boŋoo ga. Nda ši tarey boŋ kaŋ ga too ga honga, wala kaŋ ši hin ka too ga honga, amma tarey boŋ kaŋ ga hin ka too nda ga honga ka koy jahannama ra. Labu filla mana goy assarion foo se ra? Nda foo wote i ra si ka kaa bine ra ga ni war baani iri. Amma war boŋ kaŋ, war kay fuuyan kul n'ga jine. Ši da taaci sanda, ay ga bori ka tonton cindi booboyaŋ. Kul wane kaŋ ga ay yaamar adduɲɲaa yenkey ɲaŋa, ay ga a yaamar kala ni ay Ba kaŋ ga alkawalu ra ɲaŋa; amma wane kaŋ ga ay kanu adduɲɲaa yenkey ɲaŋa, ay ga a kanu kala ni ay Ba kaŋ ga alkawalu ra ɲaŋa. Mana hima kaŋ ay kaa laafiya yaabu duniya ga; ay si kaa laafiya yaabu, amma takouba. Ay kaa zaa ka hinka cere ka tee a baba nda weyboro ka tee a nana nda marga ka tee a marga-nana; nda hinka cere abiraarey ti a boro koyey. Wala kaŋ ga baa boŋ wala ga ɲaŋ boŋ ay se, si ši ay ga hima; nda wala kaŋ ga ize boŋ wala ga way boŋ ay se, si ši ay ga hima; nda wala

kaŋ ši a ga ganda tonton nda a ga bin ay bine, si ši ay ga hima. Woo kaŋ duu a hiino ga hasara woo, nda woo kaŋ hasara a hiino ay se ga duu woo. Wane kaŋ ga war sanbandi, a ga ay sanbandi, nda wane kaŋ ga ay sanbandi, a ga wane kaŋ n'ay sanba sanbandi. Woo kaŋ annabi tonton ga hima annabi maa ra, a ga annabi goyo tonton. Nda woo kaŋ haqiikaw tonton ga hima haqiikaw maa ra, a ga haqiikaw goyo tonton. Nda wane kaŋ ga hari ɲaŋyan kulu foo hinne din boŋ-izey wey ra, hima šiši hinne tan, kalfu ɲaŋyan foo marga ra, ay ga waani war se, a si hin ka a ga alaafia bisa.

11

Nda a koy kaŋ Yesu na boŋ ka yaamar-yaamar te nga-ize ffo-nda-woy se, a hun ka taa ne ka caw ka šintin nda ka waani goy-ize ra. Amma Yaya, kaŋ ga ji Almasihu goykoy laasaabu kulu kayna, a ka hinne laba hinza ka tun nda a ceekaw fillante, a ka fooyan se: Ni ti kaŋ ga kaa wala ir ga hima wane fooyaŋ? Alhali Yesu na kaŋ nda a fo iri se: Wa koy nda wa Yaya yaamar hay kaŋ war ga hãa nda hay kaŋ war ga dii; dooboyaŋ goo ga dii koyne nda gunguboyaŋ goo ga taamay, lepriboyaŋ goo ga laabandi nda kuukuboyaŋ goo ga hãa, meeyboyaŋ goo ga sohõ nda fukaraboyaŋ se alkabar hima ga yaamar iri se; nda neere ka too wala kaŋ si hũndi ay ga. Wey kaŋ no ka koy, Yesu na huru ka hantaw kaŋ boŋ jama izey se Yohannan ga: Wane war ka fatta ka koy hawza ra ka guna? Kaabu kaŋ ga hima ka a guna? Amma hãa war ka fatta ka guna? Adama kaŋ ga hima dubu laabo ra?

Ay kaŋ, wey kaŋ haya laabo-ize n'ka tonton ey goro boŋ-ize ra, boŋ-ize kaŋ ti maarey-ize se. Amma hãa war ka fatta ka guna? Annabi? Ayyo, ay ga waani war se, nda ka bora annabi. Wono ti nda kaŋ a se ŋa, zama a ga ŋa: dii, ay ga ay boŋ-yaaɲaŋ sanba ni taara ɲaŋgu, wala kaŋ ga ni hanya hiiji ni taara ɲaŋgu. Yākwā, ay ga waani war se, kala boro kaŋ ga bora ka hun ize ra, ši boro kaŋ ga ka bora Yowan Batisante ra. Amma boro kaŋ ga ka cindi laabu alžanna ra, a ga ka bora a ra. Amma Yaya Albatisikaw zamanoo ra hala sohõ, alkawaloo laabo ga too ka hima, nda nerey kaŋyaŋey ga a kaŋ. Annabey boŋ, laabari kaŋ nda sariya, hala Yaya waati, na annabi tee. Nda war ga baa ka tonton, a ti Eliya woo ga hima ka kaa. wala kaŋ ga kaa hãndu ka maaɲo, a ga maaɲo Wane se ay ga ɲaandi adduŋŋa woo se? A ga bere nda yarey kaŋ goo zaa laada margayzey ra, kaŋ yarey din ga wele i borey nda ga fo: ir ga molo war se, nda war si šenkey kay, ir ga yaawo war se, nda war si yaawo kay. Yahaya na kaa zama, a si ɲaa, a si yaa, nda i ga fooyan ko a ga aljanaa too. Adama izoo ga kaa, a ga ñaari nda a ga hũu, nda i ga fo: dii, adama kaŋ ga ñaari bande nda kaŋ ga hũu dibi, haraajiize baayaŋ nda yoonandiize baayaŋ. Nda hikma ti haŋ ka bora a yize ra. Wala a tunandi ka laada deeri kaŋ ra kaŋ a gaabu boŋ-izey cindi, zama si hari ka tawba. Harey ga war, Korazin, harey ga war, Betsayida; zama nda Tir nda Sidon ra gaabu boŋ-izey kaŋ cindi war ra ti cindi, waati žen ra si hari ka tawba ka too gargari nda kaabu ra. Amma ay ga yaafo war se, Tyr nda Sidon se a ga duu ka bori war se alhukmu zaari ra. Nda ni Kafarnahum, wane ka tonton hanga samay ra, ni ga zumandi hanga aljana ra; zama ši kulu kaŋ kulu kaa ni ra gaa Sodom ra, ši ga cindi hanga hõo. Amma ay ga

waane war se kaŋ Sodom labu ga koy zama ka bora hukunci zaari ra wala war se. Wane din waati kaŋ, Yesu ka zaabi ka fo: Ay ga bayrandi ni, Baba, alaafia nda duuŋa boŋ, zama ni na hay ŋa kaŋ ka tugu hankuri nda fahamay ɲaŋ ga, nda ni na hay ŋa kaŋ ka yaamar ɛɛru se. Ayyo, Baba, zama wane din ka tee ni ga bine kaŋ ni ɲaŋ ga. Kulu kaŋ n ga too ay se, ay baba n ga too, nda boro kul si bay ize ši, sanda baba hinne, nda boro kul si bay baba ši, sanda ize hinne nda wala kaŋ ize ga baa ka bangandi. Ɲaŋ kulu wey ka goy nda ka zaabu, nda ay ga hin war ma saabu. Wa taara ay goy din war boŋ nda war cendi ay ga, zama ay ti laama nda ay bine ti baabu, nda war ga duu saabu war yunbu se; zama ay goy ti laabo nda ay koy ti feeyan.

12

Woo hinne waati kul, Yesu ka koy sabati zamanoo ra gawey gundey ra; amma a kalfa-izey n'ka kambe, nda i ka šintin ka gawey kaarey zaa nda ka ɲaa. Amma Fariseeyyaŋ din, kaŋ din gar, din fo a se: Dii, i jandey din ga tee woo kaŋ si boŋ ka tee asibti zaari ra. A kaŋ se iri: Ši mana caw wane Dawuda n tee waati kaŋ a too yunbu, a boŋ nda borey kaŋ goo nda a? Mate a hyra Irikoy hinza ra nda kumbo taagey wane ra nda burodi kaŋ ga hima alhaali ra, wane kaŋ mana hin ka a ɲaŋ, nda kaŋ mana hin ka borey kaŋ ga goro nda a ra ɲaŋ, fo ka tee ka sarkayyaŋ hinne? Wala alhaalin war ši kanbey caw sariya ra kaŋ sabatey zamanoo ra alhajiyaŋ boŋ ka sabatoo hansa alhaji goro ra nda war ši laabo? Ay ga waane war se kaŋ laabo din boŋ ka bora ne.

Nda amma war guna woo ti ɲaawandi ne ay ga baa nda si albaasa, war si hin hukunci boro kaŋ si boŋ. Boŋ-izey ti ne Adamoo-ize nda assabatu-ize. And having departed from there, he came into their congregation. Nda dii, wala ɲaŋa foo ga cebe, a ga bora kuru kaŋ ka kaaŋa; nda i na a hãa ka tee: wala a ga hin ka hanga alaasibiti zaari ra? Wala ka ey ga hin a se boŋ. Amma a fo iri se: Wane kaŋ ga koy war iri boŋ ra, albaakoy foo kaŋ ga kaa a ga, nda alhali kulu din kaŋ ga bin koro cindi ra, a si ga a mursu nda a hunkuna? Wala kaŋ ra, adamiizo ga beri albaasu se? Albo a ga hin ka haya kaŋ ka tee asebtaari zamanoo ra. Sanda a fo nda adduŋaŋo se: Ka war bora taaši, nda a taaši, nda a koy sanda war boŋ wane. Fariseeyyaŋ koy fatta kaŋ, i laada hantumyan a ga wala i ga hin ka a halaki. Isa no bay kaŋ, a koy ka hun yan; boro booboyaŋ n'a taaray, nda a n'i kul saabu, nda a n'i yaamar ka ši a yaakar, wala ka timmandi kaŋ Esaayi annabi no waane: Ay ize kaŋ ay n'a suuba, ay jine kaŋ ay ga bine, kaŋ ay hima ga boona nda woo, ay ga ay Alkawal tee a ga, nda a ga hukum yaakar lasal yaŋ se; a ši ga hargay wala a ši ga yaamar kuuru, nda boro si a šenni ga mana lasal ganda ra. Kaaray kaŋ ka bindi, a si ga a kay, nda liinu kaŋ ga huusu, a si ga a kay, har a na hukunci tonton do alhukum ra; nda laadawey ga baa zumandi a maa ra. Sanda nda, boro kaŋ aljana n'a zaŋ, kaŋ ga hin ka dii nda kaŋ ga koy, a na kaŋ Ɲaŋ, nda a na war a, alhaali kaŋ boro kaŋ ga hin ka dii nda kaŋ ga koy ga hin ka hãa nda ka guna; nda jama kul na findi ka fatta: Wala ne ti Almasiihu, Daawuda ize? Amma Fariziey kaŋ ga hãa, i ga fo: Woo si hin jinney koy sanda Beelzebul, jinney borey ra. Alhaalin Yesu ga bay boŋ haŋayyaŋ, a fo iri se: laabo kul kaŋ ga tenjandi a

yenandi ra ga koy zama hawsa, nda adduɲɲa kul wala gaa kaŋ ga tenjandi a yenandi ra si hin ka taaši. Nda amma shaytan shaytan kaa fatta ga boŋ hinza ra, a zumandi, wane sanda alhaalin a laabu ga hima? Nda amma ni ay ga jinawey kuru nda Beelzebul goykoy, war izey ga kuru nda wane? Sanda woo se, i boŋ ga zama war alhukuntayzaŋ ne. Amma nda ni iri Aljiɲa Irikoy ra ay ga jinawey fatta, wala Irikoy margaɲa kaa war ga kaŋ. Wala nda boro foo ga hin ka huru adduɲɲa kulu izey ga ra nda ka zaa a ga haya-ɲaŋey, alhaalin ka a mana adduɲɲa izey ka daŋ filla? Nda wala a ga a goro yaabu Woo kaŋ si goo nda ay, a ga goo ay ga, nda woo kaŋ si goo nda ay ka žemandi, a ga farga. Woo sanda ay ga waane war se, zunubu kul nda kalakala kul ma yaafu adama ize se, amma Alkawal kalakala si yaafu adama ize se; nda wala kaŋ ga fo kalima adama hiino ga, a ma yaafu a se; amma wala kaŋ ga fo Alkawal Almasiihu ga, si yaafu a se, wala sohõ din ra wala sohõ kaŋ ga zaama ra. Wala hinka turu kayna nda a yiyo kayna, wala hinka turu boobo nda a yiyo boobo, zama turu ga bangandi nda a yiyo. Albaasayaŋ izey, mate war ga hin ka hãayan kaŋ day laabo war goo ka bonyaŋ? Zama kaŋ bine ra, no ka hima ka koy fooyan ra. Albarc'iza boŋ na tonton boŋ kaŋ ga hun a ra, nda albarc'iza fondo na tonton fondo kaŋ ga hun a ra. Ay ga waane war se kulu kalimaɲaŋ baabu kaŋ nda boro kulu ga hin ka fooyan, boro kulu ga hima ka batu too kaŋ ga kaa woo se hukum zaari ra; zama ni kalimaɲaŋ ra ni ga hima ka tee alhaki boro nda ni kalimaɲaŋ ra ni ga hima ka tee laabo boro. Wala fo kaŋ, yey-ize fooyaŋ se ɲaŋ mana-wallafu nda Farisa boŋ se kaŋ ka tee: Mana-wallafu, ir ga baa ka ir ga dii alaamaɲaŋ ize ga hun. Alhali nda ka zaabi ka yaafo iri se, laabo

maatante nda ka tee zina ga batu alaamaaji, amma alaamaaji si hin ka too iri se fo alaamaaji Yuunusu annabi ga. Sanda kaŋ Yuunusu annabi kaa ti hima beeri koyo ra ittu zaari nda ittu suba, wala din Aadamize ize ga kaa ti duuɲe zanka ra ittu zaari nda ittu suba. Ninive albaasu boŋ ka tashi ne hukunci ra nda alkawal woo nda ka hukunci kaŋ, zama kaŋ boŋ ka tawba te Yunus alhabar ga, nda dii, ka bisa Yunus ga ne. Hawsarey woyboro ta ka tashi hukunci ra ni tarey wane nda boro wane nd'a ga koy hukum, zama a na kaa duniya korey ra ka wa honga Soloomo hinza, nda dii, foo ka bori Soloomo ga ne yan. Waati kaŋ alkawal jiney fatta addunan ga, a ga hansa hawyan bine yaŋ hari si, a ga ceeci saabu, amma a si a duwandi. Wala a ga fo, Ay ga koy ay ɲaŋ ga, kaŋ ay na hun. Nda kaŋ a kaa, a duwandi nga a zabu, a koy, nda a zabu. Sanda a koy nda a zaa alkawal woyize tana kaŋ din boŋ ka bora a boŋ se, nda i goro nda i zabu hinne, nda adduɲŋa ɲaŋa kulu kaŋ din boŋ ka bora filla ra ka bora. A ga koy wane nda taasu bonyo woo se. Hala nda a goo ka caw nungey se, dii, a nda nda a boro-izey ka hima hin-te, ka ceeci ka caw a se. Nda boro foo ka yaabu ne se: Dii, ni na nda ni boreyaŋ goy ka hima taarey ra, ka ni ceeci. Woo nda zaabi ka yaabu nda woo kaŋ goo yaabu se: Wane ti ay baaba nda wane-ize ti ay boroyaŋ? Nda a ka a ɲaŋo taaɲo a kaŋ ceecikey boŋ, a fo: Alhaaloo ay baaba nda ay boroyaŋ; wala boro kul kaŋ ga ay baaba kaŋ ga lamaney ra boŋ se, woo ti ay boro nda ay ɲaŋo nda ay baaba.

13

Woo zaari kulu, Yesu na koy ka fita hari ra, a na zama haabu do. Jama booboyaŋ na kaa ka too a ga, alhaali kaŋ a na hima ka hyɔ zanka ra ka zama, nda jama kulu na hiino haabu ganda ga. Nda a fo hari booboyaŋ ga, a gaa cebe ka tonton, a na: Dii, boro kaŋ ga hima ka hima. Nda a ga šenni waati ra, fooyaŋ ka ben hanya kala ga, nda albaasu kaa ka wey kaŋ ɲaa. Amma wey tanayaŋ ka ben taarey boŋ ga, alhaalin kaŋ mana tii beeriberi si, nda a ka daabu saabukala sabab a si tii zurufey si, amma alhaalin kaŋ jiiri ka taabu, a ka šiši, nda sabab a si zurufey si, a ka kaabu. Nda wey tanayaŋ ka ben kaŋkaŋyaŋ boŋ ga, nda kaŋkaŋyaŋ ka tonton ka wey kaŋ huusu. Amma wey tanayaŋ ka ben tii hima boŋ ga nda a ka baa noo, fooyaŋ za wala, fooyaŋ seesantay, fooyaŋ tontantay. Wala kaŋ ga kaa hãndu ka mana, a ga mana. Nda kaŋ ɲaŋarey kaa, i ga ɲaŋ a se, Wane se war ga caw nda misaalu? Amma a kaŋ zaabi, a fo iri se: War se wa n'aw baa aw ma bay lasal kaŋ guna alkawaliya lasal boŋ ra, amma wey se, ba iri baa ba. Wane kaŋ gonda, a ga hima ka a ga boobandi, amma wane kaŋ si gonda, hala woo kaŋ a gonda a ga kuuru ga a ga. Woo se ay ga fo iri se misaalu ra, alhaalin ka dii si iri si dii nda ka mana si iri si mana nda ka mana si faham, ka kaa si iri si koy; nda sanda wo annabi Esaayi tana kaŋ ga fo wo ga tee: alhaalin ka mana ka faham, nda ka dii si iri si dii nda ka mana si guna; zama jama woo bine ga koy, nda iri tuŋo ra ka mana ka ji, nda iri ize ka dunbu, ka kaa si iri si guna nda ize nda ka mana si ji nda tuŋo nda ka mana si faham nda bine nda ka mana si koy, nda ay ga iri yaamar. Alhukum amma, i idi albarka, zama a ga guna, nda i tulu albarka, zama a ga mana. Bâtiment, ay ga waani war se annabey bande nda haqiijaw bande na boona ka guna

hayiize kaŋ war ga guna, amma si ba guna, nda ka mana hayiize kaŋ war ga mana, amma si ba mana. Alhali, wa kaŋ, honga cebe woo nda neɲaŋ kaŋ na tii. Kulu nda ga hãa laada din hãnna ka ši faham, bongu din ga zo nda a ka kaŋ alkawal din ga too ɲaŋ a zumbu ra. Woo ti din ga too hãnna kala hãnna din. Amma woo kaŋ too ka šin hantarey gaa, woo ti nda kaŋ šenni ma hundu nda ka a zaa sabu alher ra sanji hinne nda ka a too, amma a ši tondo too a yobo ra, amma a ga cindi waati hinne, nda waati kaŋ haarey wala hargayyan koy sabu šenni sanda ga, a ga bin sabu ra sanji hinne. Iri nda kaŋ ga šeŋ ka koy ka turu ɲaŋyaŋ ra, woo ti nda kaŋ ga šenni kalimaɲaŋ, amma zamaana woo ɲaŋyaŋ nda alhaali yaamar ga kalimaɲaŋ kuusu, nda a ga koy ka zama foroyaŋ. Amma woo kaŋ ze kaakaw laabo boŋ, woo ti nda kaŋ šenni hundu ka nda kaŋ a ma faham, kaŋ nga ka haya beeri nda ka tee: foo nga ka tee za, foo nga ka tee hinkante, foo nga ka tee waalkante. Tontine misaalu wane a ka iri se boŋ ka foy: Laakala hawsa ra te sanda nda alboro wane kaŋ ka taray hima ka šin a goro ra; amma nda borey ga hima waati ra, a ɲaŋgay na ka koy ka taray zizani tarey goro cere nda ka koy. Amma kaŋ ɲaŋo na beeri nda a na woy tee, sanda woy-ɲaŋey na bangay kaa. Goro boŋ kaŋ boŋ koy, wey goro boŋ kaŋ, i boŋ fo a se: Borey, mana hari labatante kaŋ n da šendu n ga hinka gundoŋ ra? Kaŋ ra wala a ga kaa ɲaŋarey? A ga fo iri se: Aduwo wane no woo ti. Amma baŋ-izey fo wone se: Ni ga baa sanda, ir kaa taa ka ir ey zumandi? Amma a fo: ayi, alhali war ni ka kaaray cebe-ize cebe, war ga hari ka ɲaŋa kuru kuru nda ize go waati foo; war ka ize filla bande ka tonton foo hala kaaray waati, nda kaaray waati ra ay ga fo ka kaaray-koy-ize: war ka kaaray cebe-ize cebe jina nda

war ka ize ɲaŋ ka koy kusu-ize se ka ize tuusu, amma ɲaŋa kuru war ka a cebe ka koy ay soobay ra. Tontona yantarey a ka ben i se ka foy: Allaama laada ga bine moutarde beeri foo nda, kaŋ wane foo ka caw ka a šendu a goy ra; kaŋ ga cindi ka tonton beeri kul ra, amma nda a ka bora, a ga bora ka tonton goy kul ra nda a ka koy wiri, adiši kaŋ allaama čirey ma hin ka zama a farcey ra. Wani almasal fooyaŋ kaŋ a naŋ se, Laakala boŋ ize ga bine sanda hamari kaŋ maa woto, kaŋ woto wani hinza kaŋ naŋ tonton ɲaŋ, kaŋ a kaŋ duuri alaafiya tontoney adudu ra, har se kul ga tonton. Wey kulu, wey kulu Yesu ka ne kaŋ nda misaalu boŋ se, nda bila misaalu si, a si hayɲi kaŋ ne iri se, adiši kaŋ annabi foo ne kaŋ ka ben ka tee: Ay ga ay baa feeri nda misaalu ra, ay ga ne kaŋ ay duuɲey ra adduɲɲa teeyan banda. Sanda a na tontoney kaa, a koy a soobay ga. Nda a karimey koy a ga, i ga waani: Cebe ay se misaali din gonda beeri yaŋey din gonda. A jaabi nda a fo iri se: Wane kaŋ ga beeri taray hima no, a ti Aadamayzey izey. Alhaaloo ti adduɲɲaa. Taray hima no, ayo ti laaɗaa izey. Kaaŋey no, ayo ti bonjanteeri izey. Alagaa kaŋ beeri ayo ti Iblis. Mooru no, a ti dunniya kokorantaa. Moorukaarey no, ayo ti saabukaarey. Sanda kaŋ zizani-ey ma koy hinka nda wuta ma a kuna, adiši ga koy zama dungu timmante woo ra. Adaama izoo ga a maalaaykawey sanandi, nda i ga kanbandi a laaɗo ra hima-kaŋey kulu nda addunan kaŋ ga tee alhukum-kaaŋey, nda i ga i jiiri wuta kuuru ra; yan ga yaaɲaŋ tee nda ɲiŋ-ɲaŋ tonton. Wala hinne boŋ-izey ga ka war kaŋ alheri nda, ey baaba laaŋa ra. Wane kaŋ ga tondo hundu šintin kaŋ ga hin, a ga šintin. Taare, laabo alkawal din tee kaŋ ize din boŋ kaŋ ga duubu gonda ize din ra, kaŋ alboro foo dii nda a duubu. A ga koy a

alheri ra, a ga haya kaŋ a goro kul neere nda a saabu ize din boŋ. Taare, alaafia laabo ga bine nda albaashi boŋ kaŋ ga ceeci haya zumey zantey. Woo kaŋ na duu haya zuma foo kaŋ ga bisa hinne, a koy nda a neere kul kaŋ a goo neerey, nda a woo saayi. Taare, laakol din ga bine alkawaali din se, lasal woo kaŋ din tuuri hinkante ra nda kaŋ din zumandi kala iri kulu ra; woo kaŋ, waati kaŋ a ben, i na a zumbu hinkante ganda ra nda i na zama, i na iri heerey zumandi saabukuusu ra, amma iri bonantey, i na i tuuri hawsa. Wala sanda ga koy dungu kulu kokorantey ra. Izandey ra koy nda ra na boŋ-ize yaŋantey farga doo tee alhakiiza yaŋantey gaa, nda ra na huru ey wane alwaktu doo; ayo ga hima yaŋ nda hari yaŋ doo. Yesu no se boŋ: War ma koy hinne wey kulu? Iri ga caw a se, eeya, Yerkoy. Amma a fo iri se: woo se, sartey kul kaŋ ka hantandi lasal kulu ra kulu kaŋ ga cebe, a ga bine nda boŋ-ize kaŋ ga cebe a goro-ize, kaŋ ga bisa haya taagayaŋ nda haya žeenayaŋ a taagayaŋ ra. Nda a koy kaŋ Yesu na misaalu wey bine, a hun, nda a kaa ka a jama ga, a ga boro kaŋ cebe iza boŋ bataa ra, har boro kaŋ ga baa nda ga fo: Wane nda hinza wey nda hima wey ka hun ne? Mana wane si ka caw no ize alhaali din? Mana a si ne a baaba Maryama nda a boroyaŋ Yakuba nda Yusufu nda Simɔŋ nda Yahuda? Nda a yooboyaŋ kul si goro ir ga? Manti nda woo kulu wey se nd'a? Nda i kaa-kaa hima a ga. Amma Yesu fo war se: annabi si hin ka bina bila a boŋ laabo ra nda a boŋ wuro ra. Nda a mana tee alhaarika booboyaŋ kaŋ sababu nd'i ši bine.

14

Woo hinne waati din ra, Heroodu tetraarki no mana Yesu labar, nda a fo a izey se: Woo ti Yohannan baatisikaw; a tun ka fatta maceyzaŋ ga, nda woo se gaarey goo ka goy a ra. Alkabar Herod na John ɲaŋ, a ga a kaŋ nda a ga a turu laabo ra kaŋ Herodias se, wey ga caw Filippu wey ga Herod ɲaŋ. Yohannan na a fo a se: si ši hima war ka a zabu. Nda ka a ga boŋ a hima, a yaara jama, zama ey ga a zabu alheri annabi sanda. Heerodu ga jirbi batu zamanoo ra, Heerodyaasu ga ize woy na guna cere ra nda a na Heerodu hima; adinan a na laada nda kaŋ se ka a hima ka a se hay kaŋ fo a ga waažib. Amma kaŋ a na caw a baaba, a fo, Ŋa na Yaya Albatisikaw boŋ too ŋa se ne hinne sahani koyno. Nda maaɲo no ɲaŋandi, amma allaahu-kaŋey nda boŋ-zaabey kaŋ ga duu nda ɲaŋandi se, a na yaamar ka a ɲaŋandi, nda a na moora santu, a na Yaaɲa boŋo too zindaŋ ra. nda kaŋ boŋ ne ga zaa a boŋo do, nda a n'a too weyboro se, nda weyboro n'a zaa a nda se A hinzey ra, kaŋ hantankey hera gawo nda kuru woo, nda zo kaŋ yaamar Yesu se. Isa ji kaŋ, Yesu na koy ka taa yan ra hari ra, ka koy deeji beeri foo ra a boŋ hinne. Nda isa ji kaŋ, jama-izey na a tonton ka hun ka hun ka bo gaarey ra. Nda Yesu na koy fatta, a na jama booboyaŋ guna, nda a na hinzina i se, nda a na i ŋa hargayaŋ sani. Suba kala no kaŋ, a karankey yaŋ koy ne a ga, i ga yaafu: Nda woo no ka ganji amma waati kala no ka hun; jama yaŋ bisa, alhaalin i si koy taarey ra ka haya seendi i boŋ se. Amma Yesu no se boŋ, ši hima ka koy, wa ši hima ka ɲaŋ. Amma i ga yaafo a se: Ir ši ka hima kaŋ ir goo sohõ ne, fo burgu ɛɛdu nda hamni hinka. A nda fo: Zaa se ay ga ey ne. Nda a na yaamar kaŋ jama-izey ma zumandi bii-ize boŋ ga, a na taaɓu ɓeeri-woy gu nda haaɲaŋ-ize filla, a na kaŋ beeri ga, a na alhaybarakatu di,

nda a na kaŋ ɓeeri-woy gu, a na di almaajirai se, almaajirai din kala na di jama-izey se. Nda kaŋ cin kul, nda kaŋ too, nda kaŋ hera wey kaŋ tonton wey gaaburey, fuwo tan nda tan korfinu beeri. Amma wey kaŋ nda ɲaŋo, boro wey, sanda dubu wiži, mana kaŋ ize nda jina nda yey. Nda sohõ Yesu na a borey-izey ɲaŋ ka koy zin hãa ra nda ka taa a ganda ga wane farga, har a ma jama goyey kaŋ. Nda a na jama bande kaŋ koy, a dii addu ga ka koy duwey boŋ a hinne se ka alhila. Amma suba kala no kaŋ, a ga cindi a hinne yan. Laawu din ga cindi hantumyaŋ ra nda, a ga hũnay ka tonton bora a ga koy ka ben ka ben, zama hawru din ga koy ka ben ka ben. Alhamaari fukkaaray ra nda, Yesu na kaa hin iri ga, a goro hima meyo boŋ. Nda kaŋ kalfa-ize n'a guna a ga taamandi haw meero ra, i fatta ka fo woo albaasu ti, nda i hũu fatta ra. Immediately Jesus spoke to them saying, Take courage, it is I, do not fear. Petros jaabi a se: Yeesu, nda war ne, yaamar ay ma kaa war ga ka hima hari yaawey boŋ. Amma a fo: Kaa. Nda Petros na dii jirbi ra ga, a na taara hankuri kulu ga ka koy Yesu ga. Amma kaŋ a na yengu kaŋ ga tonton guna, a ŋwa hargay, nda kaŋ a firka ka kuusu, a ɲaŋ ka fo: Yerkoy, ni cindi ay. Sohõ nda Isa a ka a xanbo ben, a ka a kaa, nda a ga yaayi a se: war kaŋ bine ši goro ga war se, se wane kaŋ war ga šebu? Nda iri kulu koy zanka ra, hawsu na koy. Amma zanka ra boŋ kaŋ, iri na kaa iri ga a boŋ ka farga ka fo: Bi ti ka Irikoy Ize. Nda ka ɲaŋ kaŋ din ka koy, i zo Gennesaret labu ga. Nda wey kaŋ borey wey laabu woo ra kaŋ bay a, i yaamar hantum laabu woo kul ga, nda i zaa a se borey kul wey kaŋ ga duwandi, nda i ga a waani kaŋ hala i ma tonton a duuru kaaŋ ra hinne, nda borey kul wey kaŋ tonton, i kisi.

15

Sanda Alžeruzalemi boŋ-izey nda Farisa-izey na koy Yesu ga, i ga waani: Mana se ni karandey ga bine ceerey-izey se hantumey? Zama ši kaŋ ize ga haw-ize kanbandi waati kaŋ ize ga buru ɲaa. Amma nda a zaabi-zaabante, a fo iri se, Me se war ga hãa Irikoy Alla hinne se war boŋ-boŋyaŋ ga baa? Alhaalin Irikoy na yaamar ne ka foy: hima ni ba nda ni na, nda wane kaŋ ga yeeji žen ba se hari na ga hima ba se hari na, a ga hima ka muu. Amma war ga yaafo: wala kaŋ ga ši fo a ba se wala a nda se, batu kaŋ ga hin ka war ga nafa hima, nda a si boŋ a ba se wala a nda se; nda war na Irikoy hinne batu war boŋ cere. Laabo-yantey, Esayi na annabi hantum ay boŋ war ga, a goy: Jama wono ga ay ga hima nda i baa nda i nungu ga ay boŋ, amma i zumaa ga yaawo ay ga. Nda i ga ay boŋ batu kala, i ga caw war ga caw kaŋ boro-ize. Nda a yaamar jama, a fo iri: Mana hin nda mana faham; woo kaŋ ga huru adduɲa ra si adduɲa laabo, amma woo kaŋ ga fatta adduɲa ra, woo ti kaŋ ga si adduɲa laabo. Wala a karimaw koy ka hima ka fo a se: n bay kaŋ Fariziyen ɲaŋ ka koy ka mon kala? Amma nda a zaabi, a fo: Kulu šintin kaŋ Baba-ɲaŋ hawsa-ra ši šinti hin ga kaa ka hun. Ŋaŋandi iri, i ga koy-ɲaŋ-kaa ti kaŋ mana guna, kaŋ ga koy-ɲaŋ-kaa ti kaŋ mana guna. Kaŋ mana guna nda a ga koy-ɲaŋ-kaa ti kaŋ mana guna, hinne filla ga bin ka dugu ciine ra. Peter na jaabi ka ne se: Kaŋ ir se parabool woo. Amma Yesu na kaŋ, Hala sohõ war ga cindi bila laakali? Mana war še alhaalin kaŋ nga war guna kaŋ kul kaŋ ga huru baa ra ga koy haabu ra nda ga

fatta kafu ra? Amma wey kaŋ ga fatta ka hun ka bora, a ga fatta ne zumoo ra, nda wey-ize ti ne kaŋ ga hima ne ra. Zama kaŋ ra bine, laasaabu maaɲey, hantum, zina, kala zina, guna, šeede lasal nda Irkayu maana ɲaŋ. Wey kaŋ ti nda boro go hansa; amma ka ɲaŋ nda kubey kaŋ si koy, wey si boro hansa. Nda Yesu na koy ne din, a na hun Tir nda Sidon laabo ra. Nda dii, walla Kanan-ize foo, kaŋ na hun ka bo hari-ize boŋ ra, na ɲaŋ a se ka ɲaŋ: Wa ni taray, Yerna, Dawuda ize, ay yobu na guna-ize ga a hanga ka koy. A kaa ši hãa kaŋ foo ye. Nda a caw-ize kaŋ ben ra, i ga a hãa ka fay: A kay, zama a ga yaamar ir goro. A nda zaabi kaŋ a fo: Mana ay tuurandi ši kala ga hima biiɲey kaŋ rey ka bande Israayla. Amma ta kaa, a borey ga, a ga cebe: Yerkoy, ni gaa. Amma kaŋ zaabi kaŋ fo: Mana hima ka hinka ize yoŋ izey ga taara nda ka dam bere hantey se. Amma a fo, eey, Borey, zama biiɲey ga ɲaŋandi ka hun ka taaburey kaŋ ga kaa ka hun ka taaburey borey-ize nda. Wala Yesu na kaŋ zaabi, a fo a se: Ay way, ni bangayaŋ ga bora, a ma tee ni se sanda ni ga baa. Nda a ize din taara ka hun wane din. Nda Yesu na koy ne din, a zo goro Galile haawo do, nda a jiiri ganda ga, a zama ne din. Nda jama beerey kaa hin ga, i goo nda boŋ waney kaŋ i goo nda i boŋ hinza, kaŋ kaa hin ga, kaŋ kaa tun ga, kaŋ kaa goy ga, nda waney beerey, nda i too ey Yesu tondi ga, nda a too ey hanse, kaŋ jama beerey ma hãa ka guna kaŋ i goo nda kaŋ kaa tun ga nda i goo nda tun, kaŋ kaa waani ga nda i goo nda waani, kaŋ kaa goy ga nda i goo nda laafiya, kaŋ kaa hin ga nda i goo nda taaci, nda kaŋ kaa hin ga nda i goo nda guna, nda i too Israila Irji boŋ. Amma Yesu na a tammaahey woo nda a fo: Ay ga bine jama se, zama hantum jine hinza no ka tee ay ga, nda alhaalin kul si boŋ

se ka ɲaa. Ay si waažibi ka kaa wey ka hun, zama wala ka fatta hantum se ka hun. Nda a borey-karandikey wey kaŋ a se: Ka foo ir ga ɲaŋandi beeri wane deeji-beeri wane ka hima jama wane? Nda Yesu na waane se iri: taakuru cindi war gaa? Amma i ga yaafo: wuye, nda hãnsi kayna-kayna. Nda a yaamar jama-izey se ka zumandi dungu ga. Nda a na je ije woy no nda hãyaŋ, a na Alla foo, a ka ije kay nda a ka nje kaŋ a cindi borey se, nda cindi borey din ka nje kaŋ jama se. Nda boro kul n'a ɲaa nda i fatta, nda i kay kaŋ n'a cindi ɲaakoy ra ije wuyu fondo. Boro kaŋ n'a ɲaa wey ga cindi woy ukku bi, ize nda yaarey si tonton. A ka jama goyey kaŋ, a duru haw ra nda a koy Magdala laabo ra.

16

Nda Fariziyu nda Saduseyu kaŋ na kaa, kaŋ na goy ka a hãa, i na a hãa ka a cebe i se alaamaatu kaŋ ga hun samay ra. Amma a zaabi ka fo iri se: Suba no woto, war ga foy: Zaari ga dumi, zama alhaali kulu ga bi jine; nda suba suba: Hõ hari ga koy, zama alhaali kulu ga bi jine nda ga dubu. Alhaalikaw, aw ga hin ka alaamarey guna laakalu din boŋ, amma aw si hin ka waati din alaamarey bay? Laabo bonkuru nda zina-kwaray ga baa alaamaaji, amma alaamaaji si te kaŋ ga bay se ba, fo alaamaaji Yuunusu annabi goo. Nda a ka iri kaa, a koy. Nda kaŋ albaasu-ize n'a ga ɲaŋ kala, i ŋa bari ka taakaa zaa. Amma Yesu fo war se, war guna nda war hanga ka hun alqali boŋ Farisayaŋ nda Sadukayaŋ. Iri nda ka cebe ka tee boŋ-boŋ ra nda ka fo ka kaŋ: Hãa iri mana too. Albin kaŋ Yesu a bay se, a fo iri se: Woy ga

tonton se iri boŋ ra, alhakiika hinne nda, zama taakayaŋ ši kaa war ši? Har sanda ši bay guna ba, nda ši tun haŋa kumbe ifo kaŋ ga kul dubu ifo nda kumbe-zanka albarakaw kaŋ ši na cindi ba? Wala alhaabu woyyo no taaci izey kaŋ alhaabu woykoy-naŋ, nda war te goy kabu? Mate war ši bay guna kaŋ mana ti fondo šintin ra ne ay fo war ma hanga-hanga ka hun Farizayaŋ nda Sadukayyaŋ ɲaŋandi ra? Wala i bin faham kaŋ a si fo ka hawgay ka hun ɲaŋandi fuwo ra, amma ka hun cebe-izey ra Farizeeŋ nda Saduukeeŋ ton. Yesu n'a kaa ka koy Filippu Kesareya laabo ra, a n'a kalfu kaŋ boŋ se a kalfu-izey ga, a ga yaamar, Jama ga yaamar ay ti wane, ay kaŋ ti adama hinka? Iri kaŋ fo, wey kaŋ Yaya boŋyakaw, wey tanayaŋ Eliya, wey tanayaŋ Jeremiya wala annabiyaŋ foo. A ga fo i se: Amma war, wane ne war ga fo ay ga caw? Simon Peter ka jaabandi nda a fo: Ni ti Almasiihu, Alhak izey wala ga koy din. Isa na zaabi ka a fo a se: ni ga bora, Simoon Baryoona, zama haya nda weendi mana ni bangandi, amma ay baba kaŋ ga cimi koyrayzey ra. Amma ay ga ne waane kaŋ ni se Peter, nda ne woo dubu taabatoo boŋ ra ay ga too ay jama-izey, nda aljana koyey si hin ka tee a se. Nda ay ga baa ne duniya laabo kaŋ alhaabu-ize se, nda wala ay ga kaŋ ne ɗoo duniya ga, a ga zama kaŋ ra bine-ize ra, nda wala ay ga beeši ne ɗoo duniya ga, a ga zama kaŋ beeši ra bine-ize ra. Sanda a yaamar nga boŋ-izey se ka ši hima ne ga fo boro kul se Iyesu ti Almasiihu. Daga woo, Isa na koy ka bangandi a kalfa-izey se alhakiika din woto a ga hima ka koy Zeruzalemi nda ka hũu beerey foo daga beeri-beero-izey nda limaam-beero-izey nda alhaali-wallafo-izey nda ka hargay, nda jirbi hinza-nte ra ka sohõ. Nda Peter ga ɲaŋandi a kaŋ, a na hima ka a maana, a ga fo: Iraayu ga tee nga ma, Yerkoy,

woo si hin nga se. Amma a jugun, a fo Piyer se: Koy nga bande, Shaytan; ni nga kaŋ nga hin ka ni ban, zama ni si laakali Irikoy hinkantey, amma ni ga laakali adamey hinkantey. Sohõ Yesu fo a borey-izey se, nda waani nd'a ga baa ka koy ay bine, a ga itaandi a boŋ nda a ga šii a gongon-kuru nda a ga ay taafu. Wala kaŋ ga baa ka a yendu gaabu, a ga a binde, amma wala kaŋ ga a yendu binde ay se, a ga a gaabu. Wane ti nda borey kaŋ boro foo, ŋa ka duniya kul saabu, amma a ga a yendu hima? Wala haya foo no adduŋa ga baa ka bine a yunbu se? Zama kaŋ adama din ga koy ne a ba boŋ ra, nda a alhabaaru izey nda, nda sanda wo a ga baa kul ne a goy se a boŋ ra. Gaskiya ne fo war se, wala fooyaŋ kaŋ ga kaa ne din, kaŋyaŋ si kaa ga dañ kammay ba fo kaŋ ga dii Adama ize kaŋ ga koy a laaɓo ra.

17

Nda zaari iddu goo, Yesu na Peturu nda Yakubu nda Yohanna wey ga hin a boryo kaŋ nda ize, nda a na ize kaa addu beeri kaŋ ga beeri, ize boŋ se. Nda a na barmay ize gaa ra, nda a nungu na šiiši sanda alhawaa, amma a gundey na zama kway sanda haŋ. Nda dii, Musa nda Eliya na kaa iri se, kaŋ ra goo nda ɲaŋ ka hãa. Piyer na jaabandi ka Yesu se: Yerkoy, a ga hima ir ma ga ne ne; nda war ga baa, ir ga tee goyyan hinza ne, foo go war se, nda foo go Musa se, nda foo go Eliya se. A ga kaŋ haŋa, ay dii gumbu hima foo ka iri sutura, nda ay dii moŋoo foo ka taa gumbu ra ka fo: woo ti ay di ize kaŋ ay ga bine, kaŋ ay ga boona nda; iri ga a hãa. Nda kalindikey yaŋ ga hãa, i too i fuwo ga nda i tira baŋa

baŋa. Yesu na kaa iri se, a na iri maatandi nda a na fo: War taaši nda war si hima. Alhaalin ka boŋ yaarey tonton kaŋ, ši dii boro fofo, Yesu hinne se. Amma ka iri goo zumandi addunia boŋ ga, Yesu na iri yaamar ka foy: Ši waani ne waayandi woo annabi se hala Adama izey na fiy ka tashi ka hun kala. Nda i boŋ-izey na hãa a kaŋ, i n'a hãa ka tee: Wane se boŋ-maatey ga tee kaŋ Eeli ga hima ka kaa jina? Amma Yesu kaŋ zaabi, a fo iri se: Eliya ga koy bisantaa nda a ga kul hayey zumandi; amma ay ga fo war se Eliya na koy hantum, nda iri si a bay, amma iri na a se hay kul kaŋ iri baa. Wane nda, Adama Hiizo ga hima ka taarey zabu iri ga. Sanda kaŋ ɲaŋ-izey guna kaŋ a ga Yaaya boŋ-yaakey ga fo ey se. Nda iri kaa koy jama ga, nda wala foo kaa kaa a ga, a ga dubu a gongon nda a ga fo: Yerkoy, hin ay izey ga, zama a ga duwandi nda a ga huru waati. Waati booboyaŋ zama a ga bin wuta ra nda waati booboyaŋ a ga bin handi ra. Nda ay na a zaa nga boŋ-izey ne ga, amma ši hin ka a hanse. Alhali kaŋ, Yesu a hãa: Ay boŋ-izey kaŋ ši goobu nda kaŋ ga koro, har waati wane may mma ga cindi nda war? Hala waati kaŋ nd'a ɲaŋ war ga? Kaŋ a ne nda ne ɲaŋa. Nda Yesu na a kwaara, nda aljana na fatta ka hun a ga, nda hiino na sani ka tun woo guuru woo ra. Sanda kaŋ ɲaŋ koy, almajirai yaŋ na kaa Yesu ga boŋ-boŋ se, i na fo: Wane ir ši hin ka a kori? Amma Yesu no se beeri: war ni bina laabo ra. Takaa, ay ga war se war ni, anda war ga bine laakol sanda moutardi ize foo, war ga sey addu woo se, koy ne ra hare, nda a ga koy, nda haya si hin war se. Wono alkawal si koy fo ka tun addu'a nda azumi ra. Iza ra goro kaŋ i ga koy Galili ra, Yesu na i se: Adama hinkoy ga hima ka too ka hin adama yey ga ra, nda i ga a hoy, nda jine hinza ra a ga tashi. Nda iza ɲaŋ taagante kaŋ. Alhali ka

iza koy Kafarnahum, nda wey kaŋ ga ɲaŋ didrakma ize ka koy Piyer ga nda ka ɲaŋ ne: War maaɲaŋkaw si ɲaŋ didrakma? A goy, eyo. Nda waati kaŋ a hyɔ gaa ra, Yesu na a yaamar hima ka fay: Wane n'ga bora nga, Simɔŋ? Laabukaarey kaŋ duniya ga, wey nda boŋ se ka taasukey wala takaasukey zaa? Ga izey boŋ ra wala ga bande boŋ ra? Piyero ga a se: Boŋ tarey ga. Yesu no kaŋ a se: Ize yaawey na boŋ wala. Amma ka ši ir ga boŋ-boŋ i se, koy haw ra, ka ɲaŋandi fur ka nda albaasu kaŋ tonton cindi hima ka a zaa, nda ka a baa foo ka a goy, ni ga duu stater, woo zaa ka a noo i se ni nda ay se.

18

Waati woo ra, karandize yaŋ na kaa Isa ga ka fooyan: Wane ti ka bora laabo kulu ra? Nda Yesu woo boŋ beeri ize, a ka a tee ey gaa ra nda a fo: Taaci, ay ga war ey se, nda war si kanbandi nda war zama kaŋ beeri ize, war si bay laasaali gundoo ra. Wala kaŋ na taawu nga boŋ kaŋ boro ɲaŋa woo, woo ti ka bon ka bere laabu aljanaa ra. Nda wala kaŋ ga tonton ɲaŋo foo kaŋ ga cebe woo din ay maa ra, ay ga tonton. Amma wala kaŋ ga ɲaŋo koyni hinne kaŋ ga bine ay ga, a ga hima a se ka turu kaŋ hari ga dira ka kuusu a kaaŋo ga nda ka a ka jinji haabu beeri ra. Dunbu ga adduŋa se kaŋ ka hun guna-ize ra, zama kaŋ guna-ize ga hima ka kaa, amma dunbu ga boro woo se kaŋ guna-izoo ga kaa nda alhaaloo. Alhaalin ni war gaa wala war kaaray no war ka hantandi, war ga a koy nda war ga a zuu war ga. A ga bora war se war ka hyɔ duniya ra war ka koy lame wala maimed, wala

war ka koy nda gaa hinza wala kaaray hinza ka zuu woto hawsa ra hawsa na wala. Alhaalin nda kala ni ido ni ga hima ni ka fatta, kaa a nda hima a ka bora ni ga. A ga hima ni ka huru duunia nda ido foo, wala ka huru wuro kaŋ alaa ta ka koy nda ido hinza. Honga, war ši din kaŋ waani fo boro kuuru wey ra; zama ay ga waani war se i ra alhaali-izey ga dii laabo kulu kulu ga guna ay ba fuwo kaŋ ga laabo ra. Adduŋa boro ize a zo kaŋ kisandi honga. Wane kaŋ ga bora war se? Alhaalin wani nerey ga baa ka a ga hun aljiire zangu, nda foo wey ga bora a fatta ka koy, mana si a ši kay aljiire taayi nda woy addu ize ra, ka koy ka ceeci wey kaŋ ga fatta? Nda amma a hin ka duu, ay ga fo war nda tinaari kaŋ a ga yaamar ɲaŋ ra ka tonton ɲaŋ boŋ wala ka tonton taasaytaray tasu nda woy kaŋ ši koy bande ra boŋ. Wala si mana ši Alhayba boŋ hin ni baaba kaŋ ga cebe koyraŋ ra wala kaŋ foo hinza ka bine hinzawey ninkaŋ ra. Alhaalin nda ni ɲaŋo kaŋ ni se, koy nda ni kaŋyan a ni nda a hinne cere; alhaalin a na ni mana, ni na ni ɲaŋo saabu; alhaalin nda a si mana, zaa foo wala hinza ni ga, wala hinka kaŋ se hinza maaɲey wala hinza batu ga, hima kulu kaŋyan taarey. Amma nda a si bay ey se, fo jama se, amma nda a si bay jama se kaa, a ga zama war se kaŋ albaasu nda haraji-kaayan. Tiyaakari, ay ga waani war se: kulu kaŋ war ga ɲaŋandi duuniya ga, a ga ɲaŋandi allaanan ga, nda kulu kaŋ war ga baaši duuniya ga, a ga baaši allaanan ga. Kala, ay goo ne war se kaŋ nda tinaari hin war goo ɲaŋ dungu kul wey kaŋ war ga hima, a ga kaa war se baba ay yaa kaŋ goo hawey ra. Kaŋ fillante wala adudu n'ka cebe marga izey ra, ay ga cebe i gaa ra. Wala Petros kaa a ga, a fo a se: Yerkoy, ay ɲaŋo ni kaŋ ga hinka ay se, nda ay ga bari a? Hanga waati woyyo? Yesu

ga ne se: Ay si ne se nga hinka way hinza, amma nga hinka way bi ze. Wala din se, laabo kaŋ samay ra ɲaŋandi boŋ se nda hantumkoy boŋ, wala kaŋ ga baa ka tee hantumkoy, kaŋ ga baa ka hanga-hanga-izey tee nda a baŋ-ize-yaŋ. Nda a na fatta a ga caw kaŋ boŋ, neɲaŋ foo n'a zaa, wala kaŋ ga baa boro talantu beeribay se. Amma a si goy ka bine, a borey n'a hãa ka a neere nda a waati nda a yize nda kulu kaŋ a goy, ka bine. Alhafo ka ben, baabu no ga a ga kuru, ka a se fo ka ne: Borey, alheri ka tonton ne ga, nda ay ga kulu ka haya kul se ne. Tarey kaa boro din baŋ wala din boŋ kulu, a hun a nda a ɲaŋ biibi din a se. Alhali kaŋ fatta nda baani woo kaŋ hima, a dii baani foo kaŋ goy nda iye, kaŋ ga hima boŋ se ize deenari zangu, nda kaŋ a k'a mursu, a ga a koŋ, a ga waani: Batu ne ay se alhali kaŋ nga hima. Alhafo ka ben din, a baŋ-baarey ka dii a tondi ra, a ga a yaamar ka fo: Sabara nda ay, nda ay ga ma hin war. A amma si goy, amma kala ya taa, a hinka ɲaŋ labu goyboro ra hala waati kaŋ a ga baa kaŋ a ga hima. Nda a boŋ-baayize ga dii kaŋ tonton kaŋ koy, i ɲaŋ kayna filla, nda i kaa ka bay i boŋ-jine se kul kaŋ tonton kaŋ koy. Sanda borey din nga yaamar nda a, a borey fo ne a se: Batu bongu, nga gaabandi war bine kulu din zama war nga hãa ne. Mana ga hima ka ni kala hinne baŋa-ize nda ni, kaŋ ni ga ay kala ni? Nda boŋ-izey din boŋ, a ma din ka a too azabu-izey ga hanga a ga bisa ka kul kaŋ a ga hinka din se. Wala nda ni Baba laabo din ga tee war se, ši war kaa bari kala foo a ɲaŋo se war zumey ra a boŋ-yiizey.

19

Nda a koy kaŋ Yesu na kalimawey bey ben ben, a fatta Galile ra nda a koy Judee laabo kaŋ ga cindi Urdun hinkaa. Nda jama booboyaŋ ga a taaɓa, nda a ga iri ka hansa a ga. Nda Farisayaŋ koy ga kaa boŋ se ka a šii nda ka fooyan se: Wala a ga hin ka alboro marga hinne ka a waati kokor batu kul se? Amma a jaabi nda a fo iri se: war si caw kaŋ wane kaŋ ga hima filla ra a hima iri jinji nda wooru, nda a fo, wane hinne se jinji ga bana a baba nda a nda, nda a ga duu a wooru ga, nda iri hintin ga zama hinka foo? Albo kaŋ si ši hinka hinza, amma ga ti hinka foo. Woo kaŋ Irikoy na cendi, adamiizo ši hima ka a farga. Iri goy ne se: wane dan Musa na yaamar ka dii tira kaŋ ga taarey nda ka ganji woo? A ga yaafo iri se, Musa ya yaamar war ka koy war marga zumey sabbu war zumey ga cindi, amma filla ra, a si tee wane. Ay ga yaafo war se wala kaŋ ga boŋ-boŋ hinne din tarey mana tun zina se nda kaŋ ga dima woyo, a ga hima, nda wala kaŋ ga dima hinne din kaŋ boŋ-boŋ no, a ga hima. Alhaaloo kaŋ ne se boŋ, kaŋ cindi-izey boŋ se: Nda wala wane ti haya kaŋ ti alhaali hinza boŋ nda woyzey, mana ti fay ka hima. A ga fo iri se: Borey kul ši hima woo kaŋ tonton, amma wey kaŋ se nungoo no; zama eunuque-ize goo kaŋ baaba gubu ra ka haŋay wane. Nda ga bine eunuque-ize kaŋ adamize ra eunuque-ize kaa, nda ga bine eunuque-ize kaŋ boŋ-boŋ eunuque-ize kaa alaafiyan laabo se. Wane kaŋ hin ka taa, a ga taa. Wala borey na yinay kaŋ a se, ka a ga hantumey guna se nda ka a ga alhayra; amma karandey na yinay hantum. Amma Yesu na kaŋ: Boro yaakey baa, nda nga ši din kaŋ ka kaa ay ga, zama laabo wane ti ne din boŋ se. Nda a na kanbey kaŋ din se, a koy nda woo. Nda dii, foo woo kaŋ kaa, a fo a se: Karandiize laabo, woo laabo ga na ay tee ka ay ga hin laabo

abada? A ga fo a se: Wane se nga goo ne mo kaŋ? Baa si boŋ, Irikoy hinne. Amma nda war ga baa ka huru jinayyaŋ ra, war ma hima almaruyyaŋ. A ga fooyan: Wane taarey? Amma Yesu fo: Ši wa han, ši wa zina, ši wa guna, ši wa yaamar laasaabu, baa ni ba nda ni na, nda ni ga bine ni jere kaŋ ga cebe ni se sanda ni boŋ. A fo a se wane kayna: Ay ga ɲaŋ kulu hinza ka tun ay futu waati ra. Wane ay ga bisa hala? Isa ne a se, nda nga ga baa ka zama mo kul, koy nga ga haya-izey bay nda nga ga may fukarey, nda nga ga soro dumi ganda, nda zo nga ga bine I koryo. Wala kaŋ saabukaw ga hima koyyo, a koy nda ɲaŋaɲaŋari, zama a ga goy alaafu booboyaŋ. Alhali Yesu fo ka nga boŋ-izey se: Kaŋ ni ga waani war se, albarakaa-ize goo ma hima ka koy laabo alkawaali ra. Amma ay ga waane war se, a ga faala ka ɲaŋa goy tafarnay kulu ra ka taa wala ka neere boŋ goy Alhala laaɓu ra. Kaŋ nda nga cebe-izey ji guna, i baa taray ka tonton ka fo: Wane nda ga hin ka kisi? Isa ga dii nda Yesu ga yaafo se i se, addunan'ize ga woo mana hin, amma Irikoy ga kul hin. Sanda kaŋ Peter ka hãa, a ga fo a se: dii, ir goo kul-kulu nda ir goo bin nga, wala ɲaŋ kaŋ ga too ir se? Amma Yesu na yaafo se i ga: Kaŋ nga ay ga yaafo war se, war wey kaŋ n'ay taagiyan, saabu taagante waati ra, waati kaŋ ra Adama ize ga zama a boŋ hinne ga, war ga zama war kala hinza tan-ni-woy boŋ-zanka-ey ga, war ga Israila kabi tan-ni-woy-ey hukum. Nda kul wane kaŋ na bisa yey, wala borjey, wala borjiyaŋ, wala baaba, wala neene, wala hinza, wala izey, wala gaarey marga ne maa, a ga too zanka teeri nda a ga hin abadan kul sanbandi. Bayo booboyaŋ nda jinawey ga koy zama kokorantey nda kokorantey ga koy zama jinawey.

20

Alhafu kaŋ laabo din ga tun sanda wala adduŋa laabo din ga tun sanda hãa boro foo kaŋ ga cee ka boŋ, kaŋ na fatta subbaaci waati ka goy bayhayaŋ kaŋ ga hima ka koy a boŋ gonda ra. Nda ka habu goyo nda goykey denarii foo jina foo se, a ka i sanba a ti anguroo gonda ra. Nda a fatta ka taa waati hinza goyyan ra, a guna woyize taagantey marganda ra, nda a fo ey se: Ey koy ka taa anguroo beero ra, nda hayse kaŋ ga hin haqqiize, ay ga ey noo. Amma i koy taa. Koyne a fatta kala waati alekwa nda waati taaɣa ra, a tee woo takaa. Wala waati tan goo-woyaŋ-taafo, a fatta, a duu boŋ-ize wey ka taafu ka baŋ goy, nda a fo iza se: ma se alhaalin boro din kulu nda war ka taafu ka baŋ goy? Iri ga caw a se: batu ši kul ir goy. A ga fo iri se: Koy nda war kaa ga koy weyni-goro ra, nda haya kaŋ ga hin ka tee nga, war ga a zaa. Suba waati nda a kaa tee, albaazu boŋ-izey ra caw ka fooyan ne a ma goykey se: Goykaw-ize yaŋ nda war ma bay war se war ma goy, ka šintin nda kokorante ra hala ka ben taagante ra. Nda boro kaŋ na kaa waati tan-wey-tan-hinza de, i na taarey foo. Amma kaŋ albaasu koyey na kaa, i ga laasaabu kaŋ i ga hin ka duu beerey zaa, amma i too na zaa denarius foo-foo. Amma i ka zaa, i ga ɲaŋandi koyra-boŋ se ga fo ka wane: Wey din koyrayzey, i ka goy foo hinza, nda nga ka i tee war sanda ir, ir kaŋ ir ka hima din zaari nda hima din tuntu. Amma a zaabi ka fatta ɲaŋa kaŋ ka cebe woo se, ay borey, mana hin ka tee alhaki ši nga se, mana hin ka tee kaŋ nga laasabu nda ay ka deeni kulu foo? Kaŋ ni tonton nda ni koy; amma ay ga baa ka noo woo din

kokorante sanda ni; wala ay si hin ka tee woo ay ga baa a ay tontoney ra? Kal ni ido ga bora kaŋ ay ga boro? Wala din kala boro kokorante ra zama boro jinante nda boro jinante ra zama boro kokorante, zama booboyaŋ ga kala boro wiyantey, amma booboyaŋ kaŋ ga suuba si day. Nda Yesu kaa koy Zeruzalemi ra, a na kaŋ woo fu nda tarey se boŋ-boŋ hantse ra, a fo iri se: Ay guna, ir kaa koy Zeruzalemi ra, nda adama hinka na ma too ka hin boro beeri borey nda maršey se, nda i ga hima ka a kuuru, nda i ga a too ka hin laada borey se ka i ga a hansa nda ka i ga a fay nda ka i ga a gongandi, nda jirbi hinza zaari ra a ga willi. Sanda wala, Zebeede ize boro inna kul kaŋ nda a ize boro, a zo a ga, a ga a guna nda a ga hãa foo kaŋ ga bana a ga. A ga fo a se: Wane nda war ga baa? A ga caw a se: Fo ka wey din izey gaa ka zama, ay jina filla wey, foo go nga yiine ganda ra nda foo go nga gurma ganda ra nga laaɓu ra. Isa na kaŋ zaabi, a fo: aw si bay woo aw ga waažo. Iri ga hin ka yaafu kaŋ ay ga hima ka yaafu, wala ka batisa batisma kaŋ nda woo ay ga batisa? A ga yaawo se: Ir ga hin ka tee. Nda a fo iri se, ay fondo hin mana, nda batisma wey ay ga batisa ay se hin batisa iri, amma kala zama ay ɲaŋa gaa nda ay gurma gaa si ay tana kala baa, amma wey kaŋ a tun hima batu ay baba. Nda kaŋ wey foo na hundu, wey fondo ka haŋay kaŋ wey hinza ɲaŋ ga. Amma Yesu na i yaamandi, a fo: Yer goo kaŋ laada boŋyaŋ-izey ga tonton i boŋyaŋ ra nda kaŋ beeri-izey ga tonton i ra. Ši kala sanda war ma tun war goo ra, amma nda wane ga baa war goo ra a ka bon debu, a ga tun war ma goy-ize, nda nda wane ga baa war goo ra a ka tun jine, a ga tun war ma baŋa; sanda adama izey ši kaa ka war ma goy se, amma ka goy nda ka hima a lasal fondo ka batu

booboyaŋ. Nda kaa iri n'a filla Jericho ra, jama beeray taayi iri. Nda dii, neene filla goo zumandi hẽ kala ra, i ma hundu kaŋ Yesu ga tee, i ya ɲaŋandi, i ga waani: Wa taray ir, Boŋyaŋ, Dawuda ize. Amma jama no ka hãa i se ka koy, amma i ka binde ka yaamar ka fo ka ne: Alheri ka too ir ga, Yirma, Dawuda di. Isa na cindi, a na iri wii, a na fo: Ma ga baa ma ga tee war se? I ga caw ne se, Yerkoy, hala ir ɲaŋ ma feeri. Amma Yesu, wala a ga ɲaawandi, a na kaŋ hari din yiize, nda yiize din na guna sabu sohõ, nda hari din na a taayi.

21

Nda waati kaŋ i too Zeruzalemi do nda i koy Betfage do zeytin adduwa foonde ga, sanda Yesu naaru karanteykoyaŋ sanbu ka se i se: Hin koy koyra kaŋ ga cebe hin do, nda hin ga boŋ hari dii ka too ka cendi nda a zanka; hin ka boŋ woo fatta ka na ay se. Nda iri wane ka ay se foy kaŋ, ay ga sey kaŋ Borey din ga hima, nda a ga din sanba sohõ. Woo kulu no koy ka hãayan kaŋ annabi fo no ban. Fo Siyon weyzey se: Ay guna, ni maaray ga kaa ni ga, a ga laabo nda a ga zaa hãri boŋ ga nda hãri weyzey kaŋ ga koy hãri boŋ weyzey. Kaŋ karandikey bi koy nda bi tee sanda Yesu n'i yaamar, i bi zure hari nda woy-ize hari, nda i bi i gundey dam i boŋ, nda a zama i boŋ. Amma jama booboyaŋ, i n'i gundey kaŋ hantumey ra, wane fooyaŋ goy n'a ka tuuri biirey ra, nda i n'a kaŋ hantumey ra. Amma jama kaŋ goy a ga koy nda kaŋ goy a ga bine ra, i ga yaamar ka fay: Hosanna ga Dawuda ize, albaraka ga kaŋ ga koy Goykaw maa ra, hosanna ga beeri-beeri ra. Nda nga a

ka huru Yerusalem ra, darga beeri kul na hurgu ka fay: Wane ti ne woo? Amma jama boŋ ga fo kaŋ: Woo ti Yesu annabi kaŋ Nazaret Galilee ra. Nda Isa koy hima Irikoy se Irji ga, nda a kori kulu boŋ kaŋ ga neere nda kaŋ ga saayi hima se, nda a guna hari-bere-zaayan-ize ga teeji nda boŋ kaŋ ga neere margu-ize ga kuusu, nda a fo iri se: a ŋa caw, ay ga ɲaŋ ga ɲaŋ ga aduwaa woo; amma war na a tee zanka-ize ga goro. Boŋ-kaŋ nda dii-kaŋ kaa zo a ga alheri gaa ra, nda a na iri hanse. Amma limaamey boŋ nda šiiɲaŋ-ɲaŋey ga guna ay kaŋ a tee nda ay boŋey kaŋ ka ɲaŋ ka ɲaŋ Ize diina goro ra nda ka fo hosana Dawuda ize se, ey ga haŋay nda ey fo a se: n'ga mana ay kaŋ inay ga fo? Amma Yesu ga waane se: owo; war ši kala caw wala ka hun ka bora ize ey nda ize kaŋ ga noonandi ey ɲaŋo ra, war na yaayi tee? A ka iri te nda a fatta ka koy adduŋŋa ganda ra ka koy Betani, nda a duu yan. Subbayi nda, a ga willi debu ra, a batu. Nda a guna biri tundu foo hanga ra, a kaa ga. Nda a si haya foo duwandi, sanda biri fuley hinne. Nda a fo ga: Ni si hari kulu batu abadan. Nda tundu goy n'a kala sabu sabu. Nda kaŋ alhaajirai guna, i bay hayrandi, i ga ɲaŋandi: Mate wane tuwon din kay saŋa taaci? Isa na kaŋ zaabi, a fo iri se: Takaa, ay ga wa fo war se, nda war gonda yaamari nda war si kaakaw, war si tonton gaa wane kaŋ fig-yiri ga koy, amma hala nda war fo addu woo se, Kaa tun nda ma war šii haarey ra, a ga koy; nda kulu kaŋ war ga waažo alhaarey ra nda war gonda yaamari, war ga duu. Nda kaŋ a kaa hinka aljana ganda ra, limaama beeri nda jama zumandi kaŋ a guna cebe, iza kaa hinka a ga, iza ga fooyan: Wane alhaali nda ne hin kaŋ war ga tee hayey wey, nda wane ne war ma alhaali woo noo? Yesu alhali nda a šii se: Ay ga war hinne hantum foo,

wala war ga šii ay se, ay ga war šii kala alhaali wane nda ay ga tee hayey. Yowan boŋ-yaakey, a hun ga, laabo ra wala adaama-ize ra? Amma i ga hantum-hantum se boŋ-boŋ ra, ka fo: Nda ir ga fo dina ga, a ga fo ir se, Wane sanda ir ši gaabandi a? Amma nda ir ga fo adamey ga, ir ga jirbi ra nga, zama kul ga guna Yayya annabi foo. Nda iza kaŋ Yesu se, iza fo: ir si bay. A fo iza se, a boŋ kul: ni ga si hin war se wo ma kaŋ foo wane ne ni ga tonton hinza. Wane se wa ga tonton war se? Wani albazen kaŋ ga kaa ize hinza, nda a na kaa ize jinaa te a fonda, a ga ne: ay ize, koy sohõ goy baani ay anguri gungoo ra. Amma a kaŋ zaabi, a fo Ay si baa, amma koyra a hansa nda a koy. Nda ka kaŋ hin futu hinza ga, a fo takaa kaŋ. Amma woo kaŋ zaabi ka fo: ay, borey, nda a si koy. Wane nda hinza hinka no ka baaba se haayaŋ? I nga šii a se: Woo jine. Isa fo ay se: Yaamar, ay ga fo war se haraji zaabey nda borey kaŋ ga duu hima ga war yaabu ka koy Irikoy margaandi ra. Yahaya na kaa war ga kaŋ hinkante ra, amma war si goy a se. Tax kaayan nda fillantey din goy a se, amma war, war ga guna woo, war si tuba kay koyne ka goy a se. Misaalu wane ji. Nga foo wane ka caw, wane ka anguwey beeri nda a ka taarey kaŋ a ga nda a ka xabu kaŋ a ra nda a ka tuurey beeri, nda a ka a bay goy-izey se nda a ka koy. Nda waati kaŋ iri-ize ga hima, a naara a baŋon-ize do goy-izey ga ka dii a iri-ize. Nda kaŋ goy-izey n'a bayi-izey zaa, wey kaŋ ra goy, wey kaŋ ra haw, nda wey kaŋ ra turu nda harey. A na koy wane baayaŋ cendi, i ga bora albaasu filla wey ka tonton albaasu jinaa ra, nda i kaa se ey ga kaŋ i kaa se albaasu jinaa se. Kala nda, a naagu iri se a hinka ay, a fo: Iri se ba na bina a hinza ay. Alhaalikaw din, nda boŋ-ize kaŋ hima hiino din, i nda boŋ se i yoŋo ra: Woo ti

nda gaabu-ize. Na ka hima din kay nda ka gaabu-ize din zaa. Nda ka ɲaŋ a, i n'a zindi hawsa wane ra nda i n'a hoy. Wala sanda boŋ gonda beeriyan din goy kaŋ zaari, woy a ga kay ne goy-kulu-ize wey? Iri n'a ga fo, bonyo iri ga koy ka bonyo iri kala, nda a ga too ka bina ɲaŋ bora boŋ se, wey kaŋ iri ga baa a se ɲaŋ iri waati ra. Ize Jesu ga šenni iri se: Ši mana war kaa taagandi takaddawey ra abada? Hantumoo kaŋ goykey n'a kaabu, woo na koy too zuu-hantumoo. Goykaw boŋ ga woo tee, nda woo ga hima iri yirey ra. Wone sanda ne ga šenni war se kaŋ Irikoy laabo ga kaa war ga nda a ga too jama kaŋ ga tee a yooboyaŋ; nda neere kaŋ ga dii taarey wone boŋ ga kaa fatta-fatta; amma neere kaŋ taarey ga dii a boŋ, a ga kaa fatta a. Nda wey ka saajaw boŋ-izey nda Farizayey ka a ga maana-kaŋey mana, i bay kaŋ a ga kaŋ i ga se; nda wey ka a ceeci, i ga yaaba jama-izey, zama kaŋ annabi sanda i ga a tun.

22

Nda Isa na kaŋ zaabi, a fo war se tarey ra misaali ra, a ga fo: Allahjanna laabo na bine nda borey alkaali wane, wane na ka henna batu do a ize se. Nda a koy a baŋ-izey kaŋ ka woo boŋ-izey kaŋ din ma woo ka kaa hinne-izey ra, amma si iri ka ba. A ka bina wane baayey koy, ka ne: Wa fo boŋ-ize-ize ra, ay ga cebe ay ga hima ka tee, ay boŋ-hari nda ay hari-ize kul ga kay, nda kala ga hima, wa kaa boŋ-ize ra. Amma wey kaŋ ra bine, wey koy, foo ka koy a boŋ gonda ga, nda foo ka koy a soodari ga; amma wey kaŋ tee ra, wey ka a baayey zaa, wey ka ey hansa

nda ka ey wu. Wala a ji nda boŋ woo, maaray woo ka hũu, nda wala a too a soŋ jeeši-izey, a hala hãa-koy-izey wey nda a too hari-izey wey ka tun. Sanda a fo a baŋ-izey se: Suru-kwarey woo ka hiino, amma boŋ-ize yaŋ si tee nafaw ra; kala war ka taa hanya-fuley ga, nda boŋ ay ma duwandi, war ka boŋ i suru-kwarey ga. Nda wane baayize izo ka koy hantumey ga, i ka boro kul kaŋ i duwandi, boro fondo nda boro hima; nda futu woo ma henni nda neŋey. Boro din hima nda borey-beeri din guna ka dii nungey kaŋ gaa zumandi, a guna yan nda wala kaŋ si goro guna-dumi kaŋ gaa ka hari, nda a fo a se: baabo, mate ka hin hima yan si ni goro guna-dumi kaŋ gaa ka hari? Amma a ka šii. Sanda boŋ-izey fo ka baabakoy se: Nga a tondi-yaaŋ nda a kanbey kay, nga a zaa nda nga a yuurandi ka taa duhu-windi kaŋ ga bine. Ayan ga ɲaŋandi nda ɲiiri-ɲaŋkandi ga bara. Yooboyaŋ boŋ ga koy, amma kaŋ yooboyaŋ woo ga koyrandi. Sanda, Fariseeyyaŋ kaŋ ka koy, laada ɲaŋyan ka tee ka iri zaa nda hima. Nda i ga koy a se i boŋ kaŋ bey nda Herodkaabey, ka ne: maalijikaa, ir ga bay kaŋ nga ga gaabandi nda Irikoy hira ga jina nda gaabandi ra, nda fo si nga se nga ga guna, zama nga si guna neerey fuwo ra; wa ne ir se, ma nga ga miira? A ga hin ka alhaali noo Kayzari wala ayi? Amma Yesu, wala a na baani iri laabo fondo, a fo: Wane ga na mi šii, alhaalin? Cebe ne kaŋ din taasu alhaali. Amma i na deeni kaŋ too a se. Nda a ga fo iri se: Wane din alama woo nda din seeyan? Iri goy ne: Kaysar tonton. Wala a fo iri se: ayo hima ka Kayisaari taarey bine Kayisaari se nda Irikoy taarey bine Irikoy se. Nda kaŋ ji mana, ji fatta, nda kaŋ ji n'a kay, ji koy. Woo hinne zamanoo ra, Saduseeyyaŋ koy na a ga, kaŋ ga fo ši taaray si, nda i na a hãa ka fo: Maalamoo, Musa na fo, nda hinka

ne ka faw ka ši di izey, a ɲaŋo ga a wayzoo way nda a ga ize tonton a ɲaŋo se. Iri goro je ije din, hinkante boro. Nd'a filla woo kaŋ din futu, a mana, nd'a si ize kaa, a too a waati din a boro filla se. Woo hinza nda a hinka nda a hinza, har hinkante borey kul. A bine ra, kul si hay nda a filla nd'a hinne. Wala kaŋ taarayyan ra, wey, hinji woo ga koy ije iri nda? Zama kul-yan ti a di iri kaa n'a. Alhali Yesu na kaŋ nda, a fo iri se, war ga yaafu kaŋ war si bay ne goo-taagey nda war si bay ne Irikoy taakaa. Zama ka tun kaŋ ra, ši din ka te, ši din ka nda hãa, amma i ga cindi Irikoy ize kaŋ ra. Amma maayandiyan kaŋ ga koy hinna, war si caw wane kaŋ Irikoy n'war se, kaŋ a ga waani: Ay ti Ibrahiima Irikoy nda Ishaaku Irikoy nda Yaakuba Irikoy? Irikoy si Irikoy wey kaŋ mey ra, amma wey kaŋ ga goro ra. Nda boŋ kaŋ ga hãa, boro boobo ra hima a caw se ra. Farisiyaŋ yaŋ nda ka hãa kaŋ a na Saduseeyaŋ yaŋ kaŋ, i kanbandi foo hinza ra, nda foo hinza i ra, šariya maršikaa, a ga a šii nda a ga waani: maršikaa, wane almaara ti boŋ šariya ra? Amma Yesu na kaŋ a se: Ni ga Goijje Maaɲo ni Alhayoo bine ni zanka kul nda ni ruuhu kul nda ni hankuri kul. Woo ti yaamar cindi jinaa nda beeri. Fillante hinza kaŋ ga tee nda woo, war ga hima war jere-ize kaŋ war ga hima war boŋ. Laada nda annabey kul ga kanga fillantey hinza wey ra. Farisiyaŋ kaŋ tee ka kanbe nda, Yesu na i hãa ka fooyan: Wane ga baa war se Almasiihu ga? Wane boŋ no a ga? Iri ga šeena a se: Dawuda ga. A ga ne iri se: Wane Dawuda ga ne Almasihu Boŋ ra ka ne a se Boŋ, ka ne, Boŋ na ne ay Boŋ se, zama ay ɲaŋam miine hala ay ma toon war ɲaŋey kaŋ ay tundu ga? Amma sanda Dawuda ga kaŋ ne Diina, mate ne ga hin a ize? Nda boro kul si hin ka a se jaabi kaŋ foo, nda boro kul si

beeri zaari din ra ka hun ka a hãa kala.

23

Sanda Yesu fo kaŋ jama-ize nda a karantiize se, a ga yaafo: Musa kuusu ga, sartey nda Fariseeney zama. Kulu alhaali alhaalin iri ga hin ka foy war se ka kaaŋa, kaaŋa-yer nda hima-yer, amma iri goyey bande war si hima, zama iri ga foy nda iri si hima. Iri ga hiiji beeri nda hiiji kaŋ ga waani ka koy nda hiiji kaŋ ga waani ka šintin boŋ addunan'ize boŋ-ize ra, amma iri ɲaŋam-ize nda iri si baa ka ne kaŋ koy. Amma alhaaloo kulu kaŋ i ga koy, i ga a koy wallafu ka borey kulu ga i guna. Zama kaŋ iri goy-ize ra ka baa nda iri ka dubu-ize boŋ-ize ra ka beeri, amma iri ka boŋ-izey kaŋ ga cebe hantum-ize ra kayna, nda kusu-ize kaŋ ga cebe borey lasal-batu-ize ra, nda fooyaŋ-ize kaŋ ga cebe haabu-ize ra, nda ma waamandi iri rabbi rabbi borey ra. Alhaalin, amma mana too war ka tee war rabbi, zama kaŋ tee cindi di war se, a ga Almasiihu, nda war pante, war ga ɲaŋ-izey. Nda war ma wici boro foo din baba dungu ra, zama din baba foo ti, wala ga cindi laawoolu ra. Kala ši war te war šii karandey, zama war ra karandey foo wane ne, Almasiihu. a nda ka boŋ war se, ay din zama ay din baakoy. Wala kaŋ ga boŋ hinza nga boŋ, a ga koy ka a zanbandi, nda wala kaŋ ga boŋ zanbandi nga boŋ, a ga koy ka a hinza. Wayla nda iri, sohantize nda Fariziyu fuusu-izey, zama iri ga jinayzey boŋ-ey ɲaa nda iri ga duwaa kuuru-kuuru ka tun ka cebe; woo sababu iri ga hukunci beeri zaa. Harey hin se, marabouts nda Pharisees munaafikey, zama hin ga Allaakura

laabo ne addunan'ize gaa, hin boŋ si ga huru, nda hin si ga bar wey kaŋ ga waani ka huru. Woe nga war, littafinawa nda Farisawa munafukai, zama war ka hanga hamma nda kankara ka tee ka yan taabakatiize fooyaŋ, nda waati kaŋ a tee, war ka yan a wey jahannama hinka kabu filla war ga. Kaŋ war, alhidaya-izey boŋ-beerey, wey ga tee, wey ga ka tammahandi laabo ra, si ši koyan, amma wey ga ka tammahandi laabo zaabu ra, a ga hima. Boryaŋ nda ganjiize, wane ga ka bere, zaabu wala gaw kaŋ ga ka zaabu sante? Nda: wala kaŋ na laada alkawal boŋ ra, si ši koyan, amma wala kaŋ na laada batu kaŋ ga cebe a boŋ ra, a ga hima. Fools nda blind, wey fo ka bina, kabu wala kabu-bayray-doo kaŋ ga kabu sanctify? Wala nda ka laada tee alkawal ra, a ga laada tee a ra nda kulu kaŋ ga cindi a boŋ; nda wala nda ka laada tee Ize ra, a ga laada tee a ra nda wala kaŋ ga zaama a ra; nda wala nda ka laada tee Allajanaa ra, a ga laada tee Irikoy Ize kursii ra nda wala kaŋ ga zama a boŋ. Woe nga war, boŋ-wallafu nda Pharisees yaamar-kaŋ, zama war ga binde nante, dill nda cumin, amma war n ka bay haŋ kaŋ ga cindi ka bora sariya ra, hukunci nda taarayaŋ nda bangayaŋ. Woo hinne war ga hima ka tee, nda woo kulu kul war si bay. Yaamar kaŋ ši ga guna, kaŋ ga koy ka ɲaŋkuru šiibi, amma ga labbu labbu. Wayla war se, sariawey nda Farisawey, munafukawey, zama war ga šenandi kulu ganda nda saani ganda, amma cindi ra, i ga cebe ka hun ka taa nda haksižaabu. Fariseeji kaŋ mana guna, hansa filla kuuru nda taasa ra cindi, wala kuuru nda taasa ra bande too ma zama sanni. Woe nga war se, littafi-wallankey nda Pharisees yaamarkey, zama war ga tonton kaŋ kabey kaŋ boŋ-furo ga koy se, kaŋ boŋ ra goy ga hin ka cebe, amma cindi ra goy

ga too ka fay ka kusu meerey yaakey nda haya kul kaŋ si hima. Wala nda iri kala, boro ra iri ga bana ne borey se boro hantumey, amma ra ra iri ga cebe ne laabu nda sariya kanbay se. Harey war, alkaatib nda Faarisiyaŋ, war kaŋ ga yaamar, zama war ga annabii kaŋ kuuru tondo nda war ga haqiijo kaŋ alaamaari zaari, nda war ga fo: iri mana tun ir baabawey zamanoo ra, ir si tun ir haya nda iza annabii kaŋ weey ra. Albi war ga yaamar war boŋ se kaŋ war ti annabi-ize kaŋ din koy annabi-izey. Nda ey ma timma alkadar kaŋ ey baabawey na. Ay massaybey, alhukum boŋ kaŋ, wane nda ay ga hin ka koy woto jahannama hukum ra? Wane sababu wone, ay ga hantumey nda annabey nda hantumkoyey nda seenikoyey sanba war ga, nda iza ra war ga waney tundu nda war ga waney gongandi, nda iza ra war ga waney šeeri war boŋ-waneyhawey ra nda war ga waney hanga debu foo ra hanga debu foo, amasabu ka ji taalakante kul kaŋ ga taalakante duniya ga ka koy war ga, ka hun Habile taalakante ize ji ra hanga Zakariya Barakiya ize, kaŋ war tundu ize Ala laada wane nda sadaka wane goo ra. Gaakwaara, ay ga waane war se kaŋ tarey ɲaŋey kul ga kaa boŋ alkawal woo ga. Jerusalem Jerusalem, wala kaŋ ka annabawey hoy nda kaŋ ka durey nda harey kaŋ se sanbandi nda ize, waati hinza ay ga baa ka war ize yey zumandi takaa kaŋ alkauku ka nga ize yey zumandi nga boŋ fuwo ra nga biirey, amma war si baa. Dii, ni goo n'a tee war se, war goo bine ka koy zama. Ay ga waani war se, war si ay guna sohõ din hala war na waani, albarakaa-ize wane kaŋ ga zaa Goykoy maa ra.

24

Nda Yesu na koy ka fatta alwaaɗu ra, a boŋyaŋ-izey na ɲaŋ ka alwaaɗu goyey cebe. Amma Yesu no se boŋ: Ši mana guna wey kulu? Timmantaa, ay ga waani war se, ši tee ka hantum kaa hantum goo ne yan, wala kaŋ ši kay zumandi. Nga a goo zuu adduɲa forow kaŋ ize ga, a cendi-ize koy nda a ka fondo nda a boŋ-boŋ se ka šeeri: Har ir se waati wane nda wey kulu ga kaa, nda alaamaŋaa wane ne ga zamanoo ra nda zamanoo benoo ra? Nda Yesu kaŋ zaabi, a fo iri se: Honga ka boro fooyaŋ hin war bine. Booboyaŋ ga kaa ay maa ra, ka ɲaandi ay maa, ka fo: ay ti Almasiihu, nda booboyaŋ ga yoobandi. Alhali war ma zaŋ ka mana ka ji yaawey nda ka ji yaawey boŋ, war ga dii, war si hũu, zama a ga hima ka kul koy, amma mana si kaŋ ne a boŋ. Zama kaŋ laabo ga tun koy laabo ga, nda laamuroo ga koy laamuroo ga, nda yunbu nda taray nda duuɲaŋ kaŋyaŋ ga koy ka tee nungu ra; amma wey kul, wey ti ɲaŋyan hantumyaŋ šintin. Sanda i ga hin war se goy ra, nda i ga war kay, nda war ga zama kaŋ borey kul lasal kul ga war ɲaŋ sabbu ne maa. Nda sanda, booboyaŋ ga kuru ka tee ka koy ka hun, nda i ga ɲaŋandi boŋ se boŋ se, nda i ga ɲaŋ boŋ se boŋ se. Nda annabi-yaabu booboyaŋ ga kaa taaray nda i ga jama booboyaŋ yeeji, nda sababu kaŋ šariya-koy ga beeray, jama booboyaŋ ga haŋyaŋ ga sindi. Amma wala kaŋ ga zabu hanga kokorantey, woo ga bisa gaabu. Nda a ga yaamar woo laasaaboo koyjinay kaŋ dungu izey se aaduŋŋaa kul ra ka zama šeede kul se, nda sanda woo a ga kaa, a ga ben. Hala, waato kaŋ ni ye ɲanda-kulu kaŋ ga halaaku, kaŋ Daniyel

annabi ra ka ci, a go ga cee hanga ra, kaŋ karanta ka fahamu, hanga din Yahudiya ra kaŋ go, ɲa ga hay tondi kaŋ ra. Kaŋ go izo bunda ra, a si ga gu ka ta a izo ra. Kaŋ go gonda ra, a si ga koy ka ngu ka a kanji ta. Walaafay ga too izo boŋ kaŋ ga guna nda izo kaŋ ga cindi a yey woo zamanoo ra. Alhaalin ka tee kaŋ war goy-ɲaŋyan ši koy peera waati wala Asabar zaari. A ga zama alhaali beeri hinne, kaŋ si kala addunia futu ra hala sohõ, nda kaŋ si ga kala. Amma nda zamanoo wey mana gajerandi, si ga hin ka addunan kul noondi, amma zamanoo wey ga gajerandi kaŋ suubantey ga bande. Wala nga boro foo ka ne war se, a gaa, Almasiihu ga ne, wala a gaa, war si hima; zama Almasiihu-yawey nda annabi-yawey ga tashi nda i ga baa alaamarey booboyaŋ nda kaakorey, hala ka boro suubantey yaw nga hin se. Dubi, ay ga hin war se ka ben. Alhaalin, nda i ga waane war se, dii, a ga hawsa ra, war ma koy, dii, a ga daaru hundu ra, war ma bine; zama kaŋ walakay ga fatta hawsa beeri ra nda a ga bayan hanga hawsa jinji ra, wane nda boro hinka zaamu ga zama; zama kaŋ ga guna ra, hawsarey ga tonton kanbe. Sabu nda bana zamanoo kaŋ wahala din, alheerey ga dindi duhu nda handu si hin ka hima kaŋ shi, nda taarawey ga dindi fallo hun hawey, nda hawawey kaŋ izey ga dindi garganjandi. Nda sanda woo ga bangay ne addunan'izoo alaamaŋaa laakalu ra, nda sanda woo dungu kul ɲaŋey ga ɲaŋ ne, nda i ga dii ne addunan'izoo laakalu kaŋ ga zaayan laakalu boŋ ra ka hun ka tonton nda izeyzey bande. Nda a ga koy nga ceecikey izey nda biibi bere kaŋ, nda i ga tonton nga suubantey izey ka hun aftaw hinka ra ka taa aftaw kokey ra. Amma woo ɲaŋa ra, cebe misaalu woo ga. Waati kaŋ a bine ra koy laabo nda a bii-ize ra fatta, war ga bay kaŋ

ɲaawandi ga koy; wala nda war ga dii wey kul, war ga bay kaŋ a ga koy, a ga cebe koyo-ize ra. Truly I say to you, this generation will not pass away until all these things become. Albaasu nda duuɲe ga koy, amma ay kalimaɲey si koy ba. Wala zamanoo woo nda wakatoo woo ga, ši fo ma bay, hala bina laasalizeyyaŋ kulu, fo ka tee ni baaba hinne. Sanda ne zamanay Nuhu ton, wala ga zama ne Adama ize izey boŋ. Sanda nda kaŋ i goo zamanoo ra kaŋ gaa ka hin hima beeri, i ga ɲaŋandi nda i ga šamandi, i ga furo nda i ga furo toondi, har zamanoo kaŋ Nuhu hyɔ jirma ra, nda i si bay har hima beeri kaa nda a kaŋ i kul koy, sanda woo ma tee nda Adama hiize izoo zama. Wala hinza te ga cindi gonda ra, foo woy ga kaa nda foo woy ga bine; hinza te ga hari hari-marga ra, foo woy ga kaa nda foo woy ga bine. Alhaalin ka tee wala, zama war ši bay waati wane ra Borey hinne ga kaa. Wono nda alhaalin goro, amma fo gonda-jine-izey bay alhaalin wane waati ra fatta-ize ga kaa, a ga tun ka hanga nda a si ga bine ka a gonda-izey ga fatta a gonda-ize. Wala nda woo, war ga hima ka tee alhaali, zama waati kaŋ war ši laakali, Boro Ize ga kaa. Wane sanda ka tun baani batu nda hantum-ize, wane a boŋ ka tabatandi a ga boŋ baani batu kaŋ nda hantum-ize se ka noo se ka noo se ka noo se ka noo? Albarakaa ga boŋ bandi wey kaŋ boŋ jine ma nga duwandi nga goo nda wey hinne. Gaakwaara, ay ga waane war se kaŋ a ga koy ka hima kul wey kaŋ ga goro a se a ga too a boŋ. Amma nga baŋo mana ɲaŋ wey a ga fo a bine ra, ay borey ga koy zama, nda a ga šintin a baŋ-izey, a ga ɲaŋ nda a ga šamandi nda nerey kaŋ ɲaŋ-ɲaŋ, baŋo wey borey ga koy zaari han kaŋ a si honga nda waati kaŋ a si bay, nda a ga a tenjandi, nda a taarey ga kaa nda laabo-izey, yan ga koy ɲaŋ nda

ɲiiri ɲaŋ.

25

Sanda wala ka bine kaŋ laabo kaŋ hawte din woyboro izey, kaŋ ey n'a ga koy alhiini din boŋ, ey ga tun nda ey ga koy ka hima din boŋ. Biyuu ga cebe iri ka hun ka tonton nda biyuu wey ga bande. Wey kaŋ boncine, wey na ka cendi-ize zaa, wey si ka tuuru zaa nda bonciney; amma wey kaŋ hantumize, wey na ka tuuru zaa wey boŋ-kurey ra nda wey cendi-ize. Amma kaŋ ize boŋ-ize ga cindi, i kul ga hima nda i ga hiino. Alhaali nda hiiri, yaamar foo tun, dii, hari boŋ ga kaa, ka fatta ka ga duwandi. Wala boŋ-ize kul nda boryaŋ-ize kul ka tashi, nda i ka i lampu-ize zaari. Wey foolish yey kaŋ nga hima wise yey se, yey fo: Ba hin se nga oil hin ra, zama wey torches ir yey kaŋ nga kay fatta. Iza kaŋ ay boŋ-ize-yaŋ kaŋ cebe ka tee: Wala si ši bay ir se nda war se, koy ka ben boŋ-neere-ize do nda war saamandi war boŋ se. I din kaa ka hima ka dii wala, boŋ kulu ize, nda i din labayize kaa huru nda ize ka koy hiyo ra, nda koyo din daŋ. Koyra ra, boŋ-izey kaŋ tun ga koy nda hiino-izey kaŋ ga cindi, kaŋ ga fo, Borey, Borey, feeri ir se. Woo kaŋ zaabi ka fo, bi-alhakiika ay ga waani war se, ay si war bay. Alhaalin hima ka koy, zama war ši bay hantumaa wala waati kaŋ Ādamize ize ga kaa. Sanda kaŋ ne, zama foo wey ka koy hinka, a ga a boŋ baayey wey, nda a ga a haya-izey kul noo ey se, nda foo foo se a ga baa uu talaanta, nda foo se a ga baa hinza talaanta, nda foo se a ga baa te talaanta, kul foo ga a boŋ seeji kaŋ, nda a koy hinka sanji. Wala

kaŋ na koy nda nga uu taalant gu ɲaŋ, a goy nda ey nda a tee taalant gu woyaŋ. Hunkuna nda woo kaŋ hinza hinka labbu nda a boŋ hinza hinka. Amma woo kaŋ foo tonton no, a koy, a hima ka bine, nda a duuru a borey hinne alheri. Nda waati booboo banda, alhaalin din baŋ-izey boŋ ga kaa nda a ga hisaabu tee nda i. Nda kaŋ wane kaŋ na ɲaŋ talaŋ iyye, a na kaa, a na ɲaŋ talaŋ iyye tondi, a ga fo: Borey, talaŋ iyye ne war na ma ɲaŋ; dii, talaŋ iyye tondi ne ma ɲaŋ nda yer. A yaw boŋ fo ne: Nga, bandi nafaw nda gaakašinay, nga goy ɲaŋa kaŋ ga gaakašinay, ay ga ka war booboyaŋ, huru ka ne nga yaw gaakašinay. Kala kaŋ nda woo din laboo hinka filla zaa no, a fo: borey, hinka filla ne ga n ga bay, dii, hinka filla wobo ne ga tonton ey boŋ. A yaw boŋ fo ne, nga, bandi nafaw nda gaakašinay, nga goy ɲaŋa kaŋ ga gaakašinay, nga goy ay ga ka war hima kaŋ booboyaŋ, kay hinka nga yaw boŋ kaŋ habu ra. Amma wane kaŋ talent go te ka soro, a koy ka ne: Yero, ay bay ni kaŋ ni ga hima ne, addu kaŋ ga guna-beeri ka ši beeri, nda kaŋ ga hinka ka ši farga, nda ay kay ka koy ka ni talent ɲaŋ ka bine, guna: ni ga soro ni tonton. A boŋ jine a yaamar ga kaŋ a fo a se: Baŋa batu nda goy-koy, ŋa bay kaŋ ay ga guna-ɲaŋ ɲaŋ ay mana huru nda ay ga zumandi ɲaŋ ay mana fay. War ga hima ka war ka ɲaŋ ay ga nooru ay se bankirey ga, nda ay kaa waati kaŋ, ay ga too ka soro ay tonton nda faaba. Kaayan sanda alhaali kulu nda a se, ka hari a ga taala kulu nda noongu woo se, ka nda woo noongu taala kuley ga. Wala nda ga kaŋ kul, a ga ɲaandi nda a ga tonton, amma nda wala nda ši kaŋ, hala wala nda a ga kaŋ, a ga kaa a se. Nda wala baŋa kaŋ ši nafa baani, iri dam ne duhu kaŋ ga cere. Yan ga koy ka ɲaŋyan nda ka ɲiiri haarey. Waati kaŋ adama hiino koy nda a

boŋ-izey ra, nda malaykawey kul kaŋ boŋ-ize ra a ga, sanda a ga zama a boŋ-izey kursi ga, nda lasal kul ga tonton a ɲaŋa, nda a ga ba hantum iri-iri ra, sanda alhaali kaŋ ga hantum feeri nda beeri ra, nda a ga feeri šii a miine-ganda ga, amma beeri šii a hagu-ganda ga. Sanda boŋ-ize ga tee ka nga boro kaŋ ga cindi a ɲaŋaŋaŋa: Wa ka, war kaŋ ga barka se ka hun ay baba ra, war ma laabo kaŋ ga hanse war se ka hun adduŋŋa teeyan ra. Ay koy kambe zama, nda war na ay ɲaŋandi, ay koy kammay zama, nda war na ay yoori, ay tun ga boŋ-ize, nda war na ay cendi, ay tun ga yaafu, nda war na ay duuru, ay tun ga hanse, nda war na ay guna, ay tun ga kurkuku ra, nda war na koy ay ga. Sanda din kaŋ tonton, alhaali boŋ-izey ga zaabi woo se ka fay: Yerkoy, waati wane ir guna hin ka hin ga bine nda ir hin ɲaandi, wala ka hin ga kaaŋ nda ir hin hari? Waati kaŋ nda ir ga hin goro boŋ-izey nda ir ga hinka, wala gando nda ir ga dusu? Wane nda ay guna hin ka feeji wala ka ga laabo ra, nda ay kaa hin ga? Nda boŋ-izey ga zaabi iri se, a taaciyo nga ga yaafo war se, alhakiika, nga ga yaafo war se, kaŋ war na tee foo ga nda hinka ka war na tee wey boŋ-izey ŋa, kaŋ war na tee nga se. Wala a ga yaafo nda boŋ gura ra kaŋ din: Koy nga ga fatta, boro kaŋ laana din, koy yaamar ra wala ra kaŋ ši kay ben, kaŋ din tee Iblis se nda a saabi. Ay ga koy, amma war mana ay ɲaŋandi hima, ay ga kam, amma war mana ay ɲaŋandi hima, ay ga goro, amma war mana ay zumandi, ay ga bila, amma war mana ay doŋandi, ay ga hima nda ay ga kurkuru ra, amma war mana ay diyandi. Sanda i ga zaabi ne nda i boŋ: Yerkoy, waati wane ir ga hin ni da yunbu wala da kaaŋu wala biiŋe wala da laabo wala da guna wala goro kurkuru ra, nda ir ši boŋ ni? Sanda a ga zaabi iri se ka foy:

Alhaali, ay ga foy war se, kaŋ war mana tee hinne go din kaayaŋ ra, war mana tee ay ga hã. Nda wey kaa koy azabu bina kaŋ ši kay, amma hinna-izey din kaa koy alhayaati bina kaŋ ši kay.

26

Nda a koy kaŋ Yesu na ben hantumey ninkarey kul wey, a fo a tammarey se: Ey bay kaŋ jirbi hinka filla banda Paaska batu koy, nda Adama Zo a ga too ka hin ka gargandi ka kuru-kuru. Wala sohõ laakali beeri ra nda takarda hantakaw ra nda jaamay ra kulu ra cindi ka ben laakali beeri boŋ kaŋ ma ne Kayafa, nda i laakol ka Yesu kaŋ nda hãayan ka a zaŋ nda ka a hoy. I nga caw kaŋ, Mana alhiini waane ra, wala ka hin ka hãayan kaa boro ra. Isa ga cindi Betani ra Simɔŋ kuru boŋ wey ra, wey kaŋ a ga kuru, albastar kulu kaŋ ga cindi turaabu zugu kaŋ ga baa hinne ra, wey foo ga kaa a se, nda a ga turaabu zugu wey zaa Isa boŋ ga kaŋ a ga duu. Albaakaa kaŋ guna, i borey-izey na haŋaakay ka ne: Woo hasaara woo se? A ga hin ka neere alhaali din ka beerey nda ka duuru borey kaŋ ga koy. Isa no a bay ka a faham, a fo iri se: Wane hinne war ga baa hima din weyboro? A ga goy hima ka koy ay se. Albaasu faalantey ra, alhali ga hima nda iri kulu waati, amma ni, iri si ni hima kulu waati. Ay zaa wala nga, woo din da tuuruyan woo nga jine maa taaci nga ka nga beeri. Wala, ay ga waane war se, nda kulu kaŋ alheri laasaaboo woo ma waani duniya kul ra, kaŋ a tee woo ma waani kul, nda a ga honga kaŋ a ga a tonton. Sohõ, foo woo nda taaci, woo kaŋ maa se Yahuuda Iskariiyoota, a koy boŋ-alkaalay beeri do, a fo: Woo

ga baa ka di ay se, nda ay ga hin ka a tee war se? Amma i gaa taaga a se walla tammaasa tongo bi Nda ka bina woo waati, a ga wiri waati kaŋ a ga hin ka a neeji. Woo kayna filla no hari kulu kulu zangu, karandey bi koy Isa ga ka foy a se: Ine war ga baa ir ga hima war se ka dji Paaska zangu? Amma a fo: koy gaa debu ra nda woo kayna nda i ga fo a se: maalijikaw ga fo, ay waati ga koy, ay ga Paaska tee war se nda ay kalfa-izey. Nda kaŋ almajirai n'a tee Yesu n'a yaamar se, nda i saabu Paaska. Fiɲaaru kala nga, a ga zaama nda tan goo fookay. Nda iri ga ɲaŋandi waati, a ne: Taakaa, ay ga fo war se wey foo war boŋ ra ga ay ɲaŋ. And grieving very much, each of them began to say to him, Surely I am not, Lord? Iri nda ka zaabi ka fooyan: Iri kaŋ na a too noondi nda ay ga saani ra, woo ti ay ga baa. Adama din ka koy sanda se ŋa caw a ga. Amma haray ga adama woo kaŋ se adama din ka too a se. A ga bine a se a si bayandi adama woo. Amma Yahuza wane ka a ga batu nda a haŋ ka a fo: Mana ni si, Malam? A ga fo a se, Ni no ni foy. Iza kaŋ di, Yesu na taaci ka ɲaŋ, ka Windi se goy, ka a kay, ka a noo karandey se, ka a fo: Ɲaŋ, ɲaŋ; woo ti ay ga; ka a na taaci ka ɲaŋ, ka Windi se goy, ka a noo iza se ka a fo: Yaabu ne kulu din; woo ti ay ɲiimi, ɲiimi allahaali taagaa, kaŋ ga yaabu booboyaŋ se, yunubu yaafu se. Ay ga waane war se ay si yaafu sohõ ne taaci din angou wineyan zama foo hala zaari woo kaŋ ay ga yaafu ne nda war taaci kabu din ay baba margayyaŋ ra. Nda i ga zaamu koy zaŋ kala, i ka fatta ka koy zeytin-ize adduwa tondo ga. Wala Yesu ga waane se iri se: Iri kul ga koy farga ay ra suuba woo ra; zama a ga ŋwaandi kaŋ, ay ga koy daabu alhaali, nda alhaali ga feeri ra nga beerey; amma ay ga tashi kayna, ay ga iri tee Galile ra. Kaŋ Peter šintin nda a fo a se,

alhaalin kul ga fatta ne ga, ay amma si fatta abada. Yesu fo a se: Ay ga yaamar nda nga kaŋ, sanda ne, alhali woo, hala zakari ma ɲaŋandi, nga na ay kaabu hinka adudu. Petros na a se: Amma war ka hima nga ma kaa nda ni, nga si ni ƙaana. Alhali nda karimaw kul n'a fo. Sohõ Yesu na kaa nda iza, a kaa taa goro wane kaŋ ma se Getsemane, nda a fo karandiizey se: alhãa zama ne hala ay ma kaa taa na wiri ne. Nda a na Petros nda Zebede jinkawey hinza zaa, a na cindi ka taabu nda ka hima Sanda Yesu na caw se: Ay lasal ga koy hima ka too fondo, alhali ka too hondo. War zaama ne nda war ga jinde nda ay. Nda ka koy goyize kayna, a hun ka too a nungu ga, ka duwandi nda ka fon, N'ba, anda woo ga hin ka tee, war too woo kulu woo n'ga kala, amma mana kaŋ ay ga baa, amma kaŋ ni ga baa. A kaa kaŋ kalfa-ize ga nda a duu iza ka hima, nda a fo Piyer se: Alhali war ši hin ka tee saaha foo te ni ga nda ay? War ka tee nda war ka wici, ma war ši huru fitan ga. Alhaali ga bine, amma ga ga laabo. Sanda kala fillante, a koy a yaamar a fo, N'ba, kor woo kooboo ši hin ka taa n'ga kor ay ši a noo, wala ay ga a noo, war boŋ se. Nda kala a zo, a guna idi ka huru filla, zama idi yiize bi ka toobi. Nda a ka iri kay, a ka koy koyne, a ka dua albaazu kaŋ taarey din. Sanda woo a ka kaa a ga karandey ga nda a ka waane iri se: Alhaku ni ka ben sohõ nda alhaku ni ka huusu? Alhaku ni ga, waati din ka ben nda Adama bii din ga kaa too yunguyaŋ borkaw. Tashi iri, an koy. Dii, woo kaŋ ga n'a too no ga kaa cebe. Nda hala a goo ka hãa, dii Yahuuda, foo wone hinza tan-ni-fuwo ra, na kaa, nda jama beeriberi kaa na nda a ga, takubey nda gunjey nda, ka hun limaami beeriberey nda jamaa zumey ga. Wane kaŋ ga a dam-ɲaŋ, a na alaamaŋaŋ foo se i se, a ga yaafu:

Nda ay ga boro foo suubu, a ti wane, ay ga a zuu. Sohõ ka tee Yesu se, a fo: Alheri, moodibo, nda a ɲaŋ a. Amma Yesu no se ga: Ŋaakoy, woo kaŋ no ga hima. Wala ir na ben ka ir ga kanbey zaa Yesu ga nda ir ga ɲaŋ a. Amma ay dii, foo wey kaŋ Isa nda, a ga hanga ɲaŋ, a na nga takooba zaa, amma a ga alkali beeri boŋ daabu, a na nga tundu koy. Sanda Yesu fo a se: War ni takouba zaa ni toofo ra, zama borey kul kaŋ takouba tun, i ga kuu takouba ra. Wala ni ga hima kaŋ ay si hin ka ay baba wiri sohõ, nda a ga hin ka ceedakaaɲaŋ leejiyoŋ tan-woy-fuwo wala ka bisa tan-woy-fuwo se ay se? Wane sanda ka ɲaŋandi kulu wey ka ben kaŋ adiši ka tee ka koy? Waati woo ra, Yesu fo jama boŋ se: Alhali war na kaa ni zanka nda tarey nda goyey kaŋ war ga baa ni kaa sanda ni ga kaa zanka-koy foo, ay ga caw iri kulu waati kul alhali ay ga caw war ga kaŋ ay ga cebe lasal ra alwaaɗu ra, nda war mana ni kaa ba. Amma woo kulu ti fatta wallafo annabey yaawey ma ben. Wala kaŋ, kalfu kulu nda a kaa, i firka. Wey kaŋ na Isa kaa, i na a zaa Kayif boŋ-saaxiney ga, kaŋ se laasaabu-izey nda borey-beeri kul na cebe. Amma Petrus ga a boŋ ka hun ka taa hala limaamey beeri kaŋ ra hala limaamey beeri kaŋ ra, nda kala ka huru cindi ra, a zama nda goykey ga ka dii kaaray. Amma saajaw beeri nda ceerey nda jaama'a kul, i gaa wiri ka dii laasaabu kaŋ mana tee Almasihu Isa ga, afo ka a huu, nda i si a duwandi; nda laasaabu-diikey booboyaŋ kaa, i si a duwandi. Koyra nda, laasidu-yaaɗu hinza na kaa, i ne: woo ne fo, ay ga hin ka Irikoy hari bine nda ay ga hin ka a tee koyne jine hinza žeeri ra. Nda ka tashi, limaamkaaɲo beeri no a se: Ši kala foo kaŋ war ga zaabi? Wane kaŋ nda borey ŋan ga šeede war ga? Amma Yesu na suusu. Nda

prêtre beeri kaŋ zaabi, a fo a se: Ay ga n kaakandi Irikoy hinne kaŋ ga hima ra wala n ga fo ir se kala n ne Almasiihu, Irikoy hinne ize. Isa ga yaamar ne, Ni n'a fo, amma ay ga yaamar war se, sohõ ra war ga dii Adama Ize kaŋ zaama hinkantaa gaa ra kaŋ ga kaa laabo ra hari ra nda kaŋ ga koy hima dubu ra. Wala limaamoo beeri no a dubu-ize yaari ka wane ɲaŋandi kaŋ a ga ɲaŋ: A na Irikoy se. Mana ga hima ir ga boŋ-yaakey še? Dii, sanda war ji a kufur kaŋ; wane ga war hima? Boro kaŋ, i šii zaabi kaŋ, i fo: a ga hima alkawaali se. Sanda ir ka tuf a nungu ga nda ka a daabu nda kuukey, wane ra ka a daabu nda gaakoy, ka ne fo: annabi šii ir se, Almasiihu, wane ti nda a ka war daabu? Woo amma Petros ga zama ganda hen goro ra, nda yoowu foo koy ne se ka fo, nda ni kala ga na nda Yesu Galileen woo ga. Amma a ka hãa ey boŋ gaa ra, a ga waani: Ay si bay ne kaŋ war ga waani. Amma a ka fatta ka koy winde ra, wani din a ga, nda a fo iri se: Ino nda woo din goo ka tee Yesu Nazarayize ga. nda kala-woo a na beeri nda laada kaŋ ay si boro-woo bay Waati kaaŋaa kayna, neŋ kaŋ ti cindi ra i koy Peeru se, i ga a se: Baani, ni kala ka hun ey ra; zama ni laabo na ni yaamar. Wala a fatta ka laana nda ka waažin kaŋ a si bay addunan din. Nda sohõ-sohõ, kokotey na hũu. Nda Peteer na tasu Yesu šenni kaŋ a ga ne se ši, kaŋ a fo: Albaasu ma ɲaŋ hala tontoni, war ga ɲaŋ ka ni kaŋ. A fatta ka koy hawsa, a yooy ka ɲaŋ ka haŋa.

27

Subbayi koy kaŋ, alheri beeri booboyaŋ nda jama beeri kul ka

laada too Yesu ga ka a hanse, nda i ka a kaŋ nda i ka a koy nda i ka a too Pontisu Pilatu, gaamaakoy ga. Wala Yahuuda wane ka a yaamar, a guna kaŋ hari ka a ben, a zama a hima-yaamar, a koy nda azarfa-koy 30 ga limaamey berey nda borey berey, a ga fo: Ay bin ka ay yaamar hari wane ŋa kaŋ si hari. Amma i ga yaabu: Wane ti iri se? Ni ga dii. Nda a na zirbi-izey jinde Ize goro ra, a koy, nda a na koy, a too a boŋ. Alhali boŋ-izey kaŋ na zin ey, a fo: Si goy ka ey jinde korban ra, zama wala ey ti hari ne. Amma kaŋ i gaa laada saabu, i te saayan din goro koyboro se boŋ i nda, ka kaa ka hantumey kaŋ mana ɲaŋ boŋ se; adiši din goro woo te woo ka tee goro kaŋ ɲii se hala hõo. Wala annabi Jeremii ne kaŋ a fo, woo ben too. Ey na azarfa tongo tammaraw zaa, ne kaŋ Israila izey ga guna, ne kaŋ ey ga ne guna, nda ey na woo ɲaŋ beeriboykey goy se, sanda Goobante kaŋ ay se yaamar. Amma Yesu taagandi borey goo ga; nda borey goo na a hãa, a ga fo: ni ti Žufu yew ra borey? Amma Yesu fo a se: Ni ga foy. Nda wala kaŋ i ga a šettandi ne alfakaw beriberiyan nda borey zumey, a ši kala foo kaŋ. Pilate na a se wala: Ni mana goy kaŋ i ga hin bayrandi nda nga? Amma a si jaabi še ga bande foo hantum, adiši boŋ-izey ga hima filla. Selon la fête, le chef avait l'habitude de libérer à la foule un prisonnier, celui qu'ils voulaient. Waati woo ra, iri goo boŋ kulu kaŋ ga yaamar, kaŋ ga wii Barabaas. Iri kaŋ din kanbandi boŋ, Pilat fo din se: Wane nda war ga baa n'a kay war se? Barabas wala Yesu kaŋ nda woo te Almasiihu? A goro kaŋ nda hasara ra i n'a bii. Amma nga goo zama a zamandiyan ganda ra, a hinza n'a hima nga goo yaamar, a te: Kala haya si tonton woo nda woo hantumkaw din, zama ay ga hima bay fo hunkuna ra alhakiika din se. Amma boŋ-izey nda boŋ-beeri-izey

na jama-izey yaamar ka ne Barabba wiri, amma ka Yesu halak. Alhali kaŋ zaabi, boŋ a fo iri se: wane kaŋ war ga baa hinne hinka ra, ay ga hin ka bisa war se? Amma i ga yaabu: Barabaasu. Pilat ga se boŋ: Wane ay ga hima Yesu kaŋ nda boŋ se Almasiihu? Iri kul n'a se: A ga hima ganda-ize ga. Amma jine-izey ga fo: wane ti-kaŋ follokoy a ga huru? Amma i ga kaŋ ka tonton ka hãa ka fo: A ga gaa a ma kuru ga. Pilate gaa kaŋ a ga dii kaŋ fooyaŋ si nda taarey, amma ka fondo haŋa goo ma koy, a na habu, a na a nungu kaŋ jinde ra, a ga yaafo: Ay si nda taarey nda hinne din hima ra, war ga dii. Nda kala jama kaŋ zaabi, i ne: A yiiri ga too ir ga nda ir ize boŋ ga. Sanda a bisa iri se Barabba, amma Yesu, a ka a guna, a ka a baa iri ka a ɲaŋandi ganda-goy ga. Wala boŋ-izey-ize goo ra Yesu nda ka tun a ga praetorium ra, i ka boŋ-ize kul ra hima a ga. Nda i ka a yafun, i ka dubu bi-bi too a ga, nda i ka taaga kuru kaŋ ga tee kaŋ bine ra, i ka a tun a boŋ ra nda kaŋ kuru a nungu hinkante ra, nda i ka a gusu a jine ra, i ka a yaamar ka fo: Fooyaŋ, Yahudu-ize ra borey! Nda i ka a tufun, i ka kaŋ kuru zaa nda ka a boŋ ra daabu. Nda waati kaŋ i na a hãa, i na a guna a ga, i na a šii a boŋ-ɲaŋay, nda i na a šii a boŋ-dunbu izey, nda i na a dobu ka kaa a gici-ɲaŋ-ga. Sohõ nda, i guna wala Sireni izey maa kaŋ din ma Simon, nda i n'a zori ka a ka goy din cindi. Nda kala ka koy wane dubu kaŋ ma ne Golgota, wane kaŋ ma ne kaykay dubu, i na a se ka ŋwa vinaigre kaŋ ma zuu bile ga, nda kala ka ŋwa, a si baa ka ŋwa. Nda i ga a kuru giciri-ize ga, i na a ra durey zaa i na tiiray huru, nda i na zama i ga a guna hinne. Nda i ka a boŋ kaŋ tonton a boŋo ga, a boŋo laabo kaŋ ŋa caw: woo ti Yesu, Allahudan izey borey. Sanda din ka bangandi nda alhali hinza filla, foo goo ka hun dumi nda foo

goo ka hun gurma. Boro kaŋ ka taara nda a goro, i ga a maana, i ga i boŋ kuney ganandi nda i ga waane: Wane kaŋ ka haw goro nda a ga a taagandi hinza hinka hinka ra, war boŋ kiisi; nda war ga Irikoy Izo, zumandi ka hun suusu ga. Takaa nda, laabaabey boŋ, i ga bora nda maasaabey nda beriberi borey nda Farisiyey, i ga a maatandi: a na borey weyey kisandi, a ši hin ka a boŋ kisandi; nda a ti Israyila maawo, a ma dii sohõ ra nda sanda, ir ga hin ka a ga baa; a na baa Irikoy ga, Irikoy ma a kisandi sanda, nda a ga a waažibandi; zama a na fo kaŋ Irikoy hiino ti. Nda boŋ woo nda ceecikey kaŋ ra kusu nda ɲaŋ ra kusu wey ga ɲaŋ. Ga bande waati žiši ra, ize na koy ka duusu kul hari waati taaši. Waati taagante ra nda, Yesu ya hũu bande hinne nda haŋa beeri ka foy: Eli, Eli, lema sabaktani? Woo ti, Irikoy nga Irikoy nga, mana se nga na ɲaŋandi? Boro fooyaŋ kaŋ ga cindi yow-o guna nda kaŋ ga ji hin te, i ga fo kaŋ a ga Eeli wii. Nda yallaafur, foo woo boŋ ra, a kawandi sponge, a too a se vinaigre ra, a hanga a kaney boŋ ra, a hima a se. Amma kaŋ tontoney n'a fo: Bari ir ga dii kala Eliya ga kaa ka cindi a. Amma Yesu kala, a na kaŋ hãa ka hãa beeri nda hawsa beeri, a na fatta lasal. Nda dii, Ize goy purdaa na koy bine hinza, a fara ka tonton fuwo ra, ka hun beeri ra hala ka ben dubu ra, nda dunia na koy guna nda tarey na koy fara, nda kaburu-ize na feeri, nda alkawaley saamaney booboyaŋ na tashi, nda hari ka fita kaburu-ize ra, a tashiyan bande, i hyɔ laada saamaney deema ra nda i banandi booboyaŋ se. Centurion nda borey kul kaŋ goro nda hinza, borey kaŋ ga Isa jaaray, borey kaŋ guna dunbu nda haya kul kaŋ koy, i yaaw fondo ka tonton, i ga waani: Alhakiika, Irikoy hiino ga hinza woo. Wala kala ŋa, kala waati din, ize booboyaŋ mooru ka gaa,

kaŋ goro ka dii, kaŋ n ka Almasihu Isa koy Galili ra, ka a goyo. Iza din ra, Maryama Magdala din gaa, nda Maryama kaŋ ti Yaakuba nda Yose baaba, nda Zabadi izey baaba. Suba koy ra, alhaali gonda din ka koy, boro labzantarey foo Arimatea ra, a maa ti Yusufu, wala iza kul a tun Yesu karandikoy; iza din na Pilatu ga ka Yesu gorko naŋ. Wala Pilaat na yaamar ka gaa te wey. Nda Yusufu na ga jiiri kaŋ, a na a ɲaŋ ne toobi laabo ra, nda a na a tun a taaga kaburu zuu ra wey a kuru hantum ra, nda a na ga hantum beeri gongon batu kaburu baa ga, a na koy. Mariama Magdala nda Mariama wozo go caw zama kaburu ganda. Asu suba kayna, wane ti ga koy tontine bande, saajaw beeri nda Farisaw ey kanbe Pilat ga ka fo: Borey, ir guna kaŋ wane yaamar ɲaŋo fo ka a ga hima, bande itaaci ɲaŋ, ir ga tashi. Yaamar alhaali din ka kaburu din tee saajante hala han tilimɛɛ jirbi, ka ši kaŋ a kalfa-izey ba ka je iji ra ka a waa nda ka fo jama se, a hun ka tashi ka bisa meeši ra, nda laasaabu kokor din ga ka tee ka bisa tilimɛɛ jirbi din ga. Pilate ga se iri: Iri goo laaskariyaŋ, koy ka a saajandi nda takaa kaŋ iri bay. Iri nda ka koy, i na kaŋ taafu, i na hantum haŋ ka tammaasa nda gardi.

28

Suba sabatey ra, wala kaŋ goy ka ben sabatey fooyaŋ ra, Maryama Magdalataa nda Maryama woɲaŋ kaa na ka koy kaburu guna. Nda dii, dunbu gonda tonton; zama Gozo Irji caw ka dii ka hun laabo ra, a na duu ga zumandi, a na zumbu kuru koyo ra nda a na zumbu boŋ ga. A ga caw nda a yantaray kaŋ a

ga caw sanda walakay, nda a guna a ga caw faraw sanda hankuri. Alkabar nda a boŋ farga, boro kaŋ goy nda i ka huusu nda i zama sanda mayey. Amma alhabar-ize kaŋ zaabi no, a fo izey se: War si taasa war. Ay bay kaŋ war ga Yesu kaŋ goy ra a ga ceeci. A si ne ne; a hun kaŋ sanda kaŋ a fo. Nga kaa dii taarey kaŋ Yeesu no ka jinji. Nda sabu ka taa ka waane a karanteyzey se wala a ka sohandi ka hun meerey ra, nda dii, a goy war goro Galile do; alhali war ga a guna; dii, ay waane war se. Nda i kaa fatta sabu ka hun kaburu ra nda yaawu nda haybayyan bere ra, i na hima ka taa bayrandi wey boŋ kaŋ. Nda iri goo ka koy ka haŋa kaŋ ne taagey se, nda sanda, Yesu too iri, ka fo iri se: Alheri. Wey din kaŋ ka koy a ga, i na a tondi bi ka i na a boŋ. Sanda Yesu na waane se i se: Mana hima, koy ka waane cebe nga borey se wey ka koy Galile ra, nda ino nga ga dii ay. Taagante nda i boŋ, dii, wane ka gardi ra i kaa ka taa gaa ra, i yaamar hin borey beeri se ka hin kulu kaŋ kaa. Nda kaŋ i ka cebe nda borey beriberi, nda i ka laada too, i na alhuma kulu bayo di soodankey se, i ga fo: Wa fo kaŋ a kalfa-izey na je su ra nda i ka a wuuru ir ga hima waati ra. Nda ɲaŋ woo ga ji boŋ-jine goo se, ir ga a laabo nda ir ga war tee war si hima. Amma wey kaŋ zin nda azref-ize, i ti kaŋ se i se cebe. Nda kaŋ woo ti yaamar nda Žuwayaŋ boŋ hala hõo. Kaayantey tan woo ga koy Galilee, addu kaŋ Yesu na bayrandi ey se. Nda ka cebe iri, i te iri baaci, amma wey nda i te šiibu. Nda Yesu kaŋ too, a fo iri se: Ay ga bine izo kul laabo dungu ra nda dunya ra. Ni koy, ni tee kaŋ boŋ kul ra, ni hari din, ni din huru Baaba maa nda Izo maa nda Alruhu Alkaasu maa ra, ni din kaŋ kul hay kaŋ ay n'iri war se, nda ay ga goro war nda war han zamanaa timma. Amen.

Marku Alxabar Xaabari

1

Filla kaŋ labar hima Yesu Almasiihu, Irkoy hiino. Sanda kaŋ a ŋa caw annabey ra, dii, ay ga ay ra alhaali sanba ni faaba ga, wala kaŋ ga ni hanya tee ni faaba ga; mooy kaŋ ga ɲaandi ganda ra, tee Gooru hanya, ka a hanyawey tee boŋ; Yuhana koy ganda ra ka batisiya tee nda ka yaamar batisiya kaŋ ga kaa taaba se ka zunubey yaafu. Nda Yahudiya labu kul nda Yerusalem izey kul ga koy ne ga, nda ibo kul ga hima-ize Jordan hawru ra ne ga, ka ibo zunubey yaamar. Alhaali nda Yohaana ga too ka laabo kamelaa yantey nda laabo-ɲaŋ addu ka cindi a kuusu ga, nda ka ɲaa saarey nda ɲaŋ-tumey kaŋ ga too deeji ra. Nda a ga yaamar ka fay: Woo kaŋ ga caw ay se alhali ga koy ay banda, ay si hin ka tonton ka kuusu a ga taara-ɲaŋ-karey di. Ay kaŋ na war yaamar hari ra, amma a boŋ ga war yaamar Alkaasa Seeney ra. Amma a tun ka in zamanai yaŋ ra, Yesu na koy hun Nazaret Galilee ra, nda Yohannan na a laabo Jordan ra. Nda sohõ a na kaa hun haŋo ra, a na guna kala bine ra, a ga iri kaŋ aljannawey ga feera nda Alkaali ga zumandi sanda kurkutu kaŋ ga zumandi a ga.

Nda haŋo koy aljannawey ra: Ni ti ay ize kaŋ ay ga bine, ay ga bine taama ni ra. Nda sohõ Alruhu na a tunandi ka koy fondo ra, nda a ga caw fondo ra hankuri wiiri taaci nda Shaidaana ga a šiibi, nda a ga caw dabbai-ize nda, nda saakoy-ize na a hima. Yahaya ga too kaŋ nda, Yesu na koy Galilee, a ga Irikoy Iraabu alhabar hima ka Irikoy laabu baani nda a ga fo wala waati ga ben nda Irikoy laabu ga kurfey, war ga tawba kaa nda war ga bine Iraabu alhabar hima ra. A ga taamandi Galile haabu do ra nda, a na Simoon nda Andereya, Simoon ga boryo, guna, i ga laabo koonu haabu ra; zama i ti kumandi. Nda Yesu na i se fo: Wa kaa nga bine ra, nda nga ma war tee kumandi boŋ-izey. Nda sohõ-sohõ, i na hari ka i taarey kaŋ din na, ka koy a ga. Nda a ka taa yoori kayna, a ga Yakubu Zebede izoo nda Yohan a ga wey goo, nda aba hari ra ka ga laabo-ize fatta, nda sabu-sabu a abe wele. Nda i ra baba Zebeede koy ka a taaši laabo ra nda goy-izey ra, i koy a ganda. Nda i koy Kafarnahum ra; nda sanji-sanji sabat zamanoo ra a huru jama'a goyoo ra, a ga caw. Nda i ga maama a caw kaŋ ra, zama a ga caw kaŋ i se sanda ne kul ka boŋ nda, nda si sanda wallafey. Nda wala iza foo boro iri din batoo ra, iri din lasal hinka ra, nda a ka ɲaandi ka foy: ea, wane foo ir nda ni, Yesu Nazarayize? Ni na kaa ka ir guna? Ay goro ni wane, ni ti Irikoy sanni din. Isa Yesu na a zaabi, a ga yaafo: Kaa tunandi nda ka fatta ka hun a ra. Albaasu laabo kaŋ mana boori ɲaŋa ga a kanbandi, a ye haŋa beeri fo, a fatta ɲaŋa ra. Nda borey kul n'ga hãa, har iza ka hãnkantey tee nga boŋ se ka fooyan: wane ti woo? Wane ne karantey taagaa woo, kaŋ a ga yaamar albarkaa hankantey nda alhaali, nda i ga bine a se? A šii labar kaŋ ga koy nga se ka kaa hantum kul Galile laabo ra sabu. Nda sohõ kaŋ i

na koy ka hun laada ra, i koy Simoŋ nda Andarawu se ra nda Yakubu nda Yohaana. Amma Simoon taara te ga kwana, a ga hũu nda taw. Nda sohõ i kaŋ fo a se alhaaloo woo ga. Nda a ka taa, a ka a tunandi, a ka a ɲaŋo guna, nda tontonfaaba ka a yaamar boŋ, nda a ka iri goyo. Suba waati nda a kaa tun, waati kaŋ hiiri ka ben, i na kaa zaa boŋ-ɲaŋantey kul nda jineyaŋ-ɲaŋantey kul ga a ga. Nda adduɲa kulu na cendi koy wala ɲaŋa ga, nda a na boŋ-izey booboyaŋ kaŋ goy-woyaŋ bande bande nda se, nda a na aljinay booboyaŋ koy, nda a si ɲaŋ aljinay se ka kaŋ, zama i na bay kaŋ a ti Almasiihu. Nda subbayi, a sohõ waati kaŋ hari ɲaŋ, a koy fondo yoonu ra, a ga duwandi a ga. Nda Simɔŋ nda boŋ kaŋ ga cebe nda a kaŋ a guna, nda kaŋ i na a duwan, i ga fo a se kaŋ kulu ga ni waane. Nda a fo iri se, iri ma koy kaŋ ra goyey ra hala ay ga ɲaandi ne, zama ay na hun ne ga. Nda a ga yaamar kaŋ alheri boŋ ra boro koyo ra i boŋ kaŋ Galile kul ra, nda a ga aljinai kaa. Nda wani boŋ-boŋ koy ga a, ka a yaamar, ka a dubu a gaa, ka a fo a se: Kaŋ ni ga baa, ni ga hin ka ne laabandi. Amma Yesu, kaŋ a ga kanbuzuyan tun, a ɲaŋa hinka nda a maatandi nda a fooyi a se: Ay ga baa, war ma hima. Nda ka a fo wane, sohõ no koy ka hun a ga, nda a laafi. Nda a na kaŋ kaŋ se alhali, a na a koy taare sohõ nda a fo a se: Dii, war ma hãa fo fooyaŋ se, amma koy war boŋ cebe sarki-alkali se nda war na tun batu kaŋ Musa na yaamar war boŋ saabu se kaa wey se sheede. Alhali wala a fatta, a koy a tunandi alhabar beerey nda a yaamar alhabar, har a ši hin ka baani ka huru ganda ra alkaakay ra, amma a ga cindi ganda koyo ra deeji kaŋ ši nda nerey ra, nda borey ga kaa ka dii a ga banda koyo kul ra.

2

Nda a koy Kapernaum koyne zaari kaŋ, boŋ kaŋ a ga ɲaŋ goro ra. Nda sanda-sanda-wo, boŋ-izey kaŋ cindi, har ka ši hin ka koy hala ka ben hari, nda a ga hãa senni nungoo se. Nda i ga kaa a ga, i ga kaŋ neɲaŋ-koy foo, wane affur ga a zin; nda i ši hin ka tonton a ga jama ra se, i na doo ka fatta alhali a ga cindi, nda i na ka tooru, i na neɲaŋ-koy-kaŋ-taara ka zumandi, wane neɲaŋ-koy foo ga jinji a ga. Gana nda Isa ga dii i laada kaŋ, a fo paralytique se: Ɲaŋ, hin laabukaw kaŋ ga too ma. Amma boŋ-ɲaŋ-kaŋ fooyaŋ ga cebe a ga zama nda ga laakali too se boŋ zumey ra: Wane kaŋ ne ga fo takaa-kwaray kaŋ ne? Wane ga hin ka yunubu yaafu, amma Irikoy hinza? Nda sohõ Yesu ka bay a alhaali ra cee kaŋ iri nda iri boŋ ga hanga-hanga iri boŋ ra, a fo iri se: Ma se alhaaley wey ga hanga-hanga war zumey ra? Wane ti ka yaamar ka koy kaŋ ga ɲaŋandi, War zunubey n ka yaafu, wala ka yaamar, Ka tashi nda ka zaa war taara nda ka taamay? Amma waati war ka bay kaŋ Adama hiino ga hin ka ize ka yaamar dungu ra hin ka laasaabu koy, a ga fo kafu-kaafu boŋ: Ay ga fo war se, tashi nda war ga war taara šintin nda koy war so. Nda a kaa taaši sabu, nda a na a goy kaŋ zaa, a fatta kala borey ɲaŋ, adiši kala borey ga hima nda ga Irikoy barka ka ne: Ir ši wane hinne bay tarey. Kala a fatta koyne hantarey ga, jama kul na kaa ne ga, kala a na kaŋ cebe. Nda a ga koy, a na Leevi, Alfayu ga, a ga zama gungou-kaayan taarey ga, nda a fo a se: Bi ay bine. A ka tashi nda a taafo a ga. Wala a tee kaŋ a ga jinji a goo ra a se ra, boro booboyaŋ kaŋ ga kulu toobi nda boro kaŋ ga hinka se ra

boŋ jinji nda Yesu nda a cendi izey, zama booboyaŋ ga goo, nda i na Yesu tee. Boŋ-wallafu nda boŋ Farisiyaŋ guna a ga ɲaŋ nda haraaɲaŋ-kaayan nda bine-izey, i ga fo a boŋ karandey se, wane kaŋ a ga ɲaŋ nda waanu nda haraaɲaŋ-kaayan nda bine-izey? Nda Yesu no mana, a fo iri se: Boŋ-boŋ yaŋ si boktoro mana hima, amma boŋ-boŋ yaŋ kaŋ ga koy fondo. Mana kaa ka hima ka wey boŋ-boŋ yaŋ, amma ka hima ka wey bine yaŋ ka iri kaa zama taasu. Nda Yaya kaŋ ceecikey nda Fariziyen kaŋ ceecikey goo ka zaamu. Iri kaa nda iri ga fooyan ne: Mana se Yohannan karandikey nda Farisayey karandikey ga zabu, amma ni karandikey si zabu? Nda Yesu fo iri se: Mana boŋ-ize yaawu koy, kaŋ boŋ-koy gaa nd'iri, iri ga hin ka zaamu? Waati kaŋ ra nda boŋ-izey gonda nda alheri-wane, nda ši hin ka zabu. Zamanay kaŋ ga koy amma, waati kaŋ ga ɲaŋandi ka boŋ-ize-ize din kaa se, amma waati din ga koy, i ga si zabu hala din zamanay. Boro si patch ɲaŋa kaŋ mana koy-koy tonton ɲaŋa gusu din ga, amma kala si wane, patch kokorantaa ga kaa gusu din ra, nda ɲaŋa kaŋ ɲaŋ-ɲaŋ ga tonton ka bisa. Nda boro kul si divini taasu koyne tun divini-kuusu žeenawey ra; nda si, divini taasu koyne ga divini-kuusu žeenawey honga, nda divini taasu ga zuu nda divini-kuusu žeenawey ga halaka; amma divini taasu koyne ga hima ka tun divini-kuusu koynawey ra. Nda a koy woto ka hin ka taarey alhali zamanoo ra goy-beero-ize ra, nda a kalfa-izey fatta ka hira tee ka goy-beerey zumey zumandi. Nda Farisayaŋ kulu ka tee a se, dii woo kaŋ i ga koy te sabtaŋ kulu ra, kaŋ si nda yaamaroo. Nda a ga cebe ngi se, ši mana caw abada woo kaŋ Dawuda ti waati kaŋ a ga baa hima nda a ga yunbu, a nda wey kaŋ goo nda a? Mate nda a koy Irikoy diine ra Abiyatar boŋ-

yantakaw waati ra, nda a ɲa kumey kaŋ ti yaamar-kumey, kaŋ ši nda hima ka ɲa se boŋ-yantakawey de se, nda a na kaŋ too nda borey kaŋ goo nda iza? Nda a goy ne i se: alhadi din tee addunan še, mana si addunan din tee alhadi še; adiši Addunan Hiino ti ne boŋ alhadi še kul.

3

Nda a koy koyne ka huru jama-boŋ ra, nda wane foo ga goro hinne kaŋ ga ɲaŋ nda kanbay kaŋ ɲaŋ. Nda i gaa na a guna kaŋ a ga hin ka a yaamar alhali sanbatoo wane ra, waati kaŋ i ga hin ka a ceebu. Nda a fo ne boŋ se kaŋ ga ɲaŋ kanbay kaŋ ga zaaru, Koy tee jere ra. Nda a fo iri se: a ga hin ka habu din ka hima tonton wala ka hima fooyaŋ sabat zaari ra? Lasal hãa wala a kaa? Amma ey ka suusu. Nda a ga iri kaŋ se i ra nda hasara, a ga taahusu i bine kaŋkantaa se, a fo boro go: Hari war ga. Nda a ka ben, nda a ɲaŋo kaŋ ka zabu sanni sanni kamaŋ ɲaŋo wobo. Nda Farizeeji yaŋ koy fatta, sabu-sabu-wo, Herodiyanji nda laada tonton ka tee a ga ka a halaki. Nda Yesu ka koy nda a tammaasa-ize ga hantum. Nda jama beerey Galilee ra ka a taafu, nda Judée ra nda Jérusalem ra nda Idumée ra nda Jordan koonu ga nda wey kaŋ ga Tyr nda Sidon dogoo, jama beerey, kaŋ ga hima fondo kaŋ a ga tee, ka koy ga a ga. Nda a fo a karankey se ka allaahu zanka tee ka zabu nga se alhaalin kulu ra, ka allaahu zanka tee nga se ka ši nga dunbu, zama a na booboyaŋ bay hanse, har ka boro kaŋ ga guna maanawey ga kaa ka nga taaši. Nda alkawaliyaŋ laabante kaŋ, waati kaŋ di ga nga guna, ga kaa

ka nga se dunbu nda ga ɲaŋandi ka tee ka ni nga ne Irikoy Ize. nda a na kaŋ cebe se iri kaa ma a yaamar iri se. Nda a ka koy addu ganda ga, nda a ka wii wey kaŋ a boona, nda i ka koy a ga. A ga te woo tan-woo-kwoy, ka ay ga cindi nda a, nda ka a ga te ka ay sanbandi ka ay waani, nda ka ay soro alhakiika ka ay koy dimbey-ize, nda ka ay koy jinawey tunandi. Nda a ga maa Simoon ma ka a te Piyer, nda Zebeede izey Yaakuba nda Yaakuba boroyize Yohaana; nda a ga maa-ize se ay ma ka ay te Bowanerje, woo kaŋ tigi din ka a ti hinkantey izey; nda Andereya nda Filiipu nda Bartalamay nda Mataay nda Toma nda Alfaay izey Yaakuba nda Tadday nda Simoon Kanaan neere nda Yuuda Iskariyot, woo kaŋ ga a bande. Nda i ga kaa soro ra, nda jama ga too kala, har i ši hin ka hãa taaci. Nda ka goy kaŋ wey ka hun ka bine a ga, wey ka koy ka a mursu zama wey ka fo ka ne a ga filla. Nda boŋ-wallafu-ize kaŋ na hun Zeruzalem ra kaŋ na zaa ɲaŋ, i ga fo kaŋ Beelzebul goo a ga, nda kaŋ a ga aljinai-ize koy nda aljinai-ize borey ra. And having called them, he was saying to them in parables, How is Satan able to cast out Satan? Nda alhaalin ganda ka too ka žebu boŋ taagaa ra, ganda woo ši hin ka taaši; nda alhaalin hari ka too ka žebu boŋ taagaa ra, hari woo ši hin ka taaši. Nda amma Satan kaa tashi kala boŋ hinne nda a kaa binde, a ši iya ka zaama, amma a ga kala. Baa si hin ka ɲaŋandi kaŋ ga gaabandi a se ka huru boro gaabante a goro ra ka a haya yaabu, nda si a ka boro gaabante din kuusu fuwo, de wala a ga hin ka a goro yaabu. Tiyaabay ay ga war ši boŋ kul ga yaafu adama izey se, yunubey nda Irikoy se maana laabey, wala kaŋ ir ga maana laaba; amma wala kaŋ ga maana laaba Alkaasa Seeney se, a ši du yaafu abadan, amma a ga boori

dabarey se har abadan; zama ir goo ka fay, a ga alkaasa hari. Iri nga din boŋ nda a nda din boŋ, nda iri cindi ka taaši, iri sabu goy ne a ga ka a wii. Nda jama goo zaama ne boŋ, i ga ne se: Dii, ni na nda ni boreyaŋ goy wane ra ga ni ceeci. Nda a zaabi-ize ka fay: Wane ti nga baaba amma nga boreyaŋ? Nda a ga dii kaŋ a ga kal nerey kaŋ ra zama a ga, a fo: Dii ay na nda ay boreyaŋ; zama wane kaŋ ga tee Irikoy se, wane ti ay boro nda ay weyboro nda ay na.

4

Nda kala a fatta ka caw hima ra hinkante nga, nda jama beeriberi n'ka kanbe ga, wala a fatta ka hyy nga boŋ ra ka zama nga hinkante ra, nda jama kul nga hinkante ra kaŋ dungu ra. A nda a ga iza kaŋ se misaalu booboyaŋ ra, nda a ga fo iza se a ize kaŋ ra: mana alhakiika. Dii, nda-ize-boŋ koy ka too. Nda a koy ne a ga iri zaa waati ra, wala foo ka dii hantsi ra, nda albaasayaŋ koy nda a ɲaa; nda wala fooyaŋ ka dii tarey ra, alhaalin kaŋ ši nda labu beerey, nda a ka bon saabukala sabab a ši nda labu zurumey, amma alhaalin jiiri ka taawo, a ka šiši, nda sabab a ši nda kafu, a ka kaaŋu; nda wala fooyaŋ ka dii kaŋyaŋ ra, nda kaŋyaŋ ka tonton nda a ɲaa a, nda a ši woy bay; nda wala fooyaŋ ka dii labu heerey ra nda a ka woy bay kaŋ ga tonton nda ga beeri, nda a ka ben taaci nda sittin nda woy. nda a goo ne boŋ se, wala kaŋ ga tonton koy nda tunandi, a ma tunandi. Amma kaŋ a koy ka tee ka boŋ hinne, boro kaŋ goo a ga nda wey tan-wey-tan ra i na a hãa laasaabu. Nda a goy se iri: war se, war n'a

di ka bay Irikoy laabo boŋ-izey guna, amma wey kaŋ din bere ra, haya kul ga koy se iri ga misaali ra, adiši ka iri ga dii ka dii nda ši dii, nda iri ga mana ka mana nda ši faham, wala iri ga yeeši nda yunubu-izey ga bata se iri. Nda a ga fo iri se: War ši bay laasaabo woo, nda war ga hin ka bay laasaabey kul? Woo kaŋ ga hima šenni no, a ga hima. Wey nda ti ne ey kaŋ hantum-hantum no ra, alhaaloo kaŋ se no ra. Nda waati kaŋ i ma hãa, seytan ga kaa yalaa, nda a ga too haŋ kaŋ se i bine ra. Nda wey, alhaaloo kulu ga cebe nda wey kaŋ ga too tarey kaŋ ga huru ka šenandi, wey kaŋ nga kala kaŋ iri ga hãa kalima, iri ga šii ka a zaa sabu ra nda haray, nda iri ši tonton ka ben iri boŋ ra, amma iri ga cebe waati hinne ra; de kala kaŋ hãyyan wala hãykaray ga ben kalima šenni ra, iri ga sabu sabu ra. Nda wey ti boro kaŋ ra kaŋ ga šintin gaabu-ize ra, kaŋ ga maaŋa maaŋu, nda duniya woo taahusu-ize nda alhaali yaamar-ize nda hãayan kaŋ ga batu tontoney ga, kaŋ ga huru, ga maaŋa koonu, nda a ga zama forba ši. Nda wey ti kaŋ boŋ hari dundu hennay ra kaŋ ti zaa, wey kaŋ ma kalima ga hãa nda ma zaabi, nda ma ɲaŋ bay taaci ra, sittin ra nda zanka ra. Nda a gaa fo iri se: mana laampoo ga kaa ka a dam modiyusu gundu wala ganda gundu? Mana si hala a ka tee kanbe teeji ga? Mana ga, kala boŋ woo kaŋ ši bin ka bangandi, nda kala boŋ woo kaŋ ši bin ka duubu, amma ka bangandi. Alhaalin nda wane ga hima tundu ka mana, a ma mana. Nda a gaa caw se iri: Dii woo hinne ay ga ji. Wane kaŋ nda wane ay ga filla, a ga filla ay se, nda a ga tonton ay se, ay kaŋ ga haŋa. Wane kaŋ ga bine, a ga hima ka duu, nda wane kaŋ ši bine, hala woo kaŋ a ga bine, a ga ka hun a se. Nda a goy: Irkoy laabo ti wane nda woo, sanda ne boro ma ɲaŋa too ka tuu bine ra, nda a ka

ɲaa nda a ka koy suba nda zaari, nda ɲaŋa goo ka duu nda ka boŋ sanda a ši bay a yenandi. Nga boŋ din no haya ka tonton nga hinne ra, da filla kaŋ ɲaŋ, de kaŋ gaw-beeri, de kaŋ tonton foolante gaw-beeri ra. Amma waati kaŋ ɲaŋo ga bana, a ga šiiɲaŋo sanba takaa dam, zama ɲaŋyan waati n ka kaa. Nda a ga fo: wane ti ga hin ka Irikoy laabo batu sanda wane? Wala nda wane misaalu kaŋ ir ga hin ka a misaalu? Sanda moutarde ize kaŋ, wane nga a too šintin dungu ga, a ga cindi ize kul boŋ se dungu ga ra; nda nga a too šintin, a ka tonton nda a ka zama beeri ize kul boŋ ra, nda a ka tee korey beeri boŋ, alhaali wane alwaaši boŋ alheri ra ga hin ka zaa a hiino ra. Nda misaalu booboyaŋ wey kaŋ, a goy ka hãa sey i se, sanda i ga hin ka mana, amma misaalu bila, a si goy ka hãa sey i se; amma a boŋ se nda a kalfa-izey, a goy ka fatta kul se i se. Nda a ga fo iri se woo zaari ra, suba no koy: Iri ma taa hari ganda. Nda ka bay jama goy, i na a zaa kaŋ a ga caw haro ra, nda haro tanayaŋ goy ga caw nda alhakiika. Nda hebu beeri koy zama, nda allafo-ɲaŋey gaa ka dii jirbi ra, alhaali kaŋ jirbi goo ga ɲaŋ. Nda a ga goro jine kulu ga, a ga sintin kulu boŋ ga, nda i na a hawandi nda i na fo a se, maalankaajo, ši nga baa war hari ka ir ga halaka? Nda a tunandi kaŋ, a na hebu wiyaŋ nda a na fo haŋ se: Ŋaŋ, kay. Nda hawsu na kaa, nda labsu bere na koy. A ga waani se: Wane se alhaalin kulu hinne wane? Wane ši war goo laabo? Nda i ga ɲaawandi ɲaawandi beeri nda i ga caw boŋ-boŋ se: Wane no woo ti, zama neŋ ɛ̃ɛ̃ nda haabu ga bine ɛ̃ɛ̃?

5

Nda i kaa, i kay hãndi hinkante ra, i kay Gergesene izey laabo ra. Nda a ka fatta jirma ra, sohõ, albarakatu ize ka hima a ga ka hun kaburu-ize ra, albarakatu ize kaŋ ga zaara lasal marga ra, nda fo ši hin a ga zaara kaburu-ize ra, nda albarakatu-ize nda fo ši hin boro ize ka hin ka a kuusu, zama a ka tun ka kuusu waati booboyaŋ nda kuusu-ize nda albarakatu-ize, nda a ka albarakatu-ize yaabu nda kuusu-ize ka beeji, nda fo ši hin ka hin ka a laasaabu, nda waati kul jiiri nda zaari ra kaburu-ize ra nda addu-ize ra a ga goy nda ka boŋ hinne nda harey-ize. Amma a ga Yesu guna kaŋ nda, a firji nda a ga a boŋ, nda a ga haŋa nda murgu bere, a ga fo: Wane ga cebe ay nda ni ga, Yesu, Irji beeri kaŋ ga dumi ka bine? Ay ga ɲaŋ ne Irikoy ga, kaa nga ay azabandi. A ga cebe ne se, fatta alkawal laabo din ka bisa addunan din ra. Nda a na a hãa: wane ti maa? Nda a hãa ka foy: Leejiyoŋ no ay ma, zama ir ga bora. Nda a ga yaamar ɲaŋ a se ka fondo ka a ši hantum i ka koy labu kaŋ ra. Amma alhaalin koy gaa, alhaalin beeri kaŋ ga doonandi addu tondo do. Nda jineyaŋ kul n'a waažib, ka fooyan: Ir sanba alhaalin do, hala ir ga hin ka huru alhaalin ra. Nda Yesu na nungoo se iri se takaa. Nda alkawal laabo kaŋ si taara, i koy huru alhanzir-ize ra, nda alhanzir-ize tonton na goy ka kuru teekoo boŋ ka koy hantsi ra, i cindi wala dubu hinka, nda i kuusu hantsi ra. Boŋ-ɲaŋey kaŋ goo-ize n'a ɲaŋ, i n'a firji nda i n'a bayrandi gaa ra nda gonda-ize ra, nda i n'a fatta ka dii se kaŋ tun. Nda i ka kaa Yesu ga, nda i ga guna wey din aljannu n'a ze din zuu, din doo, nda din hankali ga boori, wey din ka aljannu leejiyoŋ n'a ze, nda i ka tira. Nda boro kaŋ guna ne ka hima bayrandi i se woo kaŋ koy tun jinne-ize boŋ se nda hima kaŋ koy tun hari se. Nda i bora ka hãa ne ka

koy ka hun i ɲaŋaŋ ra. Nda kaŋ a ga duu zanka ra, alaaɗo wey jinne n'a zabu kaŋ a hima a se a ga tee nda a. Nda si ši a binde, amma a ga a se: Koy nga fo hinne do nga boŋ-izey ga nda šeeri iri se kulu wey Goykoy n'a ga nga se nda a ga nga hinza. Nda a koy, nda a fiti ka yaamar Dekapoli ra kala kaŋ Yesu n a se a se, nda kul n a maama. Nda Yesu na ka hãa boŋ ra nda jirma ra, ka koy koyne ga, jama beerey foo ka too a ga, nda a ga goo hãa kulu ga. Nda foo wey ka koy, laakali boŋ-kaŋ juwaa ra, a maa ti Jayirusu, nda a ga a guna, a ka dubu a tongu ga, nda a ka a waažib ka bine, a ga fo kaŋ ay yiye weyboro ga kala ka hima, walasa ni ka kaa ni ka ni kanbey tee a ga, walasa a ma kisandi nda a ma hima. Nda a koy nda woo, nda jama booboyaŋ goy a koroŋ, nda i ga a zuurandi. Nda walla foo kaŋ ga cindi yeeri zanka ra jiiri tan goo tan, nda a ga hima hay bande ɲaŋyan ra, nda a ga taaga a boŋ kulu ɲaŋyan ga, nda a ga kate a boŋ kulu kulu, nda si boro kul ma a faaba, amma a ga koy ka bisa, a ga mana Isa ga, a ga koy jama ra a koyni, a ga kambe a duku: zama a ga ceebu a ra wala nda a ga kaŋ ma kambe a duku kul, a ma kisandi. Nda sohõ yenni kulu wey a yiira no ka koy, nda a bay a ga boŋ ra wala a ka hanse ka hun a filla ra. Nda sohõ Yesu na bay a yenandi a boŋ ra kaŋ a taaga na hun a ga, a kuru jine izey boŋ ra, a fo: Wane kaŋ na ay durey maatandi? Nda kaŋ-izey gaa cebe ne: N'ga guna jama-boŋ kaŋ ga n'zaŋ, nda n'ga fooyan wane n'ga may? A ga dii-dii kaa hima ka dii woo kaŋ na tonton woo kay. Amma weyboro, kaŋ ga hima nda ga gargara, kaŋ ga bay woo kaŋ koy nda ɲaŋ se, a kaa nda a hun a ga nda a fo a se goo alhaakiika. A ga fo a se: Yeeye, ni bine n'a kaa ni, koy laafiya ra, nda ka tee ni ga koy sabu ni hargay ga. Hala a ga haŋa, ey koy ka

hun laakol-boŋ-izey ra, ey ga fo ka ɲaŋ: A yey koy mee, wane se hin ga kaŋ maaɲey? Amma Yesu sohõ kaŋ a ga hãayan kulu kaŋ ga fo, a fo laada-boŋ-beeri-izey se: ma hin taara, hinza te. A si ban nga a too wala ka a goro, amma Petros nda Yakubu nda Yohanna wey ga Yakubu boryo. A ka koy laada boŋ-jina-izey ga, nda a ga guna hawkay, nda ŋwey kaŋ ga yoow nda kaŋ ga ɲaŋ ay beerey, nda kaŋ a hyã, a fo iri se: Manti war ga hawkay tee nda war ga yoow? Boro din si mana, amma a ga sintin. Nda ey na a maatandi. Amma a ka borey kul zaayan, a na ɲaŋ ka hima din baa nda hima din nda borey kaŋ goo nda ɲaŋ, nda a ka huru loku kaŋ ra hima din goo ka jinji, nda a ka hima din kanbay mursu, a ka fo a se: talitha, koumi; woo kaŋ ga maana, hima weyboro, ay ga fo war se, filla. Nda sohõ wala te ɲaŋa din koy taashi nda a ga yaawandi; zama a ga goro jiiri tan nda hinka. Nda i ga hãa ka bine kaŋ ga bine hinne. Nda a yaamar iri sanda babu boro go bay wane, nda a fo ka a noo iri taaci.

6

Nda a fatta ne nda a kaa a boŋ laabo ra, nda a caw kaŋ boŋ ne ra. Nda alhali zaari kala, a tunandi ka caw kaŋ ra. Nda booboyaŋ goy ka a ji, i bisa ka yaafo: Wey nda ane kaŋ? Nda wane ne hantumyaŋ kaŋ di ne a se, nda gaasey wane di kaa tee a nungu ra? Mana wono ti ši goro-izey, Maryama izey, nda Yakuba nda Yose nda Yahuda nda Simɔŋ ɲaŋo? Nda a se ši kanbe izey din ne kaŋ ga cebe ir ga? Nda i kaa-kaa hima a ga. Isa na caw se iri wey annabi si hin ka boŋ kaŋ si hin ka a jina laabo ra nda a dendey

ra nda a goro ra. Nda a ši hin ka iri goy foo, sanda a si kaŋ hinza kala boŋ-izey se ra ka noo se boŋ. Nda a ga maymayandi i baani se ra. Nda a goo tuntey ra kaŋ ra kaŋ, ka cebe. Nda a yaamar wey foo nda hinka, nda a fatta ka ey sanandi hinka hinka, nda a na ka ey ma alkawal albarkaci fondo ize mana laabari, nda a yaamar ey se ka ši hay kulu tun harga ra fo ka ši gungumi hinza, ka ši koyjina, ka ši kumbu, ka ši kurfey kaabu ra, amma ka taakayaŋ duŋ, nda ka ši duuru hinka duŋ. Nda a goy se iri: Kala waati kaŋ war ma huru yaa ra, war zaama hinne har war ka fatta hinne ra; nda kulu kaŋ si war te nda si war šendu, war ka fatta hinne ra waati kaŋ, war ka war tondi biirey kaŋ ga war tondi gundey ra šebu se a ga šaabari kaa iri se; ay goy war se ka gaakašinay, a ga hima Sodom nda Gomor se ka hima too woo haarey hukum zamanoo ra. Nda kaŋ i ka fatta, i ga waani ka boro kul ga yaamar ka zama, nda i ka aljinai booboyaŋ tuuru, nda i ka boro guna booboyaŋ ne turu nda i ka boro woy. Nda Heerodu boŋ no mana, zama a maa no ka yaafu, nda a ga fo kaŋ Yohaanna wey ga koy bafteem no ka filla hinka-kwarey ra, nda woo se, gaarey goo ga goy a ra. Woyboro kaŋ ga yaafo ka a ne Eeli, woyboro wane kaŋ ga yaafo ka a ne annabi sanda annabey ra foo go. Herod goo kaŋ, a fo ka ŋa ne ɲaŋ kaŋ boŋ kaŋ ay na Yohaana boŋ kaŋ kaŋ, woo ti, a yaamar marga ra. Herod boŋ, a too ka Yowan kaa nda a k'a dandi laabo ra Herodias se, wey ga Filipo borey a ga zama a na a waani. Yowan ga fo Herod se kaŋ si raaxa ši nga hima ši ɲaŋ hinza. Amma Erodiyaasi na kaŋ hima a se nda a ga baa a wu, nda a si hin ka a wu, amma a mana hin; zama Erodi na Yohannan fay, a bay kaŋ a go alboro hinzaari nda alboro saabu, nda a na a jinde, nda a ga a šeede kaŋ, a na hay

booboyaŋ tee, nda a na a šeede nda haray. Nda hima kaŋ a ben, waati kaŋ Heroodu a hinkante jirbi se ga tee a borey beeri nda a dubu-koy-izey nda Galilee borey folo se, nda Herodiyaasu weyzey kaŋ a huru nda a šenkey nda a Heroodu se nda borey kaŋ ŋa ga duu nda ize se, boŋ-izey na waane weyzey se: Ŋa hãa ay ga, kaŋ war ga baa, nda ay ga war se. Nda a ka yeeji a se kaŋ, wala foo kaŋ n ga a hãa, ay ga n da, hala ay boŋ-izey hinza. Amma woo na koy, a fo a nda se: Wane na ma waažin? Amma a fo: Yaya Albatisikaw boŋ. Nda a hyji sabu nda cahãa ga boŋ-ize, a naagu boŋ se, a fo: Ay ga baa kaŋ war n'ay ma sabu nda cahãa Yohaanna Batisante boŋo kaŋ ga cindi ka tee goy ra. Nda boŋ kaŋ ka tonton hima, allaaji kul nda boŋ yaŋ kaŋ ga duu nda ɲaŋ ga, a si boona ka a kaabu. Nda sanda-sanda, alhaalin na yaamar boŋ-koy-ize kaŋ a boŋo ga kaa. A nda ka koy ka a kokor-kaŋ too a se zindaŋ ra, a na a kokor-kaŋ zaa ka baa pinaki koyno ga, a na a too weyboro se, nda weyboro na a too a ŋa se. Nda a caw kaŋyaŋ ra na koy nda ka a gaaw too, nda ka a tee kabur ra. Nda apostoliji ɲaŋandi ka kaa Yesu ga, i na kaŋ kulu cebe woo se, kaŋ kulu i na tee nda kaŋ kulu i na cawandi. A fo ka ne se, alhali war boŋ war yenandi ka koy zumandi taarey ra, ka hũu kayna, zama nda nerey kaŋ ga kaa nda nerey kaŋ ga koy ti booboyaŋ, nda si hala ka ñaari waati kaŋ ra. I koy kaŋ taarey foo ra wala nda i boŋ. Nda i guna iri ka koy, nda booboyaŋ ma iri bay, nda ka hun kaŋ kulu deede ra, iri na dumi cebe nda iri na koy iri ɲaŋ nda iri na dumi a ga. Nda Yesu na koy, a na hin jama booboyaŋ, nda a ga ɲaŋandi se borey wey, zama borey wey ga caw ka bi kaŋ ši tun ɲaŋakoy, nda a na šintin ka caw-yaamar borey wey se hay booboyaŋ. Nda jo waati beeriberi kala, a karanteyzey n'a ga, i ga

fo kaŋ noogu woo ti noogu kaaŋ nda jo waati beeriberi kala; wal i ka koy, afo ka i koy ganda-ize nda koyrawey kaŋ ga cebe-cebe ra ka i ma taaci seendi i boŋ se; zama haya kaŋ i ga ɲaa, i si nda woo. Amma a kaŋ zaabi, a fo iri se: war ma iri se ka ñaŋ. Nda i ga fo a se: ir ma koy ir ma saabu denarii wuu hinza kumbo nda ir ma noo iri se iri ma ɲa? Amma a fo iri se: fondo boŋ nda war gaa? Koy nda dii. Nda ka bay sanbandi, i ga yaafo: ugu, nda hãnsi hinza. nda a yaamar iri se ka kul zaŋ bine bine kala ɲaŋa kayna ra. Nda i ka zumandi goy-goy, zangu zangu nda hamsa-jirma hamsa-jirma. Nda a zaa hinkantey gu nda hinkantey filla nda a guna samay ga, a batu nda a barga Irji se, nda a katu hinkantey, nda a noonandi karandize-izey se hala i ma da wey boŋ se, nda hinkantey filla wey a taaši kul se. Nda boro kul n'a ɲaa nda boro n'a cebe, nda boro n'a zaa gaabu-ize foo woo taaci nda foo, ka hun hamarey ga. Boŋ kaŋ na ɲaŋ booreyaŋ cin wey na tun dubu wiši. Nda sabu sabu a ɲaŋ a kaŋ cindi-ize ga huru labu ra nda ga koy ɲaŋ hinka ra Betisayida ga, har a boŋ ga jama kulu kaŋ; nda a na kaŋ-kaŋ te ize ga, a koy addu ra ga dua. Nda hiiri no kaŋ, jirbi goo ga cindi hantum ra, nda a hinne ga cindi kaŋ ra. Nda a ga iri guna kaŋ, a dii iri kaŋ iza ga iri hãa te ka tuurandi, zama hawsu ti ben iri se. Nda hiiri fukkaaray ga iri se, a koy iri ga, a ga taamandi haabu beeri boŋ, nda a waani ka iri yenandi. Amma i kaŋ ga guna a ga taara hamma beeri boŋ ga, i ga hima kaŋ a ti aljiina, nda i ɲaŋandi; zama i kul na a guna nda i ɲaŋ. Nda sabu a fo nda iri nda a ga fo iri ye: hin jine, ay ti, ma bine. Nda a dii zanka ra hari koy ga, nda hendu na kaa, nda i ga hima-hima ka bisa, ka tonton nda ka filla-filla. Iri si bay fondo haŋa ra, amma i bine na kaŋ taaci. Kaŋ i na hun kabu, i koy

Gennesaret labu ga nda i jinji. Nda iri ka hun laabo ra, alhaalin ka a bay sohõ nda iri ka huru kul laabo ganda woo ra nda iri ka šintin ka neere kaŋ ga hima-hima iri ka ɲaŋ tarey boŋ se ka iri guna alhaalin ka huru kaŋ iri ka mana ne iri ka a kaa; nda alhaalin kaŋ a ga hun taarey ra wala gaarey ra wala beeri ra, iri ka neere kaŋ ga hima-hima iri ka dam laada ra nda iri ka a waažib kaŋ iri ma a guna goro kaŋ a ga kaa ra hãa; nda kul kaŋ ka a kaa, iri ka kisandi.

7

Nda Fariziizo nda boŋ kaŋ borey kaŋ ga hantumey tira ra, kaŋ koy Zeruzalemi ra, i ga cebe a ga. Nda kaŋ i guna a boŋ karantikaw fooyaŋ kaŋ ga ŋmaa nda kanbey kaŋ si laabandi, woo ti kanbey kaŋ si laabandi, kaŋ ga ŋmaa, i ga i laabo. Zama Fariziizo nda Žufu kul, nda si i kanbey laabandi nda hankuri, i si ŋmaa, kaŋ ga zaŋ beeri borey kaŋ ga caw ra. Nda kaŋ i koy haya ra, nda si i boŋ laabandi, i si ŋmaa. Nda haya fooyaŋ goy kaŋ i too ka zaŋ, laabandiri kaŋ ga kokey nda kaŋ ga haŋyaŋ nda kaŋ ga taasu nda kaŋ ga gundey. Alhali Fariziizo nda borey kaŋ ga hantumey tira ra i ga a hãa: Maafo ni boŋ karantikaw si goy beeri borey kaŋ ga caw ra, amma i ga ŋmaa nda kanbey kaŋ si laabandi? A ka zaabi ka yaabu iri se kaŋ Esaayi annabi ka yaabu hẽenante war alhaaloo boŋ, war kaŋ yaabante, sanda kaŋ a ŋa hantum: Jama woo ga ay boŋyaŋ nda iri nungu, amma iri zumaa ga yaabu ay ga, iri ga ay batu baabu se, iri ga ay cebe nda adduŋŋaa borey kaŋyaŋ. Alhaalin kaa zama Irikoy hinne

alhukum, war goo ma zaŋ borey hinne laada, fooyan ɲaŋandi nda kuusu, nda wane kaŋ tee wane sanda wey booboyaŋ war goo ma tee. nda a gaa caw se iri: alheri war ka Irikoy hinne yaamaroo kaa, hala war ma war boŋ yaamaroo tun. Musa ti fo zama, boŋ-baba nda boŋ-mama; nda wala kaŋ ga ɲaŋandi baba wala mama, a ga hima ka kuu; amma war ga fo, wala kaŋ ga ɲaŋ baba wala mama se, korban, woo ti batu kaŋ, wala kaŋ ga nafa war ga, nda war ši taaŋa a se ka haya foo tee a baba wala a mama se, war ga Irikoy kalima ɲaŋ ka ban nda war laada kaŋ war n'a tonton; nda war ga tee hayey booboyaŋ kaŋ cere woo. Nda a goy ka hanga boŋ jama kul, a ga fo iri se: Aw kul ga aw hãa ay se nda aw faham. Fooyaŋ si bande ne kaŋ ga hun boro boŋ ra kaŋ ga duu a ra kaŋ ga hin ka a hansa, amma kaŋyaŋ ga hun a ra, wey ne kaŋ ga hansa boro. Nda waati kaŋ a hyɛ̃ goro ra ka hun jama ra, a karandey-ize ga a hãa misaali ga. Nda a ga waane se i: wane nda war ni kala hima mana? Ši mana faham hala sanda kulu kaŋ ga duu bande ra ga huru adama ra ši hin ka iri ɲaandi? albaakaa si koy nda a zuu ga hin a bine ra, amma a ga hin a gurji ra, nda a ga fatta a taa wane beeri ra, kaŋ ga hinnandi haya kulu. A ga cebe kaŋ wey kaŋ ga fatta addunia ra, woo ti ne kaŋ ga addunia bora. Zama ra, cere ra addunan'izey bine ra, addunan'izey laabo yaŋey ka fatta: zina-koy, haram-koy, tuuru-koy, hankuri-koy, kaŋ boŋ-waani, laabo-izey, yolbu, haram-koy, izo laabo, Irikoy ma laabo, takabur, hankuri ši. Ayo kul laabo-izey yaŋ ka fatta cere ra nda a ka addunan'o laabo. Nda a tashi daga nan, a tafi kafu Tir nda Sidon. Nda a ka hyɔ yaa fuwo ra, a si boŋ ka boro kul ma bay, amma a si hin ka sutura. Zama woo kaŋ hay a ga, woo din taakaa din na alkawal mana a

ize ga, a kaa nda a too a gongey ga. Woo din ti Grek izey, Sirofeenisi boŋ se. Nda a ga hãa a se kaŋ a na alkawal kaa a ize ra. Amma Yesu fo a se, bari bisinkante ka tee fondo, mana si hima ka tee boro kulu fondo nda ka yan hantumey se. Amma a jaabi nda a fo a se: ey, Yerkoy; nda biiŋey yaŋ kaŋ ga cindi teebur taala ra ga ɲaŋ yoŋ laabo izey ɲaŋ kaŋ ga hun. Amma a fo nga: Sabbu wane kalma wane, ka taa, jinne goo ka hun nga yiye. Nda a koy a goro ra, a dii boro bine kaŋ din ganji ganda ga nda aljana kaŋ fatta. Nda kala a fatta ka taa Tir nda Sidon laabo ra, a kaa Galile haawo do, a bi ka huru Dekapoli laabo ra. Nda i na kaŋ ne ga a se boŋ-kuru kaŋ ši hãa nda kaŋ ši hin ka hãa, nda i na a yaamar ka a ga boŋo too ne ga. Nda a na a zaa jama ra a boŋ nda, a na a barmawey šii a tundu ra, nda a na tuusu, a na a nemey maatandi, nda a na kaŋ bine ga, a na huŋu nda a na a se fo: Effata, woo ti fettandi. Nda sohõ, a kaŋ nungey di hinnay, nda a ɲaŋ kaŋ takayyan di feeri, nda a ga hãa ka hima. Nda a na alhukum noo iri se boro kul ga ši foy; amma takaa kaŋ a boŋ na alhukum noo iri, iri na yaamarandi ka tonton. Nda i ga baa fonda ka tonton ka hãa: a ga hima goy kulu; nda a ga hima ka boŋ-kaaŋey mana ka ji nda ka ŋan-kaaŋey mana ka hãa.

8

Woo zamanoo wey ra, jama beeray ga cebe koyne nda i ši hima kaŋ i ga ɲaa, Yesu na tarey boŋ wiri nda a se i ga: Ay ga baa hima jama wey se, zama hantum atat no i ga cindi ay ga nda i ši hima kaŋ i ga ɲaa; nda nga ay ma i bisa i ga koy i yaa ra i ga

yunbu, i ga goy hantum ra; zama wey kaŋ i ra, i kaa bine moɲoo. Nda a boŋ-izey na ɲaŋ a se, nda woo ga hin ka boro foo hinne yer ka ey boorandi ne furo ra alhali bisantaa ra? Nda a na hãa ŋa: War goo fondo nda? Amma i ga yaafo: ije. Nda a yaamar ga jama ka zumbu hinka ra, nda a na gaa ɓerɗe je, a na barka te, a ka ɓerɗe je, nda a ga too ka too ga karandey izey se karandey izey ka too ga jama, nda karandey izey ka too ga jama. Nda i goo hãma kayna wey, nda ne goo ey barke di, ne fo ka tee ey kul. Iri ka ɲaŋ, nda iri ka hũu, nda iri ka zaŋ kaŋ tonton, gaabu-ize jirbi. A tun nda sanda beeri walla, nda a na i koy. Nda a ka hinka sabu ra yalaa koy ra, a nda a boŋ-izey ga koy Dalmanuta laabo ra. Nda Farisiyaŋ fatta, nda i tunandi ka hãayan ne nda, ka ceeci alaamat kaŋ ga hun laabo ra, ka a šii. Nda a na hũu kaŋ a takaa ra, a ga fo: Wane ti boŋ wey ka alaamaaji guna? Tammani, ay ga waani war se: amma alaamat kul ga bina ka duu woo lasal se. Nda a ši boŋ-ize ka kuru zanka ra, a koy tun. I ŋa bere ka tee kumbu, nda kumbu foo hinne si i ga baa nda boŋ-i se jirbi ra. Nda a ga iri cebe ka a fo: war guna, war guna Farisiyaŋ boŋ kaŋ nda Heeroodu boŋ kaŋ ga. Nda i gaa ka hantum-hantum cere ka fay kaŋ i si goy. Nda Yesu no bay ka a fo iri se: Wane se war goo laakol kaŋ war ši na kumbu? Alhali war ma faham hala, kala war ma faham? Hala war ni bine kaŋ ga kuru? Idi kaŋ nda, aw si guna, nda toloo kaŋ nda, aw si mana? Nda ši ay ga taarey? Waati kaŋ ay ka kumbu biyuu taaši wey biyuu wiji se, nda alhali deeji boŋ kaŋ cebe nda kumbu gundu ay ka zaa? Iri ga caw a se: way goykoro. Amma wane je wey ga hin nege je taaci ra nege waziizi, taaci guna ne ma tonton kaŋ ma cebe ne ma ɲaŋ? Amma i ga yaafo: ije. nda a gaa caw se: War ši faham hala sohõ?

Nda a koy Betsayida ga. Iri ka kaŋ ne a se dubu fooyaŋ, nda iri ka a hãa ka a ga a taaɲe. Nda a ka dobu kaŋ ɲaŋandi ga kaa, a ka a dii a hun koyra ra, nda a ka tuufu a ɲaŋandi kaŋ ra, a ka a kanbey dam a ga, a ka a hãa a se ti a ga guna wala. Nda ka dii goyyan kaŋ, a ka fo: Ay ga dii borey wey kaŋ ti tuuri wey takaa ka taaru. Sanda kala a tonton ka a gaa-ize ka dam a iya-ize ga, nda a tee a ma dii goro, nda a saabu, nda a dii ka yaakar kul-kul. A ya a sanandi a goro wane ra, a ga yaafo: Kala hin ka koy taarey ra, kala ka fo haya foo taarey ra. Nda Yesu nda borey kaŋ ga hima din koy Filippu Sezaree taarey ra, nda hantarey ra a ga hima borey wiyandi ka fondo se: Boro wey ga ne fo ay ti wane? Iri nda ka zaabi: Yowan boŋ-yaakey, nda waney ka fo: Eliya, waney kul nda ka fo: Annabi fooyaŋ. Nda a boŋ ga foy se: amma ay, wane ay ga foy kaŋ ni ti? Piyer ga zaabi nda a ga fo a se: ni ti Almasiihu. A ka yaamar i se ka alhaalin kul si hima ɲaŋ a ga. Nda a šintin ka i caw iri wey addunan izey ga hima ka addunan izey ga waažibi ka ɲaŋ beerey, nda ka iri ŋaa boŋ-izey nda limaam berey nda alkaalan izey bande, nda ka iri tu, nda attin jirbi hinza bande ka a koy taaši, nda a goy kaŋ šii nda gaakašinay. Nda Petrus kaa a zaa, a tunandi ka a yaamar. Amma a kanbandi nda a guna boŋ kalfa-izey, a kaŋ Petros fo ka yaamar: Koy nga bine, Šeytaane, zama war si laakali Irikoy ga hima ra, amma war ga laakali addunan'izey ga hima ra. Nda a ka honga jama nda a boŋ-izey, a fo iri se: Wala kaŋ ga baa ka bi ay bine, a ga hima a boŋ, nda a ka šii a ganda, nda a ka bi ay bine. Wane kaŋ ga baa ka a yendu saajandi, a ga kaa a binde, amma wane kaŋ ga a boŋyendu binde alhakiika ay nda alhabar hima, wane ne ga kaa a saajandi. Wane ga nda tonton nerey se

boŋ a maa dunya kul, nda a kay bisa a lasal? Wala haya kaŋ ne addunan ga baa ka tonton a lasal se? Wala kaŋ na yaawandi ay nda ay kaaŋey ra adduŋŋaa woo ra kaŋ ga koy zina-koy nda yaamar-koy, Aadam hiino ga yaawandi ŋaŋ kala kaŋ na kaa a baaba ŋaŋkuru ra nda ceecikey hayyey ra.

9

Nda a ga cebe iri se kaŋ boŋ-boŋ, ay ga cebe war se kaŋ boŋ kaŋ ga caw ne din kaŋ si kala alhakiika ba fo a ga hima war se kaŋ boŋ kaŋ ga caw ne din, wala kaŋ si kala alhakiika ba hala a ga dii Irikoy Alla laabo kaŋ na kaa nda hima. Nda zaari iddu goo, Yesu na Peturu nda Yaakuba nda Yohaana zaa, nda a na i binde addu beeri kaŋ ga beeri hinne iri boŋ se; nda a barmay i gaa ra, nda a duuru-ize barmay ka zama kaŋ ga waani hinne, kaŋ ga feeji hinne sanda kaabu, sanda kaŋ duuru-ize feejikaa ši hin ka duu ka feejandi woo duniya ra. Nda Eeli na bangay iri se nda Muusa, nda iri goo ka hãa Yesu ga. Nda Petros na kaŋ a fo Yesu se: Maalamize, a ga bora ir ma cindi ne; nda ir ga hin ka teerey hinza tee, foo hinza nda Musa hinza nda Eliya hinza. Shi mana a bay wane kaŋ a ga hima, zama i goo ma fiirandi. Nda gumbu foo ka iri yaamar, nda haala foo ka hun ka binde gumbu ra ka yaamar: Woo ti nga ize kaŋ nga bine, a šintin. Nda yallaafur kaŋ i guna cebe-cebe, i ši kulu guna ka, amma Yesu hinne i nda boŋ. Iza kaŋ ey goo ka zumandi addu ra, a yaamar ey se ka ey kaa bay ne fo ka yaamar kaŋ ey gaa, hala waati kaŋ boro hinka na tun ka filla ka hun meerey ra. Nda i na kaŋa too, i ga hãa ngu

boŋ-boŋ wey kaŋa woo ti ne ka taa fatta ra hinne. Nda iri goo ka hãa nga ka foy: Boŋ-wallafu iri foy wala Eliya ga hima ka koy jine. Amma a zaabi ka yaabu se, Elijah goy, a zo da fari ka kul-haya kulu saabu, nda wane foo kaŋ a ŋwaaru addunan izinaa ga baa ka gaa ne boŋ addunan izinaa ga hima ka tonton ka koy ka a kanbandi? Amma ay ga yaafu war se wala Elijah na kaa, nda i na tee nga se takaa kaŋ i baa, sanda kaŋ a ŋa caw nga ga. Nda kala a kaa te cindi-izey ga, a guna jama beerey kaŋ ga cindi-izey guna nda malamey kaŋ ga hãa nda cindi-izey. Nda sohõ boŋ jama kaŋ guna a, i kay findi, i yaa zuro a se nd'i fo a. A hãa boŋ-wallafu kaŋ: Woo fo ka guna-hãa se iri boŋ ra? Nda foo wey ka tontoney ra kaŋ a hãa, a fo: Maalamize, ay na ay jina kaa hin ga, wey ga bine alkawal wey ši hãa. Nda kala kaŋ a ga ɲaŋ a se, a ga a korfay, nda a ga huusu, nda a ga a ɲiŋey ɲaŋ, nda a ga kaaŋu; nda ay na fay ni karankey boŋ se i ga a kaa, amma i ši hin ka tee. Amma a ka zaabi nda woo, a fo: Ay jama bina-ɲaŋantey, har waati wane may nga ga cindi nda war? Hala waati kaŋ nd'a ɲaŋ war ga? Kaa a ben ne ga. I ga ɲaŋ izey ga kaa a se. Nda kaŋ alkibla no a guna woo, a šenandi taara, nda a kaa dungu ga, a ga ben-ben ka furo hima. A ga hãa a baba: Waati wane no kaŋ woo hinne kaa a se? A ga caw: bora taarey ra. Nda tontoni a ga ɲaŋandi woyboro ra nda a ga ɲaŋandi haŋyaŋ ra adiši a ga ɲaŋandi hima, amma nda war ga hin ka tee fondo foo, war ma ir gaa, war ɲaŋandi ir se. Amma Yesu fo a se: Si wa hin ka goy bine, hinza kul ga hin ka goy ne se. Nda sohõ boro din tarey baba nda hawey ra a fo ka goy: ay goo hima, yerkoy; ay faaba ay si gooyan ga. Isa ga dii nda Yesu ga guna kaŋ jama goo ma zumandi, a ka laabo din alkawal laabo din, a ga fo a se: Alkawal

laabo din wey din šii, ay ga hin war ma fatta ka hun a ra, nda war ma ši koy a ra abada. Nda gaakaw nda taagaw ɲaŋ beerey, a fatta, nda a zama kaŋ alaa meesu, har beerey fo kaŋ ɲaŋ moo a muu. A amma Yesu no kaŋ a too a gaa-ɲaŋo ga, a na a hinka, nda a na taaši. Nda a ka huru soro ra, a kaŋ ceecikey n'a hãa alhaalin nda a boŋ se, Ir ši hin ka a kaa. A fo ka ne se wey, nin alhaali ši hin ka fatta kala fo si šeeci nda albarkatu nda azumi. Nda woo ra, i ka fatta, i goy ka taa Galilee ra, nda a si ba ka boro fo ma bay; zama a goy ka caw a karanteyzey nda a goy ka fo iri se Adama izey ga ka too boro kurey ga, nda iri ga a kay, nda a kay ra, jine hinza han a ga fatta koy. Amma i si kaŋ šenni, nda i ga a ɲaali. Nda a kaa Kapernaum, nda goo se a na cindi ka hima ra, a na ka iri wane, Wane ne iri goo ka hantum hantum ra ka hima ra? Iri nda ka šii, zama iri na hãa ka hãa alhali hãa ra laabo ra wane kaŋ ka bere. Nda ka zama, a yaamar wey foo nda taaci, a ga fondo se: Boro kaŋ ga baa ka zama alaa filla, a ga zama kulu borey kul ra bine nda kulu borey kul ra baakaw. Nda a ka ɲaŋo kaŋ, a na a hinka iza boŋ se, nda a ka a kanbandi, a na iza se: Wala kaŋ na ɲaŋo foo wey din kaŋ tee ay maa boŋ se, ay no a tee, nda wala kaŋ na ay tee, mana ay no a tee, amma wala kaŋ na ay sanandi no a tee. John jaabandi nda a, a ga yaafo: Maaɲaŋkaw, ir guna wane kaŋ ga jine-ize kaaŋandi nda ay maa, kaŋ ši ay taayi, nda ir a hãa, zama a ši ay taayi. Amma Yesu na fo, ši hãa a, zama baa si kaŋ ga tee goykaw Ize maa boŋ nda ga hin ka yaamar Ize sabu sabu. Wala kaŋ si goy war alhaalin ga, a goy war se ne. Wala kaŋ ga hin war ma šintin hinka foo ne maa izɲa ra zama war Almasiihu tondi, ay ga fo war se, a si boŋ ka a laabu kay. Nda wala kaŋ ga hin ka ɲaŋaɲaŋ kulu ɲaŋay wey kaŋ

ga bine ay se, a ga hima ne a se ka taray kaŋ ga hin ka taarey kulu ga koy a ɲaŋo ga, nda ka too a too laama ra. Nda ni alboro ga n'i alboro, i ga a kere; a ga hima n'i ka ni ga huru duniyaa ra ni ga koy ka cere ka ni ga koy Geenna ga ni ga goro biyaŋ hinza, woo kaŋ ŋaŋ si mey nda wuta si taarey. Nda ŋa ni tundu n'ga ni hantandi, ni a yanbu; a ga hima ni se ni huru duniya ra nda tundu foo, wala ni ga kaa nda tundu hinza ni ga yibi Geenna ra, alaa kaŋ si kaa taaši ra, kaŋ boro boŋ si muu nda alaa si kaa taaši. Nda ŋa ni ido kaŋ ni ŋa ka ni kuru, kaa a; a ga hima ni se ni koy hinka Irikoy laaɓo ra nda ido foo, ka boŋ ni gonda ido hinza nda ni koy hinka Jahannama wuro ra, nda kaŋ i ɲaŋo si muu ŋa nda wuro si kay ŋa. Kul zama, iri ga ka tun nda, nda kul albaši ga ka tun nda tun. Tontoni ti haŋ; amma nda tontoni kaa tontoni ka bine, wane nda hin ka war a tontoni? War ka tonton kaa war boŋ ra nda war ka laafiya kaa war boŋ cere cere ra.

10

Nda doo kaŋ a koy a hun ta Judée laabo ganda ra Jordan hinkante ra, nda jama booboyaŋ koy taagandi a ga koyne, nda sanda a ga hima ka tee, a Nda Farisiyaŋ kaŋ na kaa, i ga a hãa ka bay wala a ga hin ka alboro ŋa ka boŋ waani, i ga a šii. But answering, he said to them, What did Moses command you? Iri na kaŋ: Musa na yaamar ka takarday boŋ-tarey ŋa cindi nda ka boŋ. Alhali Yesu ka zaabi nda ka fo iri se: iri bine kaŋ ga cindi ra, a na alhukum woo ŋa iri se; amma duniya teejante ra, Irikoy na iri tee cere nda weyboro; woo se ra, addunia ga a baba nda a

neene kay, nda a ga too a weyboro ga, nda hinne hinka ga zama ga kala foo. Alhali wala si hin hinza, amma go hinka foo; wala Irikoy n'a kanbandi, adama kul mana a binde. Nda ka cee ra ga, karandikey n'a hãa woo ga, nda a fo ey se: Wane kulu kaŋ ga koy a weyo nda a ga dii wey fooyaŋ, a ga zina a se. Nda nda wey kaŋ ga koy a ceerey nda a ga dii ceerey fooyaŋ, a ga zina. Nda i ga yewey kaŋ a ga boro izey, afo a ga hin i boŋ; amma karandey di, i ga hãa boro kuwo kaŋ ga yewey. Isa na guna nda a fatta, nda a fo iri se: Hari yaarey kaŋ iza ga ay ga, nda war ma iri gagay, zama Alhakiika laabo ti wane ngu kaŋ tonton. Bi goo ne war se, wala kaŋ si Irikoy boŋ tonton saamandi sanda boro bine, a si bay a ra. Nda a ga iza kaŋ, a ga ize barka di, a ga hinkantey dam ize ga. Nda a ka koy hantsi ga, foo woo na a do yiiri nda a ka a gaa a gongou ga, a na a hãa: Maalankey laabo, may no ga hin ka no ma hin ka duniya hawsa saabu? Amma Yesu fo a se: Wane nda war goo n'i fo n'i kaŋ? Baa si boŋ, Irikoy hinne se. Nga bay almaršey, nga ši zin boŋ-izey, nga ši tun, nga ši yaw, nga ši šeede kaŋ mana tee, nga ši yooku, batu nga baba nda nga nda. Woo kaŋ zaabi ka fo a se, maalamoo, ay ga alhukumey wey kul tee kabey din hala ay futu waatoo. Amma Yesu, da ya kala ɲaŋ ga, ya kaŋ a, nda ya fo a se: Haya foo goo n ga bisa war ra. Nda war ga baa ka tee boŋ-izey, koy, hari kulu kaŋ war goo neere nda hima fukarey se, nda war ga duu laasaabu goo allaanan, nda koy bi ɲaŋ, ka too war gicce-koy. Amma a ka ɲaŋandi kala woo ga, a ka koy da a ga ɲaŋ, zama a gonda alhaali booboyaŋ. Nda Yesu na kaa guna, a fo a kaŋ izey se: Wane zama-zama no nda hari kwaara kaŋ din koy Irikoy laabo ra. Amma kaŋ izey na, i bay hima a hantumey ga. Amma Yesu kala jaabandi nda a ga waane

i se: Alheri yey, mate kaŋ a ga wahay kaŋ borey kaŋ ga batu koy ra alhukum ga hima Irji laabu ra! A ga faala ka gamji hima koy aiguille tundu ra ka borey kaŋ ga batu koy Irji laabu ra. Iri nda ka cindi ka taabarey, ka fatta ka yaabu iri boŋ se: Wane ga hin ka kisi faaba? Having looked at them, Jesus says, From people it is impossible, but not from God, for all is possible from God. Peter ga šintin ka hãa ne se: Dii, ay ga kul hinza kay nda ay ga bin war. Isa kaŋ zaabi nda a fo: Ay ga alhakiika fo war se, boro kul si, wala kaŋ na a go hari wal'o amma a borey amma a baarey amma a baba amma a baaba amma a waayze amma a ize amma a gundey ay se nda alhakiika laabari hima se, a si duu za bande taaci sohõ ne bi waati woo ra goyaŋ nda borey nda baarey nda baba nda baaba nda ize nda gundey nda ceeciyan, nda duunia kaŋ ga kaa ra, jinayyaŋ abadan. Bayo kaŋ, boro booboyaŋ ga koy filla nda fillayaŋ ga koy bobo. Iza ga kaa hantsi ra, iza ga kaa Zeruzalemi, nda Yesu ga iza šintin, nda iza ga hayni, nda iza kaŋ ga iza koy, iza ga fatta. Nda a ka goro taara filla, a ka šintin-wey-taara zaa, a ka šintin ka se iri kaŋ ga koy too a se, kaŋ ne, ay ga koy Zeruzalemu, nda Adama Izoo ga koy too ka hin limaama beeri-izey nda maršey se, nda i ga koy ka hima a ga moo, nda i ga koy ka hin a ka hin laada-izey se, nda i ga koy ka šeši a nda i ga koy ka daabu a nda i ga koy ka tuusu a ga nda i ga koy ka hoy a, nda jirbi hinza-nte ra a ga koy ka taaši. Nda Yakubu nda Yuhana, Zabadi izey, kaa nga boŋ ka tee: Maalankaado, ir ga baa kaŋ woo iri ga hãa, nga te ir se. A ga yaabu se: Wane nga baa a ga boona nga ma tee nga se? Amma i goy ne se: ho ir se ka foo woo ne ka zama nga boŋ yiiri kaŋ nda foo woo ne ka zama nga haw yiiri kaŋ ir ga zaama nga yaamar

ra. Amma Yesu no se beeri: war si bay ne war ga waažin. Iri ga hin ka yaafu kaŋ ay ga yaafu no, nda ka boŋ-yaafu kaŋ ay ga boŋ-yaafu no? Amma i ga yaawo se: mma hin. Amma Isa fo iri se: kabu wane ay ga ɲaŋ, war ga ɲaŋ a, nda boobandi wane ay ga boobandi, war ga boobandi a; amma zama ay ɲaaciri ra nda ay gurma ra, mana ay ta woo si, amma wane kaŋ a hima se iri se. Nda woo wo kaŋ jiiri, woo ka tun ka hãa Yakuba nda Yohanna ga. Amma Yesu, wala a ye i yaamar, a fo i se: war guna kaŋ i ga hima kaŋ i ga laama laama-ize ra, i ga tooray kaa i ra, nda i boŋ-beeri ga tooray kaa i ra; amma mana go war ra, amma wala kaŋ ga baa ka zama boŋ war ra, a ga zama war baakoy, nda wala kaŋ ga baa ka zama jinaa war ra, a ga zama kul barey; zama Adama Hinkoy mana kaa ka bay baakoyandi, amma ka baakoy, nda ka honga a lasal ka zama feeji booboyaŋ se. Nda i ga kaa Zeriko ra. Nda a ka fatta Zeriko nda a borey-izey nda jama beerey, Timaayu wey Bartimaayu kaŋ goy a se, a tun beene hantum-ize ra, a goy nda a zaama hantum-ize. Nda a ji kaŋ Yesu Nazaret-ize no, a tunandi ka ɲaŋ nda ka yaafu: Dawuda hinka Yesu, alhayni ɲaŋ. Nda booboyaŋ ga a maršin ka a koy šintin, amma a ga hawkay ka binde: Dawuda ize, ni taara hinne. Nda Yesu ka taagandi, a fo: waamante a; nda i ka waamante din goy-beeri din ka fooyan ne: hin jine, taagandi; a ga hin waama. Amma woo ka a tondikoy zuu, a ka sukandi, a kaa koy Yesu ga. Alhali Yesu n'a kaŋ a ga zaabi, a fo a se: Wane n'i ga baa ni ma tee? Amma kaŋ din gaa woo fo a se: Rabbouni, nga hin ka dii koyne. Nda Yesu fo a se: Koy, ni bangayyan n'a tonton ni. Nda sohõ a guna, nda a bi Yesu taarikaa hinkante.

11

Nda waati kaŋ i ga ben Zeruzalemu do, Betfage nda Betani do, zeytin gundey fooba do, a naara hinza laamakoy filla nda a foy i se: Koy taaga kaney kaŋ ga cebe war ɲaŋaa do, nda sabu war ga huru a ra, war ga dii borjin bine kaŋ ga kayandi, kaŋ babu boro kul ɲaŋ ga zumandi a ga, war ga a kori nda war ga a zaa. Nda boro foo wala ne se ey: Wane ir ga tee woo hinne? Fo kaŋ Yerkoy ga a ga baa, nda sabu sabu a ga a sanbandi koyne ne. Iri koy nda iri duwandi boro-ize kaŋ ga zaŋ wala ɲaŋ ga koy albabu do ganda hari ra, nda iri ga a kaasubu. Nda waŋŋi kaŋ na cindi zama ɲaŋ ga fo iri se, Wane nga hima ka nga guna ka ɲaŋ labbu? Iri nda wo ka yaafo iri se kaŋ Yesu ka yaamar, nda iri ka bay iri. Nda i na gaa-ɲaŋ din koy Yesu ga, nda i na i-ɲaŋ guna-ɲaŋ tee din boŋ ga, nda Yesu na zama din boŋ. Booboyaŋ nda iza ɲaŋyaŋ ka daabu iri ga hantum kaŋ, woyaŋ nda ka baarey fuuyaŋ ka hun ka gaŋa ka daabu iri ga hantum kaŋ. Nda wey kaŋ goy a ga koy ganda nda wey kaŋ goy a ga bine ra, i ga hũu ka fay: Hosanna, albaraka ga kaa wey kaŋ ga koy Goykoy maaŋoo ra. Albaraka ga laakol iza koy din maaŋa Goykoy ga, baba iri ton Dawuda maaŋa ra, hosana beeri-beeri ra. Nda Yesu ka huru Yerusalem ra nda ka huru alluwal ra, nda a ga dii kulu kul, waati kaŋ a ga suba, a ka fatta ka taa Betani nda woo fooyan. Nda jirbi kokorantaa, iri ka fatta Betani ra, a kambe. Nda a guna debere goy kaŋ ga bine fooyaŋ, a koy ka dii wala a ga duwandi haya a ra. Nda a koy a ga, a si haya duwandi, fooyaŋ hinne. Zama mana si debere waati. Nda a jaabandi, a fo a se: Boro kul

mana hin ka di woy ne ga bora abada. Nda a kalimantey izey na hãayan. Nda i kaa, i na kaa Zeruzalemu gaa. Nda Yesu na huru aljana goyoo ra, a tunandi ka boŋ neŋarey nda neŋarey aljana goyoo ra, nda a huru arziki-yaarey taabeley nda kusu neŋarey zaaŋey, a goy i, nda a ši yaamar ka boro foo ka haya foo tonton aljana goyoo ra, nda a goy ka caw i se ka: Mana ŋa sanni wala ay gaa ti dua gaa wane ka woo boro kul se? Amma war na a tee borey kaŋ zumandi koyo se. Nda i ga hãa, sohõ-izey nda Fariziyey nda limaama beeri, nda i ga ceeci takaa kaŋ i ga hin ka a halaki, zama i goo ma a fatta, batu jama kul na hima ka a cawandi se. Nda waati kaŋ zumaa too, a na fatta ganda ra. Nda i gaa tonton subbayi, i na dii wuuri-gungoo kaŋ ka kaabu ka hun ne ra. Nda Petros na tuna, a fo ne se: Maalamize, dii! Woo tuuru kaŋ war ka laana ne ka šiši. Nda Yesu kaŋ zaabi, a ga yaafo se i ma: War ga batu Irikoy se. Amen, zama ne ga faari war se wala nda ne ga faari war se kaŋ boro foo ga hin ka faari addu woo se ka tun nda ka jibi ka koy haw meero ra, nda a si šeera a zumoo ra, amma a ga bay kaŋ hay foo kaŋ a ga faari ga kala, a ga soro a se hay foo kaŋ a ga faari. Saboda wono ay ga yaafo war se, kulu wey kaŋ war ga waani nda allaaɓa, war ga hima kaŋ war ga saamandi, nda a ga zama war se. Nda waati kaŋ war ka hiino war goo duŋaŋ, war yaafu nda war goo haya foo war na kaŋ a ga war boŋ, adiši war Baaba kaŋ ga jinayyaŋ ra a si war yaafu war boŋ-izey. Amma war si hin ka bine, war baba hãa si hin ka war zunubey bine. Nda i kaa ka Zeruzalemi koyne. Nda kaŋ a goro ka taara laawandi hankuri ra, saajaw beeri nda marabukaw nda zumey kaa ka a ga. Nda i kaa ka a se: Wane boŋ se nda nga goro ka wey hinne tee? Wala wane na noo nga

bayrandi woo se nga hima wey? Amma Yesu na zaabi ka fo iri se: Ay ga iri hãa foo hinza, war zaabi ay se, nda ay ga war fo ne wala boŋ-izey ra ay goo wey hey. Yowan ga boŋ-yaakey, a ga hun laabo ra wa wala a ga hun adaama-ize ra wa? Alhakiika n'ay se. Nda i gaa hantandi nda boŋ-boŋ ka tee: Ši ši fo a hun laabo ra, a ga tee, Wala se ši ši mana honga a? Amma ir ga hima, borey ra? Iri ga yaawandi jama; zama kulu nda iri ga Yuhana tun kaŋ annabi go. Nda i ka zaabi kaŋ, i ga Yesu se: ir ši bay. Nda Yesu kaŋ zaabi ka, a fo iri se: ay si war se fo ka ay ga haya wey-ey tee nda wane alhaali.

12

Nda a tunandi ka kaŋ se i se misaali ra: Adamu foo ka winigonda too nda a ka ganda koy a guu ra nda a ka dibi-ɲaŋandi too nda a ka tuuruŋ too, nda a ka a bay gonda-goykaw se nda a ka koy kaŋ. Nda a too baŋa foo goy wane kaŋ, wala kaŋ baŋa goy ra ka dii goy ra haya kaŋ wina beeri ra. I na a zaa, i na a butu, nda i na a sanbandi ka forfo. Nda kala taagaa, a naagu baŋ-ize fooyaŋ, amma baŋ-ize din, i ga a hargay nda hayyaŋ, i ga a koyo kaŋ, nda i naagu a kaŋ a te alhiini ra. Amma kala woo kaŋ a sanbay, nda woo kaŋ i na a kay, nda booboyaŋ kaŋyaŋ, woyaŋ kaŋ i na daabu, woyaŋ kaŋ i na kay. Sanda kala, wala a goo di ize foo, kaŋ a boŋ, a too ka a santu nda ize woo kulu ga, ka ne kaŋ ey ga bina ka dan ize din. Wey din goy-izey, da i no a ka kaa, i fo war boŋ se: Wey ne ka tonton, war ma a kay, nda tontonyaŋ ga zama ir tay. Nda boŋ-kaayan ŋa, i koy a wu nda i koy a zumandi alheri-

beeri taarey windi. Wane sanda, alhali boŋ-izey goo ma tee? A ga kaa nda a ga halak wina goykey ine, nda a ga too wina goykaw boŋ taney se. Amma war mana caw takaddaa woo, taarey kaŋ goy-ize na kaabu, woo na koy boŋ-kaŋ bine, Goyboyze ga na tee woo, nda woo ga hima ir yiize ra? Nda i ga ceeci ka a kaa, nda i ga siiri jama, zama i bay kaŋ a fo misaali woo se i se. Nda ka a yaamar, i koy. Iri ga kaŋ Farizayaŋ nda Herodiyaŋ ra sanba war a ga, iri ga hin ka a zuu kalma ra. Boro kaŋ kaa ka šintin ka fo a se: maalantiyo, ir goro kaŋ alhakiika no ni nda ši kala haya ne ni se; zama ni ši dii adama fuwo do, amma ni ga Irikoy hira maalandi alhakiika boŋ. Iri fo iri se: a ga hin ka baa di Kayzari se wala a si hin? Ir ga baa wala ir ši baa? Amma woo kaŋ nda iri ɲaakayyan, a fo iri se: Wane ga na cindi hinne? Kaayan ne ay denarius hala ay ga dii. Andi kaŋ tonton. Nda a fo iri se: wane foo sura woo nda hantum woo? I ay ga fo: Keesar tonton. Anto Yesu na kaŋ zaabi, a fo iri se: Wa baa Kaysar tonton se Kaysar, nda wa baa Irikoy tonton se Irikoy. Nda i maamaandi a ga. Nda Saduseeyyaŋ koy a ga, wey kaŋ ga fo wal-taaray si goro, nda i n'a hãa ka fo: Maalamize, Muusa n'a hantum ir se kaŋ nda hinka foo ɲaŋ ka faw nda ka bar a waati, amma ka si ay biyaŋ kay, a ɲaŋ ga hima ka too a waati nda ka ay biyaŋ tee a ɲaŋ se. Biiyu woy din ga nda, nda-ize tontondi. Nda woo jine ka too marga, nda a ka kuuru wala a si bay jine. Nda fillantoo na kaŋ a, nda a muu, nda alaa ši a mana ɲaŋ tarey kay. Nda a hinza-hinza kala sanda woo. Nda woy effo n'a zaa, nda si bay hinka koy. A laabu ra, woyboro din koy fatta kala. Alhali sanda kaŋ, waati kaŋ i ga tashi, wane boŋ se ra te? Zama kaŋ woo je iri nda ize, woo kul iri ya te. Isa ka Yesu zaabi nda ka

yaamar i se, ši nga war ti alhaalin woo ra, amma war si bay takaddawey nda Irikoy ŋa hima? Waati kaŋ di mey fondo ka hun ka tashi, si ši huru, nda si ši te ka huru, amma i ga cindi sanda laasarawey kaŋ ga cindi alkawayaŋ ra. Amma waani kulu wey ka tun ka sohõ, šintin war ma caw Musa tira ra, kaŋ Irikoy n'a fo a se ɲaŋa gungoo ga, a fo: Ay ti Irikoy Ibrahiima nda Irikoy Isaka nda Irikoy Yakuba? Adama si Irikoy kulu se, amma Irikoy boŋ se, alhali war ga fatta ka yoobandi. Nda foo wey ka ben littafi-kaayan ra, a ga iri din ka hãa, a ga guna kaŋ a ka iri din jaabi hima, a ka hãa a se: Wane ne ka cindi kulu ra? Amma Yesu na jaabi a se kaŋ alhaali kul ra izze ti: Mana, Israila, Yirma ir Irkoy ti Yirma foo ti; nda ni ga bine Yirma ni Irkoy ni zugu kul nda ni ɲaŋo kul nda ni hãnkuri kul nda ni kaaŋa kul. Wono ti almaroo koyne. Nda jirbi go kaŋ, woo: war ga bine war jina kaŋ sanda war boŋ. Yantaray kaŋ ga bora inin ra, yantaray woote si ši. Nda sariyo fo a se, kaŋ, maaŋnaŋkaw, hinna ra, n fo yen boro foo ti nda si boro wane si kaŋ a bande. Nda a hima ka hun bine kul nda ka hun laakali kul nda ka hun alhayni kul nda ka hun kusay kul, nda a hima boro kaŋ ga cebe a se sanda boŋ hinne, woo ga bisa albaasu kul nda sadaaka kul ra. Alhali Yesu no goro kaŋ a na hima ka hãayan ka tonton, a fo a se, war si bay Irkoy Alla boŋ ra, nda baa ši koy a hãa koyne. Nda Yesu kaŋ zaabi, a goy ka caw Ize diina ra: Mate sanda boŋ-wallafu goy kaŋ fo Almasiihu ti Daawuda ize? Daawuda boŋ se a yaw ka Alkawal Seeney ra: Yerna ka ne ay Yerna se, zama ay ɲaaman goro hala ay ma tee war asurey zama war tonkey bine. Daawuda boŋ ga a šii Gooru; nda mate ra a ga koy a ga woy? Nda jama booboyaŋ no ga a hundu nda haŋkuri. Nda a goy se iza ga a caw ra: Dii-ize alheri-

wallafu-izey kaŋ ra baa ka taara dubu-izey ra nda ka baa ka huru lasal-izey ra lasal-beeri-izey ra nda ka baa ka zama sintin-beeri-izey ra jama-beeri-izey ra nda ka baa ka zama sintin-beeri-izey ra dije-beeri-izey ra. Wey kaŋ ga cin boncire yaawey ganda nda kaŋ ga duwaa kuuru nda laabo, wey ga duu hukunci beeri. Nda zama Isa too zama kala ganda-kuuyan do, a goo ka dii takaa boro booboyaŋ goo ka too too ganda-kuuyan do ra. Nda booboyaŋ cere ka tonton too, nda marga kwaara foo ka taarey filla too, wey ti kwadran. Nda a ga a karandey yaamar, a fo iri se: Baani, ay ga war iri se booroo woosu faalante woo ka binde ka tonton kulu boŋ kaŋ ga tonton alhaaziina ra; zama kulu boŋ ka tonton iri ga binde ka hun ka tonton iri se; amma woo nda, a ka binde ka hun ka a ga duwandi ra, kulu kaŋ a goo, a ga jindaa kulu tonton.

13

Nda ka a fatta daga alkawalji goo, ɲaŋandi foo ka caw a se, maaɲaŋakaw, dii wane tarey nda wane goyey. Nda Yesu kaŋ zaabi ka a fo a se: n ga guna wey goo-ize beeri-ize wey? Ši mana bay wala kaŋ haya foo kaŋ si taa kay haya foo ga kaŋ ši mana kay zumandi. Nda a ga zama addu beeri zeytin-ize ra wane alhekali gaa cindi, Petros nda Yakuba nda Yohanna nda Andereya ka a hãa a boŋ se, ka fo ir se waati kaŋ nda kulu wey ga koy, nda alaamaara woo ma cee waati kaŋ nda kulu wey kul ga timme. Amma Yesu kaŋ zaabi ka hima ka yaafu se: Honga ka hin wala boro foo ma hin yargandi. Booboyaŋ zama ay maa hin

kaa ɲaŋ ay maa, i ga waani kaŋ ay ne, nda booboyaŋ a ga hin ka hãa. Amma kala ir ga jinji yaawey nda yaawey šiirey, war ka farga, zama a ga hima ka tee, amma kaaturey ši na hala sohõ. Wala ka tun kaŋ laabo ga yey laabo ga, nd alkawaali ga yey alkawaali ga, nd dubu-kaayan-ey ga tun, nd yunbu-ey ga tun, nd hargay-ey ga tun. Woo ize, alhaalin jinawey kaŋ. Alhaalin war ni boŋ war boŋ. Zama kaŋ iri ma war too laada ra, nda iri ma war daabu iri boŋ-koyey ra, nda iri ma taasu jine-izey nda maaney ga ay se, ka zama šahaada iri se. Alhaalin kaŋ, woo ga hima ka laasaali laabo cebe se boŋ lasal kul ga. Waati kaŋ nda iri gaa war kaa war nungandi, war si hima yaamar se war ga batu fo, nda war si hima cindi, amma se kaŋ ga too war se waati wono ra, wono war batu, zama war si war ti kaŋ ga batu, amma Alhaali Seeney ti. Amma hari-ize ga hari-ize kaa kaŋ kuu ra, nda baba ga ize kaa, nda ize-yaŋ ga taaši boŋ-ize ga, nda i ga boŋ-ize kuu. Nda war ga zama kaŋ borey kul n'i ɲaŋ sabbu nda too maa hinza, amma wala kaŋ ga daŋ hala kokoraw ra, woo ga bisa faaba. Amma waati kaŋ war guna abomination kaŋ ga kaa desolation, kaŋ Daniyel annabi fo, kaŋ ga hiino nungu kaŋ a si hima a ga hiino woo, kaŋ ga caw woo a ma hãa, de Yahuudiya ganda ra ninkantey ma guuru addu ra, nda kaŋ ga goro goro beeri ra a si zumandi goro ra wala a si huru ka duu foo kaŋ a goro ra, nda kaŋ ga goro ganda ra a si koy banda ka duu a toobi. Wayhay ga too wey kaŋ ga hima nda wey kaŋ ga cendi a zamanoo ra. Wa alhaabu ka war kala hin din taagandiri ši tee. Zama wey-boro wey ra ga koy hantarey, hantarey kaŋ mana tee fondo din adduɲŋa šintin kaŋ Irikoy n'a tee hala sohõ nda kaŋ mana ga tee abada. Amma nda si Goobante na zamanoo

gaabandi, si ga tonton ka addunan kul cindi, amma a na zamanoo gaabandi sabbu ne wey kaŋ a na suuba. Nda sanda kala boro foo ga waane war se, dii ne Almasiihu goo, dii ne a goo, war ma hãa. Almasihu-yaaney nda annabi-yaaney ga taaši zama, nda i ga bina alamey nda kaabiriyaŋ ka boŋ ka jamaa yaabu, nda alhakiika, wala suubantey kulu, nda wala a ga hin ka tee. Amma war ga dii; dii, ay goo war se ay hantum kulu. Amma nd'o zamanoo wey ra, bine nd'o haabu wey banda, alhaawo ga dima, nda handu si alhaawo haya ton ka, nda hinkantey ga koy ka hun laabo ra, nda kaawey kaŋ goo laabawey ra ga hargandi. Nda sanda i ga dii adama din zo gumurje ra nda hima boo nda ɲaakayyan. Nda sanda, a ga koy ize boŋyaŋ-ize nda a ga ize suubantey margandi hinka affo hari ra, ganda duunia kokor hala samay kokor. Amma woo iri ga cebe misaalu kaŋ woo ga bora ne. Waati woo a bine kala nda cere nda a fatta bine-ize, war bay kaŋ ɲaŋu ga koy; wala war da, waati woo war guna hayze kulu ga koy, war bay kaŋ a ga koy, a ga cere koyo-ize ga. Amen, ay ga war se kaŋ alhaalin woo si koy hala alhaali kul inni ra tun. Aljiina nda duuŋe ga koy, amma ay kalimaŋey si koy abada. Amma woo zaari wala woo guuru, boro kul si bay, nda laasila kaŋ ga cebe alaajanaa ra si bay, nda hinnaa si bay, baaba hinne de. Alhaalin, hima ka dii ka addu'a; zama ši bay waati wane ti. Sanda ne boŋ kaŋ goy taagante ra, kaŋ n'a hari a gaa, nda kaŋ n'a noo a baayaŋ borey se ize, nda kaŋ n'a noo kala foo a goyo, nda kaŋ n'a yaamar wii-kaŋyaŋ borey se ka a jinde. Alhaalin ka tee sohõ, zama war ši bay waati kaŋ gaa boŋ-ize n'a kaa, suba-waati wala diji-dume wala alaakuwa-yaamar-waati wala suba-furu; ka a kaa ka filla nda war ka dii war ga ɲiŋam.

Wala kaŋ ay ga waane war se, ay ga waane kul se, war ga jinde.

14

Paska nda taakaa kaŋ si boŋ tarey woo ga hinne jirbi hinka banda. Nda liman booboyaŋ nda kaŋ-wallafu kaŋ guna ka ceeci takaa kaŋ ra ka a kaa nda yaamar ka a hoy. Iri goy nda ka ši a ga koy alhali ra, wala ka ɲaŋandi kaa koy jama ra. Nda wala a ga Betani, Simɔŋ boŋ-kuurante go ra, wala a ga zama, maawo foo kaa nda alabaastur kaŋ ra hin nardi laabo kaŋ ga hima nda kaŋ ga beeji hinza, nda a na alabaastur kaŋ peeji, a na laabo kaŋ zubu a boŋ ga. Wey kaŋ nda fooyaŋ kaŋ ga hansa nda boŋ-boŋyaŋ ga hãa nda boŋ hinne, Woo tuuruyan woo ga koy too se? Wala nga tuurey hinne ga hin ka neere bisa taasuyan deenari beeri walla ka noo ka fondo talakaw se, nda i ga kaakaw a se. Amma Yesu na kaŋ: Hari a se; wane ga a se haya tonton? A ka goyo hẽna kaŋ ga bora ne ay ra. Alhamarey, boro-ɲaŋantey ga cindi nda iri boŋ hinne, nda waati kul kaŋ ir ga baa, ir ga hin ka hari hima se iri se, amma ay, ir si ay cindi alhamarey. Wey kaŋ ay ga hima, ay na hima, ay na ɲaŋ ka too ay ga jina ka laabo. Gaakoy ay ga waane war se, nda kulu kaŋ labaarey woo ga yaamar dungu beeri kul ra, nda woo kaŋ woo ga kay, ay ga yaamar se a taarikoo se. Nda Yuuda Iskaryoota, foo kaŋ ti goo-fooyan-wo ra, a koy liman-beriberi-yize ga ka a te iri ga boŋ. Boro kaŋ ga ji kaa, i bine, nda i yaamar a se ka nda alhuma too; nda a ga ceeci takaa wane ka a too a ma. Nda jirbi jinaa na taagayaŋ kulu, waati kaŋ Paaska ti ka tonandi, a ceecikaw yaŋ

ga šeeri woo se: Mana ga boŋ ka taa ka hanse ka war ni Paaska dii? A ka hiino hinza ay caw kaŋ ra nda ka fo ey se: Koy ganda ra, nda hima fo war din ka hin war ey, albaakara kulu kaŋ ga hari haŋ. War koy a goro, nda nungu kaŋ a ma huru, war fo goro-ize se karantaw ga fo: Mana no ay kaaray kaŋ ra ay ma ɲaari Paaska ay caw kaŋ ra nda? Nda a ga war hin kaŋ daari beeri kaŋ ga hima kaŋ ga hansa, war hin se hima. Nda a karankey yaawey koy nda yaawey je gaa ra, nda ey ka duwey kaŋ a waane ey se, nda ey ka Paaska feeri. Nda suba koy waati ra, a kaa nda tan goo fookay ra; nda i gaa zumandi nda i gaa ñaandi, Yesu šeeri: Baani, ay ga waani war se, war goyboro foo ga ay baa, woo kaŋ ga ñaandi nda ay. Boro nda koy ka hũu nda ka caw ka fo a se, goykante foo goykante: mana ay? Nda woote: mana ni ay? Woo kaŋ zaabi ka yaafo se, Iri foo ka hun goo woo hinza taara ra, woo kaŋ ga too nda ay ka koy sabu ra. Nga hinza adama yinay ka koy kamar alhaaloo woo ma ŋwaandi nga boŋ se. Amma haray ga adama woo se woo nda nga hinza adama yinay ga too ka ben. Hima ka ben nga se amma adama woo mana haŋay. Nda i ga ɲaŋandi, Yesu na kumbu šii, a na a barka, a na a koray, nda a na a noo iri, nda a na fay, Šii-ɲaŋa, woo ti ay ga moo. Nda a ka kulu kaŋ, a ka goy, a na di iri se, nda iri kul ka ɲaŋ ka hun a ra. A fo iri, Woo ti ay ɲeeri, alkawal taagaa kaŋ ga too booboyaŋ se. Amen, ay goy war se wala sohõ sohõ si ay ga ɲaa ka hun wayna zaari ra hala zaari woo nda ay ga a ɲaa taagaa Irikoy Addu ra. Nda kaŋ iri goy kulu koyo, iri fatta koy zeytiŋ fooyaŋ ga. Nda Yesu fo iri se kaŋ war kul ga taabu ay ga hiino woo suba, zama a tonton kaŋ ay ga duu beeri-izey nda albeeri-ize ga feršu, amma ay ga taabu koyne, ay ga ši war gaa

Galile. Amma Petrus na yaafo a se, nda kulu boŋ ka hun, amma ay si. Nda Yesu ga waani ne se: Amen, ay ga waani nga kaŋ ni hinne, hõ ra, suuba woo ra, hala ka kokora foo ne addu hinka, ni ga hangi ay hinza hinka. Amma Petros ga caw ka bisa ka tonton: Enda ni ga hima ka ay ga moo nda ni ga koy, ay si ni kaabu abada. Alhaalikul nda borey kul n'a fo. Nda i ka kaa tana kaŋ ne maa Getsemane, nda a fo a borey karandikey se: ɲaŋ ne fo har ma duwandi. A na Petros nda Yakuba nda Yohannes zaa nda nga boŋ, nda a firji ka tee ka baa ka hima nda ka foy iri se: Ay hima ga baa ka tonton hala foy, war too ne nda war jinde. Nda a ka taa kayna kayna, a ka dindi a nungu ga bere ga, nda a ka wici ka tee, aga waati din ka hin ka taa a ga, aga a ka ben, a ka fo: Abba, Baba, haya kul ga hin nga se, ka tee kuusu woo nga ga, amma mana se ay ga baa, amma se nga ga baa. A ka kaa nda a dii iri ka guna, nda a fo Piyer se: Simun, n'ga guna wala? Ši mana hin ka tee waati foo-wey ra ka jiiri? Alhaalikoy nda waaɲi, waati war ši huru laabo ra. Haala kaŋ, spirit ga bana ka waažib, amma ganda ga faaba. Nda kala ka koy, a ye duwaa, ka kaŋ hinne cindi. Nda a kuru-kuru, a dii iri ka too ka hinka; zama iri yey bi ka toobi, nda iri si bay wane iri ga hima a se. Nda a kaa hima adadu-ɲaŋo nda a fo iri se: war ga ɲaŋ sohõ nda war ga hũu. A bisa. Waati kaa koy. Dii, Adama Zo a ga too ka hin yunkusu-izey ga. War ka tashi, an ma koy. Dii, wane kaŋ ga too ka hin ay a kaa ben. Nda sohõ, hala a ga hãa, Yahuuda Iskariota na kaa, woo kaŋ ga too foo-wey-ni, nda jama beeray kaa nda ize, nda takoobey nda tundu-ey, kaŋ boro-maaɲey beeri nda maana-ɲaŋey nda zaarey ga ize sanba. Amma nda wane kaŋ gaa a koy, a te alaamat noo iri se, a ga fo: wane kaŋ mma a ɲaandi, wane ne woo ti; iri mma a kaa

nda iri mma a koy saajante. Nda kaa zama sohõ kaa taaŋa a se, a ga foy: Alheri, maalamize, nda a subu a. Amma i ga ka boŋ kaŋ a ga nda i ga a mursu. Amma foo wey kaŋ ga cindi kala din na a ga a takouba zaa, a ka ɲaŋ boŋ-izey beeri batu nda a ka a tundu too. Nda Yesu kaŋ zaabi, a fo iri se: Sanda boŋ-ize ra, war je nda laabey nda goyey ka ay kaa? Zaari kul ay ga goro war ga, ay ga caw Ize Laada ra, nda war mana ay kaa. Amma wala kaŋ ɲaŋyaŋ-ize n'ka timme. Nda ka tonton zaŋ a, i kul fatta. Nda wane samariya kaŋ na koy nungoo ga, kaŋ na laabo sindon ga batu fuusu ra, nda samariyaŋ na a zaŋ. Woo nda ka bar toobi kulu, a hun ka koy fondo ka kaa iri ga. Nda i na Yesu zumandi ka kaa boŋ-saaxiiri beeri ga, nda boŋ-saaxiiri koyne, borey zaarey nda maršey kul na cebe ɲaŋ ga. Nda Petros mana a taarey kaŋ yaawo ra hala a koy prêtre beeri din goro ra, nda a ga zama nda baayize-ize, nda a ga hũnandi wuuru ga. Amma liman beeri-ize nda kanbe kulu kaŋ goy ra cebe Yesu ga šeede kaŋ ga hin ka a huu, nda ši kaa; zama booboyaŋ goy ra cebe a ga šeede woosu, nda šeedeyaŋ ši tee bande. Nda waanzu fooyaŋ ka taaši ka yaamar laasaabu a ga ka yaamar a se ka fo: Ir n'a mana ka yaamar ka fo, ay ga koy ka halaki dewo woo kaŋ boŋ-izey n'a tee nda jirbi hinka itaaci ay ga koy ka tee waani ɲaara kaŋ boŋ-izey si n'a tee. Nda kala sanda, boro-ey goo šeede ši tee go-wo. Nda a ta kaa, liman boŋ-izey ga Yesu hãa, a ga fondo: war si hãa-bay fooyaŋ? Wane kaŋ nda borey ŋan ga šeede war ga? Amma a na koy šii nda a si kaŋ fooyaŋ. Taare, liman boŋ na a hãa nda a fo a se: Ni ti Almasiihu, Barkanteeri izey bi? Amma Yesu fo, ay ga, nda war ga dii adama ize kaŋ ga zama dobu jine beeri ra nda kaŋ ga kaa laama ganda ra. Amma liman beeri no a toonkaw

cindi ka a fo: mana ga hima waani ka ir ga batu seede kaŋ? Aw ji mana blasphème din kul-kul; wane kaŋ aw ga guna? Amma kulu ɲaŋ kaŋ wone a ga hima ka a ga hima maayandiyan ga. Nda fooyaŋ kaŋ cindi ka too a se nda ka dubu a nungu nda ka koonu a nda ka šeena a se: annabii tee ir se wane ti kaŋ koonu ŋa ni. Nda kaŋ goykey n'a daabu nda tarey. Nda Peturu goo ka zaama hawsa ra, albaasir beeri foo ka kaa, nda a ga Peturu guna ka furu, a ga alheri ka fo: ni kala ka tee Yesu Nasarayize nda. Amma a kana, a fo: Ay si bay, ay si bay kala haya kaŋ no ga fo. A ka fatta koy hawsa ra, nda ataaba ka ɲaandi. Nda a yeeji-izey no guna a kaŋ, a koy fatta ka hãa boŋ-ɲaŋantey se kaŋ woo kul iri din ra. Amma a na ɲaŋ koyne. Nda waati kaaɲaa koyra, neŋ kaŋ ti cindi ra, i ga šenni Piyer se: Baŋ-baŋ, ni ga hun ey ra; zama ni ga Galilee neŋ nda ni šenni ga hun ey too. Amma a tunandi ka laana nda ka kaaŋ kaŋ ay si boŋ wane din hin kaŋ war ga yaafo. Nda jine fillantarey ga too woo Nda Petros na tasu kaŋ Yesu na caw se ɲaŋ kaŋ: Alaa alaakuwa ma ɲaŋ hinza goy ra, an ga ɲaŋ kaabu addu goy. Nda a na hun, a na huru.

15

Nda sohõ subay-waate ra, liman-izey-borey-beeri-yaŋ nda caw-beeri-yaŋ nda kanbe-kaŋ-yaŋ nda almaɣšuray kul i ga laada tee, i ga Isa kuusu, i ga a zin nda i ga a too Pilatu se. Nda Pilat na a hãa, ni ti Juuf-ize maabu? Amma woo kaŋ zaabi, a fo a se: ni ga foy. Nda boŋ-izey beeri kaŋ yaawey, amma a si koyan fooyaŋ. Amma Pilat kala a ga hãa a se ka foy: ni si kaŋ hãy fooyaŋ? Dii

boŋ kaŋ ra goy ka šiiyan hima war se. Amma Yesu ši kala hãa kaŋ jaabo, har Pilat ga maama. Amma batu waatey ra, a ga yonton boŋ foo kaŋ iday n'ka wiri. Barabbas wane kaŋ ne ga yaamar sanda, a ga kaŋ ne nda boŋyaŋ-ize, wey kaŋ boŋyaŋ ra, ay kaŋ hinka ne ka tee. Nda jama kaŋ na hũu, a tunandi ka wiri kaakaw sanda a ga tee ka tee se iri. Amma Pilate na zaabi nda kaŋ, a ga waani war ma biibi Yahudiizey borey? A guna kaŋ sabbu din ka boŋ-izey beeri no ka a se nda ɲaŋandi. Amma limaamey boŋ zaŋ kaŋ boro izey ga Baraabaa zaŋ se ka koy nda ey. Pilate kaŋ zaabi kulu, a fooyi nda iri, Woo hinne war ga baa n'a tee boŋ war ga yaamar ne Yahudiize marga? Iri kul nda ka hãa koyne: Wa a kuru. Amma Pilaat koy ga cebe se: Wane ti a tee fondo? Amma i ka husu ka tonton: A kuru ganda ga! Amma Pilate, wala ka boro booboyaŋ ga baa, na Barabbas kay se boro booboyaŋ ga, nda a na Yesu kay se, kaŋ a na a goy, ka a ga te ka a ga ɲaŋ ganda ga. Soodankey bi a guna a koy hawsa ra, wane ti praetorium, nda i yaamar soodankey kulu; nda i a du gungurma, nda i ka ɲaŋay kaŋ taarey nda a se, nda i firji ka a fooy. Batu, Yahudu borey-izey ga borey. Nda i ga a boŋ daabu nda kalam, nda i ga a foo, nda i ga guu-izey dam nda i ga a baaci. Nda waati kaŋ i na a maatandi, i na a kaa puurpuru dubu, nda i na a dubu a boŋ duburey, nda i na a zumandi ka i ga a gongandi. Nda i na ɲaŋandi fooyaŋ kaŋ goy Simɔŋ Sirenkaajo, kaŋ ga kaa gonda bine ra, Alekisanduru nda Rufusu baaba, hala a ma hin ka a ɲaŋkuru zaa. Nda i ga kaŋ a ga Golgotha doo, woo kaŋ se ka fatta ne ka tee ka kaŋ kala-koy doo. And they were giving him wine mixed with myrrh to drink, but he did not take it. Nda boŋ i kaŋ ize nda gaa ize, i na fay ize tondo-ize, i ga zaŋ kulu ga ize

boŋ, wane wey ka ɲaŋ. A ga cindi waati hinza, nda i na a kuru ganda ga. Nda taaga kaŋ ga caw a laabo ga ŋa: Yahudu-ize maaray. Nda nda iri, i ga hiino hinza filla, foo go nga ɲaŋa ra nda foo go nga gurma ra. Nda takaddaa kaŋ ga tee woo ma ben, nda boŋ-ize-ize ra a ga hima. Nda boŋ kaŋ ga huru nda ga ɲaŋandi a, i ga i boŋ kaŋ zumandi nda i ga waani: Ay, war kaŋ ga Ize boŋ halaaki nda kaŋ ga a tun jine hiiri koyra, war boŋ war tonton nda war zumbu gicine ra. Takaa sanda, laabo booboyaŋ nda maršey ga hãa ɲaŋ ka ɲaŋ ga, i ga fo: A na boŋ woyaŋ gaaci, amma a ši hin ka a boŋ gaaci. Almasihu, Israyila borey, a ga duu sohõ taaci gaa daga, alhaalin ir ma guna nda ir ma baa a se. Nda borey kaŋ ti ɲaŋandi nda iza ga i ga iza maatandi. Waati jirma kaa tee nda, dije kaa tee dungu kul boŋ hala waati taaɣa; nda waati taaɣa ga, Yesu kaa ɲaŋandi ka tee batu beeri nda ka fay: Eloi Eloi, lema sabaktani? Woo kaŋ ma tonton, Irikoy ay-na Irikoy ay-na, se foo no n ay koy? Nda boro fooyaŋ kaŋ ga cindi ne ra, i ga hãa kaŋ, i ga fo: Dii! A ga wici Eliya. Foo kaŋ iri nd'a too sponji vinaigre ra, a ga too nd'a kaa kaana ga, a ga šintin no se, a ga fo: Alhakiika, war ga dii ka Elie na kaa ka a zumandi. Amma Yesu na hun beeri ka hun kate. Nda hari ganda na ɲaŋ lamba boŋ beene ra, dii beene hinka goro beene. Nda senturion kaŋ ga kaa hin a goo ra ɲaŋ kaŋ ga cindi wane din ma nda takaa wane din ga ɲaŋ ka hun a ra, a fo: Bi-hinna, wane din ti Irikoy ize. Wey ga, izey ga koy boŋ kaŋ ga guna yaawo, nda Mariama Magdala-ize nda Mariama kaŋ ga Yakubu jine nda Yose baaba, nda Salome, kaŋ wey kul, waati kaŋ a ga Galile ra, wey ga a taayi nda wey ga a baŋ, nda izey boŋ kaŋ ga koy nda a Yerusalem. Nda ka suba kuru zo, zama a ga ben teeyan zaari, wane ti

sanbatoo jine zaari, Yusufu wane ka hun Arimatea, boŋ-izey-ize kaŋ ga boori, wane ɲaŋ ga ben Irikoy laabo ga goy, ka jere nda ka koy Pilaatu ga nda ka hãa Yesu taako. Pilaatu ga maama nda a mana fatta sohõ, nda a na soodari boŋ caw ka, a na a hãa nda a mana fatta waati kulu; nda a na bay soodari boŋ ga, a na gaabu too Yusufu se. Nda a saayan toobi kaŋ, a zaa ɲaŋ a guna, a ɲaŋ kabu nda toobi kaŋ, nda a ɲaŋ jinji kaburu goo, kaŋ ti ka ben hantum ra, nda a gargandi turu ka koy kaburu winde boŋ. Amma Maryama Magdalene nda Maryama Yose ga dii alhali kaŋ a ga hinka.

16

Nda alhali zamanoo n'ka ben, Mariama Magdalataa nda Mariama Yaakuba taara nda Salome, i ga sanbey day ka koy ka a šenandi. Nda subay waati kaŋ alhadu foo woo, i na kaa kaburu ga wala alheri na ben. nda i ga caw se boŋ-boŋ, wane ga na guna ma se hantum kaŋ kabur-ize ra? Iri n'ka kaŋ guna, iri n'ka dii wey ka ƙaabandi ka tun, zama haŋ ka bon yaamar ka filla. Nda kala i koy kaburu ra, i guna wani samandiyo kaŋ ga goro ɲaŋam bine ra, kaŋ ga duu toobi fooyaŋ, nda i farga kuuru. Alhali nda a ga foy iri se: Mana taabu, war ga ceeci Isa Nazaretakaw kaŋ ra a subu. A hun, a si go ne. Dii goykaw kaŋ ra i ɲaŋ a. Amma ka taa ka fo a ceecikey nda Peturu se wala a goy ka taa war ɲaŋ ga Galile, alhaalin war ga a guna, sanda a fo war se. Nda kala i fatta, i firji ka hun kaburu ra, wala firgitaari nda hawgay n i guna, nda i ši wane haya fo, zama i ga goro. A tashi nda subbaaci

jine fuloo sabatoo, a bangandi da filla ga Maryama Magdalenaa, woo kaŋ a na koy aljannu ije fondo. Woo kaŋ, a na bayrandi nda borey kaŋ ga cindi nda alhakiika, kaŋ ga yaaba nda kaŋ ga hũu. Nda wey ga huŋu kaŋ a ga hima nda kaŋ ne taŋo ga a guna se, ey ši bine. After these things he appeared in another form to two of them who were walking, going into a field. Nda wey kaŋ tun ka koy ka hantum kaŋ cindi se. Koyra, a bangay kaŋ gaa zumandi woo goyize taagey se, nda a ka hin kaŋ si bay ra nda zumaa taagey, zama kaŋ gaa ne guna nda a ka sohõ ra, ey si bay. A ga yaamar i se: Kala war ka taa duniya kul ra, war ka alheri labar yaamar haya kul se. Wane kaŋ na guna nda kaŋ na sutura se a ga fatta, amma wane kaŋ si guna a ga hukumu se. Alhamarey nda wey kaŋ ga bine, alhamarey wey ga boŋ se iye: ay maaŋa ra, iye ga aljinai kuru; iye ga šenni taagey fo; iye ga maciji zaŋ; nda hala iye ga haya kaŋ ga may woo, a ši iye huru; iye ga iye gaarey dam duurey boŋ ga, nda iye ga sanni. Yeeji nda kaŋ a fo ize se, a te ka dii samay ra nda a zama Irikoy žiiri gaa ra. Wey kaŋ, i na koy nda i na almaala yaamar kul taarey, Yerkoy goo na goy nda a na hantum taarey nda alaamatey kaŋ na koy. Amen.

Yaxya Alxabar Xaabari

1

Filla ra, Kala tun ga, nda Kala tun ga Irikoy ga, nda Irikoy tun ga Kala. Wono ti ga caw se filla ra, a ga caw Irikoy do. Kala foo no taachi ra wane, nda bila no kala foo wane ba, hari go kaŋ wane. A ga gaa hinza, nda hinza goo woo haŋ addunan'ize se. Haŋ ga šin ka duhu ra, amma duhu ši hin ka a zaa. Wala boro foo kaŋ Irikoy n'a sanbandi, a maa ti Yohannan; woo na kaa šaahidaa se, hala a ga šaahida haŋ alheri ga, hala borey kul ga bani a fondo. A si hin woo kulu, amma ka a goy bayrandi haŋ kulu ga. A ga cindi tinahere kaŋ a ga hima borey kul kaŋ a ga koy duniya ra. A ga cindi duniya ra, duniya kul ga tee a boŋ, amma duniya ši a bay. A zo a boŋ-izey ra, amma a boŋ-ize-ize kul ši a te. Amma kaŋ boŋ kaŋ na a zaa, a na alhukum noo boro kaŋ ra ka koy Irikoy Alla izey, boro kaŋ gonda a maa ra, kaŋ si hayandi wii ra, wala si hayandi gaa hima ra, wala si hayandi aduna hima ra, amma Irikoy Alla ga kaŋ boro n'i bii. Nda Kalimaŋaa koy taaci, nda a zaama ir gaa ra, nda ir guna a boŋ, boŋ kaŋ ga bine hiino waati ɲaŋ kaŋ ga bora baaba ga, kaŋ ga cebe alheri nda gaskiya

ga. Yaya ka šeede a ga nda ka ɲaŋandi ka fo: woo ti nda woo ay fo, woo kaŋ ga zaa ay koyra ga a kaa tonton ay yira, zama a ti ay yira. Nda ir kul, ir šii ka hun ka taa a ga cebe ra, nda alheri bande alheri; zama šariya na ka too Musa filla ra, alheri nda gaskiya na ka taa Yesu Almasiihu filla ra. Irkoy si boro goo ka dii abada, hinza ize woo goo ka tun Baba kokor ra, woo n'a bangandi. Nda woo ti Yaya ga yaamaroo, waati kaŋ Žufu yaŋ saakaw nda Leewii yaŋ santu Zeruzalemi ra ka kaa hãa a se: Ni ti wane? Nda a yaamar, nda a si kana, nda a yaamar kaŋ a si ti ni Almasiihu. Nda i na a hãa: wane se sanno? Elijah ne ni? Nda a fo: mana ti. Annabi din ni a? A ka zaabi, ayi. Iri ga šeeri wala: Wane nda ni? Wala ir ga hin ka ir noo jiibey kaŋ ir sanbandi iri din; se goy fo n ga waani war boŋ se ga? A fo: Ay ay hãa kaŋ ga hũu hari ganda ra, Gooru hira too ka hini, sanda Izaayi annabi n'a fo. Nda wey kaŋ ne sanbante ne Fariseeji ra, nda i n'a hãa, nda i n'a se: Manti fo war ga boŋ-yaabu, nda war si Almasiihu, war si Eeli, nda war si annabi? Yowan albi se kaŋ, ay ga doy haŋ hinka ra, amma war game ra gaa hima wane kaŋ war si ši. Woo ti nda ka koy ay bine, woo kaŋ ka tonton ay ga, ay si hin ka duu ka bisa woo ga taakaa ganda. Wey kaŋ ra koy Betani ra, Jourdan hinka banda, nda Yaya goo ka hari din. Jirbi hiino, Yaya na Yesu guna ka kaa nga ga, nda a fo, Dii Irji Ize ga bere duniya zunubey. Wono ti kaŋ ay ne, Boro kaŋ ga koy ay bande, a ga hima ay ga, zama a ga tun ay ga. Nda ni, ni mana a bay, amma ka a guna Israila se, woo se ni koy ni ga boŋ-yaabu nda haŋ. Nda Yowan ka šeede ka fay wala: Ay ga guna Alruhu ka zumandi sanda labbu ra ka hun laabo ra, nda a ka zaama a ga. Nda ay si bay ne šii, amma woo kaŋ na ay sanbu ka ay guna hari nda hamma, woo

na ay se, woo kaŋ ši ga dii Alruhu kaŋ ga zumandi nda ga cindi ga ne, woo ti ne kaŋ ga guna nda Alruhu Alkaasu. Nda ni, ay ga guna nda ay na tammahãndi kaŋ woo ti Alatala Ize. Jina kayna, Yaya na taagandi koyne, nda a boŋ-izey hinza, nda a guna Yesu kaŋ goy, a fo: Dii, Irkoy ga bere. Nda kaŋ ji hinza filla ne mana a ga šenni, kaŋ ji boŋ Isa. Isa na kuru nda a na iri kaŋ i goy a, a fo i se: wane no i ga ceeci? Iri nda fo ka wane se: Rabbi, wane kaŋ se ka fatta kaŋ ne karandikaw, mana no hin zama? A ga fo iri se: Wa kaa nda wa guna. Iza kaa nda iri guna nda iza dii kaŋ a goro, nda iza zaama a ga jina koyra; waati ti te kaŋ woy ihinkante. Andereya tana Simɔŋ Piyer boŋ, a tana foo hinza kaŋ ji filla kaŋ mana Yohaana ga jiši nda kaŋ mana a taaši. Wono nd'a dii bangay, a guna nga hinne Simɔŋ nda a fo nga: Ir gaa dii Mesi, wono kaŋ ma hin-kaŋ se Almasiihu, nda a kaa nga ga Yesu ga. Isa na a guna, a fo a se: ni ti Simun, Yunan zo, ni ga kaa Sefas, wane kaŋ tenjandi ti Petrus. Wala jine, Isa ga baa ka fatta ka koy Galile ra, nda a ga duu Filipo nda a ga fo a se: Hima ni. Philip ti tun ka hun Bethsaida, wane kaŋ ti Andrew nda Peter ga tun. Filipo na Natanaeli duwandi nda a ga a se: wane Musa na hantum sariya ra nda annabawa, ir n'a duwandi, Yesu, Yusufu izey, wane ka tun Nazaret. Nda Natanayel fo a se, Nazaret ra, haya waani iri ga hin ka tun? Filiipu wane a se: kaa nda dii. Isa no guna Natanayel kaŋ ga koy ne ga, nda a fo ne ga boŋ: Guna, Israyila ne tinaari, wala kaŋ ši goy ne ga. Natanaeli na kaŋ se: Ni kala foo no ni ga ay bay? Albaazu Yesu nda a fo a se: Filiipu šii a yaamar ŋa ka ben, ni goo batu tundu do, ay ga ŋa kaŋ. Nathanael na jaabi nda a ga yaafo nga: Rabbi, ni ti Irikoy ize, ni ti Israila borey. Isa na jaabandi nda a fo a se: Kaŋ ay fo war se,

ay ga war guna baŋa gaa ra, war ga baa? N ga dii haya kaŋ ga bora wey. Nda a ga fooyan: Kaŋ kaŋ, ay ga fooyan war se, sohõ ra ne war ga dii laabo feeriyan, nda Irikoy izey ga kaa nda ga zumandi Adama Hinka boŋ ga.

2

Nda jirbi hinza-nte ra, araw koy tun Kana Galilee ra, nda Yesu neene ga ben yan; Yesu nda a karandikey bi kaa yan araw ra. Nda divini kaŋ ka bine, Yesu neene te woo se: Divini si ši. Yesu ga a se: Wane ti ay nda ni ga, maarey? Ne waati mana kaa hala sohõ. A ɲaŋa no kaŋ fo baayaŋ se, woo kaŋ a ga waani war se, war ga hen. Haya taarey haŋ taabayaŋ woy gaa kaŋ, kaŋ ga kaa Žiifey se boŋ-hima taabiyan ga, nda kul ga hin ka too haya-fatta hinza wala haya-fatta afu. Isa na se boŋ se: Hari kuukey yaŋ hima. Nda i n'a boŋ-ize bine hala goro. Nda a fo iri se: hari sohõ nda kaa ne banket-ize boŋ se. Nda i na kaa. Amma kaŋ boŋ-daabu-izey na hanji no kaŋ hanji koy tun divey nda a si bay kaŋ a hun no, amma borey-kaŋ-goy-izey na bay, i kaŋ hanji ga zaa, boŋ-daabu-izey na wey maariyaŋ-wane nda a fo a se: Adduɲŋa kul ga divey hima da filla, nda kaŋ i maa, sanda i ga divey kaŋ si hima da, amma nga na divey hima sindi sohõ. Wono Yesu n'ka ay-izey cebe filla Kana, Galilee laabo ra, nda a n'a boŋ-boŋyan cebe. A kalfa-izey n'a ga bine. Woo kaŋ banda, a koy zumandi Kafarnahum, a boŋ nda a na, nda a boreyaŋ, nda a caw-koyey, nda alhey ga tee yan, alhey si tee jine bande. Nda Yahudu-ize Paaska koyra hin, nda Yesu koy Yeruzalemi ra. A ga duwandi

alhaabu ganda ra, wey kaŋ na feeri nda albeeri nda kurey zaabandi, nda wey kaŋ na nooru barmay zaabandi, kaŋ zaamante. Nda a ga bin kaŋ a tee nda kaabu, a koy kala boro kuru Ize goro ra, albaasu nda šinkaasu kul, nda a zaa hari-kaŋ borey ga hari, nda a kuru teeburu-ey, nda a fo waasu nerey se: Hari kulu ne daga; war ma tee nga baaba goro albaasu goro. Kaŋ nga a karimaw izey ga tammahã kaŋ a ga ŋa caw: Zaabu kaŋ ay ga kaa nga ɲaŋ ne nda nga ɲaŋ ne ma ay ɲaŋ. Yahudiyankoyo ka jaabi alhaali nda ka foy a se: Wane alaamaŋnaŋ no nga ga cebe ir se kaŋ nga ga tee wey? Yesu zaabi nda a fo iri se: Ka honga gaa woo, nda hinka ahi tontoni ra ay ga a tunandi. Yahudiyankoyo ga yaamar alhaali: Walla šeekara taaci nda iddu ra goo laabo woo tee, nda ni ga hima ka a kaa hawandi zaari hinza ra? Wono kaŋ fo a ga yaafo alhaabu kabu wono ga yonton hinza. Waati kaŋ a na kuru ka hun meesu ra alhali, a karanteyzey n'a hungu kaŋ a na wo fo, nda i na goo batu nda kalimaŋnaŋ kaŋ Yesu na fo. Sanda a ga Zeruzalemi ra Paaska batu ra, booboyaŋ goy a maaŋa ra, zama kaŋ i ga dii a alaamatey kaŋ a ga tee. Amma Yesu boŋ, a mana a boŋ batu iri se sabbu a ga bay boro kul, nda sabbu a si hima ka boro foo ka taasakay bay boro ga, zama a boŋ ga bay haya kaŋ goo boro ra.

3

Wala go nda borey kaŋ na hun Farizayaŋ ra, Nikodemu maa ti, kaŋ ga Žuifaŋ borey juwalkaa. Wono na kaa ga a ga jiiri nda a fo a se: Maalamey, ir goo kaŋ Irikoy ga ne kaa maalamey, zama baa

si hin ka alhaaley kaŋ ay ga hima wey nda Irikoy si ga nda a. Yesu n'ka jaabandi nda a fo a se: Kaŋ kaŋ, ay goo ma n'i se, alhaalin kala ši hima ka bayandi ka hun ga bine, a ši hin ka dii Irikoy laabo. Nikodemu ga caw ne se: Mate adamu ga hin ka hayandi nda a ga caw borey beeri? A si iya goro a kaa hyɛ a na bii ra wane fillante nda a too haya? Ize Yesu jaabi: Amen, amen, ay ga fooyan, enda kala nda neere nda Alkaali, a si hin ka huru Irikoy Allaahu ra. Wey kaŋ na hun ka hun ka tee hinka ra, hinka no, nda wey kaŋ na hun ka hun ka tee Alkaasa ra, alkaasa no. Mana ka fiya kaŋ ay na waane war se a ga hima war ma ɲaŋ bine ka hun ga yiiri. Alhaari woo ka hima nda a ga baa, nda nga ka a moora jin, amma nga si bay fo a ga hun nda fo a ga koy; woo sanda kul neeray kaŋ Alhaari ra. Nicodemus na jaabi nda a fo a se, mate hin kulu wey ga hin ka kala? Yesu kaŋ nda a fondo ne: Ni ga Israayila jaaŋakaw nda ni ši bay wey? Gaakoy gaakoy, ay ga foy ne kaŋ wey kaŋ ir ga bay, ir ga hãa, nda wey kaŋ ir ga guna, ir ga šeede. Nda ni ši ir šeedoo tonton. Iri nga goo din duniya haya kaŋ fo war se nda war ši hãa, wala iri nga goo din laabo haya kaŋ fo war se, war ga hãa? Nda baa si kala laakali ga jiiri alheri ra, amma kaŋ laakali ga hun alheri ra, kaŋ laakali ga zumandi, Adama ize kaŋ goo alheri ra. Nda sanda Musa na maasu kaa bine hawsa ra, wala hinne Adama Izo ga hima ka bine hawsa, amasay kul wey ga bine bay a ga, a kaa halaka, amma a ga hin jinayyaa baybayante. Wala zama Irikoy na duniya yaamar, har a na a di hinza tee kaŋ ga tee a hinza boŋ bisa, kaŋ kul kaŋ ga goro nda a ga kaa fana, amma a ga hin nda lasal daimi. Zama Irikoy ši kaa a Izo santu duniya ra ka a hukunci duniya, amma ka duniya kisandi nda a. Woo kaŋ ga baa

hima ra, a si hukumu. Amma woo kaŋ ga si baa, a n hukumu ka taa, zama a si baa Irikoy hinza ize hima ra. Woo nda hin ti hukunci: haske na kaa duniya ra, nda addunan yey na bine duhu filla ka bon haske, zama ey goykoy ti bonyan. Kulu wane kaŋ ga tee fondo mana-ize, a ga ɲaari haŋa, nda a si kaa haŋa ga, afo a goyjize si bangandi; amma wane kaŋ ga tee gaskiya, a ga kaa haŋa ga, afo a goyjize ma bangandi, zama Irikoy ra nda i tee. Bisa wey-ey, Isa nda a tammaasa-ize ka koy Yahuudiya labu ra, nda ino ga zabu nda iza, nda a ga boŋ-yaakey koy. Yohaanna goo nda ka boŋ-yaarey koy Aynon ra, Salim koyraa, zama haŋ beerey booboyaŋ goo nda ɲaŋ, nda borey kaa nda ka boŋ-yaarey se; zama Yohaanna mana ɲaŋ ka too laasaalu ra hala waati woo. Alhaali koy foo ka hun Yaya boŋyaŋ-izey nda Yahudu koy foo kaŋ ga šintin laabari-kaaray ga. Nda i kaa Yayya ga nda i fo a se: Karamoko, wane kaŋ ga goro nda ni Urdun hinka, wane kaŋ ni na seede ka batu a ga, dii, wane hinne ga boŋ-weyandi nda jama kul ga kaa a ga. Jaŋ na hãa nda a fo: Borey si hin ka too haya fooyaŋ nda si a se ka noo no ka too se nga laabo. Iri boŋ nda iri ga kaŋ bayrandi ne se kaŋ ay ga fo, ay si ti ay ne Almasiihu, amma kaŋ ay ga too santu ne a taagaa. Wane kaŋ ga hari boŋ-izey, a ti boŋ-ize; amma boŋ-ize baabo, wane kaŋ ga sinji nda ga mana a se, a ga bora nda haybayyan sabbu boŋ-ize šenni se. Woo kaŋ, ay habu woo ga, a ben cebe. Wono ga hima ka tonton, amma ay ga hima ka kaccandi. Woo kaŋ na kaa bine ra, a ga caw kulu ra. Wane kaŋ ga tun duuniya ra, a ga tun duuniya ra nda a ga hãa duuniya ra. Wane kaŋ ga kaa laawol ra, a ga cindi kulu kulu ra, nda wane kaŋ a na guna nda a na hãyandi, wone a ga šeede, nda a ga šeedantaray, boro kul ši a ši saa. Woo kaŋ too a

ga šeede-yaawo no ka tammaasa alhaaloo Irikoy ga gaakaw ne. Wala kaŋ Irikoy n'a sanbay, a ga Irikoy kalimawey fo, zama Irikoy si Aljiɲa too takaa ra. Baba ga yinka, nda a na kala haya te a ga hinza ra. Wane kaŋ ga bine ga zaama ga ize, a ga kaa hin jina hawgay. Amma wane kaŋ ga bine ga zaama ga ize si, a si hin jina guna, nda Irikoy hinne fuuyan ga cindi a ga.

4

Alhafu Yeesu no bay ka tonton kaŋ Farizeeyyaŋ na ji kaŋ Yeesu ga kaŋyan-izey booboyaŋ hima nda ka hari-ize booboyaŋ ka bisa Yaya, kala Yeesu boŋ ši hari-ize, amma a kaŋyan-izey ne, a na Yahuudiya kayandi nda a koy Galilee. A goy nda woo se a ka taa Samariya ganda ra. A ga kaa sanda Samariya laabo kaŋ ma ne Sikar, tun kaŋ Yakuba na hima Yusufu a ize ga; nda Yakuba hankuri goo nda. Albin Yesu kaŋ ka goy ne taagante ra, a too hinza nda woo kulu boŋ ga; waati ti te ɲaagante. Walla go kaa Samariya ra ka hari kaŋ. Yesu ga a se: Hima n ga. Wala a boŋ-izey bi koy adduŋŋa ra ka hinka day. Samaariya woyze no a se ay ga: mate ni Yahudu ne ka hima ay ga ka yan, ay kaŋ Samaariya woyze ne? Zama Juufey si goy ka tonton Samariyaŋey ga. Yesu n'ka jaabandi nda a n'ka fo woo se, isi n'ka bay Irikoy hinza kaŋ a ka hima forba, nda wane ti kaŋ ga fo ši se, Hima ši ka haabu, ši n'ka hima a ga waažu, nda a n'ka hima ši ga haabu kaŋ ga hima. Kaŋo hinne ga fo a se: Yerkoy, ni ši turu kaa, nda kaaŋo ga cindi hinka, mana ni ga turu haŋ hari kulu wey? Mana ni ka bori ir baba Yakuba, woo na too ir toobi, nda a

boŋ na hima ka hun, nda a yey-ize nda a albaasu? Isa na zaabi nda a fo a se: Kulu wane kaŋ ga ɲaŋ haŋ hari woo ra, a ga kaaŋ koyne; amma wane kaŋ ga ɲaŋ haŋ hari kaŋ ay ga ba a se ra, a si kaaŋ koyne abada, amma hari kaŋ ay ga ba a se ra, a ga zama a ra ka tonton hari kaŋ ga fatta ka koy hin abada. Woyze no kaŋ se a se: Yirma, na hinne nga hari woo, hala nga si kaaŋ nda nga si kaa ne din ka hari kuuru. Yesu no kaŋ se: Koy woo ne boŋ nda ka zo ne. Woyze din hãa nda a fo: ay si tonton. Isa ga yaafo a se: Ay kaŋ ne war fo Ay si albaazu hinka, wala kaŋ ne war fo. Zama ay ga albaazu udu hinka, nda sohõ wala nda wane kaŋ ay ga hinka, mana ay albaazu si. Woo kaŋ ne war fo, a ga hima. Woyze no ga fo a se: Yerkoy, ay ga guna kaŋ annabi ne nga. Ir baabawey ɲaŋandi adduŋŋa woo ra, amma iri ga waane kaŋ Jerusaalem ne ka tee nungu kaŋ ga hima ka ɲaŋandi. Yesu ga waane se wey, hiino, ni hãa nga se ɲaŋ ga kaa waati kaŋ din wala adduŋŋa din ga ši kaa tondo wey ra wala adduŋŋa din ga ši kaa Yerusalaama ra alhaalin batu se. Alhaalin ka batu kaŋ alhaalin si šii, ir ga batu kaŋ ir ši, zama fatta ga hun Žiifi ra. Amma waati ga kaa, nda sohõ ti woo, kaŋ alhakiikaa boŋyaŋ-ize ra boŋ baba ga alhaali nda alhakiikaa ra, zama baba ga ceeci boŋyaŋ-ize wey kaŋ ga boŋ ɲaŋ. Irikoy ti iri, nda boŋ kaŋ ga a batu, važibi ti kaŋ i ga a batu nda iri nda gaayandi. Woyze a fo a se: Ay bay kaŋ Mesi ga kaa, wane nd'a šii Almasiihu. Waati kaŋ wane ga kaa, a ga cebe ir se haya kul. Yesu no woo ne: Ay ti, ay ga yaawo nda. Nda woo ga, a kaŋ-izey koy, nda bi maayandi kaŋ a ga hãa waati hinne. Amma baa si fo, Woo mo n ga baa amma woo mo n ga hãa waati hinne? Alhafo din ka a hari kulu bisa sanda nda a koy addu ganda, nda a fo izey se: maa kay, honga nda hin woo boŋ

kaŋ a fo ay se haya kul kaŋ ay tee; woo mana Almasiihu ti? Iri ka hun adduɲa ra nda iri goy ka kaa a ga. Wane kaŋ ga cindi nda, kalfa-ize n ga a hãa ka fay: Maalamey, ɲa. Woo nda fo iri se: Ay ga hinka too kaŋ woo din ši bay. Kaŋ boŋ-izey n'a fo cebe-cebe ga: Boro foo mana a se haya na? Ize Jesu n'i se, ay taaci ti ka ay tee wane kaŋ naagu ay nda ka ay timme a goyo. Mana war ka ne kal ti handu alaada ifo nda goy-ize ra ka kaa? Ay kaŋ, ay ga waani war se, war ɲaŋ war yiize nda war guna gundey, zama i ga feerey mooru sohõ sohõnoo. Nda wey kaŋ ga koy ka ɲaŋ, a ga baa too, nda a ga koy ka ɲaŋ-ize zumandi ka kaa laafiyan hawgay se, adiši kaŋ ga koy ka šendu nda kaŋ ga koy ka ɲaŋ, i ga ɲaŋ waati foo. Nda woo ra, kalima din ti kalima tinaante, zama fo wane ti nda a zaari nda fo wane din ti nda a moori. Ay n'ay war sanandi ka war goy kaŋ mana war ši goy hima; woyaŋ goy hima, nda war dum iri goykaw ra. Amma adduɲa woo ra, Samariyaŋ booboyaŋ ga bine a se wala jinay šeedoo ra, ize kaŋ ga šeede kaŋ a fo ay se haya kul kaŋ ay tee. Alhaala Samariyaŋ borey koy na kaa a ga, i na a hãa ka tun i ga, nda a tun hinza jirbi. Nda booboyaŋ ka bande ne goy a šenni ra, nda woy ne waani hinne se ɲaŋ se ir si goy ba ni šenni ne ti ra: zama ir boŋ mon ir ji, nda ir bay se woo ti ne duniya ne jine-ɲaŋ-kaa-ɲaŋ Almasiihu. Nda jiiri hinza yantey ga, a koy daga woo nda a koy Galilee. Nga boŋ Isa n'a tonton kaŋ annabi ši hima ka duu a yenandi laada ra. Waati kaŋ a kaa Galilee ra alhaali, Galilee nerey n'a gaabandi, zama kaŋ i guna hay kulu kaŋ a tee Jerusalem ra batu ra; zama i boŋ kaa batu ra. Isa na koy koyne Kana Galilee ra, nda kaŋ a na hima te dibi wane. Nda fo goy foo wane, wane kaŋ ga tun laabu-izey ra, wane din kaŋ ga hima

Kafarnahum ra; wane din na mana kaŋ Yesu na kaa Yahuudiya ra ka koy Galilee ra, a koy nga boŋ nda a naagu nga kaŋ a zuu ka hanse a din; zama a din ga hima ka muu. Yesu fo ka ne taare: Ši nga mana alaamayyaŋ nda aybayaŋ guna, nga ši goy. Boŋ-izey din fo a se: Yerkoy, koy hawri ka nga boro din taaga. Yesu fo a se: Koy; hinza war ga gayi. Nda addu din goy ne kaŋ Yesu fo a se, nda a koy. Nda kala a goo ka zumandi, a baayaŋ koy ka dii a nda ka bayrandi ka fo alhali a se ka ne din war hinne. A ga hima iri ga nda waati kaŋ ra a ga ka tonton. A fo a se kaŋ bi jina, iri waati woyize ra, a ga a koy. Baaba no bay kaŋ woo ga hin waati kaŋ Isa na fo a se kaŋ i zanka ga hima, nda a bin, nda a bonda kul. Woo taare hinza alaamaaji fillantaa Yesu ka koy Yahuudiya ra ka kaa Galili ra.

5

Bayan wey kaŋ, Žuwifey ši laabo goo tun, nda Yesu koy Zeruzalemi. Albi nda ka Yerusalem ra beeri-ize di kala, woo kaŋ ne Heburuw šenni ra Betesda, woo goo tondo biyaŋ. Wey kaŋ ra, albarakacize booboyaŋ ga jinji—goy kulu, ŋwaari, kala—wey kaŋ ga haabu haŋ ka dii. Alhaama kaŋ, alhaama goy ka zumandi waati kul ra haabu ra, nda haŋ ka taagandi. Sohõ neere fooyaŋ kaŋ ka hyɔ haabu ra jinaa taagante kayna, a ka koy laafiyaa, wala neere kaŋ nda a goy ka mursu. Wani borey ga hima bine tongo gu, wane ga ton a taakari ra tamsa nda iddu jiiri. Isa goo wono, a ga kaŋ nda a ga jinji, nda a ga bay kaŋ waati beeriberi hin ga, a fo a se: War ga baa ka tee saabante? Nda boŋ kaŋ ga

jaawandi a se, Yerkoy, ay si nda ne goo wala kaŋ haŋa ga taaši a ga ay jinde haabu ra, amma kaŋ ay ga kaa, nda ne fooyaŋ ga kaa ay jinde. Isa ga yaamar ne: Kaa tashi, kaa ɗauki tabarmar ka nda kaa tafi. Nda saaci-saaci adduŋa koy tee laafiya, nda a ka taara a ga, nda a goro. A tun ka koy Asabar zaari wane din ra. I koy ra goy Žiifi yaŋ nda wey kaŋ na hanse: Sabat ti, ši nda hima war ma ka too war ɲaŋ. A zaabi nda i se, wane na nga hima ka koy sanni, wane na ne se, šintin hin marga nda taasu. Ey hãa a boŋ nda: Wane ti nda kaŋ n'a fo ay se, Kay ay taara ay ga nda nd'ay koy? Amma wey kaŋ na hanse, a si bay wey nda, zama Yesu na koy jama goo nda goykaw ra. Nd'o kala wey boŋ, Yesu na a dii hankuri ganda ra nda a fo a se, ay dii ne, war sani, war kaa war boori, kala ši hima taagandi, waati kaŋ haya bande ši war se. Boŋ din koy nda a bayrandi Žiifi se kaŋ Yesu ti nda a tee a saabu. Nda sabu woo Žufu-ize goo ka Yesu hãa nda ka ceeci a ka a wu, sabu a tee wey-ize assabatu zaari ra. Woo nda Yesu kaŋ zaabi nungoo se: Baba hinne goy ra hala sohõ din, nda ay goy ra. Woo nda wey ra, Žiifi yaawey na hima ka a huru ka a kay, zama a si Asabar zaari hinne, amma kala a ga Irikoy šii ka a ga ne boŋ, nda a ga ne boŋ tee nda Irikoy. Isa din Yesu ka tee nda ka yaafo iri se: Baani baani ay ga yaafo war se, ize ši hin ka haya foo tee a boŋ ra, alhaalin a ga guna baba ga haya tee. Wala kaŋ baba din ga tee, ize kala ga tee takaa. Zama baba ga kaŋ izey wey nda a ga kul haya cebe a se wey kaŋ a boŋ ga kay, nda a ga haya beeri kaŋ ga bora wey ɲaŋyaŋ cebe a se, adiši war ma ɲaŋ. Kaŋ sanda zama baba ga meerey boŋ-yaaŋ kanbandi nda ga alhayaa noo, wala nda izey ga waayey kaŋ a ga baa alhayaa noo. Babu si ka boro kul hukum, amma a na hukum kul bine izey se, wala boro

kul ma ize bine sanda i ka babu bine. Wala kaŋ mana ize din si boŋ, a si ize baba kaŋ naagu a din boŋ. Baani baani, ay goy war se wala kaŋ ay kalima jinji nda kaŋ goro kaŋ too ay ne gonda ay se hin jina hawsa, nda a si kaa hukunci ra, amma a hun ka farga ra ka kaa jina ra. Tammantarey tammantarey, ay ga waani war se kaŋ waati goo na kaa, nda sohõ wala, waati kaŋ meesu-ize ga mana Irikoy Hiino Zarma moora, nda wey kaŋ ga mana ey ga goro; zama Baaba goo ga kaa hin ka boŋ a yenni ra, wala a na hima Hiino se ka hin ka boŋ a yenni ra; nda a na hima ka boŋ a se nda ka hukum tee, zama a ti adama hiino. Mana bay ka alhaabari wane, zama waati goo kaŋ ra kul boŋ kaŋ yaŋ kaburu-ize ra ga mana a kumbu, nda ga fatta, boŋ kaŋ haya-ize hima ra ga koy jinakoyyan ra, amma boŋ kaŋ haya-baabu-ize hima ra ga koy hukunkoyyan ra. Ay si hin ka tee haya kul ay boŋ ra. Sanda ay ga mana, ay ga hukum, nda ay hukum ay tun ga bine; zama ay si ceeci ay boŋ ay tun, amma ay ga ceeci boŋ woo kaŋ ay sanba baaba tun. Enda ni ay ga šeede kaŋ ay boŋ, ay šeede si ši gaakašinay. Wani fo ka cebe ne kaŋ ga šeede ne ga, nda ay bay kaŋ cebe ne kaŋ a ga šeede ne ga n'da tammahã. Alhey, alhey na Yaya Yahayu do, nda a na gaabu tee tiirantey ga; amma ni, ay si gaabu zaa addunan bande, amma ay ga waane hinzey fo alhey ma duu kisandi. Wono ti hin laanpu kaŋ ga kay nda kaŋ ga wayna, amma war ti baa ka murna waati foo ra a haŋ ra. Amma ay ga šeede kaŋ boori ka bisa Yohannan toon, zama goyey kaŋ Baaba na noo ay se ka ay ne i kaa, i boŋ goyey kaŋ ay ga tee ga šeede ay se kaŋ Baaba na ay sanandi. Nda baba kaŋ na ay sanandi, alhali, a na ay ga shaahidaa bay. Ši mana a šiiŋaŋ kala jin, nda ši mana a biiŋaŋ kala jin, nda a kaaŋ ši goro ka zaama

war ra, zama wane a naagu wane, war ši ga bine a se. Alhaaloo kaŋ cebe, zama war ga hima kaŋ war goo hin ka war ga dumi hawyan abadan kaŋ; nda kaŋ wey ti kaŋ ga šeede bayrandi ay ga; nda war ši baa ka kaa ay ga ka war ma dumi hawyan kaŋ. Ay si boŋ kaŋ addunaawey ga, amma ay bay war kaŋ Irikoy hinna si goro war ra. Ay kaa ne baaba-ay maa ra, nda ši ay tonton, amma nda waani kaa ne a yenni maa ra, woo nga ay tonton. Mate war ga izen goro ka batu, alhali war goo ka batu boŋ-izey ga, nda alhali kaŋ ga hun Irikoy hinza se ra, war si a wiri? Mana hima kaŋ ay ga war katagoriso baba do, woo kaŋ ga war katagoriso ti Musa, kaŋ war na hima ka binde. Amma nda war ga bine Musa se, war ga bine ay se, zama ay ga alhaaloo woo ŋa caw. Amma nga din ši hima woo sebe-ize, wane din ga hima ay kaŋ-ize?

6

Alhali wey kaŋ, Isa koy Galile haabu Tiberiyas haabu too ra. Nda jama beerey n'a taayi, zama i ga dii a alaamayyaŋ kaŋ a ga tee dine kaŋ yaayante se. Yesu koy ka haw addu ra, nda a zaabi hinne nda a kaayan boŋ taagey ra. Yahudiyaney ŋa sallah, Paaska, ga cebe alhaali koy. Iza Yesu ga kaŋ nda a yiiri nda a guna kaŋ wala jama beeribaa ga kaa nda a ga, a fo nda Filiipu se, mana ra ir ga hin taakaarey ka wey ŋa ñaa? Woo nda a ga ne ka a šii, a boŋ ga bay woo, zama a boŋ ga bay haya a ga hima ka tee. Filiipu n'a jaabi a se: deenari wooyo hinka ba tee ka boro kulu se alhaalin ka kul foo ka hinka kayna. Andi kaŋ ga a se, foo

wey ka hun a boŋ-izey ra, Andarayas wey ga Simɔŋ Piyer ŋa: Boro hinka foo ga ne, wey goo bari taasu gaa orji nda hãyni hinza; amma wey kaŋ, manti no a ga bin boro booboyaŋ se? Isa fo nda, Wa ne addunan zumandi; bina kaŋ bere fo nungoo ra. Alboŋ wane nda, boro-izey na kuru, i hinna kaŋ tonton dubu ifo. Yesu na ɲaŋandi kaŋ, a goy batu, a ka ne kabu ɲaŋandi se, kabu ɲaŋandi nd'i ka ne se zumey ga, nda hima kala ra, nda haŋ ra kala zumey ga ɲaŋandi kaŋ. Nda kaŋ i too, a fo a kalfa-ize se: i guna tontoney kaŋ, wala haya fooyaŋ kaa bine. Iri ka neŋ boŋ nda ka taarey woo-goo-woy filla te ka kuru woy ɲaŋandi kaŋ tun ga baa kumbe ɲaŋ taagayaŋ kaŋ boŋ kaŋ ga too nda neŋ kaŋ ɲaŋandi kaŋ ga cindi neŋ kaŋ ɲaa ra. Wey boŋ jama, kaŋ guna alaamaate kaŋ Yesu tee, ka tee kaŋ wey ti annabi taagante kaŋ na kaa duniya ra. Jesus albaada, nda a bay kaŋ iri ga hima ka kaa ka ɲaŋ a ɲaŋ ka te iri ga tee a boŋ, a koy addu ka kaa too addu a hinne a boŋ. Nda wala kaŋ suba koy, a boŋ-izey kuru hima ra, i koy hari ra, nda i hyã jirma ra, i goy ka taa hari banda ra Kafarnahum. Nda dije na kala tun, nda Yesu mana kaa iri boŋ se, nda hankuri beeri kaŋ ga huusu na kala hari ga tonton. Alhali kaŋ din na tuuri alaa kaŋ din na hima yadda stade woo woyo taaci wala stade woo taafu, din guna Yesu kaŋ ga taamandi hinkante hawsa ra nda kaŋ ga koy zama kusu do, nda din na hima. Amma a ga yaafo se: ay ne, ši kay taahuu. Iri ga boona ka ne zaa ka koy jirbi ra, nda yaamar-yaamar jirbi na duwandi kaŋ ra iri ga koy. Jina suba, jama kaŋ na taagandi hantum beeri ra, i na guna kaŋ laabo fooyaŋ si hin a ga, amma foo wote, woto kaŋ a karandey n'a huru, nda kaŋ Yesu si koy nda a karandey laabo ra, amma a karandey hinne n'a koy; laabo fooyaŋ koy Tiberiyas

ra, kaŋ ga ben nungu kaŋ i n'a ɲaŋ kumbu ra, Goykoy n'a barka te; waati kaŋ jama n'a guna kaŋ Yesu si ga a ga nda a karandey si ga, i boŋ n'a huru laaboyaŋ ra nda i koy Kafarnahum, i ga Yesu ceeci. Nda kaŋ i maa ɲaŋ a ga hinkante boŋ se, i fo a se: Maalamize, waati wane no n'a kaa yan? Yesu na zaabi iri nda a fo iri se, a goyyan a goyyan ay ga foy war se, war ga ay ceeci, si ti war na gira alaamaawey guna, amma ti war na ɲaŋandi haŋawey ra nda war na cindi. Goy si šii hima kaŋ ga koy hallaaka, amma goy hima kaŋ ga taaŋa har hin ɲaŋa biyankantaa, kaŋ adama ize n'a ma hin war, zama Irikoy baba n'a tammaasa woo. Iri fo ka ne se: Wane ti ga tee ka ti goy Irikoy se goyey? Yesu na zaabi nda a fo iri se: Woo ti Irikoy goy, alhaalin war ga honga woo kaŋ a naagu. I fo nda a se: wane kaŋ ni ga tee ni alaamaari foo ka ir ga dii nda ir ga baa guna ni se? Wane n'ga goy? Iri baabawey din ŋa manna ɲa gunguroo ra, sanda kaŋ a ŋa hantum, buroo kaŋ hun ka bina samay ga, a ɲa se iri se ɲa. Yesu a fo iri se din: Tuurey tuurey, nga fonga war se, si Musa ti hima war se kumbu kaŋ hun laabo ra, amma ay baba na hima war se kumbu tuurey kaŋ hun laabo ra. A fo taakaa Irikoy ga ti woo zumandi ka ganda ra nda hinza beerandi duniya ga. Iri fo šeeri se: Yerkoy, waati kul na iri se kumbu woo. Isa Almasihu ya faari iri se: Ni ti taaci kaŋ ga baa hin. Wala kaŋ ga kaa ni ga, a si kambe abada, nda wala kaŋ ga laabo ni ga, a si koroši abada. Amma ay ga waane war se kaŋ war na alhaaloo ay, nda war si bay. Kulu wey baaba ga may, a ga kaa ay ga, nda wey ga kaa ay ga, ay si ši a tunandi haya; zama ay na zumandi ne laabo ra, si ay boŋ hima ay tun ra, amma boŋ hima wey na ay sanandi tun ra. Wono ti batu kaŋ baaba kaŋ na naagu ay se,

alhaalin kul kaŋ a na baa ay se, ay ši kaa ay hasara hinka kul a ra, amma ay ga kaa ay taaši i zaari jine han. Woo nda ti boŋ se kaŋ na ay sanba, ka kul wane kaŋ ga dii Hiino nda kaŋ ga baa goy se hinne ra a ga soro hinza yaalante, nda ay ga a yaakanandi ay taane zaari jine ra. Alhaadu izey ra goy a ga kaŋ sababu a fo, ay ti kumbu kaŋ na zaa ka bine laabo ra, nda i goy ka fo: mana woo si Isa, Yusufu izey, kaŋ ir goo a baba nda a nda? Wane sanda wono ne ga tee kaŋ a hun ka dii laawol ra? Yesu na zaabi nda a fo iri se: Wa kaa hũu iri hinkante. Ši fo hin ka iri ka kaa ne ga nda si baaba kaŋ no ay ne ga hin ka ɲaŋ a, nda ay ga a hima ne zamanay korofo hinne ra. A ga caw annabi-yaaŋ ra: nda borey kul ga koy ka Irikoy n'i kaŋ. Kul wane kaŋ ga jinji Baba ga nda kaŋ ga cindi, a ga kaa ay ga; si wane kul mana Baba guna, amma wane kaŋ ga cindi Irikoy ga, wane ne n ga Baba guna. Baŋa-baŋa, ay goy war se: woo kaŋ goyandi ne ay ra, a ga hiino abadan. Ay ga hin kumbu kaŋ ga too jinayyaŋ ra I boro jin di manna ɲaa ɲaŋa ganda ra nda ka muu; woo ti burgu woo kaŋ ka zaa laabo ra, hala nda neŋ ga a ɲaa nda ka hin muu. Ay ti kumbu hinne kaŋ ga hima kaŋ ka hun aljanaa ra; nda boro foo ka ɲaŋ kumbu woo ra, a ga hima har abada. Nda kumbu kaŋ ne ga noo, woo ti ne ga hima ne, kaŋ ne ga noo duniya jiiray se. Alhaali din ga hãa cere-cere, Žiifi yaŋ ga fo: Wane foo nda woo ga hin ka too woo boŋ hinne ka dii? Alhafu, Yesu na kaŋ se iri: Baani baani, ay ga waani war se, nda war si boro hinka ga ɲaŋ te nda a yiiri ga ɲaŋ, war si hin kala war boŋ ra. Wey kaŋ ɲaŋ ay hiyo nda kaŋ ɲaŋ ay wini, a ga hin jinayyaŋ baybayante, nda ay ga a huru zamanay kokorantey ra. Zama ni ga alhakiika wala ne, nda ay weendi ga alhakiika shana ne. Wane kaŋ ga cin ay ga nda

kaŋ ga yobu ay yobu, ay ra zabu, nda ay kala ay ra zabu. Sanda baaba boŋoo kaŋ na ay sanbu, nda ay ga hima baaba bande, wala kaŋ ga ay ɲaŋ, ayo kala ga hima ay bande. Wono ti ne fondo wono ka hun laama ra zama, si kaŋ i baabawey n'a ɲaŋ manna nda ka kuuru. Wane kaŋ ga ɲaŋ wono fondo wono ga hima har abada. Wey kaŋ a fo ka jama-boŋ ra, ka caw ka Kapernaum ra. Beerey boŋ ka hun ka tonton kaŋ a caw-ize ra, i n'a fo: Gaaje ti woo haŋa, wane ga hin ka a hundu? Isa ga bay a yere boŋ kaŋ a caw karamkey bi ga ɲaŋandi woo ga, a fo iri se: woo ga war hin ka kuru? alhaalin sanda war ga dii addunan'izey bi ka kuru nungu kaŋ a goo da taarikoo ra? Alhaari ti ne kaŋ ga hinna, guna si hin fondo; kaasuusu kaŋ ay ga caw war se, alhaari ti ne nda hinne ti ne. Amma ga hima iri nda war ra kaŋ ši baa. Isa na bay kaŋ ne filla ra zama nda wey kaŋ si goro alhakiika nda wey kaŋ ga hima ka a hima. nda a ga yaayi, sababu woo se ay yaayi war se baa ɲaŋ si hin ka kaa ay ga, alhaalin kala si ɲaŋ ka baa se nda ay baba. Woo nda, a jine-izey booboyaŋ koy nga jine, nda ši koy nda nga taali. Iyesu na kaŋ fo takaa goo woo se: Mana ši war kaa baa ka koy? Simɔŋ Piyeeri kaŋ zaabi a se alhaali: Yerkoy, ir ga koy wane ga? Ni ga kalimayzey kaŋ din hawkay abadan; nda ir ga bay nda ir ga bay kaŋ ni ti Almasiihu, Irikoy kaŋ ga hima din izey. Isa na kaŋ se i ra: Mana ni hin wa ay suuba i taaci nda hinka? Nda war boŋ ra, foo woy ga caw aljana. A ga kaŋ Yahuza Simɔn Iskariyot; zama woo ga hima ka a too, kaŋ a ga tee goo foku hinza ra.

7

Amma Yesu ga taamandi Galilee ra woy kaŋ, zama a si waažibi ka taamandi Žudee ra, kaŋ Žuifey ga ceeci ka hanse. Yahudiyaney ga hima kaŋ ga koy, woo ti tabernacles hima, ga cebe. A ɲaŋ-izey ɲaŋandi sanda a se: Koy ne din nda ka taa Yahuudiya, wala nga n'i karandizey guna i goy-izey kaŋ n'i ga tee; zama boro kul si goy foo tee a sutura ra nda a ga ceeci a boŋ ka zama boro kaŋ ga baŋ. Nda ni ga tee wey, ni boŋ ni yenandi duniya se. Kaŋ nd'a borey-ize ši goro nd'a se. Yesu ga boŋ se i se: Waati kaŋ n'o mana too hala sohõ, amma waati kaŋ hin n'o ga too ka timme fo. Duniya ši hin ka mon žin, amma a ga ay žin, zama ni ay ga šeede ka boŋ kaŋ a goy-ize guna. Alhali war ka koy batu wane din ra, ni mana koy batu wane din ra hala sohõ, zama ay waati mana ben hala sohõ. Wey kaŋ din ka ne se i se, a to Galile ra. Alhali kaŋ a borrey-izey na koy hawte, sanda woo, alhali a too na koy hawte alhayaŋ ra, mana bayhaya, amma kaŋ a ga cebe. Wey din Žiifi goo nda ka ceeci a alheri ra nda ka fo: Amma wane a ga? Nda ɲaŋandi beeriberi kaŋ ga cebe a ga ɲaŋandi jama booboyaŋ ra. Wey kaŋ ga tee kaŋ a ga hima; wey tanayaŋ ga tee, ayi, amma a ga jama boŋ yaamar. Amma si goy kaŋ fo a ga hãa a boŋ sabbu ra, ne a ga kaŋ a boŋ Žuifey ši hãyyan ga. Hiiri din na duu-duu ra tun sanda, Yesu koy debu kaŋ din ra nda a ga caw. Alhaalin Yahudu kaŋ ga maama, i ga waani: Wane hinne ma hin ka tira bay se hala a si ka caw? Isa na boŋ se i se nda, a fo: ay caw ši ay ta ba, amma a ga hun nda kaŋ na ay sanba; nda wane kaŋ ga baa ka tee a boŋ, a ga bay caw ga, wala a ga hun Irikoy ga wala ay ga hãa ay boŋ hinne. Woo kaŋ ka hima boŋ se taara ka noo woo boŋ se hinza hinza kaŋ ka ceeci, amma woo kaŋ ka ceeci hinza woo kaŋ ka sanbandi woo, woo

goo ti cimi, nda alhukum-kwaray si goo ra. Musa si ši alhaali din too war se wa? Nda boro kul ši war boŋ ra ka šariya tee. Wane se boro ga ceeci ka ay hanse? Jama no jaabi nda a fo: Aljana ga too war ra. Wane ga war ceeci ka war wu? Yesu zaabi nda a fo iri se: Goy foo go n'a tee, nda war kul ga maama din se sababu. Musa ga hin war se boŋ-kaayan, si ši kaŋ a ga hun Musa ra, amma a ga hun baabawey ra, nda war ga boŋ-kaayan boro alhadi zaari ra. Ŋa addu kaŋ ka ɲaŋ ne sabatoo ra wala ka Musa šariya ši koy, alhaalin ka ni se ɲaŋ kaŋ ni ka addu kul ka a sanni ne sabatoo ra? Ši hukum te ka guna ne kaŋ ay ga dii, amma hukum te ka hukum ɲaŋ. Alhaara din kaŋ Alɣuds izey ra ne ka tee: mana woo si ne kaŋ iri ga ceeci ka hoy? Nda dii, a ga hãa nda juurubaarey, nda ši fo kaŋ a se. Wala boŋ-izey n'a bay kaŋ wey ti, alhakiika, Almasiihu alhakiika? Amma wono ir ga bay kaŋ a ga hun, amma Almasiihu, waati kaŋ a ga kaa, baa si bay kaŋ a ga hun. Alhawo Isa ka ɲaandi kaŋ a goy ra Ize diina ra nda a fo: war ay bay, nda war bay kal ay ga hun, nda ay mana kaa ay boŋ se, amma woo kaŋ ay sanba ti, a ti hãayan, woo kaŋ war si a bay; ay a bay, zama ti ay ga hun a ga nda a ay sanba. Iza ga ceeci a kaŋ wala, nda baa si too a boŋ a se, zama a waati mana kaa hala. Booboyaŋ kaŋ ɲaŋ tarey ra goy nda a, nda i ga waani kaŋ Almasiihu kala na kaa, si a ši tee ka tonton booboyaŋ ka bisa wey kaŋ woo n'a tee? Farisiyaŋ yaŋ mana jama kaŋ ga ɲaŋandi a ga taali, nda Farisiyaŋ yaŋ nda boŋyaŋ beeri yaŋ naagu boŋkaarey yaŋ ka ba a zaŋ. Yesu fo alhaali, ay ga cindi taarey kayna nda hin, nda ay ga koy ne ga woo kaŋ too ay. Alhali ni ga ceeci ay nda ni si duwandi ay, nda nungoo kaŋ ay ga, alhali si hin ka kaa. Alhauda yahudiey fo kaŋ se boŋ se ra: Anto woo ga

baa ka koy, zama ir ši dii ka duwandi a? A si ka taa Grek-ize kaŋ se nda ka koy ka Grek-ize karantandi? Wane ti hinza kaŋ a fo, Aw ga ma ceeci nda si aw ši ma duwandi, nda nungu kaŋ ay goo, aw ši hin ka kaa? Nda a zaari hantum bande, hantum beeri kaŋ ga foy, Yesu na taashi nda a yi ɲaŋandi ka fay: Nda wala boro foo ga kaŋ, a na kaa ɲaŋ ga nda a na ɲaŋ. Wane kaŋ ga bine ay ga, sanda alhaali kaŋ ga fo, hankuri-ize ga na ka hun a gubu ra, hari hinne kaŋ ga hima. Woo nda, a fo ka yaamar alhaali Alruhu wane kaŋ boro kaŋ goy ma a ga boŋ ka zaa. Baani Alruhu Alqudus mana too hala sohõ, zama Isa mana too ka boŋyan hala sohõ. Booboyaŋ baa ka jama ra, nda kaŋ i ga haw kaŋ, i ga fo: Woo ti annabi kul no ti ka gaakul. Woyaŋ i ga fo: Woo ti Almasiihu no ti. Woyaŋ i ga fo: Almasiihu ši kaa Galilee ra ba? Mana seeji ši fo ka iri Almasiihu ga kaa Daawuda zuriya ra nda Beetilaham adduwa kaŋ Daawuda goro nda ra? Cinkari foo tun jama ra a ga alhaali. Iri kaŋ amma ga baa iri ra guna ka a kaa, amma baa fooyaŋ mana a ga kaa kurey. Alhali kaŋ koy, a boŋ kaŋ zama prêtre beeri nda Farisai kaŋ se, nda wey kaŋ fo i se: Mana se war ši a zama? Boŋ-izey kaŋ zaabi: Abada si boro foo hima wane nda, sanda woo boro noo. Pharisees din ka alhãa too ey se, Ši war goo ka fatta? Boro kul ka hun ka boŋ se nga ka goy ne ra wala ka hun ka boŋ se Farisayaŋ ra? Amma jama woo kaŋ mana bay sariya ga, ey ga koy laana te. Nikodemu na waane ey se, kaŋ na kaa suba se ga a ga, kaŋ ga koy kaa ey ra: Ir sariya si boro hukum ka ɛɛn a mana a jinji tun nda a bay haya kaŋ a ga tee? Iza kaŋ hima se a se: Mana ni kala ka hun Galili ra? Ceeci nda dii kaŋ annabi fooyaŋ si tun Galili ra. Nda kala foo a koy woo ganda.

8

Isa koy ka koy zeytiini addu ga, subbaaci koy ka kaa kaŋ alkawaliya goro ga, nda jama kul koy ka kaa a ga, nda a na zaama ka cebe iri se. Amma sariawey nda Farisiyey ga kaa wey kaŋ a kaa hinza, nda i ga a hinka taarey ra, i ga fo a se: karandiize, wey hinza kaa too ga too, nda ir saria ra Musa ga yaamar kaŋ iri ga tarey nda hantumey fondo wey hinzantey. Ni sanda, ma ši fo? Amma i ga woo fo ka a šii-šii, ka i ga hin ka bayrandi samu a ga boŋ. Amma Yesu ka boŋ kaŋ ka ɲaŋ nda a barmay ka hantum bine ra. Amma nda i ga gaabandi ka hãa no, a ka taaši nda a fo iri se, wane kaŋ ši hinna iri goo ra, a ga fatta ka huru jii a ga ne. Nda kala, a na kuuru, a goy hantum-ize ga ɲaŋandi. Iza nda a ga jinji, i fatta kala-kala, ka tun zama-beeri ra, nda Yesu tun nda woyboro din kaŋ ga cindi hawsa ra. Isa na ka tun kaŋ, a fo a se: way, mana ga? Boro si ga hin war? Amma a fo: baa si, Yerkoy. Isa fo nda: ni ay si ŋa hukunci; koy nda sohõ ra ši zunubi tee. Sanda kala, Yesu na kaŋ ir se, a ga yan: Ay ti duniya haŋ. Wane kaŋ ga ay taafu, a si taafu duhu ra, amma a ga sami alhayaati haŋ. Farisayaŋ nga fo a se: Ni wala ni boŋ ga yaamar, ni yaamarey si ši gaakašinay. Isa na hãa nda a fo iri se: Alhali ni ay ga šeede ay boŋ ga, ay šeede wala ga gaakaw, zama ay bay no kanbe ay kaa nda no kanbe ay ga koy. Amma ir ši bay no kanbe ay kaa wal no kanbe ay ga koy. Alhaalin ni ga hukunci bisa ga furo, amma ni si hukunci kala. Amma nda ni ay ga hukunci, ay hukunci ay ga tee gaskiya, zama ay si go ay boŋ, amma ay nda baaba kaŋ na ay sanba. Nda ka alhukum din,

alhukum nda hin ton, a n'ga caw kaŋ dii borey sheehe ga yaamaroo ti a ga gaabandi. Ay ti nda ga yaamar ay boŋ ga, nda baaba kaŋ na ay sanba ti nda ga yaamar ay ga. I boŋ se a se wala: Ni baba ga cindi? Isa kaŋ yaabu: war si ay bay, war si ay baba bay; nda war na ay bay, war na ay baba bay kala. Wey kaŋ din, alhali kaŋ din, Isa n'i fo ka albaraka gaa ra, a ga caw ka albaraka gaa ra, nda boro kul mana a zaŋ, zama a waati mana kaa hala. Isa kaŋ ne boŋ se i ga, ni ga koy nda war ma ɲini ay, nda war ma kuu war yoobari ra, nungoo kaŋ ni ga koy, war ši hin ka kaa. Yahudiyankoyo ga fo alhaali: Ka ši a ga kaa boŋ hinne, zama a ga fo, Inda ay ga koy, iri ši hin ka koy? And said to them, You are from below, I am from above, you are from this world, I am not from this world. Ay goy war se kaŋ war ga koy moo war ɲaŋyaŋ ra, zama war si goy bine kaŋ ay ti, war ga koy moo war ɲaŋyaŋ ra. Ayo ga caw se: Ni ti wane? Nda Yesu fo iri se: Bine kaŋ ay goo hãa war se. Ay goro war hin boŋ ka hãa nda ka hukum, amma woo kaŋ na ay sanbu goo, a ti cimi, nda ay kala woo kaŋ ay mana a ga, woo ay ka hãa duniya ra. Iri si bay kaŋ a goo ka baaba fo iri se. Isa fo alhali din se alhaali din nga Yesu: Waati kaŋ war ma tonton Adama Hiino din, waati din war ma bay kaŋ ay ti ay, nda ay si koy foo tee ay boŋ ra, amma sanda nga ay baba na ay caw, ay ga hima wey. Nda wala kaŋ na ay santu ɲaŋ ay ga, Baba ši ay yaamar ay boŋ se, zama ay ga haya kaŋ ga a zaama ka tee fo. Wey kaŋ a ga hãa, boŋ beeray n ka bine a ga. Isa ga fo kaŋ Žuwif yaŋ kaŋ ga guna a se: Ši war na zaama ay hawsay ra, war ga cindi ay karandey, nda war ga bay ma bay hãnnaa, nda hãnnaa ga war yaamar. Iri zaabi ne se, ir ga Abrahamou zuriyaa nda ir ši bayi boŋ se ka zama albaasu

taagaa, mate ni ga batu wala ir ga zama albaasuyaŋ? Isa na boŋ se i ra: Takaa takaa, ay ga waani war se kulu wane kaŋ ga hinna zunubu, a ga cebe zunubu baŋ. Amma baŋa si cindi nda goro ra har abada, ize din cindi har abada. iza sanda ize taaga ir ma tontandi, bi gaakašinay ir ga koy Ay bay kaŋ Ibrahiima zurma nda, amma war ga ceeci ay tunandi, zama ay kalimaŋnaŋ ši tee war ra. Ay wane ay guna ka ay baba ga ay fo, nda ši kala wane ši guna ka ši baba ga ši tee. Ey kaŋ nda ey fo a se: Ir bi Iburahiima ti. Isa ga waane se: enda war ka Ibrahima izey, war ga ma Ibrahima goyey tee. Sohõ nd'ir gaa ceeci ay ka wu, woto kaŋ goo ir se ay ga alhakiika koy, kaŋ ay mana Irikoy ga. Woo Ibrahim si tee. Alhaalin ga taarey kaa din baba ga. Iri fo a se alhaali: ir si kaa zama tarey kaŋ mana boŋ ra, ir goo baba foo, Irikoy. Isa kaŋ ne Yesu fo iri se, nda Irikoy baba hin ti ne, hin ga ŋaandi ay ne, zama ay tun ka Irikoy ga fatta nda ay na kaa, kala ay si tun ka ay boŋ ga fatta, amma woo ne ay sanbandi. Mana se war ši ay kaŋ din bay goro? Kaŋ war si hin ka ay nga kaŋa hundu. Alhaabu, Iblis baaba ra, nda alhaabu ga baa ka alhaabu baaba boŋ-yaarey te. Wono ti ka adama-woykey na bine ra, nda a si taaray ra gaabu, zama taaray si a ra goo; waati kaŋ a ga beena laabo fo, a ga beena a boŋ se ra, zama a ti laabo-beenakaw nda a baba. Ay kaŋ ne alhakiika šenni ra, war ši ay ga bine. Wane nda war ra ga iri ay tonandi laabo boŋ ga? Amma nda ay goo tiinandiyan, mana se war si ay batu? Wey kaŋ Irji ga hun, a ga Irji kalimayzey mana, adinan war ši mana, zama war ši hun Irji ga. Yahudu-ize n'ka jaabi alhaali nda ka fo a se: Mana ir ga fo takaa wala ka nga ne Samaritan nda ka nga ga aljana tondi? Isa jaabi: Ay ši aljanaa kaŋ, amma ay ga baba-ay boŋ, nda ey ga ay maana-

ɲaŋ. Ay amma ay si hãa ne ga baa ay boŋ, amma wane ga hãa nda ga šintin. Truly, truly I say to you, if someone keeps my word, they shall never see death. Alhayu Yahudu kulu fo a se sohõ: Sohõ ir ga bay kaŋ ni ga aljana kaa. Alburahima ka muru nda annabey kul, nda ni ga waane, aga nda boro foo ka ay hantum kaafu, a si hinji fow ga dandi har abada. Mana ni ka bora ka bay ni boŋ baaba Ibrahima, wane ka fow? Nda annabey kulu muu, wane kaŋ ni ga ni boŋ hima? Isa n'ka jaabi: nda ay ga ay boŋ hima, ay boŋyan si koy fooyaŋ; ay baba ne ga ay boŋ hima, wane ir ga fooyan kaŋ Irikoy ir ta ne, nda ir si ay bay; amma ay ga ay bay. Nda amma ay ga fo kaŋ ay ši a bay, ay ga zama war boŋ alhakiika-yaaɲaŋ; amma ay ga a bay nda ay ga a šenni tun. Abraham, ni baaba, na murna ka dii ay zaari, nda a na dii, nda a na murna. Alhayu Yahudiyankoyo se nda alhaaloo: Jiiri hantanjiiri mana ka too hin, nda ni ga Ibrahiima guna? Yesu no kaŋ se: Ay ga hin war se ka tammahaq tammahaq, Iburahiima dam ka tee, ay ga cindi. Iri na ka hantey kaŋ ka tee ka šii a ga. Isa ga ka tugu, nda a fatta ka boo laabo ganda ra, a ka taa iri ganda ra, nda a koy wane.

9

Nda a ga wane, a guna wala foo kaŋ ɲaŋandi ka hun a yobo ra. Nda kaŋ kalisi-ize n'a hãa, i ga yaayi: Maalamey, wane n'a yunbu kaa, wane hinne wala a zama-ize, hala a ka haɲaa ka duu? Yesu n'a hãa: Si woo hin ka taarey kay, si a baaba-ayyey hin ka taarey kay, amma Irikoy goyey ga bande a ga. Ni ga hima ka goy

bayhayaŋ kaŋ wala kaŋ no ni hala zaari waati ti, zama iji ga kaa, waati kaŋ baa si hin ka goy bayhayaŋ. Waati kaŋ ay ga duniya ra, ay ti duniya haŋa. Woo kaŋ fo, a too bine ka a hima boŋo ra, nda a tee boŋo nda a too ra, nda a šendu boŋo ra ka koy kaŋ din kaŋ ize ra, nda a fo a se: Koy ka war Silowam haŋ ra, kaŋ šii ne santu. A koy nda a ka šintin, nda a koy nda a ga guna. Jiran-ize nda wey kaŋ ga dii a te ka ben, kaŋ a ga guna ka ben, ka tee: Mana woo ti ne kaŋ ga zumandi nda kaŋ ga waani? Woyize kaŋ ga yaafo ka ayo ti; woyize tanday ga yaafo ka a ga bara nda ayo. Wono kaŋ na caw kaŋ ni ti. They were saying to him therefore, How were your eyes opened? Woo kaŋ ka foy, boro kaŋ se Yesu too ra a taarey tee nda a ga ay yey-ey ra, nda a ga ay se, koy Silowam haabu ra ka war. Ay koy nda ay war, ay guna hin. I koy ne se: Manti nda a ga? A ga caw: ay si bay. Ey ga a guna Farisiyey boŋ se, wey kaŋ goy-kaaŋ te. A ga koy sabat waati kaŋ Yesu na boobo di hin nda a na a ɲaawey da fatta. Sanda kala, Farizayaŋ bi da a hãa kaŋ a guna dii. A fo ka ne se: a na boŋo ka te ay yiiri ga, nda ay ka kasa, nda ay ga guna. Alhaali, Fariziyen boŋ fooyaŋ ka tee: woo addunan si kaa Irikoy ga, zama a si sabatoo hima. Weyboro ga yaayi: mate ne boro kaŋ ga hinka ne ga hin ka alaamarey wey tee? Nda beeyan kaŋ ga kaa ey game. Iri n'a fo kaŋ din se taagante: Ni, ma fo kaŋ a se, zama a na ni yiiri feeri? Amma a fo kaŋ annabi ti. Žuwifey ši bine kaŋ a ga, kaŋ a tun ka dii nda a ga hima ka guna, har sanda i ye a baaba-aaday nda ka dii ka guna, wici nda i ga šenni i se: woo ti war ize, wala war ga šenni kaŋ a tun ka dii ka hima? Wane sanda a ga guna sohõ? A ɲaŋandi nda i boŋ-ize nda i fo: ir ga bay kaŋ woo ti ir di nda kaŋ a jindi a ga hin-te; amma sanda woo sohõ a ga guna, ir ši bay,

wala ŋa na a yiize feeri, ir ši bay; a boŋ goro di, a hãa, a boŋ ga kaŋ a boŋ ga waani. A ɲaŋ-ize na wey kaŋ fo kaŋ iza ra goy Yahudu yey, zama Yahudu yey na bine ka tee nda kala nda neŋ kaŋ ga a yaamar Almasiihu, a ga kaa ka hun laada ganda ra. Wane sababu wey a baabawey nda a ŋaawey fo ka ɲaŋ kaŋ a ga boŋ, alhaalin waažibay a se. Iri na wii din taare din jine ra din hinka kaŋ tun ga koy goykaw, nda iri na fo a se ka baa yaamar Irikoy se, ay goo kaŋ din hinka woo ga koy zunubukaw. Ɲaŋ kaŋ a jaabi nda a fo, wala a ga hin ka a ti zunubukaw, ay si bay, amma ay ga bay foo go: ay kaŋ ga hin ka ay ga guna, sohõ ay ga dii. I nga koyne fo a se: Wane kaŋ a tee n'i se? Wane nda a ka war ɲaŋandiyaney feeri? A kaŋ ir se: Ay n'a fo war ga hẽ, nda war si a hundu; mana war ga baa ka a hundu koyne? Mana war ni ga baa ka zama a karimaw? Ey na a maana nda ey fo: Ni ti boro woo kaŋ, amma ir de, ir ti Musa kaŋ borey. Ir goo ma kaŋ Irikoy n'a fo Musa se, amma ir ši goo woo ti a hun. Nda boŋ din kaŋ nda a fo iri se: Adinan kaŋ ga hima wala iri si bay nda a hun ka, nda a feeri ay ize. Ir ga bay amma yuŋubey ra Irikoy ši ir jiira, amma nda alaa wane ka Irikoy kokorandi nda a ga a boŋ tee, wane bande Irikoy ga a jiira. Hala ka bine, ši goy kaŋ wala foo ka bii wane ya feeri boro kaŋ ga duu nda duuyan. Amma woo si tun ka hun Irikoy ga, a si hin ka haya foo tee. I ay ka wo se a se: Laasaabu ra ni haŋa kul, nda ni ga iri cebe? Nda i na a kori kate. Yesu na hima kaŋ i na a koy boŋ, nda kaŋ a na a duwandi, a fo a se: War ga bine Irikoy Hiino ga? Woo din zaabi nda a fo, Amma wane ti, Yerkoy, hala nga ma bay ne ga? Yesu ga yaafo a se: Nga guna a, nda woo kaŋ ga hãa nda nga ɲaŋ, woo ti. A din ka ɲaŋ: Ay ga batu, Yerkoy, nda a ka a boŋ. Isa na kaŋ: Ay

na kaa adduɲɲa woo ra hukunci se, ka wey kaŋ si guna ba, i ma guna, nda wey kaŋ guna, i ma zama dobu. Nda Farisiyaŋ boŋ wey kaŋ goo nda hinza ra, i mana wey boŋ, nda i fo ne: Ma ir goo ma nda? Isa n'i yaabu se, Izo war na gaa ka koy su, war si hin ka duu laabo. Amma sohõ war ga yaabu kaŋ war ga guna, war laabo ga cindi.

10

Tammantaray, tammantaray, ay ga waani war se, wala kaŋ si koy warga ra albeeri koyra ga, amma kaŋ ga koy tonton bande, wono ti goy nda hugu; amma wala kaŋ ga koy warga ra, wono ti albeeri šiikaw. Wono no alhaalikaw ka kaa feeri, albeeri kulu ka a šenni ji, a ka a boŋ albeeri kulu woo ka ne hima nda maa, nda a ka ne kaa. Nda waati kaŋ a ga a boŋ allaaji-ize kuru, a ga koy ize gaa ra, nda allaaji-ize ga a taafu, zama ize ga a moora bay; amma bande wane se, ize si a taafu, amma ize ga guuru ka hun a ga, zama ize si bande wane-ize moora bay. Isa fo woo laabo woo iri se, amma ayo ši bay tína kaŋ a ga hãa iri se. Yesu ka ɲaŋ din ka fo iri se, kaŋ kaŋ, nga goo war se nga ti koyo albijaaji ɲaŋ. Kul wey ka kaa nga yaamar, borey yantey ra nda borey kaŋyey ra; amma allaale ši i hãa. Ay ga alhali woo, nda ay ra boro foo ka huru, a ga kisandi, a ga huru nda a ga fatta, nda a ga ɲaŋa duu. Guna-kwaray si kaa iri sanda ka a ga hinka nda a ga yanka nda a ga halaka; ay na kaa ka boro-ize ga dumi soro nda ga dumi ka bere. Ay ti alhaali hennante. Alhaari hima no a hinne ka a yendu tonton di albaasu yaŋ se; barantaakaw din nda a si go alhaari,

wey albaasu yaŋ si go a tun boŋ, a ga guna kurma no a ga kaa nda a ga albaasu yaŋ bine nda a ga dira; nda kurma ga baŋ yaŋ nda a ga albaasu yaŋ firka. Amma goy-boŋ-kulu woo ka firji, zama a ga goy-boŋ-kulu ti nda albeeri yaŋ si hima ka kaŋ a ga. Ay ti alhaali hima, nda ay ga bay ay tontoney nda ay ga bay-andi ay tontoney bande, sanda Baba ga bay ay nda ay ga bay Baba, nda ay ga da ay ruuhu alhaali biirey se. Nda amma ay goo allaaji wey si tun ka bine woo ra, nda ay ga hima ka wey kulu ne zaa, nda i ga ay šenni mana, nda ga zama allaaji foo, šefu foo. Wane sanda woo, baba ga ay bine, zama ay ga ay ruhu tonton, hala ay ga a zaa koyne. Boro si kaa a zaa ay ga, amma ay no a da ay boŋ ga; ay goo izini ka a da, nda ay goo izini ka a zaa koyne; woo yaamaroo ay na zaa ay baba ga. Kaakaw kulu wala a koy Žiifi boŋ ra Yahudu yey ra, wane-ize ninze se. I war ka caw amma booboyaŋ kaŋ war ga hun iri ra: Aljana goo nda a ga waasa, mana war ga a šiiɲaŋ se? Woyboro kaŋ nda: Wey kalimayzey si ši albaɗa kaŋ jinne n'a zaa ra. Jinne si hin ka ɗooru-izey gaa fatta? Dedication din tun Alkadessu ra, nda a tun hebu; nda Yesu din ka taamandi Aljana goy ra Sulemani zaara ra. Alhayu Yahudu kul n'a kaŋ nda n'a se ka fo a se: Har waati wane n'ga hima ir ɲaŋo? Nda ni ti Almasiihu, fo ir se nda gaakašinay. Isa na kaŋ se i se: ay na fo war se, amma war si goy; goyjinawey kaŋ ay ga koy Ay Ba maaŋo ra, wey ga batu ay ga; amma war si goy; zama war si tun ay yoobey ra, sanda ay na fo war se. Albaasu nda ay tontoney ka ay kaabu mooru, nda ay ga ey bay, nda ey ga ay taagu, nda ay ga ey noo jinayyaŋ binna, nda ey si hal abadan, nda boro kul si ey kaŋ ay xanjiyan ra. A baba ne, wala kaŋ na hima ne se, ka bora kulu se, nda baa si hin ka zaŋ ka hun ka taa

a baba ne jinde ra. Ay nda baba goo ra cere foo. Alhaalin kaŋ goy taabatey, Žiifey na taabatey zaa koyne ka a ga. Isa ga hãa se: Wala kaŋ ay ga hin war se ay baba ra, wala foo no war ga ka ay ga hargay nda taarey? Yahudu-ize kaŋ zaabi ne se ka fay: Alhaalin goykaw hima ra, mana ga hin war ka hargay ni, amma alhaalin Irkoy ize-taray ra, nda wala ni, war kaŋ ga too addunan'ize, war ga too war boŋ Irkoy. Yesu kaŋ zaabi iri se: Ši mana hantum war alhaamiši taaga ra wane, Ay ga tee, war ti Irikoyey? Alhaalin a fo iri koy se, kaŋ Irikoy šenni koy ir ga, nda šenni ši hin ka ben, kaŋ baaba na suubu nda a naagu duniya ra, war ga fo kaŋ ay ga Irikoy maana, sabbu ay fo ay ti Irikoy ize? Amma ni mana tee ay baba goyo-izey, war kaa ay bine; amma nda ni ga tee, nda war kaa ay bine hala, war ga bine goyo-izey, amasandi war ma bay nda war ma bine kaŋ ay baba goo ay ra nda ay goo a ra. Iza ga ceeci kala sanda ka kaa a, nda a fatta iza ga ra. Nda a koy koyneUrdun hawsa, zanka kaŋ Yaxya na batisma too filla, nda a zaama yan. Nda booboyaŋ ka kaa nga se nda ka fo alhaaloo Yahaaya si alaamat kul mana tee, amma haya kul kaŋ Yahaaya fo nga ga kaŋ, woo kul na gaakašinay. Nda bande cere kaŋ ŋaŋ a se.

11

Wani neɗɗo mo ga hima, Lazarus, ga tun ka hun Bethany, addu Mary nda Martha mo ga cindi. Maryam woo kaŋ na Yeesu boŋ-boŋ tuurandi ne tura nda a kaŋ na a tondi kuusu ne a šii-karey, woo din Lazaari kaŋ na goy. Alhaara kaŋ, weyboro ŋan koy ne

ga ka fay, Yerkoy, dii, wane kaŋ n ga bine, a ga hima. Amma Yesu na a ji, a ya ce, wannan rashin ƙarfi si ɲaŋandi ga mutuwa ba, amma ga ɗaukakar Ubangiji, domin a ɗaukaka Ɗan Ubangiji ta wurinta. Amma Yesu na Martha, a weyboro nda Lazaare zama. Kaŋ da a ji kaŋ a goy, wala a zaama nungu kaŋ a ga a ra hiyo hinza; amma bande woo, a fo karantakaarey se: ir ma koy Yahuudiya ra koyne. Karandikaw fo a se: Rabi, sohõ Yahudiizey ga baa ka ni fondo nda tarey, nda kala ni ga koy hõ? Isa na zaabi: mana si goyyan taaci gaa te alhinu ra? Alhaalin nda borey foo ka taaru zaari ra, a si ɲaŋandi, zama a ga dii adduŋŋa woo haŋ; amma alhaalin nda borey foo ka taaru jiiri ra, a ga ɲaŋandi, zama haŋ si goo a ra. Woo kaŋ ne, nda woo koyro a ga waane iri se: Lazaari ir embaari din ɲaŋ; amma ay ga koy hala ay ka a hawandi. A boŋ-izey nga caw din: Yirma, nda a ga hundu, a ga taarey. Isa nd'a kaŋ Yesu ga hãa hinne boŋ tarey ga, amma wey nd'i ga miira kaŋ a ga hãa hinne boŋ hiino ga. Sanda wala Isa na kaŋ se iri ga nda gaakašinay ra: Lazaari na koy, nda ay ga boonandi war še, war ma hin bay, zama ay mana tun ino; amma ir ma koy a ga. Toma wane din turu Didymus fo kaŋ se nga boŋ-karandikey se: Iri ka taa da ir kala hala ir ka muu nda a. Isa Yesu na kaa, a hima a dii wala a ga goro jine affu ka ben kaburu ra. Betani na tee Zeruzalemi koyo sanda kilomeeturu foo taaci, nda Yahudu booboyaŋ koy Marta nda Mariyam ga ka iri jine iri ɲaŋ se. Marta sanda, nda a ji kaŋ Yesu ga kaa, a ɲaŋ a ga; amma Maryama na caw ra goro. Marta fo kaŋ Yesu se, Yergoy, nda war ga ne ne, ay ɲaŋo si mana kuuru. amma nda sohõ, ay bay kaŋ boro koyo wey ɲaŋ ay ga hãa Irikoy, Irikoy ga too ay se. Yesu ga ne kaŋ, ni ɲaŋ ga koy taaray. Martha a fo a se: Ay bay kaŋ a ga

kaa tasandi huŋuroo zamanoo ra, huŋuroo kokorantaa ra. Jesus na kaŋ se, ay ga tun ka sohõyan nda ka hinyan. Wala kaŋ ga bine ay ga, hala ni a ka muru, a ga hima; nda kulu wala kaŋ ga hima nda ga bine ay ga, a si muru abada. Ni ga bine woo? A ga caw a se, ayyo, Yerkoy, ay ga habu nda ay ga goy kaŋ ni ti Almasiihu, Ize boŋ, Irji boŋ, woo kaŋ ga kaa adduŋŋa ra. Nda wey kaŋ ay fo, a koy nda a wii Mariyan wey ga a kanba hinne sutura ra, a fo: I jiirakaw ga ne nda a ga wii hin. Woo kaŋ a ji, a koy sabu nda a kaa nga ga. Amma Yesu mana koy adduŋŋa ra hala, a goo nda nungu kaŋ Martha na a sabu. Alhayu din Žuwifi yaŋ goro nda ize, kaŋ ga cindi nda ize boro-wane ra nda kaŋ ga ize laasaabu, kaŋ ga Mariyan guna kaŋ ize sabu nda ize tun nda ize fatta, i ize koy, i ga fo kaŋ ize ga koy hantum-wane ra hala ize ma yoow hinne. Maryama sanda, wala a kaa Yesu goro, a guna a, a diru a tondi ga, a ga fo a se: Yaa Maajiya, nda ka na ne, ay ɲaŋo si mana kuuru. Isa sanda ka a guna ɲaŋ ka yaabu nda Yahudu kurey kaŋ na kaa nda ɲaŋ ka yaabu, a fondo a hawsa ra nda a hima a boŋ, nda a fo: aniɲaŋ war n'a jinji? A ga yaawo se: Yergoy, kaa nda dii. Jesus wept. Alhahabu yahudu kulu kaŋ fo: Dii wala a ga a hima; amma wey fo ka bine ey ra: Wane nda, wane kaŋ feeri ka a ga ize feeray, a ši hin ka tee wane nda hala a ši muu? Jesus albaada, ka tee ka zaari hinne boŋ ra kala, a na kaa kaburu ra. Amma kaburu goo duu, nda haya goo ka zaari a boŋ. Yesu ga yaafu: Hari taarey. Marta, wey ka muru nda kala din bine, a fo a se: Yerna, a n'a boncandi hala sohõ; zama a ga hinka jirbi fukoy. Yesu ga yaafo woo se: Mana fo war se alhaalin ka nga hima, nga ga dii Irikoy ɲaŋa? Iri koy da kaŋ hantum boŋ woo kaŋ mey kwaara no ga jinji. Amma Yesu na a yiiri tonton beeri ga nda a

fo: Baba, ay ga bayrandi ne zama ka ji ay. Ay amma ay bay kaŋ ne ga ay koy nda fo takaa, amma albaasu boŋ kaŋ goo cindi ay fo, walasa i ma hãa kaŋ ne n'ay sanbu. Nda wey ka ne kaŋ zaabi, a ye taaray beeray ra: Lazaare, ka zo hinka! Nda woo kaa fatta, woo kaŋ muu, a tondi nda a bine ka kaŋ nda zaarey, nda a yeeji ka kaŋ nda zaarey kul. Yesu no se boŋ: A ka a koy nda a bine ka a koy. Alhafu booboyaŋ din Žiifey ra, wey na kaa Maryama ga nda wey na guna wey Yesu na tee, i na bine a ga. Wala kaŋ, iri boŋ ra kaa Farisayaŋ do nda ka waane iri se hay kaŋ Yesu n'a tee. Alhaalin booboyaŋ nda Fariziyen na kanbe margandi sanda, nda i gaa fay: Ma ga tee wane, zama nda wane ne, boro woo ga taarey booboyaŋ tee? Nda ir na kay a hinne wane, borey kul ga hãa a ga, nda Roomi-ize ga zo, ir ra taarey nda laama ga ka. Amma foo wey nda iri ra, Kayif, boŋ-saaxiiri kaŋ ga caw jiiri kulu sohõ, a fo iri se: war si bay fooyaŋ, nda war si laakali kaŋ a ga nafa ir se foo wey ne ka fay jama ra se nda laabo kulu man bine. Amma woo si kaŋ a boŋ se, amma zama a go ka annabi-boŋ beeri din na, a annabi-kaŋ fo kaŋ ne Isa ga hima ka kuu jama din se, nda si jama din hinne se ba, amma ka Irikoy ize yaŋ kaŋ ɲaŋandi ka kanbe foo. Kaŋ woo zaari ra, i ga hima-hima ka a huu. Alhaala Isa mana tee ka taamandi nda juraytaray Yahudu izey ra, amma a koy kaŋ, a hun labu kaŋ ga cebe farga ra, a hun labu Efrayim wane kaŋ ga weena adduŋŋa, nda a cindi hinne nda a boŋ-izey. A tun nda kala Yahudiyankooy ɲaŋa, nda booboyaŋ ga koy Yerusalaama ra ka hun labu ra ɲaŋa se ka bay hima boŋ se. Alhali kaŋ din guna Yesu nda kaŋ din fo boŋ-boŋ se din taagandi Ize ganda ra: Manti kaŋ hin ga hima, kaŋ a si kaa batu ra? Boŋ-izey nda Farizayey ka hima di alhukum kaŋ wane

kul kaŋ ga bay nda alhaaloo kaŋ a ga cindi, a ga hima ka bayrandi, adiši i ga hin ka a zuu.

12

Alhafo Yesu na kaa Betani jirbi too pasika ra goyyan hin, nda Lazar kaŋ mee ra, kaŋ Yesu na fatta hinne ra. iri din tee nga dinner ɲaŋa, nda Martha din goy, amma Lazarus foo ti din ka zaŋ nda nga. Alhamaadu, Maryama na kaŋ, a na libo kulu foo hinza naardu taagante nd'a ga hima ka Yesu kaŋey ɲaali, nda a na kaŋey ɲaali kokosu nda a šinkey. Allaakuma na too ka bon hinza woy se. Alhabeeri din, a kaŋ foo ka hun a jemma-izey ra, Yahuuda Simɔŋ Iskariyooti, woo kaŋ ga baa ka a ɲaandi, a fo: Mana se woo turaarey ši neeray taasuuje darga albaasu ra nda ka ɲaandi fakirey se? A fo woo sanda ti wala kaŋ a ga hima gaa-izey boŋ se, amma kaŋ a ti guna ne, nda a ga hargay-kulu goo, nda a ga hayiizey kaŋ i ga tonton a ra zaa. Yesu fo alhali: Bine woo, a ga han zaari too nga kuukantey ra woo ka kaa. Albaasu faalantey ra, alhali ga hima war ga nda ey boŋ, amma ay si hima war ga nda ay boŋ. Alhamaadu bere kaŋ ga hun Žuwifey ra i bay ka a ga yan, nda i kaa, mana Yesu hinne se ba, amma ka Lazaare guna kala wane kaŋ a na a hunkuna ka hun meerey ra. Amma laasiida beeri kaŋ ra ka tun ka Lazaari hoy, zama Žufu booboyaŋ ga koy a filla nda ga bine Yesu se. Jine koyboro, jama beeray kaŋ kaa ka na salla ga, i n'a hundu kaŋ Yesu ga kaa ka na Zeruzalemi, i n'a too tamar-ize korey nda i n'a fatta ka kaa ka dii ɲaŋ, nda i n'a ɲaŋ: Hosanna, albarakaa ga ne kaŋ ga kaa Goykoy

maa ra, Israyila maakey. Isa na duu boro jinay kaŋ, a zama a ga, sanda kaŋ se hantum ne: ma taray, Siyon jinde; ay ne war boŋ kaŋ ga kaa, kaŋ ga zama boro jinay jinde ga. Wey din ma ši bay kaŋ taarey din se a boŋ-izey. Amma waati kaŋ Yesu na boŋyan, wala din kafo alhaaley din kaŋ wey din na ŋwaari a ga, nda wey din na tee wey din se a se. Albaakoy din tonton kaŋ din ga cindi nda alhaaloo waati kaŋ a na Lazaare wii ka hun kaburu ra nda a na a yaamar ka tashi ka hun meerey ra. Wala din nda, jama boŋ na a gaabandi, zama i na mana kaŋ a na alaamaɲaŋ tee. Farisiyey boŋ se kaŋ i ga fay i boŋ se: war ga guna kaŋ war si nafa saabu koyne. Dii, duniya kul na koy nda a. Wala boŋ Greki fooyaŋ kaŋ ga koy hawsa ka boŋ ka subay ɲaŋ ka di hari. Wey boŋ da kaa Philip kaŋ ga hun Bethsaida Galilee ra, nda i ga hãa a se i ga fo: Yaamar, ir ga baa ka Yesu guna. Filiipu na kaa nda a ga fo Andaraasi se, nda kala Andaraasi nda Filiipu ga fo Yesu se; amma Yesu na ɲaŋ kaŋ ngi se a ga fo: waati kaa kaŋ ga hin ka adama ize ma boŋ. Gaakoy gaakoy, ay ga waane war se, alhaalin kala iri koy foo kaŋ nga ka hun dundu ra ka muu, a boŋ hinne ga cindi. Alhaalin kala a ga muu, a ga jinde booboyaŋ zaa. Wane kaŋ ga boŋ a hinza, ga kaa a goy, amma wane kaŋ ga ɲaawi a hinza duniya woo ra, ga kaa a hinga hin abadaa ra. Alhaalin nda wane ka ay bayrandi, a ga ay ɲaŋandi, nda inda ay goo, ine nda ay bayrankaw ga tana, nda alhaalin nda wane ka ay bayrandi, Baaba ga a boŋ-ize. Sohõ ni hinne din taagandi, nda wane n'a fo? Baba, gaabu ay saaha woo ra. Amma wala nda woo ra, ay kaa waati woo ga. Baba, ka war maaɲa boŋ. Alhamaadu koy na kaa bine, a na fatta ka hun: Ay na boŋ te nda ay ga boŋ te koyne. Alhafo kaŋ na taagandi nda kaŋ na mana, a ga fo kaŋ arkaasu

koy; weyboro ga fo: alhabar-zaakaw na kaŋ a se. Yesu ɲaŋ nda a fo: Si mana hin ay se woo moora kaa, amma hin war se. Sohõ ti duniya woo hukunci waati, sohõ duniya woo borey ti kaa tu hẽndi; nda ay, alhaalin ni ay ka ben ka bora duniya ra, ay ga boro kul zaa ay boŋ. Amma a fo woo ka hawgay wane alkawal woo nda a ga hima ka kuu. Jama kaŋ zaabi a se: Ir ga hãa sariya ra kaŋ Almasiihu ga cindi har abada, nda mate ŋa ga fo kaŋ war ga hima ka adama ize ga tonton? Wane ti ne, woo adama izey? Isa kaŋ Yesu fo iri se, waati kacca hinne haŋ ne ga cindi war ga. War ka taaci fo war ga haŋ ne, waati kaŋ duhu ši war zaa. Nda waati kaŋ ne ga taaci duhu ra, a ši bay fo a ga koy foo. Hala nd'i gonda haŋ, i bine ka haŋ ra, wala i ka zama haŋ ize. Iza kulyaŋ wey Yesu na kaŋ, nda a koy ka tun iri ga. Alhamate kaŋ a na hantumey woy tanji ey ra, ey si a ga bine, wala Esaayi annabi ne kalima hun ma ben, kaŋ a fo: Yerkoy, ŋga na ir haŋyaŋ ga bine? Nda Gooru goro wane se nda a bangay? Wone se iri, i si hin ka bine, zama Esaayi na a fo koyne: a na i yiiri binde nda a na i bine goonu, alankabar i si ga guna nda i yiiri nda i si ga faham nda i bine goonu nda i si ga yeeji, nda ay ga ma i saabandi. Wey kaŋ Izayi ne fo waate a na dii a hinza nda a ne hãa a ga. Amma kala, boŋ-izey ra goy ka bine a ga, amma Farisiyey ra, ši ka fatta, waati kaŋ ši ka kaa ka hun laada ganda ra; zama ka bine adama izey boŋ ka bori Irikoy boŋ. Yesu nda a ɲaandi nda a fo: wane kaŋ ga bine ay ga, a si bine ay ga, amma a ga bine wane kaŋ na ay sanba ga, nda wane kaŋ ga ay guna, a ga guna wane kaŋ na ay sanba ga. Ay haŋ ka duniya ra, wala kul nda kaŋ ga baa ay ra ga hin ka tee duhu ra. Nda boro foo ka ay kalimayzey mana nda a si bay, ay si a hukumu; zama ay si kaa ka duniya hukumu,

amma ka duniya kisandi. Wane kaŋ na ay kaabu nda kaŋ ši ay kalmawey zaa, a ga ɲaŋyan foo kaŋ ga a hukumu; kalma kaŋ ay n'a fo, wono ga a hukumu zaari kokorante ra; zama ay ši ay boŋ se ay n'a fo, amma Baaba kaŋ ay sanandi, a boŋ se n'ay se amariya, ay ga fo wane nda ay ga hãa wane; nda ay bay kaŋ a amariya ti hin abadan. Wey kaŋ ne ga hãa sanda, sanda alhaalin kaŋ ga hãa ne se, ne ga hãa wey sanda.

13

Alhafo nda alhiini kaŋ Paaska, Yesu bay kaŋ a waati kaa kaŋ a ga koy ka hun adduɲŋa woo ra ka taa Baba ga, a kaŋ hima a boŋyaŋ kaŋ ga adduɲŋa ra, a hima ey hala koyjinehere. Nda suba koy, Iblis na kaa tonton Yahuuda Simoon Iskariyot zugu ra kaŋ a ga a ɲaandi, Yesu na bay kaŋ Baba na haya kul noo a se a nungu ra, nda kaŋ a na hun Irikoy ga nda a ga koy Irikoy do, a na tashi suba ga nda a na a doonay kay, nda a na taaray zaa a na a koongu. Sanda a ji haman ka tun nda basin ra, nda a fatta ka kaayan jiirey boŋ-ize ɲaŋ nda ka ɲaŋ nda taara kaŋ nda a ga guna. A ga kaa Simɔŋ Piyer ga, nda woo din ga fo a se: Yerkoy, ni ga kaŋ ka ɲaŋ ay tondi? Isa alkawal nda a fo a se, woo kaŋ ay ga kaa, war ši bay sohõ, amma war ga bay koyne woo kaabey. Petros ga a se: ka ši ka a kaaŋ ay tondi abada. Isa na kaŋ se: enda ay mana ni šenandi, ni ši tonton goro ay ga. Simon Peter a fo a se: Yerna, mana ay tondi-ize hinne, amma kala ay kanbey nda ay boŋ. Isa ga yaafo a se: Woo kaŋ ga fatta si hima ka a tondi kaŋ ga yaafo, amma a ga boŋ kul, nda war boŋ ga, amma si kul. A goo

nda bay wala kaŋ ga hin ka a dam, alhaalin woo ra a fo, war kul si hima. Waati kaŋ a ka idi boŋ wey ɲaŋ nda a ka too a durey, a ka zama koyne a fo idi se: war ga bay haya kaŋ ay n'a tee war se? Iri n'a too ne a Maalankarey nda a Yerkoyizo, nda iri ga batu senni, zama ay ti woo. Amma sanda ni ay ma hin war tungey, ay wane Yerkoy nda Karandikey, war kala ga hima ka war boŋ-war boŋ tungey hin. Misaali zama ay noo war, alhaalin kaŋ ni ay tee war sanda, war kaa tee; cimi cimi ay ga waane war, baŋa si hin ka bora a borey se, wala saadu si hin ka bora woo kaŋ a santu se. Nda ay bay wey din, ay ga bora nda ay ga hen wey. Ay si war din kulu kaŋ fo; ay bay nda kaŋ ay suuba; amma fondo kitabu kaŋ se ka timme, nda kaŋ ga ɲaŋandi ne nda ay ga kuru, a na a tongu kaŋ tonton ay ga. Daga sohõ ne ga caw war se, abada kaŋ a ka koy, war ga hin ka gaskiya kaŋ ay ti. Gaskiya gaskiya, ay ga waani war se: wala kaŋ ga zaa ɛan tonton kaŋ ay ga koy, a ga zaa ay; wala kaŋ ga zaa ay din, a ga zaa wala kaŋ koy ay. Wey kaŋ Yesu n'a fo kayne, a ɲaŋ taali a haŋ ra, nda a yaamar nda a fo: A goyyan, a goyyan, ay ga wa ši fahamandi kaŋ war ra goo foo ga ay bande. The disciples were therefore looking at one another, being at a loss about whom he was speaking of. Amma kaŋ goo foo wey ka hun Isa karandize yaŋ ra, kaŋ ga duu Isa batu ra, Isa na kaŋ ga bine. Simɔŋ Piyeeri kala yaamar wane sanda a ma hãa kaŋ ne a ga beeri kaŋ ga. Woo kaŋ din ka too Isa margayyaŋ ga, a yi a se: Yerkoy, wane ne? Isa na zaabi: woo ti nda ay ga haŋa kaŋ ay na dunku nd'a na kaa. Nda ka a na ɲaŋandi kaŋ a na, a noo Yahuuda Simɔŋ Iskariyooti se. Nda kaŋ booroo no, woo waati Shaytan na huru a ra. Isa ga a se wane din: wane kaŋ n ga koy, koy ka cahãa. Amma woo si bay kaŋ ši bay ne boŋ kaŋ Yesu

fo a se wey ra, boŋ kaŋ zama-zama goro ra. Kayna boŋ fooyaŋ ga hima, zama kaŋ Yahuuda ga allakaasu kulu koy, kaŋ Yesu ga fo a se, Saabu hayiize kaŋ ir ga waažibi ka batu sallah ra, wala ka a hin hay foo ka noo fukarey se. Woo kaŋ din ka taarey zaa, woo filla ka koy, nda iji te. Waati kaŋ a fatta, Isa ga yaafo, sohõ Adama hiino na boŋ, nda Irikoy na boŋ a ra. Eger Irikoy na goy boŋ ne a ga, Irikoy ga boŋ a ne a boŋ ga, nda sohõ ga boŋ a. Yenkey kaŋyaŋ, ay ga cindi waati kacca nda war ga. Ši ma ay ceeci, nda sanda ay ne Žuwayaŋ se kaŋ nooŋaŋ ay ga koy, ši ši hin te ay koy, nda ay ga ne ši se sohõ. Ay ga hin war kayna taaga fo war ka hima jere-jere, sanda ay na war hima, war kala ka hima jere-jere. Nda wono kulu si bay kaŋ ay ɲaŋarey war ti, nda war ga hima war boŋ-ize ga. Simɔŋ Piyer fo a se: Yerkoy, ni ga koy wane? Isa na kaŋ se a se: nungoo woo ay ga koy, ši hin ka ay taarey sohõ, amma bine hin ga ay taarey. Petros na kaŋ a se: Yerkoy, mana se ŋa si hin ka n'o tonton sohõ? Ay ga ay bi-ize tonton war se boŋ. Isa ne a se kaŋ, Ni ga too ni hinza ka ben ay se wala? Yantaray yantaray, ay ga ne ni se, akurka si ga yiiri fo ni ma ay kanu hinka way.

14

Ši war alhaabu kanbay war ga, war goo bine Irikoy se, nda war goo bine ay se kaa. Ay baba ga ɲaamay ra, jiiri booboyaŋ goo; alhaalin si, ay ga hin war se; ay ga koy war se taaɓo hanse; nda alhaalin ay koy nda ay war se taaɓo hanse, ay ga zaa koyne nda ay ga war zaa ay boŋ se, adiši kaŋ ay goo, war kala ma goo. Nda

nda ni ga koy, war ga bay, nda war ga bay hanya. Toma fo a se: Yergoy, ir ši bay fo ni ga koy, nda wane ir ga hin ka hanya bay? Yesu ga yaafo a se: Ay ti hanya nda gaskiya nda hin'izo, baa si kaa Baba ga amma ay ra. Nda war na bay ni, war ma bay ay baaba kala. Nda sohõ sohõ woo din a bay nda din a guna. Philip ga ne se: Yergoy, ir ma baba ne cebe iri se, nda woo ga bana iri se. Yesu ga a se: Waati kaŋ ay ga hin war ga, nda war ši ay bay sanda, Filif? Wane kaŋ na guna ay, a na guna baaba; nda mate war ga yaayi, Har iri baaba? Ni ši bine kaŋ ay goo baba ra nda baba goo ay ra? Kalimaŋey kaŋ ay ga caw war se, ay ši caw nda ay boŋ hinne; amma Baba kaŋ ga cindi ay ra, a boŋ ga goy-izeyyaŋ hey. Alhaalin ga baa ni kaŋ ni ga ɲaŋ Baaba ra nda Baaba ga ɲaŋ ay ra, amma nda si wala, goyey boŋ se, alhaalin ga baa ni. Tammammay tammammay ay ga waani war se, wala kaŋ ga bine ay ga, goyey kaŋ ay ga tee, a ga tee wey kul, nda a ga tee goyey kaŋ ka bere wey, zama ay ga koy ay baba ga, nda haya kaŋ war ga waažu ay maa ra, woo ay ga tee, amasɔ baba ma dii boŋ ize ra. Alhaalin kala hãa kaŋ war ma hãa ne mana izey ra, ay ga kay. Anda war ni kaŋ, ay yaamariyaŋ kaŋ ni tun, nda ay ga hãa Baba nda a ga boro wane yaamarkayna too war se, hala a ga zabu war ga har abada, Alhaali Alhakiika kaŋ, kaŋ duniya ši hin ka a zaa, zama a ši a guna nda a ši a bay; amma war kala na a bay, zama a ga zabu war ga nda a ga cindi war ra. Si ši war boro nga yaamar nga kaŋ mana ize, ay ga kaa war boŋ. Hala kayna nda duniya si ga ay goro, amma ay ga ay goro, zama ni na bara nda ay ga bara. Wane zaari din ra, iri ga bay kaŋ ni ga ay baba ra, nda iri ga ay ra, nda ni ga iri ra. Wane kaŋ ga ay yaamariyaŋ kaa nda kaŋ ga ey hima, wane ne kaŋ ga ay waani. Amma wane

kaŋ ga ay waani, ay baba ga a waani, nda ay ga a waani nda ay ga ay boŋ cebe a se. Yuuda, wane kaŋ mana Iskaryota, a fo a se: Yerkoy, nda wane koy hin ka war ga war yenandi ir se nda si duniya se? Isa kaŋ nda a fo a se: Amma wane koy hin ay, a ga ay šenni gaabu, nda ay baba ga hin a, nda ir ga koy a ga, ir ga tee hinza a ga. Wane kaŋ si may ɲaandi ay si tee ay kalimayyaŋ, nda kalima kaŋ war ga hãa si ti ay tonton, amma ti Baaba kaŋ na ay sanba tonton. Wey kaŋ ay ga waani war se, ay ga cindi war ga. Amma Yaamarize, Alkawal Saamaante wey Baaba ga sanbay ay maa ra, wey ga war cawandi hay kul nda ga war taarikandi hay kul kaŋ ay waani war se. Laasabu ay taaši war se, laasabu ay tun ay noo war se; si duniya ga noo sanda ba, ay ga noo war se. Ši war batu ka hima, war zumunoo kul, nda ši war ka fiiri. Alhakiika war ji kaŋ ay ga fo war se, ay ga koy nda ay ga kaa war ga; amma war na ay hima, war na ga fara kaŋ ay ga fo, ay ga koy ay baba ga; zama ay baba ka bere ay ga; nda sohõ ay na fo war se jina a ma tee, afo kaŋ a ga tee war ga ɲaandi. Ay si ka haya booboyaŋ fo war ga, zama duniya jine ra, nda ay ra, a si ka hima kala; amma duniya ma bay kaŋ ay ga bine ba, nda sanda ba n'a fo ay se, wane ay ga tee. Alhaalin, an koy ne ga.

15

Ni ti weyni goyize, nda ni baba ti goy-beeri-koy. Kulu bine kaŋ ga cindi ay ra, kaŋ si ga yaabu bana, a ga kaa woo, nda kulu kaŋ ga yaabu bana, a ga hansa woo, adiši woo ga yaabu booboyaŋ bana. Sohõ war ka boŋ ne kaŋ ni ga kaaw ne albarakaa kaŋ ay

n'a yaabu war se. Zaama ne ay ra, nda ay zaama ne iri ra. Sanda ne bine ši hin ka iza a boŋ ra woy beeri kaa, nda a mana cindi woyyan goo ra, adiši war ni, alhaalin war ši hin ka iza war boŋ ra kaa nda war mana cindi ay ra. Ay ti weyno, iri ti kala-kaley. Wane kaŋ ga cindi ay ra nda ay ga cindi a ra, wane n'a ga bere haya beeribeeray, zama ay bila war ši hin ka tee haya fooyaŋ. Alhaalin nda nga kala ne ga cindi ne ga zaama ne ra, a ka jibi boŋ sanda toobi nda a ka kori, nda boro ga ne zumandi nda ne ka ne jibi wuta ra, nda ne ka tun. Alhaalin war na zaama ay boŋ nda ay ɲaŋyaŋ kaŋ ay boŋ war zaama, woo kaŋ war ga baa, war ga hãa, nda a ga kaa war se. Nda wono no Baba-ɲaŋ na boŋ hima, war ma iri yantey booboyaŋ, nda war ga zama ɲaŋ karandey. Kamar uba n'a ga hinne, ay ga hinne war, hima ka taa ay ga hinne ra. Nda war na ay yaamariyaŋ kaaŋ, war ga cindi ay hinna ra, sanda ay na ay baba yaamariyaŋ kaaŋ nda ay ga cindi a hinna ra. Wey kaŋ ay ga fo war se alhaaloo kaŋ ay tun nd'a zaari war ra nda alhaaloo war tun nd'a timme. Wono ti ne yaamar ay ga, alhaalin war ga hima jere-jere kaŋ ne ay n war hima. Haŋa kaŋ ga bora woo haŋa, boro kul si hima, wala boro foo ka a ga ɲaŋ hun a ga barey se. Alhaalin ay ne nga boŋ nda war ga tee kaŋ ay ga war yaamar. Ay si war hin ka ne fondo baayaŋ, zama baayaŋ si šeena ka bay haya kaŋ a borey ga huru. Amma ay n war fondo hantumey, zama ay n ay baba ga ne foy kul kaŋ ay mana, ay n a yaamar war se. Mana war ay n'ay suuba, amma ay n'ay suuba war, nda ay n'ay tee war ka war koy nda war ɲaŋ goy, nda goy din war se ga cindi, ka foo kaŋ war ga waažib baba din ay maa ra, a ga ɲaŋ war se. I nga boŋ-ize kaŋ ne war ma, war ga hima war ga ɲaandi war boŋ. Nda duniya ga

hin boŋ, hin bay kaŋ a na ay boŋ da taagandiri hin ga. Amma war ka tun duniya ra, duniya ga boŋ a yey-ize, amma war si tun duniya ra, amma ay na war suuba duniya ra, woo se duniya ga war ši. Honga kaŋ ay fo war se: baŋa si boŋ ka bisa a borey ra. Alhaalin kaŋ ay n'a hanse, iri kala ga war hanse; alhaalin kaŋ ay se batuŋo koy, iri se kala ga war se koy. Amma wey boŋ kul ga tee war se sabbu ne maa hima ra, zama si ši bay nda wane kaŋ na too ay. Ŋa mana kaa nda ay mana kaŋ se iri, iri si hin laabo; amma sohõ iri si hin fondo kul iri laabo ga. Wala kaŋ na hinza nda, a ga hinza baba-ŋ kul. Aga ay kaa goyey woo kaŋ boro fooyaŋ mana tee i ga, alhakiika kaa se boro fooyaŋ mana tee, wala boro fooyaŋ kaa se boro fooyaŋ mana tee, amma sohõ ra i na guna nda i na ŋaacandi ay nda ay baba. Amma ka kalima kaŋ ŋa caw i boŋ alhukum ra kaŋ ga hima, ka ne i n'ay ŋaaci bila sabu. Amma waati kaŋ gaaŋaŋkaw kaŋ ay ga kaa hima war se Baba ga na, Alkawal Alhakiika kaŋ ga fatta Baba ga, woo ga kaa šeede ay ga; nda war kala ga šeede, zama war goo ay nda filla tunandi ra hare.

16

Ay ga caw wey kaŋ war se war kaa fondo. I ga yan war te outcasts, amma saaha kaŋ ga kaa kaŋ kala wane kaŋ ga war wu a ga hima kaŋ a ga batu tee Irikoy se. Nda i ga tee wey, zama i si bay baba wala ay. Amma ay goy wey kaŋ war se, waati kul ga kaa waati din, war ga hin ka a goy wey tonton kaŋ ay n'a fo war se. Amma wey kaŋ ra, ay si ne war fo ka tun ra, zama ay goo war

ga. Sohõ amma ay ga koy wala nda wane kaŋ na ay sanbu, nda war ga baa si ay hãa, Manti ay ga koy? Amma zama kaŋ ay na haya hinne war se, bine na war zugu ma. Amma ay ga hãnnaa kaŋ fo war se: a ga nafa war se ay ma koy. Alhaalin ni ay si koy ba, Yaamar-ize ši kaa war ga; amma ni ay koy ra, ay ga a sanba war ga; nda a kaa kaŋ, woo ga duniya yaamar zunubey ga nda timmantey ga nda hukuncey ga. Alhaŋ bine ra, zama kaŋ si goro ay se; alhaŋ hima-hima ra nda, zama kaŋ ay ga koy ay baba ga nda war si ga hin ay; alhaŋ hukunci ra nda, zama kaŋ addunia woo boŋ-izey na hukunci. Hala ka caw boo ga hin war se alhaaloo, amma war si hin ka a duu sohõ. Amma wala woo ga kaa, woo Alkawal boŋ-izey, a ga war ay ma hala goy boŋ-izey, zama a si kal a yenandi ra, amma hayiize kaŋ a ga mana, woo ga kal, nda hayiize kaŋ ga kaa, a ga yaamar ay se. Woo din na boŋ dam, zama a ga too ka hun ne ra nda a ga yaamar war še. Kulu kaŋ baba goo n'da, ay tontey ra. Woo se ay fo ɲaŋ kaŋ a ga ka ay ga nda nd'a ga yaamar war še. Kayna kayna, si ga guna ay, nda kala kayna kayna, ga guna ay, zama ay ga koy baba ga. A zaari alhaali, kaŋ a ceecikaw ra, boro foo ga hãa boro foo se: Woo kaŋ a ga waani ir se, Taarey foo nda aw si ne ga guna, nda kala taarey foo nda aw ga ne ga guna, nda Ay ga koy Baaba ga, woo mo ti? Ibo ga yaafo alhaali: Woo kaŋ a ga yaafo hinka woo ti wane? Ir ši bay no wane kaŋ a ga hãa. Yesu na bay sanda boŋ kaŋ i ga baa ka no nga hãa nda, nda a fo i se: Ne woo ga ceeci nda jere-jere kaŋ ay fo, Waati kaaɲaa nda ši ay guna, nda kala waati kaaɲaa nda ay guna? Tammammay tammammay ay ga waani war se ka war ga ɲaŋandi nda war ga yaayi, amma duniya ga boonandi; war ga hũnandi, amma war ɲaŋandiyan ga

koy boonandi; walla fo a ga ɲaŋ, a ga hũnandi, zama a waati na kaa; amma fo a na ɲaŋ ɲaŋay, a si taarey guna ɲaŋandiyan kaŋ batu se boonandi zama adama na ɲaŋ duniya ra. Nda alhaalin sohõ boro din goo war se sohõ, amma ay ga war guna koyne nda war zanka ga murgu, nda war murgu woo, babu si hin ka kaa war ga. Nda woo zaari din ra, aw si ay hãa fooyaŋ kulu; kaŋ kaŋ, ay ga waani war se, woo kulu kaŋ aw ga hãa baba se ay maaŋo ra, a ga war ɲaŋ. Hanga sohõ war ši hãa ka hãa fooyaŋ ši mana izey ra, hãa nda war ga duu, wala war ferhey ma ben. Wey kaŋ, ay ga kaŋ fo war se maana-koyey ra. Amma waati kaŋ ga kaa, waati kaŋ ay si kaŋ fo war se maana-koyey ra wala, amma ay ga baaba ga kaŋ yaamar war se yaamar-yaamar. Woo zamanoo woo, ay maa ra, war ma hãa; nda ay si sey war se kaŋ ay na hãa baaba war se; zama baaba boŋ ga war kaŋ, zama war na ay kaŋ, nda war na goygoy kaŋ ay na hun Irikoy ga. Ay na hun baba ga nda ay na koy duniya ra, taare ay na bar duniya nda ay na koy baba ga. A boŋ-izey na kaŋ cindi nda a se: Dii, sohõ ka fow nda gaakašinay, nda ka ši almasal kul fo. Sohõ ir ga bay kaŋ ni ga bay haya kul nda ni ši hãa woo kaŋ boro foo ma hãa ni. Woo nda ir ga bine kaŋ war na hun Irikoy ga. Yesu n'i jaabi, Sohõ ne war goy? Dii, waati foo ga kaa, nda sohõ a kaa, amar war ka bisa, kala foo ga koy a boŋ-izey ga, nda war n'ay bisa ay boŋ se. Amma ay si boŋ, zama Baba ga cindi nda ay. Wey kaŋ ne ay n'a fooyan war se war ma hin ka laafiya soro ay ra. Duniya ra war ga hãa duu; amma war ga ɲaali kaŋ, ay na duniya ɲaali.

17

Wey kaŋ Yesu fo, nda a ka a yey tonton gorodoo ra nda a fo: Baba, waati kaa; war ni boŋ war zo, adiši war zo boŋ war, sanda war na noo se nga gaabu kul-kul ra, adiši kul wey war na noo se nga, a ga noo iza se duniyaa laabo. Wono nda wono ti hin kala-kala, boro kaŋ hin bay ka ni mon, ni kaŋ ti Irikoy bine cimi, nda kaŋ ni n'a sanbay Yesu Almasiihu. Ni na boŋ kaŋ duniya ga, goy kaŋ n ga na kaa ni se wala ni ga hima, amma sohõ boŋ ni, baba, ni boŋ nda boŋ kaŋ ni na gaa addunia ma tun ni ga. Ay na bangandi ni maaŋa adduŋŋa borey kaŋ ni na noo ay se dungu ra. Iri ga cee nda ni ga iri kaa ay, nda ir n ni kalima tun. Sohõ i bay guna kaŋ kulu haya kaŋ ni na may ay se, ey ga hun ni ga; kaŋ kaaŋey kaŋ ni na may ay se, ay na may iri, nda iri boŋ na te, nda i na bay guna ti sahãy kaŋ ay na hun ni ga, nda i na laakali kaŋ ni na ay sanandi. Ni kaŋ iza wane se. Ni si kaŋ duniya se iza, amma kaŋ wane kaŋ n'ga ni ma iza, zama i n'ga ni ton, nda ay haya kul n'ga ni ton nda ni haya n'ga ay ton, nda ay na boori i ra. Nda ay si goro duniya ra, nda inin goro duniya ra, nda ay ka kaa nga ga. Baba alkaama, honga iri ne maaŋa kaŋ n'na noo ay se, hala iri ga zama foo te sanda ir. Waati kaŋ ay goo iri nda idi duniya ra, ay n'idi kaaŋandi ne maaŋa ra; wey kaŋ ni n'ay ma, ay n'idi kaaŋandi, nda baa si iri ra kaa si halaka fo halaka bii hinne, adiši kaŋ takaddaa ma timme. Sohõ amma ay ga kaa war ga, nda ay ga waane hinne fo adduŋŋa ra walasa i ma duu hima kaŋ ay tun nda kaŋ too i ra. Ay ga baa iri se ni kalima, nda duniya ga iri ɲaandi kaŋ iri si tun duniya ra, sanda ay si tun duniya ra. Mana ay ga waažo kaŋ war na i kaa adduŋŋaa ra, amma kaŋ war na i gaabu ɲaŋ ra. Iri si ga adduŋŋa ra, kaŋ ni hãa si ga adduŋŋa ra. Consecrate them in your truth, your word

is truth. Nda sanda ne sanba ay duniya ra, ay kala sanba iri duniya ra. Nda kala i boŋ, ey ga ey boŋo suubandi ey boŋo wala i boŋ da suubandi i boŋo nda hinna. Mana nga kaŋ wane izo ra hinne, amma kala wane kaŋ ga bine nda izo šenni ra nga ga huru ay, ka borey kul ma zama foo, sanda ni, Baba, nga ga cindi ay ra nda ay ga cindi ni ra, ka izo kala ma zama foo ir ra, ka addunia ma bine kaŋ ni n'ay sanbu. Nda ni, bine kaŋ no bin na, ay n'a di iri se, afo iri kul ma cee foo kaŋ ir nda ay ga cee foo, ay ga iri ra nda ni ga ay ra, afo iri kul ma cee timandi hinka foo, nda afo duniya kul ma bay kaŋ ni n'ay sanandi nda ni n'iri bine kaŋ ni n'ay bine. Baba, wey kaŋ n'i na di ay se, ay ga baa kaŋ nda foo kaŋ ay ga cindi, i nda wey kulu ga cindi nda ay, kaŋ i ga dii ay hinza, hinza kaŋ ay tun, kaŋ n'i na di ay se, zama n'i na ay hima foo kaŋ duniya ma sinda. Baba hima-boŋ, nda adduŋa mana ni bay, amma ni na ni bay, nda wey na bay kaŋ ni na ay sanbu; nda ay na ni maa bay se wey, nda ay ga bay se wey, adiši kaŋ hima kaŋ ni na ay hima nda woo ga cindi wey ra, nda ay ga cindi wey ra.

18

Wey kaŋ Yesu n'a fala, a koy nda a borey-karandikey hinza Kidron kokey ra, nda a koy iri foo ganda, a nda a borey-karandikey hima. Yahuda, wane kaŋ ga a huru nda, a bay goo no, zama Yesu nda a kalfa-ize ka koy cebe hinne fo. Alhahaŋ Yahuuda, wala a na soja-ize nd'a na boŋ-izey kaŋ ra prêtre beeri-izey nda Farisai-izey ga, a koy hinne nda fano-izey nda lampa-

izey nda gaabu-izey. Jesus albaada ka bay kul haya kaŋ ga kaa a ga, a fatta ka fo iri se: Wane nda war ga ceeci? Iri n'a kaŋ se: Isa Nazaretakaw. Yesu no se boŋ: Ay ti. Nda Yahuuda wane kaŋ ga a hantandi kul ga kaa nda ibo. Sanda a fo iri se ni go, iri koy ganda nda iri hun kaŋ. Taare sanda a ga iri se hãa: Wane no war ga ceeci? Andi i fo: Yesu Nazaretakaw no. Isa na zaabi: ay na waane war se ay ti. Amma nga ay ga baa, woo inni boro wey ka koy, ka kalima kaŋ ay fo, kaŋ boro wey kaŋ ni na ay, ay si boro fooyaŋ kay ra ey ra. Simɔŋ Piyer alhaali ka takouba goy, a ka a zaa, nda a ka saakara boŋ yaa baŋa, nda a ka a too beeri ɲaŋ miiji-boŋ ra; amma baŋa maa ga ne Malkus. Jesus fo nda Piyer se: Koy takouba din ka turu ka kaa huŋu ra. Baba kaŋ na hima din, ay si hin ka a yaabu? Sojari wala nda soobay jine nda Žuwifey borey kaŋ, i na Isa kaa nda i na a kanga, nda i na a zuru Annas se da filla; zama a tun ga Kayif baba, wey tun ga alkali beeri jiiri wane se. Kaayifaas ti nda a gaa Yahudu-ize se kaŋ a ga hima kaŋ hinka foo go halak ka kaa jama ra. Simun Petros nda kalanteykaw woyboro no Yesu Isa dogoo. Amma kaŋ cendi woo no ka bay labar-boŋ beeri se, nda a koy hinka Yesu ga labar-boŋ beeri goro ra; amma Piyer na taagandi koyo ga, hawsa. Alohãa kaŋ, karamkaaloo woo din, woo kaŋ ka boŋ labar-boŋ-beeri ga bay, a fo hãa-jine se, nda a Peeru koy dam. Albin-izey kaŋ wey hari-koy-gaakaw no Piyer se: Ni kala si hin ni ga tun addunan-ize kaŋ ga hima nda wey din? A ga caw: Ay si. Baasu nda jine yaŋ ti ka hinka taaba tee, zama saamay ti ga, nda i ga hinka ka i boŋ tun, amma Piyer ti ga cindi nda i, a ga cindi nda a ga hinka ka a boŋ tun. Wala kaŋ, saajaw beeri na hãa Yesu ga a boŋ-izey nda a cawandi ga. Isa ka a žaabi: ni kaŋ fo nda gaakašinay kaŋ ni fo ka

hãa duniya se; ni fo ka caw too boŋ-wane ra nda Alla goro ra, kaŋ Žuwayaŋ boŋ too ka boŋ kaŋ boŋ-wane ra, nda ni mana fo hãa hay kaŋ ka sutura. Wane se ga ni hãa? Hãa kaŋ nda boŋ yaŋ kaŋ ga guna, ay fo kaŋ ay n'a foy se i se; dii, i boŋ yaŋ ga bay hay kaŋ ay n'a foy. Wey Isa ga ne kaŋ šintin, goykaw-ize foo wey ga cindi ne ra na Isa ɲaŋ ka foy, ka ne: Ni ga zaabi wo sanni boŋ-alkali beeri se? Yesu n'a zaabi a se: Nda ay n'a fo ka baa, hin bayrandi kaŋ ay n'a fo ka baa woo ga. Amma nda ay n'a fo ka hima, mana se war goy ay? Annas na a sanandi hari Kayifas, limaamkaaŋnaŋo boŋ. Simɔŋ Piyer ga cindi nda a ga hũnay too. I fo nda a se: Ni kala nga hã a boŋ-kaŋ-izey ra? A ga kaŋ alhaali, nda a ga fo: ay si mana ti. Wani borey kaŋ ka taa limaamey beeri borey-izey ra, kaŋ ka tee boro kaŋ Piyer ka a tundu kuru hinza no hinza, a ka fooyan: Ay si hin ka mon guna alhanna ra nda boro woo? Wala sanda, Petros na kaabu, nda yalaafo sohõ na ɲaandi. Hari din Isa alhaali Kayafa se ka koy praetorium ga, wala subbaaci, nda hari kala si huru praetorium ga afo hari si ɲaŋ, amma afo hari ga ɲaŋ Paaska. Pilate din koy nda iri nda a hãa, Wane laasaabu war ga kaŋ nda alkawal woo? Ey jaabi nda ey fo a se: Enda woo si tee jinakaw izey, ir si ga a too war ga. Pilaat a fo i se alhaali: war ka a zaa war nda war boŋ diina ra war ka a hukum. Alhahudu zaari ne sanda ka: Iri si hin ka yan kul tun, hala Yesu šenni kaŋ a fo no ka ben, kaŋ a gaa cebe wane maamaari kaŋ nda woo a ga hima ka kuu. Pilate ka koy praetorium ra koyne, a ka Jesus wii nda a ka fonda a se: Ni ti Yahudu-ize borey wa? Yesu n'a zaabi a se: Ni boŋ war'a fo wane kala wala waney n'a fo war'a ga ni ga? Pilaatu n'a hãa: Ni mana Yahudu ne? Laama nda nga nda liman boŋyaŋ-izey n'ay too nga

ga ma se; wane kaŋ nga tee? Isa haŋa: Laabo din ay si goy duniya woo ra. Kor laabo din ay goy duniya woo ra ne, borey kaŋ ga guna ay se ši ga hima ka ay si too Žuwey se. Sohõ laabo din ay si goy ne ne. Pilat fo a se ay boŋ: Alhaali ni nga boŋ ne? Isa na zaabi: ni ga fo kaŋ ay ti boŋ. Ay ga haŋa woo se nda ay ga kaa woo se duniya ra, hala ay ga hin baani gaskiya ga. Kul wane kaŋ ga hun baani ra a ga maa ay hawsa jinji. Pilat ga ne se: Wane ti gaskiya? Nda woo fo ka, a koy taa Žuwayaŋ boŋ se nda a fo iri se: ay si hima kul kaŋ goy a ra; amma adiyan goo war se ka ay ma ɲaŋ foo bisa war se Paaska zaari ra; wala war ga baa ka ay bisa Žuwayaŋ boŋ maaray war se? Iri kul ga hũu taare, ga fo: Mana woo ba, amma Barabas. Amma Barabas na caw boŋ.

19

Wala sanda, Pilate na Yesu šii nda a ga farga. Nda soonjey yaŋ, i na kaŋ teeji koy nda karey, i na a too a boŋ ga, nda i na gunguna bi too a ga, nda i ga fo: ni sambu, Žuwifey borey, nda i ga a daabu. Pilate din koy tun ka filla ganda, nda a fo iri se, Dii, ay ga iri zaa ganda, adiši war ma bay kaŋ ay si hima kulu fo kaa. Alhaala Isa na fatta koy-ize, ga don ɲaŋgay kaŋ kaŋ nda taarey kaŋ biibi, nda a na fo iri se: Dii, addunan ne. Waati kaŋ alhali limaama beeri nda baayakaw ra a guna, i ye hũu ka fo: a hãa ganda ga, a hãa ganda ga. Pilat ga waane se iri: iri ma a zaa nda iri ma a gongandi; zama ay si duwandi kaŋ kul foo a ra. Alhayyahudu n'i kaŋ beeri, Ir ga hin sariya, nda ir hin sariya ga boŋ a ga hima ka kuu, zama a too boŋ Irikoy ize. Waati kaŋ Pilat

ga hima woo kalimaɲaŋ, a fay ka bora ka tonton, nda a hyɔ praetorium ra koyne nda a fo Yesu se: Ni ga hun ka baa? Amma Yesu si jaabi kaŋ hin ka bay a se. Pilaat na a se wane kaŋ: Ay se ni ši kaŋ ba? Ni si bay kaŋ ay ga ize ka ni gongandi alkaaki kuru ga, nda ay ga ize ka ni baaši? Yesu kaŋ zaabi: Ni ši gaakašinay kul samu ay ga, nda a ši te ni se a noonandi bine ra. Wala din nda woo kaŋ goy ay ni se, a ga bine laabo ka bari. Woo kaŋ, Pilat ga ceeci ka a baaši, amma Žuwey ɲaŋandi ka tee: Nda war na baaši woo, war si Sezar waafakay. Kul wane kaŋ ga boŋ hinza batoo nga boŋ ga hãa Sezar se. Pilat kala woo hima kaŋ cindi, a yaaši Yesu hinka, nda a zama jine bima ga doo kaŋ se ma šii Hantum-fayante, Ibrananci se ma šii Gabata; woo ti Paaska teeyan zaari, nda waati ti alhaali idu; nda a fo Žufu yey se: Guna war borey. Amma i ga hũu: a zin, a zin, ka a gongon kusu ga. Pilat ga se boŋ: Ay ga war borey almasihu? Liman boŋyaŋ kaŋ ra zaabi: ir ši boŋo goy fo Kaysar. Wala sanda, a na kaŋ din se i ga ɲaŋandi. Iza na Yesu zaa nda iza na a dobu; nda a ga a yooku ganda ka, a fatta ka koy doo wane kaŋ i ga šii kaakur-boŋ doo, wane kaŋ i ga šii Ibrananci sanni ra Golgota, nda iza na a ganda din, nda hinza woyaŋ ga a ga, boro hinka filla, goykaw nda goykaw, amma Yesu ga taarey ra. Pilate da hantum cindi nda a da a tee gurungu boŋ ga, nda a fo hantum: Yesu Nazarawkaw, Yahudiizey borey. Yahudu booboyaŋ caw ka woo seddaa kanta, zama nda woo nooru kaŋ Yesu ka gongandi nda kuru ga a ga hima deero ga, nda a ga ŋa ka hantum Ibraniya šenni ra, Gereki šenni ra, Rooma šenni ra. Yahudu boŋ-izey kaŋ Pilat se: Mana hantum, Yahudu boŋ-ize, amma hantum ne a fo, Ay ti Yahudu boŋ-ize. Pilate din hãa: Woo kaŋ ma ŋwaandi, ma ŋwaandi.

Soojer-ize kaŋ, alhali wane ir na Yesu kusu ganda ra, ir na a duŋey zaa nda ir na beerey woy, kul soojer se beeri foo, nda duŋu; amma duŋu ši tee kaŋ ir na a ɲaŋ, a tee kaŋ ir na a ɲaŋ bine ra, a tee kaŋ ir na a ɲaŋ kul ra. Iri fo kaŋ boŋ se: mana ir ga a žeeri, amma ir ga tiibi huru a ga, wane kaŋ a ga zama taara se; hala kitaaboo kaŋ ga fo no kaŋ ga tee: i na ay durey žeeri boŋ se, nda i na tiibi huru ay durey ga. Sohõ nda, askarey ey ti wey kulu. Iza sohõ Yesu taarey ga, a nda ga, a baaba nda a baaba wayboro, Maryama Kolopa ta nda Maryama Magdala ta. Jesus sanda, a ka dii nga a nda nda caw kaŋ a ga cindi ɲaŋyan kaŋ a ga boŋ, a fo nga a nda se: Way, dii nga i ize. Sanda a fo almaajir se: Dii, ni baaba. Nda ka woo saaha, karandikaw na a zaa a boŋ-izey ga. Nd'o woo kaŋ, Yesu no bay kaŋ haya kul ga ben ka timme, wallaahi sene kaŋ ma timme, a fo: ay ga huru. Alhafo wala kaŋ ga cindi ɲaŋaŋ ra, a ga ban ɲaŋaŋ ra. Amma boro kaŋ ɲaŋaŋ ra ga ban sponzi goo ra nda kaŋ ga a zuu hyssop ra, i ga a ne a baa ga. Alhali waati din Yesu na kaŋ too vinaigre, a fo: A ben kaa timme, nda a na kaŋ huru boŋoo, a na kaŋ bay bi. Albin din Žuwey, ka ši gaayyaŋ koy taa ga zaama ganda kuru ga sabatu hantumoo ra, zama ka šintin zaari ti, nda sabatu din hantumoo ti ka boŋ, i na Pilatu hãa ka i ga gaayyaŋ din kaŋyaŋ kuru, nda ka i kaa. Sohõ sojan-izey koy, nda i ga filla-ize ga tondi, nda woo hinka-ize woo kaŋ a ga suubu nda ize ga; amma Yesu ga, kaŋ i koy nda i ga ize guna ka a muu kala, i si a ga tondi, amma sojan-ize foo ga a ga taara nda taarey, nda yalaafu-yalaafu wii fatta nda hari fatta. Nda woo kaŋ gaa na, a ga yaamar, nda a ga yaamar-ize ga hinna, nda woo a bay alhakiika kaŋ tinahere a ga fooyan, se war kul ga baa. Wey kaŋ, ayo kulu n'da koy, wallafu

kaŋ Alhattabu ma ben, a yiiri kulu ši koy pešu. Nda kala tana Alhakiika kaŋ wane ka caw, a ga yaafo: i ga dii wane kaŋ i na a tuusu. Woo kaŋ banda, Yusufu woo ka hun Arimatea, woo ka Isa kaŋ caw, amma woo ka tugu Yahudu yey ŋa saabu ra, a naagu Pilatu kaŋ a ma Isa gaa too, nda Pilatu yaamar. A koy alhaali nda a na Yesu goyo tun. Kala nda Nikodemos, wane kaŋ na koy Yesu ga alhaali foo, a na zaa hanga-hanga murru nda aloe kaŋ ga bisa litira woy zangu. Iri goy donc Isa gaa nda iri k'a zaŋ filla-ize ra alhaarusu-ize ga, sanda Allahuudu-ize boŋ-boŋ ti ka hantumandi. Wala te goy ra kaŋ Isa na suulu ra, alheri goo, nda alheri ra, kabur taaga goo, kaŋ boro kul mana suulu ra abada; alhey ra sanda Yahudu borey ga hima ka tee zama kabur na koy, i na Isa suulu.

20

Amma zaari kulu ɲaŋa ra, Maryama Magdalene koy kaburu ga subbaaci waati ra, duhu na goro hala, nda a guna hantum kaŋ n'a kuru kaburu ga. A ga yaabu alhaali nda a ga koy ga Simon Peter nda ga woo hinna karandiize kaŋ Yesu na a hima, nda a ga waane se iri: Iri na Borey zaa ka hun maasuuji ra, nda ir si bay fondo kaŋ iri na a tee. Petros nda woo hinne kaŋ tana fatta alhaali nda ey koy kaburu ra. Amma kaŋ hinne ši goy fooyaŋ; nda kabaaru kayne na ši goy gaagante ka bora Peturu se nda a koy hima kabakoy do, nda kaŋ a dumbu ka dii, a ga guna feršey kaŋ ga jinji, amma a ši huru. Simoon Piyer koy sanda, a goy a koyo, nda a hyɔ kaburu ra nda a guna feršey kaŋ ga jinji, nda

boŋ-feršo kaŋ ga a boŋo ga, si mana feršey nda jinji, amma a ga jinji a boŋše, a ga kuuru foo wote ra. Wala sanda, kaŋ din taaga karanteykaw, kaŋ na koy bisinkante kaburu ra, a huru nda a goobu; zama i si bay sanda Alkawalaa ŋa kaŋ a ga hima a ma fatta meenikoyaŋ ra. Kaŋ boŋ-izey n'a koy filla nga boŋ se. Mary ka taaši kaabur do ga wala, a ga hũu. Sanda alhaali a ga yinkay, a dumbu ka huru kaburu ra nda a ga guna albarku hinza wey ga zama fari ra, foo ka bisa boŋ ga nda foo ka bisa karey ga, nungoo Isa gaa ga jinji. Nda ey fo woo se: way, ma ši koy? A ga yaawo se: iri ka ay Yirma zaa, nda ay si bay foy iri ka a dam. Nda wey kaŋ a fo kulu, a kuru ga bine, nda a guna Yesu ga sinji, amma a si bay kaŋ Yesu ti. Yesu ga a se: Weyboro, ma ši kaŋ? Wane kaŋ n ga baa? Woo kaŋ ga tammahã kaŋ a ga hima kaŋ alheri goykey no, a fo a se: borey, nda ni na a zin, fo ay se nda ni na a jinji, nda ay ga a zin. Yesu na a se: Maryama. Woo kaŋ kaa, a fo a se: Rabbouni, woo kaŋ ne ka foy, koyboro. Isa ga fo wey: Mana ni engage, zama ni mana kala koy ga ni Baba. Amma kala ga ni borey iri nda fo iri: Ni ga koy ga ni Baba nda iri Baba, nda ni Irikoy nda iri Irikoy. Maryamu Magdalene koy ka hima bayrandi kaŋ a guna Goykoyboro, nda wey kaŋ a fo a se. Alhali waati din, zaari din, zaari kul din sabati din ra, amma koyo-ize kaŋ ka ben nda ka kaa kaŋ kalandikey bi ka cebe din ra, Yahudey šii ra, Yesu na kaa nda ka taagandi taarey ra, nda ka fo iri se, laafiya ga war se. Nda woo fo kaŋ, a cebe iri boŋ se nda a goro. Kaŋ boŋ-izey na Yeesu Maaŋo guna, i na haŋa. Isa na kaŋ se iri se kala taare: jine ga war iri se. Sanda Baba na ay sanandi, ay ga iri sanandi. Nda woo kaŋ, a foo woo, a huusu nda a ga sey iri se: Aw na Alkaali Alkaddasu zaa; boro fooyaŋ din aw ga iri

yunkuri gabu, iri yunkuri ga gabu iri se; boro fooyaŋ din aw ga sutura, a ga sutura. Thomas, woo kaŋ ga foo ka hun goy ishiiri ra, woo kaŋ ma ši Didymus, a si ga nda i ga waati kaŋ Yesu na kaa. Albarakaw tanayaŋ goy a se kaŋ: Ir na goro Goykoy. A fo ka woo se: Alhaalin ni mana guna ɲaŋandi alaamaawey kaŋ ti a kanbey ra, nda ni mana too ay yinburo a alaamaawey ra kaŋ ti ɲaŋandi alaamaawey ra, nda ni mana too ay kanbe a goro ra, ay si goy ba. Nda bande takwas ne banda, a kaŋ-izey bi cindi koyne, nda Toma bi i ga. Yesu na kaa, woyaŋ yaŋ ka daŋ, nda a hiino hawsa ra, nda a fo: jame nga war se. Sanda a fo ka Toma se, na war ɲaŋo zaa ne nda war gaa nga yaa, nda na war ɲaŋo zaa nda war turu nga saabu ra, nda war kaa zama boro kaŋ si bay, sanda amma zama boro kaŋ ga bay. Amma Thomas kaŋ nda a fo a se, ay Yenandi nda ay Irikoy. Iyesu ga yaafo a se: kaŋ ni na guna ay, ni na goyo bine. Albarakaa ga kaa wey kaŋ si guna nda kaŋ na goyo bine. Alhamaadu beerey nda fooyaŋ wey Isa na tee a kaŋ kalfa boŋ se, wey si ŋwaaru ši kaa ɲaŋ kitaabu woo ra, amma wey ɲaŋ ka war ma bine kaŋ Isa ti Almasiihu, Irikoy Izo, nda kaŋ war ma bine ka war ma hin kaa a maa ra.

21

Bande wey kaŋ, Yesu na hiino cebe taare kaŋ a boŋ-izey se Tiberiyaasi haŋ boŋ ga, nda a na hiino cebe wane. Simon Peter nda Thomas wane din tonton Didymus, nda Nathanael wane din hun Kana Galilee ra, nda Zebedee izey, nda tarey wane din hun a margey ra ga cindi tonton. Simɔŋ Piyer na waane se i boŋ: Ay

ga kaa hãndi kwaara. Iri ga cebe a se: ir ga kaa nda ir kul da ni. Ey koy nda ey hyji jirbi ra sohõ, nda hiino woo ra ey si hay fooyaŋ. Subay-izey nda ka ben ka koy, Yesu ya taashi hawsa boŋ ga, amma kaŋ almaajirai ši bay kaŋ Yesu ti. Isa na kaŋ se boŋ: Alheri yoŋ, ši hima kaŋ ne ši ga ɲa nda habu? Ey ga zaabi a se: Ayi. A ga fo iri se: Hinka laabo ga jine kokor-ize banda ga zanka, nda war ma duwandi. Iri na tuuru kaŋ, nda iri ši hin ka a zuurandi koyne, batu kaŋ hãayan booboyaŋ ga binde. Wala kaŋ, albarakaw woo kaŋ Yesu ga hima no, a fo Peturu se: Yerkoy ti. Simɔŋ wala Piyer ga hãa kaŋ Yerkoy no ti, a ga a boŋ-dubu kuru; zama a ga hima; nda a ga a boŋ jinde hãbu ra; amma tanayaŋ kaŋ bey ga koy nda zanka; zama i ši ga gaŋ kaŋ bine ra, amma sanda kaŋ ga gaŋ centi woo hinza ra, i ga hãma kulu kaŋ ga cim bey. Kaŋ sanda i na dii ɲaŋa ra, i na guna taafu kaŋ ga zabu nda haŋa kaŋ ga zabu a boŋ nda takarda. Yesu ga se iri se: Wa kaŋ alhuma kaŋ war zaa sohõ. Simon Peter koy nda a zin lasal din dungu ra, lasal din kaŋ cebe ka albarakaw boŋ beeri, wo te za woy tan nda bi tan nda gu tan, nda albarakaw kaŋ ga baa takaa din, lasal din ši fay. Yesu ga se boŋ: Koy ka hantsi ŋa ɲa. Amma kaŋ si ɲaŋ kayna cere-izey ra ka hãa a se Ni wane? ba, zama kaŋ bay ka a ti Goykoy. Isa din Almasihu ka too nda ka kumbu too, ka wo ngu iri, nda hamni kuru. Woo nda ka timmantaa kala taarey fooloyan Yesu ga kaŋ a boŋ-izey se, a na kaa hun ka hun ka tasu meyey ra. Waati kaŋ iri n'ka ŋa cindi, Yesu n'a fo Simɔŋ Piyer se: Simɔŋ Yonas, ni ga ni hinne ka bora wey? A ga fo a se: awa, Yerkoy, ni ga bay kaŋ ay ga ni bine. A ga fo a se: Hima ay hari izey. A ga caw se hinza, alhaali jirbi: Simoon, Yunaasu izoo, n'ka bine wa? A ga fo a se: awa, Yerkoy, ni ga bay kaŋ ay ga ni

bine. A ga fo a se: Hima ay hirey. A fo a se hin kulu hinza: Simɔŋ Yunas izey, ni ga hin boŋ na? Piyeer hũu kaŋ a fo a se adadu hinna, N'ga ay boŋ wa?, nda a fo a se: Yerkoy, ni ga kul šii bay, ni ga bay kaŋ ay ga ni boŋ. Yesu fo a se: Ay n'ay feeji bey di. Gaakwaara gaakwaara, ay ga waani war se, waati kaŋ war goo ceeciyan, war goo war boŋ ka zaŋ nda war goo ka taarey kaŋ war ga baa. Amma waati kaŋ war ga ceeray, war ga war gaarey ka ben, nda wani fooyaŋ ga war ka zaŋ, nda a ga war ka zaa kaŋ war si baa. Amma a ne woo kaŋ ka cebe kaŋ alkawal nda wane fondo nda a ga Irikoy yaamar. Nda woo kaŋ, a fo a se: Dobu ni. Piyer ga kuru nda a ga guna karandikaw wey Yesu ga bine kaŋ ga a koroyan, wey nda ga zama jina waati ra, a ga dindi a barkaw ga, nda a ga foy: Yergoy, wane ne kaŋ ga ni bayi? Woo guna kaŋ, Piyer fo Yesu se: Yerkoy, woo nda ma? Isa ga a se: arga ni ga baa a ga tonton har ni ga kaa, mana ti nga se? Ni koy nga goro. Alhafu woo ka fatta kaŋ din ka koy nungey ga, kaŋ kaŋ nungoo woo ši muu. Amma Yesu ši fo a se kaŋ a ši muu, a fo hinne: Nda ay ga baa kaŋ a ga cindi har ay ga kaa, woo ma tee fo iri? Wono ti nd'i kaŋ ɲaŋyan kaŋ ga yaamar bayhayaŋ wey kaŋ ŋa caw bayhayaŋ, nda ir ma bay kaŋ a yaamar nd'a ti hãayan. Wala haya woyo kaŋ Yesu na kaa, nda amma ni ey ga ŋa caw ka tee foo-foo, ay si hima kaŋ duniya boŋ ga hin ka tee kitaabey kaŋ ga ŋa caw. Amen.

Žoŋ Takarda

1

Woo kaŋ goo tun ra, woo ir ga jiiri, woo ir ga dii ir ɲaawey nda, woo ir ga guna nda ir nungey ga šii, kaŋ hima kalima din ra: nda din ga bangandi, nda ir ga dii nda ir ga šeede nda ir ga yaamar war se din din kaŋ mana ben, kaŋ goo Baaba do nda kaŋ bangandi ir se; woo ir ga dii nda ir ga jiiri, ir ga yaamar war se, amasoo war kala ga hin ka tonton ir nda; nda tonton din ir tee goo Baaba nda nda a Ize Yesu Almasiihu nda. Nda ir ga hantum wey kaŋ din albarukey, waati ir farsaa ga cindi. Nda wono ti labar kaŋ ir ga jiiri a ga nda ir ga yaamar war se, zama Irikoy ti haske, nda duhu kala ši tee a ra. Nda ir ga fo kaŋ ir goo zumandi nda a nda ir ga taaray dubu ra, ir ga beeri nda ir ši hãayan goy; amma nda ir ga taaray hãayan ra, sanda a boŋ ga cindi hãayan ra, ir goo zumandi nda jere-jere, nda Yesu Almasiihu ize a di yey ga ir hini bine yunbu kul ga. Arga ir ga fo kaŋ zunuboo si goro ir ga, ir ga ir boŋ yaamar nda gaskiyo si goro ir ra. Alhaalin ir ga iri zunubey yaamar, a ga tee ne a ga boori, hala a ga ir zunubey yaafo nda a ga ir hanse kul laabo ra. Amma ir ga caw kaŋ ir ši

hinka, ir ga yan a yaawakaw, nda a kalma ši goro ir ra.

2

Ay ize kaŋ, ay ga wane hinzawey ŋa ne war ma zunbu; nda boro go ka zunbu, ir ga batu goy foo Baaba do, Isa Almasihu wey ga hima; nda a boŋ ga laafiyante ir zunubey ga, mana ir tontey hinne se, amma duniya kul ga kaa. nda ka hinza woo ra ir ga bay kaŋ ir na bay a, nda ka ir ga hinka a yaamariyaŋ. Wane kaŋ ga waani, ay na a bay, nda a si koy a yaamarey kulu hãa, a ti beriberi-ize, nda gaskiya si goo a ra; amma wane kaŋ ga koy a kalimayzey hãa, gaskiya a ra, Irikoy hinne ti ka timme a ra. Nda wono ir ga bay kaŋ ir ga cindi a ra. Wey kaŋ ga šii a ga zabu a ra, a ga hima ka taarey sanda wey din taarey, nda a boŋ ga taarey adiši. Boroyaŋ, mana ga hantum taagaa woo ma gar hin, amma hantum žeena woo kaŋ hin goo da binde ra; hantum žeena woo ti kala kaŋ hin goo mana binde ra. Taare, ay goo ma hantumyan taaga cere war se, woo kaŋ ga hima ne a ra nda war ra, sababi duhu ga koy nda haske taaga ga hima ka ben. Woo kaŋ ne ka fondo ka caw ka koy ne hima ra nda kaŋ ka a bine ɲaŋ, a ga caw ka koy ne dima ra hala sohõ. Wane kaŋ ga bine a ɲaŋo haŋa, a ga cindi hãy ra, nda tunandi si hin a ra; amma wane kaŋ ga ɲaŋ a ɲaŋo haŋa, a ga cindi dima ra nda a ga taaci dima ra, nda a si bay kaŋ a ga koy, zama dima na a yiize fundo. Ay ga hantum war se, ɲaŋey, zama war laabey n ka bora war se a maaŋa kaŋ ra. Ay ga hantum war se, baabawey, zama war na bay nda woo kaŋ goro filla ra. Ay ga hantum war se, samariyaŋ, zama war ka

taaray batu boŋ. Ay hantum war, yoobey, zama war ka bay baaba. Ay hantum war, baabawey, zama war ka bay ne kaŋ goro ra. Ay ga hantum war se, samariyaŋ, zama war ga goro nda Irikoy ŋa kalima ga cindi war ra nda war ga yayi ka ganji bonkaarey. Ši kaŋ duniya ga, nda ši kaŋ hayiize kaŋ ga duniya ra. Alhaalin nda wani ne ka duniya yaadu, baaba ga haŋo si goro a ra; zama kulu kaŋ goro duniya ra, guna ga haŋo nda ido ga haŋo nda jinaakaaray ga beeribeeray, si goro baaba ga, amma a goro duniya ga ne. Nda duniya ga koy nda a laabo, amma wane kaŋ ga tee Irikoy se boŋ ga cindi har abada. Yeeji, waati kokorantaa ti, nda sanda war ji kaŋ Almasiihu-hinka ga kaa, nda sohõ Almasiihu-hinka booboyaŋ koy. Woo ra ir ga bay kaŋ waati kokorantaa ti. Iri kaa fatta ir ga, amma iri si tee ir ga, nda iri tee ir ga ne, iri ga gaabandi ir do, amma wala ka a cebe kaŋ iri kul si tee ir ga. Nda alhaalin ka taarey goy boro sanni ra, nda alhaalin ka bay foo kul. mana ay hantandi war se šintin mana war bay goyyan, amma šintin war bay a, nda kulu yaabu mana tun goyyan ra Wane ti kaŋ yaakaw, anda si wane kaŋ ga kana kaŋ Yesu si ti Almasiihu? Wono ti Almasiihu-hantaw, wono kaŋ ga Baaba nda Jiina kanu. Wala kul kaŋ ga ɲaŋandi hiino, a si goy baaba kaa. Alhali, wey ir ji hun ka filla ra, a ga cindi ir ra. Alhaalin woo kaŋ ay ji guna din ay mana, nda ay kul, ay ga cindi Hiino ra nda Baba ra. Nda woo ti allaaji kaŋ a yenandi ir se, alhayaati daimi-ize. Ay ga hin wey kaŋ war se albaashe kaŋ ga war ɲaandi. Nda iri, albaraka kaŋ ir na duu a ga ra, a ga cindi ir ra, nda ir si boŋ hima kaŋ boro foo ma caw ir, amma sanda albaraka woo hinne ga caw ir kala haya ra, nda a ga gaabandi nda a si gaabandi, nda sanda a na caw ir, ir ga cindi a ga. Nda

sohõ, yenkey, alhaalin zaabi ga a ga, wala kaŋ a na bangandi ir ga duu jine nda ir kaa hin kaaŋay a ga a se ga a bangandi waati ra. Alhaalin war bay kaŋ a ga hima ka a ti alhaali ne, war bay kaŋ kul wane kaŋ ga hima alhaali ti a ga hun.

3

Dii wane kaŋ habu Baaba na hima ir se, ka ir kaa woo Irikoy ize din. Wane din duniya ši bay war, zama a ši bay a. Kaŋ boŋyaŋ, sohõ ir ga Irikoy ize, nda hala sohõ ir ma bay fondo kaŋ ir ga zama, amma ir bay kaŋ nda a ga fondo, ir ga zama kaŋ a takaa, zama kaŋ ir ga a guna kaŋ a ga cindi. Nda kala wane kaŋ ga baa hantumyan woo a ga, a ga a boŋ hima, kaŋ woo hinne ga hima. Kul wane kaŋ ga tee zunbu, a ga tee sariya-koy, nda zunbu ti sariya-koy. Nda war bay kaŋ woo hin ka a filla ɲaŋ ka war ɲaŋtawey boŋ kabu, nda ɲaŋtawo si goo a ra. Kul woo kaŋ a ra zaaru ši laabo, kul woo kaŋ laabo ra ši a guna nda ši a bay. Yenkey boŋey, boro kul mana war a yaamar; wane kaŋ ga tee haqiiji, a ga haqiiji, sanda wane nda ga haqiiji; wane kaŋ ga tee zunubu, a ga hun Iblis ga, zama Iblis ga zunubu tee filla ra. Woo hinne ra Irkoy hiino ka bangandi, adiši a ka Iblis goyey koy. Kul wane kaŋ Irikoy ga a haya laabo ši zunuboo tee, zama a zanka ga cindi a ra, nda a ši hin ka zunuboo tee, zama Irikoy ga a haya. Wane nda woo, Irkoy izey nda Iblis izey ga bara cebe. Kul wane kaŋ si goy haqiiji, a si koy Irikoy ga, nda wane kaŋ si bine a ɲaŋ. Wala ne kaŋ alhabar woo kaŋ war ji din taagaa ra, mana ir ga bine jere-jere, si mana Kayinu kaŋ ga hun jine ra nda kaŋ a too a

boryo haw; nda se wane se a too a haw? Zama kaŋ a goykoyaŋ bin bongu, amma a ɲaŋ goykoyaŋ bin haqiiji. Ay borey-ize, war kaa hayrandi iko duniya na war ɲaandi. Ir guna kaŋ ir na koy ka hun ka tashi daga kala ra hanga ɲaŋa ra, zama ir na boŋ-ize yaŋ. Wala kaŋ si boŋ-ize yaŋ ga cindi kala ra. Kul wala kaŋ ga ɲaŋ a ɲaŋkoy, neɲakaw no, nda war ga bay kaŋ kul neɲakaw si hin ɲaaŋo tontonante a yenni ra kaŋ ga cindi. Woo hinne ra, ir goo haŋ bine, zama woo din ka a hinza ir se ra a lasal din tee, nda ir kul ga hima ka ir lasal tee borey kaŋ ir ize se ra. Wane kaŋ ga bine duniya taagaa nda kaŋ ga guna boŋ-izey se ga bine haajaa nda kaŋ ga daaba zumaa se boŋ-izey ga, mate Irikoy ŋaaciya ga cindi a ra? Ay yenkey-ize, iri si hima ka ɲaŋ ne kaŋ ši wala ne šenni ši, amma ne goyo nda timmante ra. Nda woo ra ir ga bay kaŋ ir goo yaamaroo ra, nda ir ga ɲaŋ-ize ir bine a ɲaŋo, kaŋ iri bine na ir laabo, Irikoy ga bere ka tonton ir bine nda a ga bay foo kul. Kaŋ boŋ zankey, nda ir bine ši ir laabo, ir goo ni juraytaray nda Irikoy, nda kaŋ ir ga waažo, ir ga a zaa a ga, zama ir ga a almarey koy nda ir ga a se hayiyan hayey haya a ɲaŋ. Nda woo ti a yantarey, ka ir guna bine a jii Isa Almasiihu maa nda ka ir bine jere-jere kaŋ nda a na yantarey. Nda wane kaŋ ga hima a yaamariyaŋ, a ga cindi a ra nda a boŋ ga cindi a ra. Nda woo ra, ir ga bay kaŋ a ga cindi ir ra, Alruhu kaŋ a na ir ɲaandi ra.

4

Kaŋ boŋ yaŋ, war mana guna kul alkawal se, amma war ga šii alkawaley wala kaŋ a ga hun Irikoy ga, zama annabi yaaŋey

booboyaŋ n ka hun addunia ra. Woo nda, war ga Irikoy Alhak'i alkawal bay; alkawal kul kaŋ ga Yesu Almasiihu kaŋ hima nda gawo ra bayrandi, a ga bina Irikoy Alhak'i ga; nda alkawal kul kaŋ si ga Yesu Almasiihu kaŋ hima nda gawo ra bayrandi, a si ga bina Irikoy Alhak'i ga; nda woo ti Almasiihu-hantakaw tana kaŋ war ga hundu kaŋ a ga hima, nda sohõ a ga adduŋŋa ra ne. Iri ka bora Irikoy ga, ɲaŋarey, nda ir n'a ka ben i, zama kaŋ ga ir ra woy ka bora kaŋ ga adduŋŋa ra. Iza ga hun duniya ra, alay sanda woo iza ga šii duniya ra nda duniya ga iza ji. Iri, iri ga Irikoy ga; wane kaŋ Irikoy bay, a ga iri jiini. Wane kaŋ si tun Irikoy ga, a si mon ir. Nda wono ir ga bay alhakiika alkawal nda firkawal alkawal. Fondante, nga fondo iri jina, zama a fondo ga hun ka Irji ra, nda kul wane kaŋ ga fondo, a hayandi ka Irji ra nda a bay Irji. Wala kaŋ mana hima, a si Irikoy bay, zama Irikoy ti hima. Walla hinne ra, Irikoy hima kaŋ ga Irji a ben war se hin ra, zama a too a Hiizo woyboŋ kaŋ ga cindi a boŋ se ka duniya ra, alhaalin ir ga hima a ga. Woo hinne ra ga cee kaŋ, mana ti ir ma Irikoy hima, amma a ma ir hima nda a too a Hiikoy hinza kaŋ a ga baa ir zunubey se. Beloved, if God loved us thus, we ought to love one another. Irkoy si boro foo guna a gaa, alhaalin ir ga hima waŋnaŋ, Irkoy ga cindi ir ra nda a hima ra ga ben timme ir ra. Nda wono ir ga bay kaŋ ir ga cindi a ra nda a ga cindi ir ra, kaŋ a ga too a Alkawal hinza ir se. Nda ir guna ir ga dii nda ir ga šeede kaŋ baba na koy sanba woo alhaaši duniya ra. Wala kaŋ ga baa ka tammahandi kaŋ Yesu ti Irikoy Hiino, Irikoy ga cindi a ra, nda a boŋ ga cindi Irikoy ra. Nda ir goro nda ir bay haŋo kaŋ Irikoy goro ir ra. Irkoy ti haŋo, nda wane kaŋ ga cindi haŋo ra, a ga cindi Irkoy ra, nda Irkoy ga cindi a ra. Woo

nda, haŋa ka timme ir ga nda, adiši ir ga hin jine hima zaari wane ra, sabbu kaŋ nda woo goo ga, ir kala ga nda duniya woo ra. Hari si ši kaŋ hinne ra, amma hinne kaŋ ga koy hima ga hari kaa tuur, zama hari goo alaabu, nda woo kaŋ ga hari ra si koy hima hinne ra. Ir ga hima boŋ zama a da filla ir hima. Nda boro foo ka yaafu kaŋ ay ga bine Irikoy nda a ga ɲaŋ a boroyaŋ, a ga laabo, zama boro kaŋ ši ga bine a boroyaŋ kaŋ a n'a guna, Irikoy kaŋ a ši n'a guna, mate a ga hin ka a bine? Nda woo almaršu ir goo a še ra, kaŋ nda wey kaŋ ga Irikoy hima, a ga hima a boroyaŋ kul.

5

Kul wane kaŋ ga baa kamayan ko Yesu ti Almasiihu, Irji ra n'a zama, nda kul wane kaŋ ga hinna wane kaŋ n'a zama, ga hinna kala wane kaŋ n'a zama ga hun. Nda wone ir ga bay kaŋ ir ga bine Irikoy izey, waati kaŋ ir ga bine Irikoy nda ir ga hima a yaamarey. Wono ti Irikoy se haŋa, ka ir ma Irikoy se almaruyyaŋ koy; nda a se almaruyyaŋ ši kaŋ te, zama kulu kaŋ Irikoy ga šintin, a ga adduɲŋa ka tee; nda wono ti ka tee kaŋ adduɲŋa ka tee, ir se batu. Wane nda ka duniya yaakare, wal mana nda wane nda ka goro kaŋ Yesu ti Irikoy Hiino? Wono ti nda kaa nd'a hun hari nda haŋ, Yesu Almasiihu, si nd'a hun hari hinne, amma nd'a hun hari nda haŋ, nda Alruhu ti nda šeede, zama Alruhu ti hinna. Kaŋ hinza ra, boro itarey kaŋ ga šeede beeri lamaana ra, Baaba, Kalma nda Alruhu Alkaasay, nda boro itarey wey ga te foo hinza; nda boro itarey kaŋ ga šeede beeri duniya ra, Alruhu

nda hamma nda wini, nda boro itarey wey ga koy foo hinza ra. Nda ir ga boro-ize šiiraa tonton, Irikoy Allah šiiraa ka bere, zama woo ti Irikoy Allah šiiraa kaŋ a ga šiiri a ize ga. Wala kaŋ ga bine ka hun Irikoy Izey ga, a ga šiira goo a boŋ ra. Wala kaŋ ši bine ka hun Irikoy ga, a n'a tee beriberi-ize, zama a ši bine ka hun šiira kaŋ Irikoy n'a šeede a Izey boŋ ga. Nda woo ti šiiraa, kaŋ Irikoy na hin kaaŋa hawsa iri din se, nda woo hin kaaŋa hawsa din goo Irikoy Ize ra. Wane kaŋ ga kaa din alheri, a ga kaa din jina; wane kaŋ si ga kaa Irikoy din alheri, a si ga kaa din jina. Ay hantum wey din war se, war kaŋ goy hima Irikoy Izey maa, adiyan war ma bay kaŋ hinza bine daayante nda war gaa, nda adiyan war ma goy hima Irikoy Izey maa. Nda woo ti ka hantum kaŋ ir goo a ga, kaŋ ir ga a batu, alhaalin nda ir ga hin ka hãa foo a boŋ bine ra, a ga ir mana. Nda amma ir guna kaŋ a ga ir haŋa, ir guna kaŋ ir ga batu kulu kaŋ ir naagu a ga. Alhaalin nda boro foo guna a ɲaŋo kaŋ ga yuwandi yuwan kaŋ ši koy fatta ga, a ga hãa, nda a ga hin a se alhayaati, borey kaŋ ga yuwandi yuwan kaŋ ši koy fatta ga. Alhaasa go kaŋ ga koy hawkay ga. Mana si kaŋ hinne ga fo nga ga ɲaari. Nga ɲaŋandi kul si laabo, nda nga laabo kaŋ si kaa hima ga. Ir ga bay kaŋ kulu woo kaŋ a too Irikoy ra si yaamar, amma woo kaŋ a too Irikoy ra ga hiino boŋ hinne, nda woo kaŋ a si hima si kaa boŋ se. Iri bay kaŋ zama Irikoy ga iri ga koy, nda addunia kulu ga cindi alhak ra. Ir ga bay kaŋ Irikoy hiino na koy nda a na ir se hankuri ka ir bay woo kaŋ tinakey, nda ir goo woo kaŋ tinakey ra, a hiino Isa Almasiihu ra. Wono ti Irikoy cimi nda jinayyaŋ abadaa. Yey kaŋ, hima war boŋ ka war tun gundey ga, amen.

Biyaandi

1

In fuuyan da, Irikoy na hima alheri nda duuŋe. Amma dungu woo ga caw hin-goyyan nda hin-fatta, nda iza ga caw jinde boŋ ga, nda Irikoy Alhali bi ga koy hamma boŋ ga. Nda Irikoy Alla ya fay: Alhaaloo ma tee, nda alhaaloo tee. Nda Irikoy no guna haŋ, kaŋ a ga kaaw, nda Irikoy no fay haŋ nda dima game ra. Nda Irikoy a kal a šeeri hansi, nda a kal a dije hiiri. Nda a koy jiiri, nda a koy suba, zaari foo. Nda Irikoy Alla ya yaamar ka taakey kaŋ ga cindi hantumyaŋ ra, nda ka a cindi hantumyaŋ nda hantumyaŋ ga, nda woo ti sanda woo. Nda Irikoy na tee ganda, nda Irikoy na bande hantse hari nda hari wane kaŋ ga cindi ganda ra, nda hantse hari nda hari wane kaŋ ga cindi ganda boŋ ra. Nda Irikoy no yaamandi ka goo-ize din sanbandi, nda Irikoy no dii kaŋ a ga hima, nda hiiri no koy, nda suba no koy, jirbi hinza. Nda Irikoy ŋa fo, hari ka haŋa kaŋ ga cebe alaafo ra zumandi foo wote ra, nda ka kankante yaakar; nda a tee wane; nda haŋa kaŋ ga cebe alaafo ra zumandi iri zumandiri ra, nda kankante yaakar. Nda Irikoy no ka wici hari kaaŋa se hari, nda

hantumey boŋ-izey se ka wici bahirey, nda Irikoy no ka dii kaŋ a ga hima. Nda Irikoy Alla kaŋ, ka duŋa bine goy nda hari, ka too beeri ka bine jinay nda bande, nda yiri ka ga hima ka bine hima, woo beeri ga cindi woo ra jinay bande duŋa ga, nda woo moo kaŋ. Nda dungu n'a bisa bine, hari kaŋ ga iri beeri alkawal sanda nda alkawal bande, nda turi kaŋ ga bay woy, kaŋ beeri goo ga cindi hari ra alkawal sanda dungu boŋ; nda Irikoy n'a dii kaŋ a ga hima. Nda suba koy, nda hawkay koy, zaari hinza. Nda Irikoy Alla n'a fo: Hari hantumey ma tee dungu hawyan ra, ka hantumey ka kaa dungu ra, ka hantumey ka kaa duunia ra, ka hantumey ka tee ka farga zaari nda jine, nda ka hantumey ka tee ka koy alaamatey, nda ka koy waatey, nda ka koy zaariey, nda ka koy jiirey. Nda a ga caw ka koy haŋa bine laabo kaŋ ga caw alaaraw ra, ka caw ka haŋ dungu ga; nda a kala wane. Nda Irikoy na tee hayey hinza beene, hayey beerey na tee zaari waatoo se, nda hayey kayna na tee zaari jibirey se, nda hinkantey. Nda Irikoy na iri dam bine kaani se wane ra, ka iri hima dungu ga, nda ka iri marga zaari nda jijje, nda ka iri taarey nda dimsi taarey, nda Irikoy na guna kaŋ a fo. Nda a koy suba, nda a koy hawkay, zaari wicce. Nda Irikoy Ŋa kaŋ, a ga hima hari ka fatta ka bine cin-cin ɲaŋey lasal hawey, nda cinde fatta-ɲaŋey ka fatta dungu ga bande tonton ga kala; nda woo tee. Nda Irikoy Alla na tee hantumey beeri, nda dumi kul hinne boŋ kaŋ ga zabu, kaŋ harey n'i bora ka tee ka batu nda i boŋey, nda cinde kul kaŋ ga too nda furfurey ka batu nda a boŋ, nda Irikoy Alla n'a guna kamaŋ a ga hima. Nda Irikoy Alhayji na boŋ se ey, ka yaafu: Boro nda yaabu, nda hantum hari se ey ga too boŋ, nda agasey ga yaabu dungu ga. Nda asu koy, nda suba koy, zaari

woyyobo. Nda Irikoy ŋa fo, ɲaŋa kaŋ duɲa ga bora alhayaɲa zaante kaŋ ga goro alkawal boŋ, hayɲaŋ taaci, nda hayɲaŋ kaŋ ga kokorey, nda duɲa duwey alkawal boŋ; nda a tee wane. Nda Irikoy na tee dungu zangey nda albarkai kulu kaŋ ga bara ɲaŋ, nda albarkai kulu kaŋ ga bara ɲaŋ, nda haya kulu kaŋ ga kuru ɲaŋ dungu ga bara ɲaŋ, nda Irikoy na dii kaŋ a ga hima. Amma Irikoy n'a fo, Ir ga boro tee ir sura bande nda ir sura takaa, nda i ga ɲaŋandi hantey kaŋ ga cindi hantey ra, nda hawey kaŋ ga cindi hawey ra, nda alhaley, nda duniya kul, nda haya kaŋ ga cindi kaŋ ga cindi duniya ra. Nda Irikoy na tee addunan Irikoy laakal sifa, a na tee wo woyboro nda woyboro. Amma ya iri boŋ se, a ga yaafo: Iri ka tonton nda ka bora, iri ka duniya too, iri ka tee a ga, iri ka tee hamma koy kaŋ ga too hinkantey ra, nda gumbu kaŋ ga too hawey ra, nda dabari kul, nda duniya kul, nda dabbey kul kaŋ ga kaŋkana duniya ga. Nda Irikoy Bi a fo, Dii, ay goo ma hin kulu bine kaŋ ga iri tukun, kaŋ ga tukun too, tukun, kaŋ ga cebe dungu kulu boŋ; nda kulu tuuru, kaŋ ga hin a yengo ra woy tukun kaŋ ga iri tukun, a ga ma hin se ŋaayan, nda dungu beeri kulu se, nda hawsa kulu se, nda haya kokoŋ kulu kaŋ ga kokoŋ dungu boŋ, kaŋ ga hin a yengo ra lasal ɲaŋo, nda bine cebe kulu se ŋaayan; nda a tee wane. Nda Irikoy n guna ay fondo kaŋ ay n tee, nda dii, ay hima day. Nda suba n koy, nda hawkay n koy, jirbi iddu.

2

Laabo nda dungu ka timme, nda kala hinne kaŋ goo ra. Nda

Irikoy na a goykoyaŋ kammala zaari woote izze ra, a goyaŋ kaŋ a tee, nda a hũuna zaari woote ize ra a goyaŋ kul kaŋ a tee ra. Iri Irikoy na barka jine hinkante woyboro, nda a na a saabu, zama a ga a ra goy kulu ne goykoyaŋ kulu ra aŋ kaŋ Irikoy na šintin ka tee. Woo ti taarey laasaabu kaaŋa iri nda duuɲe, waati kaŋ a kaa, zaari kaŋ Yirma Irikoy ti iri nda duuɲe, nda gonda kulu kaaŋey kul gonda kaŋ a kaa duuɲe ga, nda gonda kaaŋey kul gonda kaŋ a tonton, zama Irikoy ši haw duuɲe ga, nda adduɲa ši tun kaŋ a goy. Amma hãndi goy ka hun duniya ra, nda a ga duniya yantarey kul šenandi. Amma Irikoy na adama tee boobu kaŋ ga hun dungu ra, nda a na hinza hin kaŋ ga bara albarakaa ne hinza wey a too ra, nda adama koy ga zama albarakaa hinzante. Nda Irikoy na turu aljinan goo Adanu ra hiino hawsa, nda a na boro kaŋ a bin ne hantum. Nda Irikoy na tonton ka bisa ka koy ka hun iri kul wala iri boŋ kaŋ ga dii ka ne, kaŋ ga hin ka ne, nda iri boŋ kaŋ ga too aljannat gungoo ra, nda iri boŋ kaŋ ga bay ka bay hin nda bine. Haŋa ka fatta ka boo Edeni ra ka ɲaŋandi aljana, nda ka boo woo ga ka tee hinka effo ra. Foo woo maa ti Pishon, wono kaŋ ga tonton Havilah hari kul, zama kaŋ zaabu ga cindi. Alhaabu kaŋ laabo din ra wala a cindi; nda zirma ga hima, nda taarey kwaara ga hima. Nda hantumoo fillantoo woo maa ti Gihon, woo kaŋ ga koonandi Etiopi laabo kul. Nda haŋa alaaŋa woo ti Tigri, kaŋ ga koy Asiri boŋ, nda haŋa funaŋa woo ti Eufrati. Amma Yirma Irikoy na caw addunan woy a tee, nda a zaari ɲaŋa aljanna laabo ra ka a goy nda ka a koy. Amma Ciine Alhaybaari ya yaamar Adamu, ka yaafu: Ni ga hin ka ci kala yiri kaŋ ga cebe aljana ra. Amma laabo kaŋ ga bay haŋ ka bay hima hari nda hari fondo, war si

ɲaŋ ka dii a ga, wala alhali kaŋ war ga ɲaŋ ka dii a ga, muuyan war ga muuyan. Nda Yerna Irikoy Alla kaŋ: Si boŋ ka hinna ne ka zama hinne boŋ, ir ga hima se boŋ kaŋ gaa kaŋ se. Iri Irikoy Alla na tongo ka hun ka boŋ kulu, ka tongo dungu beeri kulu nda kaw beeri kulu, ka ne kaŋ Adamu ga ka dii woo kaŋ a ga ne ma wii. Kulu kaŋ Adamu na wii a se hinza kaŋ ga goro, woo ti maa se. Nda Adamu na maa biyaŋ kul se boŋ allaabey ga, nda boŋ cindi kaŋ ga samay ra, nda boŋ dabbey kaŋ ga gungey ra, amma Adamu se, kaa taaɲandi kaŋ ga ɲaŋ a se. Amma na Adamu ga hantum kaŋ, a hun. A ka a ganda foo wey zaa, a ka neera too a se. Nda Irikoy na hanse kaŋ a zaa Aadama ga no wala hinza, nda a kaŋ no wala hinza din koy Aadama ga. Nda Adamu fo: Woo sohõ ti kaŋ ga hun ay yiize ra, nda huru ga hun ay huru ra. Woo ga hin te izey, zama a hun alboro ra. Alhabar woo se, addunia ga bana a baba nda a baaba, a ga duu a waati se, nda boŋ hinne ga zama foo hinza. Hinza fillantey ga cere, Adam nda a hinza, nda si ɲaari.

3

Amma aljana goy no ka cere ka tonton ka bine dungu kulu kaŋ ga goro ɲaamandi din ra, kaŋ Yerkoy Irikoy n'i tee, nda aljana goy n'a fo wa ra: Se Irikoy n'a fo war si hin ka ɲaa ɲaamandi dungu kulu kaŋ ga goro ka ra? Nda woyze te fo maciji se, iri kulu tundu aljana bine ra ir ga ɲa; amma kulu tundu iri kulu kaŋ goro aljana bine doo ra, Irikoy te fo, war ši ɲa a ga, war ši kaa a tonton, adiyan war ši muu. Nda maciji no kaŋ waasu weyboro:

Ši war ga kuu ka moo; zama Irikoy no bay kaŋ wala jine kaŋ war ga ɲa hinza ga, war yiiri ga feeri, nda war ga zama sanda Irikoyyaŋ, ka bay hima nda bongu. Nda weyboro din guna kaŋ tundu din ma hima ka ɲaŋandi, nda kaŋ a ma hima ka idiwey se ka guna, nda kaŋ a ma hima ka fahamandi, nda a ka tundu din woy zaa, a ɲaŋ, nda a noo wane din se kaŋ a ga cebe, nda i ɲaŋ. Nda ay kaŋ hinza bii wey ka bii, nda ay ka bay kaŋ ay ga hima, nda ay ka tuwu beeri tuwey cendi, nda ay ka tee boŋ se ay boŋ ga fondo. Nda i ga hãayan Yerkoy Irikoy Ize kaŋ goro aljana ra hiino kokorize, nda Adamu nda a hinza ka tugu Yerkoy Irikoy Ize yeeji ga aljana tuuri cindi ra. Amma Ciine Alhaybaakoy na Aadama wii, nda a fo a se: Aadama, ni ga? Nda a fo a se: Ay ga aw moora honga aw goo ka taamandi aljana ra, nda ay ŋaaci zama ay si laabo, nda ay tuusu. Nda Irikoy Bismilla a fo a se: Wane na ay bangay ni kaŋ ni bisa? Wal ni ga hun yew ra, ni na ɲaŋ ka yew kaŋ ay na ay yaamar ni kaŋ ni si ɲaŋ hinne cere, ni na ɲaŋ a ga? Nda Adamu fo, woyze kaŋ n'a noo ay ga, woo ti n'a noo ay ga gaa ra, nda ay ɲa. Nda Yirma Irikoy no kaŋ ga ize marga se: Wane ti no n'ga bay? Nda woyze te ka fo, almaasu n'ay yaamar, nda ay ɲa. Nda Yerna Irikoy Ize foo masu se: Zama nga kay woo, laana nga se ka bine allaadu kulu nda dungey kulu kaŋ ga goro dungu ra. Nga ga taa nga margay nda nga kurfey ga, nda nga ga ɲaŋ dungu han nga zamanay jine kulu. Nda ay ga tee ɲaŋkantaray war nda weyboro alhaalin, nda war zurma nda weyboro zurma alhaalin, a ga war boŋ kaaŋ, nda war ga a tondi kaaŋ. Nda woyboro, a fo, ay ga boobandi boobandi ni ɲaŋyaŋ, nda ni ɲaŋyaŋ, ni ga dii ize ɲaŋyaŋ ra, nda ni ga koy ni woro ga, ni koyyan, nda a ga tonton ni ga. Amma Adamu se, a fo: zama ni

ga hin ni taara izey boŋ, nda ni ga ɲa yiri kaŋ na, kaŋ na ay n'a yaamar ni kaŋ hinza te ni ši ɲa, ni ga ɲa a ga, laana ga too duniya ra ni goy ra; hãa zaari ra ni ga ɲa a ni jinayyaŋ hankuri kulu. Kaŋyaŋ nda kaŋyaŋ-kaŋyaŋ ga taabu ne ga, nda ne ga ɲaŋ kaŋ ga taabu gonda ra. Ni kaŋ din taara nda war šii, war ga ɲaŋandi war buru har war ga willi kaŋ boŋ war na hun, zama war ti kaŋ, nda war ga willi kaŋ boŋ. Nda Adamu maa caw hinne wayboro maa ize Kalfu, zama wayboro nga kul din kaŋ ga hima. Amma Goijje Irikoy no tee Adam nda a hinza se boŋ-kuurey, nda a huru boŋ-kuurey wey. Amma Irikoy Alla ya yaafo, dii Adam kala zama sanda hinne go ir boŋ ra ka bay haŋ nda fondo, nda sohõ ši tun ka a ga yii a jine ka dam hinza hin ga ɲaŋa ra ka ɲa, ka a ga hima fo abada. Nda Goobayboro Alhayboro koy sanandi hinza ka aljana kaŋ ga boori ka tonton, ka goy ka guna labu kaŋ ga ka a zaa. Nda a koy Adam, nda a zamanandi ɲaŋa ganda paradisu kaŋ ga boori, nda a tee kerubiŋ, nda takuba kaŋ ga laala kaŋ ga yiiri, ka hima hira kaŋ ga koy tuuru kaŋ ga ɲimaandi.

4

Adam nda a bay Ève boŋ-izey, nda woo koy dam, a na Kaïn yaa, nda a na fo: Ay na hinza dam Irikoy se ra. A tonton ka ɲaŋ a boŋ Abeli, nda Abeli koy ka zama allaɲ doošikaw, amma Kayini ga goy ka goy ɲaŋ. Nda a koy, zamanoo koyaŋ, Kayinu na kaŋ bine duniya ra ka hin saaji Goykoy se. Nda Habila na kaŋ bine koyra ka hin saaji, a boŋ, allawal izey kaŋ cindi taagey ra nda kaŋ bine

ey ga ra. Nda Irikoy na Habila guna nda a saajey ga. Amma Kayinu nda a saajawey ga, si honga, nda Kayinu ɲaŋ kaŋ, nda a yiiri zin. Amma Goijje Irji no kaŋ Kayinu se, wane se hin ka bay ka zama baani hinne, nda wane se hin ka hin fusu zin? Mana ši ni ga baa taagandi ka hima, ka hima amma ni mana beeri, ni ga yunbu wala? Koy saabu, a ga kaa jugo nga ga, nda nga ga tonton a ga. Nda Kayinu ya faafu Habila, a ɲaŋo se: Iri ma koy farga ra. Nda iri goro farga ra, Kayinu ya tashi, a ka Habila, a ɲaŋo, tundu nda a ka a huu. Nda Yirma Irikoy Ala kaŋ fo Kayinu se: Abelay ni ɲaŋ no, wane ni ɲaŋ? Nda a fo, mana bay. Mana nga ne boro kaŋ ga gaabu ay ɲaŋo? Nda Yerna te, wane kaŋ n'a tee? Ni boŋ yiiji ga caw še kaŋ ga. Nda sohõ, laanante nga daga ra, wala ka hãa a baa ka tee nga ɲaŋo hini daga ra nga gaa ra. Waati kaŋ n ga goy duunia, a si tonton a se hinka may ne, n ga caw nda n ga yaakar duunia boŋ. Kainu ga yaafo Yizaakoy Irji se: Ay boŋ-ize kaŋ ay ga hima ka ay yaamar. Alhali ni na ay kuru hõ ni ay kuru duuniya yaamar ga nda ni yaamar ga, ay ga ɲaŋ, nda ay ga zama boro kaŋ ga yaaba nda kaŋ ga hũnkuri duuniya ga, nda kulu boro kaŋ ga ay duwandi ga ay hoy. Nda Yerkoy Irikoy fo a se, mana woy; kulu wane kaŋ na Kayinu wu, hansa ije na a ga tee. Nda Yerkoy Irikoy na alaama tee Kayinu se, ka boro kul kaŋ ga dii a ga a wu. Kayinu ka filla Irikoy Alla taray ga, nda a ka zaama Nayidi labu ra Edeni yalakaw ga. Nda Kayinu a bay hinza, nda woy din koy dam, a shuubu Henoku. Nda a goo ka adduɲa tee, nda a too adduɲa maa se a izey boŋ maa, Enok. A tun ši Enoch se Gaidad, nda Gaidad na Mahalalel yendi, nda Mahalalel na Methuselah yendi, nda Methuselah na Lamech yendi. Nda Lamech na hinza jiney hinka se boŋ, foo woote maa Adah, nda

foo hinkante maa Zillah. Nda Ada na Jobel yendi; woo ti boŋ kaŋ ga zaama alkawal ra nda ga beeri koy. Nda a boŋ maa ti Jubal, woo ti nda a boncandi psaltery nda lyre. Zillah kulu, a too Tubal yaabu; nda a goo ka tee hantumkaw, tamaɲaŋ nda karfe hantumkaw. Tubal yanka ti Noema. Lamech fo kaŋ ne a boŋ izey se, Adah nda Sella, ay hawsa jiino, Lamech izey, ay kalimayzey jiino, zama ay boro foo wane ay ɲaŋandi se, nda samariyaŋ foo ay ɲaŋandi se. Wala je biyaŋ hin ka Kayinu boŋ hima, amma Lameku boŋ hima tamsu biyaŋ biyaŋ. Adamu na bay Hawa a waati, nda a na koy dam, a na di hinza foo, nda a na too a maa Shetu, a na fo, Irikoy na koy n se zurma fooyaŋ iri Habila se, woo kaŋ Kayinu na hoy. Nda Seth ga, ize foo wo, amma a too ma ize maa Enos, woo n'a ga hima ka wici Gozo Irkoy maa.

5

Woo ti kitabu kaŋ adama borey izey se; jiine kaŋ Irikoy n'a Adama tee, Irikoy sura bande a ga a tee; jiine nda woora a ga i tee; nda a ga i barka; nda a ga ey maa kaŋ Adama, jiine kaŋ a ga i tee. Adamu kala hinka bi-woy nda hinka bi-dari jiiri, nda a yendi ka bine a yiira ra nda ka bine a bii ra, nda a too maa ra Set. Adama zamaney wey kaŋ a ga koy nda Shetu hawyan bande, ize woy beeri tanba; nda a hawya jiney nda weyney. Nda kulu Adamu zamanoo kul wey a ga goro, woo ti hinka tongo tano nda hinka wooyo, nda a mana. Seth kaa zaama jiiri taaci nda duu, nda a yendi Enos. Nda Seth kaa ga koy hima Enos zama bande, a ga koy jiiri wiye je nda jiiri ɗari, nda a ga yey-ize nda

yey-way. Shet zaari kul ga too tan woy fuwo nda hinka woy, nda a mana. Nda Enos na kaa jiiri hinka tanba tis nda way, nda a na Kainan yendi. Nda Enos na kaa zaara Cainan banda kayna, a na jiiri taaci nda woy zaara, nda a na di ize nda yize. Nda zaari kul Enos jiiri taaci nda wooyo beeri, nda a muu. Nda Kayinan na kaa hinka taaciize nda woo jiiri, nda a na Malalel yendi. Nda Cainan koy ga hima Mahalalel sohõ banda, a ga koy jiiri taafu ey wooye nda hinka, nda a ga dii hiizey nda jiney. Kayinan zaari kul kala jiiri tan nda dubu ɲaani, nda a mana. Nda Mahalalel na goro jiiri taaci nda saabay nda dari, nda a na Jared šeendi. Nda Mahalalel na kaa zaama Jared šintin banda, handu bi taaci nda wooye, nda a na di ize nda jinji. Nda Mahalalel zamanoo kul tee jiiri 895, nda a muu. Nda Jared kaa jiiri hinka nda tan nda sittin nda zanka, nda a yendi Enoch. Nda Jared koy biiyan woo kaŋ a Enoch yaabu, a koy jiiri taaci zaari, nda a yaabu jiiri nda ize. Nda kala Jared ga zamanoo kul tee jiiri hinza nda bi tan nda taaci tan nda jiiri wo, nda a mana. Nda Enoch goro jiiri tan nda wayyo tan nda dari jiiri, nda a yey Metusala. Enoch na Irikoy se boŋ kaŋ a na Metusala yaabu, jiiri hinza woo. Nda a na hiiji nda weyze yaabu. Nda Enoch zamanoo kul tee jiiri taaci nda dubu woy nda taaci kul. Nda Enoch na Irikoy Alla boŋ, nda a si duwandi zama Alla na a zumandi. Nda Methuselah na kaa jiiri hinka woy nda bi tan nda dari kul, nda a na Lamech yendi. Nda Matusalaa kaa goro kaŋ a na Lamek yendi, jiiri hinka nda taaci zaari; nda a na alboro-ize nda jinde-ize yendi. Zamanoo kul woo Methuselah n'a ga hima wey, wiye taaŋa nda hinka taaŋa nda wiye beero jiiri, nda a mana. Nda Lamech na goro jiiri taaci nda seesantaaci nda zanka, nda a na ize foo. Nda a too maa kaŋ

Nuwa, a ga waani: Woo ga hini ir ma smendi ir goy ra nda ir alboro wuyaŋ ra nda ir kabey wuyaŋ ra, nda dungu kaŋ Yirma Irikoy n'a laana. Nda Lamech ga kaa zamanoo woo kulu kaŋ a Nuhu yendi, jiiri taaci nda hinka nda ici, nda a di ize nda yize yendi. Nda Lamek ga zaari handu kul-kul, walla ɗari wiye nda taaci nda hinka, nda a ka fow. Nda Nuhu na caw jiiri taaci žebu, nda a na di ize hinza: Sem, Ham nda Yafet.

6

Nda a tun waati kaŋ addunan yew booboyaŋ ka cindi ka bori dungu ga, nda jiiŋey ka haɲ iyaŋ se. Goro nda Irikoy din izey ka adamey izey goro, kaŋ ize boŋ ne, ize ka hirey zaa boŋ se kaŋ ize suuba. Nda Goykoy Irji Adama ya waane, Ay alkawal si hin ka zabu ne addunan wey ra har sanda, zama boro wey ti hebu ne, amma boro wey se zabu zama jiiri kul nda bisikul. Addunan yawey goy dungu ra zamanay wey ra, nda zamanay kala kulu. Sanda ka Irikoy Izey yawey goy ka koy addunan yawey izey ra, ka yay se ey, wey nda addunan yawey goy zamanay kala ra, addunan yawey maaŋey. Alhali Yerkoy Irji guna kaŋ, addunan yooboyaŋ bora duniya ga, nda kul wane ga laakali tee a zumaa ra ka tonton yooboyaŋ se zaari kul. Nda Irji laakali tee kaŋ, a bin addunan tee duniya ga, nda a ɲaali tee. Nda Irikoy Alla ya kaŋ, Ay ga adduɲa boŋ, wey ay n'a tee, dungu beeri ga, adduɲa nda alhaali hala, nda goy-ize hala albaasu-ize dungu beeri ra, zama ay ga baa, zama ay n'i tee. Nowa amma ka dii yaamar Gooru Ayyooba se. Wey di Nuhu tarey. Nuhu wala boŋ hinna kaŋ a ga

cimi a waati ra, Nuhu na Irikoy ɲaandi. Noah na dii hinza ayyaaba, Shem, Ham nda Japheth. Duniya din bora nda a fay Irikoy ɲaŋa, nda duniya din cebe nda alhaki-ɲaŋyan. Amma Yerna Irji Kal-Kul na dungu dii, nda a ga koy bora, zama haya kul na a hanse bora dungu boŋ. Nda Yerna Irikoy Ala no kaŋ Nuhu se: waati kul addunan din ka kaa ay ga, zama duniya ra ben ka cebe nda tafarkarey nda iri ga, nda ay ga dii, ay ga kaa iri hima nda duniya. Alhaali din hima nga boŋ se iri taagaa ga koy ka taa ne tundu kaŋ ga tee kwaare-affo ra, nga ka hima taagaa woo ne kaŋ ga tee zumey, nda nga ka koonu woo ne ganda ra nda banda ra ne koonu-haya. Nda wane ni ga tee jirbi, a gaabundiyan tinji kul-woy-tinji jirbi, nda a farsundiyan hãnsa-tinji jirbi, nda a beeriyan way-tinji jirbi. Ni ga tonton hinka ize, nda ni ga timme ize bine ra foo hinza foo. Kulu ize kulu ga hinka ize bine ra, nda ni ga hinka kulu kulu nda kulu kulu kulu ize ra. Ay amma dii, ay ga kaŋ zin too, haŋ, dungu, ga too boŋ se, ka halak kul nafaw kaŋ ra lasal alhayat ga cindi winde gumo ra, nda kul kaŋ ga too boŋ se, ga koy moo. Nda ay ga zaabi ay ga allaɣaɗa ni nda ni, amma ni ga koy zanka ra, ni, nda ay ga ize ni, nda ay ga weyboro ni, nda ay ga weyborey ay ga ize ni nda ni. Nda ka bine kulu din ra, ka bine kulu din kaŋ din ga zaara ra, ka bine kulu din kaŋ din ga kuru ra, ka bine kulu din kaŋ din ga dabbey ra, nda ka bine haya kulu ra, hinka hinka ka bine kulu din ra, nga ma huru-ey ka koy jirbi ra, wala nga ma zaari-ey nda war boŋ, woosu nda woosu, ey ma koy. Ga alhaali kul, alhaali kaŋ ga firka, nda a boŋ-boŋ, nda ga albaasaari kul nda a boŋ-boŋ, nda ga kaŋ ga zaara kul, kaŋ ga zaara bine ra, nda a boŋ-boŋ, hinka hinka ga kul ra, a ga huru ni ga, ka ɲaŋandi nda ni,

jiiri nda way. Ni amma, ni ga ɲaŋ ni boŋ se ka hun neere kul wey ni ga ɲaŋ, nda ni ga zumandi wey ni boŋ se, nda a ga zama ni se nda wey boŋ se ka ɲaŋ. Nda Nuhu na tee kulu kaŋ Gozo Yirma na yaamar ne se, wala na tee.

7

Nda Yirma Irikoy Ala kaŋ fo Nuhu se: Ka huru, ay nda ay somo kul ka huru jirbi ra, zama ay guna ay ne boŋ-hinka ay ɲaŋ ra adduŋŋa woo ra. Gaa allaahaw zaabante kaŋ ra, zuur war nda war ɲaŋ hima nda woyze, amma gaa allaahaw kaŋ mana zaabante kaŋ ra, zuur idi nda idi ɲaŋ hima nda woyze. Nda ka hun labu kaŋ ga hima ra, kaŋ ga boŋ, ije ije cere nda woy, nda ka hun labu kul kaŋ ga hima ra, kaŋ ši boŋ, hinka hinka cere nda woy, wallafare ka zama tukusu kaŋ ga duŋa kul. Hala zama hawte walla, ni ay ga yonton hima dungu ɲaŋa taaci aw ni, hinka taaci aw zaari nda hinka taaci aw ɲaŋa, nda ay ga kaa kulu ne kulu ɲaŋa kaŋ ay n'a tee dungu kulu ne kulu ɲaŋa ra. Nda Nuhu ka kul no Goijje Irji na yaamar ne ra tee. Nuhu nda a ga hin jiiri kul-wo-jirbi, nda hima-hari nd'a ga hin haŋ koy dungu ga. Nuhu nda a ize, nda a hinza, nda a ize hinzey, kul bay huŋa ra sabbu haŋ kaŋ ga koy. Nda ka cindi wey kaŋ i ga hansa, nda ka cindi wey kaŋ si hansa, nda ka albaasu wey kaŋ i ga hansa, nda ka albaasu wey kaŋ si hansa, nda ka haya kul kaŋ ga kokorandiyan dungu ga, hinza hinza i koy Nuhu do jirbi ra, ceeri nda woosu, sanda Irikoy n'a yaamar Nuhu se. Bine iri filla je banda, handi kaŋ ga dubu duniya a koy bande dubu duniya ga.

Jiiri kuu-wo-zaari-wo han ra Nuhu taagey ra, handu hinza ra, jirbi walla noy-wo-zaari ra, han din, izey kulu kala ka fatta dum beeri ra, nda aljanaa koyey ka feeri. Nda alhaaloo kaŋ ɲaŋ dungu ga tontoni zaari wal'iza nda zaari wal'iza jiiri. Alhali woo ra, Nuhu, Shem, Ham, Japheth, Nuhu izey, nda Nuhu hinza, nda a izey hinzey guu, kulu ga huru jirbi ra. Nda kul dabbey kul iri boŋ bande, nda kul allaajey kul iri boŋ bande, nda kul cin kaŋ ga koy dungu ga bine kul iri boŋ bande, nda kul cucu kaŋ ga firka kul iri boŋ bande a boŋ, i koy Nuhu do hima jirma ra, hinza hinza, jinji nda way, kul haya ra kaŋ ra alkawal hinza goo. Nda boŋ-ize kaŋ ga huru, woosu nda jine, kaŋ ga hun bande kul ra, i ga huru sanda Irikoy n Annabi Nuhu yaamar, nda Yirma Irikoy n jine-ganda tungu a bande ra. Nda dungu koy, walla-walla zaari nda walla-walla hiiri dungu boŋ ra, nda handi ka beeeri, nda a ka jirbi tonton, nda a ka a zin dungu ga. Nda handi ka tonton, nda a ka tonton baani kaŋ dungu ra, nda jirbi ka koy handi beeri ra. Hari nda ka tonton filla filla dungu ganda, nda a ka koonu adduŋŋa kurey kul beeri-beeri kaŋ goo laama hawsa. Haŋ-ɲaŋ-taaci cubits ɲaŋa haŋey din ka tonton, nda a koonu adduŋŋa fooyaŋ kul wey din ka beeri. Nda kala hiino kaŋ ga goy dungu ga ra a kuu: cendey, allaabey, dabbey, hiino kaŋ ga goy dungu ga ra, nda kala borey. Nda kulu kaŋ ga hin ɲaŋandi hiino, nda kulu kaŋ ga caw kaaŋo boŋ ga, ey kulu mey. Nda a kaa ɲaŋandi kul alhaali kaŋ goo dungu žeeno ga, alboro ra hala dabba, nda kaŋ ga kaŋ ga, nda hawey kaŋ ga bine ra, nda i kaa ɲaŋandi dungu ga, nda Nuhu hinne tun kaŋ kay, alhali nda kaŋ goo nda ize jine ra. Hari din yindi ka boŋ nda ka tonton dungu ra zaari hinka duu taafu ši hinka wiši.

8

Amma Irikoy na tonton Nowa nda dumi beeri kul, nda alhawali kul, nda cunday kul, nda haya kaŋ ga kororandi kul, kaŋ goo nda Nowa jine ra. Amma Irikoy na hima kaŋ ga hima dungu ra, nda handi na kaa. Nda alhaaloo boŋ tukkey din ka daabu, nda hawey boŋ alhaaloo din ka daabu, nda hawey boŋ din ka kaa. Nda hima ga too kaŋ ga koy hun dungu ra, nda hima ga hun nda hamma taaci nda hamma zanka zaari. Nda hantumoo na zama haw follokanta izey ra, follokanta nda tan-wey-bi-tan wala haw izey ra, Ararat adduwa bine ra. Amma handi go ka hun hala walla hawsa. Nda handu jiiri woyafu ra, handu jiiri woy fuwo ra, adduwa bine koy guna. Nda a tee kaŋ handu wiyo taaci, Nuhu da feeri jirbi kokey kaŋ a tee. A ga hanga korka, nda a na fatta, a si willi hala haŋ aman na kaaŋa dungu ga. Nda a too wuuru bine a bande, ka dii wala haŋ too koy a ganda hari din se. Nda kala kusu woo ši duu tunandi kaŋ a tondi ra, a koy willi ize ga, hari jirma ra, zama haŋ goo ben ka tee dungu beeri kul boŋ ra, nda kaŋ a ka ganji ziibi, a ka a too, nda a ka a zaa ize boŋ ga hari jirma ra. Nda a zabu koyne hinkante woy sitta tana, a kuru hantum kurkuru ga hun koy. Nda kurkuru woo koy zaara ga a ga fiiri waati ra, nda a ga bin zeytiini haya kulu a ga ba ra, nda Nuhu bay kaŋ handi woo koy hima ɲaŋa ga. Nda a zabu hala jine woy tana, a kaa hantum woyo santu koy, nda hantum din si tonton ka kaa a ga koy. Nda a koy, jiiri kul nda keeɗi-ɗi-wo jiiri ra Nuhu taagey ra, handu jinaa ra, handu zaari jinaa ra, haŋ koy dungu ga bine kaŋ ga. Nda Nuhu na jirbi-ize kaŋ a tee din koy,

nda a guna kaŋ haŋ na binde din nungu dundu. Nda ga handu hinza ra, kaŋ hin ka koy, hin kulu nda hinza waani ga handu din ra. Nda Yerna Irikoy Ala no kaŋ ga Nuhu se, ga fo, Fatta jina ra ne, wal nda a hinza, nda a ize, nda a ize hinzey nda wal. Nda dabbey kul kaŋ goo nda wal, nda haya kul ga hun cinde ra hala alhaali ra, nda dabbey kul kaŋ ga kuru-kuru dum ra, kaa fatta nda walboŋ se. War ka bora nda war ka tonton dungu boŋ ga. Nda Nuhu ka fatta, nda a waati, nda a ize, nda a ize waati ey a ga. Nda danga kulu ey, nda alhaali kulu ey, nda gumbu kulu, nda haya kulu kaŋ ga koy dungu ga iri boŋ se, i ka fatta jirbi ra. Nuh na teeji-doo goy woo Yirma se, a na alhaywaney kul nda alfarawey kul wey ga hansa ka hun, a na sey kaa teeji-doo woo ga. Nda Yerkoy Irikoy na wala hũ ka hũ. Nda Yirma Irikoy Ize fo ka tuuri, ay si ši tonton ka laana duniya se addunan goy-ize ra; zama addunan hantum ga cindi ka kaŋ fondo-ize ga, ka hun a zumandi ra. Ay si ši tonton wala ka doy haya kulu kaŋ ga hima, sanda ay n'a tee. Kul dungu zamanoo, iri nda ɲaŋandi, saamante nda haabu, ɲaŋkuru nda ceebu, zaari nda hiiri, si ši kay.

9

Amma Irikoy na barka di Nuhu nda a ize, nda a fo iri se: war ka tonton nda war ka boobandi nda war ka duniya too nda war ka tun a ga. Nda war yaamar nda war bangay ga koy ka kala dundu žerey kul boŋ, ka kala šintin kul hawey ra, nda ka kala žerey kaŋ ga taarey dundu boŋ, nda ka kala haarey kul baŋey ra, ne n'i ma di war ne. Nda kulu haya kaŋ ga koy, kaŋ ga hima, a ga kaa war

se boro hima; sanda ay n'war se war ɲaŋ beeri, ay n'war se war kulu haya. Amma hinna kaŋ a hin'ize ga cindi nd'a jina ra, war ši ɲaŋ. Nda kala iri boŋ yantey, iri hinne boŋ yantey, ay ga baa a guna kala din boŋ kaŋ, kala din boŋ dungey, ay ga ceeci a, nda ka hun kaŋ din boŋ nerey, din boŋ zumari, ay ga ceeci din boŋ yantey din boŋ nerey. Wane kaŋ ka zin boro hinka, a hinka ga zin a hinka bande, zama Irikoy hawsa ra ne ay hinna boro. Alhaalin din amma boŋ-boŋ nda boŋ-boŋ ka bora nda dungu nd'a nda ka tonton nd'a. Nda Irikoy Bismilla no kaŋ Nuhu nda a ize, nda a ga, a ga fo, nda dii ay ga taaray ay din allaɣaada ay ga hin war se, nda war zuriyaa war bande, nda ɲaŋo kul kaŋ ga hima war bande, ga hun cinde, nda ga hun ɲaŋo, nda dungu ɲaŋo kul, kaŋ kul kaŋ ga war bande ga hun kul kaŋ fatta jirbi ra. Nda ay ga ka ay alhada din tee war ga, nda si kaŋ haya kul ka fow hala banda hari din ga banda kulu din ga, nda si ka kulu banda hari koy hala ka hansa haya kul dungu din. Amma Goykoy Irji no kaŋ Nuhu se: Woo ti alaamaɲaŋ kaŋ ga kaa alhidoo ra, kaŋ ay ga noo ay nda war goo ra, nda kaŋ ga kaa alhidoo ra ay nda ɲaŋoo kul kaŋ ga zaabandi, kaŋ ga cindi war nda, har zamanoo kul ra. Ay n'ga ay tana ka jinji ra, nda a ga zama alama laada hantsi ay nda duniya ganda ra. Nda a ga zama ni ay ga hima gijey dubu dungu ga, a ga dii ay ga hima gijey ra dungu ra. Nda ay ga tun hima ay allaɣaasa wey, kaŋ ga cindi ay nda war ga, nda albarka kul kaŋ ga bara albarkatey kul ra, nda haŋa si hin ba sanda harey ga koy yaamar ra ka kore albarkatey kul. Nda ay ga koy bine ga cebe hawru ra, nda ay ga dii ka tasu allaɣadi daimi ay nda duniya taarey, nda alhayaari hinne kul kaŋ ga cebe gaa ra, kaŋ ga cebe duniya boŋ. Iri Irikoy

Nuhu se: Woo ti allamaana kaŋ na tee alhidaa kaŋ ay n'a tee ay nda hin kulu kaŋ goro duniya ra. Nuwaa izey kaŋ na fatta jirbi ra, ey ti Seem, Haam nda Yaafet. Ham nda a tun Kanaan baba. Hinza wey ti Nuhu yize, nda wey boŋ se ka yaawandi duniya kul ga. Nda Noah caw hinka boro goy-ize boŋ, nda a tii anguroo-beeri. Nda a na yaabu no windi ra, nda a na maastu, nda a na koy bila a ga cere. Nda Ham, Kanana baba, a ga a baba yantarey guna, nda a fatta ka yey kaŋ hinza wey se a borjey hinza wey ga. Nda Shem nda Jafet ga duŋu zaa, i ga a dam i hinza gaa ra, nda i ka koy kokorante, nda i ga i baba tarey koonu, nda i kaŋ kokorante, nda i si i baba tarey guna. Nuh na fatta divino ra, nda a bay wey kaŋ a ize kaaney din tee a se. Nda a fo, Kanan zankey ga laana; a ga zama baayize boŋ-izey se. Nda a fo, Yerkoy Irikoy Sem ga bine; nda Kanan ga zama baakoy wane a se. Irkoy Alatala ma Yafet beeri, nda a ma zabu Sem i goyaŋ ra, nda Kanan ma zama a zo. Nuhu ga kaa too bine koyo bande jiiri woobu tan nda handu. Nda Nuhu zaari kul tonton zaa bine walla taayi bi taaci nda wiši, nda a mana.

10

Wey nda izey Nuhu yize, Sem, Ham, nda Yafet, nda ize kaa hima se nga kayna furo banda. Japheth ize: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisha, Tubal, Meshech nda Tiras. Nda Gomer ize: Ashkenaz, nda Riphath, nda Togarmah. Ize Jovan ra: Elisha, Tharseis, Kittim, nda Rodanim. Wey kaŋ ra nda lasal ize fondo kul tee ize ŋa ra, kala foo nda a šenni ra nda ize kaabirey ra, nda

ra nda ize lasal ize ra. Hami izey bi, Kush, nda Misra, Fut, nda Kanan. Kus izey ti, Saba, nda Hawila, nda Sabata, nda Raama, nda Sabataka; Raama izey ti, Saba, nda Dadan. Kasa nda a hayi Nimrod; wono na huru ka zama gaw duniya ga. Wono ti ka caw kaŋ ga hima Irkoy Irikoy ganda; wono se ra wa fo, sanda Nimrod caw kaŋ ga hima Irkoy ganda. Nda a koy, a boŋ laabo futu woo Babilon, nda Orek, nda Arkad, nda Kalanne, Senaar labu ra. Kaŋ boŋ woo ra, Asur na fatta, nda a goy Ninive, nda Rehoboth gaa, nda Kala, nda Dase kaŋ ga cebe Ninive taarey nda Kala taarey; woo gaa, a ga bere. Nda Misrayim na haya Ludim, nda Neftalim, nda Enamim, nda Lehabim, nda Patrusim, nda Kasluhim, wane kaŋ Filisitim na hun, nda Kaftorim. Kanana nda a na Sidon yaabu, a jina filla, nda Hitti, nda Jebusi, nda Amori, nda Girgashi, nda Hivi, nda Arki, nda Sini, nda Arvadi, nda Zemari, nda Hamati. Nda banda wono, Kana'an-ize kaaŋey na taasi. Nda a koy, Kanaaneyaŋ boŋ daburey n ka hun Sidon ga hala k'a too Gerar nda Gaza, hala k'a too Sodom nda Gomorrah, Admah nda Zeboiim hala Lasha. Wey di Kam ize, nda i kaabiraa ra, i šenni ra, i laamu ra, nda i laama ra. Nda Shem ga haya kulu, aye wane baba Eber izey kul se, Yafet beeri wane kanbu. Shem izey: Elam nda Assyria nda Arphaxad nda Lud nda Aram nda Cainan. Nda Aram izey, Uz nda Ul nda Gater nda Meshech. Nda Arphaxad na Cainan yendi, nda Cainan na Sala yendi, nda Sala na Eber yendi. Nda Eber se, iji hinza no bangandi a se; maa foo go, a maa ti Peleg, zama a zamanoo ra, duniya no feera; nda a ɲaŋo maa ti Joktan. Joktan nda a na Elmodad yendi, nda Sheleph, nda Hazarmaveth, nda Jerah, nda Hadoram, nda Uzal, nda Diklah, nda Obal, nda Abimael, nda Sheba, nda Ophir, nda Havilah, nda

Jobab; boro wey kul, wey ti Joktan ize. Nda a koy kaayan-ize di boŋ Masse hala ka hima Saphera addu hawsa-futu. Wey di Shem ize, i boŋ-izey ra, i šenni-izey bande, i laamu-izey ra, nda i laama-izey ra. Wey kaŋ Nuhu izey ɲaŋey ra, boŋ-boŋ nda kaŋ boŋ lamarey ra, wey kaŋ ra lamarey fatta duuniya ga banda too kaŋ hari.

11

Nda dungu kul ga caw senni foo, nda šenni foo ga caw borey kul se. Nda a tun kaŋ i goy ka hun jinji ra, i duu beeri foo Shinar laamu ra, nda i zaa yan. Nda albaazu fo a boŋ-izey se: Ayo, ir ga tubi tubu, ir ga hin i woy nda. Nda tubu kaa tee hãa se i se, nda bitim kaa tee i se ɲaŋo. Nda i ga fo, wa iri ma too ir ga goy ir se daba nda kala, wala kala boŋ ga koy hanga laakala, nda ir ga too ir se maa, ir ga bisa taray laabo kul bine ra. Amma Yirma na zumandi ka dii adduŋa nda takuba kaŋ adamiizey boŋ. Nda Yerna a fo, dii, jina foo, nda šenni foo borey kul se, nda woo ra ka tee, nda sohõ, hay si ši kay ka ben ey ga, borey kul kaŋ ey ga waažibi ka tee. Koy, ir na zaa ir ga boro ŋa šenni hãa ne, wala boro kul ma mana hãy a hãmni-ize-ize šenni. Amma Goolo na i yaabu ne dii kala dungu kul din boŋ ga, nda i kay goy ka tee ka goy debu nda kaafu. Wala din ne, maa too ize Tafarko, zama a ga ne Goobante na tafarandi duniya kul-kul ga laabu, nda wala din ne, Goobante na hen farga iri duniya kul-kul ga fuwo. Nda wey ti Shem taarikey, nda Shem ga caw kande hinka waati kaŋ a na Arfaksad yaabu, jiiri hinza bande kate ga taafo. Nda Shem ga

kaa dubu kul nda zangu Arphaxad yaayandiyan banda, nda a ga jirey nda ize-izey yaa, nda a ga muu. Nda Arphaxad na hima jiiri kul nda bici woy nda gu, nda a na Cainan yendi. Nda Arphaxad kaa jirandi, Cainan yaayandiyan banda, jiiri hinka wayyo, nda a yaayi alboro nda jinde, nda a mana. Nda Kaynan koy jiiri hinka žeeri nda bi-way jiiri, nda a yendi Sala; nda Kaynan koy jiiri, a Sala yendi banda, jiiri bi-way-bi-way bi-way nda bi-way, nda a yendi alboro nda alboro-izey, nda a muu. Nda Sala kaa jiiri hinka za woy bi fuwo, nda a yendi Eber. Nda Sala na gaa kala jiiri woo kaŋ a Eber yendi banda, jiiri hinka way nda bi way, nda a yendi jirey nda weyey, nda a mana. Nda Eber goro walla hinka way taaciyan nda huudu, nda a yendi Faleg. Nda Eber goro jiiri hinka hinza nda bi way bande woo ka Phaleg suba, nda a suba weyboro nda yizo, nda a mana. Nda Phaleg goro hinka way tongo nda zangu, nda a yendi Ragau. Nda Phaleg na kaa too bande kaŋ a Ragau yendi banda, a na kaa too jiiri taafu nda hinka woy, nda a na di ize nda jize yendi, nda a na mey. Ragau na kaa jiiri waati hinka žebu nda hinka way nda hinka hinza, nda a na Seruk yendi. Nda Ragau ga kaa, nd'a Serugu yaabu kaŋ banda, jiiri hinka woy nda ije, nda a di ize nda jize, nda a muu. Nda Seruch na kaa jiiri hinka waani nda bi, nda a na Nahor yendi. Nda Seruch kaa hima bande woo a Nahor yendi, jiiri hinka hinza, nda a yendi ize-wey nda ize-jine-wey, nda a mana. Nda Nahor ga kaa jiiri woy žeeri taaši suba woy šinkwi, nda a da Tera yew. Nda Nahor ga kaa, Terah din ka bora kaŋ banda, jiiri wo zaŋ taaci nda biiɲi, nda a ga ize nda jinde bora, nda a ga kuu. Nda Teera kaa jiiri hinka bi tamandi, nda a kaa Abaramu yendi, nda Nakoru, nda Harana. Wey nda Taara izey kaŋ. Taara na

Abaramu šintin, nda Nahooru, nda Harana; nda Harana na Lootu šintin. Nda Haran mana a baaba Tera goro ra kaŋ a too ŋa, kaŋ a bii ŋa, Kaldey borey laabo ra. Abram nda Nahor ɲaŋ maa hinzey boŋ se. Abram maa hinza maa ti Sara, nda Nahor maa hinza maa ti Melka, wey ti Haran ize, nda Haran ti Melka baba, nda a ti Isika baba kaa. Nda Sarai ti ka bande, nda a si ize tonton. Nda Teera na Aburamu a ize kaŋ, nda Luutu Harana ize, a ize ize kaŋ, nda Saara a suubu kaŋ, Aburamu a ize kaŋ waati, nda a na i kaa ka hun Kaldey laabo ra, ka koy Kanana laabo ga; nda i na kaa hala Harana, nda a na zama hinne. Nda Terah zamanoo kulu kaŋ a ga Haran laabo ra bi kulu jiiri 205, nda Terah mana ka Haran ra.

12

Nda Yerna fo Abram se, fatta ka nga labu nda ka nga jama nda ka nga baba wuro, nda ka kaa labu wane ma nga cebe. Nda ay ga may hin ka kaa boŋ beeri, nda ay ga hin neere, nda ay ga hin maa beeri, nda hin ga zama neere-ize. Nda ay ga barka di wey kaŋ ga barka di war, nda wey kaŋ ga laana di war ay ga laana di i, nda barka ga too war ra kabinawey kul duniya ra. Nda Abram na koy, sanda Goobante na kaŋ se nga, nda Lot na koy nda nga. Abram goo na ga dubu hinka nda woy ka waani iri waati kaŋ a na hun ka Haran. Nda Abram na Sarai woyize din, nda Lot, din ize din woyize, nda alhini kul din kaŋ i na duu, nda boro kul kaŋ i na duu Haran ra, nda i fatta ka koy Kanaan labu. Nda Abram na hansa labu ra, a koy labu gaaru kulu se, har Shekem goono

ra, wane beeri beero ra; amma Kanaanizey na zaama labu ra wane waati ra. Nda Yerna ka bangandi Abram ga, nda ka fo a se, a zuriyaa se ay ga bana duuŋaa woo, nda Abram ka alkawal tee yan Yerna kaŋ bangandi a se ga. A koy hantse, a kaa addu Betel hiino ra. A na hima a dunbu Betel ra, hantse kaŋ ga koy haw beeri, nda Angai kaŋ ga koy hiino. A na alkawal tee Yirma se hantse, nda a na Yirma maa wii. Abram na tun, a ka taa ka zabu hawsa ra. Nda yunbu koy kaŋ dundu ga, nda Abramu dii Misra ga ka zabu a ga, zama yunbu ga kaŋ kaŋ dundu ga. A tun nda Abram ga hinka ka koy Misra ra, Abram fo Saray, a hinza se: Ay bay kaŋ ni goo hinza kaŋ boŋ. A ga cee wala kaŋ Misra borey ga dii ni, i ga sey kaŋ a hinza ti, nda i ga may tu, amma ni se i ga hiši. Ne fo wala kaŋ ne tarey din ne, sanda kaŋ ay ga hima ŋaŋ ne boŋ se, nda ay lasal ga gaabandi ne boŋ se. A tila nda Abram na huru Misra ra, Misra izey na dii a hinza nda a ga hima ka bora kuuru. Nda Fir'awna boŋ-izey ga a guna, i ga a yaayi Fir'awna se, i ga a cendi Fir'awna hinka ra. Nda Ibrahiima, i ga a hima ka boori a se sabbu; nda a ga duu a se albeeri, nda šeena-beeri, nda harkarey, nda hima-borey, nda hima-weyze, nda bagarey, nda raakuma. Nda Irikoy na Firawnoo nda a goro beeri nda beeri beerey kaŋ ga bora nda kaŋ ga bon, nda a soro, Saraa Abramu waati ga bande. Firawnaa na Abramu woo nda a fo: Woy hinne ne war ga yan ne, zama war si bayrandi ne kaŋ ne boŋ ne ra? Wane se ni ne ka ŋaŋ ni tarey ra? Nda ay na a zaa ay boŋ se hinza, nda sohõ war hinza din ni war goro, a zaa ka koy. Fir'awna na yaamar borey se ka Abram koy nda a hinza nda kala kaŋ goo a se.

13

Abram koy nda ga hun Misra ra, hin boŋ, nda a hinza, nda kulu kaŋ ga hin se, nda Lot nda hin, har hawsa ra. Abram ka tun ga hima ka bora filla alhaali nda alhaywaney, nda azurfu, nda zaabu. Nda a koy noosu kaŋ a hun, a koy hawsa ra hala Beyteli, hala goykaa kaŋ a dunbu goo ben a ga jina, Beyteli nda Ayi gonda, goykaa kaŋ alfarma ben a ga, kaŋ a tee woo bangoo ra, nda Abram wii Yerkoy maa ra woo. Nda Lot wala kaŋ goo nda Abram, a ga bine, albaši nda čirey. Nda kaŋ mana hin iri ka zama gorondi taagaa sanda, zama iri goyey na cindi; nda kaŋ mana hin iri ka zama gorondi taagaa sanda. Nda a koy, hãa too Abram ay allaaji koyey nda Lot ay allaaji koyey game. Kanaanizey nda Perizey goy kaŋ, i goy ka zaama labu ra. Abram fo ka Lot se: Mana hima ka yaawu ga cindi ay nda ni ga cere, nda ka cindi ay boŋ-izey nda ni boŋ-izey ga cere, zama ir ti addunan borjey. Mana ga, dungu kul si ne war goro? Nga hima ni ga, nga koy ne ra; ši ni ga gure, ay ga ɲaŋam; amma ši ni ga ɲaŋam, ay ga gure. Nda Luutu ga a yiiri tondi, a ga dii Zurdan laabo kul, zama kul ga hima, Irikoy ma Sadoom nda Gamoora ɲaŋ ka, sanda Irikoy aljana, nda sanda Misra laabo, har ka too Suwaar. Nda Luutu na suuba boŋ se kulu Zuruden laabo kulu. Nda Luutu na koy ka hun hiino banda. Nda i na binde, kala foo ka hun a ɲaŋo ga. Abram amma ka zaama Canaan labu ra, Lot amma ka zaama duwey kaŋ ga cebe doo-doo ra, nda a ka zaama Sodom ra. Amma nda izey kaŋ ga zaama Sodom ra, i ga tee borey fondo nda zunubkaw Irikoy ɲaŋoo ra ka bora. Amma

Irikoy no kaŋ Ibrahima se Luutu no hun ga a ga, Ni kanbe alhaalin nda ni idi, ka dii ka hun kaŋ ni goro sohõ, ka koy hawsa beeri nda hawsa futu nda hawsa jinji nda hawsa hantum; zama duunia kul kaŋ ni ga dii woo, ay ga too woo ni se nda ni zuriyaa se har abada. Ay ga tee nga hima-ize war sanda dungu yenje. Nda boro foo ga hin ka hima dungu yenje, nga hima-ize kala ga kaa hima. Tashi ka hinka duniya ra nda a garoyan nda a fayayan, zama ni ga ba war nda war zama ka hinka har abada. Nda Abram na a dunbu zumandi, a kaa zaama duu Mamre boŋ, woo kaŋ goo Hebron ra, nda a tee alkawal foo Goobayze se.

14

A koy nd'a Amarfal laada Shinar, nda Ariyok laada Ellasar, Kedorlawomer laada Elam, nda Tidal laada kaasey, i na yabu tee nda Bila laada Sodom, nda nda Birsha laada Gomor, nda nda Shinar laada Adma, nda nda Shemeber laada Zeboyim, nda laada Balak; woo ti Zoar. Iri kul wey kaŋ tee nda hima ka ben fondo kaŋ ga hima, wey ti hima beeri. Jiiri tan-wey-tan-wey i boŋ Kodorlayomer ga, amma jiiri tan-wey-tan-wey-hinza jirbiyan da, i koy. Jiiri fukkoy-walla-taaci ra, Kodorlayomer na kaa nda maaybora-ize kaŋ ga kaa nda ɲaŋ, i na giibi-ize kaŋ ga Astarot nda Karnayim ra, nda laama-ize kaŋ ga hima nda i, nda Omayeen-ize kaŋ ga Sawe gaa ra. Nda Horitey kaŋ adduŋŋa Seyiri ra, har El-Paran terebinti kaŋ, kaŋ ga cebe hawsa ra. Nda kaŋ kaa zaayan, i kaa koy haŋa hinkante ra, hinkante woo kaŋ ti hukum hinkante; woo ti Kadeš; nda i kaa Amalek borey kulu

tunandi, nda Amor izey kaŋ goro Asasontamar ra. Sodom borey, nda Gomor borey, nda Adma borey, nda Seboyim borey, nda Balak borey kaa fatta; woo ti Segor; nda i kaa hima ka yaakay se i ga, haŋa hinkante woo kaŋ ti tankari hinkante ra, ka koy Kodorlomor Elam borey ga, nda Tidgal lasal borey, nda Amarfal Senar borey, nda Aryok Elasar borey ga, borey uppoo ka koy borey iyyo ga. Woo boŋ-ɲaŋ ɲaŋ-ɲaŋ woo, kaawo asfalt, Sodom borey-izey nda Gomorra borey-izey a ɲaŋ, nda i kuru nda ɲaŋ, wey kaŋ too nda ga foŋ adduŋŋa-ɲaŋ ɲaŋ. Ey nda hinka beeri kul Sodom nda Gomorrah tonton, nda boŋ kul kaŋ ga ey se, nda ey koy. Ey nda ka Lot, Abram ize bii, nda a kaayan, nda ey koy, zama a goro ka zaama Sodom ra. Kala nga iri nda, wala nga kaŋ boori din ra, a šelaandi Abram kaŋ ga koy Ibru din se. A boŋ ga zaama turu Mambre Amori din bande, kaŋ ga koy Eshcol boŋ din nda Onan boŋ din, wala kaŋ ga koy Abram din kanbuzey. Abram ma hundu kaŋ Lot, a ɲaŋo, goy nda a, nda a ga a boŋ yooboyaŋ hinzakey hinka woy taaci te nda tan nda way, nda a nungey koyraa hala Dan. Nda a ka dii iri ga su jiiri ra, a boŋ nda a yize, nda a ka iri teŋ, nda a ka iri noori hala Hoba, woo ga cindi Damas gurma gaa ra. A ka Sodom boŋ kul zumandi, nda a ka a yeeji Luut zumandi, nda a ga hayiizey kul, nda weyborey, nda jamaa. Sodom borey na fatta ka koy a ga, a sanda ka koy a ga Kodorlahomor nda boreyaŋ kaŋ goro nda ize ga ra, Sabey hawsa ra, woo ti boreyaŋ gonda. Nda Melchizedek, Salem borey, a na fatta nda divini zaa; amma a goo Irikoy kaŋ ga dii ka bisa beeri. Nda a barka Abram, nda a fo: Barka ga Abram ga Irikoy Beeri kaŋ ti laabo nda duniya. Nda albarka ga Irikoy kaŋ beeri ka bande, wane na hima war jiinayyaŋ ga war, nda Abram na

war ga dumi fuwo-woyize kulu ra. Sodom boŋ-izey fo Abram se: Ne boro-ey ši, amma haabu-ey zaa war boŋ se. Abramu fo Sodom borey se, ay ga ay hanga beeri Yirma Irikoy kulu-kulu se, wey ka bine nda duniya tee, wala ay si taarey foo kaŋ ka hun hargay hargay hantum takaa se hala takey hargay se ay boŋ kulu se, wala war ma hin ka fo kaŋ ay ti Abramu ga bisa. Bine wey kaŋ ceecikey ɲaa, nda alhaali wey kaŋ borey kaŋ koy nda ay Eskol, Onan, nda Mamre se, ey ga too alhaali.

15

Bande nda koyey wey boŋ, Goykoy Boŋ kaŋ koy na Abram se alhaali ra, a ga ɲaŋ: Abram, ma ɲaŋ, ni ga war ni se, ni saaba ga bina ka bora waati. Alburamu fo ka: Borey Goyo, wane ga na ma? Amma ay ga koy nga ay si ize, nda Masek izey, ay boŋ-izey din, woo ti Damask Eliezer. Nda Abram fo: Zama ni mana may hima boŋ, amma ne kaŋ haŋaa ay gaa ra wey na koy tonton ay. Nda yallaafur Goykoy zaari koy hun ga ka fo: Woo si na war ka boŋ, amma woo kaŋ ga na hun ka hun, woo na war ka boŋ. A kaa nga boŋ wala, nda a fo nga se: Ka dii kaŋ bine ra, nda ka hinnay-ize hiino, nda ni ga hin ka hinnay-ize hiino. Nda a fo: Wane ga koy nga zuriya. Nda Abram na bine Irikoy se, nda woo na hima a se ka tee alhaaki. Fo ka yaafo ne se: Ni ne Irikoy kaŋ na n'a zumandi Kaldey laabo ra, hala ka laabo woo noo n'i se ka tonton. A fo nda, Boŋ Yizaŋ, wala se ay ga bay kaŋ ay ga too a? A fo ka ne se: Hinka dam boŋ wey kaŋ ga too jiiri hinza, nda beeri wey kaŋ ga too jiiri hinza, nda feeji wey kaŋ ga too jiiri hinza,

nda kurkutu, nda hãnkuri. A na kaŋ din kul, a ka ɲaŋ din taarey, a ka ɲaŋ din dam cere-cere ga, amma a ši ka cindi ɲaŋ taarey. Albaasu koy ra iri kaŋ goyey boŋ, kaŋ boŋ-ɲaŋandi-hinzakey boŋ, nda Abram zaa nda ey. Alhali jiiri waati ra, alhaali foo kaŋ ga hima Abram boŋ, nda ay dii, alhayba duŋgu beeri ga hima a boŋ. Nda a fo Abram se, ni ga bay ka bay kaŋ ni zuriyaa ga zama hawsandiyan kaŋ mana tee ni boŋ se, nda i ga boro-ize, nda i ga waafay-ize, nda i ga bine-ize, jiiri wayboro. Amma laabo woo kaŋ i ga hima, ay ga hantum, nda banda woo, i ga fatta ne nda haya beerey. Ni amma ni ga koy zumandi ga ni baabawey se nda laafiya, kaŋ an ka beeri nda ceeji laabo. Amma taaci hawkaa ra, i ga kaa filla ne; zama Amorikaw bi boŋ-izey ši ben ka tee sohõ hala sohõ. Amma alhali koy ga kaa jinji beeri ga, wuta koy kaa. Nda dii, aljiifa kaŋ ga fuuyan nda wuta alamey, kaŋ ŋa ga hima tenjandi ŋa cindi ŋa. Zamanoo woo ra, Yerkoy na allaɣaasa tee Abram ga, a ga fo, ni ma kaŋ woo bine ni taagey se, Misra haŋa ra hala haŋa beeri Efrat ga: Kenaa yaŋ nda Keniza yaŋ nda Kadmon yaŋ nda Hiti yaŋ nda Perizi yaŋ nda Refaim yaŋ nda Amori yaŋ nda Kanaan yaŋ nda Hivi yaŋ nda Girgaši yaŋ nda Jebusi yaŋ.

16

Sarai, Abram waati, si kaa too nga se, amma a ga hima alkawaali Misira din woo ma izo Hagar. Sarai na fo Abram se, dii, Cirey na n gagandi ka hin ay si ize, kala soro ay baabur-ize ga, alhali ay ma duu albaraka takuba boŋ nda ize. Abram na Sarai batu

hundu. Nda Saray, Abram ta waati, ka Hagar Misira-ize, wey boŋ hinza-ize, zaa, bande jiiri tan Abram ka zaama Kanaan laabo ra, ka wey noo Abram, wey boŋ ceeri se, wey se waati. Nda a huru Hagar ga, nda a ɲaŋ, nda a guna kaŋ a ga ɲaŋyan, nda boŋ-izey na taabal a ɲaŋyan ga. Sarai te Abram se, ay ga ay hãa ne nga, ay na ay baŋa-weyze di ne nga boŋ ra, amma a na guna kaŋ a ga hima, ay na hãa ne a goro. Irkoy ka hima ay nda ni cere. Abramu na kaŋ Saray se, dii, ni baŋ-izey ga ni kanbey ra, ni goy nda a kaŋ wey na boori ni se. Nda Sarai na a hanga, nda a firka a yaafo ga. Yehowa ceecikey no a dii, haŋa kaŋ ga too hamma ganda ra, hamma kaŋ ga too Shur hantsi ra. Nda Yerna Izge boŋ se woo ga, Hajara, Sara baŋ-izey, ni ga hun kala? Nda kanbe n'ga koy? A fo: ay ga koy firka Sara, ay boŋ-izey, ga Irkoy Yerna cebandu n'a se: koy willi ga boŋ jine, nda ka bine ga boŋ kaŋ ga hima. Nda Irikoy Izey caw kaŋ se a se, ay ga boŋ boŋyan hin ni jine, nda a si hin yaabu se boŋyaŋ ra. Nda Irkoy alhabar fo a se, a dii ne ga koy a ga, nda ne ga yendi hiiri, nda ne ga too a maa Ismaila, zama Irkoy ga honga ne ga baabo. Woo ga zama alhaalin boŋ, a goro-ize kulu boŋ ra, nda boŋ kulu goro-ize a ra, nda a ga zaama a ɲaŋ-izey kulu fuwo do. Nda a too Yerkoy maa kaŋ ga hãa nda ize, ni Irikoy kaŋ ga ne guna, batu a fo, zama ne guna ne guna kaŋ ga ne bangandi. Wane nda wono, a too hãa se, hãa kaŋ a guna ne ɲaŋ; ne, a ga cebe Kadeši nda Baradi taarey ra. Nda Hagar na di Abram ga, nda Abram na caw ma ize din ma, wane Hagar na di nga se, Ismaila. Abram nda ka ben jiiri tongo tamsa se waati kaŋ Hagar na Ismaël yaabu Abram se.

17

Ibrahima kaa tonton jiiri taafu-wey-taafu. Nda Yerna na hima Abram se, nda a fo a se, ni ti ne Irkoy din; ka tonton ne gaa, nda ka zama bine wane. Nda ay ga tee ay laabo ay hun ɲaŋ ay nda ni hun ɲaŋ, nda ay ga boobandi ni baŋo. Nda Abram ka daabu a yiize ga. Nda Irikoy Alla fo ne se ka waani: Ay kaŋ, alhada-ize ay ga nda ni, nda ni ga zama baaba laabo booboyaŋ se. Nda ni ga hin woo ka ne maa Abram sohõ, amma ne maa ga cindi ka koy Ibrahima, zama ay n'a tee ka ne koy baaba laama booboyaŋ se. Nda ay ga hin war boŋ-boŋ kaŋ, nda ay ga war tee laama-ize, nda maaney ga hun war ra. Nda ay ga too ay laabo ay din ana nga ni nda nga, nda ana nga ni nda ay zurma din nga bande nga, hantumey din ra nga laabo bina din ka zama ay Alhala, nda ay zurma din nga bande nga. Ay ga too ni nda nga tarey se kaŋ ni goro, nga hinka kul kaŋ ni goro ra, Canaan hinka kul, ka zama allakawal fooyaŋ, nda ay ga zama iri se ka Irikoy. Nda Irikoy Ala ya fay Ibrahima se, amma ni nda tan. Ni ga kaafu ay ga allaahidu, ni nda ni zurma ni bande, iri zumandi ra. Nda woo laabo kaŋ war ma koy tee, alhukum cere ay nda war ga, nda cere ni zuriyaa nda ni bande, iri taagayaŋ ra; war boŋ kul jinayzaŋ ga koy sunnaa. Nda war ma sunnandi hini war ga, nda woo ga zama alaamaŋaŋ laada ay nda war goo. Nda haya batu se di na ka sunnati war se, alhaalin woy kul, jin war ni taagey ra; nda woy kaŋ ga bora war soro ra nda woy kaŋ ga seendi nda azurfu, alhaalin bii beene kaŋ si tun war zuriya ra, kaŋ si tun war zuriya ra. Sunnati nda sunnati, woy kaŋ ga bora war soro ra

ga ka sunnati, nda woy kaŋ ga seendi nda azurfu; nda ay allaahu ga ka tun war gaa ra allaahu jina. Nda wane kaŋ ši kaabu, albaasu kaŋ ši kaabu nga hanga furo kaŋ ga nga ɲaŋaŋ jine waati kaŋ ga biyaaxo, ɲaŋaŋ woo ga kaa too nga jama ra, zama a na ay laada too. Nda Irikoy Alla n'a fo Ibrahima se: Sarai, hinza nda war ga kaa, war ši boŋ a maa Sarai, amma Sarah ga zama a maa. Ay ga bina alheri koy, nda ay ga too war se boro foo kaŋ hun a ga, nda ay ga bina alheri koy, nda a ga zama laama-ize, nda laama-boŋ laama-ize kaŋ hun a ga zama. Nda Ibrahiima kuru a yoŋo ga, nda a yerandi, nda a fo a laakali ra, a ga fo, wala hinka jiiri kul ize ga hin? Nda kal Saara bii taaciize jiiri ra ga haya? Abraham fo ka Irikoy se, Ismaila woo ma hima ay ga. Irikoy n'a fo Iraaham se: Ayyo, to! N'a hinne Saara n'a ga boro din se, nda n'a ga din kaŋ. N'a ga too din ma Isaka. Ay ga ay hinne din se, hinne din se tonandi kulu, ay ga cindi din se Irikoy nda din zuro din bande. Ga Ismaila se, ay ga haŋa ne, nda ay ga barka ne, nda ay ga tonton ne, nda ay ga boobandi ne kaŋ. A ga labu tan-wey boro-ize sohõ, nda ay ga too ne boro-ize beeri. Ay nda ay ga ɲaŋandi kaŋ ben Isaka se, woo kaŋ Sara ga ɲa war se waati woo ra, jiiri kala ra. A koy ka hãa nda a, nda Irikoy na kaa ka hun Ibrahima ga. Nda Ibrahima na Ismaila woy izey kaŋ, nda kul boro kaŋ ga too a gaa ra, nda kul boro kaŋ ga saaba nda azurfu, nda kul jinji boro kaŋ ga too Ibrahima gaa ra, a na i kaŋ i guna-kaarey zaari woo ra, sanda Irikoy n'a fo a se. Abraham nda taasu bi taafu nda taasu bi hin jiiri waati kaŋ a ka a boŋ harfu kaaŋa. Ishmael amma, a zaa hinza, a bii jiiri tan-ni-koyni waati kaŋ a ka sunnatu se a ga hima no a ga ɲaŋ. Wala zamanoo woo han, Ibrahima na suuna, nda Ismaila, a ize, nda addunan kul

boŋ a gaa ra, nda borey kul kaŋ ga zaama a gaa ra, nda borey kul kaŋ ga saandi nda nafa kaŋ ga hun lasal borey ra.

18

Irikoy nda kaa a se wala ga daabu Mamre ga, waati kaŋ a goo zama a ɗaŋa binde ga hantum waati. A ka yiiri guna nda a yiizey, a guna, nda sanda, hinza borey taarey a guna; nda a guna kaŋ, a yaakatu ka kaa se ey ga ka hun a dunbu koyo ra, nda a dumandi duunia ga. Nda a fo, Yirma, amma na ni boona habu ni gaa ra, mana ka ni hun ni baŋa ra. Alhali ka zaa cindi, nda a ga huru iri tondu, nda iri ga sanbandi kala wiri din. Nda ay ga taarey zaa, nda war ga ɲaŋandi. Nda nd'o woo kayna, war ga koy war hanya ra, kaŋ war na kaa war yiize do. Nda a fo, wane ši, sanda kaŋ n fo. Nda Abraham ka yaafu ka koy zanka do Sarah ga, nda a fo woo se: Yaafu, nda kanbe hinza alkadar wiiri, nda tee takuba. Nda Ibrahima na hima hari beeri-ize ga, nda a na kaŋ beeri-ize woo kayna nda hima, nda a na wo hari ka boro ga, nda a na hima ka a tee. A ɲaŋ dammay nda hima nda hari-ize kaŋ a tee, a da i ga, i ɲaŋ. A boŋ a ga hima i ga tuuru cindi. A ga caw ne se, Saratu wey din ce? A kaŋ zaabi, a fo, Dii, kaabu ra. A fo nda, Nga ma willi kala, ay ga kaa war ga hima woo, nda Sara war jina ga duu hinka. Saara a ji koy, wala a ga cebe alkaali kulu ra, iri a jine. Abraham nda Sarah te borey beeri, i ga koy waati ra, nda Sarah se ši hima ka duu hinne kaŋ izey ga koy borey wayniyaŋ se. Sarah ta hẽ a yenandi ra, a gaa caw: Wala hal sohõ, ayo mana kaa nga se, nda nga boŋ-izey goo na zama. Nda Yerna

fo Ibrahima se, wane kaŋ Saratu yenandi a boŋ ra, a goy ka, ay ga haya taagante wala? Amma ay na cire. Mana kaŋ šii ši tee Irikoy se? Waati wono ra ay ga koy willi war ga waati kaŋ ra, nda Saara ga duu hima. Amma Sara na kaŋ, a ga yaafo: Mana yaafo; zama a ga hin. Nda a fo a se, ayi, amma n na yenandi. Woo kaŋ tun nda a ra, woo borey-ize ra kaa Sodom nda Gomor fuwo ga. Amma Ibrahima ga taa nda iri, a ga iri zumandi. Amma Yerna na caw: ay si hin ka tugu ay Ibrahima ay baŋa kaŋ ay ga kaa. Abraham ga zama laabo beeri nda yoobante, nda duniya kul laabu yaŋ ga barka soro a ra. Ay bay kaŋ zama alhaalin wala a ga yaamar a ize boro nda a somi boro a bande, nda ize boro se ga tun a bande, nda iza ga koy Yerkoy Boŋo hantumey, ka tee alhaali nda anniya, alhaalin Yerkoy Boŋo ka hin ka kaa Ibrahiima ga kulu foo kaŋ a fo a se. Yerkoy Boŋo kaŋ: Sodom nda Gomora ɲaŋandi ga bora ka tonton ne ga koy ne ga, nda ize boŋ-izey ga bon tuuri. Ay ka zin sanda, ay ga dii kala boro ŋan kaŋ kaŋ goy kaŋ na ay ga a ga timmandi; kala si, ay ma bay. Nda wane borey yaŋ ka koy ka hun ne ga, i kaa Sodom; Ibrahima din, a ga cindi ka sinji Yerkoy goro. Nda Abraham kaŋ na hinka, a fo: Mana halakinay boŋ-izey nda alhaaɲe-izey, nda boŋ-ize ga zama kaŋ alhaaɲe-ize. Nda hankuri hamsinkonta ka goy adabu ne ra gaa ra, war ma ka haya? Ni si hin ka bine kul adduɲa kaŋ se hima taaci jine alhaali boŋ, nda iri ga cindi a ra? Babu ni ga hin ka tee kaŋ alhaali woo, ka honga hinne boŋ nda hinne mana boŋ, nda hinne boŋ ga zama kaŋ hinne mana boŋ. Babu, hinne kaŋ ga hukunci duniya kul, ni si tee hukunci? Borey na yaamar nda, alhaalin boro hantakay taaci ka ga Sodomu adduɲɲa ra, ma bisa adduɲɲa kul, nda doo kul ka tonton boŋ se. Nda Ibrahiima

kaŋ zaabi, a fo, sohõ ni na hima ka hãa Borey-ize, amma ni ti bine nda teefu. Amma nda hantum bina hinza boŋ din ka hun ka koy taaci bina hinza wal nda gu, ni ga adduɲa kulu kaŋ gu din sababu ra? Nda a fo, si ši ni kaa hima nda ni ga duu taaci nda gu yan. Nda a ka tonton ka hãa ne se, nda a fo, amma nga bi-ize goo cebe hinka, a fo, ay si ka kaa hari bi-ize hinza kaŋ. Nda a fo, mana haya Yirma amma ay ga hãa? Amma nda ay ga duwandi takwas cindi hin? A ga yaafo: Ay si ka a halaaku sabbu no way taaci. Nda a fo, zama ni ga hima ka hãa Yirma se, amma nda bi guna takaa wey ino? Nda a fo: Ay si ga hallaka nda ay ga duu takwataa hinza. Nda a fo, mana woy, Yirma, amma ni ga kaŋ hima foo goy? Amma nda i ga duwandi tan wo goro? Nda a fo, mana nga hima ɲaŋandi woo tan se. Boŋ-izey koy nda Goobante, kaŋ a kay hãa te Ibrahiima ga, nda Ibrahiima koy fatta a gorodoo ra.

19

Alhali hinza hinka Sodom ra hiiri wane. Luutu nda a ga zama Sodomu koyo bande, nda Luutu a ne iri, a koy ka taa iri ga, nda a dumbu nda a kaŋ batu boŋ ga. Nda a fo, alheri, Borey-ize, koy nga boro ɲaŋo goro ra, nda nga duu, nda nga war tongu-ize ɲaŋ, nda war suba sohõ kaŋ war koy war hanya ra. Nda i ga yaafo, ayi, amma ti ga zaama laawol boŋ ra. Nda a te i ɲaŋandi ka waani, nda i ka kuru ne ga, nda i ka hyɔ a gaa ra, nda a te hãa tonton se i se, nda a te takari kaŋ si ɲaŋ ši i se, nda i ɲaana. Sohõ ka jiši kayna, addunan cerey, Sodom nungey, i goo haw ra, ka

tun kaayna hala beeri kaayna, jama kul waati foo. Nda i ga Luutu wii, nda i ga fo a se, manti no wey borey kaŋ din koy war ga suba woo? Kaa iri zumandi ir ga, mana ir ga hima ir ga. Lot ya fita zuwa gare su a bakin ƙofa, kuma ya rufe ƙofar a bayansa. A ga yaafo se i ra: Ši waani boro-ize, ši hima-ize ka tee. Nga boŋ wey hinza ga koy, wey kaŋ mana bay hinka, nga ga kaa boŋ ne war ga, nda war ga too boŋ se takaa kaŋ ga war zaabi, amma war ga ši tee fondo wey se hinka wey ra, kaŋ se boŋ ga koy hyante nga diji ra. Iri fo a se, koy ne hima; n na kaa ka zabu, mana ka hukunci hukunta? Sohõ alhaali, ir ga ni ɲaŋ ka baa taagandey. Nda i ga Luutu boŋ ga cere ka tonton, nda i ka hinka ka koyo kaŋ peeji. Amma woyboro kaŋ ka boŋ zaa, i na Luutu zaa ka kaa i boŋ ga hima ra, nda ka koy hima ra, nda ka hima woyboro daabu. Boro nda wey kaŋ goo ka koy cebe koyo ra, i n'i fay ka taare ra, bine ra hala bere ra, nda i kay ka huru ka cebe koyo ceeci. Nda woy kaŋ fo Luutu se, ni ga bora ize din, wala hirey, wala wayey? Wala boro fooyaŋ kaŋ ga cebe alhaaloo wane, a kaa fatta ne doo woo ra, zama ir ga kaa ne doo woo hallakarey, zama ey boŋ kaŋ ga cebe ey se Goobayizo ɲaŋoo ga, nda Goobayizo na ir sanandi ka a hallakarey. Lot ka fatta, nda a hãa a jiney borey ga, wey kaŋ na a yize, nda a fo: Fatta, nda koy fatta ne gorodoo woo ra, zama Yirma ga ɲaŋ adduŋŋaa woo. Amma a ga hima kaŋ a ga waani hinne a jiney borey ɲaŋaa ga. Waati kaŋ subbaaci koy, izge yaŋ ga hansa ka Luutu hansa, ka caw, taaši ka war boŋ taare, nda war jiirey hinza kaŋ war goo, nda ka fatta, ka war si hal nda adduŋŋa deeji ra. Nda ay hargandi, nda izey ɲaŋ a ga, nda a hinza ga, nda a jiiŋey hinka ga, zama Gooru ga a yaamar. Nda a koy waati kaŋ i n'i yaaši

bande, nda i n'a fo, war ma war boŋ hinza saajin, war ma guna bande ga, war kaa hima daande kul ra, war ma war saajin addu ga, war ma kala waati ra war kaa hansa nda. Luutu fo iri se, nda a ga boŋ se, ay ga Yezom boŋ, zama ni baŋ ga duu alheri ni yaa ga, nda ni ga ni himmandi ka beerandi, wane ni ga tee ay se, ka ay ɲaŋo ga hima; amma ay si hin ka taaray ka koy addu ga, ka ɲaŋkoy-izey ga ay zaa, nda ay ga muru. Dii, woo laabo woo ga hima ka ay koy fondo hinne, woo ga cindi; nda ay ga koy kisandi hinne; mana a si cindi? Nda hinji-ize din ga koy ga hima ni se boŋ. Nda a fo a se, dii, ay ga yaamar ni fuwo nda kala woo hantumoo, ka ši halaaku adduɲɲaa kaŋ ni hantum ga baa. Yaafu sanda ka jin kanbandi ino, zama ay si hin ka tonton foo, har ni ka kaa ino. Alhaalin woo sanda, a too maa gaa woo Segoor. Jiiri na koy ka taa dungu ga, nda Lot na huru Zoar ra. Nda Yerna na hinka ka Sodoma nda Gomorra ga, alkawal nda wuta Yerna boŋ ga aljanaa ra. Nda a ka halak wey ey, nda jama kul kaŋ goo, nda nerey kul kaŋ ga zaama wey ey ra, nda hayiizey kaŋ ga bisa kaŋ ra. Nda hinza din boŋ ga dii bine, nda a koy turu ciiri alkaama. Abraham na farga suba ka koy doo kaŋ a ma hiino Goijje ɲaŋoo. Nda a guna Sodom nungu nda Gomorah nungu ga, nda a guna laabo nungu ga, nda a dii, nda saabu, taaci goy ka hun laabo ra, sanda alkaali woyyan ra. Nda a koy wala kaŋ Irikoy na adduɲɲa goy kul ɲaŋandi kaŋ goy ra, Irikoy na Ibrahiima tammahandi, nda a na Luutu kaa hala-ɲaŋandi gaa ra, kaŋ Goykoy na adduɲɲa goy kaŋ Luutu na zama alhaaloo ra ɲaŋandi. Lot ka tashi daga Zoar, nda a zauna ga addu, a nda a jiirey fillantey ga a, zama a ga hima ka zauna Zoar ra, nda a zauna koobu ra, a nda a jiirey fillantey ga a. Beeri boŋ fo kaŋ beeri kayna se, ir ba

ga cere, nda boro kul si duniya ga, wane ga kaa ir ga, sanda kaŋ ga hima duniya kul se. Zo nda an šintin boŋ ga baba ir-ey, nda an kwana nda a, nda an tun zuriya ga baba ir-ey. Iri na baaba din se hari woyno ra alhaali woo, nda beeri zumaa na huru ka kwana nda a baaba ra alhaali woo, amma baaba ši bay ne a kwana waate ra, nda a taaši waate ra. A tun ka fo zaari din, nda beeri boŋ na kaŋ se beeri hinka, Dii, ay hun ka zaari bi nda ir ba din. Ir ga a šinandi dibi ka fo izeyi woo din, nda i ga huru ka hun nda ize, ka ir ga yaamar ka hun ir ba din ga ize. I boŋ šintin nda kala hiino woo ra ey baba ga dibi, nda hiino kayna na kaa nda a baba, nda a si bay waati kaŋ a ga hiino ra nda waati kaŋ a ga taaši ra. Nda Lot hinza filla din ka boŋ se ka hun baaba-yaaŋ ra. Nda beeri zaamanaa din ɲaŋ, nda a šii hinza din Mowaabu, a ga waani ka hun ay baba ga, woo ti Mowaabu izey baba hala hõo zaari. Ize kaayna nda a ɲaŋ ize, nda a too ma ɲaŋ maa Amman, ka waane: ay kaayna din ize, woo ti Ammon borey baba hala hõo.

20

Nda Ibrahiima koy ka hun, a ga koy kaŋ Hawsa, a ga zaama Kades nda Shur gonda, nda a ga zama Gerar ra. Ibrahim na caw ka Saara, a hinza, ga kaŋ, ay bine ti, zama a ga sindi ka caw kaŋ ay hinza ti, batu a ga hima kaŋ addunan din koyey ga hin ka a hanse a ga baa. Abimeleki, Gerara manti, na hantum ka Saara zaa. Nda Irikoy na huru Abimelek do weyboro ra hiine ra, nda a fo, dii, ni ga muu wala hinza boŋ ra kaŋ ni n'a zaa, amma hinza

woo ti kaŋ ga zabu alboro nda. Abimelech amma mana ka taaci woo, nda a fo, Yerkoy, laabo kaŋ si bay nda laabo kaŋ ga hima, war ga ba ka hen i? Mana a boŋ se ay se, a ti ay bine? Nda woo no šeeri ay se, a ga ay ɲaŋ ne? Bine hinne ra nda tarey hinne ra, nda alhaali hinne ra, ay tee woo. Irkoy no a se kaŋ boŋ ra, nda ay ban kaŋ ni no hin zumandi bine ra nga hima woo, nda ay n'i saajandi ka i hin yunbu ay ga; woo se ay si i yaamar ka i maatandi a. Sohõ amma may-wey hinne ne boŋ ne, zama a ti annabi, nda a ga ɲaali war se, nda war ga hima. Amma nda war ši may-wey, war ga bay zama war ga kuu nda kala war tontey. Nda Abimelech na koy suba subay ra, nda a na a ga borey kul yaamar, nda a na kaawo kul ey kaŋ fo a ga toorey kul ey. Amma borey kul ey na hin ka baa hay. Nda Abimelek waamandi Ibrahima nda a fo a se, wane hinne n'ga tee ir se? Mana ir ga bine nga ga, wala nga na kaŋ bine beeri nga ay se nda ay boŋ se? Goy wey si boro kul mana tee, n'ga tee ne se. Abimelech na caw Abraham se, wane ka hin ka no nga hima? Abraham ga yaamar: Ay ga yaamar kaŋ wala Ize goykaw si goo nungu woo ra, nda ay ga kaa i ga ay te boŋ ay waati se. Nda kaŋ, a ga cimi ne, wey din tarey ne, baba din se, amma mana baba din se, amma a koy zama ay waani. A tun nda Irikoy na n fatta ka hun ay baba din na, nda ay fo wey se: Wey din hinna-boŋ kaŋ war ga tee ka tee ay se, ka hun fondo kul kaŋ ir ga ben a ra, fo ay se kaŋ ay ɲaŋo ti. Abimelek na hinka walla wayboro, nda albaasu, nda beeri koyne, nda ize, nda baasu-izey, nda a na wo kulu Ibrahima se; nda a na Saara, a waati, kaa Ibrahima se. Nda Abimelech fo ka Abraham se: Dii, ni ga alhaabu din kaŋ ga too ni ɲaŋ; kala kaŋ ga ni boŋ, zama. Wala Sarah se a fo, dii, ay na wuru hinza

didrakma ne boro ni se, wey ga koy ne se ne kaŋ boŋ se, nda yaŋ kul boŋ boro kaŋ ga ne nda, nda yaŋ kul hantum gaabandi. Ibrahim ya addu ga Irikoy, nda Irikoy na Ibrahim ka Abimelech, nda a hinza, nda a baayize, nda i na ize beeri. Albaakatu n ga sutura paasum kul nda Abimeleki soro ra Saratu Ibrahiima waati se.

21

Amma Yerna na Sara guna kaŋ a fo nda, nda Yerna na tee Sara se kaŋ a hãa nda. Nda a na kaŋ, a na di Ibrahima woo hinza a boŋ waati ra, waati kaŋ Goijje na kaŋ ne. Nda Ibrahima na woy izey maa no, izey kaŋ boori ne se, kaŋ Saara na hima ne se, Isaka. Nda Ibrahima na Isaka sunnay zaari hawkoy, sanda Irikoy na ne yaamar. Nda Abraham ga cee boŋ kul hari waati kaŋ Isaac hinne nga too. Sarah said, The Lord has made laughter for me, for whoever hears will rejoice with me. Nda a fo wane ga bangandi Ibrahima kaŋ Saratu ga di ize hima? Zama kaŋ ay ga haya hinza foo ay boŋ-boŋ ra. Nda boro din ka bora, nda a ka fatta neene se; nda Iburahiima ka laabu beeri tee jina din kaŋ a ize Isiyaaku ka fatta neene se. Saara na guna Hagaara Misira boŋ ize kaŋ Ibrahiima se, kaŋ ga cebe nda a ize Isiyaaka nda, a fo Ibrahiima se, kaa woo alkawaali nda a ize; zama woo alkawaali ize si gaa tonton ay ize Isiyaaka nda ba. Kala din na bangay Ibraahiima gaa hinne hinne a ize ga. Irkoy no Ibrahima se, mana ka taaci ka zama nga boŋ ga wala din ceeji ga nda wala din hinza ga; kulu foo kaŋ Saara ga waane nga se, a šenni

hundu; zama kaŋ Isaka ra, nga zuriyaa ga koy too. Nda walla din baŋ-izey kaŋ wey izey, ay ga kaa a jina hankuri bere, zama a ti war ize. Ibrahim na koy subbayi ra, nda a na kumbu nda haŋ kuuru kaŋ, nda a na wo Hajara se; nda a na boro kayna a ganda ga, nda a na a sanbu; a na koy nda a na yaaru hawsa ra, haŋ kuuru hawsa ga. Hari ka ban haŋa ra ganda ra, nda a ka boro hinnay zuu gao foo wey ra; a ka koy ka zaa a ga yaafo ra, kaŋ nda a ga yaafo ra, sanda fana tanba; zama a ka fo, ay si hin ka dii ay boro hinnay mana. Nda a zama a yaamar ga; boro hinnay din kaŋ ɲaŋ nda a kaŋ. Irkoy nda Irikoy na maa ɲaari kaŋ din ɲaari ga hun no kaŋ a ga, nda Irikoy boŋ-zaakari na Hajara wii ga hun bine ra, nda a na a se, mana ti, Hajara? Mana gaaba; zama Irikoy na jiiri ize boro hinnaa se nuŋgoo kaŋ a ga cebe. Tashi nda ka zaa boro bine, nda ka kaa ne nda hanga war. Zama ni ga ne tee laada beeri. Nda Irikoy na a yiize feeri, nda a guna hãndi haŋ kaŋ ga hima, nda a koy, nda a too boŋ haŋ se, nda a ɲaŋ bii se. Nda Irikoy na ga kaa boro hinnaa ga; nda a na beeri, nda a na zaa hawsa ra; amma a koy nga fatta hinka. Nda a ga zaama hawsa ra, nda a ninka n'a se marga foo kaŋ n'a hun Faaran, Misra. A koy waati din ra, nda Abimelek fo, nda Okozat wey ga cebe boŋ, nda Fikol wey ga sojey boŋ izey ra, i koy Ibrahima ga, i ga fo: Irikoy goro nda ni kulu foo kaŋ ni ga tee. Sohõ wala ne kaŋ Irikoy se ay ga, ši ay hima, nda ši ay zama hima, nda ši ay maa hima, amma ay ga tee war se ay tee nda war, war ga tee nda ay, nda labu kaŋ war koy zama a ra. Abraham fo ka, Ay ga tonton. Nda Ibrahima na Abimelek hãa kaŋ haŋa kurey boŋ, kaŋ Abimelek ga izey na kaŋ kurey din zaa. And Abimelech said to him, I did not know who did this thing to

you, nor did you report to me, nor did I hear, but today. Nda Abraham na hima nda albeeri nda jineji, nda a na di Abimelech se, nda ey fuwo na allaɣaasa tee. Nda Abraham ka alhaali wuuru je hinza hinza hinka. Nda Abimelech fo ka Abraham, wane ti idi beeri ije din tontoney kaŋ ize din alhayji ninkey, kaŋ war ka tee kala? Nda Abraham fo kaŋ ey ga tonton wiye je ey se ni boŋ, ey ga hima kaŋ i koy zama saabu kaŋ ay ti nga hima kaŋ ay na hinka woo too. Wala nda woo, a too laabo ɗoo goo Haabu Laasaabay, batu ne nda woo i laasaaba affoo. Nda i ka laada tee ka tee hantum-ɲaŋa kaŋ no hantum-ɲaŋa kulu ra. Abimeleki nda Okozat kaŋ ti a boŋ-ɲaŋa nda Fikol kaŋ ti a soobay-beeri-boŋ ka tashi, nda i ka willi ka koy Filistin jamaa ra. Nda Abraham na goy šendu ka tonton kulu kaŋ alhila ga, nda a na Irkoy maaŋoo wii hinne, Irkoy Irikoy barantey. Abraham na zaama Philistine-ize ŋa hansi booboyaŋ.

22

Nda a koy after kalimaŋey wey, Irikoy na Iburahiima šii, nda a fo a se: Iburahiima, Iburahiima, nda a fo: Dii ni. Nda a fo, Ɲaŋ ay ize ay ga kaŋ ay ga hima, woo kaŋ ay ga hima, Isaka, nda kay tun labu beeri kaŋ ga cindi, nda kay ɲaŋ ize nda kay tee ize saabu kaŋ ga koy wane foo adduŋŋa beeri kaŋ ay ga šii ay se. Ibrahima ka tashi subbayi nda a ka a boro laaboo; a ka borey hinza nda a ga caw nda Isaka a ize, nda a ka tundu fay se ka tee allawal kulu, a ka tashi ka koy, nda a ka kaa goykaa kaŋ Irikoy n'a se jirbi hinzantaa ra. Nda Ibrahiima ga kaŋ a yiiri, a ga dii noogu kayna.

Nda Ibrahiima fo a yoobey se, zumandi ne nda hari go; ay nda woyizo din ma hini har ne; nda ir ga sujudi goyo kaŋ, ir ga yaawo war ga. Ibrahim na kaŋ ɲaŋ koy-ɲaŋyan-kulu-wey, nda a na kaŋ wey dam Isaka boŋ wey kaŋ ga hin a ize. A na kaŋ nda a nungu-wey woo nda takouba, nda hin-wey fuwo na koy zumandi. Isiyaaka fo kaŋ Ibrahiima, a baba, se: Baba. Nda a fo kaŋ: Wane ti, ize? A kaŋ, amma dii, woo nda taarey, mana saara kaŋ ga kaa saara kul-kul se? Albarahiima na kaŋ, Irikoy ga dii hinne se boŋ foo se sadaka kul se, ize. Boro goy nda, boro hinza waati hinza, boro koy jine kaŋ Irikoy n'a se a se. Nda Ibrahim tun sadaakaw jine, nda a dam turey. Nda a kanga Isaka izey, a dam a sadaakaw ga turey boŋ. Nda Ibrahim ka hanga a ga nda ka zaa labbu ka harga a ize ka fatta. Nda Alkabar Goykaw n'a wii a se ka hun laabo ra, nda a fo: Ibrahima, Ibrahima; amma a fo: ay ga yan. Nda a fo, ma ši nga boŋ hin ka nga yaa se boro hinnoo ga, nda ma ši nga tee a se hay kala; sohõ n bay, n na bay ne nga ga Irikoy ɲaari; nda nga ši nga ize nga hinnoo kaŋ nga ga bine se n se. Nda Ibrahiima na a yiize tonton, a ga dii, nda ne, hari foo goo ma zaŋ a ga kuusu Sabek ra a kurey ra. Nda Ibrahima koy, nda a too beeri, nda a hima a saajaw kulu kaŋ ga koy tun ɲaŋ Isaka a izey ɲaŋ se. Nda Ibrahima too maa kaŋ woo, Yerkoy na guna; adiši din fo kaŋ, hõ, Yerkoy bangay ra. Nda Alhayba Yirma ga Ibrahima wele fillante bande laawol, ka ne: Ay boŋ ay boŋ ka ay kaŋ, Yirma ga ne, kaŋ ay ga wane hima din tee nda ay si ay ize kaŋ ay ga hima din tee, ay ga barka noo barka too war nda ay ga war zuriya beeri beeri kaŋ laawol hinkantey nda kaŋ faawo kaŋ ga cindi hamma baŋo do, nda war zuriya ga asuusu asubu kaŋ jama kaŋ ga war hima. Nda ka barkaciyan ka too ne

hinne dungu kulu, sanda ne nga bine ne nga hima. Alhaham na kuru a yenkey ga nda, nda i na tashi, i ka taa kaŋ se hinkante boŋ ga. Nda Ibrahima na zaama kala hinkante kaŋ alkawal ga. A tasu nda kaŋ alhaaloo wey bande, nda a yaamar Ibrahiima se, i ga waane: Dii, Milka kala a too a yaa ize Nahur se, ni boro ni koy, Uuzu izey jine, nda Buuzu a koy, nda Kamuweelu Siriyaŋ koyo baba, nda Kesedi, nda Hazo, nda Pilidasi, nda Jidilafi, nda Betuweelu. Betuweeli nda a hima Rebeka. Wey tarey ne, kaŋ Melka di ize Nahor, Ibrahima zumari, se. Nda a tarey wey, wey too Reuma, a bii kala a boŋ Tabek, nda Taham, nda Tahaš, nda Maaka.

23

Saara taagey ti jiiri ɗari kala nda woy nda ije. Nda Sara koy ra Arbok laama ra, wala ga caw koylomati ra, wey ti Hebron Kanaan laama ra, nda Ibrahim kaa ka Sara yaamar nda ka yaamar. Nda Ibrahim ka tashi daga a mayitin tondi, nda Ibrahim ka fo Heti izey se, ka fo: Ni ga caw nda ni ga zumandi iri nda war, sanda war ma nii ay se kabur goyo iri nda war, nda ay ga mayitin ay ton ka kaa ay ga. Heth yaakey boro kaŋ Ibirahiima se, ka caw: Mana, borey. Jirey amma ir-ize, ni ga borey kaŋ Irikoy ga ir-ize ra. Ra ir-ize suubante kaayantey ra, jirey ni neekron ni. Baa kul ir-ize si a kaayante hinne ra ni ga, kaayante hinne ra ni neekron ni hinne. Ibirahima ya tashi nda ya hunkuna laabo kaŋ ɲaŋa, Heti izey ga. Nda Iburahiima kaŋ ne se, a ga waani: Alhaalin war ga baa war ɲaŋo ra, ka war ga boŋ ka maaɲo

hinne nga ɲaŋ ka kaa nga yaafo ga, war ga nga jiiji, nda war ga kaŋ Efron, Zohar ize, nga se. Nda a na hantum ay se, hantum biyu wane kaŋ ga cindi a se, wane kaŋ ga cindi a gonda beeri ra. Alhak wane kaŋ ga bisa, ay se a ay boŋ war ra kaŋ ga cindi ay se hantaray gorodoo. Efron ga, a ga zama Het izey ra ganda, nda Efron Hitti-ize ga jaabi ka Ibirahima se, Het izey ga mana nda borey kul kaŋ ga huru adduwa ra, a ga fo ka: Ay boŋ, alhali, nda ay mana; goy nda kuru kaŋ ga cindi awo ra, ay ga hima war se; ay boŋ izey kul ga guna, ay na hima war se; war maayyaŋ kuru. Nda Ibrahima na batu kaŋ dungu ra jamaa ra goyoo. Nda a fo Efron se hantumey ra goyboro jama kaŋ din duniya ra, zama ni ga kaa ay do, ay se hãa, goy kaŋ din hantumey se too ay ga, nda ay ga bangay ay kaŋ mee din. Efron na Ibrahima yaabu, a ga waane: Ayi, borey; ay ga hãa, bine woy taaci zanka arjent ra; amma haya woy ga hin wane ay nda ni ga cere? Amma ni nda ni boŋ-kwaara kaŋ kuu no hinka. Nda Ibrahima a hãa Efron; nda Ibrahima a bii Efron nda azref, wane a fo kaŋ Heet izey-yaŋ tundu ra, azref didrakma waažibiyaŋ taaci wane kaakaw-ize din sanni. Nda Efron goy kaŋ, wane ga cere ganda biyu ra, wane ga Mamre yeeji do, a goy nda a ganda wane ga a ra, nda yiri kul wane ga a goy ra, nda kul wane ga a daŋey ra kala, a too Ibrahima zaayan se Heti izey yeeji do, nda borey kul kaŋ boŋ koy adduŋŋa ra. Bayan wey kaŋ, Ibrahim na Sara, a hinza, kuru addu gonda ra, wey n'ka tee gonda fuwo ra wey ga hima, wey ga cebe Mambre, wey ti Hebron Kanaan labu ra. Nda goy nda kulu wey kaŋ ga cindi a ra, ey koy tee Ibrahima se kaŋ a ga hin ka kaa hantum, Heti izey boŋ se.

24

Nda Ibrahim ya caw ka tonton ka hima zamanay ra, nda Yerkoy na Ibrahim barka di kul haya ra. Nda Ibrahiima fo a ga barey zaamanaa ka a yaa, ka a ga boŋ kulu a ga haya kulu se, ka a fo: Batu hin ga n'ɲaŋo gubu. Nda ay ga n kaŋ Yerkoy Irikoy Aljanaa nda Irikoy Duunia, wala ka ši hima hinza foo ay yiizo Isiyaaku se Kanaaniyaŋ izey ra, kaŋ ay goo zama nda ey. Amma ka taa ay labu kaŋ ga, kaŋ ay na bangandi, nda ka taa ay jama ra, nda ka ɲaŋ marga foo ay yiize Isaka se kaŋ. Boro din fo a se amma, wala hinne din ize din si ba ka taa nda ay kayna bande din ga, ay ga ma ni war nga ize kayna bande din ga, nda nga hun ka fatta doo? Abraham said to him, Take heed for yourself not to turn my son back there. Yerkoy Irikoy Allaahu kaŋ laabo nda Irikoy Allaahu kaŋ duniya, wala kaŋ na ay taa ay baba goro ra, nda kaŋ duniya kaŋ ay jindi ra, wala kaŋ na ay se hãa, nda wala kaŋ na ay se kala, ka fo, ay ga duniya woo nda ni zuriya bin, a boŋ ga a Alkaali santu ni ganda, nda ni ga marga duu ni ize se kaŋ zama ra. Amma si mana ga baa ka koy nda ay din ganda woo ra, ay ga zama ka bisa ay alhada din, sai amma ay yizo ši koy ka kaa din. Nda ize din ka a gaa Ibrahim boŋ din a goykoyaŋ guŋo, nda a ka laada too a se woo hãa kaŋ. Nda boro din na ɲaŋ wo gaw kamela koyra boŋ se din maaŋo din kamela ra, nda koyra boŋ se din maaŋo din haya koyan ra a boŋ nda; nda a na taashi ka koy Mesopotami ga ka koy Nahor taaba ga. Nda a na ŋa-ŋa-ey zaa ganda adduŋŋa ra, koyra hantum ra, haw-haw ra, aman haw-haw ra, suba waati kaŋ aman-zaa-ey ka hun. Nda a

fo, Yerkoy Irikoy din ay yerkoy Ibrahima ga, ka alheri tee ay se hõ, nda ka hinzakay tee ay yerkoy Ibrahima ga. Dii, ay ga kaa hanji furo ra; amma izey kaŋ goro nd'a ra, i ize-ize ga fatta ka hanji zaa. Nda a ga zama walla boŋ kaŋ ay ga ɲaŋ a se, Ni hima ni hima-kusu, ay ma hima, nda a ga ɲaŋ ay se, Hima ni, nda ay ga ni ɲaŋgaŋ-ey hima hala se ey ga kaa hima, woo ni labandi ni yiize Isiyaaka se, nda woo ra ay ga bay kaŋ ni tee alheri ni boŋ ay yergoy Ibrahiima ga. Nda a koy ka tee ka hin a na batu ka hãa a boŋ ra, nda dii, Rebeka na hun ka koy, wey ka haybay Betuwel, Milka ta hima Nahor ta izey, wey ka tee Ibrahima ta ize, nda a ga hari hãndi kulu a gongey boŋ. Woo nda biibi te woo kaŋ tee kaŋ boŋ-boŋ fondo ga, biibi te woo, alboro si ši bay woo. Woo na zumandi ka koy hinka ga, woo na woo hari-kulu ma, nda woo na koy hawandi. Boro din yenandi ka koy taara wala, nda a fo, Hari ay hima hari kayna mo nga hima-kuuru ra. Woo nda a fo waa borey, nda a yaabi nda a zumandi kuusu-hari goo ka a bugu-ɲaŋa boŋ, nda a waa-ši ɲaŋa waa a koy nda a kay waa. Nda a fo: Nda war alkamayyaŋ gu, ay ga haŋ kaŋ se kulu ga ñoo. A nda yaakay, a koy hinka haŋ beeri ra, a firka ka koy hinka beeri do ka hinka haŋ kulu-kulu, nda a hinka haŋ ŋamaakoy kul-kul se. Amma woto din ga a guna, nda a ga šii ka bay ka Yerkoy na a hanya bora wala babu. A wane nda waati kaŋ gaawo kul na ban ka šin, wala nda, addunan din na ɲaŋ ɲaŋyan zaabu kaŋ ga kaa diraham foo hinne, nda ɲaŋyan hinza filla kaŋ ga a ga-ize ga, kaŋ zaabu woy hinne ga. Nda a na a hãa, nda a fo, ize wey bi ne? Yaamar ne, nda baba-n ga goro foo kaŋ ir ga hin ka zabu. Ŋa nda fo a se: Batuweeli jiiŋa ne nga, Melkas ga, woo kaŋ a beeri Nakoor se. A fo a se: Hari nda taali kulu ga goro ir ga, nda dumi

kaŋ baa ir do, nda gorodoo kaŋ za zabu ir do. Nda albarakaa kulu, boro din ka sujudu Yirma se nda ka fo, albarakaa ga Yirma Irikoy din nga ay boŋ Ibrahiima ta, wane mana bay a ga timmante nda a ga gaskiya ay boŋ ga; nda ay kala, Yirma na ay hima ay boŋ ga ɲaŋo ga wuro ra. Nda weyboro din ka hima, a ka bayrandi a na koy a na baaba goro ra, sanda koyey wey. Rebecca ga hin ka tee, woo ma Laban, nda Laban firji ka koy woo boŋ ga kaŋ ga ben hinka do. Nda a koy waati kaŋ a guna alhalkay nda alhalkay-ɲaŋay ra ɲaŋay ra a yey-ize, nda waati kaŋ a mana hantumey Rebeka a yey-ize kaŋ ga ɲaŋ, Adiši wane ga fo ay se, nda a koy ga wane kaŋ ga sinji ɲaŋkašinay boŋ ra haŋkašinay boŋ. Nda a fo a se, kal kaa hinka, ne kaŋ Yerkoy n'a barka di; manti ga n'a taagandi bande? Amma ni na haya tee, nda gorodoo albarkayzey se. Albaasu din hima ka goro, a naŋ ɲaŋyaŋ-ize, a naŋ baa ɲaŋyaŋ-ize ɲaŋ nda kaabu, nda a naŋ hima hari ka kaŋ a tondi nda albaasu kaŋ ga kaa nda ɲaŋ. Nda a ka kumandi tonton di boro-ey ga ka ŋwa, nda a fo, ay si ŋwa ba hala ay ka ay kaŋ koyey fo, nda a fo, fo kaŋ. Nda a fo, Ibrahiima ga ay ti. Irkoy ga ay borey barka bay kayna, nda a ka beeri; nda a ga a se albaasu, nda dubu-izey, nda azurfa, nda zaabu, yinay, nda baasu-izey, hawey, nda borjey. Nda Saara, ay boŋ hinne, a yaabu ize foo ay boŋ se bande woo kaŋ a kooru, nda a noo ay boŋ se kulu kaŋ goo ay boŋ se. Nda ay borey din na ay šii lasal, a ga waani: war ma ize marga ay ize se Kana'an izey boŋ ra, kaŋ ay goro senni wey laama ra. Amma nga koy baba hinza goro ra, nda dendey hinza ra, nda nga duu may ize hinza ne. Ay ga yaafo ne boŋ-izey se, wala ize ši koy nda ay. Nda a fo ay se, Goykoy Irikoy wey ay goy habu ne boŋ, a hinne ga too a Alkaali hinne

nda ni, nda a ga hãa ni hanya, nda ni ga too woyboro ay zanka se, ay dendey se, ay batu kaŋ ra nda ay baba goro kaŋ ra. Sanda ni ga zama laabo ka hun ay izo kaŋ ra, zama albarakaa ɲaŋ ni koy ay jama ra nda si hin war ma, nda ni ga zama laabo ka hun ay alwaaɗi ra. Nda ay kaa hunkuna sohõ ay fo hãndi ra, ay fo, Yerkoy, Irikoy Ibrahima ay yerkoy tun ga, nda ni ga ay hãndi kaŋ ay ga koy sohõ ne ra ga bora, ay ga jine hãndi ra do, nda debu izey boŋ weyboro ay ga hun hãndi ra ga, nda adduɲa borey izey weyboro ga hun debu ra ka kaa haŋa dii, nda a ga zama weyboro jina kaŋ ay ga fo ne se, ay se haŋa dii kaŋ ni hari ra, nda a ga fo ay se, nda ni ga haŋa, nda ay ga haŋa dii ni ɲaŋkaarey se, woo weyboro kaŋ Yerkoy ga tee Isaka a baŋa tun se, nda woo ra ay ga bay kaŋ ni ga alheri tee Ibrahima ay yerkoy se. Nda a koy ka ay ɲaŋandi kaŋ ay ga hãa ay hawte ra, sohõ Rebeka fatta, a ga too nda hãndi kulu a gongey boŋ; nda a zumbu hãndi kulu ga, nda a hãndi too; ay fo a se, ay ɲaŋandi. Nda a yaakaa, a zuu turu-ɲaŋa gaa a ɲaŋo boŋ, a hun ka: Nga yam, nda nga ɲaŋ-beeri-ize ga yam kaa, nda i yaamay, nda a ɲaŋ-beeri-ize ga yam. Nda na hãa a, nda na fo, war wane ne, yaamar ne, amma a fo, Betwel war ne, Nahor jina, wane Milka na hima se, nda na toon a se kaŋyaŋ, nda kaŋyaŋ a alhubey ga. Nda ay ga boona, ay na Yerkoy margandi, nda ay na Yerkoy, Irikoy Abrahamoo Yerkoy, albarakaa te, wala a na ay hansa gaakašinay ra hantumoo ra ka ay Yerkoyoo jinakoy weyo too ay izey se. Izo alhaali war ga koy alheri nda adalci ga boŋ ay yergoy se, amma izo war ši koy wey, waani ay se hala ay ma koy yiine hangu wala gurma. Laban nda Bethuel n jaabi, i ga fo: Haya woo na hun ka bo Gooru ga, ir si hin ka hantum alhak nga se

bonandi wala hinne. Dii, Rebekka ga ne nga boŋ, nga taa nga koy, nda a ma zama hinza boŋ yizo se, sanda Yerkoy n'a fo. A tun, Ibrahima yizo wey a guna iza koyey, a boŋ bine Yerkoy se dungu ga. Nda boro ceeci din ka haayaŋ azurfu nda zaabu nda dukey fatta, a na di Rebeka; nda a na barkiyan di a ɲaŋo se, nda a nda se. Nda i ɲaŋ nda i yoŋ, alhali boŋ nda borey kaŋ goro nda alhali, nda i hiino. Suba kaŋ i koy, a fo: Sanba ne, hala ma koy i boŋ goykaw se. A boŋ nda a ize-ize, nda a maaŋo, ka a waani ka weyboro too ir ga hantumey tan sinda, nda banda wey, a ga koy. A fo ka ne se: Ši ni ay zaŋ, nda Yerkoy na ay hanya boryandi ay ra; ay sanbu, ka ay koy ay yerkoy ga. Iri nda fo: Iri ga weyboro din šii, nda iri ga a nungu hãa. Nda i Rebeka wii, nda i a se fo, n ga koy nda woo addunaari woo? Amma a te woy: Ay ga koy. Nda i na Rebeka, i boŋ-ize, nda a hayiizey, nda Ibrahim baŋ-ize, nda wey kaŋ goro nda a, koy te. Nda i barka Rebeka, nda i fo a se, irmaa ir ton, ka zama woyboro-woyboro, nda hinza war ka too debu kaŋ ir jiinayzey gonda. Rebeeka nda a boŋyaŋ ey ka tashi, i ka haw hari yaarey boŋ, nda i ka koy nda addunan woo; nda yaawo woo ka Rebeeka šii, a ka koy. Isaac nda a goy ka taa hawsa ra kala farka alhaaši ra, amma a zama kaŋ ra neere kaŋ ga koy Hawsa. Nda Isaka ka fatta ka tee ka hãa beeri ra wala zumandi waate ra, nda a ka dii a yiize noo, a ga guna ɲaŋgari kaŋ ga zaayan. Nda Rebeeka na a yiiri guna, a ga Isaaaka guna, nda a zumbu ka hun ɲaŋ ga. Nda a fo ka boro, wane ti nda adduŋa kulu kaŋ goro ka koy fondo ra ka wa ir taarey ga? Boro din fo, wono ga boro din boŋ; amma woyboro din ka yaabu too, a ga a kaŋ. Nda ize din ka hantum kul Isaka se, hantumey kaŋ a tee. Isaka koy a nda gaa hinne ra, nda a na Rebeka tee, nda a koy

a hinne ra, nda a ga hima. Isaka ga duu hima Saara, a nda hinne, ga batu.

25

Abraham ga tonton kaŋ, a na hinza foo, woo ma ɲaŋ ti Keturah. A habu ne Zombran, nda Iezan, nda Madal, nda Midian, nda Iesbok, nda Soie. Iezan nda a na Saba boori, nda a na Dedan boori. Dedan izey ti Asshurim, nda Letushim, nda Leummim. Midian ize ti Gepher, Apher, Enoch, Abida nda Eldaag, wey kulu ti Keturah ize. Amma Abraham na a hinza kul noo Isaka a boŋ izey se. Nda Ibrahiima na biyaŋ koy boŋ-izey din kaŋ a ga koy nda a jinayzey ra. A na i sanbu Isiyaaka kaŋ a ga ize din ga, waati kaŋ a ga hima ka, a na i sanbu ka koy hiino beeri, ka koy hiino beeri labu. Wey kaŋ din ka Ibrahim ga koy, a ga koy jiiri kul nda woro nda gu. Nda ka taarey kay, Ibrahima muu ka zaari ka cere waani hinne, ka cere boŋ, nda ka zaari ka bine, nda a tonton ka jinde a jama ga. Nda Isiyaaku nda Ismaila, a ize-ize, ka a kuru dungoo biyu ra, Efron Sohar Hiti goy ra, woo ga cebe Mamre ga, goy nda dungoo, woo Ibrahiima ka saabu Heti ize-ize ga, yan ka Ibrahiima kuru, nda Sara a wayzey. A tun dan Ibrahima muu kaŋ, Irikoy na barka di Isaka ga, Ibrahima izey ga, nda Isaka na zaama kala foy din bine ra. Wey nda yaawey Ismaila, Ibrahima izey, wey Hajara Misra tarey, Sara koy, Ibrahima se ɲaara. Nda wey di Ismaila izey maaɲey, maaɲey kaŋ ga bana a tarey se: Ismaila jina beeri, nda Nebayot, nda Kedar, nda Nabdeel, nda Massam, nda Masma, nda Duma, nda

Masse, nda Hadad, nda Teman, nda Jetur, nda Naphes, nda Kedma. Wey di ne Ismaila ize, nda wey di ne i maaɲey ize ra i koy-ize ra, nda ra i zumandi-ize ra, goo-wey ihinka boŋ-izey kaŋ i laamu-ize boŋ. Nda wey jinayyaŋ Ismaila ɲaŋa ga, jinayyaŋ wo koyra taaci nda bi taaci nda ije. Nda a ga ɲaŋa ka mana, a muu, nda a tonton a boŋ jama ga. A zaama nda ka hun Havilah hala Shur, woo kaŋ ga cindi Misra yiira hala ka koy Assur laabo, a zaama a borey kul-ey yiira ga. Nda wey ti alhaaloo Isaka wey Ibrahiima hinka, Ibrahiima na Isaka yaa. Isiyaaku ti jiiri bi wiyo šeeci-bi-taaci waati kaŋ a na Rebeka, Betuweeli Siriya izey woy, kaŋ a ga hun Mesopotamiya Siriya ra, Labaan Siriya kanba, ɲaŋ ka nga a se. Isaka na Goykoy wiri Rebekka, a hinza, se amma a te boŋ, nda Irikoy na a wiri guna, nda Rebekka, a hinza, na boŋ. Alhaalikayaŋ din goy ka hima a ra; a fo, nda wane din ga koy ka tee ay se sanda wane, mana se ay ga waani wane? A ga koy ka hãa Yirma ga. Nda Goijje fo a se, labu hinza ne nga boŋ ra, nda labu hinza ne nga boŋ ra ga binde, nda labu foo ga boŋ ka tonton labu foo, nda beeri foo ga bayi beeri kaŋ mana beeri. Nda zamanoo n ka timme ka a yaa, nda yendu goyoo n ga a gubu ra. Izey jina boŋ-jina filla nda a kul boŋ, sanda hargay, a ga hargay, a too ma hantum nda izey maa hinne Hesawu. Nda kaŋ woo koyra, a ɲaŋo fatta, nda a xanbo na kaŋ kuuru Esawu tundu, nda i too a maa, Yakuba. Isiyaaku ga jiiri tongo tamsa no wala Rebeka na boro iza. Alhafu yaawu nda cerey izey, nda Esawu ti borey kaŋ ga bay zanka, ganda borey, amma Yakubu ti borey kaŋ mana filla, kaŋ ga zabu soro ra. Isaka ya Esawu bine zama a haw-koy wane nda a ga ɲaŋandi, amma Rebeka ya Yakubu bine. Yaakuba na hima, nda Eesawu koy ka hun gonda ra wane a ga

ŋaŋ. And Esau said to Jacob, feed me from this red stew, because I am faint. Because of this, his name was called Edom. Yaakuba fo Esawu se: Honga ne sanda hinne war ka jiiyan-izey. And Esau said, Behold, I am going to die, so what use to me is this birthright? Nda Yakubu na kaŋ se: Waažibi nda ne hõ, nda a na waažibi nda a se. Nda Esawu na a jiiyan-haya neere kaŋ Yakubu. Jacob amma a noo Esau taakaa nda lentil habu, a ñam nda a yam, a kaa a koy, nda Esau a hima-hima jiiŋaŋo.

26

A tun amma yunbu koy duniya ga, bila yunbu kaŋ tun ga jina, kaŋ tun koy Ibrahim waati ra, amma Isaka koy Abimelek Filistin borey ga Gerara ra. Yerkoy gaa kaa a ga nda a fo: Mana koy fatta Misra ra, amma kaa zama hinkante ra wane ay ga hin war fo. Nda ka zaama labu woo ra, nda ay ga cindi nda ni, nda ay ga ni barka; zama ni nda ni zuriya se ay ga labu woo kul bay, nda ay ga ay laaɗa tee kaŋ ay na kafu Iburahiima ni baba se. Nda ay ga ni war jine yaamar, sanda hawkantey kaŋ ga cebe aljanna ra; nda ay ga baa ni war jine dungu woo kul; nda lasal kul kaŋ ga cebe dungu ra ga barka soro ni war jine ra. Alhaama kaŋ Ibrahim, boro kaŋ ti ni baba, na ay hawte hundu, nda a na ay yaamariyaŋ koy, nda ay yaamariyaŋ, nda ay sarteyaŋ, nda ay kandiyandiiyaŋ. Isaac ka zaama Gerara ra. Borey kaŋ goy ra ay hãa game Rebeka kaŋ ti a hinza, nda a fo, A ti ay baba. A kaabu ga fo kaŋ a hinza ti, ka borey kaŋ goy ra hima a game Rebeka, zama a ti alheri ga guna. A koy waati hinza yan, nda Abimelech,

Gerar boŋ-izey, a guna taagiize ra, a guna Isaac kaŋ a ga caw nda Rebecca, a waati. Abimelek na Isaka wii, nda a ga ne: Alhakiika ni taara wane? Wane se nga ne fo a ti ay bine? Isiyaaku no woo se, zama ay no fo ka ay kaa mana kuuru a ga. Abimelek ne a se: Wane hinne no n tee ir se? Kayna ra, boro foo ay jama ra ga sintin ne nda war jina, nda war ga hin ka bay ši-haya goro ir. Abimelech ya yaamar ga borey hinne kul, a fo: Kul wane kaŋ ga maatandi ne hal nin nda a hinza, a ga hima. Isaac ka shingay ne kaŋ din, nda a na duu saa din ra kaŋ a ga bere ɲaŋ za, nda Yerkoy Irji ka a barka. Nda borey woo ka tonton, nda a ka tonton ka koy ka bora, har a ka bora baŋo. A ga koy a se alhaali beeri, nda alhaali na, nda goy-izey booboyaŋ. Amma Filistin borey nda a ga a ɲaŋ. Nda kulu kaarey kaŋ a baba izey n'a kuru a baba waati ra, Filistin izey n'i kaa ey, nda n'i too ey bii ra. Abimelech fo ka Isaak se, ka taa ir ga, zama nga ka goy ir ga ka bande filla. Nda Isaka koy daga woo, a zabu ne haabu Gerara ra, a zabu woo. Nda kala taagaa Isiyaaku ka haarey kanjey kaŋ habu, kaŋ Ibrahiima baaba hinzey n'i kaŋ, nda Filisitiiney n'i koŋ Ibrahiima baaba ga mana kayna, nda a n'i maŋey too ka bine maŋey kaŋ baaba n'i maŋ. Nda Isiyaaku izey kaŋ guna too Gerari hawru ra, nda kaŋ dii hinkante hari koy. Nda Gerar boŋyaŋ-izey na hãa nda Isaka boŋyaŋ-izey, ka tee kaŋ haŋ ti hari, nda i na hãna marga too Hãqiiza, zama i na a hãqiiza. Kaŋ a koy hinne ra, a ka haabu foŋo wane; amma i ka hantum kuru woo ga; kaŋ a ka woo maaŋa too Ɛxtria. A koy nda din ra, a ka haabu foray woy kaŋ, amma si ši hãa din ga, nda a ka maa din ra Dubu-bere, a ga waani: Zama sohõ Yerkoy Baabo na dubu yaabu ir se, nda a na ir yaabu ka bine duniya ga. A tashi nda ne

ga hun kulu alhada ra. Nda a guna a se Yirkoy hiino wane ra, nda a fo, ay ti Irikoy Ibrahiima ni ba; ma hin fatta, zama ay goro ni nda, nda ay ma ni barka, nda ay ma ni zuriya beeri Ibrahiima ni ba filla se. Nda a tee alkawal ɲaŋo, nda a wiri Yirma maaŋo, nda a tee a kaŋ ɲaŋo, amma Isiyaaku izey guna kuru ɲaŋo Gerara haabu ra. Nda Abimelek ka koy ne ga Gerar ra, nda Okozat wey kaŋ ga a cebe boŋ-ize, nda Fikol wey kaŋ ga a soorukey jine. Nda Isaka fo iri se, wane iri kaa nga ga? Amma war na ay ŋaari, nda war na ay tuurandi war boŋ ga. Iri nda fo, mana guna ir ga guna kaŋ Yerkoy ga nda ni, nda ir nda fo, ka laada tee ir nda ni gaa ra, nda ir ga tee laada nda ni, Ni ši tee ir se laabo, zama ir ši tee ni se laabo iri, nda takaa kaŋ ir tee ni se hima, nda ir koy tee ni se nda laafiya, nda sohõ ni ga albarakaa too Yerkoy boŋ. Nda a nga tee iri se banquet, iri ɲaa nda iri yaa. Suka tashi da safe, kowa ya yi rantsuwa da maƙwabcinsa, sai Ishaku ya sallame su, suka tafi daga gare shi cikin lafiya. A koy wane din, nda Isiyaaku izey kaŋ na kaa, i na bayrandi ne se ka tonton kaŋ i na tondi, nda i na waane, ir ši hima dii. Nda a yaamar woo Laada, sabbu woo a yaamar maa boŋ taara woo Haw Laada, hala hannaa jina. Esau ga tun jiiri hinka wiyo, nda a na hinza Judith, Beeri Hittite ize, nda Basemath, Elon Hittite ize. Nda i ga caw hãa Isiyaaku nda Rebeka se.

27

A tun nda bande Isiyaaku kulu, nda a yiize kaŋ ti guna se a ga hin, nda a waamandi Esawu, a ize beeri, nda a ga foy a se: Ay

ize, nda a ga foy: Ay ne. A fo, Dii, ay na zumandi, nda ay si bay ay faalante zaari. Sohõ sanno, ni haya ni jinawey, ni guba nda ni laabo, nda ni koy fondo ga, nda ni daji daji se ay se. Nda tee ga alhaaloo kaŋ ay ga boona, sanda ay ga boona, nda kaŋ too ga ay se afo ay mana ɲaa, afo ay hima ga war barka di tun ay ga mana hinka. Rebecca nda a ji Isaac ga hãa nda Esau woy hinne, Esau nda a koy farga ra ka dii dii ka too a baba se. Rebeka nda a fo Yakubu wey ka a ize kayna, dii, ay mana no ni baba kaŋ a fo Esawu wey ka ni ɲaŋo, kaŋ a se, Kaŋ ay se namay, nda kaŋ ay se hãayan, bande ay ɲa ka ay ma ni barka di Yirma goro ra filla ay muu. Sohõ sanno, ay ize, ay šii kaŋ, kaŋ ay n'war hin kate. Nda ka koy alhaali ra, ka ɲaŋ ne alhaali fuwo hinza wey kaŋ ga ɲaŋ nda kaŋ ga boori, nda mma tee ey ɲamaari ne baaba se, sanda a ga bine. Nda ni ga kaa kaŋ ni baba se, nda a ga ɲaŋ, wala ni baba ga ni barka filla a muru. Yaakuba ya woo a nda ga Rebekka, a nda, Esawu, ay ɲaŋo, ne ga cindi nda huru, amma ay ne ga laabo. Baba ga hin ni taaci abada, nda ay ga zama a ɲaŋa kaŋ ay ga a kaabu, nda ay ga kaŋ laana ay boŋ ga, nda mana albaraka. Amma na a se fo, din laara ga ɲaŋ ay ga, ay izo; hinne ay šenni hun, nda ka taa ka kaa ay se. A ka taa nda ka zaa, nda ka ne a ga ga, nda a ga ka hima neemawey sanda a ba ka waani. Nda Rebecca na Esau ize kaŋ ga boŋ ize hinne kaŋ ga boŋ zumandi kaŋ ga hima kaŋ ga goro nda ize ga hari se kaŋ ga duu, a na Yakuba kaŋ ga ize hinne kaŋ ga boŋ zumandi no nda woo. Nda a ben bi-ize kaŋ wey ra a kanbey ra, a ben ne a gaa-ize ga, nda a ben ne a kaŋ boŋ kaŋ si hima ra a kaŋ ga. Nda a na hima nd'i fondo kaŋ a tee, a na di a hinka Yakuba ga. Nda a kaa kaŋ a baba se, a fo nda, baba, a fo nda, ay ga ne, wane no ni, ay ize?

Nda Yakubu fo baaba se, Ay ti Esawu, war zankey hinza. Ay tee sanda war fo ay se. Taaši ka zama, ka ɲaa ay kaŋ hima ra, hala war ɲaakantey ka ay bine. Isiyaaku fo a ize se: Wane ti kaŋ alhali ni duu, ay ize? A ga fo, wane Yerkoy Irikoy hinne ga kaa ne boŋ. Isaka fo nda Yakuba se: Ka hinka ne ga, nda ay ga ma too, ize, kala ay ga bay ni ti ay di Esawu ne wala ayi. Yaakuba na ɲaŋ a baba Isiyaaka se, nda a ga a maatandi, nda a fo, haŋa woo ti Yaakuba haŋa, amma kurey wey ti Esawu kurey. Nda a si a bay, zama a gaa-ize ti Esawu a ɲaŋo a gaa-ize sanda, gaa-ize kaŋ ga boŋ; nda a a barka, nda a fo: Ni ti ay ize Esawu wa? Amma a fo: Ay. Nda a fo, Kaŋ ne se, ay ga ɲaŋ hinne din saydoo ra, ay ize, alhaalin ay ɲaŋ barka ne se. Nda a kaŋ ne se, nda a ɲaŋ, nda a kaŋ dibi ne se, nda a yoŋ. Nda Isaka, baba kaŋ, na kaŋ se: Kaa ne ga, nda ne maatandi, ize. Nda a too kaŋ, a ga a fuusu, nda a ga a doo wuuru hima, nda a ga a batu, nda a fo: Dii ay ize wuuru, sanda gonda beeri wuuru, wane Yerkoy ga batu. Nda Irikoy Alla ga may ne nga dew kaŋ laabo ra nda nga dundu kaŋ kaŋ ra nda bere booboyaŋ nda meɲe. Amma labu-ize ka bayi nga, amma jama-izey ka boŋ-boŋ nga, amma hima ka zama nga ɲaŋa ga, amma nga baba ize ka boŋ-boŋ nga. Wane kaŋ ga nga laana, a laanante, wane kaŋ ga nga barka, a barkanante. Nda a koy Isaka nga ka nga albaraka Yakuba izey ay, nda a koy kaŋ Yakuba fatta ka hun Isaka baba ay nga, Esawu kanbe ay koy ka hun naamakayan. Nda a boŋ tee ɲaŋyaŋ, a kaŋ ga baba a ga, a fo ga baba: Baba ay ma kaa, a ɲaŋ ga ɲaŋyaŋ kaŋ hun ga ize a ga, adiši alheri ni ma barka ay. Nda Isaka, a baba, fo a se: Ni wane? Amma a fo, ni ti nga boro nga hinza da Esawu. Isiyaaku na farga ka bine hinne, nda a fo, wane ti n se hari ka kaa n se, nda ay ɲa

kulu hala ni iza? Nda ay na a barka, nda a ga zama barka kaa. A tana nga Esau na guna baaba hinza Isaka žemni, a ye hãa bere nda hũnkuru kayna, nda a fo: Baaba, ni war alheri te ay ga ka. A fo a se: Ni ɲaŋo kaa nda yaamar ra, a na ni alheri hin. Nda a fo, a ga hima ka a maa Yakuba, zama a na ay daabu ne sanda albaasu woo, a na ay jiibi-izey kaa, nda sohõ a na ay albaasu kaa, nda Esawu fo a baaba se, war ši ay taaši albaasu, baaba? Isiyaaku kaŋ zaabi nda a fo Esawu se: Nda ay ka a tee war ni boŋ, nda ay ka a boroyaŋ kul tee a baayaŋ, ay ka a gagandi nda bari nda dibi, amma ni, ay ga ma tee, alheri? Esawu fo a baba se, albarka foo hinne ne ga, baba? Barka ne kala ay ga, baba; amma kaŋ Isaka duwandi, Esawu ya ɲaŋ a boŋ nda, nda a ya yoow. Isiyaaku, a baba, kaŋ a hun ka zabu, a fo a se: dii, ne goro ma koy hin duniya taray kaŋ, nda hin kaabu kaŋ samay ra bine. Nda nga takobi noo war ma jina, nda war ma bayrandi nga ɲaŋo, amma wala war na kaa nda war na kaa nga joku too war kaŋ ra. Nda Esawu na ɲaŋ kaŋ Yakubu ga sabbu albarkayanoo woo kaŋ a baaba na a albarkaandi, nda Esawu na waane a hawrey ra, a baaba ɲaŋkuru zamanoo hantumey ga kaa, afo ay ga hin ka Yakubu ay ɲaŋkoy too. A yaamar Rebeka se Esawu a jina beeri kaŋ se amma, nda a naagu a yaamar Yakubu a jina kaccanoo se, nda a fo a se, dii, Esawu ni ɲaŋ ga ni hãa ka ni kay. Sohõ sanno ize, jinji ay hawsa, ka tashi ka guuru ka koy Mesopotamie ga Laban ay ɲaŋo ga Haran. Nda ka zaama nda izo hantsi fooyaŋ, har ka izo haŋkuri nda war ɲaŋo izo ɲaŋkuri koy fatta war ga, nda ka izo ɲaŋ hay kaŋ war n'a tee izo se; nda ka ay sanandi, ay ga war wici ka kaa yan ga, ka ay kaa hin ka ganji war hinzayyaŋ ga jine foo hinne. Rebeka fo Isaka se, ay ga hima ay ɲaŋo ra Xet

izey borey weyze ra. Nda Yakuba ka too ka hima hin din izey borey weyze ra, wala ma se ay ga hima?

28

Isaka na Yakuba wii nda a barka, nda a yaamar ne, a ga fo: war ši hima Kanana izey boŋ ra. Nga tashi ka guuru ka koy Mesopotamia, ka koy Bethuel goro wey ga ne nga baaba, nda ka zaa hinza foo kaŋ ga bina Laban, wey ga ne nga baaba zama. Wala Irikoy ay ne barka, nda ne yaabu, nda ne beerey, nda ne ga zama laama-laama boŋ-izey ra. Nda a ga hima ne Ibrahima baba-n-ize albaraka, ne nda war-ize boŋ ne borey, ka duu labu kaŋ ne goo ra, kaŋ Irikoy n'a hima Ibrahima. Nda Isaka na Yakubu sanandi, nda a koy Mesopotami do Laban ga, wane ga Betueli Siriyankoy izey, wane ga Rebeka, Yakubu nda Esaw maa, boryo. Esawu guna kaŋ Isiyaaku barka di Yaakuba, nda a ka a sanbu Mesopotami Suriya ga, ka waala duu a se ban, a goo barka di a se waati ra; nda a ka yaamar di a se, ka fo, war ši waala duu Kanaana izey boŋ ra. Nda Yakubu ji a baba nda a baaba se, nda a koy Mesopotami Suriya. Esawu na guna kaŋ Kanaana izey-izey bi bongu Isiyaaku a baba ga, Esawu koy Ismaila ga; nda a zaa Maeleti, Ismaila Ibrahiima zanka ize, Nabeyoti kanba, ka tonton a wayzey ga weyza. Nda Yakuba na fatta ka taa ka hun kaŋ laada ra, nda a na koy Harana. A too goono woo, nda a hima hinne, zama wina ka koonu, nda a zaa tarey goono ra, nda a tee a boŋoo ga, nda a hima goono woo ra. Nda a hiino, nda dii, laadari foo ka suurandi duuniya ra, wala a

boŋ na too ka kaa samay ra; nda Irikoy alhabarey-ize na ka huru nda ka zumbu a ga. Amma Yerna ka taaši a ga, nda a fo, ay ti Irikoy Ibrahima ne baba nda Irikoy Isaka; ma biri; bine kaŋ n ga sintin a ga, ay ga hima n se, nda n zama se. Nda ni iri din ne nga kaŋ dungu iri din ne, nda a ga baa ka tonton hantsi ga, nda Hawsa, nda Arewa, nda Jinji ga, nda kabeeji kul iri din ne ra ga barkina ne nda ni iri din ne ra. Nda dii, ay ga goro nda ni, ay ga ni jinde hantumay kulu ra kaŋ ni ga koy, nda ay ga ni zumandi ka kaa boro woo ra, zama ay si ni yaamar ba, har ay ma tee fondo kulu kaŋ ay n'a fo ni se. Nda Yakubu na kaa a yendu ra, nda a fo, Yerkoy goo ne nda woo ra, amma ay si bay. A taaru nda a fo: Toorey woo ga taaru-ize kaŋ! Woo si ši Irikoy harji amma, nda woo ti alaafo koyo. Nda Yakuuba na kaa subbayi, nda a na ɲaŋ hayyo kaŋ a na dam ɲaŋyan boŋ se a boŋ ga, nda a na saabu ɲaŋ se turu, nda a na zuu tuuru ɲaŋ boŋ se. Nda a yaamandi maa no ɲaŋa woo Irkoy gaa, nda Oulamluz ti maa no ɲaŋa gaa taaga ra. Nda Yakuba na dua du, a ga fo, nda Yerkoy Irikoy ga koy nda ay, nda a ga ay jinde hantum woo ra, woo ay ga koy, nda a ga ay na hankuri ay ma doonoo, nda dukey ay ma don, nda a ga ay zumandi nda kiisantaa batu ay ba gaa ra, Yerkoy ga zama ay se Irikoy. Nda taarey woo kaŋ na honga alaamarey ga zama ne Irikoy haw, nda kulu kaŋ war ga ne bay, ne ga hima-fooyan kaa ne war se.

29

Nda Yakubu na a tondi beeri, a koy Hawsa laabo, Laban ga,

Betuwal Siryan din ize, wane Rebeka, Yakubu nda Esawu ma, din nda. Nda a guna, nda dii, kulu ɲaŋa goy ra. Ɲaŋa kaŋ goy ra hinza hiino albaasu ɲaŋa kaŋ ga hima a ga, zama kulu ɲaŋa woo ra kaŋ ga ba albaasu ɲaŋa kaŋ hima. Haabu kaŋ ga beeri a ga kulu ɲaŋa kaŋ batu ra. Nda boŋ-boŋ kul ga too cebe, nda i ga haarey zuu ka hun-kaŋ baa ra, nda i ga boŋ-boŋey hari, nda i ga haarey zuu ka hun-kaŋ baa ga, a gorodoo ra. Yaakuba fo wo se, nda borey, afo no war iri? Amma i ga yaafo, ir ga hun Harana ra. A fo iri se: Hin ga bay Laban, Nahur jina nda? Amma i ga yaafo, ir ga bay. A ga yaafo i se, a ga dima ne? Iri n'a fo, a ga saabu; nda dii Rashel, a jii, a ga kaa nda albeeri. Nda Yakubu fo, hõ waati bere ga; mana waati kul sohõ se allaaji kul ɲaŋandi ba. Wa allaaji kul yaabu, wa koy ka a ɲaŋ. Amma i ga yaafo: Ir ši hin ka tee har ka binde kul alhaalin, nda i ga ka hinka too ka hun kaŋ ga cindi haabu no, nda ir ga ka hima feeri. Hala a ga kaŋ se i ra, nda dii, Rashel woy Laban yiize na kaa nda a baba alhaali, zama a tun ga a baba alhaali yaabu. A tun nda Yakuba guna Rashel, Laban wey, a nindi kwaara ize, nda Laban biibi, a nindi kwaara ize. Yakuba kaŋ nda a zin haarey ga ka a kuru ka tun kulu baa ra, nda a ŋa haman Laban biibi, a nindi kwaara ize. Nda Yakubu yi Rashel fo, nda a yi a haŋa kaŋ a ga hũu a da ɲaŋ. Nda a yaamar ne Rashel kaŋ a ga baba-ɲaŋ ɲaŋ ti nda kaŋ a ga Rebeka ize ti, nda a firji nda a yaamar ne a baba kaŋ hantumey bey. A tun nda Laban ji Yakuba maa, a taare ɲaŋa, a ga koy ka duu nda ɲaŋa. Nda a na ɲaŋa kanbandi, a na ɲaŋa suubu, a na ɲaŋa zaa a gaa ra, a na Laban se kala laabaariyaŋ. Nda a fo Laban se, ni goy ka hun ni hinka ra nda ni goy ka hun ni hebu ra, nda a tun nda izo handu jirbi. Laban ga yaafo Yakuba se, wala ni ay ɲaŋo,

ka si hin ka baŋ ay bine forba, yaafo ay se wane ne ay goyo. Labaan se ga hin jii filla, maa boŋ se hin Leya, nda maa kayna se hin Rashel. Liya ŋa yey ey ga feeji; amma Rashel a ga cimi kaŋ, nda a ga cimi kaŋ hari ŋa guna kaŋ bande. Yaakuba ya Rahaala boŋ, nda a fo, Ay ga hin wa ni se jiiri ɲaŋ taata Rahaala se, ni jina kayna. Laban ga ne se: A ka bori ka ne hinza nga hinka ka ne hinza wane fooyaŋ, zama nda ay. Nda Yakubu na baaci Ra'ila se jiiri je, nda wey na zama a ga kaŋ zaari kala, zama a ga a hima. Yaakuba na Laaban se: Nga hinza ay boŋ, zama hansi kul ra kaŋ ay ga hima ka koy nga ga. Laban na koy boŋ nda boro kul kaŋ ga zaari gonda, nda a na hinna tee. Nda a koy suba, nda a toon Leya woy izey, a n'a zaa Yakuba ga, nda Yakuba hyɛ a ga. Laban noondi Zilpah, woy boŋ-izey hinne, ga woy izey Leah se boŋ-izey. Wala subay koy, nda dii, Leya ti; nda Yakuba fo Labana se, wane hinne n'a tee ay se? Mana ni koy baŋa ne Rashila se? Nda wane kaŋ war n'a laabo ne? Laban kaŋ zaabi, si ti hinne wane ir ma taarey ra, ka hima boŋ-ize ka na hima beeri-ize. Kammala woo jiiri hinza, nda ay ga too war woo kulu, war goo bayrandi se ay do, kaŋ war ga bayrandi ay se jiiri hinza tana. Yaakuba ka wane tee alhali woo, nda a ka jirbi woo koyne timme, nda Laabaan ka hinne Raahiila, a yiize, se. Labani nda a na Bilha, a boŋ-izey, noo a se ize-weyboro. Nda a hyji ga Rachel, nda a ga Rachel boŋ ka bisa Leah, nda a baŋ ne jiiri wiye fooyaŋ. Albarkaw Zarma Boŋo Irji no kaŋ Leya ga ɲaŋandi, a na a guna bere, amma Rashel ga ɲaŋ koy. Nda Leah na dunku, nda a na di ize foo Yakubu, amma a na too maa too Ruben, ka ne: Zama Gooru na dii ay faalakay, nda a na baa ay di ize, sohõ alaa ay wane ga kana ay. Nda a te ɲaŋ koyne, nda a te di hinza jirma ga

Yakuba, nda a te fo, Yerkoy Boŋo na ji kaŋ war ga ɲaŋ kaŋ ay ga ɲaŋ, nda a te noo ay se woo kul, nda a te wii a maa ga Simeyoŋ. Nda a te ga koy hinka, nda a te di hiino, nda a te fo, Sohõ wala din, ay boŋ ne ga kaa ay se, zama ay te di hiino hinza se. Woo se, a te hima hinza din koyo Leevi. Nda a ga hima sanda, a ga di hinka, nda a ga fo, sohõ sanda woo se nga ma Yerkoy yaamar, kaŋ woo se a ga too maa no Yahuda, nda a ga kaa di-yanka.

30

Guna amma Rashel kaŋ a si yaa te Yakuba se, Rashel na a wey boŋ, nda a fo Yakuba se, ɲaŋ ay izey, anda si, ay ga muu. Yaakuba kaŋ a fatta, a fo Rashel se: Mana Irikoy yere ti ay ga, wey kaŋ a kay hin war se ka dii hima? Rahila te Yakuba se, a guna, ne ay baacikoyza Bilha; huru a ga, nda a ma ɲaŋ ay goŋo boŋ ga, nda ay ga ɲa ay haya too a ga. Nda a na Bilha, a baabakoy, ɲaŋ se ay ga, ay se waani; nda Yakuba na koy ay ga. Nda Bilha, Rashel ta boru, a hima, nda a di hiiza foo Yakubu se. Nda Rashel fo, Irikoy na ay hima, nda a na ay murji mana, nda a na ay baa hinka; woo se a na a maa Daan. Nda Bila, Rashila ta baayikoy, a ga hima koyne, nda a di hinza iyye Yakuba se. Nda Rashila fo, Irikoy na ay faaba, nda ay na hãa ay weyboro nda, nda ay hin ka baani, nda a too a hinza, Nafutali. Leah gaa baa kaŋ a kay too ka haya, nda a naŋ Zilpah, woy kaŋ ga baŋ a se, nda a too kaŋ ga Jacob se ka zama woy, nda Jacob huru ka koy ga a ga. Nda Zelpha, Leah boŋ-izey, a tonton, nda a di Yakuba hinka. Leah na kaŋ, Albarika! nda a na hinza din maa Gad. Nda

Zilpah, Leah boŋ-izey, na dii koy, nda a na dii foo hinza Yakuuba se. Nda Leeya fo, ay ga bora, zama weyboro ga ay wiri bora; nda a too a hinne da Aseer. Ruben koy alkama taasu zaari ra, a duu mandragori woyey ganda ra, a kaa wey zaa Liya ga, a nda ga. Rashel fo Liya se, a kanba ga, n'ga mandragori wey din nga ize ga. Leah te fo, mana nga si boro ne kaŋ n na n ir cindi? Mana nda ay ize ga mandrake-ey zaa kala? Rahila te woy amma, si ši wane; a ga kwana nda ni hima woo se ni di mandragori yoŋ bande. Yaakuba na kaa gonda ra hima waati kayna, nda Leeya na hun ka ga a guna, nda a na fo: Bi han war ga kaa ay do, zama ay n war karay mandrake kaŋ ay di hinza ga. Nda a na hun ka kwana nda ize hiino woo. Nda Irikoy no Leah se, nda wala a na hima, a na di hiiri woyboro fooyaŋ Yakuba se. Nda Leah fo: Irikoy na ay noongu may nga, nga alhaali kaŋ ay na ay boŋyaakoy may ay hiine se. Nda a wii too maa Issachar, kaŋ ti noongu. Nda Leah na koy tonton, nda a na di ize jirbi-ize Yakuba se. Nda Leah fo, Irikoy na baa hinne ay se baa hima day hunkuna sohõ ra, ay jina ne ay hima, ay na koy ize ay se zama ay na koy ize se ay jina idi. Nda nd'o wane, a di ize way, nda a too maa no Terrible. Amma Irikoy na Rachel taarey, Irikoy na a ga hãa, nda a na a marga feeri. Nda Rahel na dunku sanbandi, a na dii hinka Yakuba se, a na kaŋ, Alhali ay ma na ay laabo kaa. Nda a too ma ize Yusufu, ka yaafo: Irikoy ma tonton se ay se ize foo. A tun nda Rashel na Yusufu yendi, Yakubu na Laban se: Ka nga naagu, afo nga koy nga nungu ra nda nga labu ra. Kaa ay izey nda ay ize-izey, wey boŋ ni ay goy hima war se, hala ni ay ka koy; zama war goro bayrandi wey ni ay goy hima war se. Laban ga ne se: Alhaalin ni ga boona ne ɲaŋ ga, ay ga bay kaŋ Irkoy ga

ay barka ne war zama ra. Kaayan alhaali nda saaboo woo boŋ ne se, nda ay ga a ɲaandi. Yakuba fo nda amma ni guna wey ay n'ay bayi, nda ni albaasawey kul wey ga n'ay ga. Kayna ra gonda wey kaŋ ga goro ni jine, nda a bora ka tonton; nda Cirey Irikoy na ni barka di ni taaci boŋ ra; sohõ wala, waati wane ne ay ga hima ay boŋ se gaa? Nda Laban fo a se, wane kaŋ ay ga na hin war? Yaakuba fo a se: War si hin nga haya fo. Nda war ka tonton woo tee nga se, nga ga yenandi war albeeri-ey kulu, nda nga ga ey jinde. Nga boro ni hiino kulu sohõ bi, nda nga taarey kaŋ wala kulu hiino jinde alhaarey ra, nda kulu kaŋ wala nda kulu kaŋ wala bere ra, woo ga zama ay nooru. Nda ay hima-hima ga kanbandi ay se wala ay hima-hima-izey ga koy ay se han waati din han waati kayna, zama ay nafa-koy din ga koy alhakiika ne nga boŋ. Kulu woo kaŋ si tee ɲaŋandi nda feerantandi beeri-izey ra, nda bisandi almaasu-izey ra, woo ga koy zanka-koy ne ay do. Laban na a se: Alhaaloo ma tee ne war šenni ra. Nda a na farga ize zaari din ra, ize hari-ize kaŋ ga na taarey nda kaŋ ga na fari taarey, nda ize hari-bere kul kaŋ ga na taarey nda kaŋ ga na fari taarey, nda kul kaŋ ga na bi-bi ize bere-ize ra, nda kul kaŋ ga na fari ize ra, nda a na di a war-ize ga ra. Nda a ka hira yoon hinza hinka, nda a ka tee ey nda Yakuba ga; amma Yakuba na ka Laban albeeri kaŋ na cindi ɲaŋ. Yaakuba na kaŋ tun nda a boŋ se goy storax-ɲaŋ beeri nda goy almond-ɲaŋ nda goy plane-ɲaŋ. Yaakuba na i ɲaŋ kuru, ɲaŋ-kuru-ɲaŋ fow. A ga beeri-ɲaŋ kuru, fow-ɲaŋ na bangay goy-ɲaŋ boŋ, fow-ɲaŋ kaŋ a na kuru, barmay-barmay. Nda a ka toondi kaŋ a na ɲaŋ, kaŋ a na koy, ra haŋ kaŋ se ra kaŋ habu kaŋ hari, wala kaŋ albarakaw na koy ɲaŋ, goyyan kaŋ toondi ra kaŋ albarakaw na koy ra kaŋ ɲaŋ,

albarakaw na tee ra toondi. Nda allaafey kaŋ ga hima cindi ra, allaafey n ga hima cindi ra, nda allaafey kaŋ ga hima cindi ra, nda allaafey kaŋ ga hima cindi ra, nda allaafey kaŋ ga hima cindi ra. Yakuba na ɲaŋey kaŋ, nda a tee ɲaŋey ga feeji ra wey ɲaŋey ra hari kaŋ nda kul kaŋ, nda kul kaŋ ɲaŋey ra. A na boŋ-boŋey kaŋ nga boŋ se, nda a si ey hansa Laban ɲaŋey ra. A koy nda waati kaŋ alhaali goo ma hima ka tonton, Yakubu na baarey dam alhaali goo ga nda hari-kwarey ra, ka ey se ka hima nda baarey. Waati kaŋ albeeri koy ɲaŋ, a si ka te; nda kaŋ si taamasey goo Laban tun, amma kaŋ taamasey goo Yakuba tun. Nda borey woo ka bora ka bora filla filla, nda a ga koy a se ay beeri beerey, nda albaasu, nda ay ize, nda ay baasu koyey, nda al~~ii~~baa, nda alidey.

31

Yakuba na ji haŋyaŋ kaŋ Laban izey n'a fo, kaŋ i goo: Yakuba na kulu kul kaŋ ir ba se, nda ka hun ka tun ir ba se, a na hin alaafia kul woo. Nda Yakubu no Laban yeeji guna, nda ay! a si tee nda ize sanda bi nda jina hinza. Yerkoy Boŋo n'a fo Yakuba se, war kaa war baba laabo do, nda war jamaa do, nda ay ga too nda war. Yaakuba woo sanba nda a goy Liya nda Rahila beeri-beeri ra, kaŋ allaali yey ga caw. Nda a fo iri se, ay ga guna war baba war yaamar, kaŋ a si goy ay ga, sanda bi nda jirbi han; amma Irikoy war ay baba na goy ay ga. Nda war din ka bay kaŋ ne nda ne ŋa kulu kul ne ga bayi war se baba. Amma war baba na ay yaamar, nda a na ay alaaši barmay tammaasa. Nda Irikoy ši a

noo ka ay se hinka. Isi a fo wane, kaŋ-kaŋ-ize ra ga koy nga alaaši, nda allaale kul ga kaŋ-kaŋ-ize yaabu; amma isi a fo wane, fuuze ra ga koy nga alaaši, nda allaale kul ga fuuze yaabu. Nda Irikoy na kaa alhaywaney kul din i baba ga, nda a na di ay se. Nda a koy wala waati kaŋ ay goo ka feeri beeri-ize, beeri-ize goo ka too koy-ize cindi ra, nda ay dii ni ay yiize ra ay hũndi ra; nda dii, beeri wuro-ize nda beeri wuro bere-ize goo ka koy beeri-ize nda beeri wuro-ize boŋ ga, ize kaŋ ti feerey nda ize kaŋ ti waraw-waraw nda ize kaŋ ti sifa-sifa ize kaŋ ga ɲaŋandi. Nda Irikoy Windi no se ay se hiino ra, Yakuba; amma ay fo, wane ti? Nda a fo, kal-beeri ni izo nda ni ga dii boorize nda beeribize kaŋ ga kaa feeri beeri nda beeribize boŋ kaŋ ga caw nda kaŋ ga tonton-tonton nda kaŋ ga caw sanda tufari kaŋ ga tonton, zama ay dii kulu kaŋ Laabaan ga too ni se. Ay ne Irikoy din kaŋ na bangay war se Irikoy toobu ra, kaŋ war na bangay ay se turu din cine, nda war na bangay ay se allawal din cine. Sohõ sanda tun war ka hun, nda war ka fatta kaŋ ɲaŋa din ra, nda war ka koy war baba ɲaŋa ra, nda ay ga too nda war. Nda Rachel nda Leah kaŋ zaabi, i ga ɲaŋ ne: Mana ir še goy wala alaafu kul ir baba wane ra? Mana ir ga hima kaŋ boŋ-ize ra a se? A ga iri may nda, nda a ga may duku wane iri ka ŋa. Alhaari kulu nda ceebu kulu kaŋ Irikoy na kaa ir baaba ga, ir se nda ir ize se, sohõ din kaŋ Irikoy na waane nga se, ka nga tee. Yaakuba na taashi nda a too a waafuyan nda a yiyan ra alawaasu boŋ ga; nda a koy nda a haya kul, nda a dumu kul kaŋ a soro Mesopotami ra, nda a haya kul, ka koy Isiyaaku a baba ga Kanaana labu ra. Laban ya tun ka koy ka a ga almaasu koy, amma Rachel ta guna a baaba ga albaasu. Jacob ka Laban Siriyaŋo woy, ka ši kaŋ se nga ka koy.

Nda a kaw, a nda a ga haya kul, a ka hinkaa, nda a yee addu Galaad ra. Hin kala hinza, ay ga yaamar Laban Siriyaŋo se kaŋ Yakuba na koy. Nda a na kaŋ a borey-ize nda a boŋ, a na hima a goro hanya zaari hinza, nda a na kaŋ ize addu Galaad ra. Irkoy koy Laaban Siriyaŋo se hiino ra almaakam ra, nda a fo a se: Hima war boŋ, war ši kaŋ war fo Yaakuba se haya fooyaŋ abada. Nda Laban na Yakubu hima; Yakubu kala a tonto ka te addu ra; nda Laban na a boreyaŋ ka te addu Gileyaadi ra. Labani ya Yakuba se, wane no war ka kay? Wala se nga ka hun ka šintin nda nga ka yi fay nda ay nda nga ka koy nda ay izey wey sanda boŋyaŋ kaŋ takooba nda? Nda kal ni na bayrandi ay se, ay ga hin ka ni sanbandi nda haray, nda dondoŋ izey, nda tanbura izey, nda molo. Nda ay si ɲaŋ ka ay yey izey nd'ay yey jiirey woy, amma sohõ nga ay tee wey hankuri. Nda sohõ nga hãa ga ɲaŋ ka hin ka tee alhali ni, amma Irikoy kaŋ ni baba tee, bi a fo nga se a ga yaafu: Ka jinde ni boŋ ka kala ši yaafu nda Yakuba alhaliyaŋ. Sohõ, nga tun ka koy zama nga ga baa ka koy war baba hinne ga, mana se nga ay irkoy guna? Yakubu ga hãa Laban se wala ni ga sooraw, zama ni ga fo ka ši war din ize boŋ-ize kul ni ga nda hayiize kul din ize. Nda Yakuuba fo, wane kaŋ ni ga duu ni alhiraw, a si hin ir borey yanka ga; baa tonton se wane kaŋ ga cebe ay ga ni tanaw ra, nda ka duu; nda a si baa tonton se wane kaŋ ga cebe a ga; Yakuuba si bay amma Rashiila, a hinza, kaŋ hinka ey. Kala Laban n'a hũ, a ceeci Leya gaa ra, amma a si duwandi. A fatta Leya gaa ra, a ceeci Yakubu gaa, nda hinnawey fillantey gaa ra, amma a si duwandi. Kala a hũ Rashel gaa ra. Rachel amma a zaa alaabu-ɲaŋey, nda a huru ey ɲaŋ-kaŋ-ɲaŋey ra, nda a zaa ey boŋ. Nda a fo a baba se, kala war ka tee kaŋ,

borey, mana hin ka tashi war ɲaŋ, zama alaaday kaŋ ga koy ka tee izey se ga too ay se, Laban a ceeci hawsa kul ra, nda a si duwey guna. Yakuba na hãa, nda a ɲaandi Labana; Yakuba na hãyandi, a fo Labana se, wane ti ay ɲaawandi? Nda wane ti ay laabo kaŋ ni na ay koroši, nda kaŋ ni na ay gaa haya kulu kul ceeci? Wane ne n'a duwandi ne a sangoo ɲaŋa kulu kulu ga? Ka a dam ne ni boŋ-izey gaa nda ay boŋ-izey gaa, ka i ma hukum tee ir taaci iri hinza. Wey kaŋ, jiiri bisoo ay ga aw ga, aw-ŋa beeri nda aw-ŋa tondi ši hima-ize kaa, ay ši aw-ŋa beeri-ize ŋaari ɲaa. Bine kaŋ dii n'a huru ay si, ay boŋ ay tun ga baa ay boŋ se, yaabu zaari wane nda yaabu hiiri wane. Ay koy nga zaari kaŋ ay ga kaŋ hanse nda zumandi, nda ay ga kaŋ seeji nda taaci hiiri, nda gumbu koy fatta ay ɲaawey ra. Wey ninkaŋ ne jiiri taaci ay ga caw ne war goro, ay n'ay baŋ ne war taaci taaci nda fukoy se war jiirey fuukey se, nda iddu taaci ne war allaley ra, nda war n'ay goykoy yaabu taaci kul ra. Alhaalin Irikoy, ay baba Ibraahimu Irikoy, nda Isiyaaku taybayyan mana tee ay se ba, sohõ ni ay ga hin ay koy baabante; ay goy-ɲaŋayan nda ay nungu goy, Irikoy n'a guna; nda a n'i ɲaŋ bi. Laban alhaalin nda a fo ka Yakuba se, izey, ay izey ne, nda jiirey, ay jiirey ne, nda albaasawey, ay albaasawey ne, nda kulu kaŋ ni ga guna, ay tanyo ne, nda ay izey ga, wane ay ga tee wane din se hõ, wala a jiirey kaŋ a ɲaara? Sohõ sanno nga ay ga hin ka tee allaɣaɗa ay nda ni, nda a ga zama šiiyan taarey ay nda ni. A fo ne se: Dii, baa ɲaŋ kul nda ir ši. Dii, Irikoy ne ga taarey ay nda ni. Yaakuba na haabu kaŋ, a ka a zaayan tuuruuji. Yakubu ya fo a borey se, huru durey, nda i na durey huru, nda i na tondo koy, nda i na ɲaŋ hinne tondo koyno ga, nda Laban ya fo se: Tondo koy woo

ga bayrandi hinne hima nda ni hõ. Nda Laban na a wii ne kaŋ šeede beene, amma Yaakuba na a wii ne kaŋ šeede beene. Laban kaŋ Yakuba se, dii dunbu woo nda turu woo, kaŋ ay na hima ay nda ni ɲaŋ ga, dunbu woo ga šeede, nda turu woo ga šeede, sanda woo se na too maa dunbu ga šeede. Nda a yantaa, woto a fo, Irikoy ma dii ni nda ay hantumyaŋ ga, sabbu ir ga ban kala foo wane ga. Iri ni ga ɲaŋandi ay izey, iri ni ga too weyboro ay izey ga, dii, si boro kul mana ir ga dii, Irikoy ne šiiri taarey ay nda ni ga. Alhaalin nda wala ni mana ka taa war ga, war si kala taa ay ga ganda woo nda turu woo se fondo ra. Ibiraaham Walla nda Nahor Walla ga hukunci iri taagayaŋ, nda Yaakuba ka laasaabu te a baabaa Isiyaaku ga siira se ga. Nda a yi albaši too addu ra, nda a wii a boreyaŋ, nda i ɲaa nda i šinoo, nda i hiino addu ra.

32

Laban tashi subbayi ra, a yi a ize yew nda a ize jine yew subu, a yi iri barka, a zumandi ka taa a taaɓo ra. Nda Yakubu koy a yow hãa ga, nda a guna binde a ga guna Irikoy Alla zumandi kaŋ zumandi, nda Irikoy Alla šiiri izey sabu nda alhali. Yaakuba ga yaafo kaŋ a guna iri nda woo, Woo ti Irikoy se kambu, nda a te too woo goloo maa ti Kambey. Yaakuba ka alhabar-koyey sanandi a yamma ga Esaw, a ɲaŋo, kaŋ Seyiri, kaŋ Edom. Nda a yaamar i se, a fo: Wane hinne war fo ni goro ay Esawu: wane hinne ay baŋa Yakubu ga fo, ay jinde nda Labana, nda ay zabu hala sohõ. Nda ay ga kaa nga, nda albakarey, nda ferey, nda hoy

zankey, nda borey zankey jinawey; nda ay n'alhabar sanba ay borey Esawu se, wala ay zankey ma bine nga goro. Nda laasila-ize ra koy Yakuuba ga, ka fo, ir kaa ni boro Esawu ga; nda ne, a ga kaa ni boro ga, nda ceebandu woosu ra ga nda a. Yaakuba na hima kaŋ, nda a na cindi, nda a na taarey boŋ kaŋ ga goy nda izo, nda albakarey, nda hawey, nda hoy-ize ka kaa zanka hinka. Nda Yakuuba fo, nda Esawu kaa zaa zumandi foo ra, nda a ka a teji, zumandi jina na hima ka tonton. Yakuuba fo nda, Irikoy wey ay baba Ibrahiima ga, nda Irikoy wey ay baba Isaka ga, Yerkoy, ni wey fo ay se, koy laabo ni laabo kaŋ ra, nda ay ga ni hanse; a ma ɲaŋ ay se gorodoo kul nda haqiiqa kul kaŋ n tee ni baŋa se ra; zama ay teera Yordan hano nd ay gora wone; sohõ nda ay kala zumandi hinka. Nda taarey ay kaŋ ay ɲaŋo tarey ga, kaŋ Esawu tarey ga, zama ay ga a ɲaŋ, wala wala a kaa ka ay teji, nda baaba nda ize. Ni sanda i fo, Ni ga hẽ ni se tee, nda ni ga tee ni zurma kaŋ sanda haabu kaŋ ga cindi hinkante ra, wala kaŋ si hin'ize bay ga boŋ. Nda a ga hini hinza suba kulu. Nda a na zaa kaŋ a ga kaa, barmawey. Nda a sanba Esawu, a ga boroyaŋ, beeri woy hinza, beeri worokoy bisoo, albaasu woy hinza, albaasu worokoy bisoo, ɲaamey kaŋ ga ɲaŋ nda i ize way bisoo tano, naakey way tano nda fukoo, naakey worokoy way foy, harkey bisoo, nda harkey ize way foy. Nda a na di ize borey izey se, alkawal kul a boŋ hinne; nda a fo ize borey izey se, war ka taa nga yaafo, nda war ka tee taaray alkawal nda alkawal goo. Nda a yaamar ka filla din se, ka caw, arga Esawu ay ɲaŋo na taagandi nda ni, nda a hãa ni, ka caw, wane ti ni? Nda kanbe n'ga koy? Nda wane ti hinza kaŋ goy nda alhaaloo n'aw? Ni ga yaafo, ni baaba Yakuba; alhabarey n'a sanbandi ni borey Esawu

se; nda dii, a ga koy ir bande. Nda a yaamar folo, nda hinza, nda hinza, nda kul wey kaŋ goy folo allaaba ize hinzey, a ga waane, war ma waane Esawu ne kaŋ war ga duwandi a. Nda war ga waane, ay, war barey Yakuba ga zaa ir bande. Zama a waane, ay ga ma a fuwo laabandi ne nda allaabawey kaŋ goy a folo, nda banda woo ay ga ma dii a fuwo, zama wala a ga ma laabandi ay fuwo. Nda alkawaley zaŋ ka taa goyze, amma wala boŋ ka šintin hawkay woo kambe ra. A tashi nd'a kaa isu wane, a naa hinzey filla, nda barey hinzey filla, nda a yize goo filla wey, nda a hansa Yabbok hansa teeri. Nda a kaŋ i, a hima hawru din, a koy dam boŋ ay i se. Yaakuba koy ne a hinza, nda wala foo n'a ga hanga hala subbayi. A goro nda kaŋ a si hin ka tee nga se, a ka tonton nga kokor-kaŋ boŋ se, nda nga kokor-kaŋ boŋ se ka koy ka zabu Yakuba kokor-kaŋ boŋ se ra alhali kaŋ nga nda Yakuba ga hargandi. Nda a fo a se, hantum ay, zama subbaahi na kaa. Amma a fo, ay si hin war ka, nda war mana ay barka di. A ga fo a se: Wane ti n maa? Amma a ga tee, Yaakuba. Nda a fo a se: Ši boŋ woo še ni maa Yakuba, amma Israila ga zama ni maa, zama ka tun kaŋ Irikoy nda ka tun kaŋ borey, nda ka ga hin ka tee boro teejante. Yakuba na hãa, nda a fo, ay se ay maa ize, nda a fo, mana wane kaŋ no ga hãa ize ay? Nda a ka barka di nga hinne. Nda Yakubu too maa šii too ka wane kaŋ, Irkoy alkawal; zama ay ga Irkoy yaafo do yaafo, nda ay alhayaatize na taasu. Alhaayi too ka tashi a se, waati kaŋ a na Irikoy yantarey guna; amma a boŋ ga kaŋkana a tungu ra. Sabbu wono, Israyila izey si ɲaŋ kaŋ kaŋ ga koy biibi, wono kaŋ ga cebe tontoo boŋoo ga, hala hannoo wono ga, sabbu a na kanbandi Yaakuba tontoo boŋoo kaŋ ɲaŋ, wono kaŋ ga koy biibi.

33

Yaakuba na a kanyo tonton nda a yiiri, a guna; nda ne, a boryo Eesawu ga kaa, nda ceebandu taaci jiney ga kaa nda izo; nda Yaakuba na yinkey žemandi Leeya ga, nda Raheela ga, nda baarikoyaŋ hinza ga. A ka tee albaazu hinza nda ize yayzey boŋ se jine ra, nda Liya nda ize yayzey banda, nda Rashel nda Yusufu koraa banda. Alhali nga koy ka taa iri goyey do, nda a ka darga bine ga hinka way fiye, hanga a na ben a boryo do. Nda Esau a yiiri ka koy ga a guna, nda a ga a kanbandi, a ga dii a hugu ga, nda a ga a suubu, nda boŋ-boŋ ga yengu. Nda Esawu na guna beeri, a ga izey nda yinkey guna, nda a fo, wane ti yer n se? A ga caw: Izeyyaŋ, wey kaŋ Irikoy na talfayyaŋ baa nga baŋ. Nda boŋ-izey kaŋ nda izey-ize boŋey, nda kaŋ boŋ-izey. Nda Leya na ben nda ize borey, i na sujudu, nda bande wey Rashel nda Yusufu na ben, i na sujudu. Nda a fo, Wane ti ey boŋ kulu wey, jama gundey kulu wey kaŋ ay hima? Amma a fo, wala alheri din ne boŋ sanni ga dii ne ga, borey. Esau ga yaafo, Ay ga goy booboyaŋ nda, ay ga hima ka taayaŋ zaŋ. Yakuuba fo nda, amma ni na baani saabu ay ga, bere nungayyaŋ kaŋ na kaa ay gaa ra. Woo se ay na guna ay fuwo kaŋ ay na guna Irikoy fuwo sanda, nda ay ga ɲaali ay ga. Hinka albarku kaŋ ay na kaŋ ay na kaa ni se, zama Irikoy na taabayaŋ ay se, nda ay ga kul haya, nda a na a zori, nda a na hinka. Nda a fo: Iri kaa tun, ir ga koy hinkante. A fo a se, ay borey n bay ka ay ɲaŋ, alhaali ize yarey ga laabo, nda alhaali ize hoy nda alhaali ize naw ga ɲaŋ, ize ga ay ga; izo sanda ay na ize hanga jine foo, alhaali ize hayey kul ga

moo. Alhaalin ay boŋ ka koy ay yenandi ganda, amma ay ga ɲaŋandi hanya ra kaŋ taagey ay ganda ɲaŋey se, nda kaŋ ɲaŋey tunkey se, har ay ka kaa ay alhaalin do Seyiri. Esawu kaŋ a fo: Ay ga bine nda nga jamaa kaŋ ga cebe ay ga. A kaŋ a fo: Wane se woo? A ga bine kaŋ ay na duu alheri ne ga yaafo, yerkoy. Esau koy wane nda a koy a hanya ga Seyir wane zaari din. Nda Yakuba koy teerey ra, nda a boŋ hinza tee boŋ wane, nda a boŋ teerey tee a allaaji se, sabu wane a wii goykaw maa ne Teerey. Nda Yakubu koy Salem, Shekem laama, woo ga cindi Kanana labu ra, waati woo kala zaa Mezopotami Siriya ra, nda a ka hinka laama yiira ga. Nda a saabu gonda bande kaŋ a kaa a dunbu tee ɲaŋ, Hamor Shekem baba ga, amnon woy zangu. Nda a ka alheri kulu dam cindi, nda a ka wiri Irikoy Israila.

34

Dinah, Leah yiize wey a yiize Yakuba se, a koy ka dii laabu izey boŋ yiizey. Nda Shekem, Hamor Hivi izey, kaŋ gonda ize boŋ, a na ize gaa. Nda a na ize šii, a na kaa nda ize, nda a na ize hãa. Nda a ka a haŋo tee Dinaa, Yakubu jiinya, a bine ra. Nda a ka weyboro no kaŋ. Nda a ka hãa weyboro se allaakul nda weyboro haŋo. Shechem fo Hamor wey ga baba se, a ga waani: Hima din weyboro woo se nga ma. Jacob nda a mana kaŋ Emmor ize na Dinah wey a yiize bay, nda a ize-ize na goy nda a allaaje-ize hari ganda ra. Jacob na koy har ize-ize na kaa. Emmor wey Shechem baba na filla ka koy Yakuba ga ka hãa ne se. Yaakuba izey koy ka hun gonda ra; amma kaŋ i ma hundu, wey izo ɲaŋandi, nda a

tee se baani hinne; zama haya laabo tee Israayla ra, kaŋ a noo Yaakuba weyboro ga, nda mana tee wane. Nda Hamor kaŋ ne i se, a ga fo: Shechem ay ize ga boŋ-ize ra war ize din. Alhaabu ne ay se wala. Nda war ma hari nda ir: war ize din ne ir se, nda ir ize din ne war boro ize se. Nda iri ga zaama ir ga nda kaŋ, nda labu woo, dii, a ga beri ir ga ɲaŋaa. Ir ga zaama, nda ir ga ciinaari ka boŋ, nda ir ga tonton kaŋ. Shechem na kaŋ a baba nda a boreyaŋ se: Alheri ma duu war ga, nda kala foo kaŋ war ma kaŋ, ir ga baa. Wa boŋ-boŋ kaŋ alkawal ra baŋ, nda ay ga baa kaŋ ir ga sey ay se, nda ir ga baa ay se izey wey kaŋ ka koy ay waani. Yaakuba ize kaŋ amma Sukem nda Hamor wey baaba nda yaamar, nda kaŋ fo ize se zama kaŋ ize na Diina ize weyza bora. Nda Simeon nda Levi, Dina boŋ-ize, ka fo ize se: Ir ši hin ka tee woo hãa, ka ir boŋ maa baa wey kaŋ ga koy ɲaŋ kaŋ ši sunnay; zama woo ga too kaabu ir se. Fondo nda woo ir ga tee war sanda, nda ir ga zabu war ga, anda war ka koy sanda ir nda war, nda ka tee war boŋ kul cere. Nda ir ga baa ir yize boro din, nda ir ga ka waayey din yize boro ra ir se, nda ir ga zabu din ga, nda ir ga zama sanda jina foo. Amma nda war si goy ir se ka tun suuna, ir ga too ir yiye nda ir ga koy. Nda hantumey na Emmor se, nda na Sukem Emmor hize se. Nda ceecikaw ši hima ka tee haya woo, zama a ga Yakubu weyo se; amma a tun ga boŋ ka bande kul kaŋ goro a baaba wane ra. Hamor nda a ize Shekem koy i gaa deero se, nda i kaŋ nda gaa ra nungey se, i ga te: Nungey wey, i ga jine, a ga zabu ir ga hari din ra, nda a ga baŋ-baŋ kaŋ din ra; hari din, ay ga dii, a ga bere i se; i yiize, ir ga too ir waabey ra, nda ir yiize, ir ga too i se. Wala ne hinne de, jama ŋa ga ɲaandi ir ga ka zabu ir ga, ka tee jama foo, alhaalin ka

hantum kul ka sunnaa sanda hari ka sunnaa. Nda alhaywaney boŋ, nda hankuri-affo boŋ, nda haya kaŋ boŋ goo, mana iri boŋ ti wa? Alhaalin ne woo ra mon ga hima iri, nda i ga zabu ir ga. Nda Emmor nda Shechem woyizo ga kul boŋ kwaara kaŋ ga huru-huru boro-ize ra nga ize gaakwaara ra, nda boŋ hantumize kul ga ize kaaŋa-ize sunnay. A koy zaari han alhinu hinza, waati kaŋ i goo azabu ra, Yakuba di hinza, Simeyoŋ nda Lewi, Diina borey, kul ɲaŋ a takooba, nda i hyɔ debu ra saajante, nda i huu jinayzaŋ kul. Ay ka Emmor nda a hiino Shechem taaga hawkay batu ra, nda ay ka Dinah zaa Shechem woo hari ra, nda ay ka fatta. Yaakuba izey koy wounded ize ga nda i ka adabu too wala i ka Diina, i wey se, ka biibi. Nda iri alfe izo, nda iri šinfa izo, nda iri baŋa izo, kulu kaŋ goo duu ra, nda kulu kaŋ goo fuuji ra, i na kaŋ. Nda boŋ kul boro ɲaŋ, nda boŋ kul kaŋ ɲaŋ, nda ɲaŋ waayze, i n'i koy, nda i n'a boŋ kaŋ ga goro debu ra nda kaŋ ga goro goyze ra. Yakuba fo Simeyoŋ nda Lewi se: Alhaabu ay war hima, wala ay ka koy ay ma zama laabari kaŋ mana boori kul kaŋ goo ɲaŋa ra, Kanaana nerey ra nda Perizii nerey ra. Ay sanda ay si cindi, nda kaŋ i ka huru ay boŋ, i ga ay tuusu, nda ay ga halaka ay nda ay somi. Andi kaŋ fo: Amma sanda boŋ-izey se, i ga tee ka goy nda ir baba hinza?

35

Irikoy nda Irji n'a fay Yakuba ga: Kala, kay tonton Betel zanka ga, nda ka zabu hinne, nda ka hima hinne alkawal se Irji se wane n'a bangay war ga waati kaŋ war goy ka bora Esawu war ɲaŋ

fuwo ga. Yaakuba fo nda a gaa se a yaa ga nda boŋ kul se nda boŋ kul kaŋ ga cebe nda aye: Ši huru Iraawo boŋ kaŋ ga cebe nda ši, kaŋ ga cebe ši gonda ra, ši huru ey ka ši boŋ gonda ra, ši boŋ hima, nda ši barmay ši duŋey. Nda kala ir ka tashi, ir ga kaa Betel, ir ga tee yaa alttaaru Irikoy se, wala ka ay harey jiiji zamanoo ay ga cindi, wala ka cee nda ay, nda ka ay kisi hantse foo ay ka taa. Nda i na alheri bine kaŋ mana iri boŋ se Yakuba se, kaŋ goo nda i ga ra, nda toobi kaŋ goo nda i hini ra, nda Yakuba na i dunbu terebint hawri kaŋ goo Sekem ra, nda a na i halak hala hõo. Nda Israila koy hun Shekem, nda Irikoy hinza ben laabuyaŋ kaŋ ga cebe i boŋ, nda ba si nungoo Israila izey koyo. Yaakuba na kaa Luuza, wane ga cindi Kanaana labu ra, wane ti Beeteli, iza boŋ nda jama kul wane ga cindi nda iza. A ka saajandi-ɲaŋandi goo wane, nda a ka wici too maaɲa Beetel; goo zama Irikoy na bangandi a se, waati kaŋ a goro ka koy a ɲaŋ Esaw kaŋ ti a ɲaŋ se. Deborah, Rebecca din šintin-koy, ta kuu, nda a ka dunbu Bethel ganda, batu-beeri koyra. Jacob ta woo taarey marga batu-beeri huzuni. Irikoy n'a Yakuba hala Luz ra, waati kaŋ a kaa Mesopotami Syrie ra, nda Irikoy n'a barka. Nda Irikoy no kaŋ se: Maaɲoo war ši kaa woo Yakuba taagaa, amma Israila ga zama maaɲoo war, nda a no kaŋ maaɲoo hinne Israila. Irikoy ne a se Irikoy din, ni, Irikoy din, bora nda cindi, laaburey nda laabure-boŋey laaburey ga koy din ga, nda borey-zumey ga koy din fatta din ga Nda kaŋ wane na hima Abraham nda Isaac, ay na hima war, war se, nda war zurma se war bande ay ga hima kaŋ wane. Irikoy kala ka hun a ga doo nungu kaŋ a fo nda a ga. Nda Yakuuba na turu kaŋ foo wane ra, wane kaŋ ra Irikoy n'a šelaŋ nda, kaŋ turu hantum, nda a na hima kaŋ yaari a ga,

nda a na turu a ga. Nda Yakuuba yaamar maa taarey boŋ kaŋ Irikoy Alla n'a šii nda iza kanbe, Beyteli. Yaakuba ka tashi ka bori Beyteli, a ka hinka a goro kaŋ ga koy Gader tooray banda. Nda waati kaŋ a ga koy Xabratha se ka koy Efrata, Raxel ka di, nda a ka hima ka di. Wala a koy, alhali kaŋ a ga ɲaŋandi nda wahala, ɲaŋandi-boŋyaŋkaw na fo a se, hin ka jine, zama woo kala nga ize hinne. A wane nda ka boŋ woo kaŋ a ga a ɲaŋo baaši, zama a ga kuuru, a ye a jinji maaŋo, ɲaŋo ɲaŋkuru izey, amma baaba ye a jinji maaŋo Benjamɛɛŋ. Rachel muu, nda a huru ka te ka hantsi hippodrome Ephrathah, woo ti Bethlehem. Nda Yakuba na turu foo kaŋ a ga ɲaŋ a kaburu ga, woo ti turu kaŋ ga ɲaŋ Rashel kaburu ga hala han too. A koy nda waati kaŋ Israila na zaama labu wono ra, Ruben na kana, nda a na huru nda Ballas, kaŋ ti baaba hinza Yakuba tarey, nda Israila na haŋa, nda laabo na bangay a ga. Yakubu alhaalin nda tan goo fo. Leya izey, Yakuba jina beeri, Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isakar, Zabulon. Rachel izey: Joseph nda Benjamin. Alizo Bilha, Rashel ta hima-izey, Dan nda Naftali. Ize nda Zilpah, Leah ta hima, Gad nda Asher, wey ti Yakuba ize kaŋ haŋaŋ ne ga se Mesopotami Suriya ra. Yakubu kaa nda koy Isaaku hinne baba ga Mamre ga, gaw too pedin, woo ti Hebron Kanaan labu ra, iza Iburahiima nda Isaaku zumandi. Isaaɣa ga kaa jiiri kaŋ a zaama, dubu foo nda šitin. Nda Isaka ya koy, a muu, nda a tonton a jama ra, a zumandi nda a han-ize binde. Esawu nda Yakuba, a ize, i na a kasu.

36

Wey nda Esau tarey, a boŋ ti Edom. Esau nda a tun izey boŋ se a se ga ka hun Kanan izey boŋ ra: Ada, Ailom Hitti izey, nda Olibema, Ana izey, wey kaŋ ti Sebegon Evai. Nda Basemath, Ismaila wey, Nebayoti kanba. Adah na Eliphaz yaabu ne, nda Basemath na Raguel yaabu. Nda Olibema na di Yeusu nda Yegalom nda Kore; wey ti Esawu ize, wey kaŋ na hima a se Kanana labu ra. Esawu yaasi a hinzey boŋ, a ize boŋ, a ize jine boŋ, a goro ra somi kul, a hayiize kul, allaaje kul, kul kaŋ a naŋ, nda kul kaŋ a saabu Kanaana labu ra, nda Esawu koy Kanaana labu ga a zumari Yaakuba fuwo ga. Wala kaŋ alhaaloo booboyaŋ ga cindi, ka zaama tonton, nda ɲaŋoo kaŋ ra zaama zama ši hin ka alhaaloo booboyaŋ tee, sabbu alhaaloo booboyaŋ ga cindi. Esau zaa ka zaama Seir addu ra, amma Esau woo ti Edom. Wey ti alhaaluyaney Esawu, Edom baaba, addu ganda Seyiri ra. Nda wey ti maaŋney Esawu izey: Elifaz, Adah Esawu waati woy, nda Raguɛl, Basemat Esawu waati woy. Eliphaz ize wey kala, Teman, Omar, Zophar, Gothom nda Kenaz. Thamna nda ga caw Eliphaz kaŋ Esau ize se, nda a na Amalek yendi Eliphaz se, wey di Adas kaŋ Esau waati ize. Wey kaŋ Raguwel izey ti: Nakot, Zare, Some nda Moze; wey kaŋ ti Esawu waati Basemat izey. Wey, izo din Olibema jize wey, Ana jize, Sebegon jize, Esau waati; a na Esau se Jeous nda Jeglom nda Kore. Wey ti Esawu izey boŋey; Elifazi Esawu izey beeri boŋey; boŋo Temani, boŋo Omari, boŋo Zefo, boŋo Kenazi, boŋo Kora, boŋo Gatami, boŋo Amaleki; wey ti Elifazi boŋey Edomu labu ra; wey ti Ada izey. Nda wey di Raguel izey, Esau ize, borey Nahoth, borey Zare, borey Some, borey Moze, wey di Raguel boreyaŋ Edom labu ra, wey di Basemath, Esau waati, izey. Wey din ka Olibemas Esau waati ize: Ieous jine,

Ieglom jine, Kore jine, wey din ka Olibemas Ana ize waati Esau waati jine. Wey di Esau ize, nda wey di boŋ jine ize, wey di Edom ize. Wey, izo ti Seiri Hori izey, kaŋ ga zaama labu ra: Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, nda Dishon, nda Ezer, nda Dishan; izo ti Hori jambakoyey, Seiri ize, Edom labu ra. Lotan ize ra Chorri nda Heman, nda Lotan wayboro ra Thamna. Wey din Sobal izey ti: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar nda Omar. Nda wey Zibeyon izey ti: Aye nda Ana; wey ti Ana kaŋ na duwey Yamin ɲaŋ beeri ra, waati kaŋ a ga Zibeyon a baba hari berey ra. Nda Ana izey ti: Dišon nda Oholibama kaŋ ti Ana wey. Wey din Deson ize: Amada, nda Asban, nda Itran, nda Haran. Wey nda Asar izey: Balaam, nda Zoukam, nda Ioukam. Wey, Rison izey ti Ɔs nda Aran. Wey nda Hori boŋyaŋ-izey: boŋyaŋ Lotan, boŋyaŋ Shobal, boŋyaŋ Zibeon, boŋyaŋ Ana, boŋyaŋ Dishon, boŋyaŋ Ezer, boŋyaŋ Dishan; wey nda Hori boŋyaŋ-izey iri boŋyaŋ-ize ra iri Edom laabo ra. Nda wey boŋ maasukey kaŋ boŋ maasuyan Edom ra, Israayila ra maasu foo ka maasu. Nda Balak Beor ize tun Edom ra, nda a gaa maa ga addu Dennaba. Balak ya muu, nda Jobab, Zerah ize wey Bosorra ra, na boro a bine. Jobab ga koy, nda Asom kaŋ na hun Thaiman laabo ra ga ɲaŋ a ganda. Asom ga koy, nda Adad Barad ize, wane na Madian kay Moab beeri ra, a boŋ a taaci Asom bande. A gaa ize ga Gethaim. Adad ka haw, nda Samlah kaŋ tun Masrekah ra ka laasil a bande. Samada ya muu, nda Saul wane ka hun Rooboth kaŋ ga zaari haawo do ya ize a taaga. Saul ya muu, nda Ballenon, Achobor ize, na boro a sorko. Ballenon Akobor izey na muru, nda Arad Barad izey na gaabu a bande, nda a gaa maa ga Fogor, nda a hinza maa ga Metebeel, Matrayt weyzey, Mayzob izey. Wey izey

Esaw boŋyaŋ maaɲey, iri kaabuŋey ra, iri goyyaŋ bande, iri laabuyaŋ ra, nda iri lamuyyaŋ ra; boŋyaŋ maaɲo Timna, boŋyaŋ maaɲo Alva, boŋyaŋ maaɲo Yeter, boŋyaŋ maaɲo Oholibama, boŋyaŋ maaɲo Ela, boŋyaŋ maaɲo Pinon, boŋyaŋ maaɲo Kenaz, boŋyaŋ maaɲo Teman, boŋyaŋ maaɲo Mazar, boŋyaŋ maaɲo Magdiel, boŋyaŋ maaɲo Iram; wey boŋyaŋ maaɲey Edom, zumandi kaŋyaŋ ra iri koy laabo ra; wey Esaw, Edom baba.

37

Yaakuba ka zaama ɲaŋa kaŋ a baba ka zaama kaŋ Kanaana ɲaŋa ra, nda wey ti Yaakuba tarey. Joseph ga jiiri woy še hinka no, a ga baa-ize kaŋ a baba ra nda a boroyaŋ, a ga caw ka, nda Bilha ize nda Zilpa ize, kaŋ ti a baba waayaŋ. Joseph na laabo žaayan kaŋ ka bisa Israila, kaŋ ti i baba, se. Jacob yana Joseph kaŋ ka bine a ize kul ra, zama a ti ize kaŋ a na dii a boŋ waati ra, nda a na duŋu žeeri kaŋ ga bine a se. Nda borey-ize fondo kaŋ alhaalin a ta kaŋ baba ga a hima ka bora a ize kul ra, i ga a ši, nda i ši hin ka hãa foo hima-yante fo kaŋ a se. Yusufu na hiino hiino, nda a na woo kaŋ hima boŋ-izey se. Nda a fo iri se, ay jinji din almaashi woo kaŋ ay almaashi. Ay hantum war ka iri boŋ-boŋ kaŋey tenjey ra gonda ra, nda ay boŋ-boŋ kaŋ na koy hawgay, war boŋ-boŋ kaŋey na zumandi nda irey na ay boŋ-boŋ kaŋ sujudi. A boŋ-izey se a se: ni ka tonton ka tonton ir ga, wala ni ka jine ka jine ir ga? Nda i tonton ka i ɲaŋ a kaŋ sabbu a hiino-ey ga, nda sabbu a kalima-ey ga. A guna almaalam fooyaŋ, a ka a yaabu a baba se nda a boreyaŋ se, a fo: Dii, ay na

almaalam fooyaŋ guna, sanda alhaway, handu nda hinkantey tamsa nda foo ka dubu ay se. Nda a baba na a kaŋ, nda a fo a se, wane ti hiino woo, woo kaŋ n hiino? Wala sanda ni kaa ir ga kaa ni nda ay nda a neene nda a boroyaŋ ir ga kaa ir ma a se batu a ga ir ga dubu kaŋ? Alhaalijey nda boŋ-izey ga ɲaŋ, amma baaba-boŋ ga kalima koy. A tarey kaŋ nda borey din ka hari ka allaaba din baba din kaŋ Shekem. Nda Israila fo Yusufu se, mana hin ni borey-ize ga alaafu Sikem ra? Ino ni ga too wane se iri ga, amma a fo nga se: Dii, ni ne. Israel ga ne se: Koy ka dii ne boro-izey nda allaɣa-ey ma ga saabu, ka ne se bay. A na a sanba Hebron haabu ra, nda a koy Sikem. Nda boro foo ka a dii ka a guna beeri ra; nda boro foo a hãa ka waani, ma ga baa? But he said, I seek my brothers, tell me where they are pasturing. Wane nda a se nga boŋ, i koy ne din, ay mana i ji ka fay, iri ma tun ka Dothaim, nda Yusufu koy a boreyaŋ bande, nda a duwandi Dothaim ra. Iri guna a yaamar ka bine ka tun a ma hima iri ga, nda iri fatta laabo ka a kay. Kul ɲaŋ ne a boroyaŋ se: A guna, woo almaasikaw woo ga kaa. Sohõ alhaali koy izo hari ir ga a hãa, ir ga a jisi ka turu gonda foo ka boŋ lakku-ize ra, ir ga waane dabbari maygoy no a ñaama, nda ir ga dii wane ga koy a alhilma-ize ga. Guna kaŋ Ruben, a fatta ɲaŋ ga boŋ-ize yaŋ ra, nda a fo, mana ti war ɲaŋ hala ɲaŋ lasal. Ruben na ne i se: Wa ši jina koy, tundu ɲaŋ ga kaŋ kulu-ize woo ra, wa ši hanga kay tundu ɲaŋ ga, alhaali kaŋ a ga ɲaŋ fondo i gaa ra nda kaŋ a ga ɲaŋ binde a baaba se. A wane kaŋ Yusufu na kaa a boreyaŋ ga, i na a goy nda i na a ɲaŋandi boŋ-boŋ kaŋ ga a ga zaa. Nda i ga a zaa, i ga a jiibi ganda ra, ganda woo ka tee koyne, a si hari. Iri na zama ka di taakaa; nda iri na kal iri izo nungoo ga, iri na dii, nda

ne, Ismaayiila boŋ-yaakey na kaa Gilaadi ra; nda iri ɲaŋ-ɲaŋey na cebe turari nda raazin nda sitaakiti ga. Iri goy ka kaa zumandi Misra ra. Yahuuda fo nda a boroyaŋ se: Woy nafa ga bara iri na ir borey hanse nda ir na a weena duusu? Ŋa, ir ga a neere Ismaayiila ŋa se, amma ir ɲaŋo mana ka a ga, zama a ti ir ɲaŋo nda ir guna. Amma a ize kaŋ ji manti. Nda Madiyaŋ borey soodante ka taa. Nda i na Yusufu zaa nda i na a kaa ka hun kaŋ ra. Nda i na Yusufu neere Ismaayel borey se, waranka takwas. Nda i na Yusufu zumandi Misra ra. Ruben koy willi nda lakko do, amma a si Yusufu guna lakko do ra, nda a yaari a dukey. Nda a koy a boroyaŋ ga, nda a fo, boro hiino ši tee; amma ni, ɲaŋ ma ni ka koy hala sohõ? I na kaŋ Yusufu toobi, i na hinka beeri ize too, nda i na toobi din bora nda wini. Nda i na kaayan boŋ-ize kaŋ ga hima hima sanba kaayan sanba, nda i na a zaa se i baba ga, nda i na fo: Woo ti ir na duwandi, bay ka a bay war hiino kaayan boŋ-ize ra wala ši. Nda a na hin'i, nda a na fo, ay ize din duuri ga ne, bine laabo na a ɲaa, bine na Yusufu kaŋ. Yakuuba na a taarey kuru, nda a na goro-ɲaŋay do a kukey ga, nda a na a ize yaasi zaari beerey. A ɲaŋandi kul, a ize yarey nda a ize weyey, nda i kaa ka a laabandi; amma a si baa ka laabandi, ka ne, Ay ga dii ay ize ga ka ɲaŋ ka koy Hades ra; nda a baaba ye a. Madiyan izey ra Yusufu neera Misra ga Potifar se, wey goo Fir’awna ga guna-boŋ beeri.

38

A koy wane din waati woo ra, Yahuuda koy ka boŋ a boreyaŋ ga,

nda a too hanga cee Adulam izey foo ga, woo ma ɲaŋ Hira. Nda Yahuuda guna yan hinza Kana'an borey wiye, wey maa ga Shuwa; nda a ka wey, nda a huru wey ga. Nda a na hima, a na ɲaŋ wala, nda a na too ma ɲaŋ din Er. Nda a ga hima, a di ize fooyaŋ, nda a too maaɲa no, nda a too a maaɲa woo Onaan. Nda a tonton ka ɲaŋ hinka, nda a yaamar hinza maa Silom, woo ti a ga Kasbi ra waati kaŋ a tonton ka ɲaŋ i. Nda Yahuda na hima foo kaŋ Er se, wey ga cindi hinza, wey maaɲo ti Tamar. A tun Eer, Yuuda izey jina, a ga hin ka bon Yalla ga, nda Yalla n'a hane. Yahuda fo Onan se: Huru nga ɲaŋ din ɲaŋ wane ra, nda nga futu wane ga, nda nga jiiri tonton din ɲaŋ se. Aunan na bay kaŋ tonton si ɲaŋ ga kaa, alhaalin kaŋ a goro boŋ-ize fuwo ga, a ka tonton kay hinka ga, kaŋ a si tonton kay ga boŋ-ize. Bonciyan no bangay Irkoy Alla ga zama a tee woo, nda a hanga woo kul. Yahuuda fo Tamar, a boŋ-izey se: Zama kaŋ baabu te i ba goro ra, har Sheela, ay izey, ka bora. A fo zama, Wala a ga kuu kala, sanda a boroyaŋ. Tamar na koy, nda a zama a baba goro ra. Zamanoo ra bora, nda Shua, Yahuuda waati, ra kuu. Yahuuda ra hũu ka koy a biirey zaŋkaw ga, a nda a garey Hira Adullamkaw, ka koy Timna. Nda a se Tamar, a boŋ-izey, kaŋ, ay guna, ni baaba-boŋ ga koy Timna ka a albeeri-ize koy. Nda a ka beesu-ize kaŋ a ga too a boŋ-izey ra kaa a boŋ ra, a ka fulaŋ-goy zaa, nda a ka a boŋ hanse, nda a zama Enan bine-bey ga, kaŋ ga too Thamna hantarey ra; zama a na guna kaŋ Shelah ka bora, amma a si a noo a se woyboro. Nda Yahuuda a guna, a ga hima kaŋ a ti jine, zama a na a kaaŋo futu nda a mana a bay. A koy fatta ka kaa ga hanya, nda a fo ga wey: Baa ay ka hye ga hin, zama a si bay kaŋ a hinza boŋ ne. Wey koy fo: Wane hin ga bay ay nda hin

ka hye ga ay? Woo nda fo, ay ga ne šii beeri hinza ka hun ay di kaŋ ra. Woo nda fo, nda ka ne ay se alhaawal, har ka ne šii. Amma a fo, wane allamaana no ga ni hima? Amma a fo, ni baw, nda ni kunkuru, nda ni terey kaŋ ga cindi ni xangu ra. Nda a na wo, nda a hyɛ wo ga; nda a tonton wo, nda wo na koy a ga. Nda a ta tashi, a koy, nda a ka a ga lefe a se, nda a ka a ga widowhood guna-ize do. Yahuuda na sanba beeri-ize kaŋ ga hun beeri-izey ra, a ga koy nda a ɲaŋaŋ-koy-ize kaŋ ga hun Adulam, wallafu kaŋ a na hima weyboro go a se, a ga dii a se; nda a mana a dii. A yi hãa nda borey kaŋ ti gonda wane, manti ne wey kaŋ ti Enan ra hãnkoy boŋ? Nda i ga yaafo, kala jine ši tee ne. Nda a koy Juda ga, nda a fo, ay si duwandi; nda borey kaŋ ti gonda no ra ga fo, wala si goo din. Yahuuda fo nda a ne, a ga ɲaŋ kaŋ; amma kala si iri ma yaamar yan; ni nda ni koy hantum beeri woo, amma ni si a duwandi. Wala batu handu alhali kala, kaŋ se Yahuuda ga, nda i ga fo, Tamar war boŋ-izey din ka hima, nda dii, a ga ɲaŋ ka hun ka hun hima ra; Yahuuda fo nda, war a fatta, nda war a tun. Woo nda ka kaa too, a naagu woo nda ka kaa too a baaba-weyboro, ka foy: Ka hun nda boro woo-din nda wey-ize ti, ay ga ɲaari too ay kurfey ra. Nda a foy: Bay guna woo-din nda baa ti, nda kurfey-kuru, nda kurfey-kaabu, nda tuurey woo. Yahuda na a bay, nda a fo, Tamar ga hima ka bora ay; zama ay mana a ɲaŋ Shela ay ize ga. Nda a si tonton ka a bay koyne. A tun nda waxati kaŋ a ga yaabu, alhaalin hinza goo ga cindi a gunguri ra. A tun amma ka a ga haya, woo foo ka a gaa hanga yaa. Saabu-haya-izey na tee ka a ka danga bi-jine ka a gaa hanga yaa walla, ka fay: Woo na fatta jine. Sanda a kaa hanga zumandi, nda yalaafo a boryo fatta; amma a fo, woy ka ben ne war ŋa se? Nda a too

maa hima, Perez. Nda kayna woo, a ɲaŋo fatta, woo kaŋ bi jiiri bi ga a ɲaŋo ga, nda a too maaŋo Zeera.

39

Joseph nda a te zaandi ka koy Misra ra, nda Potiphar, Fir'awna ga eunuque nda chef cuisinier, Misra wane, a te naŋ ne ka duu ne Isma'el izey ga, wey kaŋ a zaandi ka kaa ne hin. Nda Yerna goro nda Yusufu, nda a goro boro kaŋ ga hin ka tonton, nda a koy ga goro hari ra boŋ Misra-ize kaŋ ga goro a boŋ. A borey no baa kaŋ Goumou gaa nda a, nda kulu kaŋ a ga kay, Goumou ga a bora ka tonton a nungu ra. Nda Yusufu duu neema boŋ hinne ga se, nda a tonton hinne. Nda a na a zabu a goro boŋ ga, nda kulu kaŋ ga goro a se, a na di Yusufu alhaali ga. A koy amma bande woo ma too a ga zabu a yaa soobay boŋ nda a ga zabu kulu kaŋ ga goro a se, Yerkoy na barka di Misra nerey yaa soobay se Yusufu sabu. Yerkoy barka na koy a ga goro kulu kaŋ ga goro a se yaa soobay ra nda a gonda ra. Nda a ka foo kulu kaŋ ga goro a se, Yusufu goro ra; nda a si bay a boŋ se haya fooyaŋ, sanda taakaa kaŋ a ga ɲaŋ a yenni. Nda Yusufu ti ka boŋ kaŋ alkaama ra, nda a ka boŋ kaŋ guna ra filla. Nda a koy ka tonton goykašinay wey boŋ, almaala din borey din ma alhali din taagaa din iyaŋ ka ben Yusufu ga, nda a fo: Ka huru nda ay. Amma a si boona, a fo a borey yaa se, Ni ay borey si bay haya fo ay ga a goro ra, nda kulu kaŋ ga goro ra a n'a da ay bande ra, nda a si ka bisa ay se haya fo a goro ra, nda haya si ka hun ay ga fo, bine ni nga, zama ni nga a waani ra, nda mate n'ay ga tee woo hantum

bande woo, nda ay ga yunbu Irikoy ganda? Alhali wala a gaa fo Yusufu zaari kulu zaari, nda a si a boŋ kaŋ a ga hun nda ize ka tee nda ize. A koy wala alhali foo kaŋ, nda Yusufu hyɛ gaa hinne ra ka tee a goyjey, nda boro kul si tun kaŋ gaa hinne cindi ra. Nda a na kaa ɲaŋ nga a guna ra, a ga yaafo: Kwana nda ay, nda a na bangay a guna ra a gaa ra, a na koy, nda a na fatta hawsa. Nda a koy wala kaŋ a guna kaŋ a na a toobi-ize kay a kanbey ra, a firji nda a fatta hawsa, nda a waamandi boro kaŋ goy ga cebe ra, nda a fo iri se a ga waani, a na Ibrayima hinka kaa ir se ka ir fay, a hinka ir do a ga waani ka guna nda ay, nda ay yaamar ka batu beeri. Amma kaŋ a ji alhaalin ay na ay murgu beeri nda ay ɲaandi, a na a dukey key ay ga, a koy nda a fatta hawsa. Nda a na duŋey tun a boŋ ga, har borey no ka koy a goro. A fo kaŋ nda ay ga cebe wey boŋ, a ga waani, Ibrayisu baŋ wey n'a kaa ir ga, a na koy ay ga ka ay hãa, nda a fo ay se, ay ga hima nda ni. Kaŋ nda a ji alhaalin ay na ay murji beeri nda ay ɲaandi, a na a durey kay ay ga, a dira nda a fatta hawsa. A koy, kaŋ boŋ yiize ga hãa kalimayzey wey ka hinne ra, kalimayzey kaŋ a hinne ga caw a se, ka ne, wane din ize ga yan ne, a yiize ra, nda a fatta ne haŋkuri. Nda ka boŋ laabo Yusufu, ka turu woo ganda ra, ganda kaŋ ra boŋ laabo kaŋ rey boŋ ga zaŋ wey ra. Nda Yerna goro nda Yusufu, nda a ka zabu a ga taray, nda a ka baa a se alheri goo-ɲaŋa kaŋ zindaŋ-jina beeri ra. Nda gaabu-jine boŋ na lasal too din Yusufu ga, nda boŋ-ize kul kaŋ ga lasal too ra, nda haya kul kaŋ i ga tee hinne, a tana nga kaŋ ga tee. Laabo boŋ-zaari-koy kaŋ mana laabo-ɲaŋ ši bay haya fo a ga Yusufu ra; haya kul ti Yusufu ga koy ra, zama Gozo ti a ga; nda haya kul kaŋ a ga kay, Gozo na a bora ka tonton a ga koy ra.

40

A koy nda batu wey boŋ, Misra borey ɲaŋ-kaŋ borey nda funku-kaŋ borey ay hima ay borey Misra borey se. Nda Fir’awna te haŋay kaŋ a goro hinne hinka ra, kaŋ divino boŋ-izey ra nda kaŋ taasu boŋ-izey ra. Nda a n'i dam laabo ra, kaŋ laabo-goro ra, kaŋ duwo ra wane Yusufu te dam cindi. Nda kaŋ-zanka-boŋ-beeri din saabu Yusufu iri, nda a kaa cindi iri se. Iri kaa tun handu-wo goyyan zanka-kuyan ra. Nda boŋ hinne ka alhilma goy fo su goyyan te. Nda alhilma goyyan wone kaŋ divini boŋ jine nda kaŋ habu boŋ jine, kaŋ boŋ ga Misra borey se, kaŋ boŋ ga zaari kuyan ra, wone wane. Joseph ga hima boro din do subbaaci waate ra, a guna boro din, nda boro din na taabarey kaŋ. Nda a hãa Firawnaa kaŋ-kaŋ-izey boŋ, kaŋ boŋ goo nda iza se kaŋ-ize kuuru ra a borey ga, a ga waani: Mana se war nungu goy ra hõ? Iza kaŋ ne se a se, ir gaa hiini goro, nda woo kaŋ ga hin ka fatta baani si goro; Yusufu kaŋ ne se iza se, mana Irikoy ra si woo kaŋ ga fatta iza goro? Kaŋ war no ay se alhaaloo. Nda a na a ga huɲaari cebe Yusufu se, nda a na foy: Ay ga huɲaari ra, weyni goy fooyaŋ ay ga. Alhaalin weyno goo nda, hinza kukey ga cebe, wey din ka bora, ka tonton zabu, weyno ɲaŋey n'ka bisa. Nda Fir’awna kokooru ga cebe ay bande ra, nda ay na anguru ɲaŋ, nda ay na a ɲaŋ kokooru ra, nda ay na kokooru too Fir’awna bande ra. Nda Yusufu fo a se, woo ti a kaŋ, tontoney hinza ti hinza zaari. Hala han gaa, Fir’awna ga tun nga boŋ-izey taagaa, nda a ga n'i zaa nga goy-daabu-beeri-boŋ taagaa, nda n'i ga too kaasu Fir’awna a kubay ra, sanda nga boŋ-izey filla kaŋ,

sanda i tee goy-daabu-beeri. Amma ay taarey ni boŋ waati kaŋ hima ka tonton war se, nda ay ka alheri tee ni se, nda ay ka ay taarey Fir'awna se, nda ay ka ay fatta goyyan woo ra. Alkabar ni na fay ne Ibrayabu jamaa ra, nda ne mana haya kul tee yan, amma i na ne jinde kaŋa woo ra. Nda buru-haŋ boŋ gaa kaŋ a na kaŋ ay ga fatta-fatta. Nda a fo Yusufu, ay kala ay gaa maana, nda ay miira kaŋ ay ga tonton hinza taarey haŋ ay boŋ ga. Amma taarey kaŋ ga koy boŋ ga, buru-haŋ boŋ goy kulu ra, kaŋ Fir'awna ga ɲaa, buru-haŋ boŋ goy ra, nda hawey ra aljanaa ga ɲaa ey taarey ra kaŋ ga koy ay boŋ ga. Yusuf na zaabi nda a ga yaafo a se, woo ti a ga maana-bayrandi: goy hinza wey, jirbi hinza ti; jirbi hinza goro, nda Fir'awna ga ka war boŋ kaa war ga, nda a ga dindi war tuuri ga, nda hawey kaŋ ga zaama aljanaa ra ga ɲaŋ war haya war ga. A koy alhali hinza gaa, Fir'awna haybayan alhali, nda a yi dibiri kul a baŋ borey se, nda a tasu diwan jine izey goo nda diwan muru izey goo a baŋ borey jugurey ra. Nda a mayandi boŋ-ɲaŋ-beeri-boŋo ga a boŋ-goyyan kaŋ, nda a noo boŋ-ɲaŋ-zanka ga Fir'awna alboro. The chief baker, he hanged him, just as Joseph had interpreted to them. Nda chief cupbearer ši Joseph tonton, amma a na a yenandi.

41

A koy nda ka tonton jirbi hari, Farawon na huŋu, a ga miira kaŋ a ga hiino koyo boŋ ga. Nda dii, sanda kaŋ haŋ ra, je irje na fatta ka hun ka bo, i cebe ka tonton, i ga koy hawsa, nda i ga hima Ahe ra. Wane iri filla je nga koy fondo harey ɲaŋ taaci nd'ey

kulu hari, nga hun ka baa nd'ey kulu hari habu, marga ey kulu koy filla nga hun ka baa, alay nd'ey, nd'ey nga koy hun ka baa nga koy filla habu, nd'ey nga koy hun ka baa habu. Nda jirbi wooyo je kaŋ mana boori nda kaŋ ga cindi hinka je wo n'a ɲaŋ jirbi wooyo je kaŋ ga boori nda kaŋ ga baa hinka je wo, nda Firawnaa n'a hun. Nda a hiino hinza jirbi, nda dii, ble wiye je bi ka zumandi ganda foo hinza ra, i boŋ nda i hima. Nda dii, koyraw wusu irje ɲaŋandi nda feeji-ɲaŋandi goy ka ben nda iri. Nda iri je woyaŋ ɲaŋ kaŋ ga cindi nda kaŋ hebu n ga ne wo iri je woyaŋ ɲaŋ kaŋ ga suuba nda kaŋ ga cindi, amma Fir’awna na kaa, nda woo ti maana. Subbayi koy nda a hun taara, a sabu ka koy yiira Misra faasikey kul nda hinakoyey kul, Fir’awna ya hãa se ize a hun, amma si ɲaŋ kaŋ hin ka bayrandi Fir’awna. Nda boŋ-kaayan-beeri hãa ɲaŋandi ga Fir’awna, a ga fo: Ay ga ay zunuboo taaŋa hõ. Fir’awna da haŋ a yey-ize ga, nda a tee ir gaabu ra, ɲaŋ-kaakaw boŋ ga goo ra, ay nda kumbe-kaakaw boŋ. Nda ir guna alhulmu goykante foo su walla foo ra, ay nda alhay, kala foo ka boŋ nda a yenandi alhulmu. Wala boro kayna hinne ir ga, cerey kayna Ibrayima boŋ, boŋ kayna beeri-kuukaa-boŋo ton, nda ir na kaŋ šii a se, nda a na kaŋ bayandi ir se. A koy sanda kaŋ a fatta-fatta ir se. Ni te a sanbandi-zaari ir se ɲaŋ, nda a koy. Ni kala futu ni zaari ra, amma wala kala too a kanjandi. Iri kaŋ Farawon na hantum sanba, a na Yusufu wii, nda i na a fatta gaabu ra, nda i na a ɲaŋ, nda i na a toobi barmay, nda a na kaa Farawon ga. Pharaoh na ne Yusufu se: Alaafia foo ay ga guna, nda wane kaŋ ga fatta a ma si ši. Amma ay ga mana ne war kaŋ ay ga mana war hin boŋ, kaŋ ni goy mana alaafia foo, ka fatta ey. Yusuf kaŋ Fir’awna jaabandi, a fo: Bi Irikoy se, Fir’awna boŋ-

hinna jaabandi ši. Faarawon na kaŋ nda Yusufu, ka ne: Ay boŋ-boŋ ra, ay ga tammahã ne ay ga hiino kaawo ganda. Nda sanda kaŋ iri ka hun haŋa ra, iddu ije woy kaŋ iri ka koy bine, iri ka dii alheri nda iri ka subu hantumey ra, nda iri ka zabu Ache ra. Nda dii, naw wooro tana ka zaa iza boŋ ra kaŋ ra, ka hun haŋa ra, iza ka bon mana nda iza ka yaamar hinkante ga, wane ay si guna wane kaŋ Misra laabo kul ra, wane ka bon mana ka tonton. Woy ije mana-ize nda filla-ize je ka woy ije filla-ize jina-ize, hima-ize nda suuba-ize je. Nda i koy iri goro ra, nda si baani kaŋ i koy iri goro ra, zama iri yantey ga cere mana sanda fondo ra; amma ay fatta, ay hun. Nda ay guna koyne, a ay hiino ra, nda sanda jirbi wuyo je hin ka zaa ganda foo hinza ra, i ga cebe nda i ga hima; amma jirbi wuyo je woyboro nda hawyan ka bon i ra, i ga zaa i batu. Nda iri woyize je iri filla nda iri kaŋ hebu ra nga iri woyize je iri kaŋ hima nda iri kaŋ cebe; ay ga fo alhaaloo se, nda si ši tun kaŋ ga hin ka woo bayrandi ay se. Nda Yusufu fo Firawnaa se, Firawnaa hiino foo ti, takaa kaŋ Irikoy ga kaa, a bata Firawnaa se. Wey jiiri wuuru kaŋ ga boori, wey n'ey ga cebe jiiri dubu, nda wey jiiri kaabu kaŋ ga boori, wey n'ey ga cebe jiiri dubu, Fir’awna maana foo ti. Nda alhayni je woy kaŋ ga kuru, kaŋ ga kaa ey bande, je woy jiiri ti; nda ble je woy kaŋ ga kuru nda kaŋ haŋa n'ey hansa, je woy jiiri ti; ey ga zama je woy jiiri yunbu se. Amma kaŋ ay fo Fir’awna, takaa kul kaŋ Irikoy ga koy din, a na Fir’awna cebe. Dii, jiiri wooye ga kaa, neema booboo ga kaa Misra laabo kul ra. Amma jiiri wooyo je ga kaa bine wey kaŋ, amma i ga bere ka yaamar kaŋ ga kaa Misra kul ra, amma jiiri ga ɲaŋ kabu. Nda kaŋ si bay ka hin bine, a bine kabu, dubu din ra ɲaŋa kala, sabbu kaŋ si koy bine ɲaŋa kala ra, woo din ga

koy ka cindi baŋo. Nda alhaali kaŋ Irikoy n'a hantum Fir’awna foo hinza, wala kaŋ kala n'a ga zama cimi kaŋ Irikoy ga bora. Nda Irikoy ga hima ka a tee. Sohõ sanno hima addunan boŋ nda haŋkuri boŋ, nda hima a tee Misra labu ga. Nda Fir’awna ma hima nda a ma juwalkoyaŋ-izey zabu kaŋ ra, nda a ma ɲaŋ-izey tee kaŋ se. Nda i ma kaŋ kulu ɲaŋ Misra kaŋ ra jiiri woy neeray ra, nda i ma ɲamarey kulu ɲaŋ jiiri woy neeray kaŋ ga kaa, woy hennayaŋ wey ra. Nda ɲamarey ma ɲaŋ Fir’awna juwalkoyaŋ ga. Ŋamarey ma kaa saajawey ra nda i ma gaabu. Nda ŋwaari kaŋ ra gaabu ra laabo kabu ga jiiri wiye je kaŋ ga kaa Misra laabo ra, nda laabo ši boŋ ka halaaku jiiri wiye nda. Kaŋ woo no ka Fir’awna batu, nda a borey kul se ga batu. Nda Firawnaa fo a yenkey kul se: Mana ir goy hantum kaŋ din, kaŋ Irikoy alhaaloo goo a ra? Fir’awna fo Yusufu se, zama Irikoy n'a kul wey hinza ne, adama kul ši hima ne kaŋ ga hima ka tonton nda kaŋ ga faham ka tonton ni. Ni ga cindi ay goro boŋ, nda ni batu boŋ, ay jama kul ga bine ni se; amma ay boŋ hinne, ay ga ka bisa ni se. Faarawon na fo Yusufu se: dii, ne ga n'i tee hinne Misra laabo kul boŋ. Nda Fir’awna ka a yiira kaabu boŋ a nungu ga, a ka a dam Yusufu nungu ga, nda a ka laabas zanka laabas Yusufu, nda a ka zaabu kaabu dam a kaŋo ga. Nda a na a hima a ga a zaŋ gari fillante hinza a se ra, nda šibaroo na šibari a ganda ra, nda a na a zaŋ Misra laabo kul ga. Firkantii no kaŋ Yusufu se, ay no Firkantii; ni bila, boro kul si hin ka nga ga bora tonton Misra laabo kul boŋ. Nda Fir’awna te Yusufu maa Psonthomphanech, nda a noo a se Aseneth, Potiphera ize wey Heliopolis gaa, a yiize, ka koy a waati. Yusufu nda a ga jiiri hinka way bi tamsa, waati kaŋ a hiino Fir’awna Misra borey izey gaa. Yusufu fatta ka hun

Fir’awna fuwo ga, nda a taaray Misra laabo kul ra. Nda dungu n'a tee jinawey ije woy jiiri ra neere beerey. Nda a na hinka kulu jiiri kulu ije hari woy ra, woy kaŋ barkarey ga goro Misra laabo ra; nda a na hinka jiiri kulu gaawey ra; jiiri kaŋ ga hun laabo gundey kaŋ ga cebe laabo kulu ra, a na hinka wey laabo ra. Nda Yusufu na haabu zumbu kaŋ ga baa ay baa sanda haabu kaŋ ga cindi baŋo ra, hala a ši hin ka hima ka jinaandi, zama jinaandi ši ga. Yusuf se, izey hinza kaa nga bora ize jirbi woo kaa, wey Asnat kaŋ Potifar wey kaŋ Heliopolis sarkiyan ne ize te. Yusufu na izey tonton din izey Manase; zama Irikoy na ay yenandi ay hãayan kul nda ay baba ga hãayan kul. Nda a na izey din hin-ize izey Efrayim; zama Irikoy na ay beeri laabo din ra ay jaabiroo ra. Jiiri woyyo kaŋ nda ka koy, amma jiiri woyyo kaŋ tonton Misra laabo ra. Nda jiiri ize ka biiŋa ije woy yunbu koy, sanda Yusufu n'a fo; nda yunbu koy ka duŋa kul ra; amma Misra duŋa kul ra, habu go. Nda Misra labu kul no koy kambe, nda jama no ŋaandi Fir’awna ga hima labu ga. Nda Fir’awna no fo Misra jama kul se: Hin koy Yusufu ga, nda wane kaŋ a ga fo war se, war ga hima. Nda kaabu no ga kaŋ duniya kul boŋ ga; amma Yusufu na feeri kuuyan kul, nda a na neere Misira borey kul se. Nda labu kul na kaa Misra, ka hin saayi Yusufu ga; zama yunbu na tee labu kul ra.

42

Yaakuba na guna kaŋ alhaali goo Misra ra, a fo a yize se: Mana se war koy taarey? Dii, ay mana wala goro ga Misra ra; war koy

yan, nda war saya ir se hantum kayna, afo ir ga hin nda ir si kay. Yusufu boŋ woy no ka hun Misra ga ka ble saabu; amma Benyamɛɛ, Yusufu boŋ, a si a sanba nda a boŋ woy, zama a na fo ka haya kala si a se. Israila izey na kaa ka turu neere boŋ kaŋ ga kaa ra, zama yunbu goo nda Kanaana labu ra. Yusufu ti kaŋ laabo boŋ maaɲoo, wala a ti kaŋ neera laabo boŋ jama kul se. Yusufu boreyaŋ koy nda a se nungoo ga, i ka a se nungoo ga laabo boŋ. Yusuf a guna a boroyaŋ, a bay hantum, nda a koy bine iri ga, nda a fo iri se ka ganji, nda a fo iri se, iri koy ne ma? Iri nda fo, Kana'an laamu ra, ka haya seendi. Yuusufu na a borey-ize guna, amma i si a guna; nda Yuusufu na a hiino-ize kaa, kaŋ a bisa, kaa kaa, nda a fo i se, war ka laasaabante, war kaa ka laabu kaŋ goro-ize guna. Amma i ga yaafo, ayi, borey, ir goro-ize ra kaa ka haya seeri. Kul ir ga iri hinka foo te ize; ir ga iri laasaabu borey, ni ize yey si ši laasukey. A fo ka wey se, Ay! Amma lasal kaŋ boro koy ka dii. I ay fo, ir ga hinza tan no boro kaŋ, ir ga tontondi Kanan labu ra; nda ay ga, kayna kaccu ga cebe ir ba nda hõ; amma woo hinka si bara. Yusufu fo ka wey se, Woo ti nda kaŋ ay fo ka war se, ay ga fo kaŋ, war ti jaasusu. Woo nda hin war ga bangandi: Firkawnoo laafiya bande, war si koy ne yan, alhali war ɲaŋo kayna si kaa yan. Koy foo woo ga, nda a na war din ize; amma war ma kaa hanga war kalimayzey ma bande ka zama, nda war ga goyyan bisa wala amma; nda war si goyyan bisa, Fir’awna sahaayi se, war ti jaasusey ne. Nda a ka iri dam laabo ra, jirbi hinza. A fo ka iri se jine hinza wane ra: war ka wane tee, nda war ga koy jinde; zama ne ga Irikoy ɲaali. Ŋa war laabo zama, war ɲaŋo foo ga zaŋ goy kaŋ ra; amma war boŋ koy, nda war zaa nda war hankuri-neere kaŋ. Nda war ɲaŋo

kayna kulu zama nd'ay ga, nda war kaawo ma goy ne hantum; amma nda war ši zama, war ga kuu. Amma i ga tee wane sanda. Nda kala foo fo a borey se, ey, ir ga laabo ra zama ka ir borey se, zama ir guna a hima se ga, waati kaŋ a waani ir se, nda ir si a hundu, nda zama woo ra woo hima koy ir boŋ. Ruben šii nda caw ka yaabu se, mana ne fo war se, war kaa boro hiino woo darga, nda war mana ne šii? Nda ne, a yiira ga ceeci. Iza boŋ si bay kaŋ Yusufu ga mana hima, zama šiiri-hawkaw na ga cebe iza gaa ra. Yusufu kala iza ga, a ye hũu. A kala iza ga yaayi koyne, a fo iza se. A ɲaŋ Simaana iza ga, a k'a kaŋ iza yeerey ra. Yusufu na yaamar ka boŋ-ize ra cebe iri nda ble, nda ka iri nda wane kul zaa a goro ra, nda ka beeri iri se hantum ra; nda woo kul mana koy iri se woo sanda. Nda i ga hantum kaŋ dam i boreyaŋ boŋ ga, i koy kaŋ ra. Boro foo ka a guna feeri, ka haw binde a alikoy se, kaŋ i na daabu, a guna nda a nooru koy, nda a na cindi a nooru koy, nda a ga a baa guna feeri baa ra. Nda a fo a boroyaŋ se, ay nafa ka kaa ay se, nda dii, woo goo ay ɲaŋkuru ra; nda i ɲaŋ ka tun, nda i ka hargay tonton se, i ga fo batoo se, woo kaŋ Irikoy n'ir se? Iza koy ga Yakubu, iza baba, Kanan labu ra, nda iza ka haya kul kaŋ koy iza se fo a se, ka yaabu: Addu wey kaŋ goy labu borey, a fo ir se ka taaray, nda a ben ir zanka ra, sanda ir goy ka labu yaabu. Ir ga šeeci a se, ir goro laafiyaa ra, ir ši goro jaasusu ra. Iyan goo woy hinza no, ir baba izey; foo woy si hin; amma hinnoo ga goro nda ir baba hõo Kanan laabo ra. Nda wane boŋ, boro kaŋ ga ɲaŋa ti boŋ, a fo ir se: ne ga bay woo ra, alhaalin war ma hãa boro; war na ɲaŋ foo kaŋ kaa ne ga, nda kulu sanni kaŋ war ɲaŋa se, war na a zaa nda war na koy. Nda war na hin war ɲaŋo kayna, wey ka cebe ay ga, nda ay

ma bay kaŋ war si ɲaŋ-zaari, amma kaŋ war ga jama-hãa, nda ay ga war ɲaŋo zaabi war se, nda war ga hima-tonton kabu wey ra. A tun kaŋ iri ka boro-ey ga hari-ey zumandi, nda kulu boro hinne ga hinka-ey ra hari hinne ra, nda iri ka hinka-ey guna, iri boŋ nda baaba-ey boŋ, nda iri ga ɲaŋandi. Yakuba, iri baba kaŋ din, a fo iri se: War na ay ize kul kaŋ; Yusufu si goro, Simeyɔn si goro, nda war ga Benyamɛn too? Ay boŋ ayan kulu wey koy. Ruben fo ey baaba se, a ga yaafo: Ni hin ka ay jiney filla wu nda ni si a zuru ay se; a hin ay kubay ra, nda ay ga a zuru ay se. A ga fo, ay ize ši koy ka dii war ga, zama a ize ga furo ka moy, nda a hinne boŋ ka tun; nda wala ka tee a se ka laala hantaw ra, wala war ga koy, nda war ga kaa ay borocine ka dii ka taa aljana ra nda hũusu.

43

Amma kaaŋa na gaabandi duuniya ga. A koy ne waati kaŋ i na hinka ka ɲaŋ kuru kaŋ i na zaa Misra ga, nda i baba na fo i se, wa ka taa koyne ka hima iri se ɲaŋ kayna. Yahuuda fo a se, a ga fo, adduŋa boŋ din ka yaamar ir se nda yaamaroo kaŋ, a ga fo, war si iri fuwo guna, nda war ɲaŋ kayna din si war ga. Alhaalin nda nga ka ir ɲaŋo santu nda ir, ir ga dii, nda ir ga haya seendi nga se. Amma ni si iri ka ton ir ɲaŋo kaŋ ir ga, ir si koy; zama adduŋa no fo ir se, a ga waane, war si guna ay fuwo, ni war ɲaŋo kaŋ ka cindi si war ga. Israayla fo nda a tee, Wane se war n'a fondo nga, war n'a yaamar nda addunan woo kaŋ war gonda ɲaŋo? Iri ka fo, nda wane ka ir hãa nda hãa, nda ir jama nda ir

dendey, ka fo, war ba ga koy hãyan, nda war ga bine boro foo, nda ir ka bayrandi nga se ka bine hãayan wane, ir si bay kaŋ nga ga fo ir se, zaa war ɲaŋgay. Yahuuda fo ka Israayla wey baaba se: Ka ɲaŋa din sanba nda ay, nda ir ka tashi ir ga koy, afo ir ga hima nda ir si kuuru, ir nda ay nda ir ga hayey. Ay sanda ni ga kaŋ a; ay binde ra ga a ceeci; nda ay si a zaa nga se nda ay si a hinka nga goro, ay ga too nga boŋ-izandi kulu zaari kul. Kal mana ir ga koy saabu, ir ga koy willi suba foo hinza. Israila, i boŋ baaba, na i se: nda woo ti, woo hinne: hin ka ne kaŋ dungu ɲaŋa ga bine ra hin margayyaŋ ra, nda hin ka ne zumandi woo borey se, rezin nda taamar nda turari nda mir nda terebint nda gawey. Nda alhuma jine hinza šintin war ga kaŋ war ga zaa war nungu ra; alhuma kaŋ ga kaa war margay ra, war ga kaa war ga zaa nda war; wala kaŋ šintin mana bay. Nda war ɲaŋo kaŋ, nda war ka tashi, war ka dii wane ga. Amma Irikoy hinne ka may alheri noo war se alboro din ga, nda ka koy war žin foo nda Benyamin; ni de, kamar alhali ni boro-ize goo ra, ni boro-ize goo ra. Nda wane borey-ize n'ka biyaŋ-ize wey nda naqdi jine filla zaa, i n'ka zaa too i borkaw ra nda Benyameen; nda i sohõ, i je Misra ga; nda i hima Yusufu goro. Yusufu na i guna, nda Benyameen wey ga a ɲaŋo, wey ga ba foo taray. Nda a fo boro wey ga a goro koyize ra: i kaa nda addunayzey, i kaa i cindi goro ra, nda i too hayey, nda i haandi, zama addunayzey ga di habu nda ay hantukala waati. Adama no ka tee sanda Yusufu no ka foy, nda a na adamey yendi Yusufu no haw ra. Nda borey yaŋ guna kaŋ i na kaa Yusufu wuro ra, i fo, alhaabu kaŋ na kaa ir guna ra fondo ra woo se, ir ga kaa wuro ra, ka a laabo ir ka a hanga ir, ka a too ir baŋon, nda ir harrey. Iri kaa tun nda Yusufu woy boŋ nda, iri

fo nda hari woy koyo ra, iri ga yaafo: Alhali, boŋ kaŋ, ir zaa filla ra ir ga hima day. Wala a koy waati kaŋ ir kaa ir goo, ir guna ir boŋ-ize, nda ne azurfu kul-ize ga cindi a boŋ ra: ir azurfu kaŋ ga cindi giraw ra, ir na a zumandi sohõ nda ir nungu-ize ra. Nda ir na kaŋ tana zorro na, ir ga hima neere. Ir ši bay wane na kaŋ zorro zuru ir ga guna ra. A fo iri se, Alheri nga war se, war si biri; war Irikoy nda war baaba-ize Irikoy, a na habu-ize te war goro-ize ra; nda war azurfi, ay ga a kaŋ; nda a na Simeyɔn zumandi war ga. Nda a na kaŋ zin ka ɲaŋ i kaŋey, nda a na ɲaŋ hankuri i alijey se. Iri na tontoney kaŋ, hala Yusufu na kaa hantsi waati; zama iri na mana kaŋ a ga ŋaa ci hin. Yusufu koy din ka hinka, nda i na biyaŋ kaŋ i goro i kurey ra din na a se hinka ra; nda i na a boŋ, i kaŋ se ɲaŋ ga. A yi iri woy se, hala hinne ga kaa? Nda a fo iri se, kala iri baba, boro zumandi wey iri fo, a ga sanda? A ga hima na? Iri n'a fo, war baba, war ize, a ga hima sanda, a ga bara hala. Nda a fo, wane din barkanteeri Irikoy se; nda i kunkuni nda i baaci a se. Yuusufu na a kaawo beeri nda a yiize, a guna Benyameen wey ga a ɲaŋo, wey ga boŋ nda a nda hinne foo. A fo: Woo ti war ɲaŋo kayna wey war n'a fo din se ay ga ka kaa? A ga yaafo, Irikoy ga alheri too war, izo. Yusufu taagandi, zama a yooku kaŋ ga hima a boroyaŋ se, nda a ga baa yaamaroo. A hyã ɲaŋkulu ra, a yaamar a ga. Nda a ga a nungu kasu, a fatta a ga a yenandi; nda a fo, wa taaci ɲaŋandi. Nda i na hima ka a se boŋ, nda i na hima ka ey boŋ ey boŋ se, nda Misra izey kaŋ gaa ca nda a se ey boŋ ey boŋ se; zama Misra izey ši hin ka gaa ca hankoo nda Ibranuw izey se; zama woo ti aybatize Misra izey se. Iza zama a goro ga, izey kaŋ da fatta a fatta-ize ga, nda izey kaŋ ga cindi a cindi-ize ga; nda borey kul

foo ka hãa a nda a bine. Iri na kaŋ tonton kaa nga boŋ se iri boŋ ga; amma Benjamɛɛŋ tonton na boŋ bay ka taa tonton kulyaŋ kul se bunku tan ka taa iri tontoney; iri na hima nda a ga, nda iri na saabu nda a ga.

44

Nda Yusufu ka yaamar te wey kaŋ goro a goro ra, ka waane, hima addunan ize goro ra nda hiiri, kaŋ iza ga hin ka tonton; nda hima kul ne a neeji a goro batu ra. Nda ay fondo woy zin-ize, a turu kaŋ boro kaayna ra goy ra, nda a alkawal zin-ize kuru ra, a goy; wala a kala Yusufu kalima sanda, sanda a fo. Subbayi no wane, nda borey ši koy tun, i boŋ nda i hari. Iza kaŋ i fatta debu ra, i si bay yooru; nda Yusufu fo a goro soobay boŋ se, tashi ka nungoo addunan ɲaŋ bine, nda ka i kaa, nda ka fo iza se wane kaŋ war ma bine ka fondo fooyaŋ bine ka fondo hinnaa? Wane se war ka n'da zaabu koŋo no? Mana woo si kaŋ nda ay borey ga ɲaŋandi? Amma a tan a ga faalakay tun nda faalakay a boŋ ra. Ay ga tee fondo bonyo wey ay n'a tee. A guna iri nda a fo iri alhaali wey. Iza nda fo a se, wane boŋ ka hiino goy ka hãa kaŋ wey hinne? Ši koy nga boro din izey se ka tee kaŋ woo laabo woo. Alhaalin kaŋ ir guna ir ɲaŋkaarey ra, ir kaa bine ne nga ši Kanaana labu ra, mate ir ga hin ka woy nga boŋ jine ra alhaalin wala zaabu? Nda wane kaŋ ni ga duwandi kooru ne ni yey izey se, a ga kuuru; nda ir kala, ir ga zama yey borey ne ir ma borey se. A ga fo, sanda nda taaci, alhaalin kaŋ war ga batu, wala taaci; neere kaŋ se kulu ga duwandi, a ga zama ay baŋ, amma war ma

zama hankantey. Nda i ga yaakay, nda kala foo na a boŋ zuu kaŋ ga ɲaŋ; nda kala foo na a boŋ feeri. A ga ceeci ka hun ka tun boŋ beeri ra, har a kaa boŋ kaayna ga. Nda a duwandi kaabu Benjameen goro ra. Nda i goy i dukey, nda kala foo ka hima foo boŋ foo harga foo ga, nda i koy taaga dey ga. Yahuuda nda a boreyaŋ koy Yusufu ga, a na cindi hinne, nda i ka duu a ganda bine ra. Yusufu fo iri se: Wane haya woo ir n'a tee? Ši mana kaŋ ay ga hin ka boro ga alaamarey hin, wane ay? Yahuda fo nda a ne, woy ir ga ɲaŋandi boŋ se, wala woy ir ga hãa, wala woy ir ga soobandi? Irkoy nda a hima ni boŋ tarey ŋa alaabu, alhaalin ir ga caw baŋ-izey ne ni goykoy se, nda ir, nda wane kaŋ koŋo dii ga. Yusufu fo amma, ši nga hin ay se ka tee woo hima; nda boŋ kaŋ kopu n'a ga duwandi, woo hinne ga zama ay baŋa; amma war kala ka koy nda laafiya ga war baba. Yahuuda na kaŋ a ga, a fo, ay ga waažo, boŋ-izey; war hima ka hãa kaŋ war ɲaŋ ga, nda war ma ɲaŋ war hima se, zama ni ga Firawnaa sanda. Yerna, ni na hãa ni yey-izey, ka fo, nda war goo baba wala ize. Nda ir ga fo boŋ se, ir baba goro foo ka, nda boro hinka ka nga a se a ga ceeji waati ra, nda a ga ize ka muru, amma a hinne ka too a ga nda se, boŋ ga a kaŋ. Nda baba ga a kaŋ. Amma nga ga fo ir ga izey se, ma a zaa ir ga, nda mma a jine. Nda ir ga fo boŋ se, izze ši hin ka tee ka a baba kayandi; amma nga a ka a baba kayandi, a ga kuuru. Amma ni ne kaŋ ni yey-ize se, alhaalin ni ɲaani kayna ma kaa zama ni nda, war si tonton ka dii ay fuwo. Woo koy nga ir kaa tonton iri boŋ nga war kaa, ir goo a se ir boŋ goykaw žemma. Amma ir baba no fo, koy koyne nda haya ir se jinde kayna. Iri ti fo, iri si hin ka duu zumandi; amma nga iri din kayna kayna no zumandi nda iri, iri ga zumandi; zama iri si hin

ka guna adduña din fuwo, iri din kayna kayna no si go nda iri. Alhali ni baaba wey din baaba kaŋ fo ir se: war bay kaŋ hinza te ay se ize, nda foo woo koy bisa ay ga, nda war fo kaŋ namey ɲaa a, nda ay si a guna hala sohõ. Alhaalin nda war ma kala woo din ka hun ay yeeji ga, nda haya foo ka hun ay se hanga ra, war ma iri ay boŋkuru ka zuu gaabey nda ɲaŋkaaray ka koy aljanna ra. Sohõ sanno nga ay koy huru ni boŋ hinne, wala ni boŋ baaba, nda hinne ši tee ir ga, nda a lasal ga kanga hinne lasal ga, nda a ga dii nga a ga guna a kaŋ hinne ši tee ir ga, a ga muu, nda ni boŋ ize ga zumandi ni boŋ hinne, wala ir baaba, a zumankwaara nda hũnkara haro Hades. Zama nga war alheri ni ga baa ga too ka boro bii ni ga, a ga fo, nda ay si kaŋ a too war ga, nda ay ka a hima war ɲaakaa ga, ay ga too ka laabo kaa baa ga han zaari kul. Sohõ sanno ay ga cindi ne boŋ ize din tarey, ay ga zama ne boŋ goykoyize din; amma ize din ga koy ne a ŋaawey nda Wane ga ni koy bine baaba ga, alhali si tee ir ga? Wala nga hin guna fondo jinawey kaŋ ga dii nga baba

45

Nda Yusufu mana hin ka taabal borey kul kaŋ ga cindi a ga, amma a fo, war borey kul kaa ne ga; nda baa ši cindi Yusufu ga waati kaŋ a ga itandi a yeriize ga. Nda a ka hũu koy nda yaayi, nda Misra izey kul na a mana, nda a koy ga Firawnaa wane ra. Yuusufu fo ka nga boŋ-izey se, ay ti Yuusufu; ay baba goro ka hal? Nda boro-izey si hin ka hãa ka a zaabi, zama alhaaloo too ir ga. Yusufu fo a boŋ-izey se: alhali wa ay ga; nda i alhali; nda a fo:

ay ti Yusufu, war boŋ, wala war neera Misra. Sohõ alhali, mana hũu, kala war ga baa war yenandi, kala war ga hima kaŋ a ga goro war se kayna kaŋ war n'ay neere ne nda; zama Irikoy n'ay sanba war jine ra ka tun war se. Wono ti jiiri hin fillante jiiri kaŋ ɲaŋ ga guna dungu ra, nda jiiri uto ga cindi hala, kaŋ ɲaŋ ši guna goyo mana, nda ši guna mooru mana; zama Irikoy na ay santu war ɲaŋ do, ka war tonton tee dungu ra, nda ka war taarey beeri. Sohõ, mana war si ay kaŋ ne nda kala, amma Irikoy ne; nda a tee ay ka zama Firawnaa baba, nda ka zama goykaw boŋ se kul, nda ka zama margakaw Misra labu kul se. Alhaalin ka gaabandi, sanda war kaa war taa ni baba ga, nda war ga fo a se, wane kaŋ Yusufu war ize ga fo: Irikoy na ni tee borey kul Misra laabo; sanda war kaa zaa ni ga, nda war si taa. Nda war goo zaa Goshen Arabiya laabo ra; nda war goo cindi ni ga, war nda war izey, nda war izey izey, war feeji, nda war albakarey, nda kul kaŋ war se. Nda ay ga ni hima noo, zama yunbu biyaŋ ga cindi hala, ka ni ɲaŋ nda ni ize nda ni haya kulu ši. Dii, war yirey ga guna, nda Benyameen ay ɲaŋo yirey ga guna, kaŋ ay baa ti kaŋ ay ga hãa war se. Alhaari nda ay baba se ay boŋ kul kaŋ ay ga Misra ra, nda haya kul kaŋ war guna; nda war yaakadi ka ay baba zaa ne. Nda a ka hima Benyameen a ɲaŋo kaŋ ga a ɲaŋo, a ka yengu a ga, nda Benyameen ka yengu a kaŋ ga. Nda a ga a boŋ-izey kul suba kaŋ, a hũu ey boŋ; nda wey koyney banda, a boŋ-izey hãa a ga. Nda haala kaŋ se Firawnaa ga, ka ne: Yusufu boroyaŋ koy. Firawnaa nda a borey kul sanbay. Fir’awna fo Yusufu se, wa fo ni borey-ize se, hinne hinne, war ni war zumey-ize ma, nda war koy Kana’an labu ga. Nda war ka war baba nda war hayiize kaŋ zaa, war ka kaa ay ga, nda ay ga

war no hayiize kul kaŋ Misra ra, nda war ga ɲaŋ laabo dundu kaŋ. Nda nga hima wey hinne: ka ay too wey se Misra laabo ra war ize yinkey se, nda war ize waykey se; nda ka ay war baba šenandi, ka ay kaa. Nda ši kaŋ ni boŋ-izey ga ni hay-izey se; zama Misra hay hima kul ga too ni se. Israyila izey ra tee wane; nda Yusufu na barey ma iri se Fir'awna borey kaŋ fo sanda; nda a na hankuri ma iri se hãa ga; nda a na dubu hiiji kulu ma se; amma Benyamina se, a na warga darga albaasu nda hiiji taaci ɲaŋandi ma se. Nda a ba baba se a sanandi kaŋ sanda wey, nda woosu fu kaŋ ga zaa Misra haya kokoyan kul ra, nda woosu fu kaŋ ga zaa kumbu a ba baba se hantsi ra. A ka a boroyaŋ kul tun, nda i koy; nda a fo i se, ši wa fatta hankuri ra. Nda i koy bine Misra ra, nda i koy nga Kanan labu ra, Yakuba ga, i baba. Nda i ka bayrandi ne ka yaafo kaŋ war hinne Yusufu goro, nda ane boŋ ka Misra laabo kul tee, nda Yakuba ka hima ne ga, zama a si i bay. Iza kaŋ hima šenni kulu hayiizey kaŋ Yusufu šenni, kulu woo kaŋ a šenni iza se. Nda a guna karey yaŋ Yusufu naaru ka a zumandi, Yakuba, i baba, a alheri kuru filla. Israayla kaŋ fo, woo ga boŋ ay se, nda Yusufu ay zo ga hima sanda; ay ga kaa ka a guna hade ay muru.

46

Israila ka tashi, a boŋ nda kulu wey ga a se, a koy Beeri-Sheba haabu do, nda a ti allaaji Isuhaaku baaba Irji se. Alhali kaŋ Israila se hiino kulu ra, a ga fo: Yakuba, Yakuba. A kaŋ fo: Wane ti? Nda a fo a se: Ni ti Irikoy din ni baaba-ize ra, ma kaŋ, ma zaa

Misra ra, zama ni ga ni tee laabo beeri hinne. Nda ay ga kaa ne Misra ra, nda ay ga tee ne kala hantum; nda Yusufu ga too a nungu kaŋ ne izo ra. Yakuuba na koy ka bine Beersheba haabu ga, nda Israila izey na ba boŋ zaa, nda zaara, nda ba wayzey, ka tee karey boŋ wey Yusufu na kaa ka boŋ zaa. Nda i ka i ga hayiize kaŋ, nda hayiize kul kaŋ i na duu Kanan labu ra, i ka huru Misira ra, Yakuba nda a zuriyaa kul nda alhaalin. Ize-wey, nda a ize-wey ize-wey a ga; ize-wey, nda a ize-wey ize-wey a ga; nda a zuriya kul, a na goy Misra do. Amma wone ti maa-izey Israila ize-wey-izey kaŋ na koy Misra do Yakuba, i baba, ga. Yaakuba nda a ize; Yaakuba izey jina, Ruben. Reuben izey-yaŋ nda, Enoch nda Phallus, Hezron nda Carmi. Simeon izey: Jemuel nda Jamin nda Ehud nda Jachin nda Zohar nda Saul, wey ga Kanaan weyboro izey. Leewi yayzey: Gershon, Kahat nda Merari. Yahuuda izey, Eer, nda Onan, nda Sheela, nda Peres, nda Zera; Eer nda Onan mey Kanaana labu ra; Peres izey, Hesron, nda Yemuwel. Issachar izey-yaŋ: Tola nda Pua nda Asum nda Shimron. Zablon izey: Sered, nda Allon, nda Ahoël. Wey di Leeya ize, kaŋ a yaabu Yakuba se Mesopotami Siriya gonda ra, nda Dina kaŋ ga a yiye ra; boro kul, ize nda yize, 33. Gad izey: Safon, nda Hagi, nda Shuni, nda Ezbon, nda Eri, nda Arodi, nda Areli. Ašer izey: Yemna, Yessuwa, nda Yeul, nda Bariya, nda ey boŋ Sara. Baria izey ti Chobor nda Melchiil. Wey di Zilpa izey, wey Laban na Lea borey hinza se, wey na wey di Yakuba se yaawo, boro goo-wo-ayi. Yaayey nda Rashel, Yakubu waati, Yusufu nda Benyamen. Yusuf izey koy Misra labu ra, wey Aseneti, Potifara wey Eliyopolis limaam izey, na a se bay, Manase nda Efrayim; nda Manase izey koy, wey a jiinya Siriya izey na a se bay, Makir;

nda Makir na Gileyaad bay; nda Efrayim, Manase zumari, izey, Sutelam nda Taam; nda Sutelam izey, Edom. Benyameen izey-yaŋ, Bala nda Bokor, nda Asbel. Bala ize yayzey ti Gera nda Noeman nda Ehi nda Rosh nda Muppim; nda Gera na Arad yaabu. Wey ti Rashel ize kaŋ, kaŋ a ɲaŋ ne Yakuba se; alhakiikaŋ kul tammaasa walla saabu. Dan izey ti Asom. Nda Naftali ize: Asiel, nda Guni, nda Izhar, nda Shilem. Wey di Bilha izey, wey kaŋ Laban na Rahila a ize ga, wey kaŋ a na wey di beeri Yakuba se, alhakiika kul dje. Alhaaloo kul kaŋ din koy Yaakuba ga nda Misira ra, wey kaŋ fatta a gunguri ra, Yaakuba izey wayzey bila, alhaaloo kul, bisitaasida. Amma Yusufu izey kaŋ bora ne se Misira laabo ra, alhaaloo taayi. Kul ɲaŋ Yakuba soobay kaŋ na koy nda Yakuba Misra ra, ɲaŋ hankoy tammaasa nda gu. Amma a Yahuuda do sanandi a ɲaŋ ga, ka koy Yusufu ga, ka ga dii a ga Gawaakaarey laama ra, ka koy Ramesee laama ra. Yuusufu na a gaarey zaŋ kaŋ, a ka taa ka koy ka Israaila a baba guna, Heroyon taane ra; nda a na a guna kaŋ, a ka dii a kaŋo ga, nda a ka yoow ka yoow beerey. Nda Israila fo Yusufu se: Ay ga kuu sohõ taare, zama ay n'a guna ne wane, zama ne ga hima hala. Yusufu fo a ɲaŋaŋ bey se, ay ga koy beeri ka bayrandi Fir’awna se, nda ay ga fo a se, ay ɲaŋaŋ bey nda ay baba wane, wey kaŋ goo Kanaŋ labu ra, i kaa ay ga. Boro-izo nda ti alhaali-ize; zama boro-izo ti hayyan-kaakaw-ize; nda ay n'ay hayyan-ize, nda ay naw-ize, nda ay haya kul kaa. Enda sanda Fir’awna na war yaamar nda a na war se, Mana ti war goy? Ni ga yaafo, ir boŋ din koy alhaywan jirandi ne, ir izey din koy alhaywan jirandi ne din ka bora ka hala sohõ, ir kala, nda ir baabey kala; amasandi ir ga zabu Gosen Arabiya labu ra; zama Misira izey se, feši jirandi kul din

koy hinka ne.

47

Yusuf kaa no ka Fir’awna se bayrandi, ka caw ka, ay baba nda ay boroyaŋ nda allaaji nda ey ga hari nda ey ga haya kul, ey kaa na Kana’an labu ra; nda ay goro, ey goo Goshen labu ra. Nda a boŋ taare hinza ne a boreyaŋ ra, nda a n'i kaa Fir’awna ga. Nda Fir’awna fo Yusufu boreyaŋ se, Wane ti war goy? Iri fo ka Fir’awna se, ay ni boŋ kaŋ allaaji koy, nda ir nda ir baabawey kul. I nga fo Fir’awna se, ir na kaa ka zaama labu ra, zama ši tee beeri se ir yey beeri se, folo kwaara na guna labu Kana’an ra; sohõ ir ga zaama labu Goshen ra. Firaawuna a fo Yusufu se, A ga zama Gosen labu ra; amma nda ni bay kaŋ boŋ nerey gaa iri ra, ni iri tee ay allaaji margey boŋ. Yaakuba nda a ize yarey koy Misra Yusufu do, nda Fir’awna, Misra borey maawo, a jiiri. Nda Fir’awna te kaŋ ga Yusufu se, ga yaafu: Ni baba nda ni boro-ize, i kaa ni ga. Dii, Misra labu ga cebe ni ga; labu kaŋ ga kwaara ra ni baba nda ni boreyaŋ zama. Yusufu na Yakubu wey a baba kaa dam, nda a na a hima Fir’awna goro, nda Yakubu na barka di Fir’awna se. Farawon na fo Yakuba se, ni jiiri booboyaŋ nda ni hinne hantumyaŋ ra? Nda Yakuuba fo Fir’awna se, ay din jiiri hawey kaŋ ay goro nda wey, jiiri woy zaari hinka nda way; wey bi kuru nda bi bon, ay din jiiri hawey bi kuru nda bi bon; wey si too ay baabawey din jiiri hawey kaŋ wey goro nda wey se. Nda Yakuuba kaŋ a barka te Fir’awna se, a fatta a ga. Nda Yusufu ka a baba nda a boreyaŋ zabu-ize, nda a na ize se goyo Misra labu

ra, labu kaŋ ga bora ka bon, Ramesesi labu ra, sanda Fir’awna ka yaamar. Nda Yusufu na hankuri fay a baaba se, nda a boroyaŋ se, nda kul a baaba goro se, hankuri, kaŋ ga bine hawey. Amma taasu si hin dungu kul ra, zama yunbu n ka tonton baani; amma Misra dungu nda Kanan dungu n ka bisa yunbu ga. Yusufu na kulu azurfu kaŋ duwandi Misra labu ra nda Kana'an labu ra margandi, alhali kaŋ din na sani saayan, nda a na alhali fay din se, nda Yusufu na kulu azurfu zaa Fir'awna wuro ra. Nda azurfu kul n'a ban Misra labu ra nda Kana'an labu ra; amma Misra nerey kul n'a kaa Yusufu ga, n'a fo, hin ir se haŋay, nda wane ir ga kuuru ne hinza? Ir alhaabu woo koy ka ben, zama. Yusufu fo iri se nda wane: Iri alhaywaney kaŋ na, nda ay ga boro iri haŋ, iri alhaywaney bande, nda iri nafa ka ben. Iri na kaa iri hayyan bande Yusufu do; nda Yusufu na kaa iri habu kulu iri farsey bande, nda iri albarey bande, nda iri naw bande, nda iri harrey bande; nda a na kaa iri jinde nda kulu iri hayyan kul bande jiiri hinne ra. Jiiri woo na koy, nda i na kaa a ga jiiri jirbiyanoo ra, nda i na fo a se, ir si hima ir ma borey ga? Alhaalin nda iri war nafa, war alaafia nda war alhaywaney kulu ka koy ne boŋ kaŋ ne borey, nda si hay kaa war se iri borey gaa, sanda war kaaŋ hinne nda war labu, amasay ka war ši muru ne gaa nda labu ši koonu, saamay ir nda war labu ne boŋ kumbu se, nda ir ga koy war nda war labu Fir’awna baŋ; ne hima se ka ir šintin nda ka ir goro nda ka ir ši muru, nda labu ši koonu ba. Nda Yusufu na Misra borey kaŋ kul sanbandi Fir’awna se; zama Misra borey na kaŋ boŋ kaŋ neeray Fir’awna se; zama yunbu na borey ganji; nda kaŋ na koy Fir’awna tun. Nda jama kul a ka iza baŋ din kaŋ a ma zama

allabu, ka hun Misra daŋ kul ra hala daŋ kul, bine sarki-Ize ŋa ŋa tee hinne; Yusufu si din ize; zama ka tee noonkay ra Fir’awna na baa noonkay sarki-Ize ŋa se, nda sarki-Ize ŋa na ca noonkay kaŋ Fir’awna na baa iza se; woo sababu ra iza si iza ŋa tee bay. Yusufu fo Misra borey kul se, a ga, ay n'war hin ni da ni bere ni hunkuna Fir’awna se; ni too tarey ni boŋ se, nda ni shinde bere. Nda a ga zama kaŋ ize, nda war ma noo biyaŋ kul se Fir’awna, amma fukoy kul se war boŋ se iri se gaabu se, nda se ŋaayan se war se, nda kulu kaŋ war ize ra. Nda i ga yey, n'a kisandi ir; ir na deebu hima boŋ ir ma borey ɲaŋa, nda ir ga hima Fir’awna baayey. Nda Yusufu ka a tee iri se alhaali hantum sohõ din har, Misra labu ra Fir’awna se ka biyaŋ ɲaani hima, limaama-ize labu hinne bi; woo si Fir’awna tonton. Israila ka zaama Misra labu ra, Gosheen labu ga, nda i ka labu woo too, nda i ka bora nda i ka yaabu baani. Yaakuba ka hima Misra laabo ra jiiri tan-woy-je, nda Yaakuba zamanay jiiri kul a ga hinne ra zaa kul tan-woy-je nda bi-woy-je jiiri. Zamanoo kaŋ Israyila ga muu, ey ben; nda a ye a zanka Yusufu wii, nda a fo a se, nda ay ga duu bora ne ɲaŋ ga, ne war ne ɲaŋ too, nda ne ga alheri nda gaabubaarey kay ne se, ka ši ay kaabu Misira ra; amma ay ga hini ay baabawey nda; nda ne ga ay zaa Misira ra, nda ne ga ay kaabu ey kaabukaw ra; nda a fo, ay ga kay ne ɲaŋ takaa. A fo nda, Ni waani ne; nda a waani ne; nda Israila boŋ-boŋ a goy-koy koonu ga.

48

A koy wala kaŋ, nda ay n'a yaamar Yusufu se ni baba ga hargay, nda a n'a ize hinza, Manase nda Efrayim, a koy Yakuba ga. A hãayan Yakuba se, i ga yaafo: Dii, ay ize Yusufu ga kaa ay ga. Nda Israila ka boŋ hima, a zama ganda ga. Nda Yakubu fo Yusufu se, ay Irikoy kaa ay ga hima Luza ra Kanana labu ra, nda a ay barka, nda a ay se fo, dii ay ga hin ka ni boori, nda ay ga hin ka ni yaabu, nda ay ga hin ka ni tee lamankey jama, nda ay ga hin ka ni noo labu woo, nda ni zuriya se ni bande, ka tee jine bila saabi. Sohõ, ne hinza ize kaŋ ne di ne ize, kaŋ ne se ne se Misra labu ra wala ay ma kaa ay ma zaŋ ne ga Misra, ay ti nda, Efrayim nda Manase; Ruben nda Simeon sanda kaŋ ra ga ti ay ti nda. Amma izey kaŋ ni ga hima nd'ey koyra, i ga zama ni boŋ-izey-ize yaŋ; i ga waamandi ey ganda ra. Ni amma waati kaŋ ay gaa kaa hun Mesopotami Syrie ra, ni baaba Rashel ta kuu Kanaan labu ra, ay gaa too kaŋ ay si ben hippodrome Chabratha labu ga, ka kaa Ephrata; nda ay na a dunbu hinkaa ra hippodrome ga; woo ti Betlehem. Israyila gaa Yusufu izey kulu no, a fo, wey ne inin? Yusufu fo a baba se: Ay ize yaŋ, wey Irikoy n'ay na ne nda. Nda Yakuuba fo, kaŋ iri se ay ga, hala ay ga iri barka te. Israayila ga yey-bi koy ka tun zama ra ga, nda a si hin ka guna, nda a kaa ey ben a ga, nda a kaa ey muu, nda a kaa ey koongu. Nda Israila fo Yusufu se, dii, ay si kala war nungu ga, nda dii, Irikoy n'ay bangandi war zama kul. Nda Yusufu na iri kaa ka hun a gongon ra, nda iri na a se sujudu, iri nungu ga bine ra. Yuusu na hinza a ɲaŋ hinka filla, Efrayim goy miine ra, Israyila ganda ra, nda Manase ganda ra, Israyila goy miine ra, a na i dobu a ga. Israayila ga a nungu yiine bine ka a dam Efrayim boŋo ga, wala woo ti ka cindi, nda a nungu gurma ka a dam

Manase boŋo ga, a ga nungey barmay. Nda a barka iri, nda a fo, Irikoy wane ay baabawey na boori a ga, Ibrahiima nda Isiyaaka, Irikoy wane na cindi ay ga hanga ay zumayyan hala hannoo hinne, Alkaali wane na tuuru ay ga dumi kulyaŋ kul ra, a barka alheerawey hinne; nda ay maa na wii iri ga, nda ay baabawey maa Ibrahiima nda Isiyaaka, nda iri na bora ka zay jama beeeri duniya boŋ ga. Yuusu guna kaŋ a baba na a ɲaaman-wiciri ka Efrayim boŋ ga, woo ti a se kaŋ jine, nda Yuusu na a baba ɲaaman šii ka a kaa Efrayim boŋ ga ka tee Manase boŋ ga. Yusufu fo a baba se: Mana woy sanda, baba, wone ti ka izey jine; hima war ni kanbe yiiri a boŋ ga. Nda a mana waažibi, amma a fo, ay goro, ize, ay goro; nda wono ga koy jama, nda wono ga beeri; amma a ɲaŋo kayna ga beeri a ga, nda a zuriya ga koy lasal booboyaŋ. Nda a barka iri zaari woo ra, a ga fo, war ra Israila ma barka waani, i ga fo, Irikoy ma war tee Efrayim nda Manase sanda, nda a tee Efrayim Manase jine. Israila fo Yusufu se, dii, ay ga kuu; nda Irikoy ga tun war ga, nda a ga war zumandi war baabawey ŋa labu do. Ay nda ay ga may Sikem taagante wane kaŋ ga bora war ize-ize, kaŋ ay na kaŋ ka Amor-ize jinde ra nda ay takooba nda ay fana.

49

Yakuba na a ize yarey woy, nda a fo iri se, war kanbandi, afo nga ay cebe war se wane kaŋ ga koy war goro hantu zamanay ra. Wa kaŋ, nda wa ji ay se, Yakuba izey; wa ji Israila se, wa ji war baba se. Ruben, ay hinza jina, ni ga ay kaŋ, nda ay ize-ize taagaa, kaŋ

kayna ka ben, nda kaŋ kayna ka boŋ-boŋ. Ni ka taarey kaŋ sanda haŋ, kaa si kay foy, zama ni ka koy ni baaba ga kabaw ga; waati woo ni ka jinji ɲaari, kabaw kaŋ ga ni ka koy. Simeon nda Levi, borey-ize, i ka hari-kwaray kammala i boŋ zaabu ra; ay bi si kaa i laada ra, nda ay bi-ize si kaa hargam i laada ra ba; zama i hargam ra, i na adamey huu, nda i baa ra, i na nafaw goy koy. Laanaa ga iri boŋ ra, zama a ga boŋ kaŋ; nda laanaa ga iri boŋ ra, zama a ka diri; ay ga iri fay Yakuba ra, nda ay ga iri war Israila ra. Yahuda, ni boŋ-izey ga ni yaamar, ni nungu ga ni abiriyaŋ kulu ga, ni baba izey ga ni se kuuru. Yahuuda ceeci zankey, ay ize, nga hun ka taasuyan ra, nga koy hawandi, nga hun, nga da nga kaa kaŋ sanda ceeci nda kaŋ sanda ceeci zankey; ŋa ga nga šintin? Mana ɲaŋandi koy ka bana Yahuuda ra, nda borey kaŋ ga yaamar koy ka bana a fuuji ra, har se kaŋ ay kaŋ ga kaa zabu a se wey ga zo, nda a boŋ ga cindi laamu-ize. A ga cendi a polus wina ga, nda a ga cendi a ize polus wina helix ga, a ga ka a dubu kasandi divini ra, nda a ga ka a dubu kasandi angur weendi ra. A izey ga haŋyaŋ tonton diviŋ se ka bisa, nda a ɲaŋey ga ceerey nono ka bisa. Zebulun ga zama hãnza beeri ra nda alhaalin kala ga zama jirbi-yaarey margoo do, nda a ga ben har Sidon. Issakar na hima kayna boŋ, a ga hũndi kabu gandey ra. Nda a guna hawsandiyan kaŋ a ga hima, nda kabu kaŋ a ga neera, a ka a gongon dam goy gumo ra, nda a koy zama alboro goy-ize. Dan ga jama hinne boŋ, sanda kabila foo Israila ra. Nda a ka tee Dan ka zama masu hanya koyno, a zaama hanya koyno, a kaŋa dooki tundu, nda dooki-ize ga ka faalu koyra, a ga honga Yerkoy kisante. Gad, jina-boŋ-beeri ga a ceeci, amma a boŋ ga iri ceeci kaŋ tundu ra. Asher, a taakaa ga mun; nda alhali a ga bay

zumunci boŋ-izey se. Naftali ti ka tondo kaŋ ga boŋ, kaŋ ga baa cebe ti izey ra. Ize boŋ-boŋ Yusufu, ize boŋ-boŋ ay ga, ize ay ga kaŋ ka jina ka koy, kaa ay ga. Ga wane kaŋ ra, i goo ka a maabandi, nda feeji boŋyaŋ-izey na hãa koy a se. Nda iri kaaŋ-ize ka hima nda karfoo, iri kaaŋ-ize, nda kaŋ-ize iri gaabu-ize iri kaabu-ize, Yaakuba boŋ-koyize kaŋ ra, woo ra, kaŋ hima-koy Israa'iila, Irikoy kaŋ ne baaba Irikoy ga. Nda Irikoy ay ga no goro, nda a ka barik aw barikaa bine ra ga hun, nda barikaa duniya ga hun kulu haya, barikaa ñiini nda zumbu se, barikaa ay ba nda ay ma se; a ka bisa barikaa adduwa taagantey se, nda barikaa duuney daayantey se; i ga koy Yusufu boŋ ga, nda boŋ kulu ga wey a ka jine boro se. Benjamin ti jirbi kaŋ ga hãa, subbayi ra a ga ɲaŋandi hala, nda yamma ra a ga bere noo. Wey kul, ey Yakuba ize, wey goo tan-ni-fuwo; nda wey kul, i ba no fo ey se; nda a barka ey; kala foo a ga barka foo kaŋ, a barka ey. Nda a fo iri se, ay ga tonton ay jama ga; ka ay kuru ay baabawey nda hinne ganda ra, wey ga Efron Hittite-ize goro ra, hinne ganda fillante ra, wey ga Mamre goyboro, Kanaan laamu ra, wey Ibirahiima ye saabu hinne ganda Efron Hittite-ize ga, ka a zama kaburu soobay. Ino ir na Ibrahima nungoo nda a waati Saara; ino ir na Isaka nungoo nda a waati Rebeka; ino ir na Leya nungoo; gonda kaŋ ir na duu nda kuurey kaŋ goo ga cindi, Heti izey boŋ. Nda Yakuuba kay ka hantum ka yaamar a ize, nda ka a tondi beeri ka ben goro ga, a kay ka koy, nda a tonton a jama ga.

50

Nda Yusufu ka dii a baba kaŋ fuwo ga, a yaawo a ga, nda a suubu a ga. Nda Yusufu ka yaamar ne a yey boŋ-koy-ize se ka a baaba laasaabu; nda boŋ-koy-ize n ka Israila laasaabu. Nda i na a ga jiiri taaci affur; zama wane ne i ga jiirey kaŋ kaaŋyan hinka; nda Misra na a yaawo jiiri taaci bi. Waati kaŋ ɲaŋayandiyan zamanoo ben, Yusufu na boŋ Firawnaa jine-izey ga, a ga waani, nda ay ga duu saabu war boŋ, war ka waani ay ga Firawnaa tundu ra, war ka waani, ay baba na ay waažibi, a ga waani, kaburu kaŋ ay na kabu ay boŋ se Kanaana laabo ra, ayan ga ay dunbu; sohõ ay ga koy, ay ga ay baba dunbu, nda ay ga zaabi; nda Firawnaa na waani Yusufu se, koy, dunbu nga baba, sanda a na nga waažibi. Nda Yusufu koy ka a baaba kaabu; nda Fir'awna yey kul, nda a wey borey beeri, nda Misra laabo borey beeri kul, nda Yusufu wey kul, nda a boreyze, nda a baaba wey kul, nda a dendey kul koy nda a; nda i na albaasu nda naamey te Goshen laabo ra. Nda i koy nuŋgoo kaŋ nda a nda gaarey-ize nda haabu-ize, nda zumandi din koy bere waati. Nda i kaa, i koy Atad taasu taasuyan ga, woo kaŋ ga Zurden hawsa ra; nda i yaawo a se yaawo beeri nda ganji kayna; nda a tee yaawo a baba se jirbi wiye. Nda Kanaan laabo zumey na guna kaŋ Atad goro ra, nda i na fo, kaŋ woo ti Misira izey se kaŋ beeri. Woo se ra, a na huŋa maa Misira kaŋ, kaŋ ga cindi Urdun hinka ra. Nda a ize n alhaaloo no wey. Nda izey-boŋ din ka a zaa Kana'an labu do, nda ka a kuru beeri folloŋ ra, woo Ibrahima na saabu beeri kaŋ a na haya kaburu se Efron Hitti ga, Mamre yalaa. Nda Yusufu koy Misra ga, a boŋ nda a boreyaŋ, nda borey kaŋ tun nda iye ka a baaba kaabu. Yusuf borey kaŋ guna nda, idi baaba kaŋ mana, i ga fo, Yusuf ši ir ga haŋkali koy, nda a ga baa

ir ga fondo kul alhaaley kul kaŋ ir cebe a se. Nda kaŋ i kaa Yusufu ga, i fo, ni baba na waani te ka a muu se, a ga fo, alhali woo fo Yusufu se: yaafu iri boŋ-izey nda iri zunubey, zama laabo fillantey i n'a tee ni se; nda sohõ šii boŋ-izey yaafu Irikoy barey-izey kaŋ ti ni baba ga Irikoy; nda Yusufu ɲaŋ kaŋ i ga hãa nda a ga. Nda kaŋ nd'i kaa ne ga, i ne fo, Iri ti ne n baayaŋ. Nda Yusufu fo iri se: Mana hima, zama ay ga Irikoy go. Alhey war ka laabo tee ay ga nga hantumyaŋ ra, amma Irikoy no laabo tee ay ga nga hantumyaŋ boŋ ra, wala ka tee sanda hõ ne, nda ka jama beerey ka ɲaŋ. Nda a fo iri se, war ma ɲaŋandi; ay ga war jinde, nda war goyey; nda a ɲaŋ iri, nda a fo iri bine ra. Nda Yusufu ka zaama Misira ra, a boŋ nda a boreyaŋ, nda a baaba soobay kul; nda Yusufu ka hima jiiri taaci te woy. Nda Yusufu ga Efrayimu izey, hala bande hinzubante foo; nda Makir, Manase izize, izey ba haya Yusufu gunguno ga. Nda Yusufu fo a boroyaŋ se, ka ne, ay ga kuu; amma Irikoy ga hin war guna, nda a ga war zumandi ka hun laabo woo ra ka koy laabo kaŋ Irikoy fo alkawali ir baabayaŋ se, Ibrahiima, Ishaaku, nda Yaakuba. Nda Yusufu na Israyila izey kaŋ waažibiyaŋ, ka ne: Woo zamanoo kaŋ Irikoy ga war guna, war ga ay kaaŋey ne war ga neeši. Nda Yusufu ka fatta jiiri kande nda way, nda i na a dunbu, nda i na a tun kaabur ra Misra ra.

Fatta

1

Wey kaŋ Israayel ize maa, kaŋ koy Misra ra nda Yaakuba, i baba, zama foo, boro kul nda a gaa kul koy. Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isakar, Zabulon, Benjamen, Dan, nda Naftali, Gad, nda Aser. Yusufu nda a ga Misra ra; nda boro kul boŋ Yakubu ga, duuru nda bi-woy nda taaci. Joseph ga kuu, nda a borey kul, nda alkawal woo kul. Wey nda Israyila ize bi boori, bi bora, bi zama cimi, nda bi hari baani baani, labu nda bi bora ize. Albaasu fooyaŋ wane kaŋ si bay Yusufu na taaši Misra ga. A goy nda izen lasal se: A dii, Israayila ize yey boŋ wala ka bor, nda a ga ɲaŋ ka tonton ir ga. Kaa alhali, nga ir ga hima-hima-boŋ i ra, wala ir ga bora, nda waati kaŋ yaawu ga koy ir se, i ga tonton nda ir jiibikey kul, nda ir ga yaawu hima ir ga, i ga fatta duniya ra. Nda a tun boro-goykey kaŋ i se goy-ize ra, wala ka i hãa i se goy-ize ra. Nda i goy gandey kaŋ ga hima Firawnaa se, Pithom nda Rameses nda On, kaŋ ti Heliopolis ganda. Kaŋ nda i goo ka iri zaabu, wala iri ka tonton ka tonton, nda iri ka ɲaŋ ka tonton ka tonton, nda Misra izey ka iri ɲaŋ ka Israayila izey. Nda Misra

izey ra Israyila ize tarey kaŋ se ni goy. Nda i ga iri din kaŋ ka taarey ka koy alhali goyey ra, goyey kaŋ ga cindi, bongoo nda birkey hawyan ra, nda goyo kul kaŋ ga koy beeri ra, goyo kul kaŋ i ga iri baŋ nda taaci. Nda Misra borey-beeri fo ka Ibru izey se, izey foo hinza Sefora, nda hinza jina-nte hinza Puwa. Nda a fo, waati kaŋ war ga Ibru izey guna, nda i ga hima ka di, nga wala a ga hima, war ga a kay; nga wala a ga way din, war ga a jiši. Amma ay jine-izey ga Irikoy ɲaŋ, nda si bay kaŋ Misra maarey n'i yaamar sanda, nda ay ga haya-werey zaayan. Misoo Egypte ra woo hima jine-izey, nda a fo ey se: Se wala hin ga bay war ka tee hayey woo, nda war ga hima laabo-izey? Alhali kaŋ ɲaŋ boŋ kaŋ Fir’awna se: Ibrayaŋ hiino yaŋ si kaŋ Misra hiino yaŋ sanda, zama alhali kaŋ ɲaŋ mana hima ka ben se, a ga ɲaŋ. Irikoy Alla na hima tee mayey se, laabo na bora, nda ka tee kaŋ waati. Amma wala ɲaŋayzey bi Irikoy ga siŋa, i n'i boŋ se hankurey tee. Pharaoh nda commanded kul boŋ tarey izey ka waane: kul wooŋaŋ kaŋ Ibrayaŋ boŋey ga hima, maa hin a harey ra, nda kul wooŋiŋ, maa gaabu a.

2

Wala nda boro foo ka hun Lewi laabo ra, wala nda a na Lewi laabo jiiney foo zaa. Nda a tun ga kaŋ, nda a yaabu alboro. Sanda iza a guna ka a ti koyne, iza a duuru a hantse agu. Zama kaŋ ba ši hin ka a tugu hala sohõ, a nda na goy foo se, nda a ka a kuru goudron nda pitch ga, nda a ka ɲaŋ ize a se, nda a ka a turu haabu ra kulu haŋ boŋ ra. Nda a tarey ga a kalandi kaŋ, ka

tonton, ka bay wane haya kaŋ ga koy kaa a se. Firawnaa weyboro na dii ka hunkuna haarey ra, nda a koyize yarey na goy haarey ganda. A na guna kaŋa kulu ra, a na kaasu koyzaa foo, nda a na kaŋa zaa. A feeri nda a guna boro kaayna kaŋ ga yaawo seeri ra; nda Fir'awna wey te a zaabandi, nda a fo, woo ga hun Ibrayaab izey ra. Nda a kanbe fo Fir'awna jina se, war ga baa ni ma woo hinne foo wey kaŋ ga nondi Ibrayizey ra, nda a ga nondi boro hinnizo ne war se? Firkantiyaŋ din fo, Koy; boro boŋ din koy te a ye boro bine din nda. Firkantiyaŋ yiize ne a se nda a fo, Hãa ne boro beeri woo, nda hãa ne a ɲaŋ, amma ay ga too war ma. Amma weyboro din na boro beeri din ɲaŋ, nda a na a ɲaŋ. Alhali din ka beeri nda ka tonton, a na a zaa Fir'awna woyize do, nda a koy woyize ize. A na a maa Musa too, ka ne: Ni na a zaa haŋ ra. A zo in zamanay booboyaŋ wey ra, Musa ka beeri, a fatta ka koy nga borey-ize ga, Israila izey. A ka guna nga goy, a gaa Misra neera foo ka too ka daabu Ibraniyaŋ foo, nga borey-ize ra foo, Israila izey ra. Nga a kala dii nda cebe alhaalin ne nda cebe alhaalin ne, a si ga dii fooyaŋ, nda a kala buu Misira boŋ din, a kala tugu a faaba kaŋ ra. A ka fatta nda a koy hantumaa hinza, a ga guna jina hinka Ibrayiima-ize ga hantaray; nda a ga fo wane kaŋ ga hantari fondo se, wane se i ga duu i boŋ-ize? Amma a fo, wane na n tee ay goykey nda jujkey ir ga? Mana ni ga baa ka ne wu, sanda ni wu Misra borey bi jina? Musa na taabu koy, nda a fo, anda wane hinne, wane kaŋ hinne ga koy cebe. Firkawnoo na hima kaŋ woo, nda a ga ceeci ka Muusaa kay Muusa na koy Fir'awna wane ga nda a na zaama Madiyaŋ labu ra; a na kaa Madiyaŋ labu ra nda a na zaa kuurey boŋ ga. Madiam limaam se ize irge ga, kaŋ ga koy Iyotor baaba ize ga

hayey ra, ize ga kaa harey ra, hala kaŋ ize ga toorey fay, kaa harey ra Iyotor baaba ize ga hayey ra. Iri kaa koy nda alhaalin kaŋ goy albeeri, i na boŋ kaŋ i kaa. Amma Musa na taashi, a na i hansa, a na haŋ kaŋ se i se, nda a na hari i ra albeeri. Iri kaa koy Raguel ga, boŋ-ize, amma a fo iri se: Mana kaŋ war hansa ka koy hõ? Iri nda fo, Misra boŋ woo n'iri fatta allaafa kaŋ ga ɲaŋandi beeri ra, nda a ka hari kaa ir se, nda a ka ir beeri yoŋu. A nda fo a ize-ize ra: Anto ga cindi? Nda wane nga war sii boŋ-ize ne? Woo a nda alhali, afo ka di takarda. Musa na zaama ne boŋ din hima, nda ne boŋ din hima na a ize Sipora se Musa se, woy se. Woo ra kaŋ nda, woo ra ize too, nda a ma ize hinza too. Musa nda hinza ize ma Gersam, nda a fo: Zama ay ga bara alheri labu ra. Nda bande hanteyo booboyaŋ wey, Misra borey maawo ka fow, nda Israayel izey ka ɲaŋandi goy-izey ra, nda ka ɲaŋ, nda ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ ka koy Irikoy do goy-izey ra. Amma Irikoy na ji ey ga ɲaŋandi, amma Irikoy na tonton a ga allaɣaŋa kaŋ a tee nda Ibrahiima, nda Ishaaka, nda Yaakuba. Irikoy n'guna Israyila izey, nda a bangandi se boŋ.

3

Nda Musa goro ka a ga alhaali diji Yetro wey ga a baaba-wey, wey ga Madian alkali, nda a dii alhaali diji bine ra, nda a koy too ra Horeb. Irkoy Goolo cebe ga bangandi a se alwat ra, hari ra kaŋ ga yow gur-gur ra. Nda a guna kaŋ gur-gur ga hari, amma gur-gur ši kay. Musa ya kaŋ, kala a ben, Ay ga hin ka dii yantaa boŋ woo, zama kala ɲaŋgay si too. Sanda Yerkoy no guna kaŋ a

ga koy hima, Yerkoy waamandi ɲaŋ ga hun ka hun, a ga fo: Musa, Musa. Nda a fo: Wane ti? Amma a fo, mana hinka ne; ka nga taara kaa nga tunandi ne ga, zama ne taarey woo ne. Wane kaŋ n ga hima, ɲaŋa woo ti ɲaŋa sanni. Nda a fo: Ay ga Irikoy ne baba-n-war ga, Irikoy Ibrahim, nda Irikoy Isaka, nda Irikoy Yakuba. Amma Musa koy bine taara-n-war ga, zama a ga siri ka dii goyyan Irikoy ga. Yergoy fo ka Musa se, ay guna ay na ay jama kaŋ Misra ra ɲaŋkayyan guna, nda iza yaamaryan ay mana iza kaŋ goy-ɲaŋkaw ra, zama ay bay iza ɲaŋkayyan, nda ay zumandi ka iza fatta Misra jama ga ra, nda ka iza fatta labu woo ra, nda ka iza koy labu hima nda beeray ga, labu kaŋ ga yoora neema nda turu, Kanan jama nungu ga, nda Hitti jama, nda Amori jama, nda Perizi jama, nda Girgaši jama, nda Hivi jama, nda Jebusi jama. Nda sohõ, ne, Israyila izey ɲaŋandi kaa koy ne ga; nda ni guna ɲaŋandi kaŋ Misra laabo goo ka ɲaŋandi wey. Nda sohõ ne, ay ga hin war Fir’awna, Misra borey, se, nda war ga fatta ay jama, Israila izey, Misra labu ra. Amma Musa fo Irikoy se: Wane ti ay, kaŋ ay ga koy Firawnaa Misra borey ga, nda kaŋ ay ga Israayla izey zumandi Misra laabo ra? Irkoy Windi no Musa se kaŋ: Ay ga cindi nda ni, nda woo ga cindi alama kaŋ ay ti ne ay ga ni sanandi, waati kaŋ ni ga ay jama yaabu Misra ra, nda war ga Windi baaci addu woo ga. Nda Musa fo Irikoy se, dii ay na koy Israila izey ga, nda ay na fo iri se, ir baabey Irikoy na ay sanba ir ga; iri na ay hãa, mana ma ize? Wane kaŋ ay ga tee iri se? Nda Irikoy Alla no kaŋ Moses se, a ga yaafo: Ay ti Woo Kaŋ Ga Cindi. Nda a no kaŋ: Alhaalin war ga yaafo Israila izey se, Woo Kaŋ Ga Cindi no ay sanba war ga. Nda Irikoy Ala fo taare ka Musa se, wane hinne war ma fo Israyila

izey se, Yerkoy Irikoy Ala ir baabey ga, Irikoy Ala Ibrahima ga, nda Irikoy Ala Isaka ga, nda Irikoy Ala Yakuba ga, a na ay sanbu war se; wane ay maaŋo ti, maaŋo barantantey se, nda haŋkantey barantey barantey se. Kala ni kaa, wala Israyiila izey boŋ-beriberi, nda ni ga šeena se, Yerkoy Irikoy ir baaba-ize tana, Irikoy Ibrahiima tana, nda Irikoy Isaka tana, nda Irikoy Yakuba tana, a ga ne ay se, ay guna ay na war too ay ga, nda haya kul kaŋ war se ay se Misra ra. Nda a fo: Ay ga hin war ey dii Misira-ize kaŋ ra, ka war ey koy Kanana-ize, Heti-ize, Amori-ize, Perizi-ize, Girgasi-ize, Hivi-ize nda Jebusi-ize hantum ga, hantum kaŋ ga huru neema nda turu ga. Nda i ga hin no šintin, nda ni ga huru, nda Israyila borey beeri, Misra borey Fir'awna do, nda ni ga fo a se Ibraniyaŋ Irji na ir waamandi, ir ga koy sanda hari hinza hantum ka faw, ka ir ma saara ir Irji se. Ni sanda ay bay ka hin war ka ni goy Farawna boŋ Misra ka war ka hin koy, nda si ka war ka koy alaa nda ganji kaŋ ga hari. Nda ay ga ay xanbo tonton, ay ga Misra izey daabu nda ay alaajibi kul wey ay ga tee iri ganda ra; nda wey koyney banda, a ga war yenandi. Nda ay ga baa alheri jama woo se Misirankoy ga. Waati kaŋ ši ay ka koy, ay si koy koyne. Amma woyze ga hãa a jere nda a ga zabu nda, haya alboro, nda zaabu, nda gundey; nda ay ga šii ey war ize boŋ nda war ize wayze boŋ, nda ay ga Misirankoy fay.

4

Muusa ya zaabi amma a fo, aga si ba goy ma hala si ba hãa ne boŋ se, iza fo ga zama Irikoy si bangay war ga, woo ne iza fo se

iza ga? Amma Gooru no kaŋ se: Wane woo ti kaŋ ga n'a jine ra? A ga taarey: Ganda. Nda a fo, honga woo bine ga, nda a honga woo bine ga, nda woo koy maciji, nda Musa firka woo ga. Amma Yerna no kaŋ Musa se, ka hinne dam, nda ka kurkuru zuu dam, Musa na hinne dam nda a na kurkuru zuu dam, nda a koy too goy a hinne ra. Wala i ga baa ne nga kaŋ Irji, i baabawey ra Irji, Ibrahima ra Irji nda Isaka ra Irji nda Yakuba ra Irji, ka bangay ne. Goykoy yakan ne a se taare, Hinka ay albarka ay ganda ay boŋ ganda ay ra, nda a hinka ay albarka ay ganda ay boŋ ganda ay ra, nda a bisa ay albarka ay ganda ay boŋ ganda ay ra, nda ay albarka ay zama kaŋ hima. Nda a fo koyne, Hinka ay jine ay margabu ra, nda a hinka jine a margabu ra, nda a hinka a ka a margabu ra, nda koyne a zama a yenandi kaŋ a hargay yenandi. Amma nga si bay ka guna, kala si a honga alaamaŋnaŋ filla taa bayroo, i ga guna ka bay alaamaŋnaŋ hinza taa bayroo. Nda wala si iri guna ne alaamaaji hinza wey se, nda si iri kalimayyaŋ hundu, wa ka haŋ too koyo harey ra, nda wa ka a zuu kaŋ kaaŋ ga, nda haŋ kaŋ wala wa too harey ra ga koy yiiji kaŋ kaaŋ ga. Kaŋ nda Musa fo Borey se, ay ga waažibi, Borey, ay si hin ka tonton bi jina ni bi jirbi hinkante ni bi hinza hinkante, kala ni ka bisa kaŋ n fatta ka hãa n baŋ-izey se, ay ti laasaw-šenni nda hãa-kaaŋay. Amma Yerkoy Ciine kaŋ no Musa se, wane kaŋ nda batu ŋaŋ boro se? Nda wane kaŋ ti haya-kaŋ-goy nda haya-fay, dii-kaŋ nda dii-bine? Mana ni si Irikoy? Nda sohõ ka taa, ay ga ka baa war no, nda ay ga ka war cebe war se war ga hima ka fooyan. Nda Musa fo, ay ga waažin, Yirma, subu wane fooyaŋ wane nga ka sanandi. Nda Cirey ga fushi nda zafan kala Musa ga, a fo, mana ne Haruna borey din Lewi wey? Ay bay kaŋ a ga

hãa ne nga; nda dii, a ga fatta ka too nga goro, nda a nga guna waati, a ga bini a yenni ra. Nda ni ga hãa ne se, nda ni ga bay ay šenni-ize kaŋ ay batu ne se, nda ay ga feeri ni batu nda a batu, nda ay ga cebe war alhaaloo kaŋ war ga tee. Nda alhali nga kaŋ fo jaamay se izey ra, nda alhali nga kaŋ zama ay batu, amma ay nga kaŋ zama alhali se izey ra Irikoy do. Nda ni ga zaa goy woo kaŋ ka koy marga ni bara ra, woo kaŋ nda woo ni ga taabiyan bin. Musa na koy, nda a na kaa a boŋ-ize Yetro ga, nda a fo, ay ga koy nda ay ga kaa ay boroyaŋ kaŋ Misra ra ga, nda ay ga dii ka alhaaloo se ba din, nda Yetro na fo Musa se, koy ka saabari, nda jirbi booboyaŋ wey bande, Misra borey-ize na muru. Yaamar fo ka Musa se Madiyaŋ ra: Ka taa, ka koy Misira ga, zama borey kul kaŋ ga ceeci war lasal, i mey. Muusa na a waati zaa nda a hinne nda ay ize, a ay doondi hayey boŋ ga, nda a koy Misra; Muusa na goy kaŋ Irikoy na ngu se a ga zaa a nungu ra. Boŋ nda Yirma ga Musa se, ni kaa taa nda ni kaa willi Misra ra, dii alaamaaji kul kaŋ ay n'a too ni borkaw ra, ni ga hin i tee Firawnaa gaa, amma ay ga a hungu kaŋ, nda a si jama too. Amma ni ga tee Farawna, wey kaŋ Goijje ga tee: Israila ti ay jina filla. Ay ga hin war se, ka ay jama naagu, ka a hin ay bayrandi. Amma nda war si baa ka a naagu, dii sanda, ay ga war jina hinza jina kayna too. A tun ka hima ɲaŋa ra, ka hima saabukaw ra, Iyrkoy Boŋ izge na a goro, nda a ga ceeci ka a kay. Nda Sefora na haya too zaa, a na a ize ɲaŋ sunnay koy. Nda a na zin a kaŋey ga. Nda a na fo, ay ize ɲaŋ sunnay wina na hima. Nda a koy a ga, zama a fo, ay izo kaakaw alheri din yaamar. Alhamaɗu no kaŋ Haruna se: Koy ka Muusa guna alwahidi ra. Haruna na koy, nda a na Muusa guna Allaahu addu ga, nda i na taaru fatta. Nda Musa na bayrandi Haruna

Goykoy kulu kaŋ a na sanba, nda kulu haya kaŋ a na yaamar ne. Musa nda Haruna koy, nda i Israayla izey boŋyaŋ tonton. Nda Harun fo kulu hantumey kulu wey, wey Irikoy fo Musa se, nda a tee alaamatey jama ganda. Nda jama no guna nda no fiya, zama Irikoy no duu Israila ize, nda zama a no dii ey boŋ-haya, nda jama no dubu nda no baaci.

5

Nda kala wey boŋ, Musa nda Haruna koy Fir’awna ga, nda i ga fo a se, wey ra Israila Yerkoy Iza ga fo, n'jama bisa, ka i ma hari te n'se gunguna beeri ra. Nda Firawnaa fo, wane ti kaŋ ay ga mana a hawsa ji, hala ay ka Israyiila izey koy tee? Ay si bay Yirma, nda ay si koy ka Israayla kaa. Nda i ga fooyan a se, Ibrayabu-ize Irki na ir waamandi; ir ga koy sanda itaaci hinkante gonda, ka ir ga binde Yerkoy ir-ize Irki se, ka kala fo hantum wala hantum-koy si ir guna. Nda Misra boŋ-ize din se boro-ize se: Manti ga Muusa nda Aarun ka jama-ize zumandi ka bine i goy-ize ga? Kala iri kul war ɲaŋ ka koy war goyey ga. Nda Firawnaa fo, dii sohõ jama n'ga bora, iri kaa ti hima i ka goy-izey ra. Fir’awna ya yaamar goykoyaŋ goykey jama ga nda šiiraw izey ga, ka waane: ši ma koy ka tunkusu noo jama se biriiji teeyan koyra kaŋ, sanda bi nda jirbi. Amma i boŋ ma koy ka tunkusu zumandi i boŋ se. Nda a taarey kaŋ biriiji-woyyan kaŋ ey boŋ ga tee, hari jine kul, war ga hima ey ga; war ši kaa hinka fooyaŋ; zama ey ga goro. Woo se ey ga huuhu, ka yaayi: ir ma koy nda ir ma yaabu ir Irkoy se. A ka goy-izey boŋ adduŋaari

goykaw ra nda a ka ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ, nda a si ɲaŋ-ɲaŋ kala-kala fooyaŋ ra. Goy-izey nda boŋ-koyey ga ey zaari nda ga kaŋ se borey ga, ga kaŋ: Ne kaney Farawon ga kaŋ, ši waani war ma guna taaga. Alhaalin war ni boŋ ka kuru kuuru zumandi war boŋ se, nda kala foo war ga hima, zama kala haya si kaa ka hun war goy kaŋ ra. Nda jama yaawey n ka bande Misra jamaa kul ra ka too karaw zumandi ka koy alkaši. Alhaaloo din goy-goykaw ra ka hanga ey, ka fo: Kammala goyey kaŋ ga hima ka tee alhaaloo kul, sanda nda waati kaŋ ga kuru ka noo war ga. Nda i na hantandi Israyiila laabo boŋyaŋ-wallafu kaŋ Firawnaa juwalkaw n'i zabu, nda i ga fooyan: Wane hinne war mana war goy-goyyan timme biriiji-kaayandiyan ga sanda bi nda jirbi han, nda hõ? Nga koy nda Israila izey boŋ-izakey na huru ka Fir’awna se ka fonda ka, Wane se war ga tee wane boŋ-izakey se? Kaaŋa si ɲaŋandi ni baŋ-izey ga, nda i ga ɲaŋ ir se ka ir tub koy, nda dii, ni baŋ-izey koy na beerey, wala ni ga ɲaŋ ka ni jama ga koy. Nda a fo i se, war ga yaafu, war ti yaafante, woo se war ga fo, Ir ma koy, ir ma soro ir Irikoy se. Sohõ, kala war n koy, war ga goy, zama kaŋ mana hin war se, nda war ga hima ka brick-ize cindi kaŋ too. Alhamdulillah, Israyila laabo boŋ-izey-ɲaŋ-koyey ga dii nga boŋ kaŋ ra alhaaloo ra, ka fo: Aw si taaburey-wane-koy zaari kaŋ ga hima han foo ra. Iri na Musa nda Haruna hima, iri ga kaa ka iri hima, waati kaŋ iri ga fatta Fir’awna ga, nda iri fo iri se, Irikoy ma war guna nda ma war hukum, zama war na ir taarey ɲaŋ a bande Fir’awna ɲaŋ nda a bande a baayize ɲaŋ, ka takooba di a nungu ra, ka ir tuusu. Muusa koy willi Yerkoy ga nda a fo, ay ga waani, Yerkoy, se hin ka jama woo bine? Nda wane kaŋ war na ay sanba? Nda daga wala ni koy ka taa

Fir’awna ga ka hãa ne boŋ šii ga, a kuna jama woo, nda ni mana tuuri ne jamaa ba.

6

Nda Yirma fo ka Musa se, sohõ ni ga dii wey ma tee ka Fir’awna se; zama ka jine kokorantaa ra, a ga iri kaa, nda ka jine beeriyan ra, a ga iri kaa ka hun a laabo ra. Alhali Irji na kaŋ ka Muusa se, nda a ga ɲaŋ ka a se: Ay ne Alhali Boŋ. Nda ay bangandi Iburahiima nda Isaka nda Yakuba ga, Irikoy wey din boro, nda ay maa Maabora, ay si bangandi iri ga. Nda ay ka ay ga allaɣaɗa saabu no boŋ se, ka hantum se boŋ Kanaaniyaŋ labu, labu kaŋ ra boŋ ka zaama ra, kaŋ ra nda boŋ ka zaama ga ra. Nda ay ga jinji Israayla izey ŋa kaŋ Misra jamaa goo n'i baŋ, nda ay ga tonton war allawaali kaŋ ay n'war tee. Taa, ay fo Israyila izey se, ay ne fo, ay ti Yirma; nda ay ga war yaabu Misira boŋ goy ra, nda ay ga war huru goy ra, nda ay ga war fatta nda hanga beeri nda hukunci beeri; nda ay ga war zaa ay boŋ jama, nda ay ga zama war Irikoy; nda war ga bay kaŋ ay ti Yirma Irikoy war boŋ, kaŋ ay yaabu war Misira boŋ goy ra. Nda ay ga hin war ka war šintin kaŋ ay ga ay ɲaŋo tonton ka hima a Iburahiima, nda Isiyaaka, nda Yaakuba, nda ay ga hima war a ka tee war gaa, ay Yerkoy. Musa fo wane Israayla izey se, amma i si Musa šii alhaalin kaŋ zama ra nda goy teejantey ra. Aljana Yerkoy na kaŋ ga Musa se, a ga fo, koy, hãa Firawnaa Misra borey izey se, hala a ma Israyila yoŋ koy ka hun a laabo ra. Musa fo nda Yirma goro, a ga yaafo: ay guna, Israyila izey si ay ji haŋa, nda Firawnay ma ay ji haŋa

fondo? Amma ni si hin-kwaara. Yerna n'a fo ga Musa nda Haruna, nda a n'i yaamar ga Fir’awna Misra borey, hala ka a kaa Israyila izey bi Misra labu ra. Nda wey ti boŋ-izey ganda-ize baba-ize ra, Ruben a ize, Israila hinza jina: Enok, nda Fallu, Asron, nda Karmi, wey ti Ruben zumandi. Nda Simeon ize ti: Jemuel, nda Jamin, nda Ehud, nda Jachin, nda Zohar, nda Saul woo ka hun Kanaan marga ra, wey ti Simeon ize dendey. Nda wey izey Lewi ize yayzey se boŋ-boŋ: Gersoon, Kaahat, nda Merari; nda Lewi jinahere jiiri hinza te tammaraw nda ije. Nda wey Gershon ize, Libni nda Shimei; iza baba somo. Kaath izey ti Amram, Issaar, Hebron nda Uzziel, nda Kaath taagandiri hirey ti zangu hinka way hirey. Nda Merari izey: Maali nda Mushi. Wey boŋ-ize kaŋ Leevi baaba-izaŋ, iri boŋ zama-izaŋ ga. Nda Amram na kaŋ Jochebed, wey ga koy a baba hinne ize, a boŋ se hinza. A na yendi nga Aaron nda Moses, nda Miriam wey ga koy hinzey. Amram gurmaa jiiri zaari nda hinka nda hinza. Nda Izhar yiize, Korah, nda Naphek, nda Zechri. Nda Uzziel izey, Mishael, nda Elizaphan, nda Segrei. Harun ya kaŋ Elisabeti, Aminadab jiiŋa, Naason bine, ka ti a hinza, nda a ya yooba a se Nadab, Abiud, Eleazar nda Itamar. Kore ize: Asir, nda Elkanah, nda Abiasar, wey ti Kore tarey. Nda Eleazar wey ka tun Aaron yew na hinka Phutiel izey ra foo se ka tee a boŋ, nda a na yendi a se Phinehas. Wey ti kala-kala-izey ra goy Leevi yew se, alhaalin ka bine i zama-zama. Wono ne Harun nda Musa, wey Irikoy n'i se ka i fatta Israila yey bine Misra labu nda i gaa. Wey ti nda kaŋ ga hãa Fir’awna, Misra borey, se, nda i na Israila izey koy Misra labu ra, Haruna nda Musa boŋ, jina kaŋ ra Goijje ŋa hãa Musa se Misra labu ra. Amma Goolo kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: Ay ga Goolo, fo

Firawnaa, Misra borey ize, kulu kaŋ ay ga yaafo war se. Nda Musa fo Goolo ga, dii ay si ɲaŋandi kaŋ, wala Fir’awna ma ay mana?

7

Nda Yerna fo ka Musa se, ka ɲaŋandi: Dii, ay n'a too war ka may Fir’awna Alatala, nda Haruna war ɲaŋkoy ga koy war annabi. Ni nda ni ga hãa ne kulu wey ay ga ne yaamar, Harun ne boryo nda ga hãa ne Fir’awna, hala a ga koy Israyila izey ka hun a labu ra. Amma ni ga Farawna bine taarey, nda ni ga ni alaamayyaŋ nda ni feerantey boobandi Misra labu ra. Nda Firawnaa si ay jin kaŋ, nda ay ga ay hinkaa dam Misra ga, nda ay ga ay jama Israila izey kaa Misra laabo ra nda ay hinkaa nda hukum beeri. Nda Misiraawiyan kul ga bay kaŋ ni Gooru ne, ni ga ni hanga binde Misira ga, nda ni ga Israyiila izey zaa Misira gonda ra. Muusa nda Haaruuna, i ga tee Gooru ma alhukum noo se i se, wala nda i ga tee. Musa nda a ga hin jiiri tamanin, nda Haruna kaŋ ga hin a ize a ga hin jiiri tamanin-ahinza, waati kaŋ i fo ka Fir’awna se. Nda Yerna fo Musa nda Haruna se, ka fo, nda amma Fir’awna ka hãa war se, ka fo, war ma alhaamaara wala al’ajiiba ir iri, nda war ga fo Haruna war ɲaŋo se, a ma gora kaŋ, nda a ma a zuu bii ga Fir’awna ganda, nda a borey koyey ganda, nda a ga zama maciji. Musa nda Haruna koy Fir’awna goo nda a boŋyaŋ-izey goo, i tee wane sanda Goykoy ma yaamar i se, Haruna jisi a gora Fir’awna goo nda a boŋyaŋ-izey goo, a koy maasaw. Farawon na caw kaŋ Misira soofistiizey nda sihiribaayzey, nda Misira

boŋyaŋzey kul na tee nda i sihiri takaa sanda woo. Nda i ka honga kala ɲaŋa nga taasu, nda taasu wey koy zama albaasu, nda Haruuna taasu na ɲaŋ albaasu wey. Nda Fir'awna bine a taarey, nda a si honga ey se, sanda Yirma na ey se boŋ. Boŋ Goykoy no kaŋ ka Musa se, Firawnaa zanka ga kaŋ, ka ši jama taagandi. Koy ga Fir'awna subbaaci, dii a ga fatta ka kaa handi do, nda nga ga zaama ka haaŋaandi a ga handi boŋ ra, nda gongoo kaŋ na kaa marga ka zama maasuri, nga ga ɲaŋ nda nga ga alhaali. Nda ni ga hima ka a se, Yerna Irikoy Ibraniyaŋ ton na ay sanba ka a se, ka ne, sanba ay jama, ka ay ga hin ka a se alhukum hari hawza ra, nda dii ni ši honga har sohõ. Wey-ize Yerkoy Boŋ ga fay: nda wey-o ni ga bay ka Yerkoy ti ay ne Yerkoy. Dii, ay ga too nda gunguru kaŋ ga too ay nungu ra, ay ga too hãa kaŋ ga too haru ra, nda a ga bere ka koy ŋeeri. Nda alhamdu kaŋ ga gaa haŋ ra din ka koy, nda haŋ din ka wey, nda Misira din si hin ka baŋ ka ɲaŋ haŋ din ka gaa haŋ din ka. Yergoy kaŋ Muusa se: Wane Harun, ay boryo se, hinka ay ganda ay kubey ra, nda ay kubey yaakar Misra hantey ga, nda i kwarey ga, nda i kanalley ga, nda i marsey ga, nda i hantey kul boŋ-boŋ ga, nda a ga zama yibi. Nda a kala Misra laabo ra yibi, turey ra nda tarey ra. Musa nda Harun ka tee wane sanda, Yerkoy Irji kaŋ yaamar se iri. Musa ka a ganda tonton noo ka a dam haabu kaŋ goo hari ra Firawnun gaa nda a borey gaa, nda a ka haabu kul kaŋ goo hari ra bere wii. Nda albaasawey kaŋ ga cindi hawey ra i muu, nda hawey woy, nda Misra borey ši hin ka haŋ haw ka hun harey hawey ra, nda yeeji ga cindi Misra laabo kul ra. Ey tee takaa nda, nda Misra ra booboyaŋ ey tee takaa nda borey ra jaadukarey nda ey booboyaŋ, nda Fir'awna bine ka taabu, nda a

si ey šii, sanda Yerkoy ne ka foy. Faarawon na kuru nda a hinka a goro hinne, amma a si a hankuri tee wala hantum woo ga. Misira kul-ey kaabu koy-o ganda, wala ka hari ka hima, amma si hin ka nga ka hima hari koy-o ra. Nda jiiri ɲaani kul timmandi Yirma ma hantoo kaa kaŋ. Boŋ-izey kaŋ Musa se, huru Firawnaa do, nda ay ga kaŋ ay se: wey Boŋ-izey n'a fo, naagu ay jama, alhaalin k'ay se bayrandi. Amma ka ni mana waažin ka kaa tun, dii, ay ga buu ni ɲaŋyaŋ kul nda kwarey. Nda haŋa ga kuru kaŋ boŋ-boŋ, nda kaŋ boŋ-boŋ goo ga dii ka huru war hari-ize ra, nda ka huru war jinji-kurey ize ra, nda ka too war jinji-ize ga, nda ka too war barey-koyize hari-ize ga, nda war jama ize ga, nda ka too war fari-kaayan ize ra, nda ka too war tafarnay-ize ra. Nda nga boŋ, nda nga baŋ-izey boŋ, nda nga jama boŋ, kankanbey ga dii.

8

Boŋ-izey n'a fo Musa se, ka a fo Harun, ay ɲaŋo se, ka ay gaa-kaŋ tonton nda ay gaa-koy ka haw-ize, nda ka haw-kulu-ize, nda ka haw-beeri-ize, ka ka kunkuru-ize zaa. Nda Harun ka a gaa tonton kaŋ hari Misra hantumey ga, nda a na karey zaa, nda kara ga zaa, nda a na Misra labu kulu. Ey tee nda kala, nda boŋ-izey Misra ra ey boŋ-ize ra nda, nda ey kuru boŋ-kwarey kaŋ Misra labu ga. Nda Firawnaa woo Musa nda Haruuna, nda a fo: Wa ɲaali ay se Yerkoy ga, nda a ma kaŋ-kaŋey kaa ay ga nda ay jama ga, nda ay ga hima iri, nda iri ma hin Yerkoy se. Kaŋ amma Musa fo Farawon ga: Taaxa ne ga pote ma batu ne ga war hin

nga ga, nda nga boŋ barandikey ga, nda nga izey ga, ka halaki karey hin nga ga, nda nga izey ga, nda war ka hun ey yoŋey ra, amma ne baani hinkante ra ay goo. A ga fo, suba. A ga fo ka, sanda ni ga fo. Wala ni ma bay kaŋ boro fooyaŋ si, Yerkoy ne hinne. Nda kwarey ra kaa ni ga, nda ni yey ra, nda goyey ra, nda ni baŋarey ra, nda ni jama ra, amma haŋey ra ne ra too. Musa nda Haruna fatta Fir'awna ga, nda Musa ɲaŋandi Yirma se kaŋ ga koy nda ɲaŋkuru allawal kaŋ Fir'awna tee. Yirma ga tee kaŋ Musa fo, nda baaraŋ kulu mey hari ka hun ka binde, nda ka hun ka goy-goy, nda ka hun ka gaarey. Nda i n'i zumandi kaŋ-kaŋ, nda labu n'a ɲaŋ. Amma Firawnaa guna kaŋ alheri koy, a zanka ga kuru, nda a si honga idi se, sanda Irji n'a fo. Yaamar nda Yaamar ga Musa, yaamar Aaron, ka hanga ne da goy ne, nda ka daabu bii ne ga duniya, nda ga zama ɲaŋgari ne ra nda jama ne ra, nda dabba hankuri-affo ne ra, nda Misra laabo kul ne ra. Aaron na a gaa kaa-kuru, a na daabu too, a na dungu too kaŋ goy ra, nda ɲaŋ-ɲaŋey na zama addunan ra, nda biiŋey ra kul, nda dungu kul kaŋ goy ra, ɲaŋ-ɲaŋey na zama. Iza ti ra nda koy takaa, amma boŋ-kaŋ-ize koy takaa nda iza sihiri-ize iza se ka zumbu-ize bina, nda si hin ka tee. Zumbu-ize ra cindi ka adama-ize ra nda ka haya-affo-ize ra. Alhaali kulu ga foy Fir'awna: Irikoy yengu woo ti. Fir'awna zugu ga kuru, nda a si ne i se hãa, sanda Yerkoy ga foy. Boŋ-ize kaŋ Yirma na fala Musa se, ka tun subbaaci waati, ka hima Firawnaa ganda, ka dii, a ga fatta ka kaa haarey boŋ, ka nga fala a se, Yirma ga fala wey, ka nga ay jama bisa, ka nga ay baaci hari beeri ra. Alhaalin nda war si baa ka ay jama tun, dii ay ga tun haabu-karey ka aw ga, nda aw baayize ga, nda aw jama ga, nda aw goyze ga; nda Misra izey

goyze ga cebe ka too haabu-karey nda, nda dungu kaŋ no ra. Nda ay ga tee alaajibi zaari din ra, Goshen laabo boŋ, kaŋ ay jama ga caw a ga, kaŋ ɲaŋ-ɲaŋ ši tee yan, adiši war ma bay kaŋ ay ti Goono Irji kul laabo boŋ. Nda ay ga too firkandiyan alhaaloo nga ay jama ra nda nga war jama ra, amma suba woo ga koy nga dungu ra. Yaamar din Borey no hima, nda ɲaŋa-kaŋ booboyaŋ koy Fir’awna hariyaŋ ra, nda a baŋ-izeyaŋ hariyaŋ ra, nda Misra laabo kul ra, nda laabo din haŋa ɲaŋa-kaŋ booboyaŋ ga. Fir'awna ya waamandi Musa nda Haruna, ka caw ka: Koy nga ka alhilla nga Goykoy Irji hinne nga alhakiika kaŋ. Nda Musa fo, si hin ka tee wane, zama Misiraa-ize kaŋ ra kaa-ize, ir ga hima ka Yerkoy Irkoy ir-ɲaŋ se, amma nda ir na Misiraa-ize kaŋ ra kaa-ize hima i gaa ra, i ga ir haabu nda tarey. Ir ga koy ir hinza ayyew foo hawsa ra, nda ir ga binde ir Irji se, sanda Yerkoy n'a fo ir se. Nda Fir’awna te, ay ga hin war sanba, nda war ga hima war Irki se ganda ra; amma war si taa kayna; war ga wiri ay se Yirma do. Musa fo amma ni, nga ba koy nga boŋ se amma nga ga duwandi Irikoy se, amma ɲaŋ ga koy nga boŋ baŋ nda nga boŋ baayize kaŋ nda nga boŋ jama kaŋ suba. Fir’awna, mana tonton ka yaabu, ka mana sanba jama ka tee saajaw Yerkoy se. Musa na fatta Fir’awna ga, a d’a wiri ga Irikoy. Alhali din tee kaŋ Musa fo nda, nda a kala ɲaŋ-ɲaŋey Fir’awna ga, nda a boŋ-izey ga, nda a jama ga, nda ɲaŋ-ɲaŋ kul si taa. Nda Firawnaa na a bine kaŋ taabu nda waati woo koyra, nda a si baa ka jama goo koy.

9

Boŋ-izey na kaŋ Musa se, hyɔ Firawnaa do, nda a ga kaŋ nga se, Boŋ-izey Ibrayaŋ-izey boŋ Hawna ga kaŋ wane: Ay jama tuuri, alhaalin i ga hin ay bayrandi. Alhaalin nda ni ši baa ka ay jama yaaši, amma ni goo nda iza hala, dii, Goobayize bongu ga kaa ni hayey se wey goo beeri ra, farey ra nda hargey ra nda ɲaŋgey ra nda naamey ra nda feejey ra, alkawal bere filla. Nda ay ga tee ka alankaasa kaŋ waati kala nda, iza game Misira allaaji-ize nda Israila ize allaaji-ize game, kala si hima Israila ize kulu ra, ne kaŋ se. Nda Irikoy Alla na hanga kaŋ, ka yaafo: Suba-ize ra, Yerkoy Alla ga tee hima woo dungu ra. Nda Borey ka hima woo tee jirbi hiino, nda Misra ra allaaji kul ka kuu, amma Israyila izey ra allaaji ra, kala ši kuu. Gana Fir’awna na dii kaŋ Israyiila ize ra alheeji kul ra fooyaŋ si mana koy, Fir’awna zumoo na kuru, nda a si jama ŋa sanba. Yerna Goykoy no kaŋ Musa nda Harun se, a ga yan: Alhaalin war ma too war kanbey ra nda farga teeji, nda Musa ma a yaabu hawey ra Firawnaw ganda nda a borey ganda. Nda a ka koy bine, biibu ka koy Misra labu kul boŋ; nda a ga koy addunan boŋ, nda a ga koy albaasay taaci-fukoy boŋ, fuuyan, ɲaŋayan kaŋ ga fatta, addunan boŋ nda albaasay taaci-fukoy boŋ, Misra labu kul boŋ. Nda a ka tee kamiina soot Fir’awna goro, nda Musa ka a yaabu bine ra; nda a koy boŋ-boŋey, furuŋey kaŋ ga fatta, addunan'izey ra nda albaasarey ra. Nda boŋ-izey si hin ka taagandi Musa ganda sabbu ka fuukey, zama fuukey koy boŋ-izey ga, nda Misra laabo kul ra. Alhali na Fir’awna zumoo taaray, nda a si iri goy, sanda Alhali na yaamar. Yaamar Goyjinaa fo ka Musa se, ka tashi suba waati, nda ka taagandi Firawnaa goyyo, nda ka fo ka a se, Goyjinaa Irikoy Ibrayaawey ga fo wey, ka ay jama noo, amma ka

batuyan ay ma. Sohõ ne wala tun, ay ga koy ay ɲaŋandi kul ne ay ga hima war zugu, nda war goykey zugu, nda war jama zugu, afo war ma bay kaŋ ši nda boro woy kaŋ ga tee ay sanda ne dungu kul ra. Sohõ zama ne kaŋ ne ga koy ne ga too ne ga darbu ni, nda ne ga kasu ni jama, nda ni ga halaka ka hun duniya ra. Nda wala hinne ne war kaa hima, afo ka ay ga hin ay ɲaŋa war ra, nda afo ka ay maa hima ka yaamar dungu kul ra. Hala sohõ war ga tee ay jama ra ka ši kaa ir? Dii, ni ga hantum šendu wala din suba, hantum kaŋ ga bora kuuru kuuru, kaŋ alhaalin din si tee Misra ra abada, takaa zamanay kaŋ a ben ra hala suba din. Sohõ sanno, yaafu ka nga hayey boŋ, nda kala kaŋ ga nga se gundey ra; zama addunan kul nda hayey, kaŋ ga nga se gundey ra, addunan kul nda hayey, kaŋ ga duwandi gundey ra nda kaŋ ši huru kurey ra, amma kabbu ga kaw ey boŋ, ey ga muuru. Wala kaŋ ga Goykoy Diina šii koy fatta Firawnaa baayey ra, a na a hayey zumandi goyey ra. Wane kaŋ mana hanga ga baa Goumou Zarma ra, a yaamar nga hayey gonda ra. Ir Yerna Goobante fo Musa, Hinka ay bine ga yeru, nda haw ga koy kala Misra laabo ga, ga kala jama, nda alhaywaney, nda ga kala turu kaŋ ga laabo ga. Muusa na a gaa koy ga ariwasu ra, nda Yerkoy na haŋyaŋ nda kaakaw di, nda wuta na goy kaŋ bine ra, nda Yerkoy na kaakaw zabu kaŋ Misra laabo kul ra. Goy nda ga hin ka woo nd'a ka too woo ga flogo hin ra, woo nda ga hin ka bere fondo, wey nda kaŋ ga hin hinza si koy Misra ra, ka hun waati kaŋ ra laabo koy a ga se ɲaŋ. Koy-ize nda a hail a ra koy kulu Misra laabo ra, ka hun nda neera hala dabari, nda kulu alkaama wane a ga laabo ra a hail a ra koy, nda kulu tuuri wane a ga laabo-ize ra a hail a ra goy. Except kaŋ Gesem woo Israayel izey

goo ra, kankanbiirey ši koy. Fir’awna ya sanba ka waamandi Musa nda Haruna, nda ya fo i se: Ay ga hini sohõ taare. Yerkoy Baabo ga hima, amma ay nda ay jama, ir ga hima babu. Wane alhakiika ni Yirma ga, nda a kaa daŋ ka tee Allaa ga boŋ-boŋey nda kabakaba nda wuta, nda ay ga war war, nda war si tonton ka zabu. Muusaa ya caw ne kaŋ, Nda ay na fatta adduwa ra, ay ga ma ay nungu yaarey kaa Goykoy ga, nda moŋey ga kaa, nda kaŋyaŋ nda hawey si ga cindi hala sohõ, adiši war ma bay kaŋ dungu woo ti Goykoy tun. Nda ay nda ay boŋ-koy-izey, ay bay kaŋ war ši Yerkoy-boŋo sanni hala sohõ. Amma kaabu nda albasada n'ka haw, zama albasada na hima, nda kaabu na furu. Amma alkaama nda alhayni si hin, zama a ga kala korte. Muusa na fatta Fir’awna ga, a koy duwanoo ganda ra, nda a ga k'a nungu-ɲaŋey kaŋ Gooboo ga, nda haŋey na kaa, nda kaŋ-kaŋey nda hawey si na too ka zaa ɲaŋgaa ra. Fir'awna guna nda a ga kaŋ hima nda taasu nda hawey kala n'a kay, a tonton ka tunandi; nda a kay a bine zumandi, nda a borey-ize-ize ton zumandi. Nda Firawnun bine na kankandi, nda a si Israyiilan izey koy tee, sanda Cirey na kaŋ fo Musa se.

10

Yaamar Boŋo no kaŋ Musa se, ka kaŋ, koy Fir’awna do, zama ni na a bine nd'a baayaŋ boŋey bine kaŋ, hala alaamaayaŋ wey ka kaa ey boŋ; hala war ka šeena ka kaŋ war yiizey tundu do nd'war yiizey yiizey tundu do, takaa kaŋ ni na Misira laabo ra, nd'ay alaamaayaŋ kaŋ ni na tee ey ra; nd'war ga bay kaŋ ni ne

Yaamar Boŋo. Musa nda Haruna koy Fir’awna goro, nda i ga a se, Yehowa IsrailiyaŋIrikoy ga waane hinza, har wane waati ka nga hin ka tee ka ni boŋ? Kaa ay jama te tun, wala ka iri ay boŋ. Amma nda ni si ga baa ka ay jama koy, dii, ay ga kaŋ kunkuru booboyaŋ kaa ni kokorante kul ga wey din waati suba. Nda a ga dungu labu guna, nda war si hin ka labu guna, nda a ga ɲaŋ kulu labu tontoney kaŋ sindi, kaŋ taasu n'a sindi war se, nda a ga ɲaŋ kulu tuuru kaŋ ga bora war se labu boŋ. Nda ni goyey ga too, nda ni baŋgayaŋ goyey ga too, nda goyo kul ɲaŋ Misra laabo kul ra: woo kaŋ ni baabayaŋ si ši guna abada, wala iza baabayaŋ baabayaŋ si, zamanaa kaŋ iza zama duniya ga hala hannoo; nda Musa koy fatta Fir’awna ga. Nda Firawnun borey-izey ka ne se, hala waati wane woo ga cindi ka zama ir se kanga? Kaa nda borey, ka i ga hin ka i Irikoy se baani; wala war ga baa ka bay kaŋ Misra ka halaka? Nda kaŋ zama Musa nda Harun ga Fir’awna, nda a fo iri se: Koy nda bayi Goykoy hinne Irji. Amma wane nda wane ti kaŋ ga koy? Nda Musa fo, ir ga koy nda cerey kaŋ nda borey beeri, nda ir jiney nda ir jiney musuyaŋ, nda ir bibi, nda ir naw, zama Goyberi waani ti. Nda a fo ka ey se, a ga tee wane Yirma ga cebe nda war; sanda nga kaŋ ay ga war sanbu, mana nda war kala kulu? Dii kaŋ fondo kul ga too war se. Mana wane, amma ay hantumey ka taa, nda ka bayrandi Irikoy se, zama wone ti war ga ceeci. Amma i kaa war tuuri Firawnaa yeeji ra. Boŋ Yerna n'a fo Musa se: Ka war hanga ben Misra labu ga, nda ka farga koy ka ben ga, nda a ga ɲaŋ goy kul labu ga nda haya kul ɲaŋ, wey kaŋ kasu n'a tonton. Nda Musa na a gongon tonton kabu samay ga, nda Yerkoy na hebu worodizo kaŋ ga koy worodizo ga hari kabu, jina kul woo nda iji kul woo;

subbayzaari na koy, nda hebu worodizo na kaafu tonton, nda a na a kaŋ koy hari Misra kabu kul ga; nda a na hungu hari Misra daŋyaŋ kul ga, a booboyaŋ hay. Kaafu hinne ši koy a jine, nda woo koyne banda, a ši ga koy hinne. Nda a koonu dubu yantarey, nda dubu a halaka; nda a ñaawi kulu dubu yantarey, nda kulu tuuru yirey, wey kaŋ tun ka bine ka hun ka bora; ši kulu hantum kaŋ ga cebe ši tun ka bine tuuru yirey ra, nda kulu yantarey ra beeri ra, Misra laabo kulu ra. Pharaoh ga yaakaa ka Musa nda Harun wii, ka fo: Ay ga hinka Goykoy din Alhala goro nda war goro. Waani ay zunubi sohõ, ne sanda, nda ay se Gozo Irji war ga ka ay se, nda a na kaa woo fondo ay ga. Musa na fatta Fir'awna ga, a d'a wiri ga Irikoy. Nda Yerna ka barmay barmay ka hun ka koy hantumaa ga, ka ɲaŋ sinkafa, ka yaabu woo hantumaa biibi ra, nda si ɲaŋ sinkafa foo ka tee Misra laabo kul ra. Nda Yerna ka Firawnaa zuu taaray, nda a si Israayla izey koy. Alhamar nda Yirma ga Musa se, ka hanga war-war war ka koy hawsa ra, nda ka duhu zaa Misra kaŋ ra, duhu kaŋ ga hin ka maatandi. Musa na a gaa minji arwana do, nda diza nda dima nda hargay koy Misra laabo kulu ga hinza jirbi. Nda baa si hin a borize hinza jirbi, nda baa si sukandi a guna ga hinza jirbi. Amma Israyila izey kulu se, haŋa ga goro kaŋ iri goo. Nda Firawnaa na wii Musa nda Haruuna, a ga yaafo: Koy, alhayba Gouro war ma Alhala, amma war ga tonton nda war ga albeeri bine, nda war ga kaayan koy nda war. Nda Musa fo, amma ni kala ga ɲaŋ ir se sadaka kul-kul nda sadaka-ize, wey ir ga kay Yirma Irkoy ir tonton se. Nda ir allaaji-ize ga koy nda ir, nda ir si taarey kulu batu, zama ir ga too ka caw kaŋ iza ra boŋ se ka tonton Goyjinaa Alhali ir ga. Amma ir si bay fondo kaŋ ir ga tonton Goyjinaa

Alhali ir ga, har ir ka too yan. Goobante na Firawnaa zanka kunkuna, nda a si boona ka izo koy. Nda Farawon fo: Koy nga ga, hanga war boŋ war se ka tonton ka guna ay fuwo. Wala waati kaŋ war ga guna ay se, war ga kuuru. Musa kaŋ, War ga kaŋ, ši ay ga hin war se boŋ-boŋ ga.

11

Boŋ nda Yirma ga Musa se, wala foo kaŋ ɲaŋ ne ay ga kaa Firawnaa ga nda Misra ga, nda bine wey kaŋ, a ga war hin ka kaa war ne, nda waati kaŋ a ga war hin ka kaa kul nda, a ga war tuuri ka kaa tuuri-tuuri. Kaŋ sanda alhaali koy nda jama ŋa tondey ra, nda boro kul ma hãa a ɲaŋaŋo ga albaasu kaŋey nda zaabu kaŋey nda gundey. Goikoyaŋ din na alheri too a jama ga Misira izey ɲaŋa nda Misira borey din na bay se i ga. Nda Musa wane din koy boŋ ka tonton Misira borey ɲaŋa nda Fir'awna ɲaŋa nda a baayize ɲaŋa. Nda Musa fo, wey Yerkoy goy, aljanna dumi ra ay ga huru Misra dumi ra; nda izey kul boŋ-ize ga muu Misra labu ra, ka bori Fir'awna boŋ-ize, wey ga zaama kursi ga, har hala baabu-weyze boŋ-ize, wey ga cebe turu-furo do, nda har hala alhaali kul boŋ-ize. Nda huuyan beeri ay ga koy Misra labu kul ra, wane kaŋ boro mana guna hinza, nda boro si guna hinza koyne. Nda ka Israyila izey kul ra, haw si ga ɲaŋ a šenni nda, ka hun ne ra hanga dunbu ra, adiši ka bay kaŋ Goobari ga taaŋa ka fay Misira nda Israyila taarey. Nda ni yooboyaŋ ɲaŋ din kul ga zaa ay ga, nda i ga ni baaba ay se, i ga kaŋ Fatta ni nda jama kul kaŋ ni goy din ra, nda banda woo, ay ga fatta; Musa na

fatta Fir’awna ga nda hargay. Boŋ-izey n'a fo Musa se, Farawon si hin war ma jiiri, adiši ka ay ga ay n'alaamayyaŋ nda ay n'aššinayyaŋ beerey Misra labu ra. Muusa nda Haruuna din tee kulu alaamaawey nda kulu alankaabiyaawey wey kaŋ ɲaŋa Misra labu ra Fir’awna gaa, amma Goijinaa din kaaŋandi Fir’awna zumoo, nda a si honga ka Israyiila izey kaa Misra labu ra.

12

Iyyan te Yirma fo Musa nda Haruna se Misra laabo ra, ka ne: Handu woo ti war se handey izey; a ti alhaali jinaa war se jiiri handey ra. Hãa ka Israyel izey boŋ kul ga, ka ne: walla filla goo din ra, boro kul ma hoy foo zaa ka tonton dendiyaney ga, boro kul ma hoy foo zaa ka soro ga. Amma boro kulu si kaŋ ɲaŋ ne gaa ra wala si hin ka kaa ka tee ka bon beeri se, a ga ɲaŋ nda a boŋ boŋ kaŋ ga cebe a se, hawgay hinna kulu, kala foo kaŋ ga a se ka bon, a ga hinna ka tee ka bon beeri ra. Sheep perfect male yearling ga zama war se, war ga duu arnon nda alhaari ra. Nda a ga zama war se hanga han ta fukuyan-walla-ni-taaci han walla woo ra, nda Israayila izey jama bande kul ga a yankandi suba wohinkante. Nda i ga ɲaŋ ka hun yaamar ra, nda i ga too ka hun kaŋ futu hinza ra nda ka hun kaŋ kokorantey boŋ ra, goyey ra kaŋ ra i ga ɲaŋ ka daabu wey i ra. Nda i ga ɲaŋandi hinna wey ɲaŋandi kaŋ alaa ga tun wey ra, nda fondo kaŋ ši tee ra nda hoy kaŋ ga ɲaŋ. Ši kaa ɲaŋ kaŋ ra iri boŋ ɲaŋ ɲaŋ, ši kaa ɲaŋ kaŋ ra iri boŋ kaŋ tasu hima ra, amma kaŋ tasu woo ra, bii nda korey

nda fondo. Mana ka bisa ka taa ga bine hala subbayi, nda hin si ka ganji yaabu ga bine, amma alhaalin kaŋ ga cindi ga bine hala subbayi, hin ka ɲaŋ i woyoo ra. Alhafo nda war ga ɲaŋ a: war ɲaŋgayyaŋ zuu kaŋ, war taakaw ga war tondi ra, war goyaŋ ga war kabbey ra, nda war ga ɲaŋ a nda cahãa, Paaska ti Goykoy se. Nda ay ga hini Misra labu ra jiiri woo ra, nda ay ga daabu izey kul kaŋ too jine Misra labu ra, addunan ga hun hala albaasay. Nda Misra izey alhalikey kul ra, ay ga tontoni tee. Ay ne Yerkoy. Nda yendu ga zama war se alaamaɲaŋo ganda yendu kaŋ war goo wey, nda ay ga dii yendu, nda ay ga labbu war, nda darga kaŋ ga halaka si ga koy war se waati kaŋ ay ka buu Misra labu ra. Nda zaari woo ga zama alaamaši ne war se, nda war ga hima ka a tee salla Goobante se hanga war yenandi kul, sariya daimi, war ga hima ka a tee. Jirbi hawkuru, alhaalin kaŋ ši tonton, war ga ɲaŋ. Zaari hantumoo, war ga kaa tonton ganda war goyaŋ ra. Kul kaŋ ga ɲaŋ tonton, lasal woo ga kaa Israyila ra, zaari hantumoo hala zaari woyoo. Nda zaari jinaa ga kaa wii laabante nda zaari wolofaaru ga kaa wii laabante war se, goy kul kaŋ ga hima goykaw se war ši tee wey zaari-ize ra, bande kaŋ ga tee adduŋŋa kul se, woo hinne ga tee war se. Nda war ma tun haŋa woo, zama haŋa woo ra ni ga filla war ma jama ra Misra laabo ra, nda war ga tee haŋa woo war ma alkawal se, alkawal bina, kaŋ ga šintin handu fukkay-ni-taaci zaari ra handu fukkay ra, suba ra war ga ɲa funu kaŋ ši nda taaba, har handu fukkay-ni-waykante zaari ra handu fukkay ra, har suba. Jiiri woyboro, taari si hin ka duu war ma alhaaloo kulu ra, kulu wane kaŋ ga ɲaŋ taari-ɲaŋyan, a zaari woo ga kaa ka hun Israayila jama ra, borey kaŋ si ɲaŋ, nda borey kaŋ tun laabo ra.

Fondo kaŋ ga zaama si hin war ma ɲa, amma war ga hin ka ɲa fondo kaŋ si zaama war soobay kul ra. Muusa na yaamar kul boŋ-izey-beeri Israayila izey se, nda a fo i se: War koy, war zaa hinka war boŋ-izey-beeri se, nda war sindi paaska. Alhali ni ga zaa nd'a koy hyssop gungoo, ni ga a ɲaŋ yiyo ra wey ga cebe koyo do, ni ga a do koyo ɲaŋ ga nda koyo ɲaŋ filla ra, yiyo ra wey ga cebe koyo do. Amma war si fatta, kala ne koyo ra ne diyo ra, hala suba. Yerna ga taa ka daabu Misiraawiey, a ga dii yeenoo bine-kaney boŋ nda bine-kaney hinza boŋ, Yerna ga taa woo boŋ, nda a si baa ka halakaa-izey huru war goyaŋ ra ka daabu. Nda hima kalimaŋaa woo, laada woo, war boŋ se nda war ize, har abada. Alhaalin nda war ka hyɔ labu kaŋ Goumou ga ɲaŋ war se kaŋ a foolante, war ga gaabu goyjinay woo. Nda ga zama amma war izey ga fo war se, Wane ne ibaadate wane? Nda war ma foy se: Albaazu woo Irbayyize Goono se, kaŋ a ka Israayila izey boŋyaŋ kaaŋey kanbandi Misra ra, waati kaŋ a ka Misra jamey daabu, amma ir boŋyaŋ kaaŋey, a na i fatta. Nda jama na kuuru nda a ka Goono batu. Nda Israayel izey n koy, i n tee Yalla n yaamar Muusa nda Haaruuna sanda, i n tee wane. A zo amma ka tonton hantum-ize ra, nda Yerkoy na duu kul izey-boŋ ra Misra labu ra, hun ka hun Firawnaw izey-boŋ kaŋ ga zaama kursi ga ra, har ka tonton waani-boŋ kaŋ ga gaaru ra izey-boŋ, nda har ka tonton alhaali kul izey-boŋ. Nda Fir’awna kaa tashi suba, nda a borey, nda Misira borey kul, nda yaamar beeri foo koy Misira laabo kul ra; zama gaa ši bin woo ra mana may kuu a ra. Nda Fir’awna ya waamandi Musa nda Haruna suba, nda a ya waane i se, hin taasu, nda koy fatta ay jama ra, war nda Israyila izey; war ka taa nda ka bayrandi Goykoy war Irji se, sanda war

ga ne. Nda ay hima nda ay šii, wa kaŋ n'i zaa, wa koy, wa n'ay barka di fondo. Nda Misra jama ra goy ka laabo ra zori ka kaa iri kaŋ iri koy fatta laabo ra, zama iri fo, Ir kul ga muu. Jama nda ka taarey boŋ zaari wala ka ɲaŋandi boŋ ka tonton, ka dubu zaari ka tonton boŋ ka ɲaŋandi iri gundey ra, iri kokorante ra. Israayila izey ra tee, sanda Muusa na boŋ se iri, nda iri na hãa Misra izey ga haya nda zorro nda dukey. Amma Goolo na baa te a boŋ jama se Misira jama ɲaŋ, nda Misira jama na hun te i se, nda i na Misira jama kaŋ. Israayla izey n'ka taaray Ramesee ra ka koy Sukoti, alfu keemɲa taaci hinka tondi, woy borey, bine kulu ši kaŋ. Nda jama booboyaŋ bere ka taa ngi ir, nda albaasu, nda naamey, nda albaasu booboyaŋ kaŋ bere filla. Nda i na toosu woy kaŋ i na kaa Misra ra, i na toosu woy kaŋ ši na leevur, zama a mana leevur; zama Misra izey na i kori, nda i mana hin ka zabu, wala i mana hima beeri se i boŋ se hãa ra. Israyila izey zumandiri kaŋ i zumandi Misra labu ra nda Kanan labu ra, jiiri woy ɗiyo nda way. Nda a koy ka tonton bande bi taaci hinka ay wal ay hinka way kayna, Goykoy-ize boŋ kul n'a fatta ka hun Misra laabo ra iji ra. Hinji ti Cirey se, adiši ka iri kaa Misra laabo ra; woo hiiji woo, hinji ti Cirey se, adiši Israyila yize kul ma tun iri taagey ra. Yehowa fo ka Musa nda Haruna se, woo ti Paaska haŋo: boro kul wey ka goy, a si ɲa a ga. Nda war kul wala wey ka noo naqdi ra, war ma a sunnay, nda ɲaŋ a ga ɲa. Sojourner wala goy kaŋ din baa, a si ɲaŋ ka hun a ga. Goy wina foo ra a ga ɲaa, nda ši war na kaa fatta goy ra nama boŋ bande, nda yiiri ši war na kokoŋ ka hun a ga. Israayila izey ra jama kulu ga hin ka a tee. Enda nda hinka fo kaa taa ir ga boŋ-izey din ka tee Goykoy seli Goyborro se, war ga hima a boŋ-izey kul wane-beeri, nda sanda

war ga tee wey, a ga kaa tee wey, nda a ga zama sanda laabo-izey din. Kul wane-beeri kaŋ ši hima ši ga hin ka ɲaŋ wey ga. Allaali foo ga cindi ka koy native se nda ka koy sojourner kaŋ na kaa war boŋ. Nda Israyila izey nd'i tee sanda Goobari n'a yaamar Musa nda Haruuna se, wala n'i tee. Nda a koy wala hankuri din na, Ciine na Israyila izey fatta Misra labu ra nda alheri-ize.

13

Amma Yerkoy n'a fo Musa se, a ga fo: ni ma sankitifa ay se izey kul boŋ-izey filla wane ga binde feeri kul Israila izey ra, boro ra hala dabari, ay se no. Musa na kaŋ jama se, ho zaari woo hantum, woo kaŋ war na hun Misra ganda ra, war na hun baŋon diyo ra, zama Gonjje na war zumandi ne taray kokorantaa nda, nda ši ga boŋ-ize ɲaa. Hõ kaŋ bi hannoo, war ga fatta alhali hinkante ra. Nda ga koy waati kaŋ nga Yerkoy Irikoy hin ka ne ɲaŋ ka koy ka Kanaaniyaŋ kaŋ, nda Xettiyaŋ, nda Amoriyaŋ, nda Eviyaŋ, nda Jebusiyaŋ, nda Gergesiyaŋ, nda Pereziyaŋ, kaŋ a tee a lasal baabayaŋ hin ka hima hin kaŋ ga zaayan nono nda ɲiimi, nda ne ga tee goy woo ka handu woo. Jirbi han ni ga ɲaŋandi taaba kaŋ si tonton, amma han wolobere din, woo ga Yirma se ɲaŋandi. You shall eat unleavened bread seven days, leavened bread will not be seen to you, nor will there be leaven to you in all your borders. Nda war ma šelaandi war ize sanda woo hima ra, war ma fo: Sabbu woo Goijje Irji na tee ay se kaŋ ay na hun ka Misra. Nda a ga zama ne alaamat ga

hin kanbe ne ga, nda alagidiri ga hin ize ne ga, wala ka Goykoy sariya zama ne baa ra, zama Goykoy, Irikoy, na ne fatta ne ni hima taagante ra Misra ra. Nda ka kaaŋa allaali woo bande waatiwey ra, han zaari ra hala zaari. Nda a ga zama kaŋ Goobari Aljinafo nda a ga šintin war Kanaanawey laabo ra, kaŋ a foolay war baabawey se, nda a ga hin war. Nda ni ga kaa kul wane kaŋ ga feeri beero, wane laabey, Goykoy se, kul wane kaŋ ga feeri beero ka hun ni boŋ-izey ra wala ni allaaji ra, kul kaŋ ga too ni se, wane laabey ni ga ma hanse Goykoy se. Kul kaŋ ga feeri ize boro, war ma barmay nda hoy. Nda sanda war ši barmay, war ga hima boori. Kul zankey izey kaŋ ga feeri ne boro din izey, war ga hima. Amma nda i zo ga hãa war, a ga fo wey hinne, Wane ti wey? Nda n'ga fo a se kaŋ Yerkoy na ir fondo Misra labu ra nda ganji beeri ra, baŋa-windi ra. Waati kaŋ Fir’awna ka taaci ka ir yaabu, a ka koy ka alhakiika kul tee Misra laabo ra, ka hun alhakiika boŋ-izey ga hala alhakiika boŋ-albaasarey ga. Woo sanda ti ne ay ga koy ka alhakiika kul kaŋ ga fatta guna, wey boŋ-woyey, Goykoy se, nda ay ga koy ka ay boŋ-izey kul fatta. Nda a ga zama alaamaši ne war boŋ ga, nda a ga cindi šenni war iyey ga, zama Goumou na war fatta Misra ra nda gaakašinay. Nda Fir'awna na jama koy tun, Irikoy ši jama ne hima Filištinu laabo ra, zama a ga hima. Irikoy na fo kaŋ jama ga hin ka yaabo guna nda nga yaabo ne gaa, a ga koy willi Misra. Nda Irikoy na jama izey kaŋ ga koy hawsa ra, kaŋ ga koy hamma bi-bi ra, amma boŋ-ɲaŋo ra Israayila izey fatta Misra labu ra. Nda Musa na kaŋ Yusufu yoŋ-ize nda boŋ hinne. Zama a na Israyila izey waažib te nda laada, ka fo: Goobante ga wa hin war goro, nda war ga kaŋ ay yoŋ-ize ne ne nda war. Amma Israayel izey na koy

Sukot ra, i ka hinka Etam ra, hawza beeri do. Amma Irikoy na iri yaamar, zaari ra ka tun alaamar hiino ra ka alhaaloo cebe iri se, nda iji ra ka tun yaabu hiino ra. Laabo kaŋ ɲaaru ga koy hantumoo wala, nda laabo kaŋ hawte ga koy suba wala, jama kul gaa.

14

Nda Yerkoy kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: Fo Israila izey se, nda idi kaa willi idi kaa zumandi ganda goyoo jine, Migdol taarey nda hankuri taarey game, Baal Zephon jine; idi jine ir ga zumandi hankuri boŋ. Nda Firawnaa ga yaafu nga boŋ se: Israayla izey wey goo ka fatta ne ɲaŋaa ra, zama kaŋ ɲaŋaa ga koonu se. Ay nda ka Farawon zugu ga hanga, nda a ga bin i boŋ, nda ay ga boori Farawon ra nda a sooraw kul ra, nda Misira kul ga bay kaŋ ay ti Gooru, nda i n'a tee wane. Nda a ka bayrandi ka boŋ Misira boŋ se kaŋ jama ra koy, nda Fir’awna zumay ka barmay, nda a baayize zumay, jama ga, nda i ka foy: Wane woo ti ir ga hima ka Israyila izey koy ka ši bayi ir se? Firawnun da a ganda-ize a boŋ-ize, nda a kul a jama kul da a boŋo, nda a na naŋ ganda-ize waakiri-ɲaŋ, nda Misira-ize hari kul, nda goy-kaŋ kul boŋ-ize kul ga. Nda Goobante na Misra borey Firawnaa bine ka guna, nda nga baŋ-izey bine ka guna, nda nga na Israyiila izey bi koyrandi, amma Israyiila izey na koy nda ganji beeri. Nda Misra izey n'a koy boro ŋa bine, nda iza n'i guna boro ŋa too hankuri kaa ga; nda Fir’awna a harsi kul nda a fari-korey, nda a harsi-ize, nda a soja goy kul boro ŋa zama ganda kaŋ ga šintin, Baali

Sefon šintin. Nda Firawnaa na kaa hima, nda Israyiila yey na kaa dii ka guna nda hawey, i na gaa, nda Misira borey na kaa zaa i ganda, nda i na kaa saabu kayna, amma Israyiila yey na kaa yaamar Gooru se. Nda i ga Musa se, kabu kabuurey si goro Misra laabo ra, n'a ir fatta ka ir muu hawsa ra? Wane hinne n'a ir tee, n'a fatta ka hun Misra ra? Mana woo si kaŋ nda woy kaŋ ir na hãa ne ga Misra ra, ir goy kaŋ, bari ir, ir ma bayi Misra ra izey se? Zama ka koy ir se ka bayi Misira izey, wala ka muru hawsa woo ra. Musa fo nda jama se, hin ka hima, hin ka taashi nda hin ka guna kisibatize kaŋ Goobante ga, kaŋ a ga tee ir se hõo; zama kaŋ hin n'a guna Misirante hõo, hin si tonton ka guna ibo hala zamani waati; Goobante ga yaakay ir se, nda hin ga šiši. Yekuwaa na kaŋ nda a fo Musa se, Wane no war ga hũu ne se? Kaŋ Israayla izey se, nda i ga koy. Nda ni, ka taarey nda ni ganda, ka ni borro zaa hinkante ga, ka a fay, nda Israayla izey ma huru hinkante juzu ga kaŋ a koy. Nda dii, ni ga Firawnaa zuu nda Misirankoyaŋ kul zuu zuu bine, nda i ga huru iri ganda, nda ni ga boori Firawnaa ra nda a soobay kul ra nda gaarey ra nda a harsey ra. Nda Misra borey kul ga bay kaŋ ay ti Yerkoy, kaŋ ay ga boori ay boŋ Firawnaa ra, nda a gaarey ra, nda a barey ra. Irikoy Alheri kaŋ irkoy kaŋ ga taa Israyila izey goono jine ra a koy, a hun iza boŋ ra; hima turu kaŋ ga hun iza jine ra koy nda, a hun iza boŋ ra. Nda a hyji tun hantum Misiraawo ɲaŋo ra nda tun hantum Israyila ɲaŋo ra, nda a takaa, nda dubu nda dubu koy, nda jiiri din tee, nda si ɲaŋ-ɲaŋ waani boŋ-boŋ se jiiri kul din. Musa na a ɲaŋa taaši hantsi ga, nda Yerkoy na hantsi kuru nda hendu hawsa kaŋ ga zabu ka tonton waati kul, nda a na hantsi tee ka zama kaaŋa, nda hari na fay. Amma Israayiila yey koy ka

huru haarey guma ra kaŋ a kaaŋ, nda haarey hantumey zama ganda ra nungoo bande ga, nda ganda ra gurma bande ga. Nda Misra izey ra iri bine nda iri koy huru iri bine nda Fir'awna hoy kul nda gaarey nda hoy zumey koy hantsi baŋo cindi. A koy subay waati ra, nda Yirma na guna Misra jama-izey se boŋ ra wala alaa nda haw alaa ra, nda a na Misra jama-izey se boŋ hargandi, nda a na hari-izey goy-ize kaŋ iri se boŋ ra kaŋ, nda a na iri guna nda ganji. Nda Misra jama-izey na waane, iri ma guuru Israyila fuwo ga; zama Yirma goy Misra jama-izey se iri se boŋ. Goykoy no kaŋ ne Musa se: War hinne nga taaga hima se, nda hamma no koy, nda a no Misra izey duu, hamma nda gaarey nda gaarey zumey. Muusa na a boru ben ka hima baŋo ga, nda hamma na koy zamanoo ga waati ra. Misira borey na guuru hamma ga, nda Yerkoy na Misira borey kay hamma teera ra. Nda haman kaŋ na koy willi, a na gur-ize nda gur-kaŋ-ize nda Firawnun dobu kul fondo, wey kaŋ na huru iri bine ra haman ra, a na kul fondo, nda ši go bisa iri ra, hala foo. Albi nda Israila yinbi koy hima ka taa beeri kuru ra haabu ganda ra, aman din se wala se ra ka koy beeri ra, nda aman din se wala se ra ka koy gurma ra. Nda Yerna na gaaci Israyila walla hinza din ra, ka kaa Misira borey ga ra, nda Israyila na dii Misira borey kaŋ kuyan hantum baŋo do. Israyila na guna ganji boŋ wey Goijje na tee Misira jama se, amma jama na Goijje ɲaaru, nda i na Irikoy bine, nda Musa wey ga Irikoy baakoy.

15

Sanda Musa nda Israyila izey ka hẽ woy hinne Irikoy se, nda i ka ne: Iri ma hẽ Yerkoy se, albarakaw ra zama a ka boori, harba nda a zumakaw a ka jibi hãndi ra. Boŋ-kaaŋ nda hima-kaaŋ koy ay ga a wa ay taaray, woo ti ay Irikoy, nda ay ga a yaamar, ay baba Irikoy, nda ay ga a kaŋ. Ɛlkawlu kaŋ ga yaakawey koy, Ɛlkawlu ti hinne boŋ se. Faarawon gaarey nda a taagey, a ti hantumey habu haarey ra, suubari suubantey alhaali kaŋ zuwaa; ey kuru haarey bi ra; haarey ra ey ŋa; ey hun ka bin haarey zuuroo ga furo sanda. Ni yesi, Yerkoy, a ka boori ne kokorantey ra; ni yesi alboro, Yerkoy, a ka hẽenandi aɲaŋey. Nda nda boŋ kaŋ ni ɲaŋam ga, ni na ni jiirey-ize kuru, ni na ni hansa sanbu, woo na ey ɲaa kamar alkaššu. Nda ni alhaabu foy wala ni ɲaŋgu, haŋ ka taaray; haŋey ka koy kaŋ dubu sanda, haŋey ka koy, biirey ka koy baŋo dogoo ra. Asuusu ne ŋa fo, a ga benandi a ga duu, a ga fay guna-ize, a ga too ay lasal, a ga hansa nda ay takouba, ay kanboo ga tontoni. Ni ka ni alhaali sanba, hamma ka ey dunbu, ey bin kaŋ zanka ɲaŋa ra, ey koy ne ɲaŋa ra. Wane ga hima nda ni Irikoy yaŋ ra, Yerkoy? Wane kaŋ ga bine ni sanda? A ka bora boŋ wallafu ra, a ga hima boŋ laada ra, a ga tee alaamaaji. Ni na ni yiine-ɲaŋa kaŋ tonton; dundu na ŋa ɲaa. Ni ɲaŋandi ni jama woo nda ni haqiiji, kaŋ ni fatta, ni gaabandi nda ni kaaŋa hanga ni duŋŋe laabo suuŋnaŋ. Laawey kaŋ guna, nda kaŋ hũu, ɲaŋyaŋ kaŋ zaa Filistin zumey ga. Sanda Edom boŋ-izey na yaakaa, nda Moab jine-izey, kaŋ na zaa senni, Kanaan zumandi kul na huru. Nga hargayyan nda alhawli fatta iri ga, ay gaa boŋ-boŋyan ga nga iri kaa zama kaŋ taarey, har ay jama hima, Yerkoy, har ay jama woo kaŋ ay n'a soro hima. Ni kaŋ ma iza, ka iza turu iri ga addu fondo kaŋ ga war ni taarey,

ga addu fondo kaŋ ga war ni zumandi kaŋ ni ka hantandi, Yerkoy, sankantarey, Yerkoy, kaŋ ni kanbey ka hantandi. Boŋ kaŋ ga tonton zamanay ra nda zamanay boŋ ra, nda hala sohõ. Alhaala Farawon hari din nda a kaŋyaŋ nda a zumakaw koy hima hinkante ra, nda Yerkoy Boŋo na hinkante haabu kaŋ hima i boŋ, amma Israyila izey mma koy tonton hinkante ganda ra. Maryamu annabiyya, wey kaŋ ti Aaron ihinkoy, na tenji too a kanboo ra, nda hiine kul na fatta a bande tenji-ize nda woy-ize ga. Maryam na tunandi nda iza, a ga fo: Ir ga woy Yerkoy se, zama a na alkawaari kay nda alkawaari, a na haabu nda a ga min haabu ga jinde hamma ga. Muusa na Israyila izey kaa hantum bi ra, nda a na i dobu hari Suur farga ra, nda i na tun hinza hari farga ra, amma i si hari duu, hari kaŋ i ga hin se. Iza kaa Mara, nda iza mana hin ka šamandi Mara ra, zama a goy ti. Woo se, a too maa jine beeri woo, Zumari. Nda jama kaŋ yaawandi Musa boŋ, ka ne: Woo mma ɲaa? Musa na ɲaŋandi Yerkoy se, nda Yerkoy na tundu cebe woy a se, nda a na a jinji haw ra, nda haw ra na kaŋ. Ɲaŋo a na šintin kayna-izey nda hukum-izey cebe woy a se, nda ɲaŋo a na a šii, nda a na fo, Nda ni war ma Yerkoy Irkoy war Irikoy mooy mana, nda war na hay kaŋ a ɲaŋo ga baa a ɲaŋo, nda war na toobi a boŋ-izey se, nda war na a šintin kayna-izey kul hima, kala hargay kaŋ ay na Misra nerey se kaa, ay si kaa war se, zama ay ti Yerkoy Irkoy war Irikoy kaŋ ga war sanbandi. Nda i kaa Elim ra, nda goo hinza tan-woy-fuwo haŋ-izey, nda tan-woy-kul-tamsa tamar-goyey, amma i kaa zumandi din goo haŋ-izey bande.

16

Iza koy Elim ra nda, wal Israila izey boŋ kul na koy hari Sina, woo kaŋ ga Elim nda Sinay taarey ra. Amma handu taaci nda batu-wo, handu hinza ra, iri ka fatta Misra laabo ra, Israyila izey boŋ kul na ɲaŋandi Musa nda Haruuna ga. Amma Israyila izey na ey se: Ay ga baa ka Goykoy ay hãa Misra labu ra, waati kaŋ ay ga zama hãyaŋ kulu boŋey ga nda ay ga ɲaŋ habu har ay cebe, bana war na ay zaa danga woo ra ka ay kul hãa yunbu ra. Yaamar nda Goyborno fo Musa se, dii ay ga haw war se furu bere ra kala, nda jama ga fatta, nda i ga daabu wane zaari zaari se, afo ay ga i šii wala i ga taa ay se sariya ra wala babu. Nda a ga zama zaari iddu ra, nda i ga haandi wane i ga ben, nda a ga zama jine wane i ga daabu zaari zaari se. Nda Musa nda Haruna kaŋ fo Israyila izey boŋ kul se, suba waati ra war ma bay kaŋ Goykoy n war yaakar Misra labu ra, nda subbaaci war ma dii Goykoy boŋ hinza kaŋ a ga war ŋaŋandi hima Irji se; amma ir, manti ir ti kaŋ war ga ŋaŋandi ir ga? Nda Musa fo, wala Yalla ka hin war se hima suba war ma ɲaŋandi, nda burodi subay war ma toobi, sabbu Yalla ga jinji war ɲaŋandi kaŋ war goy ɲaŋandi ir ga; ir din, manti ir ti? Mana ti iri din boŋ se, alhali din boŋ kaŋ, amma kala Irikoy se. Musa fo Harun se: Wa kaŋ Israyila yey jama kul se, war ka ɲaŋ Irikoy gaa, zama a ga hin war ɲaŋkayyan. Waati kaŋ Harun goy ka Israayla izey boŋ jama kul se, i kuru ka koy hawza ga, nda Yerkoy-izey boŋ cere bina ka bangandi alkafo ra. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka waani, ay ga Israyila izey ŋa ɲaŋandi kaŋ; hãa iri se, ka waani, iri ga hiisi ŋa

doy asubaaci waati ra, nda iri ga caw hankuri ra subbaaci waati ra; nda iri ga bay kaŋ ay ti Yerna, iri Irikoy. A koy amma yamma, nda furo-baaba koy ka taa, nda a koonu sojeri-zanka. Subbaaci, kaŋ cindi ga daŋ ka kaa, a koy sojeri-zanka ganda. Nda dii, kaŋ alhaalin boŋ ga, haya laabo wey kaŋ ga cebe koriyaandu zumey se, kaŋ ga cebe laama se alhaalin boŋ ga. Israyila izey n'a guna nda, i fo wane se wane, Wane ti ne? Iri si bay wane kaŋ a go; amma Musa fo iri se, wono ti kumbu kaŋ Yirma na iri ma ka ɲa. Woo ti hima kaŋ Yirma na yaamar: war kulu ɲaŋ ka hun ka bo a ga, kulu ɲaŋ ka kaa gomor ɲaŋ, ka bine boŋ ka bine war ɲaŋ yooboyaŋ hinka, kulu ɲaŋ nda war kaŋ gaa war ɲaŋ koyaŋ ra war na ɲaŋ. Israayel izey nga tee wane, nda i koonandi kaŋ bere nda kaŋ kacce. Nda kala di guna gomor, wala kaŋ di guna beeriberi ši zaa ka tonton, nda kaŋ di guna kacici ši nda ka kacici; kul foo di guna kaŋ ga hima a se a boŋ ga. Musa na kaŋ nda iri: Boro kul mana tonton a ga bine subay. Amma kaŋ si Musa šii hundu, amma cindi fooyaŋ ka a ga hun taaɣa hala suba; nda a ka ɲenbi zaa, nda a ka ɲaŋ; nda Musa ka fatta iyaŋ ga. Nda i kanbandi woo subbaaci subbaaci, kul foo kaŋ ga hima nga, amma waati kaŋ alheerey ga funtandi, woo ga laali. A tasu jiiri woy izze ra, i na haya kaŋ ga hima cebe filla, gomor filla fooyaŋ; borey kaŋ ga tonton jamaa ra kul i na huru, nda i na kaŋ Musa se. Musa fo a se iri ga: Mana woo kaŋ Gooru fo a? Asibti wey ga koy huɲaari sanni se Yerkoy ga suba; wey kaŋ ir ga ɲaŋandi, ir na ɲaŋandi; nda wey kaŋ ir ga tasu, ir na tasu; nda kulu kaŋ ga bora, ir na a yaaši ka kaa jiši-ize ra suba sohõ se. Nda i na a kaa hala subbayi, sanda Musa na i yaamar, nda a si ɲaŋ, wala kuru si tee a ra. Musa ya caw nda, Ɲaŋ hantum, zama hantum ga cere

sabbatawey ga Yerkoy, si hin ka duwandi kaŋ ganda ra. Hinka zaari din na tonton, amma zaari woyborre din sabbata, zama si hin ka te nga boŋ. Wala hal din zaari walla, boŋ kaŋ ize jirbi, jama kayna na koy zumandi, amma si ize duwandi. Alhaala nda Goykoy ga yaamar ka Musa se: Har waati wane ši war ga baa ka hundu ay anniyakey se nda ay sariyaa se? Guna, zama Yirma na hima war se sabbataa hantum woo. Alhaalin woo, a boŋ na hima war se hantum jirbi woo ra furo hinka jirbi. War kul ga duu war goyaŋ ra, boro kul mana fatta a nungu ra hantum wolfa woo ra. Nda jama ga sabbaati zaari hawkoy biyoyo. Nda Israyila izey n'a maaɲa too a se, Manna; a ga cebe koriyaandu hantum fuuɲo sanda; nda a ɲaŋandi ga cebe galeti kaŋ ga too tumay ra sanda. Musa fo nda, woo ti kalima woo Goykoy n'a yaamar, war ma cebe gomor foo man ga, ka tun a kaŋ-beeri-goro ra war boŋyaŋ se; adiši ka war ma guna kumte woo war ɲa hawsa ra, sanda Goykoy n'a war fatta Misra labu ra. Nda Musa fo Haruna se, šii zaabu kulu foo, nda ka manna gomor cebe ra a ra, nda ka a hinka Irikoy gaa, ka a kaaši war boŋ taagey se, Yerkoy n'a yaamar Musa sanda, nda Haruna ka a hinka šeede gaa ka a kaaši. Israila izey n'a ɲaŋ manna jiiri taaci, har i kaa duniya kaŋ ra, i n'a ɲaŋ manna, har i kaa Feenisi laabo ra. Amma gomor woo ga tonton koyyan hinza te.

17

Nda Israyila ize jama kala ka hun Sin hanga ra ka tee nda i gundekuna ra, sabbu Goobante hantum ra, nda i gundey Rafidin

ra, amma hamma si hin jama ga šintin. Nda jama goy ka Musa se hãa, ka ne waane, hari ir se hamma, ir ma ñiŋ; nda Musa ne se waane, ma se ir ka ne hãa, nda ma se ir ka Goykoy šii? Jama ra kaaŋ hima hari woo ra; nda jama ra ɲaŋ hari woo ra ga Muusa se, ka ne: Wane se woo? Ni na ir koy Misra ga ka ir wane nda ir zama nda ir alhallay kam hankuri se? Muusa na ɲaŋandi Cirey se, ka caw kaŋ, wane mma tee jama woo se? Hala kayna, nda i ga tarey n'ay se. Amma Yerna na fooyan Musa se: Koy jine nin borey wey ganda, nda zaa borey beeri-izey kaŋ ka hun borey wey ra nga boŋ se, nda teega kaŋ n ga hinka haŋ wey nda, zaa a nga boŋ se, nda koy. Wono ni ma hiino hinne ni ši-ni gonda ni Horeb taarey koyno ga, nda ni ga taarey dii, nda haŋ ga fatta ka hun, nda jama ga ši. Musa na ti wane sanda woo Israila yize gaa. Nda a too maa ɲaŋa woo boŋ, Šiiyan nda Ŋaŋkaaray, sabbu ka Israyila ize ɲaŋkaaray, nda sabbu ka ize ka Gooru šiiri, ka ne: Gooru goo ir ra, wala ay? Amalek na kaa nda a ga yaakandi Israila Rafidin ra. Muusa no fo Yusuwa se: Suuba war boŋ addunan kaŋ ga hin ka tee, nda ka hun ka šintin Amaleki se suba, nda ay ga cindi tondo ganda boŋoo ga, nda Irikoy ɲaŋoo ga cindi ay xanoo ra. Nda Yusuwa tee kaŋ Musa fo a se, nda a fatta a ka hima Amaleki se, nda Musa nda Haruna nda Huri koy bine tondo boŋoo. Nda a koy wala waati kaŋ Musa na a bonyo beeri tonton, Israila na ɲaandi; amma waati kaŋ a na a bonyo beeri zumandi, Amaleki na ɲaandi. Musa alhali taarey gaa boŋ kaŋ, nda boŋ taarey too ka haya foo ka dan a guusu, nda a zama a ga, nda Haruna nda Hur ka a alhali taarey goy ne foo ra nda ne foo ra, nda Musa alhali taarey na cindi ka ben hala alhaw jiiri waati. Nda Yusufu na Amaleki kuru, nda a jama kul wey nda takooba

hantum. Yeefu nda Borey ga fonda Musa se: Hantum woo kitabu ra alaamaara se, nda a tee Yusuwa hãa ra, zama ni ga kaa Amaleki alaamaara bine kala kaŋ ga cindi ariwaa ra. Nda Musa ka hantumyan-ɲaŋyan tee Yerkoy se, nda a ka too ma ɲaŋ: Yerkoy kaŋ ga ay kanbandi. Kaŋ nda gaa sutura, Boŋyiize ga yaakandi Amaleki bande, ka hun alkawaley ra ka koy alkawaley ra.

18

Jetro, Madian alkali, Musa soohantikaw, na ji kulu wey Goijje na tee Israila, a boŋ laabo ga, zama Goijje na Israila gaabandi Misra ra. Jethro, Musa tarey, na kaŋ Musa jina Sipporah, a tarey, a binde nda a ize hinza. Ize foo ma ɲaŋ Gershom, ka ne, ay ga caw laabo bande ra. Nda ize hinzante ma ɲaŋ Eliezer, ka ne, ay baba Irji na ay kaaŋandi, nda a na ay hanse Fir'awna gaa ra. Nda Jethro, Musa boŋ-ize, ka filla nda ize-ize nda hinza, ka koy Musa ga hari-beeri ra, kaŋ a ka hinka Irikoy addu ga. A alhabar Musa ka caw: Dii, ni baaba Yetro ga kaa ni ga, nda ni hinza nda ni di hinka filla nda izo. Musa na koy ka tun a boŋ-ize, nda a na a kuuru, nda a na a ɲaandi, nda i na foo-foo yaamar, nda a na i zuru dungu ra. Nda Muusa ka haala cebe nga boŋ-ize se kulu wey Gooru ka kay Firawnaa se nda Misira borey kulu se Israayla sababu, nda goy kulu wey ka koy nga borey se hanya ra, nda kaŋ Gooru ka nga borey hansa Firawnaa kanbuzoo ga nda Misira borey kanbuzoo ga. Jethro nga hima ɲaŋandi kul alheri kaŋ Goumou na tee se, zama Goumou na baŋ se ka hun Misira boŋ

nda Fir’awna boŋ. Nda Jethro fo: Goyborro ga barka, zama a n'i fatta Misra borey ga nda Farawun ga. Sohõ ay bay kaŋ Boŋo ga bora iraayyaŋ kul ra alhaalijji kul se, alhaalikaa woo se kaŋ i ka hima di. Nda Jetro, Musa se jinaaru, ka hari albaasu kaŋ din kulu nda albaasu kulu Irikoy se; Harun nda Israyila boŋ-izey kul ka kaa ka hankari ɲaŋ nda Musa se jinaaru, Irikoy ɲaakoyaŋ. Nda a koy ka kala bine zaari, Musa zama ka hukunci jama, amma jama kul na taagandi Musa ga daga safe har zuwa yamma. Nda Jetro guna kulu kaŋ a ga tee jama se, a fo, wane woo kaŋ ni ga tee jama se? Manti ne ga zama hinne, amma jama kul ga sinji ne ga subbayi ra hala yamma ra? Nda Musa fo a boŋ-ize se, Jama ga kaa ay ga ka batu Irji ga. Waati kaŋ alhakiika koy zama iri se, nda iri kaa ay ga, ay ga hukum te kul foo, nda ay ga bay iri Irikoy hinawey nda a sariya. Musa waybor fo a se: Ni ši kaa hima kaŋ ni ga tee woo. Destruction ra ni ga kaa honga impatient nda ni, nda borey kul wey kaŋ ga cindi nda ni. Hima wey ga heavy ni se, ni si hin ka tee a ni hinza. Sohõ, ne ay ga hãa, nda ay ga ne šiiɲaŋ te, nda Irikoy ga too ne ga, ne too jama se Irikoy ga, nda ne ga boro izo kalimayzey kaŋ Irikoy ga. Nda war ma yaamar iri sanda šiidakaw Irikoy yaakey nda yaakey šariya, nda war ma cebe iri hanyey kaŋ ra i ga koy ra, nda goyey kaŋ i ga tee. Nda ni, ni boŋ subu jama kul ra ceerey kaŋ ga hin ka tee, Irikoy yaakaarey, ceerey kaŋ ga tee haqiila, kaŋ ga ɲaŋ takabur, nda ni ga ba subu ey ra waziri kaŋ ga jine warga, nda waziri kaŋ ga jine dari, nda waziri kaŋ ga jine taaci, nda waziri kaŋ ga jine woy. Nda i ga jaamandi jamaa kulu waati; amma hantum kaŋ ga beesu, i ga a zaa ni ga; amma jaamandi-ize cindi-ize, i boŋ ga jaamandi; nda i ga laafay ni ga, nda i ga faaba too ni

se. Alhaalin ni ka haya woo tee, Irikoy ga hin ka ni kanbandi, nda ni ga hin ka taagandi, nda jama woo kul ga kaa se boŋ se taarey nda laafiya. Muusa na marga ɲaŋandi boŋ-izey kaŋ goy, nda a na tee kulu kaŋ a fo a se. Nda Musa na suubakey boŋ-boŋey suuba Israyila kul ra, nda a na i tee boŋ-boŋey waažibi borobaakey nda teemeri borobaakey nda hamsaari borobaakey nda woyaari borobaakey. Nda i ga jaamandi borey kulu waati, amma kulu hima kaŋ ga cindi i ga a zaa Musa ga, amma kulu hima kaŋ ga faala i hinne ga jaamandi. Musa na a boŋ-ize santu, nda a na koy a boŋ hinka ga.

19

Hantumoo hinza alhaali ra, Israayila izey Misra laabo hun ka bora han, alhaaloo woo ra, i koy Sinay gaañu ra. Nda i n'ka koy Rafidin ra, nda i n'ka kaa Sinay hawsa ra, nda Israyel n'ka zumandi hinne addu ganda. Nda Musa ka kaw Irikoy Alla addu ga, nda Irikoy Alla ka a wii a ga addu ra, ka ne, wey kaŋ ni ga šeeri Yakuba wane se, nda ni ga yaaŋa Israyila izey se. Alhaalin nda alhaalin din guna kaŋ ay tee Misira borey se, nda ay too war kamar a ga too baba-kuru-ize filla ga, nda ay zaa war ga ay boŋ. Nda sohõ, nga war ga jinji jinji ay hawsa, nda war ga koy ay allaɣaasa, war ga zama ay jama kul-kul boŋ jamawey kul ra; zama duniya kul ti ay ta. Alhaalin amma war ga zama ne se boŋ laabo kaŋ ga zaari alhiila nda laabo kaŋ ga sanni, nda laabo kaŋ ga boori. Woo kaayaney war ga ne kaŋ war ma foy Israayla izey se. Muusa na kaa nda a na jama laabo zaaberey wii, nda a na

hantum kulu wey kaŋ Irikoy na yaamar se ey se Jama kul no hãa batu foo nda zumandi foo, nda i ga yey, Kala foo kaŋ Irikoy n'a yey, ir ga a tee nda ir ga a mana, nda Musa na hãsara wey bande Irikoy. Yaamar nda Yaamar ga Musa: Dii, ni koy war ga hari gumbu ra, hala jama ga hãayan ni kaŋ ga hãayan war ga, nda war ga ga bine har abada. Musa yaamar jama kalimayzey Yaamar ga. Yergoy Muusaa se nda a fo, Koy zumandi ka jama se yaamar nda ka i hansa hõo nda suba, nda i ga i dunbu yaabu, nda i ga hima ka ben jine hinza se, zama jine hinza ra Yergoy ga zumandi ka koy Sinay addu ga, jama kul ɲaŋ. Nda ni ga jama cebe hawsa ra, ka fo: Iri boŋ hima iri boŋ se ka koy addu ga nda ka taaɓa haya kaŋ ga a se; kulu kaŋ ga taaɓa addu ga, a ga muu fatta ra. Ši hima ka tonton a ga, zama tarey nda ka too a ga hargayaŋ, wala feeji nda ka too a ga hargayaŋ, kala nga alhaali wala nga borey, ši ka hima. Waati kaŋ hawey nda buruyaŋ nda dubu ka koy addu ga, ey ga hima ka zaay addu ga. Muusa na dii addu ra nda jine ra, a ka jama wey laabandi, nda i ka i gundey ɲaandi. Nda a fo jama ra: Alhaalin war hima jirbi hinza, war ši kanbandi waayboro. A koy amma hantumoo hinza woyboro koy paaɲe subbaaci waati ra, nda koy-ize da, nda walakay-ize da, nda hamma dubu ɲaŋandi Sinay tondo ga, maabuŋoo hawru ka ɲaŋ ka bora, nda jama kul kaŋ ga gundakoy ra koy taasa. Nda Musa na jama kaŋ ka hun ka fatta nda Irikoy se, ka kaa ka hun, nda i sinkandi beeri boŋoo ga. Addu Sinai din ka hayandi kul, sabbu ka Irikoy zumandi ga din wane nda wuta, nda hayyan din ka duwandi sanda hayyan din ka bina ka bô fourneau ra, nda jama kul ka hãa filla. Amma trumpet haŋyaŋ din ka taa goyyan, i ga koy ka tonton hinkante. Musa na hãa, amma Irikoy na a ɲaŋ

nda hawsa. Cirey yaa zaa nda ga koy Sinaayi addu bine ga, addu boŋ ga, nda Cirey waamandi Muusa ga koy addu boŋ ga, nda Muusa hawsa. Nda Irikoy Bismilla no kaŋ Musa se, a ga fo, war ka zumbu ka jama ra yaamar ka hima, amma si waati kul i ma hima ka Irikoy Bismilla do ka guna, nda boŋ si dii i gaa ra. Nda saajey yaŋ ga hima ka Yerkoy Irikoy Bismilla se, i ga hima ka taara, amma si Yerkoy ma kaa i ra. Nda Musa fo Irikoy se, jama si hin ka koy Sinay addu ga, zama ni na ir guna kaŋ ir se, ni na fo, ka addu tee, nda ka a alkubari. Yezom fo a se kaŋ: Taa, ka zumbu, ka hun ni nda Harun nda ni, amma limaamey nda jama si hin ka boŋ ka hun ka koy Irikoy do, ka hin Yezom ka bay iri. Muusa na zin jama ga nda a fo iri se.

20

Nda Yerna ka hãa kaŋ kulyaŋ wey kul, ka ne: ay ti Yerna nga Irikoy marga, wala ka naŋ ay dii Misra labu ra, ka naŋ ay dii baŋa soro ra. Adduŋaŋ kaa tonton si goro nga se alhaalin fooyaŋ ne hinne. Ši ma hin alhaali kul boŋ ni boŋ se, nda ši ma hin haya kul boŋ se, wala kaŋ ga goy laawol hawsa ra, wala kaŋ ga goy dungu hawkasa ra, wala kaŋ ga goy haŋyaŋ dungu hawkasa ra. Mana ni ga batuyan iri se, kala ni ga iri batuyan; zama ni ne Yirma, ni Irikoy, Irikoy kaŋ ga kwaara, kaŋ ga baabawey boŋ-izey kabu ize-izey ga, hala taaci-izeyan nda fukoy-izeyan se, wey kaŋ ga ni ŋaari, nda kaŋ ga hinza tee hala wiji-wiji se wey kaŋ ga ni waani, nda wey kaŋ ga ni yaamarey kaaley. Ni ši tonton Irikoy Alhali ni ga batu kaŋ si nda fondo, zama Irikoy Alhali ni ši

nga boŋ nda kaŋ ga tonton hinza ga batu kaŋ si nda fondo. Honga zaari hinne ra saabatey se ka a suubu. Zaari han goy, nda ka tee n alhaaley kulu. Zaari woyboro ra, sabat ti Yirma ni Irikoy se, ši hima ka tee baani kulu hinne ra, ni nda ni di, nda ni way, ni barey, nda ni barey way, ni naafu, nda ni harba, nda ni albaasa kulu, nda boŋ-izey kaŋ goro ni ra. Zama boro zaari hinza ra, Ciine ka koy wane nda duniya nda hamma nda kulu kaŋ ga goro ey ra, nda a ka hũu zaari hinza worofo ra. Alhaalin wane, Ciine ka barka di zaari hinza worofo se, nda a ka a saabu. Baa ni baaba nda ni nda, afo ka tonton war se nda afo ka hima gumo ra duniya laabo boŋ ga woo Yerkoy ni Irikoy na war se. Ši ni ga zin-koy tee. You shall not steal. Ši ka hima. Mana nga ga yaamar laasaabu kuru war boŋ-izey se. Ši mana di nga boŋ-izey wey kaŋ ga cebe nga se. Ši mana di nga boŋ-izey goro kaŋ ga cebe nga se, wala a gonda, wala a zanka, wala a baŋa hinza, wala a albaasu, wala a albaasu beeri, wala a albaasu kul kul, wala haya kul kaŋ ga cebe nga se. Nda jama kul n'a guna hawsa, nda alaambey, nda biiŋo hawsa, nda adduwa kaŋ ga huusu, amma jama kul n'a taashi ka hima ka kaa cere. Nda i ga fo Musa se: War šii ir se, nda Irikoy kaa war šii ir se, hala ir kaa muu. Nda Musa ga yaafo se: Boro kaŋ, zama Irikoy na kaa war šii war ra, alhaalin war ga hin ka a taaxante ga cindi war ra, alhaalin war si hin ka tuna. Jama na taagandi nda yaamar ra, amma Musa na hyɛ ka koy ciine ra woo Irikoy na ga. Goykoy ga Muusaa se: Wane kaŋ war ga hin ka Yaakuba goykoy se, nda war ga yaamar ka Israyiila izey se: war guna kaŋ ay ga hima war se bine ra. Ši ga hin wa tee war boŋ se irkoy kaŋ ti nda zaabu, nda irkoy kaŋ ti nda zaabu ši ga hin wa tee war boŋ se. Altar kaŋ hin

ka tee ne boŋ ra, war ga hin ka tee ay se, nda war ga hin ka zabu war ɲaŋandi kaŋ ga koy ne boŋ ra, nda war faaba kaŋ ga koy ne boŋ ra, nda war hiiji, nda war ɲaŋandi kaŋ ga koy ne boŋ ra, gorodoo kul ra, nungu kaŋ ra ay ga hin ka tee ay maa ne boŋ ra, nda ay ga koy war ga, nda ay ga war barka. Amma ka nga ka yi alhaari kulu nda tarey ne se, nga ši hima ey nda tarey kaŋ nd'a sindi, zama nga na nga ɲaŋgu goy ka kaa ey ga, nda ey na hansa. Ni ši kaa tonton ne nda taakayaŋ ay saajantaray ga, adiši ni ši ay hawandiyan yaakar a ga.

21

Nda wey alhaali kaŋ war ga hima ka tee iri gaa. Nda war saabu Ibrayiima yaw, a ga hin war baŋa jiiri iddu, amma jiiri woyaŋo ra, a ga koy foronto bila sabu kaŋ. Izo a boŋ hinza ka hinka, a ga fatta a boŋ hinza kala, amma izo weyboro ka hinka nda a, a weyboro ga fatta nda a kala. Nda amma boŋ albaazu na a ga hinza woyboro, nda a ga hima a se ize wala ize-weyey, woyboro nda alheriey ga cindi a albaazu se, amma a hinza boŋ ga fatta a kala. Amma nga ɲaŋandi ka fooyan, yengu woo ga ɲaŋ, ay ga boŋ ay boŋo, nda ay waati, nda ay zama-ize, ay si koy ka tun nga ay ga ganji, a boŋo ga hin a do Irikoy šintin do, nda sanda woo a ga hin a do wuru do nda wuru kulu do, nda a boŋo ga hun a tungu nda tuuru woo, nda a ga baŋ a se har abada. Idan amma wani ne ka neɣ hinza boŋ-izey din kaŋ baŋon din ka ne kaŋ goy-izey, a si ši koy ba sanda kaŋ baŋon-izey-ize din ka koy. Arga mana a zaama boŋ-ize ga wey kaŋ a laada nda, a ga hin a fatta.

Amma laabo fooro se, boŋ-ize ši hin ka a neere, zama a ka a yaamar. Amma nda woo din kaŋ ize ga a yaamar, a ga tee a se ka bine-ize alhaali boŋ sanda. Arga amma a na zaa wani din kaŋ a boŋ se, a si ne ka a kaa haya kaŋ ga hima nda dubu nda alaakalma. Amma nda a mana tee wey foo nda ize, a ga fatta bila alaafia, bila arziki. Amma nda wane foo nerey kaŋ, nda a kuu, a ga hima ka a kuu. Woo amma mana ga boŋ-boŋ, amma Irikoy na kaŋ ka nga gaa, ay ga too war do tana kaŋ ra woo kaŋ na huru nda. Amma boro foo ka tonton kaŋ ga baa a hinka nda yaamar, nda a ka duu, i ga hin ka gaakaa ne a ga kaŋ ay boŋ-yaabu ra, ka a too ka hinka. Wane kaŋ ka a baba too wala a nda, i ga hima ka a kay. Wala kaŋ ga caw laabo baba taayaŋ wala nda taayaŋ, a ga muu saabay. Wane nga izo guna nda boro foo Israila izey ra, nda a ga boro woo zori, nda a ga boro woo neere, nda se boro woo ga duwandi a ga, a ga hima nda kuu. Alhaalin nda jiney fillante, nda i ka darga cebe nda taarey wala nda kunkuru, nda a si mutu, amma a ga jinji ganda ga, alhaalin a ga tashi ka taamay hawsa ga nda gora ga, wey kaŋ na darga a ga zama nga maana, amma a ga baa a goy kaŋ a mana goy nda boŋ-yaakey. Alhaalin nda wala nga boro foo ka a yiize wala a baabize goy nda gunguru, nda a ka kuuru a gaa ra, a ga hukuntaandi nda hukum. Amma idan ya zaama rana ɗaya ko biyu, kada a hukunta shi, gama azurfansa ne. Alhaalin nda boŋ-izey hinza filla ka hanga, nda i ka hini walla kaŋ ga ɲaŋ, nda a hinza-ize din ka fatta ka koy, mana a si ben ka timme, a ga hima ka too; sanda boŋ-ize kaŋ ga ɲaŋ din boŋ ga hima, a ga bay nda hima. Amma nda a ga hin ka ben ka tee, a ga baa alhayni alhayni bande, ido ido bande, yiiri yiiri bande, kanbay kanbay bande,

tondi tondi bande, tuusu tuusu bande, kaŋa kaŋa bande, koroŋo koroŋo bande. Amma nda boro foo ka a barey ize koroši wal a jina ize koroši, a ga ši borey wey ka tee nga borey kaŋ ize koroši sanda. Alhaalin nda kaŋ ɲiŋo baŋ-izey boŋ wala kaŋ ɲiŋo a ga boŋ-weyboro boŋ a ɲiŋo, a ga kaa biiɲey din i ɲiŋo boŋ i ga. Amma nda sangu ga albaasa wala marga, nda a ka kuuru, tarey nda harey, sangu ga ka taarey, nda a ŋa ga dii a nam ba, amma sangu boŋ ga ka zama nga maana. Amma sanno nga koy ka turu jina bi jirbi din se hala bi ni da amma hala bi hinza din se, nda i ka yaamar a boŋ se, nda a si a kaa, amma a ka alboro wo ka hoy wala alboro wo ka way, sanno din ga koy ka hargandi nda tarey, nda a boŋ din ga koy ka hoy kala. Amma nda alhaali ka ben a se, a ga baa alhaali kaŋ a hun se, kaŋ bande ka ben a se. Amma nda wala izey wala yizo a ga koy ka dun, alhukum woo ga hima ka tee a se. Alhaalin amma sanba ga ɲaŋ boro koy wala boro weyboro, a ga baa hantum cindi tongo didiramu boŋ i borey ga, nda sanba ga ka hantam nda tarey. Alhaalin nda wani ne ka furo feeri wala ka furo tondi, nda a si a daabu, nda dii-ize wala haarey ka duu a ra, furo borey ga baa, a ga noo dii-ize wala haarey borey se ra; amma kaŋ mee no a se. Amma nga wani neɗɗo sangu ga huru sangu kaŋ ga cebe, nda a ka kuuru, i ga sangu kaŋ ga hima neɗɗe, nda i ga a ngu fay, nda sangu kaŋ ga kuuru i ga a too fay. Amma nga ka bay kaŋ atauru wey ti gorer nga bine han nda hinza han do, nda ey ka šeede ne borey yenandi wey se, nda a si kaa ne ka, a ga baa atauru hinza atauru se, amma atauru kaa kaŋ a muu ne ga zama ne se. Alhaalin nda boro foo yoobandi beeri aw walima hiiri, nda a yoobandi aw walima a neere, beerey woy a ga baa beeri foo bande ga, nda

hiirey fukko a ga baa hiiri foo bande ga.

22

Amma nda boŋ-koy-ɲaŋo ga duu kaŋ da n'a fatta, nda a ga hansa, a ga kuuru, si ši boŋ-koy woo se. Amma wala jiiri ka tashi a ga, a ga laabo, a ga kuuru ka batu; amma wala haya si goro a se, nga a neera zumandi se. Enda amma ka taarey kaŋ n'a zaa ka taafu nda ka duwandi a nungu ra, taarey kaŋ n'a zaa, albaasu hala alkawal, kaŋ ga goro, a ga hima filla bande. Amma si nda boro foo ka a gonda hari wala a gonda wayni goono, nda a ka a albaasu foo ka gonda wonton hari, a ga baa ka hun a gonda foo ra ka tee nda a tarey foo. Amma si nda gonda hari kul ka gonda, a ga baa a gonda foo ra hinne boŋ nda a wayni goono foo ra hinne boŋ. Amma wala koy fatta, koy kaŋ dii, a guna ɲaŋyaŋ, nda a huru gawey wala ɲaŋyaŋ-kaarey wala gawey, koy kaŋ koy fatta no ga bii. Alhaalin nda wani ne ka haya bine wala kaayanji gaabu kaŋ ga cebe, nda a ka woosu ne boŋ se nda neɲaŋ, alhaalin nda woosu-kaa ga duwandi, a ga bine jine filla. Alhaalin amma guna-kaa mana duwandi ba, goro-boŋ-ize ga kaa Irikoy ɲaŋa, nda a ga tammahana kaŋ a ši boŋ-ize kulu kaa fondo kul kaŋ a ɲaŋ-borey n a se, kala haya-kulu kaŋ mana fay ba, wala hari ɲaŋ, nda hari-kulu, nda hiisu, nda duku, nda haya kul kaŋ ga bisa kaŋ ga hãa, wala hay kul kaŋ ga hin, Irikoy ɲaŋa ga hukum kaa jiiri-hinza se, nda kaŋ ga duwandi Irikoy boŋ, a ga bii fondo hinza jiiri se kaŋ a ɲaŋ-borey. Alhaalin nda nga kala ne ga ba boŋ se kaŋ ga cebe hari wala mossi wala feeri wala hayni

kul se a ga koy hima, nda a ga koy tonton wala a ga koy muru wala a ga koy zay, nda baa si bay, Irikoy se ŋa koy zaa futu hinza goyey ra, kaŋ a mana tee fondo kul se boŋ se kaŋ ga cebe; nda woo sanda, a se borey ŋa koy tammandi, nda a si koy bifi. Amma nda a ka waaru a ga ra, a ga baa boŋ se ize. Amma nda dabbai n'a haw, a ga a zaa ka cebe dabbai ga, nda a si baa boŋ. Izo amma wani ne ka hãa kaŋ bine ka hun boŋ-izey ga, nda a ka bere wala a ka muu wala a ka zama baacikaw, amma boŋ-izey jine si tun nda ize, a ga baa. Amma boŋ yaamar ga cindi nda a ga, a si ka baa, amma boŋ goykaw ga cindi, a ga kaa a se a goyo se. Iri nda wani ne ɲaŋa boŋ-izey kaŋ si ɲaŋ-ize, nda a kwana nda ize woo, a ga bisa ize se a se hinza. Izo amma baaba ka ɲaŋandi ka ɲaŋandi, nda si baaba ga baa ka hima no ga boŋ woy, arjanti ga bii baaba se kaŋ cindi ga cindi kaŋ boŋ-izey ga boŋ-ize. Sorcerers, you shall not keep alive. Kul wane kaŋ ga sindi nda dabari, war ga hima ka a hoy ka kuuni. Wane kaŋ ga haya tee alhalikey se, a ga kaa fatta nda halakaari, sanda Yerkoy hinne. Nda boro kaŋ na kaa si boŋ se, war ma ši a guna, war ma ši a cindi; zama war too borey kaŋ na kaa si boŋ Misra labu ra. Kulu baabu nda yatim, war si ne iri boŋ. Alhaalin nda iri ga ey hãa nda laybaa, nda ey ga ɲaŋandi ka ɲaŋandi ne se, ay ga ji nda jijiri ay ga ji ey moora, nda ay ga hãnkari nda hãnkari, nda ay ga war iri fondo nda takooba, nda ir jiiney ga zama koy-bina, nda ir ize ga zama yatma. Alhaalin nda war na boro borro te nda war cendi kaŋ ga fay war ga, war ši koy a zaari-zaari, war ši tonton tee a se. Alhaalin nda nga too ka boŋ kaŋ nga ɲaŋ-ize ga dubu, nga ga hima ka a fondo a se jinahere ɲaŋyan koyni; zama woo ti a ga dubu kaŋ, a hinne woo ti a ga dubu kaŋ a ga ɲaŋyan-ize ga;

mana se a ga sintin? Alhaalin amma a na ɲaandi ne ga, ay ga a ji; zama ay ti alhaaninkayna. Irkoy yaŋ si kaŋ hima, nda ni jama ra borey si kaŋ hima fo. Filla koyo ize goy nda divino goy hinne nga si koy koroši, hinne ize ay boŋ koyo tonton ay ga ba ay se. Wala ne ga koy tee ni ga ɲaŋa hari, ni ga bere, nda ni ga alhaywan kaŋ ga goy. Jirbi zaari ga ga koy ka too ka duu ni ga ɲaŋa, amma zaari booroyaŋ zaari ra, ne ga ga binde ay se. Nda borey saamaante ir ga zama ne se, nda hinna kaŋ namey n'a haw ši boŋ, ir ga a jinde bisa se.

23

Mana nga ga zaabi ji kaŋ si tonton, mana nga ga yaamar nda wey kaŋ si boŋ ka zama šeede kaŋ si boŋ. Ši kaa ga tun boŋ-izey nda alhaaloo ra, ši kaa ga tonton boŋ-izey nda ka fatta boŋ-izey nda, ka hima ka hukum-ize bora. Nda ši nga hinna baante-ize se kaŋ hukunci ra. Alhaalin nda nga duwandi ni ɲaŋa adduɲaŋa ni nga wala ni ɲaŋa harba kaŋ ga goy kaŋ ga bere, nga ma koy zumandi nga ma baa ga. Alhaalin nda war ga dii war adawu alhaali kaŋ ga kaw a zaabu cindi ra, war ši hima a ga, amma war ga koy a taaši nda a. Ši koy ga kaŋ hukunci boŋ-izey ga a hukunci ra. Nga kala kaŋ kul ɲaŋ mana boŋ, war ma hin kaŋ ga boori nda kaŋ ga hima, nda war ma kaŋ mana boŋ tee ka boori albaša kayna ra. Nda war mana tonton kaŋ, zama tonton-ey ga izo kaŋ boŋ-ey guna, nda ga hãa hima boŋ-ey. Nda war ši boŋ-izey zaabu, zama war ga bay boŋ-ize hinne, war boŋ wane war tun boŋ-izey ne Misra labu ra. Jiiri iddu ra, ka hin tarey boŋ, nda

ka tonton kaŋ ga bora ne tonton. Hantumoo jirbi ra, ni ga boncire tee, nda ni ga a bisa, talabey boŋ ey ga ɲaa, nda kaŋ ga tonton, alhaaley boŋ ey ga ɲaa. Adiyan ni ga tee woo labu boŋ nda woo labu zeytun boŋ. Gaa han ni war ma tee war goy-izey, amma han woyo-woyoyo ni istirahat, waati kaŋ war šinši ma istafu nda war hari-beeri, nda waati kaŋ war baabakoy-izey di nda boŋ-borey ma seeni. Kulu kaŋ ay n'a fooyan war se, war ga a kanbandi, nda alhaaluŋ fooyaŋ marga war ši taarey, nda a ši mana kanbey war nungu ra. Itaaci waati nda jiiri ɲaŋ, war ga hima ka ay se. A batu kaŋ mana ga tonton nda hari ɲaŋ mana si tonton, a gaa koy. Wolom zaari it ga ɲaŋ hari ɲaŋ mana si tonton, sanda ne ay n'it yaamar, waati kaŋ ga bine handu taagaa ra. Zama ne waati woo ra it n'a hun ka Misra. It ši kaa ay ga nda haya fofo. Nda war ka batu žeeri-kulu alhaali-folo-izey tee war goy-izey se, wey kaŋ war ka iri war guna ra, nda batu kulu-timandi alhaali jine-waati ra žiiri ra war goy-izey žeeri ra war guna ra. Hinza foo jiiri ra, ni ceeci kulu ga kaa bangandi Yirma Irkoy ni tana goyboro. Waati kaŋ ni ma lamarey koy ne boŋ taray, nda ni ma ne danga-ize bayi, ši ni ma sabu ne sabu-harey hinka leeven ga, wala ne batu-harey koy ši goro subbayi hala suba. Albin kulu-izey kaŋ ga filla taarey ra alhukum din boŋ-ize ra, ne war na zaa Goykoy Dungu din boŋ ra. War si hin ka beeri-ize koy too nda hinna-ize neene ra. Nda dii, ni ga sabu ay ga cebandi ay labar-izey ne hin taagey, kaŋ a ga hin hãa ne hãnkaw ra, kaŋ a ga hin zumandi labu kaŋ ay hinna ne se. Honga war boŋ se, nda hãa a kaŋ, nda kaa a ɲaŋ, zama a si hin war zaŋ, zama maa maa ga goy war se. Alhaalin nda hin ma hundu ay murfu, nda ni ka tee kulu wey ay ga hin ni se, nda hin ka koy ay

allaɣaada, hin ga zama ay se jama taagante ka bande kulu laama kaŋ, zama ay ti ka bande dungu kulu; amma hin ga zama ay se boŋ-izarey nda laama seeney; wey kaŋ hantumey ni ga waane Israyila izey se, alhaalin nda hin ma hundu ay murfu, nda hin ka tee kulu wey ay ga waane ni se, ay ga zama alagaw ni alagawey se, nda ay ga hima wey kaŋ ga hima ni. Ay laasaali-ize ga koy zama, a ga nga yaamar, nda a ga nga zuur Amoorkaayi do, nda Hittikaayi, nda Perizzikaayi, nda Kanaankaayi, nda Girgashikaayi, nda Hivikaayi, nda Jebusikaayi do, nda ay ga iri kwaara. Ši ga boŋ ka batu iri alaaday, nda ši ga boŋ ka iri baŋ, ši ga boŋ ka tee kaŋ iri goy ra, amma war ga ka iri rurandi, nda war ga ka iri turu-teerey kaakandi. Nda nga ma bayi Yirma nga Irikoy, nda ay ga barka nga kumbu nda nga meesu nda nga haŋ, nda ay ga kala hargay nga boŋ. Ši koy ga bara boro kul, wala ši koy ga bara boro kul ne nga labu din ra; nga zamanay hinkantey, ay ga nga zamanay hinkantey ma. Nda ay ga taarey sanbu nga war ni alhali, nda ay ga kaa laamu kul boŋ kaŋ ni ga huru senni ir ra; nda ay ga baa ni ga ɲaŋandi kul boŋ ka hun. Nda ay ga too nga ɲaŋyaŋ-ɲaŋyaŋ jina-izey ne war ga, nda war ga kori nga Amorkaayey, nga Hivkaayey, nga Kanaankaayey nda nga Hetkaayey war ga. Mana ga kaa iri boŋ jiiri foo hinne, wala ka labu kaa tee koonu, nda dungey booboyaŋ kaa tonton war ga. Nda hinna-hinna ni ga kaa boŋ-ey iri ga hun war ga, har war ga ɲaŋ nda war ga gaa kabbu hinka. Nda ay ga tee iri daŋey din ka hun hãnkuri bi ra hala hãnkuri Filistin ra, nda ka hun gaabu ra hala koyo beeri Efrat ra, nda ay ga too iri ganda ra borey kaŋ gaa ɲaŋa ra, nda ay ga kaa iri ga. War ši tee ka laabo hinka nda ey nda ey boŋ-ize. Nda si ši zama nga labu ra adiši ši hin nga yunbu

ay ga, nda nga baani izo boŋ-ize, wala nga ši baani izo boŋ-ize ra izo ši koy nga ga kaŋ taabal.

24

Nda Musa fo, ka tashi ka koy ga Yirma, ay nda Haruna nda Nadab nda Abihu nda sabbaɣin Israyila borey zaamankey, ka batu Yirma se ka hun. Nda Musa hinne ka hun Irikoy ga, amma alhaalin si hun, nda jama si kaa tonton nda alhaalin. Muusa ya hyɔ, nda a ka Irikoy kul-kalimey nda a ga fondo-izey kul kaŋ Irikoy ga caw. Jama kul ka zaabi nda batu foo ka ne: Goykoy kul kaŋ Irikoy n'a caw, ir ga hima nda ir ga mana. Nda Musa na hantum kulu Yerkoy i kalmey, nda Musa na sukandi suba waati, a na alkawal goy tee addu ganda boŋ, nda hayey tan-wey-tan Israyila kabiley tan-wey-tan še. Nda a koy Israyila izey boŋyaŋ wey, nda i na albaasu kaŋ kul ga kay, nda i na laabo faaba se Irikoy se, ɲaari wey. Moses ga ɲaŋ kaŋ, a na jina hinza zuba kafu ra nda a na jina hinza zuba alwala boŋ ga. Nda a na tee alhaali tira woo, a caw kaŋ jama no hantumey ra; nda i fo, kulu kaŋ Yirma fo, ir ga kay nda ir ga hantum. Muusa na ɲaŋa kaŋ, a na ɲiŋa ɲaŋ boŋ izey se, nda a na fo, ay guna, woo ti allaɲaŋa ɲiŋa, woo kaŋ Goobari na tee war se hantumey wey kul ga. Nda Musa ka hawsa nda Haruna, nda Nadab, nda Abihu, nda sabbayi te Israila boŋ-izey ra. Nda i guna gooro kaŋ Israayila Irji te ka hiino, nda kaŋ ga goro a tondi bine ra, sanda safir taaba goy, nda sanda hawkiyan laabo kaŋ ga hima ka laabo. Nda Israyila boŋ-izey ra, ši fo kulu, nda i guna Irikoy nungoo ra, nda i ɲaŋa nda i

šinay. Amma Goyjinay na kaŋ Musa se, ka hun ka kaa ay ga adduŋŋa ra, ka tee yan, amma ay ga too war ga taarey batu kaŋ ga koy, alhaali nda yaamariyaŋ, kaŋ ay ŋa caw ka too boŋ se. Nda Musa nda Yusuwa wey ga cindi ne ga, i ka dii Irikoy addu ga. Nda borey beyberi ra, i ga yaw: Ŋaŋ koy ne hala ir ma willi ir ga, nda ne Harun nda Hur ga nda ir. Inda wane se hukum koy kaa ne, a ga kaa i ga. Nda Musa nda Josué koy addu ganda ra, nda gumbu n'ka addu ganda koonu. Nda Irikoyyan Alla ga zumandi Sinay foonda ga, nda hamma ga a koonu handu iddu, nda Yerkoy ga Musa wii handu fuwo ra hamma ganda ra. Alhaalin Gonjize kaŋ nda cebe Boŋo se sanda wuta kaŋ ga tun addu beeri ga, Israyila izey ɲaŋ ga. Nda Musa ka huru gumbu ra cindi, nda a ka diru addu ga, nda a goro adin addu ra hinkante jirbi nda hinkante iji.

25

Nda Yerna ya hãa Musa se, ka fo, fo Israyila izey se, nda i ma deeji kokorantey zaa ga, wey boŋ ga baa se, nda i ga ma deeji kokorantey ay tontoney zaa. Nda woo ti ka alhaali kaŋ war ma ɲaŋ i boŋ ra: zaabu, nda nda, nda taama, nda hyacinthe, nda bi-wusu, nda bi-jey futu, nda tooru laabo kaŋ ga koy, nda beeri kurey, nda beeri koyey kaŋ ga bi-jey, nda beeri kaŋ ga hyacinthe, nda tundu kaŋ ši haŋ, nda tarey Sardius, nda tarey kaŋ ga koy ŋa-ize se, ɲaŋ-kaŋ se, nda toorukaŋ kaŋ ga too kokor se. Nda war ga tee ay se laabo-koyo, nda ay ga bangandi war se. Nda ni ga tee ay se alkadar kulu kaŋ ay ga cebe ni se addu ra, misaalu kaŋ ga

tee alxayma se nda misaalu kaŋ ga tee a hari kulu se; wala ni ga tee. Nda ni ga tee sanduuku šeyhantaray ga hun-ize kaŋ ši hima ra. A guna ga zama hinza biiɲaŋ nda takkay, a kaŋ ga zama hinza biiɲaŋ nda takkay, nda a jine ga zama hinza biiɲaŋ nda takkay. Nda ni ga a daabu nda zaabu saafu cindi ra nda wala ra, nda ni ga tee a se zaabu-kaŋ-kori kaŋ ga zumandi kala bande. Nda war ma tee woo se affo zumbu-zumbu-ize zin-zin, nda war ma zaŋ se affo yow-yow ga, affo zumbu-zumbu-ize yow se yow foo, nda affo zumbu-zumbu-ize yow se yow fillantoo. Ni ga tee yaamar-ɲaŋey tundu wey mana haŋ, nda ni ga kaŋ i zaabu se; nda ni ga yaamar-ɲaŋey šintin barmey ra kaŋ sanduku ganda-ɲaŋey ra, ka sanduku zaabu nda i. Kaakaw-ɲaŋandiyan-ize ra, goy-ize ga zaŋ ka ši kanbandi. Nda war ma tun ka dam alaamaawey kaŋ ay ga ba war se sanduukey ra. Nda ni ga tee hantumyan-deeji-boŋ dabu zaabu saabu, hinza kaabu nda hinza-bande nd'a gaabuyaŋ, nda kaabu hinza nda hinza-bande nd'a faabuyaŋ. Nda ni ga tee kerubiŋ hinka wey zaabu nda kaŋ zaabu ga hinka, nda ni ga hẽ ey bine alheri dubu goyey hinza affoo ra. Kaŋ ne ga tee kerebi foo ka hun ne bande woo ra, nda kerebi foo ka hun ne bande fillantoo ra laasila-zanka ra, nda ni ga tee kerebi hinza ne bande hinzoo ga. Kerubiŋ ay ga taaɲe-ɲaŋ-ɲaŋey zaa bine, kaŋ ga sutura alhaabu-laafante beeri nda ɲaŋ-ɲaŋey, nda ɲaŋ-ɲaŋey woyey ga koy goɲa-goɲa ga, alhaabu-laafante beeri ga kerubiŋ woyey ga koy. Nda ni ga tee alhaali-zaabante sanduuku goo bine ra, nda ni ga tee bayrandi-izey wey nga ba ni se sanduuku kulu ra. Nda ay ga bangandi war se din ra, nda ay ga kaŋ war se din ra, ay ga kaŋ war se mercy seat boŋ ra, cherubim hinza goo taarey ra, kaŋ din ga kaa testimony

sanduukey boŋ, nda ay ga kaŋ war se kul foo kaŋ ay ga ɲaŋ war se Israayel izey ga. Nda ni ga tee taabal zaabu, zaabu saafu, hinza guna kaŋ gaabundiyan, nda foo guna kaŋ farsundiyan, nda foo guna nda bisa kaŋ kaarundiyan. Nda ni ga yan a se ɲaŋaŋ koyey zaabu-ize kaŋ ga kuru kuru; nda ni ga yan a se taaɲa kaŋ ga kaa albaasu kaŋ ga kuru kuru; Nda ni ga yan ɲaŋaŋ koyo se taaɲa ga kaŋ ga kuru kuru. Nda ni ga tee ɲaŋgu woote zaabu, nda ni ga tee ɲaŋgu woote din bine a tongu woote kaŋ ga kaa banda din ra. Nda biirey ra kaa teeji ɲaŋandi boŋ se, kaŋ ka taabal gaa nda ɲaŋandi boŋ. Nda ni ga tee di ɲaŋandi kaŋ mana ɲaŋ kala ti ɲaŋ kaŋ mana ɲaŋ kala, nda ni ga boŋ ize wey nda zaabu laabo, nda teburu ga ka zaa nda ize wey. Nda ni ga tee a boŋ kaŋyaŋ, nda a boŋ turari kaŋyaŋ, nda a boŋ yaakari kaŋyaŋ, nda a boŋ kokorey kaŋyaŋ, kaŋ ra ni ga yaaka nda ey, zaabu saabu nda ni ga tee ey. Nda ni ga tee kumbu-ɲaŋandi tafaranka kulu ga, kumbu kaŋ ga cebe ay ɲaŋa ga, waati kul-kul. Nda ni ga tee lampstand gaa zaari pure ra, ni ga tee lampstand din hammered, a shaft, nda a branches, nda a bowls, nda a knobs, nda a lilies ga cindi gaa a ra. Iddu amma toobi ka fatta ka hun ka gorokey, ittu toobi ka lampukaayan ka hun ka goro fooyaŋ foo, nda ittu toobi ka lampukaayan ka hun ka goro fillantaŋ. Nda kafu hinza wey ra tee ka ben luwi kaŋ; foo kafu foo ra, ka tonton nda ka lily; adiyan se kafu iddu wey kaŋ ra fatta ka boo lampu-takarda ra. Nda ka kanbe-yaaɲe ra, affu kuuru-ize kaŋ ga sarga almond-ize sanni, ka kanbe-yaaɲe foo hinne ra goy-ize, nda a lili-ize. Goy-ize foo kaŋ hinza tondo no ra a ga, nda goy-ize foo kaŋ taacu tondo no ra a ga; wane nda tondo iddu kaŋ ga fatta kanbe ra, nda kanbe ra goy-ize taacu kaŋ ga

hima almond fuwo sanda. Kaŋ-ize nda hinka-ize ga hun a ga, kul wey ka tee goy-koy ka hun zalla foo safi ga. Nda ni ga tee a lampey ije, nda ni ga tee lampey, nda i ga yaamar ka hun foo hinza. Nda a ga toobi wey nda a goy-ize wey zaabu saafu ra. Nga haya kulu wey, talent wote zalla saabu fo. Guna, ni ga tee ka bine ne taarey kaŋ ne se cebe ne se addu ganda ra.

26

Nda ni ga tenti din tee woo filla aula iri nda bisu kokorantaa kaŋ ga koy, nda bulu, nda purpur, nda jaabu kokorantaa kaŋ ga koy kerubiŋ nda goykaw kaŋ ga koy, ni ga ey tee. Gaabu rideau foo woo kaŋ ga cebe nda takwas, nda batu ga cebe afur nda takwas rideau foo woo ga zama; filla foo kulu ga zama rideau kulu se. Itaaci nda lamba-ize ra ga koy ka hun woo ra ga hun woo ra ga kaabu, nda itaaci lamba-ize ra ga koy ka hun woo ra ga hun woo ra ga kaabu. Nda ni ga tee iri se kanbe bii-yaaru kaŋ ga too riddi foo ga, labboo woo kaŋ ga too foo go, kaŋ ga bine foo go kala foo ra, hanga cere foo ga. Nda wane ni ga tee labboo woo kaŋ ga too foo go kaŋ ga bine bande foo ga, hanga cere woo fillante ga. Taaci tan ni hinka ka tee ridoko foonu se, nda taaci tan ni hinka ka tee ridoko din gumo ga kaŋ ga koy hinza din fukarey se, kaŋ ga cebe cebe, kaŋ ga duu foo foo, foo kulu kulu ra. Nda war ma tee biibi taaci nda jirbi, nda war ma hãa ridooyaŋ foo woo se woo ga ridooyaŋ woo nda biibi yaŋ, nda kaaŋ goo ma zama foo. Nda ni ga tee ganda-ize kaŋ ga tee nda yaawo ra kaŋ ga tee kaafu do goro koyno, ganda-ize woy foo nda hinza ni ga tee ize.

Gaawo foo kaŋ goyyan gaawo, tongo suba, nda nayi hinka gaawo foo kaŋ goyyan gaawo; filla kaŋ bi kul gaawo gom-gom-foo-do. Nda ni ga ɲaŋandi kaŋ uu taaci te go hinka foo woo, nda uu iddu te go hinka foo woo; nda ni ga bine labbu kaŋ idduyan woo zumandi alkaali ɲaŋa. Nda ni ga tee karkabey hantanjiyo goo-ize kaŋ goy cere-ize foo, kaŋ goy taarey ra, kaŋ goy cere-ize tonton ra, kaŋ goy taarey cere-ize goo-ize ra, nda hantanjiyo karkabey ni ga tee goo-ize kaŋ goy cere-ize foo, kaŋ goy taarey ra, kaŋ goy cere-ize kaŋ goy cere-ize hinza-ize ra. Nda ni ga tee biibi zankey taaci kul, nda ni ga cebe biibi zankey wey ka hun ka boo ɲaŋandi wey ra, nda ni ga cebe ganda wey, nda a ga zama foo. Nda ni ga hima ka tonton kaŋ ga bora alkaaba tontoney ra; tonton kaŋ ga cindi kaŋ ga tonton, ni ga hima ka a daabu ka koy alkaaba tontoney ra, ka a daabu alkaaba bine ra. Kubi foo woo ga, nda kubi foo woo ga, ga tonton kaŋ ga ka boŋ laaburey boŋ, ga gaawey laaburey boŋ tonton ga, a ga koy ka kate hari alkaali boŋey boŋ foo nda foo, wallafo a ma kate. Nda ka tee kaafu goy zanka se, hari-beeri furu wey kaŋ bi ja-bi, nda kaafu-beeri hari-beeri wey kaŋ bi bulu boŋ boŋ se. Nda ni ga tee alkawal ɲaŋ goyey se. Ni ga turu foo woo ben tan kuudu ra, nda kuudu foo nda bisa no turu foo woo yaŋa. Jirbi goykey, wala kaabu, wala kaabu fitinantey alkawal foo se, kaŋ ga duwandi foo ga foo se; adiyan ne war ga tee alkawal kul se kaŋ ga goro ra. Nda war ga tee zuurey dunbu se, alhaali tamandi zuurey, kaŋ ga hun du gaa kaŋ ga koy Arewa ga. Nda ni ga tee woyboro taaci azarfa bisikoy taaci se; azarfa hinka bisiko foo foo se a gundey filla ga, nda azarfa hinka bisiko foo foo se a gundey filla ga. Nda goro fillantere kaŋ ga koy Hawsa bande, tontom bi, nda i tontom-

nafaw bi nda seede azurfu; tontom-nafa hinza tontom foo se a bine hinzey kul ga, nda tontom-nafa hinza tontom foo se a bine hinzey kul ga. Nda ka dubu-ize goro kaŋ ga cindi alkaama bande, kaŋ ga koy hamma hankuri, war ma tee iddu gidda. Nda ni ga tee jine hinza goy-izey tent-o koyney boŋ ra kala kayna. Nda a ga cindi ka tun bine ra; ka bine sanda woo hinne, i ga cindi ka tun koyey ra hanga ka kaa foo wote; wala ne war ga kay bobo goyey filla ne se; i ma cindi. Nda ey ga koy takarda iɗɗe, nda boŋ tuurey izey ga koy takarda iɗɗe nda taaŋo; fuwo hinza fuwo boŋ tuurey foo hinza se, kaŋ bine hinzawey kul, nda fuwo hinza fuwo boŋ tuurey foo hinza se. Nda ni ga tee goykey tundu kaŋ mana haŋ ra: iyyan se goy fooyaŋ foo se alkaali ra, nda iyyan goykey alkaali kaŋ hinza ra, nda iyyan goykey alkaali kaŋ koy koyne ra alkaali kaŋ hinza ra alkaali kaŋ ga koy hamma beeri ga. Nda goy kayna hungu ɲaŋa taarey goyey ga, a ga hima ka taa ka hun goy kayna foo ra ka koy goy kayna wane ra. Nda ni ga caw-ize yaawey zin nda zaabu, nda ni ga tee barmey zaabu, kaŋ ni ga cindi caw-ize yaawey ey boŋ, nda ni ga caw-ize yaawey zin nda zaabu. Nda ni ga taarey ka koy sanda alhaali kaŋ n'ay cebe ni se addu ra. Nda ni ga tee ridoo goy ra bii, nda wuluŋ, nda jaa, nda kookiinu kaŋ kuru, nda leece laabo kaŋ ɲaŋ; goy kaŋ tee ni ga tee woo kerubiŋ. Nda ni ga a dam taaci goyyan affun wey ši koy laabo zaabu ga, nda i boŋ-koyey zaabu, nda i jine-koyey affun ši koy ngu. Nda ni ga daabu din ka teeji yaarey boŋ ra, nda ni ga šintin kaŋ din teeji din cindi ra alhaali sanduukey din, nda teeji din ga taarey ni se alhak din nda alhak din ka alhakkey cindi ra. Nda ni ga daabu kaŋ ni ga ɲaŋandi šeede lasal boŋ ra sanda sutura sutura ra. Nda ni ga teburu dam

lamba ra ganda, nda ni ga fitila-zaari dam teburu ganda ra teeji ra batu kaŋ ga koy Hawsa-jiiri ga, nda ni ga teburu dam teeji ra batu kaŋ ga koy Arewa ga. Nda ni ga tee ridoo koy woyboro batu ra nda bulu nda zumuri nda jaanji kaŋ din zaari nda tooru kaŋ din zaari, goy kaŋ ɲaŋandi. Nda n ga tee ridoo se ugu taabu, nda n ga tee ey zaabu ra, nda ey koyey ga zaabu, nda n ga tee ey se ugu lasal kuuru.

27

Nda ni ga tee sakarey batu ɲaŋ taacu kaŋ guna, nda ɲaŋ taacu kaŋ faaba; sakarey batu ga zama kafu-fukku, nda hinza taacu kaŋ a jinde. Nda ni ga tee kaŋyaŋ bine ŋgu-ɲaŋkoy affur ra; kaŋyaŋ bine ga koy a ga, nda ni ga koonu iza nda laytun. Nda ni ga tee kurfey se alhaari ga, nda a koobante, nda a kuusantey, nda a hinna-kaayan hawey, nda a yaabu-kaayan, nda a goyjinawey kul, ni ga tee ey kul nda laasiri. Nda ni ga tee alhini se haya goyo kaŋ ga hima tarey-tarey sohõ, bronzi ra; nda ni ga tee haya goyo se batu affo bronzi ra kaŋ ga caw affo geeri ra. Nda ni ga iri tun saajante ra, alkaali ra, ga hun duu. Nda saajante ga cindi alkaali dambay ra. Nda ni ga tee alkawal se barkaw kaŋ mana haŋ, nda ni ga dubu ey nda bronze. Nda ni ga zuurey ɲaŋandi baarey ra; nda kaŋ zuurey ga cindi allaari ganda ra waati kaŋ ni ga a zuurandi. Nga ga a tee fondo nda loobey kaŋ ga kaa zumandi; sanda kaŋ nd'a bendi ne adduɲŋa ganda ra, wane sanda nga ga a tee. Nda war ma tee hawsa koy zanka; hawsa koy jiiri kaŋ ga koy Hawsa Woryo, zanka koy

hawsa koy se liini laabo kaŋ ga ben; ganji se mita tan no hinka jiiri foo. Nda iri tuguyaŋ bine taaci, nda iri kaayan bine taaci bronzi, nda iri baaŋyaŋ nda iri kaaŋyaŋ nzurma. Wala kaŋ jiiri kaŋ ga koy hawsa bande, toorey zankey taasuyan guna; nda hari izey bi takwashi, nda hari izey gundey bi takwashi alhali; nda borbey nda kaaŋey hari izey se, nda hari izey gundey laafiya nda laafiya. Amma goro hawkante kaŋ hima beeri ga, ɲaŋyaŋ hantum nda wiyo; alhaaloo yaŋ se taaci, nda yaŋ zuurey taaci. Nda kaŋ-ɲaŋo wala goy-ɲaŋo kaŋ ga koy Hawsa-ɲaŋo ga, tooru-kaŋey taaci tano nda woy, ey zuurey woy, nda ey daŋey woy. Nda folo-ni-taaci kubiti kaŋ ga tondo ɲaŋarey boŋ kaŋ foo; iza tondo taaci, nda iza zuurey taaci. Nda bande hinza woo, goyyan-wo taaci nda gu, kaŋ wo kabu ga bina; ize zuru hinza, nda ize ɲaŋaari hinza. Nda woo bine ra goro ra kaafu; bisoo takka jine, bulu nda, nda koy koy, nda tooru koy koy, kala-kala koy-koy-ize ra; hari izo taaci, nda hari izo taaci. Tondo ɲaŋandi kaŋ ga cebe ganda ra, i ga koy nda azurfu, nda i boŋ-koyey ga cebe azurfu, nda i fondey ga cebe latuŋ. Amma teeji ra kaŋ goro, woo ga cebe ɲaŋ kul kul, nda beerey ga cebe taaci kul taaci kul, nda goyyan ga cebe ugu kuudu ka hun tooru laabo kaŋ ga koy, nda i ɲaŋ-ɲaŋ-ize ga tun lakabu. Nda goyyan kul nda goyjinay kul nda toore kaŋ ga cebe hawsa ra, ey kul ga tana alaashi ra. Nda ni, hima Israila izey se, nda i ga duu ni se turu zeyti kaŋ ga bina zeyti yiri ra, kaŋ si goy nda kaŋ si hinka, kaŋ ga bina haŋa se walasa a ga koy ka duu, walasa fitila ga duu fo sahãa kul šeeda-goyyan buŋo ra; ridda-kuru kaŋ ga goy šintiyan boŋ ga bina, Haruna nda a izey ga duu a suba hima subbaaci Goykoy ɲaŋa, sariya daimi ne war jine se Israila izey ga.

28

Nda ni, kaŋ dam ni boŋ se ni ga, Haruna ni hinza nda, nda a ize, Israila ize ra, ka tee sakarey ne ga Haruna, nda Nadabu, nda Abiyudu, nda Eleyazaru, nda Itamaru, Haruna ize. Nda ni ga tee ganda laabo Harun ni ɲaŋo se boŋ nda guna. Nda ni kaŋ fo boŋ-boŋ kul wey kaŋ ga bine hankuri ra, wey kaŋ ay n'i too alkawal hankuri nda fahamay ra; nda i ga too Haruna toobi alkamisay wey ga boŋ, wey nda a ga hin ay se alkali. Nda wey ti gundey kaŋ, kaŋ i ga tee: ti toorey kaŋ ga koy daabu ga, nda ti kaŋ ga koy margey ga, nda ti gundey jangu, nda ti dubu kaŋ ga sew, nda ti kaabu, nda ti ɲaŋgu; nda i ga tee gundey laabante Haarun se nda a ize se ka i saaxara nga. Nda iri boŋ, iri ga zin alaafo, nda hyacinthe, nda purple, nda scarlet, nda tooru laabo. Nda i ga tee ɲaŋgay kaŋ lino laabo kaŋ ga koy nda goyo kaŋ ga koy ɲaŋgay-teekey se. Hinza jine kaŋ ga cebe-cebe i ga koy zama a se, foo woo ga foo woo se, i ga ka cendi kaŋ hinza bande se. Nda toobi kaŋ ga cebe gufey boŋ kaŋ ga cebe a ga, kaŋ ga bine nda a goyyan, a ga zama nda zaabu saabu, nda bii, nda bijiram, nda jaa-jaa kaŋ ga ɲaŋandi, nda toobi laabo kaŋ ga ɲaŋandi. Nda ni ga tee hantum filla, hantum zamuruda, nda ni ga caw iza ra Israila ize maa. Iddu maaɲe kaŋ hayiize foo ga, nda iddu maaɲe kaŋ ga cindi kaŋ hayiize hinzaŋoo ga, i alhaaloo boŋ se. Goy kaŋ taarey zuu-ize hinna. Goy kaŋ mooru zuu-ize, war ma taarey hinza zuu ni Israayla izey maaɲey boŋ ga. Nda ni ga tee haŋ hinza goy ra efod kaŋ ra. Haŋey wey ti taarikaaray haŋey ra Israayl izey se. Nda Haarun ga Israayl izey maaɲey zaa Gooru

ganda hinza goy ra, taarikaaray kaŋ ga kaa ey se. Nda ni ga tee gaabu-kaney zaabu saafu nda. Nda ni ga tee alheri hinza zaabu saafu ra, kaŋ ga hanga alwardi ra, goy-hanga. Nda ni ga dam alheri kaŋ ga hanga ne wey gaa ɲaŋgay ra, i ganda-kaŋey boŋ ra, i jiši ra. Nda ni ga tee hukum-ize goy, goy wane ka tee brodeur goy; ephod-ize façon bande ni ga tee a, zaabu nda bleu nda pourpre nda rouge kala-kala nda linge fin kala-kala. Ni ga a tee hawsu-hawsu; a ga zama fillante, a gaabundu ga zama taafu foo, nda a beeribundu ga zama taafu foo. Nda war ma ɲaŋandi a ra kaŋ taarey nda hinka fukoy ra. Hinka fukoy ɲaŋandi ga koy: sardiyus, topaz nda emerod, woo ti taarey hinka fooyaŋ. Nda laawol hinzaa, karbunkul, nda safir, nda jaspe. Nda seeji hinza-hinza woo, ligure, agate, amethyst. Nda žeeri woynandiyo, kirizolit, nda beril, nda onikis, kaŋ zaabu n'i koonu, kaŋ zaabu ga i cendi; i ma hima ka tee i žeeri ra. Nda tarey kaŋ ka tun Israyila ize maa kaŋ foo woo se, tarey woo kaŋ ka tun foo taney nda hinza, ka tun sifaw ɲaŋamey kaŋ se, iri kul kaŋ ka tun maa kaŋ foo woo se, ka tun kabiiley foo taney nda hinza se. Nda ni ga tee zinciri kaŋ ga cere cere goyo alhaydi-wane ra, goyo kaŋ ga tee zinciri-wane nda zaabu saafu. Nda Haruna ga tun ka Israyila izey maa ize bi kaŋ hukum-taarey ga kaŋ ga guna, wala a ga hima ka koy sanktu ra, ka zama Irikoy ɲaŋo. Nda ni ga tonton yaamaroo nda gaskiya hukunci yaamaroo-ize ga; nda a ga zaama Haruna kirji ra, waati kaŋ a ga huru sanji beeri ra Goijje ɲaŋa; nda Haruna ga goy Israyiila yinaa hukuncey kirji ra Goijje ɲaŋa sahãa kul. Nda ni ga tee dubu goy kaŋ ga too hanga tondi, kulu wala ɓii. Nda taarey din ga zama ka bine ka hun a ra cere ra, ka hun daŋ kala taarey din kuru ra, goykaw ɲaŋyan goy, kaŋ

din bine ka hun a ra ka ɲaŋ nda cerey, ka a si ɲaŋ. Nda ni ga tee ɲaŋa-ɲaŋa kaŋ ga koy duungari ganda ra, kaŋ ga koy ne ra, sanda grenade kaŋ ga furo, grenade-ɲaŋa kaŋ ga koy bii ra, nda shuuɗi ra, nda purple ra, nda ja kaŋ ga koy ɲaŋa, nda tooru laabo kaŋ ga koy ɲaŋa, duungari ganda ra kaŋ ga koy kulu-kulu; sanda wo boŋ, grenade-ɲaŋa zaabu, nda kalaŋkalaŋ kaŋ ga koy ey taarey ra kulu-kulu. Ga tonton zaabu walla, nda luru kulu ga tonton kanjandi din ra wey ra kulu. Nda Haruna ga zama, waati kaŋ a ga bayrandi, a murji ga ban ji, waati kaŋ a ga huru alkudus ra Yirma goro, nda waati kaŋ a ga fatta, afo a kaa muu. Nda war ma tee plaaki zaabukaaray saafu, nda war ma ŋwaari a ra ŋwaari kaŋ ga sonda tammaasa se, Ize boŋ Yirma se. Nda ni ga a dam bii ɲaŋ kurfey kaŋ ga, nda a ga cindi bii ɲaŋ kurfey ga, bii ɲaŋ kurfey nungu, a ga cindi bii ɲaŋ kurfey nungu. Nda a ga cindi Haruna ɲaŋo ga. Nda Haruna ga ka aliɟfu-ize boŋ haya-ize kaŋ, kaŋ Israyila ize ga ka boŋ, batu kul kaŋ ize boŋ haya-ize kaŋ. Nda a ga cindi Haruna ɲaŋo ga sahãndi kul, kaŋ a ga ɲaŋ ize se Gozo ɲaakoy. Nda duŋey kaasuŋ-kaasuŋey ga hun ka taa lino laabo ra, nda ni ga tee kaabu kaŋ ga hun ka taa lino laabo ra, nda ni ga tee ɲaŋkaabu, ɲaŋ-ɲaŋkaw goy. Nda Haruna izey se, n'ga tee duukey nda kaabey, nda n'ga tee kibarey ey se ka kaa debu nda jine. Nda ni ga iza Harun ni ɲaŋo nda a ize ey kulu a ga; nda ni ga a ize turu, nda ni ga a ize kurey ma, nda ni ga a ize saabu, wala ka a ize ka alkali goyo n se. Nda n ga tee iri se kaafu-ɲaŋ linzi kaŋ ga kate iri jisi-yaabu, a ga bine ka hun iri ganda-yaabu ra hala iri kokor-yaabu ra. Nda Haruna ga ey kaŋ nda a ize-ize, waati kaŋ i ga huru šeede-gaw šaahida ra, wala waati kaŋ i ga ben ka hima tee altaaru-saabu ra. Nda i ši ga kaŋ laabo

boŋ i boŋ se, ka i ši muu. Woo ti sariya-tonandi a se, nda a zuriya se a bande.

29

Nda wey ti, kaŋ n'ga kay iri se: n'ga iri yaabu ka iri zaa alkali ne ga, n'ga duu nga ɲaŋ foo dumi beeri ra, nda beeji fuwo kaŋ si ɲaŋ kulu, nda burodi kaŋ si ɲaŋ kulu kaŋ ga hanga ne turu ra, nda burodi kaŋ si ɲaŋ kulu kaŋ ga šenandi ne turu ra; n'ga iri kay ne alkaama laabo ra. Nda war ma hini ey kaŋ foo hinne ra, nda war ma zaa ey nda kaŋ hinne ra, nda danga bere hinne, nda bere fillantey. Nda Haruna nda a ize-ize, ni ga kaŋ i zaa šeede laada kaŋ ga gaabu-yaaɲaŋ wooyo do, nda ni ga kaŋ i šenandi hamma ra. Nda ni ka guna dukey, ni ga Harun ni ɲaŋo šintin nda dukey kaŋ ga too hanga korey, nda dukey kaŋ ga too ganda ra, nda dukey kaŋ ga too bine ra, nda ni ga dukey kaŋ ga too bine ra šintin nda dukey kaŋ ga too ganda ra. Nda n'ga taarey too a boŋo ga, nda n'ga laawha laabo too taarey ga. Nda ni ga taarey zumandi turu, nda ni ga a zuu a boŋ ga, nda ni ga a zumandi. Nda a ɲaŋo izey kaŋ na kaa, nda a ga ba se doonandi. Nda ni ga iri tun nda kaabey nda, nda ni ga koyrawey tun iri nda, nda alkaliyan ga koy iri se ne se hal abadan, nda ni ga Haruna nga-ey koy alkali nda a ize-izey nga-ey. Nda ni ga yaawo kaŋ zaa lasal-šeede gaa ra, šeede-lasal gaa ra alkawal-kaaŋe ra batu ra; nda Haarun nda a ize ra ga ka boŋ-ize ra ka tonton yaawo kaŋ ra boŋ ga, Gozo Yerkoy ɲaŋa, alkawal-kaaŋe ra batu ra, šeede-lasal gaa ra. Nda ni ga haya hari-beeri Gonjibo ganda,

alashahaada ceeji taarey koyo kaŋ. Nda ni ga šii ɲaŋa ra beeri din se, nda ni ga a dam alkawal din tuŋey boŋ ni barmay nda; amma ɲaŋa kulu din kul, ni ga a zuu alkawal din cendi ga. Nda ni ga taafu taarey kulu kaŋ ga goro kurfu ra, nda hantum-ize ɲaŋo, nda aturu hinka, nda taarey kaŋ ga goro ey ra, nda ni ga ey dam albaasu ra. Amma bine ninkiyan, nda a huru, nda a taasu, war ma hin ka koy woyandi albaasu ra ganda zumandi ra; zey ti zunubu. Nda ni ga too beeri foo wey, nda Haruna nda a ize yaŋ ga doo wey boro yaŋ beeri foo boŋ ga. Nda n'ga a haw, nda n'ga jina zaa, n'ga a yaabu šii kala alttaaru ga kusu kusu. Nda ni ga beri din ka a tonton ka bine kaŋ a goro-goro, nda ni ga a yiize-ize nda a tondi hari nda, nda ni ga kaŋ bine-bine din boŋ nda boŋ din. Nda ni ga beri beeri koyno kul ka yaamar-doo boŋ ga, alhaali kul Yirma se, ka koy hantum waani se; turari ti Yirma se. Nda ni ga too beeri fillantoo, nda Haruuna nda a ize yaŋ ga too kaŋ yaŋ nungu beeri fillantoo boŋoo ga. Nda ni ga a haw, nda ni ga a weey too, nda ni ga too se Haruna tungu nooɲaŋ miine koy ga, nda ga se alboro nooɲaŋ miine koy ga, nda ga se tongu nooɲaŋ miine koy ga, nda ga se a ize ey tungu nooɲaŋey miine koy ga, nda ga se ey alboro nooɲaŋey miine koy ga, nda ga se ey tongu nooɲaŋey miine koy ga. Nda ni ga kaŋ yiiri kul ga hun saajante ra nda tuurey yiiri kul ga hun, nda ni ga feeji Haaruuna ga nda a guna ga nda a ize ize ga nda a ize ize guna guna ga nda a, nda a ga alkawali nda a guna ga, nda a ize ize ga nda a ize ize guna guna ga nda a; amma beeri yiiri ni ga yaabu saajante do kala-kala. Nda ni ga šintin ka hun beeri ra, a ɲaŋa, nda ɲaŋa kaŋ ga kaŋ koy-ɲaŋa, nda hantum-ɲaŋa, nda ɲaŋkurji hinza, nda ɲaŋa kaŋ ga i boŋ, nda ɲaŋkabbo ɲaŋmante; zama

woo ti timantey. Nda buru fooyaŋ kaŋ hun tuurey ra, nda galeti fooyaŋ ka hun goy kaŋ ra kaŋ ti ɲaŋyaŋ mana tuurey kaa nda kaŋyaŋ ka ben Yerkoy ga. Nda war ka kulu kul din tonton Haruna gaa ra, nda a ize izey gaa ra; nda war ka ey farga farga Gooru ganda. Nda ni ga kaŋ ey ka bora i gaa ra, nda ni ga kaŋ ey kay ka tonton kwaara boŋ ra wey ga koy ka kul kulu, ka zama wuro kaŋ ga hima Yerkoy do; wey ti Yerkoy se tontona. Nda war ka too kaŋ beeri ra, beeri kaŋ ga too Haruuna se taaray kaŋ ra, nda war ka a tee kaŋ wala ra Goobari ɲaŋ ga, nda a ga too war se kaŋ ra. Nda ni ga alkawali kaŋ ga tonton, kaŋ ga fay, nda goro kaŋ ga fay, wey kaŋ ga fay nda wey kaŋ ga ka'a ga hun kaŋ alkawali hun ra, Haruuna se nda a ize yaŋ se. Nda a ga koy Haruna nda a izeyyaŋ se haŋ alaaɗa hawkay se Israyila izeyyaŋ boŋ, zama woo ti kaŋ kaŋ, nda kaŋ kaŋ ga koy se Israyila izeyyaŋ boŋ Israyila izeyyaŋ lasal jineyyaŋ boŋ, kaŋ kaŋ Goobari se. Nda laabari sanni wey ka cere Harun se, a ga koy a ize-ize se a bande, ka a zaa ey nda wey, nda ka ey kanbey sanni. Jiiri iyye, alkali kaŋ ga kaa a yalaa, a ize boŋyaŋ ra, woo ga ɲaŋ andi, woo kaŋ ga hyɔ laasaabu dunbu ra ka bayrandi goykoy ra. Nda nga ka too beeri kaŋ ka timmantey, nda nga ka daabu neera kaŋ a too wuro laabo ra. Nda Haruna nda a ize-ize ga ɲa beeri neema, nda kumbu-ize kaŋ ga cebe koyze ra, alkawal kulu-ize ga, šeeda-goro šeheyan-kulu ga. I nga ɲaŋ wey, wey kaŋ nda wey i ma saabu ka i kurey saabu, ka i saabu; amma biiɲaŋo ši ɲaŋ nda wey; zama wey ti haayey saabu. Alhaalin amma neema kaŋ din albaasa kaŋ din timmayandiyan nda habu kaŋ din subbaaci ga taarey hala suba, war ga koy ka taarey kaŋ din bine woy nda wuta; a si ɲaandi; zama a ga alkawali. Nda war ga tee Haruna

nda a ize yaŋ wane sanda kulu kaŋ ay n'war yaamar. Jirbi woyyo war ga timme i boroyaŋ. Nda nga ga tee hari fuwo kaŋ zunubu ga kaa se haŋa saabu waati kaŋ hantumyan ga kaa se; nda nga ga albaasu hantumyan saabu nga ga tee a sankante nga boŋ a se; nda nga ga a deebu ka a sankante. Jirbi hinka ni ga laabo saarakey, nda ni ga a saaray; nda saarakey ga zama saarakey laabo din laabo; kulu wane kaŋ ga saarakey maatandi, a ga laabandi. Nda wey ti kaŋ yaŋ kaŋ ne war ma tee albaasari goo ra: beeri jiiri foo kaŋ mana taaray, kaŋ si hin laabo, hinza zaari ra albaasari goo ra kul han, saajaw kaŋ si koy kul han. Beeri foo woo nd'a tee subbayi, nda beeri jina foo woo nd'a tee hiiri. Nda goyyan-ihinka farin gari kaŋ ga hanga ne zeyti kaŋ ga tuusu ne hinka-fukoy hin din ra, nda weyni-yaabu hinka-fukoy hin din ra beeri-ize foo se. Nda hari fillantaa fillantoo hinza ni ga tee yamma, sanda allaŋaa subbayanoo nda sanda a woyyan, ni ga tee ka koy woyyan laabo Yeesu se, allaŋaa kul-kul se war boŋyaŋ se, labu-yaamar dundu ga, Yeesu ɲaŋaa ga, kaŋ ay ga baŋ war se kaŋ, ka hãa war se. Nda ay ga hima ay boŋ wala Israila izey se, nda ay ga alkawala ay ɲaŋ ra. Nda ay ga boŋ-hima kaŋ šeede šaahidaari, nda ay ga boŋ-hima alkabaari; nda Haaruuna nda a izey, ay ga boŋ-hima, ka alkali-goyo tee ay se. Nda ay ga wici Israyila izey ra, nda ay ga zama ey Irikoy. Nda i ga bay kaŋ ni Irkoy Irikoy nungoo wey, wey na i kuru Misra labu ra, ka woo i se, nda ka zama i nungoo Irikoy.

30

Nda ni ga tee alkawal yonton kaŋ ga tonton, tuuru wala kaŋ ši basu ra. Nda ni ga a tee kubi foo ganji, nda kubi foo beri; a ga zama karre-futu; nda kubi hinka a ganji; a boŋ-boŋey ga zama a boŋ ra. Nda nga ma a tarey zaabu nda zaabu safi, nda a ganda-ize kulu-kulu, nda a kaaŋ-ize, nda nga ma bin a se kaabu kaŋandi zaabu kulu-kulu. Nda hin ka tee zin-zin filla zuurumo saafu, hin ka tee i a ga zaari kuru-kuru taaga bine, hin ka tee i ganda filla goro ra; nda i ga zama koy-koy-ize goy-ize se, adiši kaŋ a ga hin ka kaa a nda i. Nda ni ga tee baarey turey nungoo kaŋ si ɲaŋ, nda ni ga kaŋ i zaabu. Nda ni ga a dam a yaamar ga ridoo kaŋ ga cindi kaafu margayaŋ boŋ ga, alhaaloo kaŋ ay ga hin ka ne war a ra. Nda Harun ga too turari kaŋ ga huru a ga, turari kaŋ ga huru kaŋ ga tonton kaŋ ga laabo subbaaci subbaaci; waati kaŋ a ga fitilley haɲaŋ, a ga too turari a ga. Nda waati kaŋ Haruna ga fitilley tonandi jina, a ga turari kuru a ga boŋ. Turari kaŋ ga cindi abada abada Yirma Alkaydo ga, iri boŋ-ize se. Nda a ši ka tonton kaŋ tana a ga, turari woote, batu, alžibi, nda jinde ši ka ton a ga. Nda Haruna ga yaamar kafaraa a ga, a ga a tunturey boŋ, fooyaŋ foo jiiri ra; wey yaaŋ ra, yaaŋ kaŋ ga teeji ra, a ga a teejandi iri hantumey se; a ga alkawali alkawaliyan ti Yerkoy se. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, ka waane, nda war na Israila yize jine-jine tonton iza din waati ra, boro kul ga baa a hinza fondo Yerna se, nda hinka si hin iza ra waati din ra. Nda woo ti kaŋ ra din bay boro kul kaŋ ra ɲaŋandi hawsayandiyan ga: didirašimu tontoo, kaŋ ti didirašimu saabu ga, obol muudu ti didirašimu, nda didirašimu tontoo ti batu Yirma se. Kul wane kaŋ ga taa huru ra jiiri ra, bisa wiyo nda ka bisa hinka, i ga baa di Yerkoy se. Wane kaŋ ga haya si ši tonton,

nda wane kaŋ ga fatta si ši kabu hun duu didraham ra, waati kaŋ ga baa Gooru se, ka hanga war hinne boŋ se. Nda ni ga taa nzurma kaŋ bayrandi ra Israyila izey ga, nda ni ga honga woo goyo kaŋ šiiyan-ganda ra, nda woo ga zama Israyila izey se alhabar-kaŋ Goijje ɲaŋ ga, ka tun war hanjirey se. Nda Goolo kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: Ka hima-kaaŋo kuuru foo, nda ka a ɲaŋo kuuru foo, ka wane ka hima, nda n'a dam laakali-goro nda šahaada-buŋo cere nda alkaali-teebur cere, nda ka haŋo zubu a ra. Nda Haruna nda a ize yaŋ ga kaŋ a gaa yaŋ nda a šintin yaŋ nda haŋ. Waati kaŋ i ga huru šeede laasaabuboo ra, i ga ka hari nda haŋ, nda i si ka mutu ba, waati kaŋ i ga ben allaabari ga ka bayrandi nda ka toonandiyaney kuru Yerkoy se. Iri ga kaŋ iri nungu nda iri taŋay hamma waati kaŋ iri ga huru šeeda laasaabay ra, iri ga kaŋ hamma, wala iri kaa muu; nda woo ga tun iri se sariya hawgay, iri nda iri zama-izey kaŋ ga kaa iri bande. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, nda ni hima ka turo kaŋ di, murru woyize kaŋ suubante biyaakoy zangu taaši, nda kanamu kaŋ di woy kaŋ din bisa zangu ɲaani nda hãnza, nda kalaamu kaŋ di woy zangu ɲaani nda hãnza, nda kasiya biyaakoy zangu taaši kaŋ seeney ga, nda zeytunu tuuru hin foo. Nda ni ga a tee turu laabo haŋa, turu laabo kaŋ ga koy, turu-teekaw-ize taagandiri nda turu-teekaw-ize goy; a ga koy turu laabo haŋa. Nda ni ga šiiši ne ga a ga šeeri laasaabukaw, nda laasaabukaw šeeri sanduukaw, nda a haya kulu, nda fitilakaw nda a haya kulu, nda turaarey albaasikaw, nda turaarey koy kaŋ ga koy too nda wuru kulu, nda taablaw nda a haya kulu, nda hanji hawkaw. Nda ka nga i-ey saabu, nda i-ey ga koy saabu hinkantey ra saabu; kulu wane kaŋ ga i-ey maatandi, a ga saabu

koy. Nda Haruna nda hinzey izey nga ka hima, nda nga ka hima sutura ka tee alkaliyan ne se. Nda Israyila izey se i ga kaŋ, i ga fo: tuuruyan ɲaŋyan haŋyan woo, a ga zama hin war se war jine kul ra. Nda adduŋa hinka ga ši koy a ma; nda kaŋ a goyyan woo kayna, war ši koy a tee war boŋ se kaŋ; a ga alkama, nda alkama haya ga koy war se. Wane kaŋ ga tee wane sanda, nda wane kaŋ ga noo a ga ra boro bande se, a ga kaa ka hun a jama ra. Nda Yerna fo Musa se, hinka ni boŋ alheri-ize, sitakte, onyka, galbanum alheri nda lubani boŋ-boŋ; bata nda bata ga tee go. Nda i ga yan a ra turari muyaafante-izey goyo, muyaafante-izey goy-o, zumandi-koy, saafu goyo, alkawali goyo. Nda ni ga wey ɲaŋandi kaŋ a bine, nda ni ga a tee šiiŋaŋo goykey ɲaani alhaali dunbu ra, alhaali dunbu kaŋ ra, kaŋ manti ay ga hin war baani ne wo ra; a ga zama alheri kaŋ ka alheri boŋ war se, turari. Nda wey kaŋ alhaali woo, ši hin ka wey boŋ se war boŋ se; wey ga koy alkama Yerkoy se; Wane kaŋ ga hin ka wey alhaali nda woo hala ka huusu nda woo ra, a ga halaka ka hun a jama ra.

31

Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga waani: ay na Bezalel, Uri ize, Hur ize, Yahuda kaafu ra, maa se ɲaŋ ra. Nda ay ka a woosu alkawal laabo, laakali nda laasaabu nda laasaabu, goy kul ra ka laakali, nda ka goy tonton, ka goy alheri nda aljana nda taagari nda hyacinth nda purple nda kókkino kaŋ ga fasu nda goy taafey ra nda goy kaaray ra turey ga, ka goy goy kul boŋ ra. Nda ay na a nungoo nda Eliyabu Ahisamak izey Dan kaabu ra, nda bine kul

kaŋ ga hima bine ra ay na haŋkantarey nungoo, nda i ga goy kul kaŋ ay na alhukum tee nga se, allaahu šeede, nda alkawal sanduuku, nda yaafu-wuro kaŋ ga cindi a boŋ, nda allaahu šeede jinawey, nda allaahu-batu-ize, nda tebur nda a jinawey kul, nda fitila-koy kaŋ ga hansa nda a jinawey kul, nda hari-koy nda a dabari, nda Haruuna goykoy-durey, nda a izeyyaŋ goykoy-durey ka alkali tee ay se, nda šefu taasu, nda alharam turari kaŋ ga hansa, ay na alhukum tee nga se kul sanda, i ga goy. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, Nda ni kala Israyila izey se, ka fo, Honga, nda ay alhadi zamanay koy, aw ga kaa; alaamaŋa ti woo ay ga nda aw ga hanga aw zumandi zamanay, aw ma bay kaŋ ay ti Yerna kaŋ aw ga sanni din no. Nda war ma kankandi sabatey, zama woo ti alkaama Cirey se war se; wala kaŋ na a hima, a ga kuuru nda kuuru; kul kaŋ na goy tee a ra, alhak woo ga kaa a jama ganda ra. Iddu zaari no war ga hima goy, amma zaari wiye-ize no sabat, hinnay sanni Yirma se; kulu wane kaŋ ga hima goy zaari wiye-ize no, a ga kaa. Nda Israila izey ra sabatey hima, i ga te i tee i borey žeenawey ra; Allaɣaasu bina ti ay nda Israila izey ga, alaamaatu bina ti ay ga; zama Yerkoy na ariwu nda duniya tee žimma iddu, nda žima wiyeero ra a koy, nda a šintin. Nda a na Musa no wala a kay ka hãa nda iza addu Sinaayi, šeedantey taabuuley hinza, taabuuley teerey kaŋ Irikoy yinburu na ŋa caw.

32

Nda jama guna kaŋ Muusa too ka zaa ka dii addu ra, jama koy

ka tee Haruna boŋ, nda i ga foy a se, tashi, nda i ma alhalikey wane kaŋ ga tee ir ganda; zama Muusa woo, boro kaŋ na ir fatta Misra laabo ra, ir ši bay haya kaŋ koy a se. Nda Haruna ga waane se iza: Kaa zin alheri bine wey na zin ay din izey ga, ay waley nda ay jiirey ga, nda kaa ne ay ga. Nda jama kul no ka zin-zin-zaabu zaabu kaŋ ga nga i boŋ-boŋ ra, nda i no ka ne kabu Haruna ga. Nda a te zama boro ey ga kaŋ ra, nda a te i ɲaŋ ne kalam nda, nda a te i ɲaŋ ne ɲaŋ-ɲaŋ beeri kaŋ ga koy zumandi, nda a te fo, Wey ne ni ga Irikoy ey, Israyila, kaŋ ey na war kaa Misira labu ra. Nda Haruna no guna, a tee alkarban goy a yira ga. Nda Haruna šenandi, a fo: Yerkoy Izge hiiri ga suba. Nda a koy suba suba subay hawru, a kaŋ hari kulu-kulu tondiyan, nda a kaŋ batu saajaw hankuri tondi, nda jama goo zama ka ɲaŋ nda ka šammu, nda i koy ka wasa. Nda Yerna fo kaŋ Musa se, a ga yaafo, koy ne sabu ra, hun ka zumandi ne; zama ni jama kaŋ n a fatta Misra labu ra, a tee haram. Iri na kate taaci ka hun hanya kaŋ ay na iri yaamar; iri na toon biici se boŋ se, nda iri na a murgu, nda iri na albaasa too a se, nda iri na fo, Wey ti ne war Israila Irkandiize kaŋ na war zumandi ka hun Misra labu. Nda sohõ, ɲaŋ taray ay, nda ay ka fusi nda hãa ey ga, ay ga ey kuru, nda ay ga ni tee laabo beeri. Nda Musa ga waažo Yirma Irji goo, nda a ga fo, wane se, Yirma, nga ga haŋay nda ziibi nga borey se, kaŋ nga n'i bisa Misra labu ra nda hima beeri nda nga gaba kaŋ ga beeri? Misira Misiri izey si šeena kaŋ sanni, iri kaŋ: A ti bonkuru nda a kaa iri binde ka iri hoy adduŋa tondo gundey ra nda ka iri halaaku ka hun iri dungu ra. Kaa nga hãa nga ziiŋe, nda nga zama nga boŋ-yaaŋe ga, ka tun nga jama ra se, ka honga Ibrahima nda Isaka nda Yakuba, nga baŋa-izey, wey kaŋ

nga ka laada nga boŋo se, nda nga ka hãa se ka ne, mma nga jiiŋey bora ka tonton sanda alaaraw kaŋ ga samay ra, nda labu kul woo kaŋ nga ka ne ka hima se, nda i ga ma a zaŋ har abada. Nda Yirma na boŋ kaŋ a ga a jama hima. Nda Musa ka kuru, a zumbu addu ra, nda taabali hinza šintin kaŋ goy ra a nungu ra, taabali teerey kaŋ ŋa caw hinza goyey boŋ ra ey boŋ, ne nda ne ŋa caw, nda taabali ey Irikoy goyo ti, nda cawyan Irikoy cawyan kaŋ ŋa taabali ra. Nda Yusuwa na goro jama kaŋ goy-goy-ize tarey, a fo Musa se: Yaakaa tarey ga ti alkarma ra. Nda a fo: Manti si boro kaŋ ga yaamar nda taagandi kaŋ, manti kul si boro kaŋ ga yaamar nda kaaŋandi kaŋ, amma ay ga mana boro kaŋ ga yaamar nda dibi kaŋ. Nda waati kaŋ a ga koy too duwandi do, a na guna bisa nda šenkey; nda Musa na haŋay too, a na tabatey hinza bii tarey ga hun a nungu ra, nda a na i fay addu bii ga; nda a na bisa kaŋ i na tee cindi, a na a šii wuta ra, nda a na a kuru hala a koy filla, nda a na a zaa habu ra, nda a na Israyila izey šin a. Nda Musa fo Haruna se, Wane jama wono ti n ga, kaŋ n na zunubi bere kaa di iri ga? Nda Haruna a fo Musa se, ma ɲaŋ, borey, zama ni ga bay woo jama woo tarey. Iri n'ay fo ay se, hima irizo se iri, iri koy iri guna ra; zama Musa woo ne, boro woo kaŋ na iri kuru Misra ra, ir ši bay hay kaŋ koy ne a se. Nda ay ga yaafo iri se, amma boro foo ga goy zaabu hayey, a ga kaa; nda iri ga noo ay se; nda ay ga yiiri woo yire; nda bisiyaari woo ga hun. Nda Musa guna jama wey kaŋ iza bisa; zama Haruna n'iza bisa, iza koy wala boro kaŋ ga hima iza se, nda Musa taagandi zumandi batu ga, nda a fo, wane ga koy Gozo do? A ka koy ay ga Leevi izey kul na kaa cebe nga boŋ, sanda. Nda a fo iri se, wane Israayila Irikoy Alhakoy ga fo: war kulu ga war boŋ

takooba dam war kaŋ ga, nda war bi nda war zama koyo foo hala koyo foo zumandi ra, nda war kulu ga a boŋ ɲaŋo kay, nda war kulu ga a boŋ jine kay, nda war kulu ga a boŋ kaŋ-kaŋ kay. Nda Leevi izey ra tee kaŋ Musa na kaŋ se iri se, nda jama ra hun zaari hinne ra, woy ukad hinza. Nda Musa fo iri se, war na war kurey binde hõo Yerkoy se, kul ne a ize wala a ɲaŋo ra, ka albaraka noo war se. Nda a koy suba, Musa fo jama se, ey n'ey zunubi beeri kay; nda sohõ nga ma koy Irikoy ga, hala nga ma ey zunubey boŋ kaŋ. Muusa koy willi Yerkoy do, nda a fo, ay ga waani, Yerkoy; jama wono ya hinka laabo bere, nda i n'i boŋ se alhaliey zaabu. Nda sohõ, nga war ka iri yaamaroo kaa iri se, alheri kaa; amma nga war si, ni kaa ni too war tira ra, tira kaŋ war ŋwaari. Nda Yerna fo Musa se, amma nda wane ka zunubi tee ay gaa, ay ga a ize ay tira ra. Sohõ amma koy, zumandi, nda jine jama wono ganda kaŋ ay n'a fo ŋa; dii ay boŋ-yaaɲaŋo ga koy ŋa ganda; wala zaari kaŋ ay ga dii, ay ga kaŋ iri zunubey zaa iri ga. Nda Yerkoy na jama wono darandi kaŋ ŋa hari-ɲaŋo wane kaŋ Haruuna n'a tee.

33

Nda Yerna fo Musa se, ka taa hima, ka hun ne ga dii nda nga jama, wey nga n'i zumandi Misra labu ga, ka koy labu kaŋ nga na waažibi Ibrahima nda Isaka nda Yakuba se, ka fo, Nga izey se ay ga a di. Nda ay ga ay boŋ-yaamaroo sanba ni yiira ga, nda a ga Amorikaaɲey tunandi, nda Hetikaaɲey, nda Perizikaaɲey, nda Girgasikaaɲey, nda Hivikaaɲey, nda Jebusikaaɲey, nda

Kanaankaaŋey. Nda ay ga ni war ka koy kaŋ wane kaŋ ga yow neere nda tummu, bari ay si koy nda war, zama war ga caw boŋ-goro jama, walasa ay kaa war halaaku hantum ra. Nda jama no ka hima kaŋ bata woo gonda, i ka ɲaŋ ɲaŋyan guna. Nda Yerna fo Israayila ize se, war ti jama kaŋ ga kaaŋa-kaŋo; war guna, ma ay ga darbu fooyaŋ kaŋ war se, nda ay ga war hima; sohõ kaasu war te war boŋ-duŋey nda war kabu-kaburey, nda ay ga war cebe kaŋ ay ga tee war se. Nda Israyila yoŋ-ize na ize duniya nda ize guna-ize kaa Horeb addu ga. Nda Musa na a goy teebu zaa, a na a suru duwandi boŋ, a yaw duwandi ga; nda a te woy Teebu Šeede; nda a koy, kul wane kaŋ ga Yirma ceeci na koy teebu kaŋ ga duwandi boŋ ra. Waati kaŋ Musa ga huru teebu ra kaŋ ga cindi zumandi bande, jama kul na taagandi, boro kul a teebu koyo ra; nda i na Musa guna hala a huru teebu ra. Sanda Musa na huru tenti ra, hamma-laabo ga zumandi, nda a hinka tenti koyo ga, nda a fo Musa se. Nda jama kul na guna gongon-zuru kaŋ ga kaa teeji-wuro koyo ra, kaŋ ga sinji teeji-wuro koyo batu ga; nda jama kul na sinji, i kul na baaba, kul foo a teeji-wuro batu ga. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, fuwo nda fuwo, sanda wala boro go kaŋ fo a boŋ hima se; nda a koy zumandi ra; amma baakoy Yusufu, Nuna zo, wey kaaci, mana hun tende ra. Nda Musa fo ga Yirma, Dii, ni ga n se fo, ka jama wono tunandi, amma ni si n bangandi wane ni ga sanbandi nda ay; amma ni n fo, Ay ga ni bay ka bande borey kul, nda ni goo neema ay ga. Alhaalin amma ni ga duu noorandi ne gaa, ne boŋ cebe ay se; ay ga hin ka ne guna sabu ni ga duu noorandi ne gaa, nda sabu ay ga bay kaŋ ne jama ti laama beeri woo. Nda a fo, alhali ni ga koy war nga, nda ni ga honga war. Nda a fo a se, amma ni kaŋ war

mana ni ga taa cere, ma ši n kuru ne din. Nda mate ka bay ka lon ka koy cimi ka ni ay nda nga jama ga dii alheri nga boŋ, amma ni nga ka taa nda iri? Nda ay ga boori nda ay nda jama hinne kaŋ nga se lasal kul ra kaŋ goy duniya ga. Nda Yerna n'a fo Musa se, Nda woo ne nga fo ra, woo nga kaŋ n'a fo, ay ga yan; nga n'a duu bine ay ɲaŋ ga, zama bine ay ɲaŋ ga, nda ay n'a bay nga kulu boŋ se. Nda a fo, ni bangay ɲaŋ ni boŋ. Nda a fo, ay ga taa ni yaamar, ay boŋ ni hinne, ni ay hiino ra, nda ay ga waamandi ay maaɲa, Yerkoy, ni yaamar ra, nda ay ga taaru wey kaŋ ay ga taaru, nda ay ga ɲaawandi wey kaŋ ay ga ɲaawandi. Nda a fo, ši nga hin ka dii ay fusu; zama ši adama kul ga hin ka dii ay fusu, nda a ga koy. Nda a fo, Yezom: Dii, goro foo ay ga, war ga hima taarey ga; nda ay boŋ na hun waati, ay ga war tee taarey koobo ra, nda ay ga war daabu ay xanbo nda hanga ay na hun. Nda ay ga kaa ay xanbo, nda waati woo ni ga dii ay jine; amma ay yeeji si hin dii ni se.

34

Nda Yerna fo Musa se, ka taarey hinza goy ni boŋ, sanda kaŋ taarey jinaa, nda ka kaa se ay ga addu ra, nda ay ga hantum caw taarey boŋ ra kalimayzey kaŋ goy taarey jinaa ra, kaŋ ni ka kori. Nda ka tee hebu subbayi ra, nda ka dii Sinay addu ga, nda ka hima ne se hinne addu koryo ga. Nda boro kul mana kaa ni nda a, nda mana guna ka ne adduɲɲa kul ra; nda albaasu nda šinfi mana di ka ɲaŋ adduɲɲa woo cebe. Nda a na taarey hinka filla ka, sanda kaŋ taarey jinaa ra; nda Musa koy suba-suba, a dii

Sinaayi addu ga, sanda kaŋ Gooru na a yaamar; nda Musa na taarey hinka filla zaa. Nda Yerna na zumandi hawru ra, nda a na taagandi alhali hinne, nda a na waamandi Yerna maa se. Nda Yerna ka hun a yiira gaa, nda Yerna Irikoy Alla ka waamandi, Alla kaŋ ga koy hima nda kaŋ ga koy hinzina, kaŋ ga sabara nda kaŋ ga koy hinzina bande nda kaŋ ga goyyan, nda kaŋ ga hima-goyan-izey sutura nda hinzina hanga wiji-wiji, kaŋ ga kaa fondo-ize nda hima-ize nda zunubi-ize, nda a si kaa fondo-izey hima, kaŋ ga zaa baaba-ize fondo-ize ize-ize boŋ nda ize-ize ize-ize boŋ hanga adadu alaaɗa nda adadu akkoza. Nda Musa ka yaafu ka tundu ka dugu ga ka batu, nda a fo, nga ay ga baani ne ga, Yerkoy-ay ma taa nda ir, zama jama ga kaŋ ga guna-koy, nda nga ka kaa ir zunubey nda ir fassayaŋ, nda ir ga zama ne se. Nda Yerna fo Musa se, Dii, ay ga allahaadu tee war se war jama kul goyyan do, ay ga haya barantey tee, wey mana kala dungu kul ra nda laama kul ra; nda jama kul ga dii, wey ra war goo, Yerna goyey, zama kaŋ barantantey ti, wey ay ga tee war se. Nga hima ni kulu kaŋ ay ga hin war ma; ay ga Amoorkaw, nda Kanaankaw, nda Periziikaw, nda Hitiikaw, nda Hiwiikaw, nda Girgasiikaw, nda Jebusiikaw kuru war gaa ra. Hanga boŋ ni boŋ se, kala ni hin laada woo ka tee nerey kaŋ gaa zama kabu ra, kabu kaŋ ni ga hyɛ a ra, kala a kaa zama filla-woy ni ra. Iri yaamar-ize kaŋ war ma goy-ize zumandi, nda iri turu-ize kaŋ war ma goy-ize fargandi, nda iri gao-ize kaŋ war ma goy-ize yanandi, nda iri alaabu-ize kaŋ iri irkoy-ize se war ma goy-ize tunkandi nda wuta. Ši nga boŋ-boŋ irikoy tontonni se, zama Yerkoy Irikoy, a maa ga zaabu no, Irikoy zaabu-koy no. Ši tonton laada dumi nda kaŋ din ka zaama kaŋ ra, nda i ga ɲaŋandi i

Irikoy yooboyaŋ, nda i ga yaabu i Irikoy se, nda i ga wii no, nda n'ga ɲaŋ i haya ra, nda n'ga too i jiiɲey ra n'izey se, nda n'ga hoy n'jiiɲey i izey se, nda n'jiiɲey ga ɲaŋandi i Irikoy yooboyaŋ, nda n'izey ga ɲaŋandi i Irikoy yooboyaŋ. Nda war ši tee alheri kaŋ ti zabu se war boŋ se. Nda ni ga hiino kaŋ mana taaba koy nd'a kulu, ni ga taaba kaŋ mana taaba kulu kulu jirbi hawkay, sanda ay n'ay hima ni se, waati kaŋ ga koy handu taagaa ra; zama handu taagaa ra ni n'a hun ka boo Misra. Kul wey ga bii zaayan, ay se, weyboro kul, bii jina taagaa nda bii hoy taagaa. Nda alheri izey taaga n'ga fatta ni albeeri, amma nda nga si fatta izo, war ga baa alkadar. Nga ay boŋ-izey kul ne, nga ka ne baabu. Nga si goro ay yeeji nga koy bina. Iddu zaari ni ga goy, amma zaari wolonze ni ga hũu; saabu nda kaabu, hũuyan. Nda a ga yan jirbi hebu din ne, alkama mooru šintin futu, nda jirbi margandi din jiiri taarey boŋ ra. Hinza waati jiiri ra, ni hankurey kul ga kaa Israayila Irji Goono goo. Waati kaŋ ay ga lamarey kuru ni yaamar hima nda ay ga ni ɲaŋey boŋ, boro kul si ni labu waani, waati kaŋ ni ga koy ka bangay Irji Irikoy ni tonton goymiize hinza jiiri ra. Ši ton ka hantum ne ɲaŋandi wey kaŋ ay ɲaŋandi ne ga, nda ši ton ka ɲaŋandi wey kaŋ Paaska batu kaŋ ka jinji hala subbaaci. Nga kaŋ filla izey ni ɲaŋ ga ka tee Yerkoy Irikoy ni haw ra; war si bi bibi ɲaŋ ka tasu a nda ga no ra. Nda Yerna na fay Musa se, hantum kalimawey iye ni boŋ se, zama kalimawey iye boŋ ga, ay na allaɣaɗa tee ni se, nda Israyila se. Nda Musa na ga yan, a ga caw Yirma goro, jiiri taaci nda aluba taaci; a mana furu ɲaŋ, nda a mana hima ɲaŋ; nda a ŋa caw alluwa-ize boŋ se kala wey, alkawal-ize ɲaŋ, kala woo. Waati kaŋ Musa goy zumandi addu ra, nda taabali hinka goy Musa kanbey

ga, a goy zumandi addu ra waati, Musa si bay kaŋ a yeeji caw beeri ka boori waati kaŋ a goy hãa nda yer. Nda Haruna nda Israayla borey zumey kul ga dii Muusa, nda a nungu laabo ne kaŋ hin ka bora. Nda i ɲaaru ka tonton a ga Nda Musa na i yaamar, nda Haruna nda jama'a boŋ-izey kul na kuru ga a ga, nda Musa na hãa i se. Nda kaŋ wey kulu, Israila ize kulu na kaa a ga. Nda a te alhukum bay iri se kulu, kaŋ Cirey te alhukum bay a se Sinay tondo ra. Nda kaŋ a na kay fo iri se, a na dubu turu a yoŋo ga. Waati kaŋ Musa ga huru Goykoy goyoo ra ka hãa nda a, a ga kate filla ka kaa hala a ga fatta; nda waati kaŋ a fatta, a ga hãa Israyila izey kul se hay fooyan kaŋ Goykoy n'a yaamar. Nda Israayla izey na guna Muusa woyyo, kaŋ a ka boori, nda Muusa na dubu koy a woyyo ga hima a boŋ ga, har a ga huru ka taa ka hãa nda yer.

35

Nda Musa na Israyiila yize kul batoo kanbe, nda a fo, wey ne koyey kaŋ Cirey fo ka ne tee. Jiiri iddu ni ga hima goy, amma jiiri woyboro din, kaa-goy; albarakaa, asabatu; kaa-goy Yerkoy se; kulu wane kaŋ ga hima goy a ra, a ga fatta. Ši kaa tun woo boro kul ni boro ganda kul ra alhadi zaari; ay ne Yirma. Nda Musa fo Israyila yize boŋ kul se, a ga fo: Woo ne hima kaŋ Yerkoy n'a yaamar, a ga fo: Wa too batu Yerkoy se war boŋ ra. Kul kaŋ a bine ga bine nda a zumay, i ga batu kokorantey Yerkoy se: zaabu, alhuma, latuŋ, hyacinthe, purple, kirmizi kaŋ ga too hinza, nda fini laabo kaŋ ga too hinza, nda beeri ɲaŋ, nda beeri yaafu kaŋ

ga too bi, nda beeri hyacinthe, nda tundu kaŋ si boŋ, nda harey sardius, nda harey kaŋ ga koy šiiyan do nda toobi do nda doŋ kuuru do. Nda kul nee kaŋ ma hima bine war ra, a kaa a goro, a ma goyo kul hayiize kaŋ Yirma na yaamar: dungu nda ridey nda koobey nda ridey nda gungey nda tuurey nda šeede laasaaboo nda a korokey nda a laabari gorodoo nda rido nda taabal nda a hayiize kul nda fitila kaŋ ga hima nda a hayiize kul nda alkawal nda a hayiize kul nda dukey laasaabey Haarun alkali ga nda dukey kaŋ ra i ga hin goyo ra nda dukey Haarun izey ga alkali goyoo ra nda tuuru kaŋ ga šeede nda turari kaŋ ga hima. Nda Israyila izey boŋ kul na fatta Musa ga. Nda i na kaa zaa, wey kaŋ i bine na kaa zaa, nda wey kaŋ i hima na ga waani, sadaka; nda i na kaa sadaka Yerkoy se goykaw kul se kaŋ goy taarey alaamaana se ra, nda goykaw kul se kaŋ a se ra, nda dukey kul se kaŋ alkadasu se. Nda weyboro n'na kaa izey boŋ, kulu wane kaŋ a hima a hawray ra, i n'na kaa tamgey nda nooru-kaaney nda yiiri-kaaney nda kanga-kaaney nda kanga-kaaney, kulu haya zaabu. Nda kulu boŋ kaŋ na zaa woy kabu Goumou se, nda wala kaŋ duu ga a ga, nda hargey biyey nda beeri hargey kaŋ na bi ja, i na zaa. Nda kul wane kaŋ ga bisa bisa-wane, i na zin nda nafa nda taarey, bisa-wane-ey Goumou se; nda wane kaŋ boŋ ra, turu kaŋ ši haŋ a duwandi; nda kul goy-ey kul kaŋ ga tee bayhaya se, i na zin. Nda izey kul wey kaŋ ga hima nda hawey, kaŋ ga hin ka filla nda hawey, i na kaŋ fillante, hyacinth nda purple nda scarlet nda tooru laabo. Nda weyboro kul, kaŋ a ga hima aborey ga boŋ se aborey ga hima ra hima-laabo ra, aborey n'a ga bii meeši laabo. Nda boŋ-izey na haya bii emerald-ey nda haya bii filla-ey kaŋ ga too kaango-goro ra nda kaango-laabo ra

nda haya-kulu-ey nda ga too tuuru ɲaŋandi-ey ra nda haya-kulu turari-ey ra. Nda kulu jiney nda kulu hinzey, wey boŋ se iza din ka koy ka tee goyjinawey kulu, kaŋ Cirey n'a yaamar ka tee iza Musa boŋ, Israyila izey n'a kaa, sadaka Cirey se. Nda Musa fo Israyila izey se, Dii ne Bezalel, Uri ize, Hur ize, Yahuuda kaabu ra, a maa woo boŋ ra, nda a too a mo Irikoy hinne, ay laakali nda ay fahamay nda ay laakali kul, ka haya tee ay goy kul ra, ka zaabu nda alhuma nda karfe goy, nda taarey kuru, nda kaarey goy, nda ka haya tee ay goy kul ra ay laakali ra. Nda a na yaamar caw ka tonton hawsa ra a se nda a se, nda Eliyabu Ahisamaki izey, Dan kaabu ra; nda a na i fee hikma nda fahamay nda hawsa, kulu faham ka tee goykoy kulu wey hari ra, nda hayey wey nda zanka hayey ka hay bi jaa ra, nda bi fari ra, ka tee goy kulu goytarey goykoy, zanka goykoy.

36

Nda Bezalel nda Eliab ka tee, nda kul boŋ-hantumkaw kaŋ boŋ-hantu nda laakali ka too a ra, ka laakali ka guna ka bay kul goyey, sanda alaaɗa-hinne goykaw, sanda kul kaŋ Yirma ka yaamar. Nda Musa waamandi Bezalel nda Eliab, nda kulu wey kaŋ ga bine laakali, wey kaŋ Irikoy na laakali hantum se bine zumandi ra, nda kulu wey kaŋ ga boona nda borey laabo ka koy goy ra, hala ka a ben kulu. Nda i na zaa Musa ga kulu bayrey kul, wey Israyila izey na kaa, goy sanni kul wey na tee alheri ra ka tee iye; nda iye boŋ na goy wey na ben ka kaa subbayi ra zaa. Nda hantumey kul kaŋ goo ka tee goykoyey boŋ sohõ ra, iri foo-

foo ka tee a boŋ ra kaŋ iri goo ka tee. Nda a fo Musa se kaŋ jama goo ga kaa haya bande wey Goobante na yaamar ka tee. Nda Musa na yaamar, nda a na yaamar zaayan goy ra ka ne: hantum nda hinza ši goy ka goy sabu haray laabo kaŋ sanni, nda jama na kaa ka ben ka haya. Nda goyyan wey na koy ey se ka goykey tee, nda a bine ka tonton. Nda kulu hantakala kaŋ goy-izey ra goy-ize dukey albarka-ize tarey, kaŋ ti Haruna alkali se, sanda Yerkoy n'a yaamar Musa se. Nda a tee efod kala zaabu ra, nda bulu ra, nda woyni ra, nda jaa ra kaŋ ga ɲaŋ, nda laabo laabo kaŋ ga ɲaŋ; nda zaabu kala-ize ti ka tee sanda šiirey, ka ɲaŋ nda bulu ra, nda woyni ra, nda jaa ra kaŋ ga ɲaŋ, nda laabo laabo kaŋ ga ɲaŋ; goyo ɲaŋyan kaŋ i tee woo; efod-ize kaŋ ga cebe ka hun jiiri filla ra, goyo ɲaŋyan kaŋ ga cebe ka hun nda boŋ se. Alhali ga, i na a tee a se boŋ ga, nda zaabu nda bulu nda woyize nda jaabu kaŋ din ka nda liina kaŋ din ka, sanda Yeesu na Musa se; nda i na haŋ hinne taabey tee, emerald taabey, kaŋ din ka nda kaŋ zaabu na ka kulu, kaŋ din ka nda kaŋ din ka sanda tammaasa se ga Israyiila ize maaŋey ga; nda a na i dam a ganda taabey ga ephod ga, taabey kaŋ ga Israyiila ize taarikante, sanda Yeesu na Musa se. Nda i ga tontine-ɲaŋaŋaŋa tee, goyo kaŋ ga hima ka bora ka tonton, sanda efod goyo, zaabu nda bulu nda wuluŋ nda zeŋ kaŋ ga hima nda kaafu kaŋ ga hima; i ga tontine-ɲaŋaŋaŋa tee ka ben naagu futu; a gaabay ben taaŋo foo, nda a faabay ben taaŋo foo ka ben futu. Nda a ra kaŋ ka ɲaŋ ne, kaŋ ga kaa ka tee haya-ize nda affudu ɲaŋ ra: haya-ize ɲaŋ, sardiyusu nda topazu nda emerodu, haya-ɲaŋ fooyaŋ; nda haya-ɲaŋ hinzaŋ, karbunkulu nda safiru nda jaspiru; nda haya-ɲaŋ hinzaŋ, liguru nda agatu nda ametisu; nda haya-ɲaŋ taacuyaŋ, krisolitu nda

berilu nda onikisu, kaŋ zaabu ga kaŋ zumandi, nda kaŋ zaabu ga kaŋ ɲaŋ. Nda haŋ taarey goo ka bine Israyila ize maaɲey ra, taarey tan-wey-tan, ka bine ey maaɲey ra, ey goo ka ŋwaari mohor ra, kala foo ka bine a boŋ maana ra tan-wey-tan kaaŋey ra. Nda i na taarey koy, seeji-ɲaŋa boŋ ga, taarey kaŋ ga cindi cindi, goy kaŋ ga cindi koy, zaabu saabu ra. Nda i tee gaabu-kaŋ hinka, nda gaabu-kaŋ hinka, nda i dam gaabu-kaŋ hinka i hinza logeiou kala hinka fuwo ga. Nda i na zin-zin-ɲaŋey zaabu ga kaŋ kaŋey boŋ, kaŋey kaŋ ga saaci-ɲaŋo hinza filla ra; nda zin-zin-ɲaŋey filla ga kaŋ boŋ-ɲaŋey filla ra. Nda i na ka dam goy filla yantey ga, nda i na ka dam efod ɲaŋgu yantey ga, kaŋ ga cebe, kaŋ ga yaamar. Nda i ga hin alhalal hinza walla, nda i ga ne dam alhalal hinza walla efod kokor ra, nda efod goro ra, efod goro cine ra. Nda i ga hin alhalal hinza walla, nda i ga ne dam efod gafey hinza ra, a goro ra, wey ra, tonton kaŋ ga dam efod bine ra. Nda a ga dam alhalal kaŋ ga ne a ra ka efod alhalal ra, kaŋ ga dam bii walla ra, kaŋ ga dam efod ra, ka alhalal ši koy efod ra, sanda Yerkoy na Musa yaamar. Nda i na tee dubu, goy kaŋ ga koy ɲaŋgay ganda ra, goy kaŋ kul ga koy bulu; dubu din baa kaŋ ga koy a guna ra din ga koy zumandi nda kaŋ ga ɲaŋgay, kaŋ ga tonton baa din kulu ra, kaŋ ši boŋ ka fatta. Nda i na tee dubu din korfey ganda ra, kaŋ ga koy doo ra, sanda ɲaŋgay-ɲaŋgay kaŋ ga filla, ɲaŋgay-ɲaŋgay biyey, nda bulu, nda zumandi, nda korkoro kaŋ ga zumandi, nda lino laabo kaŋ ga ɲaŋgay. Nda i na hari zaabu kanjey, nda i na dam zaabu kanjey goy boŋo koy se hari kanjey guna ra, hari kanjey din kaŋ ga koy boŋo koy se, zaabu kanje nda hari kanje boŋo koy se hari kanjey guna ra, wallafu goyo se, sanda Cirey na yaamar Musa se. Nda i na tee dukey kaŋ

ka tee ka tonta lino laabo ra, goyo kaŋ ka ɲaŋ, Haruuna se nda a ize se, nda kaabu-kaabey ka tee ka tonta lino laabo ra, nda kaabu ka tee ka tonta lino laabo ra, nda dukey kaŋ ka tee ka tonta lino laabo kaŋ ka ɲaŋ ra, nda i ɲaŋyan-kaŋey ka tee ka tonta lino laabo nda bulu nda woyni nda zeengi kaŋ ka tee ka ɲaŋ ra, goyo kaŋ ka tee ka ɲaŋ-ɲaŋ, takaa kaŋ Goykoy na yaamar Muusa se. Nda i na tee plak zaabu-ize, kaŋ kaŋ sanni-ize ga, zaabu laabo-ize ra; nda a ŋa hantum-bi ŋa hantum a ga, hantum-bi kaŋ ga tee ka ben tammaasa-ize, Sanni-ize Gozo se; Nda i na a dam laabo ɲaŋam-ize ga, ka a ga zaŋ gozo-ize ga bine ra, kaŋ Gozo na Musa yaamar.

37

Nda i na teeji woy kulu teeji kaa se; woy foo kaŋ gaŋ si tammaasa nda taaci kuuday; a go kaŋ tee borey kul se; nda woy foo kaŋ farga si taaci kuuday. Nda i na taarey bin bii-ize ra, nda ize-kulu ra, nda ize-bi kaŋ ga bin ra, nda toobi laabo kaŋ ga bin ra, goyo kaŋ ga bin kerubiŋ; nda i na a dam turu afu boŋ kaŋ si ɲaŋ kaŋ ga bin zaabu ra; nda i boŋ koyey ga bin zaabu, nda i boŋ dabey afu ga bin nda ɲaŋ. Nda i na taarey, laabu kaŋ ga cebe šeede alkawaliya koy ga cebe nda bulu, nda zumudey, nda bi-bi kaŋ ga hima, nda tooru fuwo kaŋ ga kanbandi, goykoy kaŋ ga hima kerubiŋ; nda zuro iyaŋ ugu, nda kuruŋey; nda boŋey iyaŋ, nda kaŋkantey iyaŋ i na a hima nda zaabu; nda tunjey iyaŋ ugu laata. Nda i ga tee ɲaŋaɲaŋa, wey kaŋ ga koy Hawsa beeri ga, ɲaŋaɲaŋa zaabu laabo kaŋ ga koy ka tee wandu zangu

foo wandu zangu, nda zuro bisiyaŋ i se, nda i taarey bisiyaŋ. Nda yiiri kaŋ ga koy arkawaasu, woo ga koy zangu goo zangu; nda yiiri kaŋ ga koy hawsaasu, woo ga koy zangu goo zangu; nda boro zuurey hinzin taaci, nda boro zuurey tunkey hinzin taaci. Nda yiiri kaŋ ga koy haarey, ridooyaŋ taaci nda way zangu; boro zuurey hinzin way, nda boro zuurey tunkey hinzin way. Nda yiiri kaŋ ga koy jinamaasu taaci nda way zangu ridooyaŋ, way nda taaci zangu ridooyaŋ kaŋ ga koy kokorantey; nda boro zuurey hinzin itta, nda boro zuurey tunkey hinzin itta. Nda kokorantey hintin ra, ne nda ne, kaŋ ga koy hawrey koy ra, ridooyaŋ way nda taaci zangu; boro zuurey hinzin itta, nda boro zuurey tunkey hinzin itta. Ridooyaŋ kul kaŋ yaŋ goro ra wey ga hun laabo šintin ra. Nda yantey izey din bronze, nda kaaŋey izey din zalla, nda kaarey izey din zalla se ka dubu, nda yantey din zalla se ka dubu, yantey kul izey laabo din. Nda laabo din koobante din goy izey din hanse-koy-izey goy bii se ka tonton nda siiney nda jeerey nda kaaray fuusu se ka tonton, bisoo kuudu din gaabay, nda gaabay nda beeray taaci kuudu din laabo din koobantey se ka batu. Nda yantey izey din taaci, nda yantey izey din taaci bronze, nda kaaŋey izey din zalla, nda kaarey izey din zalla se ka dubu. Nda laabu goo ɲaŋa-ize kul ra kulu-kulu, ize ga tee nda latuusu, nda ize boŋ-ize tan ga goy nda azurfu. Nda woo ti alhaali kaŋ taarey-ize kaŋ šeheyan ga, sanda kaŋ a te Musa se boŋ, ti goy kaŋ ga koy Leewiyaŋ boŋ Itamar, Haruna kaŋ ti alkali ize, nda. Nda Bezalel, Uri ga, Yahuda kaabu ra, a tee kaŋ Cirey n'a yaamar Musa se, nda Eliab, Ahisamak ga, Dan kaabu ra, wane kaŋ a tee goy-teeyan-izey nda goy-ɲaŋyan-izey nda goy-wane-wane-izey goy-teeyan-boŋ-izey, ka tee nda bi-jine

nda goy-laabo.

38

Nda Bezaleli ga alheri sanduuqu, nda a ga a laabo nda zaabu safi cine ra nda ganda ra; nda a ga naagu zaabu biiyu tontondi a se: hinza ka foo goyyan foo ra, nda hinza ka foo goyyan jina ra, bere se kaŋ alhaaloo se, kaŋ alhaaloo ga hin ka a zaari nda alhaaloo. Nda a te alheri zamanay, zamanay woo ga koy boŋ sanduku ga bine, zaabu saafu nda, nda kerubiŋ hinka zaabu; kerubu foo alheri zamanay koryo foo ga, nda kerubu foo alheri zamanay koryo jina ga, kaŋ ga haya te i feeri nda ga koy alheri zamanay ga. Nda a tee taabal kaŋ ga zaŋ gaa zumandi nda allahabu saafu, nda a zumbu izo affu ne, hinza gaa banda foo, nda hinza gaa banda hinza-nte, i ga beri, adiši ma hin ka koy nda kaŋyaŋ koyo i ra. Nda a tee sankaw kaŋ ga kaa boŋ-ize ra nda kaŋ ga kaa tebur ra, nda a koonu ey nda zaabu. Nda a tee taabal-ize koyey, gaabu-ize nda turari-ize nda kobo-ize nda sabu koyey kaŋ a ga sabu nda ize, zaabu kul. Nda a ga hima laanpukayna wey ga haya, zaabu-kayna, turu-kayna a turu ga, nda borbey goy hinza ra a ga; borbey ra a ga furfurey, borbey ra a ga furfurey ga filla, itaaga woo ra, nda itaaga woo ra, ga bine nda jere. Nda lampaayi boro, wey ga cindi ka kala boŋ ra, ey ga tee ka ben luwaa sanda; nda hunyan ey ga hun ka boro, ka lampey ga cindi ka ey boŋ; nda hunyan woy-iriyo, wey ga cindi ka lampaayi boŋ ra, ka kala koyni boŋ, a ga tee ka zuro kul; Nda lampa woy-iri ka a boŋ, zuro, nda a kaŋyaŋ zuro, nda ey kaŋyaŋ zuro. Wono na a ka

alhaarey zuu ne lafaroo, nda a ka alkuburey zuu lafaroo wey se, nda a ka goyey zuu alkuburey, nda a ka ridoo alhaarey zuu alkuburey, nda a ka kaaŋey zuu alkuburey. Wono ya tee hari zin-zin-ey kul alkaaba ra nda hari zin-zin-ey kul laabo ra nda hari zin-zin-ey kaŋ ga hima ka laafu-ɲaŋay kaabu beeri ga zuraani-ey ra; Wono ya zuraani kaabu-kunkurey kul zin-zin-ey alkaaba ra nda kaabu-kunkurey kul zuraani-ey alkaaba koyo ra nda laabo kaŋ ra nda ya tee hari kunkurey kul zin-zin-ey alkaaba zuro-ey se, alkaaba zuro-ey boŋ wono ya zin-zin-ey kul ɲaŋ i; Wono ya tee hari kaabu-ɲaŋ-ey kul alkaaba ra nda hari kaabu-ɲaŋ-ey kul laabo ra zuraani-ey ra; Wono ya tee hari alkaaba-ɲaŋay zuraani-ey ra zuraani woy-ey ga kaŋ ti boro-ey se kaŋ ka hanga Kore jama-ɲaŋay nda; Wono ya tee hari kulu-ey kul alkaaba-ɲaŋay ra nda a woy-ɲaŋay nda a kaabu-ɲaŋay nda hari kunkuru-ey nda hari haw-kunkurey kul zuraani-ey; Wono ya tee hari alkaaba-ɲaŋay se hari kaabu-ɲaŋay kaŋ ti goy-ɲaŋay sanda woy-ɲaŋay beeri ga a kaabu-ɲaŋay hanga a dubu ra; nda ya tee a se hari zin-zin taaci ga hari alkaaba-ɲaŋay kaabu-ɲaŋay taaci kaabu-ey ga zuraani-ey, kaŋ ti bere-ey se hala ka hin ka alkaaba-ɲaŋay zin i nda; Wono ya tee hari turu-ɲaŋay kaŋ ti haray nda hari ɲaŋ-ɲaŋay kaŋ ti haray kaŋ ti ɲaŋ-tee-boro goy ra; Wono ya tee hari kaabu-ɲaŋay zuraani-ey nda a kaabu-ɲaŋay zuraani-ey ga hari ɲaŋ-ey ga kaŋ ti ɲaŋ-tee-izey se kaŋ ka ɲaŋ-tee alkaaba koyo-ey ga alkaaba šeede-ɲaŋay ra, zaari kaŋ ra a ya a kaabu. Nda a ga teeji koy, wala ka Musa nda Haruna nda a ize-ize ga ɲaŋandi ka boŋ-ize nda kaŋ-ize ɲaŋandi nda hinne, waati kaŋ ize ga huru ka koy šeeda laasaabu dungu ra, wala waati kaŋ ize ga ben ka koy albaazu ga ka bayrandi, ize ga

ɲaŋandi ka boŋ hinne, sanda Gooru ma Musa yaamar.

39

Zaabu kul wey ka goy ra goy-izey kul ra ka tee alkama kul ra goy-ize ra alkamayzey ra, a zama zaabu wey ka tee bina-furo ra, way-taafu nda bisantay taalan, nda woy-ɗeeri bisantiy sikal ka bine sikal alkamayzey ga. Nda neefu wey ka hun ka bine nefu-izey jiiri nefu-izey jama-koyize ra, taama-ɗeeri taalan, nda way-woy woy-ɗeeri bisantiy-taasu-attin sikal; diram foo boŋ foo, sikal guma, ka bine sikal alkamayzey ga. Kul wey ka mana jirbi-goyize ra ka hun jiiri-bisantiy-jirante nda ka koy bisantiy-taasu-attin way-woy, nda way-taasu woy-ɗeeri attin. Nda a koy, woyboro zangu talanti izey nda azurfu, i goy ka ben woyboro zangu koy-kulu izey ra tenti kaŋ ra, nda ka ben koy-kulu izey ra ridoo kaŋ ra, woyboro zangu koy-kulu izey ka ben woyboro zangu talanti izey se, talanti foo ka ben koy-kulu foo se. Nda woy zangu nda je zangu nda bi zangu nda gu sikeli izey, a ti-ey ka ben kacey izey se turu izey ga, nda a zaabu-boŋ ti koy-kulu izey ey boŋ, nda a ey hansa. Nda laakali kaŋ ka ben haayaŋ ra, a ga koy talent bi-woy nda bi-foy, nda waršeekil woy nda bi-ɲaari. Nda i ga tee a ga, i ga tee goy-ize kaŋ ka ben šiiɲaŋ kaŋ ka ben šahaadaa ra boŋ-ize ga, nda goy-ize kaŋ ka ben haabu ra kusu-kusu, nda goy-ize kaŋ ka ben haabu boŋ ra, nda kaaŋe-ize kaŋ ka ben šiiɲaŋ ra, nda kaaŋe-ize kaŋ ka ben haabu ra kusu-kusu, nda laakali kaŋ ka ben albaršu ra, nda haya kulu kaŋ ka ben albaršu ra, nda goyjinay kulu kaŋ ka ben šiiɲaŋ kaŋ ka ben

šahaadaa ra. Nda Israyiila izey ga tee, sanda Goobari ga yaamar Muusa se, wala i ga tee. Amma zaabu kaŋ ka tonton haayaŋ ra, i ga tee haya-ize ka goy nda ize Goobari ɲaani. Nda bulu kaŋ ka tonton, nda biyoore, nda bi-jine, i ga tee goy-dundu-ize Haaruuna se, ka goy nda ize senni ra. Nda i ga zaa nda goy-dundu-ize Muusa do, nda šiiɲaŋ, nda a haya-ize, goy-ize nda a kaaɲe-ize, nda a turu-ize, nda albaršu, nda a haya-ize kulu. Nda turu no šiiyan, nda turu no hantumyan, nda laabari no hantayan, nda a laabari yey, laabari yey no kaaŋyan, nda turu no haarey. Nda teebuloo no kaŋyan, nda a goyjinay kul, nda kumbu yey no kaŋ ka ben. Nda alkamisa no duumi yey, kaŋ ti Haruna, nda a ize yey alkamisa yey, alkamisayan se. Nda laabo yey no haarey, nda zuurey, nda ridoo no laabo bunku, nda laabo haarey kooboo. Nda goyjinay kul no laabo, nda a goymiɲey kul, nda huru yey no beeri yey kaŋ ka bi žeeri, nda duumi yey no bii, nda haya yey duumi yey, nda kaarey, nda goymiɲey kul no laabo no šeheyan goy se. Kaŋ Yerkoy ka yaamar Musa se, wane Israyila ize yey ka tee goy kul. Nda Musa ka dii goy yey kul, nda i ka tee i kaŋ Yerkoy ka yaamar Musa se, wane ka tee i, nda Musa ka barka i.

40

Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: Handu fooyaŋ te, handu jinaa te, handu taagaa te, war ga alaamaana dungu saabu. Nda ni ga kayandi šeede laasaabuboo, nda ni ga daabu šeede no ridoo ra. Nda ni ga teburu cendi, nda ni ga a goy-izey dam; nda

ni ga fitila-takari cendi, nda ni ga a fitilawey dam. Nda ni ga tee altaari zaabu woo ka tun tuuru kaŋ sanduku goo ra; nda ni ga tee labbari kaaŋe woo bine haabu ga kaŋ allaahidoo cebe goo ra. Nda alhaabu alhabu kaŋ ga koy ka tonton zaari, war ga a dam batu-ɲaŋ kaŋ ga koy ka šeede zaari ga šeede kaŋ ga koy ka šeede zaari. Nda war ga zaari ka tenti zaari, nda war ga a kulu hima ka zaari. Nda ni ga turu tuuroo annabi woo, nda ni ga annabi kaabu woo, nda kulu kaŋ ga cindi a ra, nda ni ga tee a saabu, nda a goyjinawey kul, nda a ga zama saabu. Nda ni ga ɲaŋandi alkawal kaŋ saajawey ga, nda a haya kulu, nda ni ga sankantandi alkawal, nda alkawal ga zama alkawal sankante haya sankantey ra. Nda ni ga Haruna nda a ize yaŋ kaŋ ga kaa alaamaana goro bine ra, nda ni ga i ɲaŋ nda haŋ. Nda n'ga Haruna duuru goyey alkaasantey, nda n'ga a laabo, nda n'ga a haramandi, nda a ga alkaasey tee ne se. Nda nga ize borey yaŋ din kaŋ, nda nga ma ši hantum yaŋ se. Nda ka iri din, kaŋ ka iri baaba din, nda iri ga yaamar ne se, nda a ga cindi, kaŋ iri se din-ize ga cindi iri se yaamar-ize har abada, iri zama-izey se. Nda Musa ka kul haya kaŋ Goijje na a se yaamar, wala nda a ka yan te. Nda a koy, handu fooyaŋ ra, jiiri hinzaŋ ra, i ka hun Misra ra waati ra, handu taagaa ra, alkaali no ben. Nda Musa na kaaŋa too, nda a na teerey kaŋ, nda a na goyey dam, nda a na saŋey too. Nda a ka leesu-ɲaŋ-ey kaa ka tee goy-ize ga, nda a ka goy-ize daabu kaa ka tee a ga bine ra, sanda Yirma na Musa yaamar. Nda a ka šeede-šeedey zaa, a ka ši kaŋ sanduukaŋ ra; nda a ka tuurey dam sanduukaŋ ga; nda a ka sanduukaŋ kaŋ zaa ra; nda a ka laabante kaŋ zaa ra; nda a ka šeede sanduukaŋ labu, sanda Yirma na Muusa yaamar; Nda a ka teebuluŋ dam šeede zaa ra,

arkawal bande, laabante banda zaa ga. Nda a tonton habu-ize a ga, habu-ize kaŋ ga hima Cirey yargey ra, sanda kaŋ Cirey n'a yaamar Musa se. Nda a ka lampu-zaari too šintin šeede ra, šintin hawsa kaŋ ga koy hawsa-beeji. Nda a na lampey-ize dam Yirma goro, sanda Yirma na yaamar ka bay Musa se. A ka turu altar zaabu no kaŋ šiiɲaŋ šeede ra goyyan ga, ridda ga, nda a ka turu turari no a ga turari šintin ra, sanda Yeesu ka Musa yaamar. Nda a da alhaali taarey kaŋ zama-izey ga koy ra a ɲaŋ bine kaŋ koyey bande. Nda a ka tee hawsa, a ka hawsa kaa kaŋ goro alkawal nda sakarey; nda Musa ka goy kul timandi. Nda gijinay din loku šeeda-šeeda-boŋ, nda Goijinaa hinne din beeši šeeda-šeeda-boŋ ra. Nda Musa mana hin ka koy šeede gaabu kaŋ ga yaamar ra, zama hamma ga ka a ra, nda Goijje ɲaaxaŋ ga ka šeede ra fay. Waati kaŋ gumbo na kaa hun tende ra, Israila izey na koy nda hinzey boŋ. Amma nda gumbu ši kaa, i ši kay hala zaari kaŋ gumbu kaa. Gumba no ga ben kaabu ga boŋ hantumaa, nda wuta no ga ben a ga boŋ hiine, Israila kul ɲaŋaa, i taagantey kul ra.

Hinna

1

Nda Yerna kaŋ fo Musa se ganda Sinay ra, alšahidi dunbu ra, handu iyye ra handu jirbi ra, jiiri jirbi ra iri kaa fondo Misra laabo ra, ka ne: Israila jama kul šintin tun iri boŋ-izey ga, iri baaba-wey se ga, iri maa ga iri boŋ-izey ga; ceeji kul jiiri muusu nda ka tonton, kul kaŋ ka koy Israila hima ra, iri maa iri hima nda; ni nda Harun iri maa. Nda war ga, kul foo kaŋ kabila foo, kul foo jine-ize, kaŋ baaba-ize, i ga bara. Nda wey ti maa izey, borey izey, wey kaŋ ga kaa taaši nda war: Ruben se, Elizur, Shedeur ize; Simeon se, Shelumiel, Zurishaddai ize. Judah goyaŋ ra, Naason woy Aminadab. Issakar izey ra, Natanayel wane Zogar izey; Zabulon izey ra, Eliyab wane Helon izey; Yusufu izey ra Efrayim izey, Elisama wane Amihud izey; Manase izey ra, Gamaliyel wane Fedazur izey. Benyamin wey ra, Abidan woo Gadeoni izey. Dan goo ra, Ahiezer, Ammishaddai izey. Asher ra, Phagaiel, Echran ize. Gad yaŋ ra, Elisaph wane ga Raguel ize. Neftali yaŋ ra, Ashire woy Ainan. Wey din ne boŋ kaŋ jamaa ra, kabila-ize jine-ize din alkawal se, Israila sojeri jine-ize ra. Nda

Musa nda Haruna na ɲaŋandi wey kaŋ din kaŋ n i yiɲe noo. Nda borey kul kaŋ, i kaa borey kul margandi handu foo ra, handu jirbiyan ra, jiiri hinza. Nda i kaa ize maršandi ize zumandi alkawal ra, ize baba-izey ra, ize maa hinna ra, jiiri muusu nda ka tonton, ceeji kul, ize boŋ ra, Yerkoy n'a yaamar Musa se takaa. Nda i kaa ize maršan Sinay gungurje ra. Nda Ruben izey, Israila jina beeri, kala boŋ iri nda boro kaŋ iri ga tun iri, kala boŋ iri dendey ra, kala boŋ iri baaba wey ra, kala boŋ iri maa hinkantey ra, kala boŋ iri boŋ boŋ ra, kul jiney, jiiri kaŋ ga tun jiiri muusu tan nda ka tonton, kul kaŋ ga koy hima ra, iri jisandi kaŋ hun Ruben dendey ra, woy tan nda afo tan nda woy žebu. Simeon izey-ize, iri wane ra, iri dendey ra, iri baaba goyey ra, iri maa hinna ra, iri boŋ ra, kulu jiney, jiiri takwas jirbi nda ka bisa, kulu wane kaŋ ka koy sooyan ra, iri jisandi, Simeon kabile ra, way ta agoy nda taaci dubu nda hinka way. Yahuuda izey, i boro-izey bande nda, i koy-izey bande nda, i baaba-wey bande nda, i maa-izey hinna bande nda, i boŋ-izey bande nda, cere kul, jinayzey kul waati 20 ga bora nda ka tonton, kul kaŋ ka koy soobante ra, i jiši-yante Yahuuda margay ra, naakis taaci nda hunza woy dubu nda jijibira woy. Issachar izey se, i boŋ-ize ra, i damu-ize ra, i baaba koy-ize ra, i maa hinna ra, i boŋ ra, haya wane, jiiri hinza jirbi nda ka bora, kulu kaŋ ka koy sooruyan ra, i jinde kaŋ hun Issachar kaabu ra, woy taaci nda hinka tamsa nda duu taaci. Zablon izey se, iri boŋ-izey ga, iri daba-izey ga, iri baaba koyo-izey ga, iri maa hinna-izey ga, iri boŋ-izey ga, ay kul jinaize hinka bi nda ka tonton, ay kul wey ka hin ka šintin hinka se, iri jinde-kaŋ, Zablon margay ra, wiye tanzo nda hinka tamsa nda wiye wo. Yusufu izey Efrayimu izey, iri boŋ-izey ga bine, iri

jamaa-izey ga bine, iri baaba-wey ga bine, iri maa-izey hinna ga bine, iri boŋ ga bine, hankuri kul jiney, jiiri tan jirbi nda ka tonton, kul wane kaŋ ga koy yaawu ra, iri jarga Efrayimu kabila ra, woy ze bi hinka fukoy nda teenu. Manase izey se, boro kaŋ i zama-zama ga, boro kaŋ i kulu-kulu ga, boro kaŋ i baaba-baaba goyyaŋ ga, boro kaŋ i maa-izey hinna ga, boro kaŋ i boŋ-boŋ ga, haya kul, jinayzey kul, jiiri muusu hinza nda ka tonton, kul kaŋ ga koy yaakaa ra, i jiši-jišiyan Manase laama ra, hinza woy nda way tan alfu nda duu woy. Benyameen izey se, iri boŋ-izey ga bine, iri koy-izey ga bine, iri baaba goyey ga bine, iri maa-izey hinna ga bine, iri boŋey ga bine, wane kul jiney, jirbiyaŋ bisoo too nda ka tonton, kul kaŋ ga koy sooruyan ra, iri jiši-izey Benyameen kabile ra, woy dubu atantu nda taaci nda šiidu. Gaadi izey se, iri kaaŋnaŋ bande, iri jamaa bande, iri baaba fuwo bande, iri maa hinna bande, iri boŋ boŋ bande, wey kul, jinayzey kul jiiri muusu nda tontoo ga binde, kala wane kaŋ ka koy yaawu ra, iri jinde, Gaadi kaabu ra, dubu taaci nda fukoy, nda zanka way nda taaci. Daŋ izey se, iri boŋ-izey ga, iri kaaburey ga, iri baaba-weyey ga, iri maaŋey hinna ga, iri boŋey ga, haya kul wane jinayzey kul jinayzey waati bisa ra nda ka tonton, kul wane kaŋ ga koy yaawu ra, iri jisandi Daŋ kaabu ra, bisa nda bi waati tan nda ɲaŋ waati ɲaŋ. Asher izey-ize se, i boro kaŋ ra, i dendey ra, i baaba-wey ra, i maaŋey hinna ra, i boŋ-boŋ ra, cere kul, jiney kul wey bi jiiri muudu gumo nda ka tonton, kul wey ka koy sooyan do, i jinde, Asher kaabu ra, foo taaci nda winji dubu nda taaci hinka. Naftali izey-ize, i boro kaŋ ra, i jina ra, i baba-ize goro ra, i maa hinna ra, i boŋ ra, jiney kul, jiiri hinka bisikul jirbi ra nda ka tonton, kul wey kaŋ ka koy

yaawu ra, i jinde, Naftali kaabu ra, alfu hinka bisikul nda way ra nda woy ɲaani. Woo ti kaŋ jisabu, kaŋ Musa nda Harun nda Israyila juwalkoyaŋ jisabu walla, juwu nda hinza walla, walla foo hinza kabila foo se, kabila yayaŋ goyaŋ se ti. Nda a koy, Israyila yize boŋ jine kul, nda alhali izo nda, jiiri bisikoy hinka nda ka tonton, kul wane ka fatta ka hima Israyila ra, woy te alif wo zaŋ nda taaciize nda wo zaŋ nda hamsa nda hamsa tan. Amma Levikaayaŋ, i si kaŋ iri boŋ-dendey ra, i si tonton Israayila izey ra. Nda Yerna fo kaŋ Musa se, ka waani, guna, Leevi kaabu din, war si ši hima-ize, nda iza hinna-izey din, war si ši kaa Israyila izey jine ra. Nda ni, ka Leewiyaŋ boŋ šintin taarey ga, nda a hayiize kul ga, nda hayiize kul kaŋ goo a ra; ey boŋ ka šintin taarey zaa, nda a hayiize kul; nda ey boŋ ka goy tee a ra, nda ka zaa šintin taarey žeeri ra. Nda ka a ga tonton ka koy fatta teebu, Leevii-ize ga koy a zumandi, nda ka a ga tonton ka koy sindi teebu, i ga koy a hantandi, nda boŋ-izey kaŋ ga ben a se, a ga moo. Nda Israyila izey ga zaama, boro kul a boŋ taarey ra, nda boro kul a boŋ jine ra, i hima nda. Amma Leewiyaŋey ma ka zaaga šeede kaŋ ga koy taagiyan dunbu ra, nda laabo si ši bara Israyila izey ra. Nda Leewiyaŋ bey i boŋ i ga alkawal taarey ga gaabu. Nda Israyila ize yan kul wey Goykoy n'a yaamar Musa nda Haruuna se, wane yan.

2

Nda Yerna ya hãa Musa nda Haruna ga, ka ne, nda boro kul ga bin a boŋ ga bande ga, bande ga alamey ga, bande ga baaba-ize

ga ey boŋ ga, Israyila izey ma zabu; Israyila izey ga zabu laakali šintin ga koyra, šintin lasal boŋ ga. Nda kaŋ din saabu hunkuna filla koyra waani hawsa, taagiyan saabu Juda nda alhaalin kaŋ din, nda borey kaŋ ga Juda izey margandi, Naason kaŋ ga Aminadab ize. A ga ɲaŋa kaŋ ga caw, affo nda bi-woy-bi hinka nda zanka taaši. Nda wey kaŋ zumandi, wey kaŋ goy Issakar kaabu do, nda Issakar ize yaŋ boŋ, Natanayel, Sogar ize. A guna hinne wey kaŋ ga duɲaŋ, hinka nda taaci dubu nda hinka wayboro. Nda wey kaŋ goo zumandi Zebulun kaabu do, nda Zebulun izey boŋ, Eliab Helon ize. A ga ɲaŋa kaŋ ga caw, wey kaŋ n'a guna, je wiye gu nda taaci, alfu hinka nda taaci, nda duu wiye. Kul boŋ kaŋ din caw ka hun Yahuuda laasaali ra, woo boŋ kul din ga bisa zangu taaci nda woytaaci alheri nda jijji alheri nda naaci alheri, nda boro kaŋ boŋ se, woo ga koy jine. Reuben legions zaa, hawsa yamma ga, nda Reuben izey borey, Elizur kaŋ Shedeur ize. His inspected forces numbered forty-six thousand five hundred. Nda kaŋ kaŋ zama a ɓaŋ kulu Simeon, nda kaŋ kaŋ boŋ Simeon izey boŋ, Salamiel, Zurishaddai ize. Nga kaŋ ga hima, wey kaŋ ga hawgay, taawo wey hinka taaci dubu nda hari beeri. Nda kaŋ boŋ-zaayan-ize kaŋ goo a ga, Gad kaabu, nda Gad izey ga jine, Elisaf Raguel ize. A ga ɲaŋa kaŋ ga caw, wey kaŋ n'a hima, biiyu tano nda fukoy, zanka woy nda hamsa. Kul boŋ kaŋ ga Ruben zumandi beeri ra, woo ga too zangu kul taaciize nda taaci nda hinza, nda woo ga too hinza, nda woo ga too taaci nda taaci, nda woo boŋ hima, woo ga koy fillantoo ra. Nda tende din šiiyan nda Leeviyaŋ din zumandi ga kaa zama zumandiyaŋ din cere, kaŋ nda i ga zumandi, hinza nda i ga koy foo-foo, kala din goyyan ga kaŋ jine din. Ephraim boŋ taarey kaŋ ga cebe haawo

do, nda nga ize hima, nda Ephraim-ize boŋ jine ti Elishama kaŋ ga Ammihud-ize. A yaamar nda hinne kaŋ ga hin-hinka din, walla bifin nda jiji taaci. Nda wey kaŋ gaa zabu Manasse kulu, nda Manasse izey boŋ, Gamaliel, Pedasur ize. His inspected force: thirty-two thousand two hundred. Nda kaŋ ra zaari Benjamin laabo koyo, nda Benjamin izey ra ɲaŋaakaw, Abidan Gadeoni ize. A goy kaŋ din boŋ-ize, dubu woy nda way, nda ɗibi taaci. Kul boŋ kaŋ ga Efrayim zanka guna walla zangu walla nda taaci walla zangu, nda iri guna hari, alhaalin ga tun. Dan zumandi taarey hawsa beeri nda iza guna, nda Dan izey boŋ-izey-koyize woo ti Ahiezer kaŋ ga Ammishaddai ize. A taasu wey kaŋ n'a ga hima, hinza nda hinkante dubu nda ɗari woy. Nda kaŋ yaŋ zama-taarey kaŋ goy a bande, Asher laamu, nda Asher izey marga, Pagiel, Okran ize. A goro kaŋ din zaabi walla nda bifun dubu nda biyaari zangu. Nda wey kaŋ goo ka Naftali kaafu bine, nda Naftali izey boŋ-izaŋ, Ahira kaŋ ga Enan ize. A boŋ kaŋ nd'a guna, itaaci nda hinka tamsa dubu nda wuudu taaci. Boŋ kaŋ din yaamar Dan zumandi ra, woo ti alif kul nda taaci nda wiši bi nda kul wo; woo ti kokorante, nda i ga koy i boŋ taarey bande. Woo alhabar Israyila ize kaŋ din tonton ka kaa bine baba ganda ra, alhabar kul kaŋ din tonton ka kaa sojaa ganda ra, woo ti dubu ɗari iddu nda dubu ittu nda ɗari iddu nda tamsa. Amma Leewiyaŋ, i mana hima-ize kaŋ i ra, sanda Yirma na yaamar te Muusa se. Nda Israayla izey ra kul tonton kaŋ Goyborro na Muusa se hima, ey ra nga tee, ey ra zama ey boŋ-izey ga, nda nga ey ra koy hinne kul foo ka tee ey boŋ-izey ga, ey baaba-izey goyey ga.

3

Nda wey zama-ize Harun nda Musa, ra wala Goykoy fo Musa se ra addu Sinay. Nda wey ti maa Haruuna jinkawey maa, izey ti: Nadabu, wey kaŋ too filla, nda Abiihu, Eleyazaaru, nda Itamaaru. Wey kaŋ ti Harun jina izey maa, alhazai kaŋ ra zaabandi, kaŋ se nd'i gaa zaabandi ka alhazai goy. Nda Nadab nda Abihu mey Yirma goo, waati kaŋ i ga yoobay bina hari kaŋ si tee Yirma goo, Sinay gayberi ra, nda ize ši tondi; nda Eleazar nda Itamar naŋ ka alkali goyo nda Aaron kaŋ ti i baba. Nda Yerna fo kaŋ Musa se, ka kaŋ, Leevi kaabu no zaa, nda nga iri kaa Harun saakaw boŋ gaa, nda iri ga baŋ a se, nda iri ga a gaabandi-ize kaa, nda Israyiila izey gaabandi-ize kaa šeede-goy gaa, ka goykoy-ize hanse. Nda i ga koy ka kankandi kulu jinawey kul taasuuyan goro ra, nda ka koy ka kankandi Israyila izey se kulu goro ra goykoyey kul bande. Nda war ma noo Leeviyaŋ Aarun nda a ize ŋa kaahinnay, wey noonandi batu ne war ma noo ay se ka hun Israayila ize ra. Nda Harun nda ize boŋyaŋ, war ma kaŋ zabu šeede allamaana taarey ga, nda i ga gaabu ize boŋ-izey-boŋ goono, nda kul kaŋ ga batu allamaana ga, nda kaŋ ga cindi lizo loolo ra, nda borjina kaŋ ga maatandi, a ga muu. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, nda dii ay ka Leewiyaŋ ize Israayila izey gonda ra, Israayila izey ize boŋ kulu kul kaŋ ga hima fatta ra, ey ga zama ey boŋ fondo, nda Leewiyaŋ ga zama ay ta. Ay se kala jina kul, a wane kaŋ na duu kul jina a Misra labu ra, na ay se suubu kul jina Israyila ra, ka hun nda borey hala alhaali, ay se ga, ay Yerkoy. Nda Yerna ka hãa Musa se a ga

fala Sinaayi gonda ra, a ga fo: war Leevi izey kaŋ boro kulu baaba goyey bande nda boro kulu jama goyey bande, hantum kul wane handu koy ga bisa nda ka tonton, war ey kaŋ. Nda Musa nda Haruna na ay guna batoo Gooboo too ra, wane hala kaŋ Gooboo na ay yaamar. Nda wey din ka Lewi ize, i boŋ-ize ra: Gershon, Kohat, nda Merari. Nda wey ti Gershon izey maaɲey, ey kaaɲey boŋ: Libni nda Shimei. Nda Kaath izey-ize boŋ-ize ra, Amram nda Isaar, Hebron nda Oziel. Nda Merari ize kul ka bine nda iza laabo, Mooli nda Mousi, wey ti laabo kul Leevi ize se ka bine nda iza baaba wey. Gershon se: Libni jama nda Shimei jama; wey ti Gershon jamayyaŋ. Jisabu iri nda, nda boŋ cebe kul wane hinne jinji koyra foo nda ka tonton, jisabu iri nda, woy ayyew nda teenu. Nda Gershon izey ga koy zanka alkawal koyo, hankuri haawo do. Nda Gershon jamaa ra boŋ-izey ra jine woo Elisaph, Dael ize. Nda Gershon izey ga hargay šeeda šahaada ra, šeeda nda kaabu, nda kaabu koyo šeeda šahaada ga, nda toorey hawza ga, nda ridoo hawza koyo ga kaŋ goo šeeda boŋ, nda kulu baŋey a goy kul ra. Kohath se, Amram jamaa foo, nda Izhar jamaa foo, nda Hebron jamaa foo, nda Uzziel jamaa foo, wey ti Kohath jama-izey caw-caw bande. Kul jinaize bande hantum foo nda ka tonton, bi woy seede nda bi woy waakante, iza goy koyize laabo alkama ra. Kohat izey boŋ yaŋ ga zaama goro alkaama jiiri hawsa beeri ga. Nda a jine boŋ-izey baba-ize kaŋ Kohat jama-ize, Elizafan, Uziel zo. Nda ize hari-ize, sanduku, nda tebur, nda fitila-takari, nda alkawal-izey, nda haramyan-kaayan kulu wey kaŋ iza goy-ize ra, kaŋ iza ka bayrandi nda ize, nda dubu-kaayan, nda ize goyo kulu. Nda boŋ-izey-boŋ Leevi boŋ-izey-ize ra, Eleyazar, Harun alkali ize, kaŋ a zabu ka laada-izey laada

alhaali haya-ize ra. Ga Merari jama Mooli nda jama Mushi, ine ti jamawey Merari se. Iza jisabu boŋ ra, kul sanda, wane kul, handu kala nda ka bisa, agbiza woo nda handu tammaraw. Nda a jine batu kulu baba-izey Merari jama ra, Zuriel Abihail ize, kaabu ganda yan ra, i ga tee arkawal do. Merari izey-ize ra gaabu-goy, kaabu ra koy-kuru-izey, nda a ra goy-izey, nda a ra turu-izey, nda a ra dabari-izey, nda alhaaley kul iza, nda iza ra goy-izey, nda hawsa ra turu-izey kul-kul, nda iza ra dabari-izey, nda kaabu-koy-izey, nda iza ra kanga-izey. Wey kaŋ zaa goro šeena gaabu šeena jiiri ra, hawsa bine ra, Musa nda Haruna nda a ize, kaŋ goro sankante goro-koyey Israyila ize se; nda borey bande kaŋ ma ka tam, a ga kuu. Leeviyaŋ boŋ kulu, kaŋ Musa nda Haruuna boŋ Gooru Iraaŋaa bande, i dendey ga, wooŋoo kul, hantum foo nda ka taa ganda, tan nda way alfu. Nda Yerna fo ka Musa se, ka fo: honga kulu jina beeri hinne Israila ize yey ga, han handu foo nda ganda, nda wa laabu too ize maa ra. Nda ni ga ɲaŋ Leeviyaŋ se ay ga, ay Yirma, kul Israyiila dii izey jine-jine bande, nda Leeviyaŋ alhaywaŋ kul Israyiila dii alhaywaŋ izey jine-jine bande. Nda Musa na duu kaŋ Gooru na yaamar a, ga hima boŋ kul koy ra Israyila izey ra. Nda jiney filla cindi kulu, jiney alhakiika, boro jiirey, marga hinka, handu waati foo nda ka tonton, se iza jisandiyan woo se, hinza nda waati foo agoza nda sebyan hinza nda dari hinza. Nda Yerna ya hãa Musa se, a ga fo, hõ Leewiyaŋ kul ɲaŋ Israyiila hãy beeri kul boŋ se, nda Leewiyaŋ alhaywaney hõ ey alhaywaney boŋ se, nda Leewiyaŋ kul ga zama ay ta; ay ti Yerna. Nda a filla hinza hinka nda taaci nda biibi-taaci, wey kaŋ tonton Leevii yaakey ga, Israyiila laabo jineyzey ga. Nda war ma too siklu guusu, kul boŋ se, sanda

didraxma laabo kaŋ, war ma too, siklu foo se obol bisantay. Nda ni ga baa woyize Harun nda a ize se, fondo woy kaŋ ga tonton alhaaloo din ra. Nda Musa na zin azurfu kaŋ ti boŋ-fay kaŋ ti boŋ-boŋ-ize ra, kaŋ ga koy Leevi-ize boŋ-fay ra. Israayel izey boŋ koyne ra, a nda zaabu too, wey tondi kul tano nda hinka tano nda duɣu tano nda gu zaabu sante, zaabu sante santo kaŋ. Nda Musa na noondi kaŋ boŋ-ize kaŋ tonton ra Aaron nda a ize ra, Gozo šenni ra, takaa kaŋ Gozo na yaamar Musa.

4

Nda Yerna ka hãa Musa nda Haruna se, ka fo, hinka Kahat izey jine, Levi izey juwal ga, iza alhaaloo ra, iza baaba-baabey goy ra, jiiri tan nda gu se hinka hantum jiiri se, kulu wane kaŋ ga huru ka baani, ka goy kulu tee alhaali-waxati goy ra. Nda wey se goy Kahat izey goy koy alaaɗa dunbu ra, alkaawal dunbu, haray haray-izey se. Nda Haruna nda a ize-ize ga huru, waati kaŋ dubu ga koy, nda i ga kaatapaatasima kaŋ ga sutura zaa ka zuu, nda i ga a kate da alhada sanduku, nda i ga kate-fuwo kaŋ ga zaa da bulu rangu ka toon a ga, nda i ga toobi kulu kaŋ ga zaa bulu rangu ka toon a ga bine ra, nda i ga koy-korey-ize ka jiiri. Nda kala teburu kaŋ ga daaru hima, i ga ka hima bine kaŋ ga boŋ walla fondo, nda kurey, nda taasu-kurey, nda nyan-kurey, nda jina-kurey kaŋ nda wey a ga ka jina jina, nda kumbu kaŋ ga ka cindi kala tuma teburu boŋ. Nda i ga ɲaŋa goy bi-jine turu a ga, nda i ga a dubu nda dubu-hay koy-bi hyacinth-bi, nda i ga goy-kaŋ-ey cin a ra. Nda ey ga zaa duku bii, nda ey ga daabu

lampstand kaŋ ga huni, nda a lampey, nda a snufferey, nda a pitcherey, nda kulu tuuru anggey kaŋ ey ga bayrandi nda ey ra. Nda i ga a tun, nda haya kulu wey a se, goy ra furu hyacinth laabo ra, nda i ga a tun kaŋ kulu wey boŋ. Nda zuwari kulu zuwari woy ra, i ga a koonu nda goy bii-bii, nda i ga a koonu nda koonu-kaayan addu bii-bii, nda i ga a zuwari-koyan yan. Nda i ga kaŋ kulu goyjinawey kul, goyjinawey boŋ-izey kaŋ i ga goy nda wey ra alhaabu beeriyan ra; nda i ga ben wey gando bii-ize ra, nda i ga kasu wey nda kasuyan addu-ize bii-ize, nda i ga hinka wey kaŋyan zumawey ga. Nda a ga taarey kaŋ ka kate sariyaa boŋ ga, nda i ga kate hinne boŋ ga nda gargari kul-kul. Nda i ga ka a boŋ kulu jinawey kul wey kaŋ i ga bayrandi nda wey ra a boŋ, nda tunkuwey, nda hankuwey, nda kurkurey, nda dubu-jinay, nda albaasu jinawey kul. Nda i ga ka a dubu nda dubu-jinay kaŋ ga hun hari nda kaŋ ga hun bija, nda i ga ka a ɲaŋandi-korey huru. Nda i ga ka too nda gunguna kaŋ ga hun bija, nda i ga ka hanji-jinay nda a taaci dubu, nda i ga ka a too dubu-jinay kaŋ ga hun hari nda kaŋ ga hun bija ra, nda i ga ka a ka ɲaŋandi-korey boŋ. Nda Harun nda a izey ga ka timme, i ga dubu alkama jinawey nda kulu jinawey kul wey kaŋ alkama ra, waati kaŋ zumandi ga koy. Nda wey bande, Kohat izey ga huru i ga ɲaŋ, amma i ši alkama jinawey kaa waati kaŋ i ši moo. Wey ne Kohat izey ga ɲaŋ šeede-goy ra. Jine-kulu Eleazar, Harun saajaw izey, haŋa turu, nda haŋa ɲaŋandi kaŋ ga huru, nda allaŋa kaŋ ga tee alheen kul, nda haŋa kaŋ ga šii, jine-kulu-ize goro-ize kul se, nda kala kaŋ ga cindi awo ra sankante ra, goy kul ra. Nda Yerkoy kaŋ fo Musa nda Haruna ga, a ga waani, war si Kohat jama, kaŋ goy Lewi izey ra, halak. Woo ti iri se, nda i ga

koy, nda i si muu, waati kaŋ i ga ben haayaŋ haya ra: Haruna nda a ize, i ga ben, nda i ga i tee kul foo a goy se, nda i si huru ka dii haayaŋ haya yalaafu, nda i ga muu. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, Gershon izey jina, nda wey, boro kulu batu koyey nda jamaa koyey ga, hima jiiri dubu nda taaci hima nda ka tonton hima jiiri dubu nda hinka hima, ka boro kulu kaŋ ga huru ka baani, ka a goykoyey ti šeeno gundey ra. Woo ti Gershon jama ra goy, ka goy te nda ka koy zaari. Nda a ga ɲaŋ kaŋ goy-ize, teebu-ize din, nda teebu din šiiyan ga, nda a koyjina din, nda koyjina din bulu din kaŋ ga cindi a ga boŋ ga, nda koyjina din woy ga teebu din šiiyan ga, nda goy-ize din laabu ga, kaŋ kul ga cindi teebu din šiiyan ga boŋ, nda kaŋ tonton, nda haya kul din goyjinay-ize kaŋ i ga baŋ nda ize din, i ga tee. Haruna ni a izey boŋ se, Gershon izey goy baŋ ma koy a goy kul kul se nda a goy kul kul se; nda war ga i guna maa kul se i ga duu kaŋ. Wono ti Gershon izey boro goyey se baani šeeda allamaana dundu ra, nda ey kaalandiyan ti Ithamar, Aaron kaakaw izo, kaakaw boŋ, se hanga ra. Merari izey, i boŋ-boŋey ga, i baabey goyey ga, war i hima, jiiri tan nda muuyan ga nda ka tonton hala jiiri tan nda hinkantanyan ga war i hima, kulu wane kaŋ ga koy ka baani te allaama dungu goyey ra. Nda wey kaŋ alhukumey kaŋ zama kaŋ ey n'a zaa ey ga iri nda goroŋ kul kaŋ ey ga koy ey se laabu koyno ra: laabu koyno boŋ-kurey, nda goy-karey, nda a tuurey, nda a dabari-karey, nda a koobante, nda ey dabari-karey, nda ey tuurey, nda laabu koyno koyo koobante, nda hawsa tuurey kaŋ ga kaa too ra, nda ey dabari-karey, nda hawsa koyo kaŋ ga kaa too ra tuurey, nda ey dabari-karey, nda ey kaaŋ-karey, nda ey hargey, nda goroŋ kul kaŋ ey se, nda goroŋ kul kaŋ ey ga koy;

maɲey ga ey yaamar nda goroŋ kul kaŋ zama kaŋ ey n'a zaa ey ga iri. Woo ti alhaama Merari izey ga goy kulu goykuna iri ra allaama dungu ra, Itamar Harun alimaam izey hinkaa. Nda Musa nda Haruna nda Israyila borey-izey na Kahat jinkawey guna iri kabiiley bande, iri baaba-wey goyey bande, jiiri itaaci nda bisa ra nda kala-filla ra har jiiri itaaci nda hinka ra, kulu wane kaŋ ga huru ka baani nda ka goy laasaaba-ganda ra. Nda a tun, i boŋ-kaayan din i boŋ-boŋey ga binde, walla agada dubu hinza nda ɗari woy nda tamsi. Woo ti jisabu Kaati boŋ ra, kul kaŋ goy tee alaaɗa koy ra, kaŋ Musa nda Haruuna jisabu nda Goykoy Boŋ haŋa, Musa ga nda. Nda i na Gershon izey yaabu iri kulu-kulu ra nda iri baaba-wey ra, bina jiiri tanu nda bisabu hinka nda ganda hinka bisabu taaci, kulu wane kaŋ ga huru ka baani nda ka goy-izey tee šeede-buŋoo ra. Nda a koy, izo ɲaŋaŋ, nda izo kabiiley, nda izo baabawey soobay, woo tun dubu hinka nda teemur nda way. Wono ti Gershon izey boŋ-izey jisabu, kulu kaŋ goy hima šeeda lasal ra, kaŋyaŋ Musa nda Haruna jisabu, Gooru šii ra, Musa gaa ra. Iza marga nd'i Merari izey, iza marga iri nda iri jamaa-ize, nda iri baaba-ize goro, bine dubu woy nda jiiri se hala dubu taaci, kulu wane kaŋ ga huru ka baani ka goy taabon-goro goykoy. Nda a tee ka caw-izey kaa iri din boŋ-ize ra, din baŋ-woyo ra, din baaba-woyo ra, walla hinza dubu afo nda dandi hinka. Woo ti alhaali boŋ Merari izey kaŋ Musa nda Haruna n'i alhaali, Goolo šenni bande, Musa gaa ra. Kulu wey kaŋ din yaamar, wey kaŋ Musa nda Haruna nda Israyila borey yaamar Leewi yey, bande ra nda i baba yey goro ra, jiiri tan nda muudu ra nda ka tonton hala jiiri hinkante ra, kulu wey kaŋ ga huru goy baŋ ra nda goy yey, nda goy yey kaŋ din zaabi šeede

allamaana ra. Nda kaŋ boŋ-ize-ize ra cindi walla tonkari woy, tankari žeen nda hinka bi. Nda Irikoy Goykoy zumandi a na iri din guna nda Musa taaga, wala kala wala kala ga iri din goyyan, nda ga wey kaŋ iri boŋ ga zin, nda iri na hinna, takaa kaŋ Irikoy na yaamar Musa se.

5

Nda Cirey kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: Wane Israayla izey se, nda i na kaa koy fondo ra kulu lepuru kul nda kulu wane kaŋ ga furo nda kulu wane kaŋ si taara alhaaloo boŋ. Ga jiiri hala way, alhali kulu ka koy kambe ra, nda i ši waani i ɲaŋarey, kaŋ ay goo zama i ra. Nda Israyila yey na tee wane, nda i na ey kaa zumandi hawsa ra, Yerkoy Muusa se nda kaŋ a fo, Israyila yey na tee wane. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, hãa Israyila izey se, ka fo, woto wala hinza, wane kaŋ na tee addunan yooboyaŋ kul ra, nda ka ŋa ka ŋa nda a hima din na laabo tee, a na a yoobo kaŋ a tee din fatta, nda a na laabo din batu, jine din, nda a bisa taaci din a na tonton a ga, nda a na batu wane kaŋ a tee laabo a se din. Amma kala nda hali si goo ne boro go, wala kaŋ ga hin ka batu taara ne se, laabo kaŋ ga hima ka batu ne taara Goijje se, alkali ne se ga zama, bine fo hantum kaŋ ga hima ka laabo kanbandi, kaŋ nda woo ra ga hin ka laabo kanbandi ne se kaŋ ga batu. Nda kulu bina filla, bina kulu kaŋ ga hima ka tee sanni Israyila izey ra, kaŋ boŋ se ka na ɲaŋ Goumou se, wala ga koy ka tee sanni-boŋyaŋkaw ga; nda kulu neere kaŋ ga hima ka tee sanni, wala ga koy ka tee a ga; nda alboro kaŋ ga ɲaŋ sanni-

boŋyaŋkaw se, wala ga koy ka tee a ga. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, hãa Israyila ize se, nda nga fo iri se, alboro alboro nda a weyboro ka koy a ga, nda ka a hima ka a koy, nda boro foo ka kwana nda iza, kwana-kwana, nda a ka ɲaŋ a alboro ize ga, nda a ka tugu, iza ga a ka laabo, nda šeede si tun nda iza, nda iza si tun ka kaa, nda hasara-harey ka koy a ga, nda a ka hasara a weyboro se, iza ga a ka laabo, wala hasara-harey ka koy a ga, nda a ka hasara a weyboro se, iza ga a si laabo, nda alboro ga a weyboro zaa alkali se, nda a ga batu kaa a se, efaa-fooyan-fooyan hari-ɲaŋ, a si ga turu a ga, wala a si ga turu turari a ga, zama a ti hasara-batu, batu-hãayan, kaŋ ga hãa laara se. Nda alheri ga kaŋ iri, nda a ga sinkandi iri Yerkoy ga. Nda alkali ga ɲaŋ haŋ hankuri saabu kala kaŋ ga hima, bii kulu kaŋ ga tee ka bii ra, nda bii kaŋ ga cindi alkawal kaŋ ga cindi šeheena kaŋ ga cindi šahaada bande ra, nda alkali ga ɲaŋ ka šii haŋ ra. Nda alkali ga wayyo wey Yerkoy Izge gonda, nda a ga wey boŋo kulu bangay, nda a ga hantum hawsu wey gaawey ra, hantum kaŋ ga kaa alhabar-hawsu, hantum kaŋ ga kaa hasara-hawsu; amma alkali gaa ra, hari kaŋ ga kaa ceeciyan-hari, hari kaŋ ga kaa laabari-hawsu woo ga cebe. Nda alkali din ma a kaŋ, nda a ga waani weyboro: izo nda boro kul ma kwana nda ni, izo nda war ma hinka ka hima war boŋ din kaŋ, ni ga boori ka bisa haŋ hari šintin din kaŋ. Amma ni nga ka tee nga goro din, wala nga ka batu, nda boro foo ka a ganda too ni ga, nga goro din bande; nda alkali din ga waani weyboro din nda waani kaŋ ga laana din, nda alkali din ga fo weyboro din se, Yerkoy ma ni too laana nda waani ni jama din ra, waati kaŋ Yerkoy ga ni kaabu din yaa nda ni kuuru din batu. Nda haŋa woo kaŋ ga koy kaŋ ga hin laana

woo, a ga huru ni boŋ ra ka ni boŋ bora, nda ka ni taarey kay, nda woyze woo ga šeena, a ga koy, a ga koy. Nda alhali din ga hantum-ize wey ka tee tira ra, nda a ga kaa din ka tee haŋ ra hari din kaŋ ga hima hari din kaŋ ga laana. Nda a ga waama woyboro o haŋa kaŋ ga tee ceeciyan-ize kaŋ ga kaŋ la'ana, nda haŋa kaŋ ga kaŋ la'ana kaŋ ga tee ceeciyan-ize ga hyɔ woyboro o ra. Nda alkali ga kaŋ allaŋe-kaakaw kala wey ga hun ize ga, nda a ga allaŋe-kaakaw wey dam Goijje ɲaŋa, nda a ga a zaa allaŋe-kaakaw-doo ga. Nda sarki-izey ga koy ka taarey zumandi alkawal ra, nda a ga koy ka a beeri alkawal-doo ga, nda bande. Wey kaŋ, a ga hari woyboro no haŋ. Nda a ga koy wala a ga hin a ɲaŋandi nda a ga ɲaŋ a boŋ, nda haŋ hari imbaasu kaŋ ga cebe nda kaŋ ga ɲaŋ ga huru a ra, nda a guna ga bora, nda a kaŋ ga fatta, nda weyboro din ga koy ɲaŋ a jama se. Amma kala woyboro ɲaŋ mana ɲaŋandi, nda a ga saabu, a ga koy saabu nda a ga ɲaŋ. Woo ti sanda ne jealousy ga, kaŋ maaŋa ɲaŋ ka fatta, kaŋ ga too ize boŋ nda kaŋ ga bora hari. Wala albaasu kaŋ nda ɲaŋkassi alhaali koy ga zaa a ga, nda a ga ɲaŋkassi a waati ga, nda a ga a waati hima Yerkoy ganda, nda alkali ga koy kul woo šintin tee a se, nda albaasu goo ga tee hantum laabo ra, nda waati woo ga šintin a laabo.

6

Nda Yerna fo ka Musa se, ka yan, fo ka Israyila izey se, nda nga ka ey se, wala alboro wala woyboro, wala ngu kaŋ ga baa ka alwaaɗa beeri ka boŋ ka taara ka Yerna se, ka tun dibi nda jaabu

beeri ra, a ga taara; nda ɲaŋam kaŋ ga tun dibi ra nda ɲaŋam kaŋ ga tun jaabu beeri ra, a si ɲaŋ; nda kala kaŋ ga tun ɛɛzi ra, a si ɲaŋ; nda ɛɛzi kokorantaa nda ɛɛzi kaaɲaa, a si ɲaŋ a alwaaɗa zamanay kul ra; ka tun kala kaŋ ga tun ɛɛzi goy ra, dibi ka tun ɛɛzi kaabu hala ɛɛzi ɲiiŋo, a si ɲaŋ a taara zamanay kul ra; ɲaŋkasu si kaa a boŋo ga, hala zamanay kaŋ a alwaaɗa ka Yerna se ey ga ben; a ga zama seeney ka a boŋo ɲiiŋey beeri a alwaaɗa zamanay kul ra ka Yerna se; wala kala hantum kaŋ mee, a si huru a baba nda a baaba ga, nda a ɲaŋo ga nda a ɲaŋkwaara ga, a si laabo a boŋ ey ga waati kaŋ ey mee ra, zama a Irikoy alwaaɗa goo a ga, a boŋo ga; a alwaaɗa zamanay kul ra a ga zama seeney ka Yerna se. Amma nda boro foo ka fatta a ga kaŋ sabu sabu, sohõ-sohõ a allaaji boŋ-ɲaŋaa ga ban, nda a ga a boŋ-ɲaŋaa ɲaŋ hantum kaŋ a ga laabandi, hantum je-woyyo ga. Nda zaari woyboro din, a ga kaŋ hinkani fuwo walla hinkani jinji fuwo zaa ga ɲaakoy do, alkaali taarey boŋ se, šiiɲaŋ koy se. Nda sarki-izey ga te foo woo laasaabu se, nda foo woo kulu-kulu tonandi se; nda sarki-izey ga batu te a se laasaabu kaŋ ra a laasaab a hinza se; nda a ga seenji a boŋ hankuri din ra, kaŋ din ra a seenji Yerkoy se, duwawey kaŋ ra a waažin; nda a ga kaŋ beeri-ize jiiri foo se faaši se; nda hankuriyaŋ bisantey ga zama bila maana, zama a waažin boŋ hari. Nda woo ti sariya kaŋ boro kaŋ ga waažo te: wala kaŋ han na a ga timme a waažo hantey, a boŋ ga kaŋ ben a boŋ ga hima šeede lasal kaŋ taarey. Nda a ga kaŋ a ga batu Yerkoy ga, beeri biyaŋ foo wey kaŋ si taarey, wey kaŋ si hin ka taarey foo se alhaali kaŋ ga koy se, nda beeri biyaŋ hinne foo wey kaŋ si taarey, wey kaŋ si hin ka taarey foo se yunbu se, nda beeri laabo foo wey kaŋ si hin ka taarey foo se

faaba se, nda goy foo kaŋ si hin ka taarey iri wey kaŋ mana taarey, farin gaw, habu kaŋ ga tonton nda may, nda habu kaŋ mana taarey kaŋ ga subu nda may, nda ey ga alhaali, nda ey ga jina kaŋ ga ši. Nda alkali ga kaŋ Yirma goro, nda a ga hima a yungay wane, nda a ga hima a kulu-kulu tonandi wane. Nda a ga tonton bere din tee saajaw laafiyaa Yirma se fondo din boŋ taasu kaŋ si ɲaŋ. Nda alkali din ga a saajaw din tee nda a jinde saajaw din. Nda wala kaŋ allaaji te a ga koy gaabu a boŋ šeeda lasal kaŋ goyyan ga bande wala ga koy a allaaji boŋ, nda a ga too šeeda-ize wala ɲaŋam kaŋ ga cere wala kaŋ ga cere lasal kaŋ haarey ga bande. Nda alkali ga taa ka bisa guna wey ka daabu ne beeri ra, nda burodi foo wey si tonton beeri kulu ra, nda galeti wey si tonton foo, nda a ga ka hima ne nungoo boŋ se wey ka alkawal tee, wala ka a boŋ guna wey ka a alkawal guna, nda alkali ga ka ne hima Yerkoy ɲaŋa, a ga zama alkali se ne saabu wey ka hima nda guna wey ka taa, nda wala ne, nungoo wey ka alkawal tee ga ŋwa dibi. Wono sanda din kaŋ wey ka duwandi, wey kaŋ a ga duwandi Goykoy se a batu Goykoy se din kaŋ goo ne a duwandi, bila din kaŋ a kanbey ga duwu, alhaali kaŋ a duwandi hima, din kaŋ a ga duwandi alhaali sanda laabari din. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, ka waani, fo Haruna nda a ize se, ka waani, alhali woo nda war ma barka te Israyila ize se, ka waani se, Yerna ma barka te hin se, nda ma hima hin. Yendu ga tarey hinza war boŋ ga ne war ga, nda ga war laasaabu. Alhaalin ka hinne a fuuyan ne nga nda a ma noo nga laafiya. Nda i ga too ny maa ize Israayel izey boŋ ga, nda ay Yerkoy ga ban i.

7

Nda a koy wala zaari kaŋ Musa na a benandi, alhaali ka taarikay taarikay, nda a na a laabandi, nda a na a seeynandi, nda hayiize kul kaŋ ga a ra, nda alkawal, nda hayiize kul kaŋ ga a ra, nda a na i laabandi, nda a na i seeynandi. Nda Israyila boŋyaŋ, boŋyaŋ woy nda taaci, i baabaw fuwo ra boŋyaŋ, i na ben; boŋyaŋ wey kabiiraw ra, wey kaŋ na hima jine goyyan ga. Nda i na kaŋ boro iza ga Gonjje ga, goro tontoney kaŋey, nda haw tan-woy-tan, goro tontonoo foo borey hinka ga, nda haw-ize foo kul ga, nda i na kaŋ boro iza ga taarey ga. Nda Yerna fo Musa se, ka fo: Hinka ey iri ga nda, nda ey ga koy goyyan goyyey se wey kaŋ ga koy lasal koyni se, nda war ma ey no Lewi borey se, kul foo kaŋ ga bine a goykaw se. Nda Musa na kaŋ zaa-ɲaŋ-ey nda albakarey kaŋ, a na i too Leevi yey se. A nungoo gaarey hinza nda naarfu hinka Gershon izey se ka bine nda i goykaw-izey. Nda gaarey afunku nda šinkey taakasi na noo Merari izey se, alkaali boŋ-izey ga baa, Itamar Haruuna almuzeri izoo ra. Nda Kahat izey se, a mana haya, zama alheri goyey din ga kaa i se, i ga dii boŋ boŋ ga zin. Nda boŋ-izey ra kaŋ ti saajante-ize ga alkawal ra, han jine kaŋ a na a laabo, nda boŋ-izey ra kaŋ ti se-biyey ize ga alkawal goo. Nda Yerkoy no fo Musa se, jine foo ka han te, jine foo ka han te ra kaa na boro iza alkawaley ka dobu alkawal-kaŋ ga. Nda wane kaŋ gaa batu jiiri taagaa ra a batu hinne, Naason Aminadab ize, Yahuuda kaabiila jine. Nda a na kaŋ his gift, taasey zin fooyaŋ foo, bi-wey nda teemur ɲaŋ his, taasey foo zin, bi-je nda woy sikil bande sikil sanni ga, hinka hinza bee kaŋ nda

gaw fooyaŋ kaŋ tuurandi nda may ka tee allaɲe. Zaabu censer fooyaŋ kaŋ too tuuru ra. Bii fuwo foo hari ka hun šintin ra, bii beeji foo, bii koyni foo hinka foo ka tun ka koy alhaali kul-kul sanni ra, nda bii beeji laabo foo ka hun beeji ra juwal batu se. Nda se saajante hankuri allaafiya ga, daamali fuwo, beeri iyyu, beeri taago iyyu, beeri hantumey jiiri goyyan iyyu; wone ne Naason Aminadab ize ga biyaŋo. Zaari hinza-nte ra, Natanaeli, Zuwar izey, Isakar kaabu boŋ-izey, a na ben. Nda a na kaŋ a goro, taasa fooka foo woy, kaŋ ga ɲaŋandi hinka bi se waane nda zangu, taasa foo woy fooka, kaŋ ga ɲaŋandi hinka bi se waane nda hirri sikil bande sikil laabo din ga, hinka hin kul ga ban nda gaw laabo kaŋ ga hanga nda may ra ka koy saajaw. Censer fooyaŋ goo zaabu ra, kaŋ too tuuru ra. Bii-ɲaŋ foo wey ka hun ka boo-ey, beri foo wey, hagu-ɲaŋ foo wey jiiri foo ka hun ka koy-koy-yaaŋ, nda bii foo wey ka hun ka bii-ey se ka tee zunub-ize ga. Nda ga saani fondo kaŋ ga baa hankuri, albaashi hinza, beeri taaci, beeri taaci, beeri izey kaŋ ga too jiiri foo taaci; woo ti batu Natanaeli Zuwar ize. Jine hinza alhaali, Eliab Helon ize, Zebulun izey boŋ-izey ra. A batu woo, kumbu fooyaŋ walla foo, taaci hinka nda teemur a giiri; kumbu foo fooyaŋ, seeki hinka nda woora, sanda seeki laabo woo; hinka hinza ga cebe ne farin gero kaŋ ga taaray ne tuuru ra saajaw se; tuuru kumbu foo tan kaŋ ga cebe ne alkama. Bii fuwo foo hari ka hun šintin ra, bii beeji foo, bii koyni foo hinka foo ka tun ka koy alhaali kul-kul sanni ra, nda bii beeji laabo foo ka hun beeji ra juwal batu se. Nda saajaw laafiyaa allaahaw ra, albakara jina hinza, beeji taacu, beene taacu, albakara jina taacu kaŋ jiiri foo ti, woo ti baa kaŋ Eliab Helon izey ga baa. Hantumaa fukaray ga, Ruben izey

borey ra Elizur, Shedeur ize. A biyandi, kaabu walla ize fooyaŋ, hinka taafu nda taŋo a giiri; kaabu walla ize fooyaŋ, hinka seboo šekel-ize nda šekel alkubari; goy hinza tuurandi nda farin guri tuurandi nda may saajaw se; kaabu walla ize taŋo zaabu tuurandi nda alhubari. Bina foo woy ši beeri ra, bina foo woy, bina beero foo woy jiiri foo kaŋ albaasu kaŋ se, nda bina beero foo woy ši beerey ra junaani ga. Nda ga saajaw laafiyaa allaahaw ra, daamey hinka, beybey iyyu, beybey iyyu, beybey iyyu, taaliyaŋ jiiri-kul-ey iyyu; woo ti batu Elizur, Shedeur ize. Zaari iɲaaru-te, Simeyoŋ izey boŋ jine, Salamiyel, Zurishadaay ize. A bana, zanka arjanti foo kaŋ ɲaŋandi ga tongo ni hinka si taaci nda dari, zanka arjanti foo kaŋ ɲaŋandi ga bi taaci sikeli kala sikeli sanni ra, hinka ɲaŋ cebe kaŋ ga fondo gari laabo kaŋ ga hanga ne tulu ra ka koy allaŋa. Censer goo foo woo zabar kaŋ tonton ne alawaasu. Bina foo woy ši beeri ra, bina foo woy, bina beero foo woy jiiri foo kaŋ saabu kaŋ kaŋ se ka koy, nda bina beero foo woy ši beeri ra yungay se. Nda ga saawandi kaŋ ga koy ka tonton allaahu se, daamaaley hinka, beeri ɗuu, beeri ɗuu, beeri ɗuu, alkawaali ize kaŋ ga jiiri foo ɗuu; woo ti Salamiyel Zurisadaay izey ga baa. Hawte ihinkante wala ra, Gad ize boŋ-izey boŋo, Eliasaph Raguel ize. A bana, zaabu-tarey kaŋ foo, a saabu talatin nda ɲaŋ, zaabu-tarey kaŋ foo, bi fuw nda bi tan sikil bande ra sikil alkaddasu kaŋ, hinka hinza fondo nda gaw kaŋ tuurandi tuuru ra albaasa se. Censer zaabu fooyaŋ kaŋ ma teeji nd'a. Bii fuwo foo hari ka hun šintin ra, bii beeji foo hari, bii beeji zankey foo hari jiiri foo kaŋ ga koy ka tee alhaali kaŋ ga kay kul, nda bii beeji zankey foo hari ka hun biijiŋ ra juwal še. Nda ga saajaw laafiyaa allaahu, daamey iiri, beybey iyyu,

beybey iyyu, berey jiiri goyyan iyyu; woo sinaa ti Elisaf Raguwal izey. Hantumaa woyboro izze, Efrayim izey borey ra, Elisama Amiyud ize. A bana, zaabu-ize fooyaŋ foo kaŋ alhaku nda hinka-wey, zaabu-ize fooyaŋ foo kaŋ hinka-bi-wey sikil-ey bisa sikil sankante bisa, goy hinza fonda semidalew kaŋ ɲaŋandi ne tuuru ra albaasa se. Alburka-kaŋ fooyaŋ goo zaabu ra, kaŋ ma tii alburka ra. Bina foo woy ši beeri ra, bina foo woy, bina beero foo woy jiiri foo kaŋ saabu kaŋ kaŋ se ka koy, nda bina beero foo woy ši beeri ra yungay se. Nda ga laabo saajaw kaŋ ga koy nda laafiyaa, daamey hinka, beybey iyyu, beybey iyyu, berey žeenawey iyyu; woo ti batu kaŋ Elishama, Ammihud ize. Hantumaa taare ra, Gamaliel, Phadassur ize, Manasseh izey-ize ra ɲaŋakoy. A batu, zaabu kabbu fooyaŋ hinza, wey kaŋ a tillandiyan ti taaci kul nda bi, zaabu kabbu fooyaŋ hinza, sikil bi nda taaci, sikil haŋ kaŋ ga koy nda sikil haŋ, kabbu hinza nda hinza, kaŋ ra cindi nda gari laabo kaŋ ga hanga nda turu, saajaw se. Censer zaabu fooyaŋ goo kaŋ too tuuru ra. Beeji ɲaŋa foo, beeri ɲaŋa foo, beeri zanka ɲaŋa jiiri foo kaŋ boŋ se, nda beeri zanka ɲaŋa foo zunubi se. Nda saajaw hankuri se, beeji ɲaŋa hinka, beeri zanka ɲaŋa iyyu, beeri zanka ɲaŋa iyyu, beeri zanka ɲaŋa jiiri iyyu. Woo ti batu Gamaliel Pedahzur izey. Zaari bisa-yewu-ɲaŋ ga, Benyameen izey boŋ, Abidan, Gideoni ize. A biyaŋ woo, zaabu-taasa foo, a giiri woo si taaci-wala-hinza; zaabu-taasa foo, a giiri woo si taaci-wala-je, Ize laabo kaŋ ga cebe laabo kaŋ ga boori; hinka hinza ga cebe gari-kayna kaŋ ga tenjandi ne tuuru ra saajaa se; tuuru-kaŋ foo hinza tan-wala-je, ga cebe tuuru. Bii fuwo foo hari ka hun šintin ra, bii beeji foo hari, bii beeji zankey foo hari jiiri foo kaŋ ka tun kulu se, nda bii

beeji zankey foo hari ka hun beeji ra zama laabo se. Da sadaka lafiya ra: ngwaari hinka, bisi duuni, beeri duuni, kurey duuni handu ra. Wo ya alhaali Abidan, Gadeoni izo. Zaari fuwo-ize ra, Dan izey boŋ, Ahiezer, Ammishaddai ize. A bii, zanka argent foo, talatin nda dari ɲaŋandi a ga, zanka argent foo bi-wui, sikil kate sikil sanni ra, goy hinza kaŋ ka cebe ne farin gari kaŋ ga taabu ne man ra albaasa ra. Zaabu censer fooyaŋ kaŋ too tuuru ra. Bina foo woy ši beeri ra, bina foo woy, bina beero foo woy jiiri foo kaŋ albaasu kaŋ se, nda bina beero foo woy ši beerey ra junaani ga. Nda saajaw laafiyaa seeji ra, goorey fuwo, beeri ɗaɗi, taagorey ɗaɗi, beeri-ize jiiri-kulu ɗaɗi; woo ti batu Ahiezer, Ammishaddai ize. Zaari foo goo-woyoo, Aser izey boŋ-izey ra alkaali, Pagiel, Okran ize. A batu hinza: zaabu arjanti foo kaŋ ga tongo nda teemur, a batu; zaabu arjanti foo kaŋ ga bi-woy-di sikal bisa sikal sanni ra; hinka ey filla ma tonton gari laabo kaŋ ma hansa neere ra, allaaji se. Censer fooyaŋ goo zaabu ra, kaŋ too tuuru ra. Beeri yew foo ga bina beeri-izey ra, beri yew foo, beeri-ize jiiri yew foo se alhaali kaŋ kul se, nda beeri-ize yew foo ga bina beeri-izey ra se zunubi se. Nda ga saajaw laafiyaa alkawal ra, daamey fuwo, beeri itaaci, beeri itaaci, beeri itaaci. Wey alkawal wey Pagiel Okran ize. Zaari hawkaa tan goo fillante, Neftali izey boŋ jaamakoy Ahira, Enan ize. A bana, zaabu-ize fooyaŋ foo kaŋ ga ɲaŋ woy nda taŋa, nda zaabu-ize fooyaŋ foo kaŋ ga ɲaŋ bi nda taŋa sikila kaŋ ga bine sikila sanni kaŋ, hinka hinne ga cebe ne farin-kuru kaŋ ga taaray ne tuuru ra, saajaw se. Censer fooyaŋ goo zaabu ra, kaŋ too tuuru ra. Bii foo woy beeri ra ga bina, bii foo woy, bii yaarey foo woy jiiri foo kaŋ kulu-kulu toonandiyan se, nda bii hari foo woy hariyaŋ ra ga

bina kaŋ zunubey se. Nda ga saajaw laafiyaa alkawal se, albakara-izey fillante, albakara-woorey iyyan, taksey iyyan, albakara-ize-hantumey jiiri-goo-izey iyyan; woo ti batu woo, Ahira Enan ize. Woo ti alkabar-ize kulu ize han wey a toonandi woo, ka hun boŋ-izey Israayil laabo-izey ga: gumba azurfu ihinka, gumba azurfu ihinka, turari zaabu ihinka. Woobi nda zangu sikila kaŋa foo, nda bi nda woobi sikila kaŋa foo; kaŋa-ize zama kul neefu ga, jine woobi nda taaci zangu sikila; sikila sikila sanni ra. Censers zaabu tan-wey-goo-hinza binde wusur se, zaabu kul cendi censers izo tan-wey-goo-hinka nda kande. Beerey kul kaŋ ɲaŋandi saakey boŋ se, woy ɲaŋ beeri tan, koy ɲaŋ beeri tan, ɲaŋ jiiri foo kaŋ ɲaŋ beeri tan, nda i saakey, nda i jinde saakey, nda bii laabo ɲaŋ beeri tan kaŋ ka bina bii ra batu se. Kulu nda beerey, saajari kaŋ ga koy albarakaa saajari ra, daamaaley taaci nda fukoy, beeri hansu, beeri hansu kaŋ ga koy iri goo, beeri hansu kaŋ ga koy iri goo kaŋ ši nda laabo. Woo ti albarakaa-doo kaŋ ga koy saajari-doo se, kaŋ ga koy a kanbey ma too nda kaŋ ga koy a ma šiiši. Ga Muusa koy hinka šeeri šahaada ra ka hãa nda ize, a mana Goykoy hawsa kaŋ ga hãa nda ize beeri ra, alheri dubu beeri ra, kaŋ ga cindi šahaada kokooru beeri ra, taarey hinza fillantey gaa ra, nda a ga hãa nda ize.

8

Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga yaafo, fo Aaron se, nda nga ga yaafo a se, waati kaŋ nga ga fitilayaŋ zaandi, fitila wuye ije ga

ma hima ka kaa fitila-zaandi-boŋ yiira ga. Nda Haruna a tee wane, a hun fitila-zaari gaa foo kaŋ ka hun a fitilawey, Yisa Maala kaŋ a yaamar Musa sanda. Nda wane no fitila-zaari kaŋ a tee: a ga ganji, a ga zaabu, a tundu nda a furawey, ganji kul. Yisa Maala kaŋ a cebe Musa sanda, a tee fitila-zaari wane. Nda Yerna ka hãa Musa se ka fo, hinka Leewiyaŋey Israayila izey juwar ra, nda n'i weccandi. Nda wane ni ga tee iri se iri boŋyaŋ iri ra, ni ga yaabu iri haŋyaŋ haw boŋyaŋ, nda laabu ga kaa kul iri gaa ra, nda iri ga kaŋ iri duuru ra, nda iri ga saabu. Nda i ga tonton beeri goono foo ka hun beeri yantey ra, nda wono ga allaaji semidali kaŋ ga hansa ne tuuru ra; nda ni ga tonton beeri goono jiiri foo ka hun beeri yantey ra yunbu se. Nda ni ga Leewiyaŋ kaŋ yaamar šiiŋnaŋ ga goyyan taabaaturu do; nda ni ga Israyiila izey kul margandi; Nda ni ga Leewiyaŋ kaŋ yaamar Gooru do, nda Israyiila izey ga ka hinkayaŋ dam Leewiyaŋ boŋ; Nda Haaruuna ga Leewiyaŋ hanga batu Gooru do Israyiila izey ga, nda i ga zama ka Gooru goyey tee. Amma Leevi borey ra ka nga bine tonton do ka ben danga ra nga bine koy ra, nda nga ka tee foo woo ka ben laasaabu ra, nda foo woo ka ben alkawaali kaŋ ga koy Goijje se, ka tee laasaabu ka ben nga ra. Nda ni ga Leewiyaŋ taagey Goijje Yerkoy jine, nda Haruuna jine, nda a ize jine, nda ni ga ey baa kaŋ sadaka Goijje Yerkoy jine. Nda ni ga Leewiyaŋ fay Israyiila ize guna, nda ey ga zama ay ta. Nda bande wey, Levitiize ga huru ka goy goykoyaŋ taarey saabu alaamaana dungu ra, nda an ga taare ey, nda an ga kanbandi ey Goyboyoo ɲaŋ ga. Wala bine kaŋ alheri kaŋ no nda ey se, ey ti ne se Israayila izey laabo ra, Israayila izey kul ra kaŋ boŋ-izey kul kaŋ ga fatta kul boŋ-windi bine ra, ne ga ey zaa ne se. Zama kaŋ

ay ga kulu izey kul Israila yoŋ ra, nda borey ra hala albaasay ra; wala kaŋ ay na kulu izey kul ka dii Misira laabo, ay n'i suubandi ay se, nda ay n'a too Leewiyaŋ kaŋ ay na kulu izey kul ka too Israila yoŋ ra. Nda ay na Leeviyaŋ bina nuŋoo kaŋ bina Haruuna nda a ize ra Israyiila ize gonda, ka goy Israyiila ize goyhayaŋ te sheheeri kaŋ ga yaamar ra, nda ka laafiyandi Israyiila ize se, nda si ši tee Israyiila ize ra kaŋ ga ben hima alhaali ra. Nda Musa nda Haruna nda Israyiila yey boŋ kul na tee Leewi yey se kaŋ Yerkoy na yaamar Musa se Leewi yey ga, wala Israyiila yey na tee ey se. Nda Leewiyaŋ ey boŋ haŋ, nda ey ga ey duŋey koy, nda Haaruuna na ey bii alhaali sanda Goykoy ɲaŋa, nda Haaruuna na ey se boŋ ka ey se haŋ. Nda bande wey boŋ, Levikaayaŋ hun hima ka tee bayrandi kaŋ ga hima se alhaaloo dungu ra, Haruuna gaa nda a izeyyaŋ gaa, sanda Gooru ma yaamar Muusa se Levikaayaŋ ga, wala nda wey i tee se ey. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, woo ti Lewi borey ga: ka hun jiiri nda taaci iri jiiri ra nda ka tonton, i ga huru ka goy taarey dunbu ra; nda ka hun taaci iri ra a ga koy goy ra, nda a si goy koyne. Nda hiino kaŋ ga hima ɲaŋ boŋ se ga gaabu allaahaa šeede ra, a ga koy ka gaabu-ize gaabu, amma a si goy, wala nda war ga tee Leevi yize se ka ɲaŋ boŋ gaabu-ize ra.

9

Nda Yerna kaŋ fo Musa se hawsa Sinay ra, jiiri hinza ra, boro kaŋ ka hun Misra laabo ra, handu alhaali ra, ka ne: i ne, nda Israyila ize ma Paaka tee a waati ra, handu alhaali hinza zaari

taaci nda fukoy zamanoo ra, i ga a tee waatey ra; a sariya bande, nda a alhaali bande i ga a tee. Nda Musa fo Israyila izey se ka hin ka Paaska tee hantum-ni-fukoy jirbi ra, handu ra, Sinay gaañu ra. Kamar Goolo ka yaamar Musa se, Israyila yinawey n'a tee wane. Nda borey kaŋ din ka boŋ hari adduɲɲa ɲaŋam ga ka koy, nda iri ši hin ka tee Paaska zamanoo woo ra; nda iri ka koy Musa nda Haruuna goro zamanoo woo ra; Nda borey wey ka fo a se, ir ka boŋ hari adduɲɲa ɲaŋam ga; ir ši waažibi ka koy ka ben ka tee batu Gozo se a waatoo ra Israyiila izey jine ra? Nda Musa fo i se: Hima ne, nda ay ga hãa wane Yerkoy ma yaamar war boŋ. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, hãa Israyila izey se, ka fo, alboro alboro, wala ngu ka tee mana laabo alboro bii ga, wala ngu ka tee hanya kayna war se, wala war jine izey ra, nda a ga tee Yerna Paaska hima hinza ra zaari fukoy-inan-ni hãnkuri ra; suba wey ra i ga tee woo, fari-ɲaamante nda hoy-ɲaamante ga i ga ɲa woo. Mana ga te ka bina ka hun a ga nda waati kayna, nda kuuru mana ga te ka kuru ka hun a ga, ka bisa alkawal din Paaska din, ga te ka kaa woo. Nda borey wane kaŋ nga zaari nda a si goo hanya fooyaŋ ra, nda a kaa tee ka Paaska tee, a ɲaŋo woo ga kaa ben a jama ra, zama a mana Gooru soobay ben Yerkoy se a waati ra, borey wane ga too a bine. Izo amma bine kaŋ ga kaa war boro albaɲɲe ga kaa war laabo ra war kaŋ ra, nda a ga tee Goyjinay laabo Boŋo se, bande Goyjinay laabo albaɲɲe bande, nda bande a boŋ albaɲɲe bande, a ga tee woo, albaɲɲe foo ga zama war se nda boro albaɲɲe se nda boro kaŋ laabo ra. Amma hantumaa kaŋ alkaayan taafu, haarey na alkaayan, šenday goy koonu, nda suba-waati na alkaayan ga kaŋ woy allaama takaa hala subay. Wala sanda te goy sahãa, alkawal

din ka a daabu zaari, nda woo alkawal din ka a daabu alwaktu. Nda waati kaŋ hayaandi n'a hun ka taa tabernakulu ga, nda banda woo, Israayila izey n'a koy, nda nungu kaŋ hayaandi n'a hima ga, Israayila izey n'a zumandi hinne. Irkoy Yerna zaari ra, Israila yinaa ga zumandi, nda Irkoy Yerna zaari ra, irkoy ga koy; hankuri kul kaŋ dubu ga ɲaŋandi alkaayam boŋ ga, Israila yinaa ga zumandi. Nda waati kaŋ duuri din ka zaa laabo din ga hari yinkantey boŋ, Israila izey ga tun Irikoy din tunjinay, nda si ba ka koy. Nda a ga zama alhali waati kaŋ dubu ga duu hantarey jine waati yooboyaŋ boŋ kulu ga, Yerkoy Irji šii ra, i ga too, nda Yerkoy Irji yaamar ra, i ga koy. Nda ga hun waati kaŋ dubu ga koy hantum zumaa hanga saafaw, nda dubu ga dogo saafaw ra, idi ga taa, zaari wala iji. Handu jirbi ka tonton nda ize ka caw, Israayila yinawey ga zauna, nda si ba ka koy. Wala kaŋ Gooru yaamaroo ra i ga koy, i na Gooru jaabiyan hima kaŋ Gooru yaamaroo ra Musa gaa ra.

10

Nda Yerkoy kaŋ Musa se, a ga fo, hima ni yobo se tarey filla azurfu ra; ni ga hima i ka daabu; nda i ga zama ni se ka jama yaamar nda ka duŋey tunandi. Nda ni ga buu wey ra, nda jama kulu ga tonton kaŋ batu koyo ra šiiŋaŋ-ize ga. Amma nda i ga buu foo hinne ra, boŋ-ize Israyila boŋ-izey kulu ga wa ni ga. Nda war ma buru foy, nda zumey kaŋ goy jinji alfijir ga war ma koy. Nda war ma buru foy fillante, nda zumey kaŋ goy jinji hawsa ga war ma koy. Nda war ma buru foy ahinzante, nda zumey kaŋ

goy jinji hamma batu ga war ma koy. Nda war ma buru foy atakwasante, nda zumey kaŋ goy jinji arewu ga war ma koy. I ga buru foy i koy-yaa ra. Nda waati kaŋ war ma jamaa margandi, war ga bii ka foy, amma mana taamaašeeri. Nda Haruna izey, sarakoy, ga bii ka foy nda foyyaŋ; nda woo ga zama war se alhukum hawgay waati kul war jine izey se. Amma war din kaa taa war ɲaŋa ra war laabo kaŋ ga war hima, war kaa koy war abiriyaŋ boŋ se kaŋ ga war hima, nda war kaa buu-buu-zumey foy, Goobari kaa war tonton, nda war kaa faaba war abiriyaŋ boŋ se. Nda war bine feeyan zamanoo ra, nda war bine idoo ra, nda war bine handu taagaa ra, war ga ɓuu ɓuuyaŋ nda kala-kala sadakaa kaŋyaŋ ra, nda war laafiya sadakaayaŋ ra; nda a ga zama war se taarikantaa Irji war Izo ɲaŋoo; ay ne Yerkoy, Irji war Izo. Nda a koy nga jiiri hinza jina, handu hinza jina, han taaci, gumbu n'a hun ka taaši šeeri kaŋ ga šeede. Israyila ize ka tun nda boŋ-ize kaŋ boŋ-ize ga hima nda Sinay hawza ra, nda guu ka hima Faran hawza ra. Nda i na koy bisantaa sabbu Boŋo Irji zaari Musa gaa ra. Nda Yahuda izey zanka taarey tonton da filla nda hari izo, nda Naason Aminadab ize ga kala hari izo. Nda kala Issakar ize-ize boŋ-ize kaŋ, Natanayel Sogar ize. Nda kala Zebulon izey margay izo ga, Eliab, Helon ize. Nda i ga zumandi kaŋ, nda Gershon izey nda Merari izey ga koy, wey kaŋ zumandi ga daabante. Nda i na Ruben zumandi doo tun nda i ŋa tarey, nda i ŋa tarey boŋ ga, Elizur, Shedeur izey; nda Simeon izey ŋa tarey boŋ ga, Shelumiel, Zurishaddai izey. Nda Gaadi izey laabo sanbaw boŋ ga, Elisaf, Ragueli izoo. Nda Kohath izey ga koy tun kaŋ ga zin haya laabayaŋ, nda i ga taabu tee hanga i ga kaa. Nda i ga koy taarey Efrayim zumandi nda alheri-ize, nda Elisama

Ammihudu ize ga cindi alheri-ize boŋ. Nda Manase izey laabo soodantey ga, Gamaliel, Pedasur ize. Nda kala Benyamin yize kabila hima ra, Abidan wane Gideoni ize. Nda i ga koy, Dan izey ɲaŋ taara, a ga cindi kul taarey kulu ra, i ga koy nda i ɲaŋ hereši, nda i ɲaŋ hereši boŋ se, Ahiezer wey Ammishaddai ize. Nda a ga ɲaŋa kaŋ Asher izey kaabu boŋ ra, Fagiel kaŋ Ekran ize. Nda Naftali izey sanbey kaŋ ga, Ahira woy Enan izey. Wey kaŋ Israyel izey sohõ, nda i ka hun nda i alhaarey boŋ. Nda Musa fo Hobab, Ragueli ize, Madiankaajo, Musa jinakoy se: Ir goy ir koy dubu kaŋ Yerkoy fo, woo ay ga hin war se; kaa ir ga nda ir, nda ir ga baani war se, zama Yerkoy fo haya kurey Israila ga. Nda a fo a se: Ay si koy ba, amma ay ga koy ay laabo, nda ay ga koy ay zama. Nda a fo, mana bay ir, zama ne war ga cindi nda ir hawsa ra, nda n'ga cindi ir ra boŋ-izey. Nda a ga zama amma ka taa nda iri, nda a ga zama haya-izey wey kaŋ Yerkoy Irji ga haya tee iri se, ir ga haya tee nga se kala. Nda i ka tun ka hun Yisa Goolu adduɲaŋ ra hantum hinza jirbi, nda Yisa Goolu laada sanduuɲaŋ ka taa i ɲaŋ hantum hinza jirbi ka dii ka ceeci se i ga duu. Nda a koy wala nd'a tun ka tonton, nda Musa fo: Filla Goobayze, nda war nga adurawey ma war baŋ, war nga boŋ-ɲaŋey kul ma koy fatta. Nda ka a ga huuɲa, a fo, Yirma koy, wuluyan beerey Israila ra. Nda a gumbu koy ka hima ka ben ey boŋ zaari waati kaŋ ey ga koy ka fatta kampu ra.

11

Nda jama goo ga ɲaŋandi fooyaŋ Yerkoy ɲaŋa, nda Yerkoy ga

hãa, nda a ga hargandi ziibu, nda hari ga koy ka ben ey ra Yerkoy ga, nda a ga ɲaŋ zumandi kaŋ foo ka gundekoy ra. Nda jama din yaamar ka koy Musa, nda Musa din allakara ka Yirma, nda wuta din kaa. Nda ir too šii beeri woo ma Conflagration, zama alaa too kaŋ iri ra boŋ Gooru ga. Nda boŋ-boŋ kaŋ gaa di ra, i ga baa hãa, nda i zama ka yaabu, nda Israyila izey kul, nda i fo: Wane ga ma hari hãw? Ir ga taasubu hãyey kaŋ ir ga ɲa Misra ra forba se. Nda kalebsu-ize, nda melon-ize, nda poireau-ize, nda albasa-ize, nda laayi-ize. Sohõ amma ir bi hin kaŋ ka fay, kala si, ir bi ɲaawey ga guna manna ne. Manna din ga bora coriandre zumu sanda, nda a boncire ga bora crystal boncire sanda. Nda jama goo ka taa, ka koonu, ka huru a mulu ra, ka dindi a mortar ra, ka tasu a pot ra, ka tee a cakes, nda a ɲaŋ koy ga kaŋ sanda cake hun zeytun ɲaŋ. Nda kala ɲaŋam ka zaa too-ɲaŋantey ga waati jine ra, manna ga zaa ka too woo ga. Nda Musa ma jinji ey kaŋ ey goo yaawo ey boŋ-ize ra, kul foo a bine doo ga; nda Goijje ma hargandi nda hargandi baŋ; nda woo ti Musa ɲaŋ ga kaŋ a si boori. Nda Musa fo Yirma se, wane hinne ka hin baŋa kulu, nda wane ni mana duu saabari hin gaa, ka tee jama woo yiize hin boŋ? Mana ni sanda boŋ ra jama wey kul, wala ni yaabu ey? Kaŋ ne ga fo ay se, hinka a ga boŋ ne ga kaŋ, sanda jinakoy ga hinka bijinay kaŋ, ga koy laada kaŋ ne n'a laakali ey baabawey se? Manti ra ay ga hima bey, ka bey din jama wey kul se? Zama kaŋ ey goo yaawo ne ga boŋ, ka ne waane, ne se hããsu, ka ir ŋa ɲaa. I will not be able to bear this people alone, because this matter is too heavy for me. Amma nda wane ni ga tee ay se, ka ay haw, ay hawyan, nda ni ga duu alheri ay bande, ka ay si guna ay waažabu. Amma Yerna na foy

Musa se: Hinka ne se ceeji bi tamsa nda woy boro Israayel ra, wey ne boŋ ka bay kaŋ ey ti jama ra ceeji nda marawey, nda ne ma ey zaa ne lasal taarey duusu ga, nda ey ma sinkay hinne ne ga. Nda ay ga zin nda ay ga kaŋ hinne nda war, nda ay ga kaa haŋ jine war boŋ nda ay ga tee war boŋ, nda kaŋ ga cebe war se, nda ay ga tonton war boŋ, nda war ga cebe war nda jama ɲaŋa, nda war ši tonton war hinza war cere. Nda jama ga ne: wa boŋ-boŋ wa yee suba, nda wa ga ɲaŋ haw; zama wa yaayi Gozo ganda, wa ne, ŋa ga ma ɲaŋ haw? Wala kaŋ ay se Misra ra; nda Cirey ga ma hin ay se ka ŋa hinka, nda ay ga ŋa hinka. Mana zaari foo ši ŋa ɲaa, mana zaari hinza ši, mana zaari iyyu ši, mana zaari way ši, mana zaari takka ši, har handu zaari ra ŋa ɲaa, har a ka fatta ši hanko ra, nda a ga koy ši se ši ga ɲaŋandi, zama ši ɲaŋ Gooru Yerkoy kaŋ goro ši ra, nda ši yoow a goro, ši ga waane, maafo iri ka fatta Misra ra? Nda Musa fo, jemma tano zangu laabo izey, kaŋ ay goo iri ra; nda ni fo, ay ga haw baa se iri, nda iri ga ɲa handu goono. Alhaali nda naamey ma yankandi iri se, nda a ga bana iri se? Wala hantsi kulu nd'a kaŋ hantsi beeri ra a ga cendi iri se, nda a ga bana iri se? Nda Yerna n'a fo Musa se, Yerna kanbey si hin ka bora? Sohõ n'ga bay nda ay kalimaŋaŋ ga n'ay tonton wala mana. Amma Musa na fatta ka hãa jama'a se Ubangiji kalmey, ka cebe soobay tamãa adduwa boŋ jama'a zumey ra, ka a too kaŋ a goy tenti kuru. Amma Yerna na zin ga gumbu ra, nda a kaŋ ne, nda a ka alkawal kaa ga alkawal kaŋ goro ne se, nda a ka woo dam ga hinka bi cindi beeri wane ra, hinka beeri borey ra, amma alkawal na hima ga ey se, nda ey na annabi-kaŋyan tee, nda ey si tonton ka woo tonton. Nda jinaize hinza ka tun zumandi ra, maa foo ti Eldad,

nda maa jina ti Medad; nda Alkule ka huru iza ga; nda iza ka tun wey kaŋ din taagandi ra, nda iza si kaa tende ga; nda iza ka annabi tee zumandi ra. Nda alkawal woo na ɲaŋ kaa, a na kaŋ Musa se; nda a na fo, a ga fo: Eldad nda Medad ga annabi tee zumandi ra. Nda Yusuwa Nunu izoo woo kaŋ a ga Musa goro, woo kaŋ a suuba, a fo, Maaŋoo Musa, i ey hãa. Nda Musa fo a se, mana war kaŋ ni ɲaŋ? Nda wane ga hin ka Yerna jama kul annabey, waati kaŋ Yerna ga hin ka a alkawal bay ey boŋ? Nda Musa ka koy zumandi ra, a boŋ nda Israila zumakoy-izey. Nda bi fatta koy Irikoy Goykoy ga, nda a koy kaŋ kwaray bine hantum ga, nda a kaŋ kwaray zama ganda ra, hantum taagay foo din, nda hantum taagay foo din, ganda ra kul-kul, kaŋ bi laabu filla bine dungu ga. Nda jama kul na boŋ, i na gunguri-ize margandi zaari kul ra, nda jiiri kul ra, nda zaari kaŋ ga koy kul ra, woo kaŋ ga margandi kayna, a na margandi woo fu kore, nda i na seeri se boŋ se seeri-yize beeri tontoni ra. Hãma din ka ga cindi idi yenkey ra hala sohõ, nda Yerkoy ka hũu jama ga, nda Yerkoy ka jama daabu nda daabu bere kayna. Nda maa tee maa koyraa boŋ too Kaburu kaŋ ga waažin, zama alhaalin kaŋ ga waažin maa huru a ga ne. Jama boŋ hãayan kaŋ na kaa, jamaa na hun Aseroth ga, nda jamaa na zabu Aseroth ra.

12

Nda Maryama nda Haruna kaŋ fo Musa ga, wala hinza kayna Etiopi izey kaŋ Musa naŋ, zama a na hinza Etiopi izey naŋ, nda i waane, mana Gooru si kaŋ ne Musa hinza se? Mana nda a ga ir

se hãa? Nda Yerna na hãyandi. Nda borey Musa laabo filla ra pante borey kul kaŋ goo dungu ra. Nda Yerna fo sabu sabu ga Musa nda Haruna nda Maryama, war hinza war hinka ga šahaada dunbu. Nda i fatta hinza hinka alhaawal lasal ra, nda Yerna zumandi ka hinka lasal koyo ga, nda a hinka lasal koyo ga, nda i wii Haruna nda Maryama, nda i fatta hinza filla. Nda a fo iri se, a honga ay kalimayzey, nda annabi hinza ga koy war Goykoy se, ay ga hin bangandiyan ra wala a se, nda ay ga hãa wala a se borkaw ra. Mana wala nda, ay baabu Muusa, ay gaa kulu ra a ga gaabandi; Baa nda baa ma kaŋ ne ga, nda alama ra, nda mana nda kalma sutura, nda Yerkoy yaamar a guna; nda maafo war si ɲaŋ ka kaŋ ay baabu Muusa ga? Nda Yirma haŋkuri ga ey boŋ, nda a koy. Nda haykarey koy dii dungu ga, nda dii Maryama ta kusu kaŋ cere sanda hankuri, nda Haruna dii Maryama ga, nda dii a kusu. Nda Harun fo Musa se, ay ga waani boŋ, ši laabo mana iri se zunubu, zama ir ga ši bay ka ir ga zunubu; Ši wa ka a koy kaŋ alkawal sanda, kaŋ haya kaŋ ga fatta ka hun inna gusu ra, nda kaŋ ga ɲaŋ a haya gundey hinza. Nda Musa na hãa Yerkoy se, a ga waani: Irkoy, ay ga ni baane, a wane. Nda Yerna fo Musa se, amma a baba ka tuf ka tuf a nungu ga, a si ɲaali jirbi woyo? A ga cebe je woote ɲaŋ zumandi ganda ra, nda woo kaŋ, a ga huru. Nda Miriam na ben ka hun zanka ra hinkante hari woyo, nda jama si koy fo Miriam na hanse. Nda bisa wey boŋ, jama ra koy Hazerot ra, nda i ka daabu Paran gaañu ra.

13

Nda Yerkoy kaŋ fo Musa se, ka ne: Hantumey sanba war boŋ se, nda ey ma Kanan labu ɲaŋandi, wane ay ga bina Israyila izey se ka zama ey tonton; hantum foo ka batu foo, ka ey baaba dendey foo, war ga ey sanba, kul wane goy ra ey ra. Nda Muusa na i koy ka Faran jeeri ra Goykoy zaari ra, wey kul weyboro, Israila izey jina-izey. Nda wey ti maa ize, Ruben laabo ra, Samuwel woy Zakur ize. Simeon boŋ ra, Saphat woo Souri ize. Judah tarey ra, Caleb woo Jephunneh ize. Kaabu Issachar ra, Igal woo Yusuf ize. Efrayim laabo kaŋ, Ause, Nun izey. Benyamin laabo ra, Falti woo Rafu ize. Zaabuulon kaabu ra, Gudi'el, Suudi woy. Alkabiila Joseph, Manase izey ga, Gaddi, Susi ize. Dan laabo ga, Amiyel, Gamaliyel izoo. Asher kaŋ ga, Sathour woo Michaël ize. Neftali kaŋ ga, Nabi wey Sabi ize. Gad laabo ra, Gudi'el, Machi izey. Wey ti maa izey, boŋ wey izey kaŋ Musa ir santu ka kaa laabu guna; nda Musa too Ause, Nun hima, Josue. Nda Musa na iri sanbu ka kaa Kanan labu guna, nda a fo iri se, war ka taa nda woo gabu nda, nda war ga taa ka koy fooka ga, nda war ga dii labu woo kaŋ a ti, nda jama kaŋ goo zumandi a ga, kala iri ti hankuri wala labu, wala iri ti cindi wala booboyaŋ. Nda wane kaŋ ɲaŋa kaŋ indiyan ŋa zama a ga, a ga hima wala a ga bon? Nda wane saharey kaŋ indiyan goy a ra, a ra ganda-berey ra wala a ra ganda-bila-berey ra? Nda wane kaŋ ɲaŋa, wala a ga boori wala a ga kaaŋu; nda yew ga goro a ra, wala babu; nda war na cindi ka war ma hima ɲaŋa jine ra. Nda hinne, ɲaari hinne, weyze allaabari. Nda kaŋ boro-ey n ka koy ganda, ey n ka laabo beeri ŋa daga Sin kaŋ ka too Rohob, kaŋ boro goy ka huru Hamat. Nda i ka koy hawsa ka bine ka tee farga ra, nda i ka koy ka taa hala Hebron, nda ino Ahiman, nda Sheshai, nda Talmai, Anak tarey.

Nda Hebron ka tee ka bin jiiri hari se Tanis Misra se. Nda i kaa koy hala taarey ra, nda i kaa a guna, nda i kaa tii-ɲaŋ foo ka hun ne nda wiiɲey-tii foo, nda i kaa a zin ka hun ne nda wiiɲey-tii ne nda ka baw ne nda ka baw ne. Nda Israayila izey na tondo wey ka hun ka šii ne, i na hun wey tondo ne, sabbu ka hun ka šii ne, Botrys Hunkoy se. Nda i kaa willi ne din ka hun too laabo naagu. Nda boro kaŋ koy, i kaa Musa nda Haruna do, nda Israyiila izey boŋ jama kul do, Paran gungoo Kadesh ra; nda i kaa zaabi too se boro kaŋ nda jama kul se, nda i kaa laabo woy cebe, nda i kaa kaŋ cebe a se, nda i kaa fo, ir kaa laabo kaŋ ni naŋ ir sanba, laabo kaŋ ga hima neene nda turu ra; nda woy wane ne a woy. Amma laabo din kaŋ ga zaama a ga ga hima, nda gaarey kaŋ ga ganda kaŋ ga booboyaŋ filla, nda ir ga dii Anak zumandi a ga. Amalek zaa kaŋ hawsa Hawsa ra, nda Hittite, nda Hivite, nda Jebusite, nda Amorite zaa kaŋ tondo ra, nda Canaanite zaa kaŋ haw do nda Jordan haw do. Nda Kaleb na jama yaamar ka Musa ga, nda a fo a se: ayi, amma ir ga kaa ir ga kaa, nda ir ga hin ka a zaa, zama ir ga hin ka ir ga hin ka ey ga. Nda borey kaŋ kaa tonton nda hinza, i ga yaafo: Ir si ka tonton, zama ir si hin ka tonton ga laama woo do, zama a ga cere ir ra ka bisa. Amma i na fatta alhaali kaŋ i na laabo din šii ka kaa Israayila izey ga, i ga waane: laabo kaŋ ir na huru din ka šii, woo ti laabo kaŋ ga ɲaŋ nda nerey kaŋ ga zabu din ra, nda jama kul kaŋ ir na dii din ra, woo ti borey kaŋ ga beeribeerey. Nda hinne ir ga dii boŋ-boŋ-ize, nda ir goo iza gaa kaŋ sanda ɲaŋ-ize, amma ir goo wane iza gaa.

14

Nda ka cindi kulu boŋ jama-izey, a naa hima filla, nda jama-izey na hima ije kulu hiino woo. Nda Israyila yey kul na gungu Musa nda Haruna ga; nda jama boŋ na fo ey se: Mana ir ka muu Misra labu ra, wala beeri woo ra; nda mana Gozo na ir zaa labu woo ra ka ir ka kuru yaakante ra? Ir woyize nda ir alboro ga koy zama kaŋ; sohõ wala ir ma hima koy Misra. Nda i ga ɲaŋ foo woo se: An ga baa jine foo, nda an ga willi ka koy Misira. Nda Musa nda Haruna ka hun ka kuru kaŋ ra, Israyila izey jama kul goo. Yusufu Nun ga nda Kaleb Yefune ga, wey ka hari kaŋ guna, i ka i gundey yaabu, nda i ka waane Israyila izey boŋ se, i ka ne: hari kaŋ ir ka guna woo, a ga bori tuuri tuuri. Nda Boŋ-yaaŋ suuba ir, a ga ir zaa kaŋ hinne ra, nda a ga a ɲaŋ ir se, kaŋ woo kaŋ ga neere nda zuma too. Amma si Goolo ra mana boŋ-kaŋ-izey zama, iri kala si duniya laabo ra hin, zama kaŋ wey nda iri ga hima. Waati n kala kaa iri ga, amma Goolo ga ir ra, si iri ra hin. Nda jama kulu foo wone ka iri goy nda tarey, nda Yerkoy Irji boŋ kaa hima goyjirey ra, alkawal goyji ga, Israila izey kulu se. Nda Yerna n'a fo Musa se, har wane waati jama wono ga n'a hanga ay? Nda hala wane ši kaa guna ay se alaamaaji kul kaŋ ay tee iri ra? Ay ga iri kaa fatta nda almawo, nda ay ga iri kaa halaka, nda ay ga war nda war baba goro kaa tee laama beeri, nda laama kaŋ ga bande ka bori ne. Nda Musa fo Yerbeeji se, nda Misra ma hãa zama ni na jama woo zuro iri ra ni hin taagaa ga. Amma kul boŋ kaŋ goro ɲaŋa duniya woo ga, i mana kaŋ ay ga Gooru nda jama woo ra, kaŋ ay ga ɲaŋ izo nda izo Gooru, nda ay hari ganda ga koy i boŋ ga, nda nda ganda turu ra ay ga taa i ɲaŋa hantum, nda nda wuta turu ra hantum. Nda ni ga jama wono haabu kaŋ nda wala cindi fooyaŋ; nda laama yaŋ kulu kaŋ ma ni maa

mana, i ga fo, kaŋ Goobari ši hin ka jama wono haabu laama kaŋ a na i se waažibi, a na i haabu hawza ra. Nda sohõ ni war no Yaawe ni hankuri ka beerey, kaŋ ni ne ka foy ka ne ka foy: Yaawe kaŋ ga sabara, nda kaŋ ga bin taray booboyaŋ, nda kaŋ ga gaakaw, kaŋ ga kaa alhaaley nda alhakkey nda zunubey, nda laabari ra si laabari boro kaŋ ga alhaki, ka baa baabawey zunubey izey ga, har adadu atatu nda adadu afudu. Yaafu laabo boŋ jama woo se ni hinza baa ra, sanda ni ka tee hinzakaw se ra Misra ra hala sohõ. Nda Yerna ya fay ka Musa se: Ay ga boŋ-boŋ se alhali nda iri, sanda ne ma fay. Amma ay goro nda ay maa ka goro, nda Yerkoy hinza ka dumi dungu kul. Zama kulu wey ga guna ay boŋ, nda alaamayzey wey ma tee Misra ra, nda hawza ra, nda kaŋ i na ay šii taare tan-wo, nda i mana ay hawru hundu, i si guna laabo kaŋ ma waažibi ay baabawey se; amma i izeyzey wey kaŋ goo nda ay ne, kaŋ si bay haray wala žamaray, kulu ceraw kaŋ si bay haya, ayo ga laabo too ay ma; amma kulu wey na ay hargandi, i si ayo guna. Amma ay yizo Kaleb, zama hawyan tana goo a ra, nda a n'ay taarey, ay ga a shiyan kaŋ ra, kaŋ ra a n'a huru yan, nda a zurma ga yan tonton. Amalek nda Kanaanizo goo ka zaama koyra ra, suba war kaa nda war koy alhali ra, hanya kaŋ ga koy hamma biyaw bibi. Nda Yerna te fooyan Musa nda Haruna se, ka yan: Har waati wane jama-izey mana-ize woo? Gunari kaŋ Israila izey guna ay se, gunari kaŋ ay guna war se, ay n'a mana. Ay n'i se, ay ga koy, Yerkoy Boŋo n'a fo; wala kaŋ iri n'a fo ay tundu ra, o sanda ay ga yan war iri se. Hawsa woo ra, war gaayyaŋ kulu ga ka farga; nda war kaa kulu, nda war kaŋ war ga hima jinahere bisikul nda ka tonton, kaŋ war ga ɲaŋandi ay ga; war si huru labu kaŋ ay ga ay kanbay

beeri ka war zaa a ga, Kaleb Yefune ize nda Yosuwa Nun ize ne bande. Nda yenkey, wey ir n'a fo kaŋ a ga koy zama barantey ra, ay ga iri koy kaŋ labu ra; nda iri ga labu too, wey ir n'a kaa nda a ga. Nda ay boŋ-ize ga ka bangay woo ra. Alhali war din izey ra koy zama hawsa ganda ra jiiri wiyo ɲaagay, nda i ga ɲaaga war din alaaɗa, har war din kaaŋey ma fana hawsa ganda ra, war din boro jine kaŋ war na laabu ɲaagey ra jiiri wiyo handu, handu foo ka tee jiiri foo, war ga too war din bine jiiri wiyo ɲaagay, nda war ga bay ne ay din haŋay. Ay Yirma na kaŋ, ay ga tee wala ay ga hin allamaana woo se boŋ jama pooniri woo se na kaa cendi ay ga, hawsa woo ra i ga koy fatta nda i ga muru hinne Nda addunan wey Musa naagu ka kaŋ laboo guna, nda wey ka kaa, i ka gunandi a ga boŋ bataa se ka fatta hantum bonyan laboo ga, nda addunan wey ka hantum bonyan fatta laboo ga, i ka muru nda darbu Yuwanaa ɲaŋo. Nda Yusuwa woy Nun nda Kaleb woy Yefune, i kala hinka nda borey kaŋ din na koy ɲaŋandi labu. Nda Musa fo hantumey wey ga Israyila izey kul se, nda jama ga hũu baŋo. Nda iza suba suba subbaaci, iza ka dii addu beeri boŋ ga, ka ne, ay guna, ir ti ka dii doo kaŋ Yalla n'a fo, zama ir n'a yunbu. Nda Musa fo, wane nga war ga kaŋ Gooru šenni? A ši kala tonton war še. Ši ma koy, zama Diina ši ga nda war ga, nda war ga duu war jina boŋ se. Kaŋ Amalek nda Kanaanite goro alhaalin war se, nda war ga faŋ takooba ra, sabbu war kanbandi war na ɲaŋ Goyjinay se, nda Goyjinay si tun war ra. I ka tee ka koy nda i ka dii addu beeri boŋo ga; amma Irkoy allaɣaasa sanduuɣu nda Muusa ši koy zumandi ra. Nda Amalek zaa nda Kanaani kaŋ goro addu woo ra, i koy i ra, nda i hun i hari Horma, nda i koy zumandi laaɓu ra.

15

Nda Yerkoy Baaba no kaŋ Musa se, ka kaŋ, fo Israyila izey se, nda nga kaŋ iri se, waati kaŋ ir ga huru ir zama labu ra, kaŋ ay ga noo ir se, nda ir ga tee sadaka kul Yerkoy Baaba se, sadaka kul wala sadaka, ka alwali beeri, wala ka boŋ-boŋ, wala ir jirbi zaari ra ka tee wuri hima Yerkoy Baaba se, amma nga ga hun hari ra wala nga ga hun hoy ra. Nda boro kaŋ-ɲaŋ no ga kaŋ a bii Gooru se, allaɣa semidalew jeeri-woyyo oifi ra alhaaloo kaŋ ga hansa tuuroo woyɲaŋ-taaroo ra. Nda divey ga koy woy-kaayan ra, hinii taaci-fuwo ga, aw ga koy te alahaali-kaayan kulu wala alahaali-kaayan ra; bere foo se aw ga koy te wane hinza, woy-kaayan foo, hima woyize Yirma se. Nda beeri, waati kaŋ war na a tee ka koy albaasu kul wala albaasu, war ga tee albaasu farin guri jinaŋ hinza kaŋ ga hanga ne tuurey ra hin kul hinza hinka. Nda dibi ka koy albaasu jinde hin kul hinza hinka war ga ben ka koy wiri laabo Yirma se. Alhaalin nda war ga tee beerey ra ka koy ka albaasu kaŋ din kul ga kay, wala ka koy ka sadaka ka baa alkawali boŋ, wala ka koy ka kisira Yerkoy se, nda a ga kaa ka bina beerey zankey boŋ sadaka kaŋ ga tee gari laabo hinza ataa kaŋ ga hanga ne turu ra, turu hinza kul. Nda divey ga kaa libation ra, wallafu hinza, alhaali kaŋ, toonandiyan ɲaŋandi Gooru se. Wane ni ga tee nga bine foo, wala nga beri foo, wala nga hamma foo kaŋ ga hun albaasu ra wala kaŋ ga hun feeri ra; Kaŋ ni ga tee nda cindi kaŋ ni ga tee, wane ni ga tee nga foo se, nda i cindi. Kul wala kaŋ ga too laabo ra ga hin ka tee wane nda wane ka hima alhaali tarey kaŋ ga koy ciine ɲaŋandi Gooru se.

Alhaalin nda boro kwaara kaŋ mana ize din ka kaa war ra war laabo ra, wala kaŋ ga kaa war ra war zama-izey ra, nda a ga tee sadaka kaŋ ga woy hima Yerkoy se, takaa kaŋ war ga tee, wey boŋ jama ga tee Yerkoy se. Šariya foo ga zama war še nda boŋ-ize kaŋ ga zabu war še ra, šariya bina har war zama-ize še, sanda war, boŋ-ize ga zama Gooboo ganda. Barantey foo ga zama nda fondo foo ga zama war se nda boŋ-izey kaŋ ga zaama war ra. Nda Yerkoy kaŋ fo Musa se, ka waani, fo Israyila yize se, nda nga zaabi i se, waati kaŋ i ga huru ɲaŋa ra, ɲaŋa kaŋ ay ga i tee yan, nda a ga zama waati kaŋ i ga caw ɲaŋa buru, i ga bisa bisa kaŋ n'a farga Yerkoy se, i buru futu jine. Haŋa war na beeri kaŋ alhaali woo; sanda alhaali harza dobu ra, woo sanda war na kaŋ woo, jinaa farga war tonton se, nda war na hima Yerkoy se alhaali war taarey boŋ se. Waati kaŋ war na bora nda war si tee alhukumey wey kul, kaŋ Yeesu Maasayize se Muusaa ga, sanda Yeesu Maasayize yaamar war se Muusaa nda, zaari han kaŋ Yeesu Maasayize yaamar war se nda banda war zumandi, nda nga si kala jama ɲaawey ra nga koy bila saabukaw, jama kul ga tee allaaji fooyaŋ foo nga koy harey kul ra sanda allaaji kaŋ ga noo Yeesu Maasayize se, nda allaaji nda jinde sanda yaamar, nda beeri fooyaŋ foo bora se. Nda alkali din ga kaa laafiya se kala Israyila izey jama kul se, nda laafiyaa ga kaŋ se ey se, zama woo ti haya kaŋ ši boŋ, nda ey boŋ ey batu naŋ, ey batu kaŋ ti Goolo se, ey zunubey se Goolo ɲaani, ey hayey kaŋ ši boŋ se. Nda a ga yaafare Israyila izey boŋ kul se, nda zumakaw kaŋ goro war se, zama boŋ kul se ti a mana sabu. Iko hantum foo ɲaŋ ka taarey ka bin sabu, a ga kaŋ beeri foo ɲaŋ jiiri foo ka taarey se. Nda alkali ga hin kafaraa te hinza wane ra, wane kaŋ laabo te bina

sabu, nda kaŋ laabo te bina sabu Goybayize gaa, ka hin kafaraa te a se. Israayel ize kaŋ ra nda boŋ-ize kaŋ goy zama senni ra, yaa foo hinza go ma too senni ra, woo kaŋ haya foo ka tee nga bina se. Nda ɲaŋo wane ka tee a ga koy kaŋ batu ra nda ɲaŋkurandi, ka hun kaŋ jamaa kaŋ beeri ne ra wala ka hun kaŋ jamaa kaŋ kaa ne ra, wane nda a ga Irikoy ɲaŋkurandi, ɲaŋo wane ga kaa ka hun a jama ra, zama a na Irikoy Goɲaŋo ɲaŋkurandi, nda a na a yaamariyaŋ baabu, ɲaŋo wane ga kaa ka kaa, a zunubu ga cindi a ra. Nda Israyila izey kaŋ ga cindi hawsa ra, nda i maa hima foo kaŋ ga hinkante ɲaŋey zumandi zaari hinne ra. Nda boro kaŋ na a duwandi kaŋ goy na tundu zumandi sabat zaari ra, i na a zaa Musa nda Haruna ga, nda Israyila izey jama kul ga. Nda i na a tun laabo ra, zama i mana waani woo i ga hima a se. Nda Yerkoy kaŋ fo Musa se, a ga yaafo: alkawal din wane ka hinka; jama kul ga a turu nda tarey. Nda boŋ kul na a kuru duuraa ra, nda boŋ kul na a hargay nda tarey duuraa ra, sanda Goijje na Musa se. Nda Yerna fo Musa se, a ga yaafo, hãa Israyila ize se, nda nga se iri se, nda iri ma taarey tonton iri boŋ waani kaŋey dukey se iri boŋ alkawal kul se, nda war ma taarey bii taarey kaŋey dukey se. Nda a ga cindi war se ɲaŋarey ra, nda war ga dii ey, nda war ga toofo Goolo yaamarey kul, nda war ga kay ey, nda war si koy bine war laakaaley bande nda war yirey kaŋ nda wey war goo zina kay ey bande, adiyan war ga toofo nda war ga kay ay yaamarey kul, nda war ga cindi alkawalakey war Goolo se. Ni Yerbeeji Irkoy war din, kaŋ na war zumandi Misra labu ra, ka tee war din Irkoy. Ni Yerbeeji Irkoy war din.

16

Nda Kore, Izhar ize, Kahat ize, Levi ize, a fo, nda Datan nda Abiram, Eliab izey, nda On, Pelet ize, Ruben ize, a fo, ey koy Musa ga, nda Israila izey borey woo hinza nda biyaari, jamaa ra borey, batoo ra borey kaŋ yaamar, nda borey kaŋ maa se. Iza soba kaŋ Musa nda Harun ga, nda iza fo: Alhaalin wane ka tee war se, kayna kul jama'a kul lasal, nda Goijje goo iza ga. Wane se war ka tee ka tun jama'a Goijje ga? Nda ka Musa ji woo, a kuru ga fuuɲo. Nda a kaŋ ga Kore se nda a ga boŋ a ga jama kul se, a ga waani: Irikoy na duu nda a na bay wey kaŋ ga cindi a se nda wey kaŋ ga alkawali, nda a na ey zaa a boŋ ga; nda wey kaŋ a na suuba a boŋ se, a na ey zaa a boŋ ga. Woo ra: hin kaŋ, war ni war boŋ se alaafaa-kurey Koore nda a jama kul, nda war ka wuta dam alhey, nda war ka turari dam alhey Yerkoy gaa suba, nda adduŋŋa kaŋ Yerkoy suuba, woo ga zama laabante; a ga baa war se, Leewi izey. Nda Musa fo Kora se, ay Leevi izey, a ji ay se. Wala kayna si hinka ne war se, Israayel Irikoy n'war farga Israayel jama ra, nda a n'war zaa a boŋ ga war bayrandi Yalla dunbu goy ra, nda war taagandi dunbu goo ga war bayrandi ey se? Nda a na war hin ni nda war borey kul, Leevi izey, nda ni, nda war ga baa ka tee kaakaw borey? Alfo ni nda ni jama kul kaŋ ga kaa hinka Irikoy ga, nda Haruuna wane ti kaŋ war ga ŋaŋandi a ga? Nda Musa naagu ka Dathan nda Abiram, Eliab izey, wii, nda i ga yaa: Ir ši kaa. Mana kayna woo, war na ir zumandi kaŋ ra neere nda gasaw ga yaabu ka ir wuu hawsa ra, nda war ga tonton ir bande? Boŋ-izey fo, nda ni na ir kuru kaŋ

ga huru neema nda taama ra, nda ni na ir noo goy nda vinyaari? Ni ga izo wey kaŋ addunan ine izo se fatta? Ir ši kaa taaši. Musa ya ɲaŋ kaŋ, nda a fo Yirma se, ma guna ey boŋ saabu se, ay mana waani kul kaŋ ey ga baa, nda ay mana hari ey ra kul. Nda Musa fo Kore se, war jama boŋ saabu, nda war kaa war soobandi Yirma goro ni nda Haruna nda aba bi suba; nda war kaa kul foo too a wuta-kaŋ, nda war kaa turari too yer boŋ, nda war kaa kul foo kaa a wuta-kaŋ ben Yirma goro, wuta-kaŋ taaci nda hinka, nda ni nda Haruna kul foo a wuta-kaŋ. Nda kala foo ka hima nga taakaa, nda i ka tuku woo i ga, nda i ka suusu tuku woo i ga, nda i ka hima para buŋo-ɲaŋey kaŋ Musa nda Haruuna ga šeede-kaŋ foo. Nda Kore na a boŋ jama kul tonton kaŋ alheri batu ra, šeyhini alšaahidu dunbu koyo ga. Nda Gooru boŋ hinza jama kul tonton se. Nda Yerna ka hãa Musa nda Haruna se, ka fo, war boŋ kala war yow batiza woo ra, nda ay ga iri fatta foo. Nda i kuru se i nungu ra, nda i fo, Irikoy, Irikoy kaŋ ga tonton bi nda hima kul, izo boŋ foo ga hinka, jama kul ga hima ka fatta Gooru? Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, hãa jama se, ka fo, kala hun ka bori Kora jama ga. Nda Musa na kaa, nda a na koy Datan nda Abiram ga, nda Israila borey beeri kul na koy nda alhali a ga. And a fo ka hantum nda jama-izey, ka ne: war farga war boŋ war kala kaŋ addunan-izey kaŋ din kaŋ taaci-ize din ra, nda war ši duu fondo kul kaŋ goro iri se, war ši hal nda iri zunub kul ra. Iri kaa koy Kora dunbu ra, nda Datan nda Abiram na fatta, nda iri na hiino iri dunbu koyey ga, nda iri jiney, nda iri zankayey, nda iri hayiizey. Nda Musa fo, nda woo ra war ma bay kaŋ Yalla n'a too ay santu ka tee goyjine kul wey, kaŋ mana ay boŋ ra se. Arga nungey wey ka muu sanda

addunan kul muu, arga nda ka kaa ey se sanda addunan kul se guna ey se, mana Yerkoy ši n sanba. Amma wala in alaamaɲaŋo Yerkoy ga bangay, nda duniya ga feeri a nungu ka ɲaŋ i, nda i goyaŋ, nda i kaŋaŋ, nda kulu kaŋ ga goro i se, nda i ga zumandi sinda ka koy jahannama, nda war ga bay zama addunan wey n Yerkoy ɲaŋ. Kaŋ nda a kay ka hantum ka fo kulu šenni wey kul, dundu n kaa ka binde ey boŋ ra. Nda kaŋ ga feeri, nda a naafu iri, nda iri yey, nda jama kul kaŋ ga cindi nda Korah, nda iri albaasu. Nda i koy zumandi, alhali nda kala kaŋ ga goro iza se, i ga hima, nda laboo n'i koonu, nda i halaka ka hun jama-boŋoo ra. Nda Israila kul kaŋ ga cindi i goro ra hun ka hun i yaamar ra, zama kaŋ ga fo: Mana laabo kaŋ ŋa ma hari ir. Nda wuta hun ka fatta Goobante ga, nda a ñaara hinka taaci nda hinka ɲaari borey kaŋ din ka toosu toosu.

17

Nda Yerna na fay Musa se, nda Eleyazar Haruna wey alkali din se, wal taakayaŋ bronzi yaŋ ka hun kaŋ yaŋ kaŋ yaŋ na kay, nda wuta kaŋ mana tee din yaŋ war hinka, zama a na taakayaŋ yunkutayzey yaŋ din ka alkawali nda yaŋ hinne yaŋ, nda tee yaŋ ka zama feeri kaŋ na duu ka saraw alkawali din, zama yaŋ na ben Yerna ɲaŋ nda yaŋ na alkawali, nda yaŋ na zama alaamat Israyila izey se. Nda Eleyazaari, Haaruuna wey saajaa izey, ya taarey zunkurey bronzi kaŋ, kaŋ nerey kaŋ kay tunandi din tonton, nda ya kaŋ tonton ka ben ka zaa ka koy ka daabu alaatuuru, ka zaa ka koy Israyiila izey se hantumyan, ka bay

boro fooyaŋ kaŋ si Haaruuna zuriyaa ra, a si kaa ka too ka tonton turaarey Goykoy ganda, nda a si zaa ka koy Koore sanda, nda a jama, sanda Goykoy n'a fo Muusaa ga a se. Nda Israyila izey ga gungu jina bande Musa nda Haruna ga, ka ne: Iri n'ka Goijje jama wu. Nda a koy wala nd'a ga jama boŋ ka koy ka ɲaŋ Musa nda Haruuna ga, i ka ɲaŋ ka koy alkawal ceeji boŋ ga, nda hima a dunbu woo, nda Goykoy hinza a bande. Musa nda Harun koy hima šeeri kaŋ ga yaamar se goyyan ra. Nda Yerna ka hãa Musa nda Haruna ga, ka fo, kala boro-izo wey ra, nda ay ga ba iri fondo taare foo, nda iri ka diru iri nungu ra. Nda Musa fo Haruna se, šintin kaŋ ga tun woy, nda a yendu woy kaŋ ga hun žibinay boŋ ga, nda a turari yendu a ga, nda a kaa nda sabu žambaray boŋ ga, nda a hanse iza kaŋ; zama Gozo Yerkoy hinne hun a yiira ga, a šintin ka jama ɲaŋ. Nda Harun na zaa kamar Musa na fo nda shi, nda a na hima ka koy jama'a ra, nda alhali na kala ka šintin jama'a ra, nda a na turari koy nda a na farga hima jama'a ga. Nda a hima taarey ra kala nda hinne ra kala ra, nda guna no koy. Nda wey kuu ka marga din ka tonton ka cindi woo ra, iza ka caw 14,000 nda 700, bila wey kuu ka marga Kore se din. Nda Harun kuru ga Musa ga ka binde alkawal-ize goro kaŋ ga šiiyan-ize, nda darga no hun. Nda Yerkoy kaŋ Musa se, ka waani, kaŋ Israila izey se, nda ka ɲaŋ zaa iri ga, goy, goy baaba koyo ra, kulu iri boŋ-izey ga, iri baaba koyo ra, goy tan-wey-nda-hinka, nda kulu foo too ma ŋa cebe goy ga. Nda Harun maa ŋa hantum Leevi taara ga, kaŋ taara fooyaŋ ti ne; boro kulu kulu wey baba dendey bande ga, i ga taara fooyaŋ bay. Nda n'ga iri dam alhaali šintin ra, alhaali šintin koyni, kaŋ ay ga war se boŋ hin. Nda a ga zama addunan kaŋ ay ga suubandi ɲaŋ, a goro ga

bora; nda ay ga kaa ay se Israyila izey ŋa ɲaŋkantey kaŋ ɲaŋ ga ɲaŋkanta war ga. Nda Musa kaŋ Israila izey se, nda boŋ-izey kul n'a ga ɲaŋa foo, boŋ-ize foo ga ɲaŋa foo, boŋ-ize kul ga, i baaba-wey ize ga, ɲaŋa tan-nda-hinza, nda Haruna ɲaŋa ga i ɲaŋa-izey cindi ra. Nda Musa ben i goyey Goykoy ɲaŋa ra šeede kaŋ šaahidoo ra. Asu foo na, Musa nda Haruna koy hima šeeri kaŋ ga yaamar ra, nda dii, Haruna taray na bora Lewi goykaw se, a bina zumbu, a bina furo, nda a bora guba. Nda Musa na baare kul fatta Gooru yaafo ga, ka kaa Israyila izey kul ga; nda i na guna, nda kala foo na hinza a baare. Nda Yerna fo Musa se, ka Haruna takooba dam alaamaŋnaŋ goyey ɲaŋ saajante ga, ka a koy alaamaŋa ra izey kaŋ ši hima boŋ se; nda ey ɲaŋkayyan kaa kay ne ga, nda ey ši ka mutu. Nda Musa nda Haruna ka tee, sanda Yirma ka Musa yaamar, wala nda ka tee. Nda Israyila izey fo Musa se ne: Dii, ir ga halaka, ir halaka, ir ga halaka. Kul wane kaŋ ga duu Diina Goŋo ɲaŋ ga kuuru, har hala ka ben no ir ga kuuru?

18

And Goyborro fo Harun se, ne ga: Ni nda ni ize wey nda ni baba goro din tonton haramey kaŋ ga koy harey laabo senni wey ga, nda ni nda ni ize wey din tonton haramey kaŋ ga koy war alkawaliyaŋ hinne ga. Nda ay borey-ize, Lewi kaabu, ay baba jama, kaŋ ne ay ga, nda kaŋ ne ay borey-ize sohõ ay se, nda kaŋ ne ay baaba goy ay se, nda ay nda ay dii-ize ay nda ay goyante šeede allaaman dungu. Nda i ga koy hima ne himayaney nda

teebu himayaney. Amma nga ay haayey kaŋ nda nga ay alkabaari kaŋ, ši kaa ben, nda ši kaa kuuru, wey nda ey. Nda i ga tonton ni ga, nda i ga koy ni gaadiyan koy kaŋ allamaana cebe ra, allamaana cebe goy kulu ra; nda borey wane si hin ka ben ni ga. Nda war ma koy hima himandiyaney kaŋ alkawaliyaŋ, nda himandiyaney kaŋ allaabari, nda hargaŋ si hin Israyila izey ra. Nda ay ay ka too war žerey war Leevit-ey kaŋ Israayel izey laabo ra, batu kaŋ n'a hima Goobante, ka tee goyyan-izey goyey lasal-kaŋ ra. Nda ni nda war jiney, war ga koy ni war alkaahin-izey kul haya no altar-oo se nda no ize-perde-oo cindi ra, nda war ga koy batuyan-izey batu, war alkaahin-izey boncire no. Nda biiŋnaŋ-ize kaŋ ga ben ga muu. Nda Yerna fo nda Harun ga, nda dii ay ga ni war ma gaabu kanbuzaamaa kulu kulu haya kaŋ ay se sutura ay se ka bere Israila yinawey ra, ay ga ni war ma i se gaabu nda war yinawey nda war bande, sariya hawgay. Nda wono ga cindi war se, ka tun haŋa kaŋ din haŋa ra, haŋa kaŋ din bine ra, ka tun iza bine kul ra, nda ka tun iza saajaw kul ra, nda ka tun iza laabo kul ra, nda ka tun iza zunubi kul ra, kaŋ iza ga n'a baa ay se ka tun haŋa kul ra, a ga cindi war se nda war ize. Alhaabu-ize alhaabu ra, war ma ɲaa, jine kul ma ɲaa, ay nda ay ize, alhaabu ga zama ay se. Nda wono ga koy war ši filla tontoney kaŋ Israayel izey ga ben kulu kaŋ, ay n'a hin war še nda war ize-izey nda war ize-weyey war ga, sariya hawgay, kulu kaŋ ga hima war soro ra ga ɲaa kaŋ. Turu taarey kul divey ga, nd turu taarey kul divey ga, nd ble turu taarey i-ɲaŋ, kaŋ i ga baa Goykoy se, ay n'i kul noo nga. Albin kulu boŋ kaŋ ga too hari din ra, boŋ kaŋ di bay ne Goykoy se, wey ga too war se. Neere kulu kaŋ ga hima war soro ra ga ɲaa wey. Kulu kaŋ ga koy

Israayila izey ga a ga koy war se. Nda kala kaŋ ga fatta guna, kala albasar kaŋ ga kaa Goyjine se, kaŋ ga hun nda boro hala dabari, wey ga zama war tonton, amma war ga hima ka boro izey boŋ-izey fatta nda alkawal, nda ka dabari laabante izey fatta nda alkawal. Nda a fondo, han handu waati koyno, a alkadar go biyar shekel, alkadar din ma tee shekel sanni din ga, bi-wey obol. Amma beeri tontoney nda hoy tontoney nda biri tontoney, ši din ka boŋ-wane, alhaaray ti. Ey weey din ka zuu too alkawalyan ga, nda ey koy din ka tonton kaŋ alkawalyan foo ka tee woy laabo Goykoy se. Nda habu-ize ga kaa war se, sanda nda gungur-ize kaŋ ga ben zama-ize ra; nda sanda nda gaba-ize kaŋ ga miiji-ize ra, war se ga kaa. Kulu tooray kaŋ Israayel izey ma ka hun Goyjinay se, kaŋ ga hun haya senni ra, ay ga n'a too war se, nda war izey se, nda war jijey se nda war, sariya hawgay. Alhaali tammaasa hawgay ti Goyjinay ɲaŋ ga, war se nda war zuriyaa se war bande. Nda Yerna fo ka Harun: Iza labu nda, nga si goy ka too, nda goy si goy ka nga se ka iza labu, zama ay ne goy nga nda goy nga ka Israila izey labu. Nda Leevi izey se, dii, ay na kulu filla kul Israila ra goy se albaasu kaŋ, ize goyey boŋ se, kaŋ ize goy goykaw ra allaahu šeede buŋoo ra. Nda Israyila izey si kaa caw hala šeede šehabu dungu ra ka dii laabo wey kaŋ ga hima may. Nda Leewii boŋ ga goy, a boŋ ga baŋa goy šeena laakali allamaana ra, nda ey boŋ ga kaŋ ey bine, haŋ laabo daayante ey boŋ tarey se, nda Israyiila izey game ra ey ši gaa ka too. Albin ka alhukum izey kulu Israyila yey se, wala kaŋ i ga baa Gooboo se alhukum, ay n'a too Leevi yey se ka tee nda gaa. Alhaali woo ra ay n'a fooyan i se, Israyila yey laabo ra i si gaa too. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, ka waani, nda Lewii yey se i ga fo

ey se, nda i ga waani ey se, anda ay na hinka too Israila izey yey ga, woo goy woo-izey woo nga ey ma ey se ey ga, nda ay ga too a ga, hinka foo Yerna se, goy woo-izey woo goy woo-izey ga. Nda war ma hima war se war kaŋ bonciraayyaŋ cina sanda alkaama kaŋ too goy-ɲaŋ-ɲaŋyan ra, nda kaŋ bonciraayan kaŋ too dibi-ɲaŋyan ra. Alohãa war ma ka ey tonton nda war kala ma hun ka bine Goyjibor-ize se boŋ kaŋ ra, ka hun ka bine war zakat kaŋ boŋ ra, kaŋ boŋ war ma soro Israayla izey ga, nda war ma hun ka bine kaŋ ra ka noo Goyjibor se, Haruuna kaŋ ti saaxinikaw se. Daga war din biyey kulu boŋ, war ga kaŋ tonton foo Goumou se, wala daga war din filla-izey kulu boŋ, haya kaŋ saabu din daga wey ra. Nda ni ga fonda se iri, waati kaŋ iri na furu jina ra kaa a ga, a ga hima-hima Lewi borey se sanda haya kaŋ na hun goy-ize ra, nda sanda haya kaŋ na hun dibi-ize ra. Nda war ga ɲa a tontoney kulu kaŋ war ga baa nda war goyey, zama sabu woo ti war se alhak'i war goybayrandi kaŋ war n'a tee šahaada koy ra. Nda ši war ma saamandi laabo nda woo, zama war na filla kaayan cindi war ga, nda Israyiila yize se ize boŋ izey ši war ma bande, adiši war ši muu.

19

Nda Yerkoy kaŋ fo Musa nda Haruna ga, ka ne, woo ti šintin bayrandi nda alhaali, Yerkoy kaŋ yaamar, ka ne, fo Israyila izey se, nda ey ma duu war bii jere woo kaŋ mana fay, kaŋ mana fay kulu iri ra, nda kaŋ ey mana turu kay iri boŋ. Nda ni ga a bay Eleazar boŋ-izey se, nda i ga a zaa ganda-wane ra wala taarey

kaŋ ga zabu, nda i ga a yankandi a goro. Nda Eleyazaari ga hinka kaŋ wey ga too a ra, nda a ga farsay guna šeeda kaŋ ga cebe ra nungoo do, wey kaŋ ga too a ra, iyye woy. Nda i ga a tun a gaa ra, nda a ɲaŋo nda a haŋ ize nda a weendi ize ga tun nda a kaabu ize. Alkali ga kaŋ tundu seedar nda hyssop nda ja bi, nda i ga te wey kaŋyan taarey boŋ ra. Nda alkali ga a taarey ɲaŋandi, nda a ga a haŋo ɲaŋandi hamma ra, nda woy kaŋ, a ga huru zanka ra, nda alkali ga zama mana-laabo har aluula. Nda woo kaŋ ka a koy, a ga a toobi-ize yaabu, nda a ga a baŋo yaabu, nda a ga zama mana hãa hala hiiri. Nda nga boŋ saabu hari-ɲaŋ ga cebe hari-ɲaŋ bii-ɲaŋ ga, nda a ga hinka kaŋ taarey ra goykaw kaŋ saabu ra. Woo ga ben Israayila ize-ɲaŋ jama se hiyan se, haŋa ɲaŋyan haabu. Ŋaŋyan-ize woo. Nda wala kaŋ ga hinka hari-bere din ɲaŋ, a ga hima a tondi-ize, nda a ga zama mana-hima har wa suba-waati, nda woo ga zama Israila ize se nda wala kaŋ ga zabu kaŋ ga cindi se habu abada. Wala kaŋ ka duu ga mii kaŋ na koy, wala kala hinna boŋ se, a ga zama mana hima woyo. Wono ga boŋ-boŋ hima hinza jirbi nda hima wuye jirbi ra, nda a ga zama hima. Amma nda a si boŋ-boŋ hima hinza jirbi nda hima wuye jirbi ra, a si ga zama hima. Kul wane kaŋ ga taaŋa wane kaŋ ka kuuru ga hun addunan hinne, nda a ka kuuru, nda a si hansa, a ga Gooru Yerkoy koy hansa, hun wane ga ka faaba ka hun ga Israyila, zama hansa haŋ si ka yaaba a ga, a ga hansa, hala a ga hansa-ši a ga a ra. Nda woo alhaali, nga boro foo muu hari ra, kul kaŋ ga huru hari ra nda kul kaŋ ga cindi hari ra, i ga zama mana laabo jirbi han. Nda kulu jine kaŋ ga feeri, kaŋ kulu kaŋ si daŋ se ɲaŋ ga kaŋ a ga, i si hansa. Nda kulu wane kaŋ ga tonton ganda beeri boŋ ra, bine kaŋ ga huru

wala kuuru wala boro yiiri wala kaburu, a ga zama mana hari iyye je. Nda i ga ka ɲaŋa din kaŋ mana laabandi din se ɲaŋa din kaŋ ka tun laabari din ga, nda i ga ka haŋa hari din ga kaŋ ka ɲaŋa din koy kabu ra. Nda a ga hyssope zaa, nda a ga a dunbu handi ra, alboro laabo kaŋ ga laabo, nda a ga yaabu du ra nda du koyey ra nda boro-izey ra, wey kaŋ ga cebe, nda kaŋ ga koy boro yiize ɲaŋa ra, wala kaŋ ga hansa kaŋ ra, wala kaŋ ga muru kaŋ ra, wala kaburu ra. Nda boŋ-boŋ kulu din ga yaabu ne mana boŋ din ga jine zaari alhaamiisa nda jine zaari talata. A ga boŋ ne jine zaari talata, a ga a-ŋa durey kuru, a ga a-ŋa hima nda haŋ, amma a ga cindi mana boŋ hala magarba. Nda boro kaŋ ga ɲaŋandi nda si hansa, ga kaa ka hun nga kaŋ ra doo jama ra, zama a na Gooru haya koyo ɲaŋandi, zama hansa haŋ si ka hun ɲaŋ a ga, a ga ɲaŋ. Nda a ga zama alhukum daimi ga hin, nda wane kaŋ ga yaabu haŋ hinka, a ga hima a toobi, nda wane kaŋ ga maatandi haŋ hinka, a ga zama mana-laabo hala magarba. Nda kulu kaŋ ne hari laabo kaŋ ga hima, a ga koy laabo, nda alhayni kaŋ ga hima, a ga koy laabo hala suba.

20

Nda Israila izey, jama-boŋ kul, ka koy gonda Sin ra, handu jinaa ra, nda jama na zabu Kadeš ra; nda Maryama na muru hinne, nda a na dunbu hinne. Nda habu si hin jama ga, nda i kanbandi Musa nda Harun ga. Nda jama kaŋ ra Moses se, i ga waani: Mana ir muu kaŋ ir borey ɲaŋ kulu Goykoy ɲaŋ. Nda wane war na Gooru jama kaŋ ga hima ka kaa danga woo ra ka war te nda

war albaasu? Nda mana woo? Alhali war na ir zaa Misra ra, ka kaa wane goono laabo woo ga: goono kaŋ hari si tonton, wala barkuke si, wala weene si, wala dubu si, wala haŋ si ka ŋwa. Amma Musa nda Haruna koy, boŋ jama-izey yaamar ra, ka koy allaaman-šiirey goro ga. Amma i hun ka ka i yaamar ga, amma Yerkoy-izey boŋ hinne se i ga. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, ka kaŋ: Hõ n'a goy, nda ka jama-ize cendi, n'a nda Haruna n'a ɲaŋo, nda ka fo taarey se ey gaa ra, nda a ga hari a haŋey, nda war ma bisa haŋ ey se taarey ra, nda war ma jama-ize nda ey albaasawey yobu. Musa na kaŋ too Irkoy šintin kaŋ goo Yirma ga, sanda Yirma na alhukum di. Nda Musa nda Haruna ka jama'a margandi hantum ga tafo, nda a fo i se: A ji ay ga, ey kaŋ ši bine, mana ir ga hari haŋ ay se tafo woo ra? Nda Musa na a gaa tondi, a na daa too nda a gongon hinka foo, nda haŋ boŋ ka hun, nda jama na ŋwa, nda i alhaali kul. Nda Yerkoy no fo Musa nda Haruna se, zama war si ay goy ka ay sankantaaci Israyila izey gaa, wala hinne war si hin ka jamaa woo dam kabey kaŋ ay n'a di iri se. Woo nga haŋa Caabiraa, zama Israayila yinawey na kaŋ Goyjibine ɲaŋo, nda a na boŋ-boŋ se ey ra. Nda Musa na alhabar koyey kaa Kadesh ga koy Edom borey se, ka ne: wey kaŋ ne war boŋ Israel ne ka yey, war ga bay guna kul kaŋ moo ir. Nda ir baabawey koy Misra ra, nda ir goro Misra ra zaari booboyaŋ, nda Misralizeyyaŋ ɲaŋandi ir nda ir baabawey. Nda ir yi hãa Yerkoy se, nda Yerkoy na ir šenni mana, nda a na alhaali sanba, a na ir fatta Misra ra; nda sohõ ir goro Kadeš laada ra, ne marga boŋ ra. Ir ga ben ni kaŋ ni laabo, ir si ben gorey iri, wala wayni beeri iri, wala ir si ŋwa hari ni kulu ra, ir ga ben hinkante boŋ-izey ga, ir si kuru nda ɲaŋam wala gurma, har ir na ben ni

danga. Nda Edom fo a se: Ši war ka tee ay ra, amma kala ši, ay ga fatta nda yaakaa ka wa ka hima war. Nda Israila izey kaŋ ne a se, addu tondo ga ir ma hẽ; amma nda ir ŋwa ni haŋ nda ay allaaji-ize, ay ga baa too ni se; amma haya si ši kala; addu tondo ga ir ma hẽ. Amma a fo, war si taarey ni ra; nda Edom hun ka koy a goro se nda jama booboyaŋ, nda gaa kaŋyaŋ. Nda Edom si boona ka a taarey Israila ka a huru a danga darey ra, nda Israila koy a ga. Nda i koy ka bori Kadesh, nda Israayila izey kul, jama kul, na kaa Hur tondo ga. Nda Yerna fo Musa nda Haruna se Hori addu ga kaŋ Edom laabo daabuŋ ga, a ga fo: Haruna ma tonton a jama ga, zama war si hin laabo kaŋ ay n'a di Israyila ize se, zama war n'ay hãa haŋ hãayandiyan hari ga. Hãa Haruuna nda Eleyaazaari wey izey, nda ir kaa boŋ Hori addu ga, jama kul ɲaŋaa, nda Haruuna ga duŋu kaa, nda Eleyaazaari wey izey ga duŋu, nda Haruuna ga kaa tonton ka muu yan. Nda Musa na tee kaŋ Yerkoy Baabo na yaamar a se, nda a na a dii Hur addu ga, jama kul ɲaŋ ga, nda a na Haruna ga a ga durey boŋ, nda a na ey duusi Eleyazar a ga ize se, nda Haruna na muru addu korfe ga, nda Musa nda Eleyazar na zumandi addu ga. Nda boŋ kul no kaŋ Harun ka koy, nda Israayla boŋ kul ye Harun se hima wiši way.

21

Nda Kanaana boŋ Arad wane ga zaama hawsa ra, a mana Israyila koy Atarim hanya ra, nda a yaakandi Israyila se, nda a ka boro fooyaŋ zaa ey ga. Nda Israila ka allaadu allaadu Cirey se,

nda a fo, alhaalin ni ga may ɲaŋ jama woo ay ma, ay ga kaa a halaka nda a gaarey. Amma Yirma na ji Israyila boŋ, nda a na Kana'anize di iri goro ra, nda a na i kaŋ, nda iri gawey kaŋ, nda i na doo woo maa too Anateema. Nda ka tun ka koy Hur addu ra, hanya kaŋ gaa hantum biibi ra, i ka Edom laamu zuu. Nda jama ka ɲaŋ koy hanya ra. Nda jama kaŋ hantum Irikoy se nda Musa se, i ga waani, wane se woo? Ni na ir guna ka Misra ra ka ir kay hawsa ra? Kaŋ hãbu ši tee, kala hãndi ši tee; amma ir-ize ay ga kaŋ bana ne hãbu foŋo woo ga. Amma Goykoy na alkaburey kaŋ ga kasu koy jina laabo ra, nda i na laabo kaŋ, nda laabo booboyaŋ kasu Israyila izey ra. Nda jama kaŋ kaa Muusa ga, i goy kaŋ, ir n'alhila, zama ir fo Yirma se, nda ir fo ŋun se; alhukum sohõ Yirma ga, nda a ga kaa maciji woo ir ga. Musa ya yi addu'a ga Ubangiji game da mutane, kuma Ubangiji ya ce wa Musa, Ka yi maka maciji, ka sa shi a kan alama, kuma zai zama cewa idan maciji ya sare mutum, duk wanda aka sare, idan ya gan shi, zai rayu. Nda Musa na tee maciji alkaasam, nda a na a zaandi alaamat koyno, nda wala maciji na borey ɲaŋ, nda borey woo na guna maciji alkaasam no, nda a na hima. Israayila izey ra koy nda i ga duu Obot ra. Nda nga ka tun Oboth ra, i ka hinka Iye Abarim ra nga ga too koyo ra ganda ra wane ga too Moab fuwo do, alfijir jiiri ra. Nda kaŋ ra, i n'a koy, nda i n'a zumandi Zared kokoŋo ra. Nda woo ga hun, i ka tashi, i ka zaa Arnon hinkante hawsa ra, woo kaŋ ga yiira Amorit-ize boŋ-ize ga, zama Arnon ti Moab boŋ, Moab taarey nda Amorit-o taarey. Alhaabu woo se, a ga fo kitabu ra, Cirey yaamar ga Zoob tun, nda Arnon hankuri-ize. Nda Eer na kaŋ beeri-izey zama ka zabu, nda woo ga tonton Mowabu daango-ize ga. Nda ne ga bina, kulu woo;

woo ti kulu kaŋ Goumou na kaŋ Muusa se, jama goy, nda ay ga ha idi hima ŋwa. Wala Israyila ya woy nda woy woo hanji kulu ga, alhali ka tun nda a hanji kulu, borey kaŋ goy nda iza iri ka a kulu, laamu borey kaŋ goy nda kaasirey iri ka a kulu nda iri laamuyan ra, nda iri goyyan waati ra; nda hanji kulu ga ka koy Matana ga, nda Matana ga ka koy Nahaliyal ga, nda Nahaliyal ga ka koy Bamot ga, nda Bamot ga ka koy Jaazo ga, kaŋ ga cebe Mowabu beeri ra, kulu dundoo kaŋ ga kulu ra ga, kaŋ ga guna farga batu. Nda Musa na kaakaarey santu Sihon Amorikaaŋey borey ga, kalmey laafiyantey nda, ka caw, ir ga taaray nga labu ra, ir ga koy hantse ra; ir si koy ganda ra wala wayniyaŋ ra; ir si hin nga haabu ra; ir ga taaray hantse borey hantse ra, har ir taaray nga daŋey ra. Nda Sihon si bay Israila ka hima a darey ra, nda Sihon katta a jama kul, nda a fatta ka yawo Israila ganda ra, nda a koy Jahaz, nda a yawo Israila. Nda Israila na a daabu nda takouba, nda i na a kaŋ se, ka hun Arnon hala Jabbok, hala Ammon izey kaŋ, zama Jazer ti Ammon izey dangay. Nda Israel ŋaŋ goyŋaŋ wey kul, nda Israel zaa goyŋaŋ wey kul ra Amorkaayaŋ se, Hesbon ra, nda wey kul kaŋ ga cebe woo ga. Goy nda Heshbon, Heshbon ti Sihon boŋ-izey Amorite-ize boŋ-izey addu, nda wono ka hanga Moab boŋ-izey jina, nda i na kaa a ga alhaku kul, hun Aroer hala Arnon. Wane sanda, kaŋ-šiiyan-izey ga šii, ŋa kaa Hešbon, hala a ga goy nda a ga hantum Sihon laama; zama wuta na hun ka hun Hešbon ra, laaw na hun ka hun Sihon laama ra, nda a na ñaŋ hala Moab, nda a na mii Arnon tuurey. Harey nda ni Moab, ni halaka Chemosh jama; i ize-wey ka too ka cin hima, nda i ize-way-izey ka koy baacaw-ize se Amorite-ize maarey Sihon se, nda i zurma ga halaka, Heshbon

hala Dibon; nda weyze-izey kala ka tun neere Moab ga. Amma Israila ka zama Amorikaayaŋ taarey kul ra. Nda Musa na kaa wane kaŋ ga kaa Jazer šii, nda i na a zaa, nda a taarey, nda i na Amorikaayaŋ kaŋ goo ga caw din hẽenandi. Nda kala boro kaŋ zama, i ka koy hantsi kaŋ ga koy Bashan, nda Og Bashan manti ka hun ka koy i guna, nda a borey kul ka koy yaabo ra ka koy Edrei. Nda Yerkoy no fo Musa se, ma ɲaŋ a ga, zama ni na a tee nga kubey ra, nda a jama kul, nda a labu kul; nda nga ma tee a se kaŋ nga na tee Sihon se, Amorikaw borey maakey, wey na zaama Hesbon ra. Nda a ka haw a nda a ize, nda a jama kul, har ka ši taarey kul bay a se, nda i ka too a ganda.

22

Nda Israyila izey ka tashi ka koy, i ka sanni hawsa Mowabu ganda Jordan boŋ ga Jeriko bande. Nda Balak Zipor izey, a guna kulu kaŋ Israila ti Amorit se, nda Moab yaaw jama ga bisa hay kayna ay booboyaŋ; nda Moab ɲaŋ kuru Israila izey nungu ga. Nda Moab fo Midian boŋ-izey se, sohõ woo jama-izey kul din ka mon kulu kaŋ ga mon goro, sanda nga ka naw-izey kulu adduɲa-kaarey kaŋ ga ganda ra, nda Balak, Zippor ize, Moab borey-marga hin ka tee waati woo ra. Nda a koy alkawalai do Balaam Beor ize Pethor, woo kaŋ ga cindi hinkaa boŋoo ga dunia izey jama din se, ka woo wii din, a gaa, jama foo koy fatta ka boo Misra ra, nda a gaa, a koonu dunia yantaa, nda woo ga zaama ga cindi ga kaa ne se. Nda sohõ yan, wa zaŋ ne jama wey, zama ka cindi wey wala ir, nda ir ga hin ka fatta idi, nda ay ga kori idi ka

hun duniya ra, zama ay bay wey nda n ga barka di, a ga barka se, nda wey nda n ga zaŋ, a ga zaŋ. Nda Mowabu boŋ-izey koy, nda Madiyamu boŋ-izey, nda faalakaw di iri gaa ra, nda i koy Balaamu ga, nda i fo iri se Balaku kalmey. Nda a fo iri se, hin ka zaama ne hiino, nda ay ga hin jaabo hantumey kaŋ Yirma ga hin fo ay se; nda Mowaabu borey kunandi Balaam bande. Nda Irikoy na kaa Balaamu ga, nda a fo a se, wane ti addunan-ize ninze ne iri war ga? Nda Balaama fo Irikoy se, Balaka Sefora ize, Mowaaba maarey, a ir kaa ay se, a ga fo, dii, jama foo ka hun Misira ra, nda a ka bine kaŋ kul koonu, nda woo ga zaama ay bine do, nda sohõ wa n se ka woo laana ay se, amma ay ga hin ka woo teji, nda ay ga woo tuuru kaŋ ra. Nda Irikoy Ala fo Balaama se, ši koy nda ey, nda ši laama jama; zama a ga barka. Nda Balaam na kaa tun suba waane, a fo Balak borey se: Koy war alhali nga yey ga, Irikoy ši nda a yaamar ka na koy nda war. Nda Moabu borey-ize-yaŋ ka tashi, i koy Balak ga, nda i fo: Balaam si baa ka taa ir ga. Nda Balak ka tonton ka boŋ-izey sanba kaŋ bina, nda kaŋ ga boori kaŋ wey se. Nda i kaa Balaama ga, nda i ga foy a se, Balak Sippor izey ga foy wey: Ay ga waažib ka ni, ni si ɲaŋandi ka kaa ay ga. Nda boŋ-boŋ ga ay ga hin war boŋyan, nda kala wane kaŋ war ga hin fo, ay ga hin te war se, nda ka kaa war ga laabari ay se jama wone. Nda Balaam kaŋ, nda a fo Balak boŋyaŋ se: Alhaalin Balak ɲaŋ ay se a gaa ma beeri nda zañu, ay si hin ka Goykoy Windi Alhira kaŋ hima, ka a tee hinza wala hinza beeri ay laakali ra. Nda sohõ, alhaalin hinne nda hin kulu woo ra, nda ay ga bay woo kaŋ Gooru ga tonton ka hãa ay se. Nda Irikoy na kaa Balaamu ga hiino, nda a fo a se, nda boro izo n'ga wici ne kaa, tashi ka bi izo, amma

kalimayzoo kaŋ ay ga waani ne ga, woo ne n'ga kay. Nda Balaam ka tashi subbayi, a ka a ga alhaywan barga, nda a ka taa Moab borey jine ra. Nda Irikoy Alhak ka fushi nda hinza sabu a koy, nda Alhak ne boŋ-izey ka tashi ka a hantaw, nda a tan ka duu a ga harba ga, nda a hinza futu hinka ga nda a ga. Nda boro-ɲaŋo no guna Irikoy ize alhabar-izey kaŋ a jinde harga ra, nda takouba kaŋ a zaa a ɲaŋo ra, nda boro-ɲaŋo no koy harga ra, a koy ganda ra; nda a no teji boro-ɲaŋo nda a gongon-kaŋ ka a mate harga ra. Nda Irikoy Ize caw boŋ ka tee anguroo gundey ra, goy foo nda goy foo. Nda anguroo no Irikoy Ize caw boŋ guna, a boŋ ga a boŋ duuru goy ga, nda a ga Balaam tondi duuru goy ga; nda a koy a daabu koyne. Nda Irikoy din yaamar kaŋ tonton, nda a koy a hima gorodoo kaŋ ga cindi, kaŋ mana hin ka koy ɲaŋam wala gurma ra. Nda boro-ize no guna Irikoy ne boŋ-izey, a ka zama Balaam guusu; nda Balaam ka hãa, nda a ka boro-ize no teji nda goy. Nda Irikoy Alla ya batu-boŋ kaŋ woo, nda a fo Balaam se, wane mo ay tee nga se, kaŋ nga na ay daabu foo hinza woo? Nda Balaam fo hari wuro se kaŋ ni na n kaŋ, nda nga n ga taarey kaa n batu ra, sohõ n ga ni huru. Nda hari woo no kaŋ Balaamu, mana ni si hari hinne wala, hari din kaŋ nga a guna ne ka hun a zumandi hala hõo hangu? Mana war ga ɲaŋ kaŋ ay n'a tee war se wane? Amma a fo, ayi. Amma Irikoy na Balaama izo yaarey wane, nda a na Goykoy ceecikey guna ka taaŋa hanya ra, nda takooba kaŋ na zubu a nungu ra, nda a na kuuru ka a boŋ se a kaŋ ra. Nda Irikoy Alhak-o laakali no kaŋ se, Wane se war na war alhayji goy hantum foo woy? Nda dii ay na fatta ka kaa war ga hãa war, zama war ga hãa ši taagandi ay ɲaŋa, nda borey na ay guna, borey na fatta ay ga hinza tontoo

woo. Nda ɲaŋ a si koy kaŋ, sohõ ni ay ga n tonandi, amma woo ay ga n hima. Nda Balaama fo Yirma Izge se, ay ga bine, zama ay si bay kaŋ ni ga hima ay se hãa ra; nda sohõ nga si ni se boŋ, ay ga koy banda. Nda Irikoy alhabar fo Balaamu se, ka taa nda addunan izo, amma kalima kaŋ ay ga hin ka foy nga se, woo hinne nga ga hima ka foy. Nda Balaama koy nda Balak boŋ-izey. Nda Balak ma hundu kaŋ Balaam na kaa, a fatta ka koy a saabandi, ka koy Moab laama, woo kaŋ ga cindi Arnon dangantey ra, woo kaŋ ga cindi dangantey bande ra. Nda Balak fo Balaam se, mana ay si kaa too war ga hima war? Wane šintin ka kaa ne ga? Bi-goyyan, ay si hin ka ni boŋ-boŋ? Nda Balaama fo Balaka se, dii, ay kaa war ga sohõ; ay ga hin ka hãa foo wane fo? Kalimaɲaŋ kaŋ Irikoy ga hin ka tuurandi ay baa ra, woo ti ay ga fo. Nda Balaam koy nda Balak, nda i kaa bo gaarey kaŋ hari goyey ga cindi. Nda Balak na allaaji tondi nda jijji, nda a na naagu Balaam nda borey kaŋ ga cebe nda ɲaŋ. Nda subay koy, Balak na Balaam zaa, a na a dii koy Baal turu ga, nda a na jama foo yaawo woo ra daga.

23

Nda Balaam na kaŋ Balak se: Hẽ nga je ize biyaŋ woy, nda hẽ nga je ize biyaŋ ɲaŋgay nda ize biyaŋ beeri. Nda Balak ga hima kaŋ Balaam ga ne a se. Nda a ga diji beeri nda bode beeri kaŋ ka ben alkawal boŋ. Nda Balaam fo Balak se, hima ne taabandi kaŋ ne, nda ay ga koy, alhali Irikoy ga izen ay se kabu ra, nda kala kalima kaŋ a ga izen ay se, ay ga cebe ne se, nda Balak hima ne

taabandi kaŋ. Nda Balaam koy ka hãa Irikoy, nda a koy hantum, nda Irikoy jiiri Balaam se, nda a fo a se Balaam, ize ije woy žebu ay hãaandi, nda ay tunandi ize beeri nda ize kaabu ize žebu boŋ. Amma Irikoy na koy dam Balaam batu ra, nda a fo, a ga yey Balak ga, wane war'ize ka kaŋ. Nda a koy ga amo ga, nda amo din taaci ne a zaandi kaŋ a tun zaandi, nda Mowaab boŋyaŋ kul nda amo, nda Irikoy Alhali too ga amo. Ay kaŋ too nga hantumoo zaa, a fo ka Mesopotamia ga, Balak, Moab borey, a n'ay wii ka addu beeri ga ka hun farga ga, a ga fo: Kaa, ka Jakob laana ay se, nda kaa, ka Israila laana ay se. Wane kaŋ ay ga hin ka laana wane kaŋ Yirma ši laana? Wala mana ne ga ɲaŋ laana wane Irikoy si ɲaŋ laana? Sabbu ka bine addu-ize boŋ-ize ga, ay ga dii a, nda ka bine addu-ize kayna-ize ga, ay ga kalfu a. Dii, jama-ize kaŋ ga zabu a hinne, nda laama-ize ra, si ši a laasaabu. Wane na Yakuuba zama kaŋ hinka, nda wane ga Israila jamaa kaŋ? Ay hinne ay moy a moy hin-izey boŋ-izey goo ra, nda ay zama a koy kaŋ ine zama-izey ra. Nda Balak fo Balaam se, wane kaŋ n'ga kaa ay se? Ay maa wici hin ka alheri kaŋ ay jina, amma dii, ni na barka. And Balaam said to Balak, Will I not keep speaking what God puts into my mouth? Nda Balak fo a se, ka zo hunkuna nda ay, ir ka koy toofo fooyaŋ kaŋ war ma hin ka dii a din, amma war ga hin ka dii a kayna hinza, amma war si hin ka dii boŋ kul, nda ka laana ay se a din. Nda a na kaŋ ɲaŋ ga beeri duu-kaŋyan ga beeri-boŋ kaŋ kaŋ; nda a na haw hin je allaaji woy, nda a na kaŋ allaaji foo nda beeri-ɲaŋ foo ga allaaji ga. Nda Balaam fo Balak se, hima nga taaga sacrifices hinne ga, ay ga koy ka Irikoy yenandi. Nda Irikoy na hima Balaama, nda a na huru foo ka a baa ra, nda a na fo, koy willi Balaki ga, nda ne kaŋ hima

wey. Nda a koy ga a ga, nda a taaši a ga alhaali kaŋ a hin ka too, nda Mowabu borey-izey kul nda a, nda Baalak fo a se, Gooru fo wane? Nda a ka a ga almasal tonton, a fo: Tashi Balak, nda ji haŋa, too ji haŋa, ay Sipor ize. Alhak ši adama boro kaŋ ka hanga, wala ši adama izey kaŋ ka hanga, a boŋ yaa fo, a ši ti? A ga hãa, nda a si ton? Behold, ay ga caw barka-din, ay ga barka, nda ay si ga koy banda. Guna si koy Yakuba ra, kala hima si koy Israila ra, Yerkoy, hinza nga, ga cindi nda nga, hima boŋ-izey foo nga do. Irikoy kaŋ na a zumandi Misra ra ga koy a se sanda ɲaŋa-ɲaŋa koy. Divination ši tee Jacob ra, nda prophecy ši tee Israel ra, waati kaŋ, a ga ne Jacob se, nda Israel se, hay kaŋ Irikoy ga tee? Dii jama kaŋ sanda ɲaŋ ɲaŋ ga koy tashi, nda kaŋ sanda gaasi ga koy boŋ. A si ga ɲaŋ fo a ga ɲaa guna, nda a ga ɲaa yaaburey ɲaŋyaŋ. And Balak said to Balaam, Neither curse him for me with curses, nor bless him with blessing. Nda Balaama kaŋ zaabi, a fo Balak se, mana ne fo war se, ne ga fo, kala hari kaŋ Irikoy ga fo, woo ne ga kay? Nda Balak fo Balaam se, ayo ni ga kaŋ no hin gorodoo wane do, anda Irikoy ga bine, nda ka a laana ne se kaŋ. Nda Balak na Balaam tun Peor tondo boŋo ga, woo kaŋ ga yaabu hari ra. Nda Balaam fo Balak se, hẽ hin je ije woy nda ije woy albaasu, nda hẽ hin je ije woy laabey nda ije woy beeri. Nda Balak ti kaŋ Balaam fo a se. Nda a hima ɲaŋ ɲaŋ nda beeri ɲaŋ ɲaŋ alfarma boŋ ga.

24

Nda Balaama guna kaŋ ay fo Gooru ɲaŋ ga bine kaŋ a barka te

Israyila, a si koy kaŋ a ga tee ka bin a se ka dii alaamaawey, nda a jugo a kaaŋo ka koy hawza ra. Nda Balaam na a yiiri tonton, a ga Israila guna kaŋ na koy zaa kabiiley boŋ; nda Alhala ruuhu na kaa a ga. Nda a ka a ga yaamar-izey zaa, a fo, a fo Balaam Beor ize, a fo albaazu kaŋ goo nda gaakašinay, a fo kaŋ ga Irikoy Baakoy kalmawey mana, kaŋ Irikoy goyyan guna noonoo ra; a yirey feeri. Sanda ni goro hẽenandi, Yaakuba, ni koy Israel; sanda hẽenandi kaŋ ga hẽena, nda sanda aljannay kaŋ ga cindi haŋ kulu ga, nda sanda koy kaŋ Cirey na tee, nda sanda sediri kaŋ ga cindi haŋ hari ga. Adama ga fatta ka hun a zuriya ra, nda a ga ɲaŋandi lasal booboyaŋ, nda Gog laabu ga ka beeri, nda a laabu ga ka tonton. Irkoy n'a hima a ga hun ka bo Misira ra, sanda gunguno hari-ɲaŋ se. A ga ɲaa laabo hari-izey boŋ se, nda a ga cin boŋ se kulu-kulu furo, nda a ga too boŋ se hari-ɲaŋ nda a feeji. Nga ka jinji ka hũu kaŋ albaasa, nda kaŋ albaasa ize, wane ga a yaaši? Borey kaŋ ga alheri tee war ga alheri samu, nda borey kaŋ ga laana tee war ga laana samu. Nda Balak ga hãa Balaam se, nda a ga taaši a xanjirey, nda Balak ga fo Balaam se: Ay ga wii hin ka nga ga ɲaŋandi ay jina, amma dii, hin ka nga ga barka di hantum woo albarakaa. Sohõ sanno koy ka hun war gaa, na fo na ga war yaamar, amma sohõ Goykoy na war kaabu izey ra. Nda Balaama fo Balaka se, mana ni ay kaŋ ay šiirawey wey kaŋ ay koy ir ay se ay fo se, ay ga fo kaŋ, amma Balaka na ay ma ay haw kaŋ ay ga bere nafa nda zorro nda alkibisa, ay si hin ka Goykoy Iraaŋo koy hima ka tee woo hima alheri wala bonkuru ay boŋ se ra, woo kulu kaŋ Irikoy ga fo, wey ay ga fo. Nda sohõ, ne guna, ay ga koy ay soobay ga; wa kaa, ay ga wa labar ne, wane kaŋ hinne jama n'ay jama se zamanay laabu ra.

Nda a ka a ga yaamar-kaŋ tonton, a fo, Balaama Beor ize n'a fo, alhali wane kaŋ ga dii baŋ-baŋ n'a fo, kaŋ ga Irikoy kalmey jiini, kaŋ ga laasaabu laasaabu Irikoy beeri-beeri ga, nda kaŋ ga Irikoy dii-yaamar guna ka dii a ga beenandi ra, a yaawey ga feeri. Ay ga bangandi a se, amma si sohõ, ay ga barka, amma si kuuru. Hinkante foo ga fatta ka hun Yakuba ra, alboro foo ga tashi ka hun Israila ra, nda a ga kuru Moaba borey-izey, nda a ga kanbandi Seti ize kul. Nda Edom ga zama alaafu, nda Esau kaŋ ɲaŋandi hinne ga zama alaafu, nda Israila ka tee nda hinka. Nda a ga tashi ka hun Yakubu ra, nda a ga halaka wala kaŋ goy nda ka hun adabu ra. Nda a na Amalek goro, a na a yaamar cindi, a fo: Amalek ti ize kulu boŋ, amma i tarey ga halak. Nda a Kenayon guna, nda a tarey kaŋ tonton, a fo, hin zumandi ga cindi; nda nga hin gongon dam hantsi ra, nda nga Beyor se gongon koy panurgi gongon, Asiriyaŋ ga hin zaa. Nda ga guna Og, nda ga šii a misaali, a fo: O o, wane ga bara waati kaŋ Irikoy ga hima wey? Nda a ga fatta Kitim borey kaŋ ga, nda i ga Assur hãa, nda i ga Ibrayyu borey hãa, nda aborey boŋ se i ga halaka waati foo. Nda Balaama na kaa taaši, a koy, a zumandi a goykašinay do; nda Balaki koy a boŋ ga.

25

Nda Israila na zabu Shittim ra, nda jama na hima ka dumi ka hima-boŋ tee Moab yize ga. Nda i na iri wii ka kaa iri tonandi se ra iri goyey ra, nda jama na iri tonandi se ra ɲaa, nda i na iri goyey se boŋ; nda Israyila na Baal Peor se boŋ, nda Goykoy na

haŋa nda zimi Israyila ga. Nda Yerna ya fay Musa se: Hinka jama izey boŋ kul, nda i tee misaali Yerna ŋa alhali ŋa yantarey, nda Yerna hinza nda fushiya ga kala Israila ga. Nda Musa fo Israyila kaabirey se, honga war kul a boŋ hinne kaŋ na ben Baal Peor ga. Nda dii, Israyila izey din ga, a kaa, a na a ɲaŋo zaa Madiyaani mooru ga Musa ganda nda Israyila izey jama kul ganda; amma i ga yooyandi šeede koyyan kaa batu ga. Nda Finehas, Eleyazar izey, Harun saajikoy izey, no guna, a koy boŋ jama batoo ra, nda a ka takooba šii a kuŋo ra, a hyã Israyiila neero koyo, a huru kuuroo ra, nda a daabu hinka neerey, Israyiila neero nda woorey, a daabu woorey a maaykoy ra; nda dimbey kay Israyiila izey ga. Boro kaŋ da kuu ka haw laada ra, nayi ifo nda taaci dubu. Nda Yerkoy kaŋ fo Musa se, a ga waani, Finehas woy Eleyazar woy Harun saajikaw izey na ay hargay kay Israila izey boŋ ra, waati a na ay hargay hargay ey boŋ ra, nda ay si Israila izey kuru ay hargay ra. Wane ne fo, ay ga a noo, ay ga a se allaɣaasa laafiya, nda a ga zama a se nda a zurma se a bande allaɣaasa alkaliyan tontonandi, zama kaŋ a na gaakašinay tee a Irikoy se, nda a na laafiyaɲaŋ tee Israyila izey ga. Maa amma, Israyel borey kaŋ ga koy, kaŋ ga koy nda Madyan weyboro, maa ti Zambri, Salmon ize, kaŋ ga Simeon dendey batey boŋ. Nda maa Madiyaani izey kaŋ a ka huru, Kozbi, Zur wey, kaŋ goy foo ka tonton Ommot jama ra, a ti Madiyaani dendey boŋ ra. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga yaafo, fo Israyila izey se, a ga yaafo, alhukum tee Madiyaana borey ga nda war'ey daabu, zama alhukum tee war'ey ga war'i se nda yolkaw ra, kaŋ war'ey ga war'i yolkaw ra Pegor bande nda Kasbi bande, Madiyaana jine hiize woy, war'ey kanba, wey kaŋ daabu han Pegor bande ra

daabu zaari ra.

26

Nda a koy, batu kaŋ banda, nda Cirey fo Musa nda Eleyazar kaŋ limaama se, a ga yaafo: hinka caw kulu boŋ Israyila ize kulu se jiiri bisa gu nda ka tonton, batu ize gonda se, kala wane kaŋ ga fatta ka koy ɲaŋandi Israyila ra. Nda Musa nda Eleyazaari boŋ-izey kaŋ fo Arabot Mowabu ra Jordan ganda ga Jeriko, ka waani, jiiri bisikoy nda ganda, sanda Yerkoy kaŋ Musa se yaamar, nda Israyila izey kaŋ ka fatta Misira ra, Ruben kaŋ ga Israyila zankey jina; Ruben izey din Enok, nda Enok jama; Palu se, Palu jama. Asron ga, Asronei jama, Charmi ga, Charmi jama. Wey ti Ruben jama, nda ay boŋ-izey hima koy hinza nda bi-way dubu nda woy-teera nda bi-way. Nda Pallu ize ti Eliab. Nda Eliab izey, Namuel, nda Dathan, nda Abiram, wey ti boŋ-izey kaŋ jamaa ga caw. Wey ti boŋ-izey kaŋ na koy Musa nda Harun ga ɲaŋandi Kore jamaa ra, Goybayboŋo ɲaŋandiyan ra. Nda duuniya no a baa feeri, a no iri noongu nda Koore, a boŋ-ize ra, a boŋ-ize kaŋ ra, wala woo laabo no hinka hinka nda taaci hinka noongu, nda iri zama alaamaari, amma Koore ize ši muu. Nda Simayon izey, Simayon izey jama; Namuweeli se, Namuweeli jama; Jamini se, Jamini jama; Jakini se, Jakini jama; Zara se, Zara jama; Sawulu se, Sawulu jama. Simeon borey wey ti nga zaabukaw ra, hinza nda tan dubu nda hinza ɲaani se. Juda ize, Er nda Onan, nda Er nda Onan muru Kanaan labu ra. Nda Yahuda izey boŋ kala nga bine kaŋ din tonton se: Shiloh se, Shelanite jama; Phares se,

Perezite jama; Zerah se, Zerahite jama. Nda Phares yiize boŋ Hezron, Asronite jamaa, nda Iamun, Iamunite jamaa. Wey boŋ Yahuuda ga kaŋ nda caw-ize wey, woo nda tan-woy-se nda dubu-woy nda teemur. Nda Issakar izey, i boŋ-kulu-kulu ra: Tola se, Tola boŋ; Puwa se, Puwa boŋ; Jasubu se, Jasubu boŋ; Simron se, Simron boŋ. Wey boŋ Issakar jamaa nda ka hun war ga: walla nda cindi walla nda hinka nda walla. Zebulun ize, i boŋ-izey bande: Sered ga, Sered-ize boŋ; Allon ga, Allon-ize boŋ; Allel ga, Allel-ize boŋ. Wey boŋ-izey Zebulun, i kaŋ jinde ra: bi tontine woy nda duu zangu. Gaadi izey, iri boŋ-izey ga: Sefon se, boŋo Sefoniyaŋ; Hagi se, boŋo Hagiyaŋ; Šuni se, boŋo Šuniyaŋ; Ozni se, boŋo Ozniyaŋ; Adi se, boŋo Adiyaŋ; Arodi se, boŋo Arodiyaŋ; Ariyel se, boŋo Ariyeliyaŋ. Wey boŋ Gad izey kaŋ, iri yaamaryan ra, nayi hinka nda hinka bi taaci wal nda bine taaci. Asher izey, i boŋ-izey ga: Jamin se, boŋ din Jaminite; Jesou se, boŋ din Jesouite; Baria se, boŋ din Bariaite. Kober se, Koberi jama, Melchiel se, Melchieli jama. Nda Asher izey hinza ga Sarai. Wey jama-ize Asher ga hun ka bora iza tarey ra: afo nda bi-way-afo wudu nda bi-zanka. Yoosefu izey, boŋ-boŋ izey se: Manaase nda Efrayimu. Manase ize. Makir se, jama Makir-ize; nda Makir na Gilaad yendi; Gilaad se, jama Gilaad-ize. Nda wey di Gilead ize: Ahiezer, jama din Ahiezerkarey, Cheleg ga, jama din Chelegkarey. Esriel ga, jama Esriel tongo; Shechem ga, jama Shechem tongo; Shemaer ga, jama Shemaer tongo; nda Hepher ga, jama Hepher tongo. Amma Salpaad, Opher ize, ši kaa hima ay, amma wayboro, nda wey ti wayboro ize Salpaad maaŋey: Mala, nda Noua, nda Egla, nda Melcha, nda Thersa. Wey ti Manase boŋyaŋ, i guna kaŋ i fatta, woo ti dubu tan nda tan nda

taaci wiye nda ɲaani teeri. Nda wey di Efrayim ize, Sutala se, jama din Sutalanize, Tanax se, jama din Tanaxize. Wey di Suthala izey ra, Eden se, jama din Eden tonton. Wey boŋ Efrayim kaŋ nda nga boŋ taabayaŋ ra, hinza nda way tan dubu nda teenu. Wey boŋ Yusufu izey boŋ kaŋ nda nga boŋ ra. Benjamin izey, i boŋ-boŋey ga: Bale se, boŋ Bali; Asyber se, boŋ Asyberi; Iachiran se, boŋ Iachiraни. Woo Sophan, jama kaŋ Sophanes se. Nda Bale izey kaa Adar nda Noeman, Adar se jama Adari kaŋ, nda Noeman se jama Noemani kaŋ. Wey di Benyamɛɛ ize, nda boŋ-ize se, ka hun ka nda tarey ra: alfu tan nda wiši tan nda biiyu hinka. Nda Daŋ izey, i boŋ-izey bande: Samah se, boŋo Samah-ize boŋo; wey ti Daŋ boŋ-izey i boŋ-izey bande. Shuhamites boŋ kul, nda i caw-ɲaŋyan, nayi nda hinka-way dubu nda hari-way. Naftali izey, i deeji boŋ se: Asiel se, a jamaa wey Asiel jamaa ti; Gauni se, a jamaa wey Gauni jamaa ti. Jeser se, Jeseri jama, Sellem se, Sellemi jama. Wey boŋ Naftali jamaa ra kaŋ hinna wey boŋ, warzey tan naani ši hinka tano. Woo din Israayel izey hinna-ize, kijje waani tano nda woy kijje nda woy ɗari woy nda way saaboo. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, wey bande din na ka tonton, ka goy bisa maa izey boŋ ra. Wey boŋ ka caw, war ga tonton i kaŋ ka bay, nda wey boŋ ka kacca, war ga kaccu i kaŋ ka bay, kala foo, sanda i n'a hinna, i kaŋ ka bay ga too i se. Bine nda tiira-ize ra, ŋa ra bisa kaŋ a ga too ka hantarey maa izey ra. Kaŋ baaba-izey boŋ-izey ga bine, iza ra too ka hantarey. Ga kala boŋ ra, war ma gaa alaafu izey zaa kaŋ din ga cebe booboyaŋ nda woyboyaŋ ga. Nda Leevi izey, i boŋ-izey ga: Gershon se, boŋo Gershon-ize; Kohath se, boŋo Kohath-ize; Merari se, boŋo Merari-ize. Wey ne jama-ize Leevi izey: jama

Lobeni, jama Hebroni, jama Kore nda jama Mousi, nda Kaath na Amram yendi. A maa ize din hima Yokabedi, Lewi wey. A na ŋan bora Lewi se Misira ra, nda a na Harun nda Musa bora Amram se, nda Maryamu woo gonda. Nda Harun ga kaŋ koy, Nadab, nda Abihu, nda Eleazar, nda Ithamar. Nadab nda Abihu muu wane kaŋ i ga yaamar woo laabo hin Goyjinaa ga, hawsa laabo kaŋ si tee, Sinay farga ra. Nda i kaa zama iri yaamaroo ra, walla bi tontoni nda bisikoy walla, kulu jinayzey hantum foo nda ka tonton; zama iri si yaamar Israyila izey game ra, batu hari si too iri se Israyila izey game. Nda woo ti boŋ-cawyan wey Musa nda Eleazar ɲaŋa-boŋyan ga i kaŋ ga Israyila izey boŋ-caw Araboth Moab ra Jordan ga Jeriko bande. Nda nd'iza kaŋ, ši nda ga boŋ ne fo kaŋ Musa nda Haruna n'a guna, kaŋ i n'a guna Israila ize kaŋ Sinay hawsa ra. Kaŋ Yerkoy beeri n'i se, almawtey ga kaa n'i ga kuu ka ɲaŋarey ra, nda si ɲaŋa kaa n'i ra hinka foo, binde Kaleb Yefune ize, nda Yosuwa Nun ta.

27

Nda Salpaad izey, Ofer ize, Galaad ize, Makir ize, Manasse jama ra, Yusufu izey ra, i yiizey kaa, nda i maaŋey wey ti Maala, nda Nua, nda Egla, nda Melka, nda Tersa, nda i taaci Musa gaa, nda i taaci Eleazar sarkiize gaa, nda i taaci jama-koyey gaa, nda i taaci jama kul gaa šeede-koy batu ra šeede-šaaŋa ra, i ga fay, ir ba maa ɓeeri ra, nda a ši tee jama ra kaŋ ga taaci Gozo gaa Kore jama ra, amma a maa ɓeeri a yuu sanda, nda izey ši tee a se; ir ba maa too ši kay a jama ra sanda ši goo ize a se; ir se haya too ir

ba baba-ize borey ra. Nda Musa na boŋ-izey gaa kaŋ Goijje ɲaŋa. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, ka ɲaŋ, Salpaad yize n'kaŋ fo ka tee. Bine, war ma hari din se iri, gaa-koy kaŋ iri baba boreyaŋ jugurey ra, nda war ma iri baba gaa-koy din iri se. Nda Israyila izey se ni ka hãa, ni ka fo, nda woto foo ka kuuru, nda hinza si ši nga se, wa ni ka nga goy binde nga weyza se. Nda amma weyza si ši nga se, wa ni ka goy binde nga zumari se. Amma kala a ši ga boŋ wey, war ma too alaafu too a baba wey se. Amma kala a baaba ŋaayaŋ si ton, war ma gaa hin ka a ga alhuku kulu se a ga dumi kaŋ ga cebe ra a ga jama ra, ka a ga hinka alhuku; nda woo ga zama hukum nda hasaara Israila ize se, sanda Yerkoy na Musa yaamar. Nda Yerna ya fo Musa se, ka taa addu ga wey Urdun ganda, wono addu Nebo, nda ka dii kaŋ Kanan, wey ay ga baa Israila ize se ka zama jinay. Nda n'ga a guna, nda n'ga tonton ni boŋ tarey ga nda ni, sanda Harun ni ɲaŋ too ka tonton addu Hori ga. Zama war ay n'ka ay ga hima koy Sin gungurje ra, wala jamaa no ka hima koy, ay ma ay sangu, ay si ay sangu hamma ra boŋ se, wey no ka hima koy Kades ra Sin gungurje ra. Nda Musa fo Yirma se, Yirma Irikoy wey ga alkawal-ize nda ga hima kul-ize, a ga hinka ne kaŋ a ga tee batiza woo ga, wey kaŋ a ga fatta ize yaafo, nda wey kaŋ a ga huru ize yaafo, nda wey kaŋ a ga kaa nd'ize, nda wey kaŋ a ga huru nd'ize, nda Yirma batiza ši tee sanda allaale kaŋ ši nda allaale-goykey. Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga yaafo, ka Yusufu Nunu hinka too ni boŋ se, addunan kul wey ga da alkawal ni boŋ ra, nda war ga ni kanbey dam a ga. Nda war ga a takari Eleyazar limam gaa, nda war ga a yaamar a se jama kul gaa, nda war ga yaamar a ga se jama kul gaa. Nda ni ga baa ni boŋ hinza foo a ga, adiši ka Israayila ize ga hin ka a šii.

Nda a ga hima Eleazar boŋ-izey goyyan, nda i ga hana a se hantum ne dii-yaarey ra Goykoy goyyan, a batu ra i ga fatta, nda a batu ra i ga huru, a boŋ nda Israila izey bande zumandi, nda jama kulu. Nda Musa ka yan kaŋ Yerkoy ka yaamar a se. Nda a ka Yusuwa zaa, a ka a hima Eleyazaari sarkii gaa nda jama kul gaa, nda a ka a kanbey dam a ga, nda a ka a tee kaŋ Yerkoy ka yaamar Musa se.

28

Nda Yerna ka hãa Musa se, ka ne, boro Israila izey se alhukum, nda nga ne se, ka ne, ay batu-izey, ay batu-izey, ay batu-izey wey kaŋ ga waani hunkuna ka tonton, war ga goy ka kaa ay se ay jirbi-izey ra. Nda war ga yaafo se, wey kaŋ alhaaloo wey kaŋ war ga ben Gooru se, alhaari beeri foo kaŋ mana fondo, hinne hinka, han te alhaaloo kaŋ ga koy kul-kul, kala zaari. Nga ɲaaru fooɲaaru no ka tee subbayi ra, nda nga ɲaaru fillantarey no ka tee aluula ra. Nda war ga tee efa din jirbi kulu farin gari laabo ka kaa alkawaali kaŋ ga hanga ne tulu nda hin din jirbi hunkuna. Alhayhayyan kul kaŋ ga koy fo sahãa sahãa, wey kaŋ koy Sinaayi tondo ra, ka zama woy hima Goyjine se. Nda a šenandi, hini funfuyan, beeri foo-ɲaŋ foo se. Laabukaw kaŋ ga hari ra, nga ga zaa šenandi kaŋ ga hari Annabi Ize se. Nda beeri foo-ɲaŋ fillantaŋ se, nga ga tee a ɲaakutu ra. Kaŋ a allaaji nda kaŋ a šenandi, alhaalikul nga ga tee a ka koy wusu kaŋ ga hari Annabi Ize se. Nda zaari hawkaw ra, war ga kaŋ tun beeri hinka filla, hinka kaŋ jiiri foo ti, kaŋ si goro, nda gari laabo filla filla

kaŋ ga hansa too ra, ka ben allawal se nda ka ben jinde allawal se, allawal kaŋ ga kay kul zaari hawkaw se zaari hawkaw ra, allawal kaŋ ga kay kul sahãa kul ra bine, nda a jinde allawal. Nda hantumey ra, war ga kaŋ albaasu kul Yirma se, danga biiŋey hinza, nda beeji foo, nda beeji-izey ije irje yaŋ foo kul, ije kaŋ si ga boŋ; gari laabo hinza kaŋ ga hanga ne tuuroo ra danga biiŋi foo se, nda gari laabo hinza kaŋ ga hanga ne tuuroo ra beeji foo se; gari laabo foo kaŋ ga hanga ne tuuroo ra beeji-ize foo se, albaasu, woy laabo, kaŋ ga Yirma se. Iza yaamar-ize ra hin ra bisa ga koy bii futu foo te; nda hin ra guusu ga koy bii beri foo te. Nda hini hinka-fuwo ga koy ka tonton beeri foo-woo ga divei. Woo ti albaasu kaŋ ga koy ka too hantum hantum ra jiiri ra. Nda beeri gooru foo goykoyaŋ ra, foo ka sin ga batu Yerkoy se, alhaali kaŋ ga kaa too ka ben ka ben ga, woo ga kaa, nda a ga hinne hinka. Nda ka handu follokante, ka zaari fuwo-woy-ni nda fukoy follokante, paska Yerkoy se. Nda zaari taaci nda uffo handu din ra, sallah, zaari hinkante boro ga ɲaŋandi fondo kaŋ si tonton. Nda zaari jinaa woo kaŋ ga te ize sanni, a ga zama alheri zaari war se, war si goy kul kaŋ ga te baŋ goy. Nda war ma kaŋ hantumey, albaasu kul-kul, batu Yirma se, jina fuwo hinza, beri foo, beri-izey jiiri ize; iri kul-kul ma zama war se. Nda albaazu-ɲaŋ boŋ kuru kaŋ ga hansa ne turu ra, atini guu foo-wey se ɲaŋ foo se, nda atini guu hinza-wey se ɲaŋ foo se. Ni ga tee dekatin dekatin se boŋ ɲaŋa foo ga nda boŋ ije ɲaŋi. Nda beeri foo wey ga hun žinay ra, foo wey ga tee alhali, ka wa hima war boŋ; Amma alhaali kaŋ ga tee sohõ sohõ subbaaci waati ra, wey ga tee alhaali kaŋ ga tee sohõ sohõ. Wey-iza bande bande wey-iza war ma tee jina kul ra ey-iza hinka je hinka ey-iza, batu

kaabu hinka ra hinka ey-iza je, wusu wusu-kaŋ ra wusu-kaŋ Gooru se, kala ey-iza kul-kaabu ey-iza sahãa-sahãa war ma tee ey-iza jina-kabu ay-iza. Nda zaari woyize a ga koy wele zama sanni war se. Goy kul kaŋ ga bara bayrandi war ši nga tee a ra. Nda zaari taaga, waati kaŋ war na allawal taaga binde Cirey se hebdooji ra, woo ga zama haŋa saabante war se; goy kul kaŋ ga baŋ baarantaray war ši tee woo. Nda war ga kaŋ alkawaloo boŋ-ize kaŋ ga koy wala hima Goyjinay se, diji-beeri hinza filla kaŋ ga hun diji-beeri ra, feeji foo, beeri-ize kaŋ ga too jiiri foo ije, ize kaŋ ši nda laabo. Alhaabu i boŋ guna laabo kaŋ ga hanga ne zeyti ra, hinza fuuyan biiŋa nga hinza se ga, nda hinka fuuyan biiŋa beeri hinza se ga. Jijjirbiiyan jijjirbiiyan ga beerikuru foo, beerikuru wooye; nda bii foo ga biiyaŋ ra yungoo se, ga hin war se; bande kulu-kaaŋ kaŋ ga tonton; nda alhaabu ŋa war ga hin ay se war se, war ga tee kaŋ si guna war se, nda jinde-kaaŋ ŋa war.

29

Nda handu woyboro, handu zaari tilimbo, woyaari laabari zumandi ga koy war se; goyo kul kaŋ ga bara bayrandi war ši tee; zaari ga koy war se handu kaŋ ga yaamar. Nda war ga tee albaasu kul-kul kaŋ ga koy Gozo se woy laabo, hari foo hinza kaŋ ga hun naarandi ra, beri foo hinza, beriberi jiiri ije kaŋ si ga nda laabo, ije kaŋ si ga nda kuna. Alhaabu wey ga fari no gaw kaŋ ga hansa ne zeyti ra; itaaci foy-afo ga bii foo hinza se, nda itaaci hinka ga bii foo hinza se; Itaaci foo ga bii foo hinza se, bii-

afo ey se; Nda gasi hinza kaŋ ga hun gasiyaŋ ra foo wala batu se, ka war boŋ hima war se; Bine alhaabu kaŋyaŋ kaŋ ga tee handu taagaa se nda alhaabu wey nda jina-hinka wey nda alhaabu kaŋ ga tee sahãa kul, nda alhaabu wey nda jina-hinka wey kaŋ ga baa nda wey boŋ-cere ka koy wuuri laabo se Goykoy se. Nda handu tan-woy din hantum din, din ga kaa woo sankante din se war ga, nda war ga war yenandi war hinkantey, nda goy kul war si tee. Nda war na kaŋ hari kulu kulu, wiri laabo Yirma se, hari kulu Yirma se, ɲaŋga fuwo kaŋ ga hun beeri ra foo, beeri foo, hoy kaŋ ga ije foo, beeri beerey kaŋ ga ije woo ije, kaŋ si bine war se. Alhaabu wey ga kaŋ ey tuurey, ɲaŋ laabo kaŋ ga hanga ne tuurey ra; itaaci taayi ga kaŋ ɲaŋ foo se, nda itaaci hinka ga kaŋ berji foo se; Itaaci foo ga kaŋ mere foo se, ga kaŋ wooyo mere ey ra; Nda ɲaŋ foo kaŋ ga bina ɲaŋey ra foo ga kaŋ batu se, ga kaŋ war se alhaabu tee war boŋ; bine kaŋ ga kaŋ batu alhaabu alhaabu tee, nda alhaabu kaŋ ga kul waati, alhaabu wey, nda hari wey kaŋ ga bine ne hantumyan ra ga kaŋ wuuri laabo tee, alhaabu Goykoy se. Nda zaari taaci-nda-ugu han wiye ize han je-ize woo nda, yaamaroo laabante ga zama war se, goy kul ize ga koy baayante war ši tee, nda war ga yaamaroo woo Goyjinaa se zaari je. Nda war ma kaŋ hima-koy-kul-boŋ, hima-kaŋ wala tonton Goɗo se, jine filla ra, nga-beeri hinza nda way, nda berji filla, nda berji-ize kaŋ ga hima goɗo goɗo hinza nda fukoy; i ga zama bila laabo. Alhini yaakey iri farin gari kaŋ ga hanga tuuru ra, itandi foo foo kaŋ ga hanga biyaŋ foo foo se iri biyaŋ itandi nda foo biyaŋ ra; nda itandi hinka kaŋ ga hanga biyaŋ hinka se iri biyaŋ hinka ra. Itandi foo foo kaŋ ga hanga beeri foo foo se iri fukoy woy nda beeri ra; nda beeri foo kaŋ ga

hun feerante se, alhini yaakey nda hari yaakey iri. Nda zaari fillante ra, saabi goo woy nda ihinka, beri hinza, saabi beeri kulu woy nda fukko, kaŋ si ga hima. Woo saajaw nda woo daabu saajaw ɲaŋ ga koy beeri-izey se nda beeri-kaŋey se nda beeri-ɲaŋey se, kaŋ ɲaŋ hinna-cindi se, kaŋ woo fatta-cindi ɲaŋ se. Nda beeri-woosu fooyaŋ ga bine beeri-woosuyaŋ ra, foo ka tee yunkuri se; bine ka tee kaŋ hari-kaŋ kaŋ ga koy fo-fo, iyaŋ hari-kaŋyaŋ nda iyaŋ haŋa-kaŋyaŋ. Wane zaari hinza-hinza ra, jirbi goo-wo-kwoy, beri hinza, nda hamma-ize kaŋ di hari foo-wo-taaci nda goo-wo ɲaŋandi. Ɲaŋ saajaw nda ɲaŋ kaayan kaŋ woo duuri beeri ɲaŋ nda woo beeri ɲaŋ nda woo beeri kaŋ ɲaŋ se, kaŋ ga bine nda ɲaŋ hinna, kaŋ ga bine nda ɲaŋ laasaabu. Nda beeri gooru fooyaŋ ga hun iri ga bine laasaabu ga; bine alhaali kaŋ ga too ka ben ka ben; boro-ŋ alhaalikoyaŋ nda boro-ŋ hankuri-koyaŋ. Jine na huuɲaŋo, calves woy, rams hinza, lambs koyra goo fuuɲaŋ nda woy bina hari. Allaaji izo nda hima-ize izo ga koy beeri-ize ga nda beeri-goro-ize ga nda beeri-windi-ize ga, bande nda hinna izo, bande nda fatta izo. Nda beeri gooru foo ka beeri goorey ra, laasaabu se; bine ka alhaali kaŋ ga koy ka tonton, alhaalijey wey nda jiirijey wey. Iri jine biyaŋ-ize ga, ɲaŋ taarey, koy biyu, ɲaŋ-izey jiiri kul-ize affur nda way kaŋ si ga ɲaŋ. Allaaji-ize nda hima-ize, beeri-ize se, beeri-goro-ize se, beeri-windi-ize se, ize hinna-yaa bande, ize kaayan bande. Nda beeri gooru fooyaŋ ga hun ka beeriyaŋ ra, foo woo ka tee zunuboo se, amma ka kaa alhaali kaŋ ga too ka koy ka ben ka ben; alhaalijey wey nda jiirijey wey. Jina hawkay kaŋ žiiri-idu-ta, ɲaŋ takayaŋ, koy-beeri filla, nda ɲaŋ-ize kaŋ ga too jiiri foo-wey fukoo nda taaci kaŋ ši nda laabo. Allaaji-ize nda hima-kaayan-

ize kaŋ beeri-ize se nda beeri-bere-ize se nda beeri-windi-ize se, kaŋ alhaaloo di boŋ, kaŋ fatta-hantum di boŋ. Nda beeri gooru fooyaŋ ga hun iri ga bine laasaabu ga; bine alhaali kaŋ ga too ka ben ka ben; boro-ŋ alhaalikoyaŋ nda boro-ŋ hankuri-koyaŋ. Jirbi hinzaa woo, ɲaŋa biye hinza, beeri hinza, hoy taaci fukoy kaŋ si ga ɲaŋa foo. Allaaji izo nda hima-ize izo wey beeri-ize se nda beeri-goro-ize se nda beeri-windi-ize se, hinna izo bande, fatta izo bande. Nda beeri gooru foo ka beeri goorey ra, laasaabu se; bine ka alhaali kaŋ ga koy ka tonton, alhaalijey wey nda jiirijey wey. Nda hinkante waybor din, ay ga kaa boŋ-izey kaŋ, war ši hima-goykaw fooyaŋ ka tee a ra. Nda war ma kaŋ toonandiyan kul, wala toonandiyan kaŋ ga koy wala hima, Goykoy se, nga ɲaŋ foo, berje foo, berje beeri jiiri foo ije, kaŋ si ga baa kusu. Alhanji nda tarey kaŋ i ga šenandi alhaaloo se, beeri se nda hiirey se, alhaali kaŋ i boŋ se, alhaali kaŋ i fay se. Nda beeri gooru fooyaŋ ga hun iri ga bine laasaabu ga; bine alhaali kaŋ ga too ka ben ka ben; alhaalikoyaŋ boro-ŋ nda hankuri-koyaŋ boro-ŋ. Wey din ne war ga tee Goobante se war ɲaŋandi kaŋ ra, amma war allaaji kaŋ, nda war boŋ-haya kaŋ, nda war tontandi kaŋ, nda war saajaw kaŋ, nda war jindi kaŋ, nda war faaɲaŋ kaŋ.

30

Nda Musa fo Israayla izey se ka bine nda kulu kaŋ Goijje na Musa yaamar. Nda Musa fo boŋ-izey ga Israila hiino koyey se, ka ne: Woo ti kalimaŋ kaŋ Goijje n'a yaamar. Boŋ wala ga allaɣa

allaɣa Yerkoy se, wala ga kaŋ, wala ga boŋ se ka daŋ hinne taagante, si hin ka batu nga batoo, kulu wala ga fatta ka hun nga nungu ra, a ga too. Amma wala wayboro foo ka allaaji foo Yerkoy se, wala ka laabo foo laabo a hinza se a ba koy ra a zaama waati ra, nda a ba ka a se allaajey hima, nda a se laabey, kaŋ a laaba a hinza ga, nda a ba ka šii a se, nda a se allaajey kul ga taafu, nda laabey kul kaŋ a laaba a hinza ga, ga zaama a se. Amma wala a ba ka kaŋ kaŋ, waati kaŋ a ka a se allaajey kul nda laabey hima, kaŋ a laaba a hinza ga, ši ga taafu; nda Yerkoy ga a yaafu, zama a ba ka kaŋ. Amma nga koy zama albaazu se, nda a wiyyantey kala a boŋ ga a ɲaŋandi šeeri foy ra kaŋ a naŋ a hinza boŋ ga, nda a albaazu a maaŋey, nda a šintin a se jina kaŋ a maaŋey, wala kala a wiyyantey kul ga taaŋey, nda a laabantey kaŋ a naŋ a hinza boŋ ga, ey ga taaŋey. Amma nda a boŋ wane ka ɲaŋ, a boŋ, wala jiine kaŋ a guna, kulu a allaaji-ize, nda a laasaabu-ize kaŋ a laasaabu a hinne ga, ši kaa tun, zama a boŋ ka ɲaŋ a ga, nda Yerkoy ga ka a haaray. Nda laada wala kaafu wala iza kaŋ din kaa, wala kaŋ a ga laada kaŋ ga bine nda a ruuhu, ey ga cindi nda a se. Amma nda a allaahidu ga caw a weendi ga, wala a laamu kaŋ ga a hinza ga bande nda sabu, nda a weendi ga mana, nda a šii a se, nda a ši kana a se, nda a allaahidu kulu ga taaši, nda a laamu kulu kaŋ a laamu nda a hinza ga bande, ey ga taaši a ga. Amma alhali wala hinkante din ka a filla kala zaari kaŋ a ji, kala kaŋ ka tasu a baa ra kaŋ ga taa a nungu ra, kaŋ ga bine a addu'a-ize nda kaŋ ga bine a laabo-ize kaŋ ga bine a ruuhu, si hin ka cindi, a hinkante din ka a filla, nda Yerkoy ga a laabandi. Laada kulu nda alwaaɗi kulu kaŋ ga boŋ ka hima ɲaŋ, a wooɲaŋ ga kaa ka tee a se, nda a wooɲaŋ ga

kaa ka kaa. Amma nda a ga šii ka šii a se zaari kaŋ ga taa zaari, a ga kaa ka tee a se a laada kulu, nda alwaaɗey kaŋ goo a boŋ a ga kaa ka tee a se, zama a šii a se zaari kaŋ ra a mana. Enda kala wala boro din ka kaa waati kaŋ a mana banda, a ga too din laabo. Wey boŋ laabo kaŋ Goumou na yaamar Musa se, alhaalin woto nda a hinza hantum, nda alhaalin baba nda a ize kaŋ ga cindi a zumance ra a baba wane ra.

31

Nda Yerna ya hãa Musa se, ka fo, ka Israyila izey ra ɲaŋandi ɲaŋ Madiyaŋ borey ga, nda koraa ka war ka tonton war jama ga. Nda Musa fo ka jama, a gaa: Wa boŋ war nungey war ra, nda war ka hima Madyan ga Gooru ɲaŋ ga, ka Gooru ɲaŋ ga ɲaŋ-kaayan too Madyan se. Wuyo ši kabbu foo ra, wuyo ši kabbu foo ra, Israila izey kabbu kul ra, hantum ka alheri. Nda i ga Israayila woyaŋ ra tondi woy kul fondo fondo ra, woy kul kul nda hinza kaŋ din yaakante se alhali. Nda Musa na iri sanba, wazuu kul kabbu ra, wazuu kul kabbu ra nda iri sanbari, nda Finehas, Eleyazar ize, Harun limaama ize, nda hayiize laabantey, nda kaŋyaŋ buruze iri kurey ra. Nda i na hanga yaakay ra Midian ga, sanda Yirma na yaamar Musa, nda i na honga alboro kul. Nda iri ka Madyan borey-beeri-izey kay iri ga kwaara-kwaara-ize-izey nda, nda Ewi, nda Rokom, nda Sur, nda Hur, nda Roba, uu borey-beeri Madyan, nda Balaam Beor ize, iri ka a kay takooba ra nda kwaara-kwaara-ize-izey nda. Nda iri ka Madyan weyboro kay, nda iri ga kaayan-izey, nda iri ga alhaali-izey, nda iri ga haya

kul-izey, nda iri ga hima-izey kay. Nda iri ka gaa kul-izey kaŋ ga iri ga zama-taarey ra kay, nda iri ga goro-izey kay, iri ka i yobu wuta ra. Nda i boŋ kul i ra yaabu din, nda kul i ra guna din ka hun ne hala albasar. Nda i na kaŋ Musa nda Eleyazar boŋ-izey-boŋo, nda Israyila zanka kul ga, kaŋyan-ize, nda haya-izey, nda deeji-izey zumandi-goro ra Araboti Moab, woo kaŋ ga cindi Urdun hinkaa Jeriko. Nda Musa ka fatta nda Eleyazaari boŋyaŋkoy nda jama-ize kul ka fatta ka koy ngi ey kaŋ duwakoy banda. Nda Musa na hãa jama-goykey ga, waziri-izey nda soto-izey kaŋ ga kaa yaawu goykaw ra. Nda Musa fo i se: Wala ma i gaabu wayboro kul? Wey kaŋ ti Israyila izey se, Balaama šenni bande, ka a tee ka a kaa Gooru Yerkoy šenni, Pegor ga; nda dumi too bataa Gooru Yerkoy jama ra. Nda sohõ, honga boŋ-ize kul kaŋ ga goy ne kanbuzaŋ ra, honga waati kul kaŋ na boŋ-ize too bay. Nda izey kul wey jiney boŋ, wey kaŋ si bay jinahere jiiri šeeri, ey kaa ey. Nda iri ga zaama ganda bande je iri, hinka iri zaama-wane iri bande je hinka. Kul wane kaŋ na hugu nda wane kaŋ ga maatandi kaŋ na hugu, i ga boori hinka hinza nda hinka je-woy, iri nda iri baŋon. Nda kulu laabari nda kulu alaa boŋ-ize kaŋ, nda kulu goyo kaŋ ga hun bii ra, nda kulu alaa turu kaŋ, war ga wey. Nda Eleazar boŋ-izey kaŋ fo nda hantumey kaŋ ga kaa yaawante ra, Wey ne kanbe hinna-izey kaŋ Goobante kaŋ Muusa se. Sanda zaabu nda azurfu nda bronze nda karfe nda lead nda tin, kulu haya kaŋ a ga bin wuru ra, a ga boori, amma wala boori-ize haŋ ra, a ga boori; nda kulu hayaŋ kaŋ si bin wuru ra, a ga bin haŋ ra. Nda war ma gasu-ize šii hantumoo jirbi wiye, nda war ma hansa, nda bine wey kayna war ma hyɔ zumandi ra. Nda Yerna fo ka Musa se, ka yan: Hinka jine boŋ-ize

alkawal kaŋ din koy ka tun addunan ra, ka hun nda ra hala albarzu, ay nda Eleyazar kaŋ din alkali nda baaba-ize jamaa zumey ra. Nda war ni ka tarey kaŋ ra cere yaŋ sohõ nda yaŋ koy fatta hãa almaɲa ra nda cere yaŋ jama kul ra. Nda war ma kaa Yirma se ga bine addunan yaŋ kaŋ yaŋ koy haw ra, yaŋ kaŋ yaŋ fatta kaa haw ra, hinza ɲaŋ bande taaci kulu ra, addunan ga, nda alhaali ga, nda šinfi ga, nda hoy ga, nda borji ga; nda war ma kaa iza bisa ra. Nda ni ga baa Eleazar wey kaŋ sarkaakaa se Goijje ra tontoney. Nda ka taa Israyiila yinawey boŋ-ɲaŋoo ra, war ma foo woy tonton kaŋ ga hun hinka tamsa ra, ka taa borey ra, nda ka taa berey ra, nda ka taa hoy ra, nda ka taa barey ra, nda ka taa allaɣa kul ra, war ga hima-ɲaŋey Leewii kaŋ ga Goykoy ceecikaaney haarey kaa Goykoy dunbu ra. Musa nda Eleyazar boŋ-izey ga kaŋ sanda Goijje n'a yaamar ka Musa se. Nda a koy, a tonton kaŋ alheri nda ize kaŋ ceeci borey kaŋ yaakaw ra, alhaali din, ka hun bere ra, wiji alfu woo duu nda bi tamse nda ataaci alfu; Nda šinfi, hinka nda bi tamse alfu; Nda baŋgari, foo nda bi siddi alfu; Nda boro lasal din, weyboro kaŋ si bay alhukum nda ceeci, lasal kul, hinka nda bi tamse alfu. Nda a koy, biibi-ize, goy-ize wey kaŋ koy yaawu ra, boŋ-izey taare kaŋ hun bande, woo taare koy biibi waasu ɲaŋ nda waasu tammaɲaŋ dubu nda wooyo dubu nda waasu taŋo. Nda a koy, Gozo Yella se, alhaali ra, woy waasu ɗii-woy taaci nda bi-woy ɗii nda attin. Nda šinni, woy taaci nda bi-woy ɗii waasu, nda Gozo Yella se, bi-woy ɗii nda bi-woy taaci. Nda baŋarey, bi-woy ɗii waasu nda waasu taaci, nda Gozo Yella se, foo nda bi-woy taaci. Nda addunan'ize, foo-woy taaci waasu, nda iza Gozo Yella se, bi-woy ɗii nda bi-woy ɗii addunan'ize. Nda Musa na batu Ayyipu ga

saajaw Eleazar alkali ga, Irji ŋa saajaw, sanda Ayyipu na Musa se hima, Israyila izey ŋa bisa kaŋ Musa na taarey nda ceecikaw ra. Nda a koy, biibi kaŋ ga hun ka bo bataga ra, ka hun ka bo albeeri ra: albeeri wey, bii hinza nda bi-way wulu nda aguzza wulu nda bi-ɲooru; nda na'i wey, bi-taaci nda bi-way wulu; alhimaar wey, bi-way wulu nda bi-ɲooru; nda addunan lasal wey, bi-taaci nda way wulu. Nda Musa na taarey Israyila izey ga batu ra, a na foo takka hinka taaci ra, ne nda boro nda allaaji, nda a na wey di Lewi izey kaŋ ga Almasihu warga gaabu, sanda Almasihu na Musa yaamar. Nda kulu wey kaŋ na zabu soojandiyan boŋ ra, wey kaŋ na zabu waziiri ra soojandiyan boŋ ga, waziiri wazam nda waziiri zankey, na kaa Musa ga, nda i na Musa se: Ay barey n ka hima addunan jine wey kaŋ ga yaaga iri ga, nda boro fooyaŋ si ban iri ra. Nda ir ga bina batu Yirma se, alboro kul kaŋ a duwandi haya zaabu nda chlidon nda bracelet nda bagu nda bracelet nda kala-kaŋyan, ka ir se fondo tee Yirma ɲaŋa. Nda Musa nda Eleyazaari boŋ-izey kaŋ zaabu too ey ga, kulu haya kaŋ ga tee goy-ize. Nda alheri kulu kaŋ i na Goijje se zama wayboro tanwaji nda ɲaŋŋi nda woy nda bi sikeli, kaŋ i na kaa sojeri kunandi boŋyaŋ nda sojeri ɲaŋŋi boŋyaŋ ga. Nda ɲaŋandi borey kul, i kul foo too war ga too se boŋ se. Nda Musa nda Eleyazaari wey ka hinne saajaw no zaabu kaŋ gaa wane kunandi boŋyaŋ ra nda wane teemur boŋyaŋ ra, nda a kaa wey dam allaahidoo koy ra wey ga tammaaŋe, Israyiila izey se hantumyan Goykoy gaa.

32

Nda alhaali booboyaŋ ga Ruben izawaŋ nda Gad izawaŋ se, booboyaŋ baŋ baŋ; nda i na Jazer labu nda Gilead labu guna; nda goykaw din, goykaw din ga alhaali se; Nda Ruben izawaŋ nda Gad izawaŋ na kaa, i na kaŋ Musa se nda Eleazar alheri se nda jama-izey boŋyaŋ se, i ga kaŋ, Ataroth, nda Dibon, nda Jazer, nda Nimrah, nda Heshbon, nda Elealeh, nda Sebam, nda Nebo, nda Beon, labu kaŋ Yerkoy na hima Israila izawaŋ ɲaŋ ga, labu din ga alhaali-beeri labu ti, nda ni izawaŋ ga alhaali goro. Nda i goy, ize ir duu albarakaa war se, a too ka bii din ir se war borey-izey se ka zaama, nda war ga ši hima ir ka hinka Jordan. Nda Musa fo Gad izey se nda Ruben izey se, war boro-ize ka koy yaakante ra, nda war ma zama ne? Nda wala iri goo ka Israila izey boŋ bine ka kuru ka hin ka hinka adduɲŋa kaŋ Gooru goo ka noo iri se? Mana si boŋ-ize kaŋ war baabawey n'a tee, waati kaŋ ay n'i sanbay ka hun Kadesh Barnea ka ɲaŋ labu? Nda i ka taa hẽendu ɓotriyos ra, nda i ka ɲaŋ labu, nda i ka kuru Israayiila izey ɲaŋey, amasɔ i si ɲaŋ labu kaŋ Gooru na noo i se. Nda Yerna ka hãa nda hãa zaari han jine, nda a ka laada, ka waane, iza adabu ŋan kaŋ ka hun ka hun Misra ra, kaŋ jiiri hinka bisikaa nda ka tonton, kaŋ goo ma hayyaŋ nda bonhayyaŋ, ga dii labu kaŋ ay ka laada Ibrahiima nda Ishaaka nda Yaakuba se, zama ba ka ay tonton ay bine; sanda Kalebu Yefune ize, kaŋ ka tee, nda Yusuwa Nunu ize, zama a ka tonton Yerna bine. Nda Yerna ga haŋay Israyila ga, nda a kaa iri cin hanga bangaw ra jiiri wiši hinka, hala kulu jama kaŋ ga tee fondo alhaaley Yerna ɲaŋ ga ben. Dii, war ka tashi war baabawey se nda kaaŋay boŋ-izey ize-waaney se, ka tonton hala Goykoy ga futu Israyila ga. Kaŋ war ma koy fatta ga a ga, war ma

tonton koyne ka bar a goro ɲaŋaŋaŋa ra, nda war ma tee fondo-koy ka bere jama-ɲaŋaŋaŋa woo kul ga. Nda i kaa nga se, nda i ga fooyan, ir ga tee allaali goyey marga ne kaŋ ir allaali se, nda adduŋarey ir kaaŋey se. Nda ir, ir ga hima ir boŋ, ir ga koy Israila izey ɲaŋ, har ir ga kaa ir te ir boŋ nungu sohõ, nda ir ga hima ir boŋ ganda ir ga zabu adduŋŋa tarey kaŋ ga zabu ɲaŋ sabbu nerey kaŋ ga zabu adduŋŋa ra. Ir ši kala ir ga yaafu ir goyaŋ ra hala kaŋ Israel izey kul ɲaŋ ka boŋ a taarey. Nda ši ton ga hima ka iri boŋ-ize ra kaŋ Jordan ganda nda kaŋ wane ra, zama ir n'ir boŋ-ize cindi Jordan ganda futu-binde ra. Nda Musa fo iri se, nda war ka tee kaŋ woo sanni, nda war ka hima war boŋ Yerkoy do yaawante ra, nda war ɲaŋandikey kul ka Urduŋ huru Yerkoy do, har ni a ɲaŋey ka halaka a yaawo ra, nda labu ka zabu Yerkoy do, nda woo koyne war ga koy, nda war ga zama war si ɲaŋ Yerkoy do, nda Israyel ga, nda labu woo ga zama war se kabu ra Yerkoy do. Amma ni si hin ka tee wane, ni ga ɲaŋandi Yirma goro; nda ni ga bay ni ɲaŋandi, waati kaŋ laybey ga ni kaa. Nda war ma toon goyey war boŋ se war ɲaŋarey se, nda goykorey war allaabey se, nda woo kaŋ ka fatta war baŋey ra, war ga a tee. Nda Ruben izey nda Gad izey fo Musa se, ka caw, war izey ga kay sanda ir Gooru ga yaamar. Ir guna nda ir jiney nda ir albaasu kul ga cindi Gilaadu gorey ra. Amma ay yey kulu ga hun kala, i ga koy nda yaŋay nda i ga jere ɲaŋandi Yerkoy ganda yaŋ ra, sanda Yerkoy ga ne. Nda Musa na Eleazar wey ka saaxaroo, nda Josue wey ka Nun ize, nda baabakoy boŋyaŋ Israila kaabiney ra suubandi ey se. Nda Musa na kaŋ se iri: Alhaalin nda Ruben izey nda Gad izey na ka hima Jordan nda war, kul kaŋ ga guna ka koy aljanna Goijje ɲaŋ ga, nda war na

ka tee kaŋ laboo kaŋ ga war ɲaŋ ga, war ga baa iri Galaad labu kaŋ ga boŋ se. Amma nda iri mana hima ka taa nda iri gaabu nda iri yaŋ ka koy yaŋgu ra Goijje ɲaŋo do, ir ga hima ka tee iri kaaɲey nda iri hirey nda iri alhaali kulu ka tee iri ɲaŋo ka koy Kanaŋ labu do, nda ir ga too nda iri ka gaa batu Kanaŋ labu ra. Nda Ruben izey nda Gad izey kaŋ fo, kaŋ ne: Woo boŋ Goyborro ga fo kaŋ goykey se, woo sanda ir ga tee. Ir ga ɲaŋandi guna-koyaŋ-nda Gooru ɲaane, ir ga koy Kanaana labu ra, nda ir ga too ka taasuyan baa ir se Jordan koyo wane ra. Nda Musa na haya Gad izey se, nda Ruben izey se, nda Manase kabbila hinza Yusufu izey se, Sihon Amor borey maaray laada, nda Og Bashan borey maaray laada, kaŋ nda duniey nda taawey nda a daŋey, taawey kaŋ goo duniey ra kul-kul. Nda Gaadi izey n'a tun Dibon nda Ataroti nda Aroeri nda Sofari nda Jazeri, nda i n'i beeri, nda Nimra nda Beti Harani, laabey kaŋ ga hima nda allaali berey. Nda Ruben izey ra Hesbon tun, nda Eleale, nda Kiriyatayim, nda Baal Meon kaŋ ra goo ra, nda Sebam; nda ir ma maaɲey too ka bine ir boŋ maaɲey, wane kaŋ ir tun. Nda Machir izey, Manasseh izey, ya koy Gilead, a gaa, nda a halaka Amorite kaŋ goro ne ra. Musa na Galaadu noo Makir, Manase ize se, nda a na zama hinne. Nda Jair, Manasse tonton, ya koy nda ya too boŋ-goyaŋ kaŋ din, nda ya too boŋ-goyaŋ din maa Jair boŋ-goyaŋ. Nda Nebo ka koy, nda a ka Kohat nda a gaarey kaŋ, nda a ka ey maaɲe Nabot a maaɲa ga.

33

Nda wey ti Israayla izey ga taarey kaŋ i fatta Misra laabo nda ey ga hima nda Musa nda Haruuna. Nda Musa n'a hantum i fatta-ize nda i takaa-ize Gozo Maali šii ra, nda wey ti takaa-ize i taagante ra. Ey koy fatta ka hun Rameses ra handu follokante ra, zaari follokante ra han taaci nda batu ra, zaari kala Paaska zaari ra, Israila izey fatta nda ganji beeri ra Misira borey kul sintin ra. Nda Misra-ize goy ka nga boŋ-ize kulu kaŋ Goyjinaa na dii, boŋ-ize kulu kaŋ ka tee Misra laabo ra nga laabo kulu, nda Goyjinaa na nga hansa te nga ize allaaje ra. Nda Israila izey, kaŋ i n'ka koy Rameses ra, i na duu Sukot ra. Nda i ka tashi ka buru Sukoti ra, i ka zumandi Etam ga, wane kaŋ ti ganda foo hinne. Nda i ka tashi ka buru Etam ra, nda i ka zumandi Irot baa ga, wane kaŋ ga cebe Baal-Sefon, nda i ka zumandi Migdol cebe. Nda i ka koy Iroth goyboro, nda i ka hima hantsi gaa tafarko ra ka koy gonda ra; nda i ka taamay hinza attu ra gonda ra, i boŋ, nda i ka zaa Mara ra. Nda i ka koy Mara ra, nda i ka kaa Elim ga; nda Elim ra hari funfu goy tan-ni-goobur, nda tamar goyji bi-woy-taaci, nda i ka zumandi hinne hari bande. Nda kaŋ koy tun Elim ra, kaŋ zaa hima bi jiibi ize ra. Iri koy nga hankuri-beeri guusu, nda iri zaa ka goro Siina hawsa ra. Nda i koy ka hun Siin hawsa ra, i zaa Rafaka. Nda i koy ka hun Rafaka, nda i zaaga Ailus ra. Nda i koy ga Ailous, nda i zabu Raphidin ra, nda habu si hin yan jama ga šintin. Nda i koy ka hun Rafidin, nda i ka duu Sinay hawsa ra. Nda i koy ka taa Sinaayi gungou ra, nda i ka zaa kaburu boŋ-ize ra. Iza koy ka taa ka boo desir mnemaatey ra, nda iza koy ka zabu Aserot ra. Nda i koy ka hun Aseroth ra, nda i zaa Rathamah ra. Nda i ka koy Rathamah ra, nda i ka zaa Remmon Phares ra. Iri koy ka hun Remmon Phares, nda iri goro Lebona ra. Nda i

koy ka taa Lebona, nda i ka zumandi Rissa ra. Nda i n'ka taa Ressa ra, nda i n'ka zumandi Makelat ra. Nda i koy ka hun Makellath ra, nda i ka duu Shapher ga. Nda i n'ka tashi ka hun Shapher, nda i n'ka zumandi Charadath. Nda i koy ka hun Charadath, nda i daabu Makeloth ra. Nda i koy ka hun Makeloth ra, nda i ka zaa Kataath ga. Nda i koy ka hun Kataath, nda i zaaga Tarath ra. Nda i koy ka hun Tarath, nda i zaaga Mathekka ra. Iri koy ka hun Matekka ra, nda iri koy zaa Selmona ra. Nda i koy fatta Selmona ra, i zaa Masouruth ra. Nda i koy hun Masurut ra, nda i zaa Banaya ra. Iza koy ka hun Banaia, nda iza ga zumandi Gadgad addu ra. Nda i n'ka koy ka hun Gadgad tondo ra, nda i n'ka zumandi Etebatha. Nda i na koy ka bori Etebatha ra, nda i na ka zumandi Ebronah ra. Nda i koy ka hun Ebronah, nda i zaa Ezion Gaber ra. Nda i koy ka bori Ezion Gaber, nda i ka duu kaŋ Siini, nda i koy ka bori kaŋ Siini, nda i ka duu kaŋ Paaran, woo ti Kadeeši. Nda iri koy ka hun Kadesh, nda iri zaa Hur addu kaŋ ga cebe Edom labu se. Nda Harun, alhaziri din, ka kuru Yalla se bayraa ra, nda a ka fatta hinne, Israyila yinkey ka bisa Misra koy ra handu affunoo walla ra, handu fuloo ra, zaari foo ra. Nda Harun ga cee jiiri hinza nda tan hinza nda dari hinza waati kaŋ a ga kuuru Hori tondo ra. Nda Kanan boŋo Arad ga hundu, nda woo ga zaama Kanan labu ra, waati Israyel izey ga huru, nda i fatta Hor addu ga, nda i koy zama Selmona ra. Nda i koy ka hun Selmona, nda i zaaga Phinon ra. Nda i koy ga Phinon, nda i ka duu Oboth ra. Nda i koy Oboth ra, nda i zaa Gayi ra, kaŋ goro Moab darey boŋ ra. Nda i ka koy Gayi ra, nda i ka zumandi Dibon Gad ga. Nda ey koy Daibon Gad ra, nda ey zaa Gelmon Deblathaim ra. Nda i n'ka fatta ka hun Gelmon Deblathaim, nda i

n'ka zumandi addu Abarim fooyaŋ, Nabau goymiyan ra. Nda i koy binde Abarim addudu ganda, nda i kay koy Moab hawsa beeri ga, Jourdan hinkante, Jeriko bande. Nda i na koy zaa Jourdan ga, Aisimoth nda Belsa cere, Moab hirji beeri ga. Irkoy na hãa din kaŋ Musa ga Moabu hawsa beeri, Urdun hinkaa, Jeriko bande, a goy kaŋ: Fo Israyila izey se, nda n'a ga fo iri se, war ga Urdun ceeci ka koy Kanan labu. Nda war ma halak kul boŋ kaŋ gaa zaama kaŋ labu din alhukum war se, nda war ma kaa iri teekaw nungu, nda war ma halak kul iri gumay kaŋ tee iri, nda war ma kaa kul iri turu kaŋ zaama. Nda war ma halaka kul borey kaŋ goro ɲaŋa ra, nda war ma zabu a ra, zama ay n'a ɲaŋa too war se nda gaabu. Nda war na ɲaŋa din i boŋ ra tonton nda tiira, war na kaŋ din boŋ zumandi. Boŋ kaŋ goy ra, war na kaŋ din tontona zumandi, nda boŋ kaŋ ɲaŋa ra, war na kaŋ din tontona ɲaŋandi. Kaŋ ra kaŋ maa fatta, hinne kaŋ maa ga. War na tonton nda war baaba boŋ zumandi. Amma war mana kaa neɲey kaŋ goy ɲaŋa kulu ra din boŋ waani, wey kaŋ war goy din boŋ waani i ga zama kaŋ ɲaŋey din ize ra nda kaŋ ɲaŋey din boŋ ra, nda i ga zama war aduɲey ɲaŋa kulu kaŋ war ga zama goy din ra. Nda ga zama sanda kaŋ alhukumu te ka tee iri, ay ga tee war.

34

Nda Yerna kaŋ fo Musa se, a ga yaafo, yaamar Israyila ize, nda nga yaafo iri se, war ga huru Kanaana labu ra; woo ga too war se ka tonton, Kanaana labu nda a daŋyaŋ. Nda a ga zama war se

jiiri kaŋ ga koy Hawsa-jiirey ga hun Sin ɲaŋarey hala a ga too Edom, nda a ga zama war se daaburey ga koy Hawsa-jiirey ga hun hantumey kaŋ ga too hamma baŋo kaŋ ga hun hawsa-fuwo. Nda a ga war jin, alhaabu kaŋ ga hun jin ɲaŋam ra Hawsa se ka koy Akrabbim zaayan ga, nda a ga hun Ennak ga, nda a zaayan kaŋ ga ben a se ga koy Hawsa Kadesh Barnea ga, nda a ga fatta ka koy Arad zumandi ga, nda a ga hun Asemona ga. Nda a ga kaŋ daaburey Asemona ga hun Misra koyo ra, nda fatta-ɲaŋ ga zama haabu. Nda hãbu kaŋ baa ɲaŋa ga koy war se, baa beeray ga ɲaŋ hãbu, woo ga koy war hãbu kaŋ baa ɲaŋa. Nda wono ga cindi war se dango kaŋ ga koy ariwalan ga: bisa hantsi beeri boŋ war ga fatta war boŋ war boŋ addu tondo nda addu tondo. Nda addu din ka, adin ga addu din fatta se, boro kaŋ ga duwandi Hamat do, nda a ɲaŋandi ga zama Zedad daŋey. Nda kaŋ-ize ga fatta Dephrona, nda kaŋ-ize ga zama Arsenain, woo ga zama war se kaŋ-ize kaŋ Arewataa. Nda a ga dii fondo koybey ga dii Sefefamar Bela ga hun hansi beeri ra, nda a ga dii fondo koybey Bela ga dii haabu beeri Kinereti ga hun hansi. Nda dangayaŋ ga dii kala kaŋ Sephamar Bela kaŋ jinji beeri ra, nda dangayaŋ ga dii kala Bela kaŋ Chinnereth haawo ganda beeri ra kaŋ jinji. Nda daŋey ga koy ziibi Urdun ga, nda batu-izey ga zama hamma hangey. Woo ga zama war se labu nda a daŋey kul-kul. Nda Musa na yaamar te Israila ize se, ka fo, woo labu woo kaŋ war ma tonton a bande nda kaabu, Yerkoy kaŋ na yaamar ka hima a se kaabu taara nda kaabu filla se nda Manase kaabu kulu. Sabbu kaŋ Ruben izey kaabu ɲaŋ, nda Gad izey kaabu ɲaŋ, ka bine nda i boŋ-baaba-wey noonkuna, nda Manasse kaabu tontoo ɲaŋ, i na i gaa-beeri zaa. Labo hinza nda labo tontoo kaŋ hin ya zaari

boŋ-ize guna Jordan hinka, Jeriko bande, hawsa futu ra, hawsa jinji bande. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, wey ti ne nda borey izo maa, kaŋ ga gaa ka ɲaŋa too war se: Eleyazar sakaraw nda Yesuwaa Nuŋ hinka. Nda war ga boŋ-izey foo ka hun ka tonton ra war se ma ɲaŋ. Nda wey ti maa boŋ izey, Juda kaabu ra, Kaleb wey ga Jefune ize. Simeon kaŋ woo ra, Salamiel woo Semiud ize. Benyamin laabo ga, Eldad, Kaslon izey; Dan laabo ga, jamaa Bakir, Egli izey. Yoosefu izey koy ra, Manaase izey koy, borey Aniyel wane Soufi ize. Efrayim izey borey kulu ra, Kamuwel Sabatan ize ne boŋ. Boŋ-izey Zebulun ga, Elizaphan, Parnach ize, ti n'da caw. Issachar izey borey kulu ra, Phaltiel, Uzzah ize, wane. Asher izey kabu se, Achiyor Salami ize ne boŋ-izey. Neftali boŋ ga, maaɲaŋ ti Fadayel, Iamiyud wey. Wongoyaŋ Yerkoy Albarka na boro kaŋ i ka ɲaŋ zaari Israyila izey se Kanaana labu ra.

35

Nda Yerkoy kaŋ Musa se Moabu hawsa beeri ra, Urdun koyo ga, Zeriko bande, a ga waani, Israyila izey se ize, nda i ga tun Lewi borey se tarey i ga kaa i ize koy dumi ra, nda tarey kulu-kulu i ga tun Lewi borey se. Nda adduɲaŋ koyey ga zama iri se ka zaunu, nda iri gonda ɲaŋey ga zama iri allaajey se, nda iri haya futu-fukkey kul se. Nda kaŋ kwarey yaŋ kaŋ ga kaa cee hinka, taagey kaŋ war ga baa Leewiyaŋ, ganda taaga zaari nda bande elf hinka kuukuu kul. Nda war na fatta ganda bande ra, yiiri kaŋ ga koy hawsa bande ra wul dubu hinka, nda yiiri kaŋ ga koy

hawsa-ɲaŋgay bande ra wul dubu hinka, nda yiiri kaŋ ga koy haawo bande ra wul dubu hinka, nda yiiri kaŋ ga koy arjinay bande ra wul dubu hinka; nda ganda ga cindi woo ra war se, nda gandey kaŋ ga cindi. Nda taagey izey war ma noo Levikarey se, taagey iddu refugey key izey war ma noo wala ka koy hima yane neere kaŋ na hugu, nda ka tonton wey se taaga fuuɲaŋ nda hinza. Adduɲaŋ kul din ka noo Leewiyaŋ se taaci ɲaŋ nda taksi adduɲaŋ; inni, nda i gonda kaŋ. Nda taagey kaŋyaŋ kaŋ war ga baa ka hun Israyila izey ga zaayan, ka hun kaŋyaŋ kaŋ ga boobandi, boobandi, nda ka hun kaŋyaŋ kaŋ ga cindi, cindi, kul foo nda a ga zaayan kaŋ a ga too, war ga baa ka hun taagey kaŋyaŋ Leevit-ize se. Nda Yerna ka hãa Musa se, ka fo, hãa Israyila izey se, nda nga fo ey se, ey goo ka Urdun hãndi ka koy Kanaana labu ra. Nda war ma tee war boŋ se laabey; kaŋ kaŋ hunday laabey ga koy war se, kaŋ kaŋ hun-tuukey ga koy kaŋ se, kul nda kul kaŋ no ka duu neera bila sabu. Nda taawey ra koy war se hiino-kaŋ-ize neere ra wey kaŋ ga hima jina-kaŋ-ize neere din ra, nda neere kaaŋ-ize din ši koy muu hala a ka taagandi laada goyoo do hukum se. Nda laabey kaŋ war ga baa laabey iddu, kaŋ ga koy fondo gorodey ra war se. Woo hinza taaci din na Zurdan hawsa ra, nda woo hinza taaci din na Kanan laabo ra. Refuge ga zama Israila ize se, nda borɲaŋ se, nda zama-boŋ kaŋ ga goro war ra se. Gaarey wey ga zama refuge, ka ɲaŋ yan kul kaŋ na duu margay bila sabu. Amma nda a ka a daabu nda alaafu kaŋ ga tee ne ka, nda a ka kuuru, a ga tee hinka-ize; hinka-ize ga hima ka kuuru. Amma nda hantumoo kaŋ ga hin ka kaa ne, kaŋ ra boro ga hin ka moo ne, ka a dii boro, nda boro woo moo, a ga boro hantakaw; boro hantakaw ga hima ka moo.

Amma nda haya kulu batu kaŋ ga hin ka koy ka ne boŋ kaŋ ra, kaŋ nda woo ne boŋ ra boro ga moo woo ra, nda a naŋ, a naŋ ka moo, a ga boro hantikaw; boro hantikaw ga hima ka moo. Wane kaŋ ga hima yaamar, wane hinne ga koy a ga kasay wane kaŋ ga kasay, waati kaŋ a ga duu nda wane, wane hinne ga kasay wane. Alhaalin nda boro din tunandi hinza nda ɲaawandi, nda a yi haya kulu zaa hinza ga kaŋ a guna daabu ra, nda hinza muu, wala kaŋ a yi hinza daabu zaabu nda a ɲaawandi sabbu ra, nda hinza muu, maayandiyan nda a ga maa nga din daabukaw, a ti hantakaw; maayandiyan nda hantakaw ga maa; jiiney ɲaawakaw ga hantakaw kay kaŋ a ga kaa nda hinza. Amma nda a too filla, si šii hãa ra a tunandi iri, wala a jisi haya kulu iri ga, si šii laabo ra, wala haya taarey kulu nda woo ra nda a ga kuu nda woo, a si bay, nda a dii iri ga, nda a kuu, amma a si go a jine, nda a si ga ceeci ka a hanse; nda jama-izey ga hukum tee neekaw ize nda jiibi-ceecikaw ize taarey, nda hukumey wey. Nda laabo ga kay kaa neera wane kaŋ ka hinka nga dii alhali ŋa, nda laabo ga zaa a ga goro adduŋa kaŋ ga koy hima, kaŋ a koy hima ga, nda a ga zaama yan har sanda boŋ-izey boŋ kaŋ i ka a laabo nda turu sanni ga moo. Amma nda hantikaw no ka fatta ka bori darey kaŋ a ka hima nda a ga koy wane gaa ra, nda weyboro ize no ka duwandi a wane gaa darey boŋ se, nda weyboro ize no ka hantikaw hantandi, a si boŋ laabo. Kaŋ gaa laabo kaataray zama ra, a ga zaama har sanda boŋ-izey beeri mana kuu, nda boŋ-izey beeri kuu banda, alkawal kaŋ na hinka ga willi ka koy a hinka laabo ra. Nda wey kaŋ din ga zama allawal nda hukum ne war se, war zama-izey kul ra, war zumandi-izey kul ra. Kul wane kaŋ na duu tun, marga šiiney ra war ma duu-tunyan yan, nda šiine

foo ši hin ka šiine te duu foo ga koy mey. Nda ši hin ka tonton zaabi kaŋ ga koy neera bande ra, kaŋ ga hun ka boo woo kaŋ ga koy neera bande kaŋ ga hun ka koy hima; zama a ga hima ka hima. Ši ga kaa tun alaafu kaŋ wane ga duwandi ka koy laabo kafu kaŋ ga kanbandi ra, ka zaabandi ka zabu ka zaama ɲaŋa ga, har albaarka beeri ga hinka. Nda ši war ka ɲaŋandi kaŋ war goo zaayan, zama ɲaŋandi woo ga kaŋ ɲaŋandi, nda kaŋ ši kaa fondo war ka kaŋ se ɲaŋandi kaŋ too ra, amma nda ɲaŋandi kaŋ ga too ra. Nda war ma ɲaŋandi kaŋ wane war goo zama a ga, kaŋ ay goo zama war ra; zama ay ti Yirma wane goo zama Israyila izey taarey ra.

36

Nda Gilaadi izey, Makiri ize, Manase ize, Yusufu izey kabe ra kabejey boŋ koy Musa ga, nda koy Eleyazari sarkakaw ga, nda koy Israyila izey baaba fuuyan boŋey ga, nda i ga waane: Yirma na alhukum te ir boŋ se ka labu kaa bisa Israyila izey se nda tiiray ra, nda Yirma na alhukum te ir boŋ se ka Salifaadi ir bine bisa kaa te a jiiney se. Nda i ga zama foo ɲaŋa Israila boŋyaŋ kaŋ ra weyboro, nda i boŋ ga kaa i baabayaŋ boŋ kaŋ ra, nda a ga tonton boŋ ɲaŋa kaŋ se i ga zama weyboro, nda a ga kaa ir boŋ ɲaŋa ra. Amma nda Israila izey boŋ-ize kaŋ koy, i gaa ra tonton ize ga tonton boŋ-ize se kaŋ i ga koy waati, nda ir baba boŋ-ize gaa ra i gaa ra tonton ize ga kaa. Nda Musa na yaamar baa Israila izey se Goykoy yaamar ra, ka waane: Wane Yusufu izey kaabu goo ka waane. Woo nda Boŋyiize kaŋ Yerkoy n'a

yaamar Salpaad yize se, a ga yaamar: Alhaalin kaŋ ga baa ey boŋ ra, ey ma hima, amma ey ma hima borey kaŋ ga hun ey baba jama ra. Nda alaafu si hin ka bere Israayel izey ga hun kabila foo ga koy kabila fooyaŋ, zama kul ga hima ka cindi alaafu kaŋ ga tun a baaba kabila ra, Israayel izey. Nda kulu yiize kaŋ ga zaari alaafu ra Israyila ize hiino boŋyaŋ ra, i ga hima ka zama waati kaŋ ga hun a baaba jama ra, amma Israyila ize ga zaari, kulu foo, a baaba alaafu kaŋ ga hun a baaba-baabayaŋ ra. Nda hari gaa ma zaa ka hun ka koy boŋ ra ga hun foo kaŋ, amma kul ɲaŋ ga ma zabu ne a tarey ra Israayel izey. Alhaali Musa se ka yan wane boŋ, alhaaloo Salpaad yayzey n ga tee. Nda Tirza nda Hogla nda Milka nda Nowa nda Maala, Zelofehad yize, iri koy boro din iri baaba-ize, Manase jama din, Yusufu yize, ra, iri koy waani; nda iri gaa iri baaba jama kaabu se. Wey boŋ laabey nda boŋ sariyakey nda boŋ hukumey, kaŋ Gooru n'i yaamar Musa ga boŋ ganda ra Moab hawsa beeri ga, Jordan ga, Jericho bande.

Sariyaa Kokorantaa

1

Wey kaŋ Muusa ne ka hantum Israayla kul se Jordan ganda hawsa ra, allawal ra, hawkoy tillibi kala ɲaŋ ra, bi hinka kala ɲaŋ ra, Farana nda Tofolo cere ra, nda Lobo, nda Awlo, nda zaabu-ɲaŋyan. Goo tan tonton no hinka Horeb ganda, hantsi Seir fooba boŋ, har Kadesh Barnea. Nda a koy, jiiri taaci-bi-taaci ra, handu taaci-wey-taaci ra, zaari foo ra, Musa fo Israyila izey kul se, Goykoy kaŋ a yaamar ne se ey se ka bande kul. Sihon Amoori borey-ize manti kaŋ a ga zaama Hesbon ra nda Og Bashan manti kaŋ a ga zaama Ashtarot ra nda Edrei ra ka daabu banda. Urdun hawsa ra, Moab labu ra, Musa tunandi ka yaamar woo cebe, a ga ne: Goykoy ir ma Hawandi fo ir se Horeb ra, a ga ne: War ma zaama adduɲɲa woo ra, alhaku war se. Alhaalin ka koy tonton, ka hun, alhaalin, ka huru Amorite-ize addu ra, nda jere kul Araba ga, addu ra nda beeri ra, nda koy Liba ga, nda Kanaan-ize laama hinka ga, nda Anti-Liban ga har hinka bere ga, hinka Efrat ga. Dii, a ka alhaalin hari war gaa, war huru nda war ka alhaalin saabu, wane ay ka yaamar war baabawey

Ibrahiima nda Ishaaka nda Yaakuba se ay ga hima wey nda wey zuriyaa wey ga. Nda ay ne war se alhali woo ra: ay si hin ka war zaa ay hinza. Goikoy Irji din ya war boobandi, nda sohõ war goo hõ bi yaamar alaaraw ra kaŋ goo samay ra. Yirma Irikoy Alhayaŋ din ay baaba-ize ŋa, a ga tonton war se war goo nda dubu-dubu, nda a ga war yaamar alheri kaŋ a fo war se. Mate ni hin ka ɲaŋ ay boŋ hinne ka duu ay yenandi, ay taarey nda ay hantumey? Noo boŋ-boŋ wane kaŋ yaaba no hima nda kaŋ yaaba guna nda kaŋ yaaba faham war boŋ kaabuuŋ ra, nda ay ga too war boŋ ga war boŋ jiirawey. Nda war ni ay se nda war fo, haŋa kaŋ war fo no, a ga hima ka war ka hima kaŋ war fo no. Nda ay na ɲaŋ borey hankantey nda borey maatantey nda borey haybantey war ga, nda ay na kaŋ ɲaŋ ka tee war borey juwalkaw war borey ga: waziri-izey nda borey-wayboro-juwalkaw-izey nda borey-taaci-juwalkaw-izey nda borey-way-juwalkaw-izey nda sefari-izey war borey hukumkaw-izey se. Nda ay na yaamar war borey hukumkaw-izey waati wono ra, ay na ne: war ga mana war ɲaŋ-izey guna ra, nda war ga hukum tee haqiila ra ɲaŋ ra nda ɲaŋ ra nda a borey-binde ra. Ši ne ga bay sanda ne hinka ne saajaw ra, ne ga saajaw kaŋ bine nda kaŋ beeri, ši ne ga hin ne sanda ne hinka ne boŋ se, zama saajaw woo Irikoy tun. Nda kala ne kaŋ goy wala kaŋ zaari, ne ga ne kaato ne ga ne zaa ay ga, nda ay ga ne maaŋe. Nda ay ne boŋ war hin ka waani woo no kulu ra, ay ne almaŋaŋ kulu war boŋ kaŋ hin ga tee. Nda ir ka taa Horeb ra, ir ka taa jejje beeri kaŋ ga boŋ nda kaŋ ga hima, kaŋ war guna woo, addu kaŋ ga koy Amor boŋ addu ga, sanda Gozo Irji ir tonton na ir yaamar, nda ir ka koy hala Kadeš Barnea. Nda ay ga fo war se, war kaa hanga

Amorikaw addu, wane Yirma Irikoy hinne ga noo war se. Dii, war Goykoy din kaa laabo war se war nungu ga, war kaa tonton war kaa too nda allakawal kaŋ Goykoy din, war baabawey se din Goykoy, din kaa war se. War si hima, war si kaabu. Nda war kaa nga boŋ, war koy kul, nda war fo, Ir ga hima addunan kaŋ ir ga cindi, nda i ga laasaabo ir se kaawey, nda i ga yaabu bayrandi ir se hantumey kaŋ ir ga tonton nda woo ra, nda gaawey kaŋ ir ga huru wey ra. Nda kaŋ no bine ay se, nda ay na hinka hinza woo ra hin boŋ, hinka foo kul kabbu, hinka foo te kabbu kul se. Nda i ma kuru kaŋ, i ka dii addu ra, i ka kaa hala hõndo windi ra, nda i ka šii woo. Nda i na ka'aw di boŋ-ize ra, ka'aw kaŋ na hun laabo ra, nda i na ka'aw zaa war ga, nda i na caw kaŋ: Laabo kaŋ Yerkoy Irji hinza na noo war se, a ga bori. Nda ir si baa ka koy hawru, amma ir ka tee Goykoy Irkoy Alatala ir mana ne ga. Nda war goy war ɲaŋandi war goyaŋ ra, nda war fo, Goybayze n'war ɲaŋ se ra, a n'war koy Misra labu ra ka war te Amorkayzey ga, ka war halak ka ben. Aniɲaŋ ir goo ka koy? Amma war borey-ize n'i zumandi n'i zumbu, ka fo, laama kayna nda booboyaŋ nda kaŋ ka goy ir ga, nda gaawey kayna-ize nda kaŋ di koy hanga alkawala; amma ir guna adama beeri-ize yaŋ. Nda ay ne hin se: Mana war taray, hala mana war ɲaŋ ka boŋ i ra. Yerna Irkoy war din, wey ka taa war nungu ga, a boŋ ga yaŋ nda war, a ga kaa nda ize kulu wey a tee war se Misra labu ra nda bangayize wey war guna, Amori addunia hantum; Yerna Irkoy war din ka war šintin kaŋ alboro ka a ize šintin, hantum kulu wey war ka taa har war kaa dubu wane. Nda kaŋ baani woo ra, war ši hãa Yirma Irikoy iri din, woo kaŋ goy war ga jine ra hãnkaw ra, ka tana suuba war se, ka war goy ra wey ra alaa

jiiri, ka cebe war se hãnkaw kaŋ war ga koy ra woo ga, nda hima ra zaari. Nda Yerna mo ga hãa ay kalimayzey jine, nda a mo ga fatta, a mo ga waani, wala boro foo wey adabu din ra ga dii laabo wey kaŋ mo ga waani ay baabawey se, bine Kaleb Yefune ize, wey din ra ga dii a, nda ay ga too laabo wey a se kaŋ a mo ga koy a ga, nda a izey se, zama a mo ga koy Yerna batu. Alhaalin Goolo na hanse ay se war boŋ, a fo: ni kala war si tun ka huru yane. Joshua izey Nun, wey ga kaa ne boŋ, wey ga hyɔ yan. A ka goy, zama wey ga too ka a tonton Israila se. Nda boro yenandi kul wey kaŋ si bay hãa bi habu ɲaani wala habu fooru, i ɲaŋ ga koy hinne, nda ay ga a ɲaŋ, nda i boŋ ga a too. Nda iri kala zumandi ir goy ka zabu hawsa ra, hanya kaŋ ga koy baa biibi ra. Nda war ka hãa, nda war ka fo, ir ga bine Yirma Irkoy ir ra goyyan; ir, ir ka koy hawsa, ir ga yawo ka bine ka tee fondo kul kaŋ Yirma Irkoy ir ra ga ir se yaamar; nda kul boro ka ir yawoyan haya ir ra tonton, nda ir ka kanbe cindi, war ka koy hawsa addu ga. Nda Yerna ya fo ay se, ay fo iri se, war ma kaa taa, war kala si ma hima, zama ay si go nda war, nda war si ma guna war jina goyey ɲaŋa. Nda ay ga hãa war se, nda war si ay ji haŋay, nda war na Gooru Irji ŋa hãa kaŋ, nda war na war yenandi war ga koy addu ga. Amma Amoori kaŋ goro addu koyno ra, a fatta ka wa war alheri, nda a war nooru, sanda ni ŋgurma-ize ma tee, nda i war hansa ka hun Seyiri hala Horma. Nda alhali kaŋ din zama, war na yaayi Goykoyize Ize din goyoo, amma Goykoyize ši war šenni mana, nda ši war se hima. Nda war zama Kadesh hantey booboyaŋ, sanda war zama hantey booboyaŋ no.

2

Nda iri kaa fatta ir koy tafarnda ra, hanga hawru hari bi, hari bi nga Alhaaray Bi, wane Boŋ Alhaaray kaŋ Goykoyze n'a fo ay se, nda ir kaa tafarnda addu Sehiri ra zaari beerey. Nda Yerna fo ay se, wal ka bora iri din ka tonton addu woo, iri koy jine kaŋ arkawal se; nda boro ize, ka fo ka ne, iri ga hima ka taa iri boroyaŋ Esawu izey daŋey ra kaŋ zama Seyiri ra, nda i ga iri ɲaari, nda i ga iri ɲaari baŋ baŋ. Mana ka hima war ga iri, zama ti si noo iri ga kaŋ iri ɲaŋa ra, hala kaŋ tondi taarey, zama ti ka noo Esau izey se Seir adduwa kaŋ ra. Nda azref, war ma alhuma cendi ka boŋ ra, nda war ma ɲa, nda hari alkadar nda, war ma zaa ka boŋ ra nda azref, nda war ma yobu. Alhaalin Yerna Alhaalin ir ma n'a barka hin ka goy kul goykaw kaŋ hin gaa-ey ga tee ra. Bay sanda hin na hansa gungurje beeri nda tinayhayante woo ra. Dii! Wiikante affo Alhaalin Yerna hin ga n'a hin ga, hin si hansa haya fooyaŋ. Nda ir ka taarey ir boŋ-izey Esawu izey kaŋ goro Seyiri ra, hanga hanya Araba ga hun Eylon nda hun Esyon-Geber; nda ir ka kuru, ir ka taarey hanya yoonu Mowabu ga. Nda Yerna na fonda ay se, war ma ɲaŋ Moabkaayyaŋ, nda war ma hanga yaakay nda ɲaŋ, zama ay si war ma no ɲaŋ kaŋ bine ra war se gando ra, zama ay na no Aroer Lut izey se ka ɲaŋ ganda. Ommim boŋ-izey n'da zaagu a ga, jama beeri nda boobandi nda kukey, Anakim boŋ sanda. Iri ga kaŋ wey Rephaim boŋ nda wey kulu, Anakim sanda, nda Moabkaayyaŋ ga wey wii Emim. Nda Seeri ra, Hoori borey n'ga zaama hawgay, nda Esawu ize n'ga bi hima, nda n'ga bi kaa bi

yaarey ga. Nda i zama ka kaa ey bande, takaa kaŋ Israila ti a ga hinka ɲaŋ se, kaŋ Yirma na kaŋ ey se. Sohõ din koy nda ši katta, nda ši huru, nda ši cin koyo Zaret ra. Nda zamanay kaŋ ir guna Kadeš Barneya ga hala ir ka hun Zered korma ra, bi tamsa tan nda iye, hala jama kul kaŋ yaakaw nungey ra, kaŋ mey ra, ir ka hun zumandi ra, sanda Gozo Irji ka kaŋ se ey se. Nda Irikoy taŋo te ka ga koy boŋ-ize ra ka ize halak ka hun ize ganda laabo ra hala ize ka hun. Nda a tun kaŋ kul ceerey boŋ, kul jama yaŋey, ka kuuru ka hun jama gaa ra, nda Yerkoy kaŋ fo ay se, ka waani, ni ga ɲaŋ bi Mowaabu daŋey, Aroyer, nda war ga ben Ammon izey do, war ši boŋ ka hima nda ibo, war ši boŋ ka hima nda ibo yaŋ ra, zama ay ši war se Ammon izey laabo ra ganda, zama ay n'a noo Lootu izey se ganda. Kasar Rephaim za a ƙirga ta, domin a kanta Rephaim sun zauna a dā, kuma Ammonawa suna kiran su Zamzummim. Laamu beerantaa nda booboyaŋ nda kaŋ ga ka war ka bora, sanda Anakimu kul, nda Gooru na i halak war ɲaŋoo do, nda i na i gaa ka zama nda i na too i bande ga hala hannoo woo. Sanda kaŋ i n'a tee Esau izey se, wey kaŋ goy zaa Seir ra, kaŋ fondo i n'a Horite kaa ka hun i ganda ga, nda i n'a i guna, nda i n'a zaa i jine ra hala hannoo. Nda Avvim boŋ kaŋ zama Ashdod ra hala Gaza, nda Cappadoce boŋ kaŋ hun ka bisa Cappadocie ra, i n'i ɲaandi, nda i n'i zama i gonda. Sohõ sanno, war tun kaa nda war tun koy, nda war ma hima Arnon kooru. Dii, ay goo ma noo war gaa ra Sihon, Heshbon borey, Amorite, nda a ŋa. War tun fatta ka too, war ma hinka ga a se yaakari han jina. Filla ka noo ni boŋ-boŋyan nda ni haarey kul lasal kulu kaŋ ga cindi koyne din hawkantey kulu. Wey kaŋ ga ɲaŋ ni maa, i ga boŋ-boŋ, nda i ga too ka hargay kaŋ ga hun ni ɲaŋyan ra. Nda ay

too batakaw kaŋ Kedemot hangey ra ka koy Sihon Heshbon borey, ay ga kaŋ hantum laabari hima-hima nda, ay ga kaŋ: Ay ga bin war labu ra; ay ga taa hanya ra, ay si kaan ne miize wala gurma. Ŋamandi, ay ga too ne nda azurfi, nda ay ga ɲaa; nda hari, ay ga too ne nda azurfi, nda ay ga yaa; bande ay ga hini nda ay tondi; Sanda Esawu izey wey kaŋ goo Seyiri ra, nda Mowaabi izey wey kaŋ goo Aroeri ra, wey n'a tee ne; har ay ga hini Jordaani, ka koy ŋa kaŋ Yerkoy Irikoy ir-gu ga too ir se. Amma Sihon, Heshbon borey, si ga baa a yaamar ir ma hima a ra, zama Yalla ir ma Gozo na a zumo kanga, nda a na a bine kanga, wala a ma too war ma nungu ra, sanda hima woo zaari. Nda Yerna n'a fo ay se, dii, ay goy ka Sihon, Hesbon borey-izey, Amor-ize, nda a ɲaŋa too war ni taaga ga, nda goy ka too ni a ɲaŋa. Nda Sihon, Heshbon borey, ka fatta ka wa ir goro, a boŋ nda a jama kul, ka wa yawo do Jahaz ra. Iri Goobayize Alhakiika ir ga a kanbandi ir ɲaŋa ga, iri ga a daabu nda a ize ra nda a jamaa kul. Nda ir gaa too a gaa kaŋ kul wey alhali waati woo ra, nda ir gaa halak kaŋ kul tontoni, nda izey jina nda izey di, ir ši bay ne lasal. Amma alhaali ir na zaabandi, nda laabuyaŋ ir na kaŋ deberey ra, Aroer ga, woo kaŋ ga cindi Arnon haŋa doo ga, nda debo kaŋ ga cindi faaba ra, nda hala Galaad addu ga; debo kul ši bin kaŋ na dira ir ga. Iri kul na Goumou Irkoy ir Alhayini ka nga bine ir kanbey ra. Amma ir ga Ammon izey kaŋ, ir ši koy nda, ay kul kaŋ Jabbok koira kaŋ se, nda adduŋaŋ kaŋ bine ganda ra, zama Gozo Alhali ir tonton na ir se waane.

3

Nda ir ma koy, ir ka dii hanya kaŋ ga koy Bashan; nda Og, Bashan borey-izey, ka fatta ka wa ir ga, a boŋ nda a jamaa kul ka wa alharba se Edrei. Nda Yerkoy Boŋo fo ay se, kaa ma ɲaŋ a ga, zama ay na a tee nga kuŋey ra, nda a jama kul, nda a kaŋ kul; nda nga ga tee a se, sanda nga na tee Sihon se, Amorikaaŋey boŋo, wey kaŋ ga zaama Hesbon ra. Amma Yerna Irji nda Irkoy ir ɲaŋa a ka a too ir nungu ra, nda Og Bashan maaŋo, nda a jama kul, amma ir ka a daabu har ir si a zuriya kaa tonton. Nda ir ka taasu a ganda kulu waati wono ra; ganda fofo ši bin, wala ir ši ka taasu i ga; ganda sittin, Argob laabo Og a Bashan ganda kulu kulu; ganda kulu fofo ka taabu, ganda beeri beeri, woyboro nda kusu; Perizit ganda booboyaŋ se. Ir ga hallakey nda timme, sanda ir ga kay Sihon borey jine Heshbon, nda ir ga hallakey gaa kul kaŋ kul, nda weyze, nda hinnay, nda albaasu kul; nda ir ga too kaŋey adduŋaari ir boŋ se. Nda ir na ka laboo woo waati kala ra, ir na ka ɲaŋa zaa ka boo jiiri hinne ra Amorkaayaŋ boŋ-izey foy ra, wey kaŋ goro Urdun hinka ra ka hun Arnon kooka ra nda ka too Hermon. Fenikkaayaŋ kaŋ Hermon maaŋa Sanior, nda Amorkaa kaŋ a maaŋa Sanir. Mishor taawey kul, nda Gilead kul, nda Bashan kul ka too Elcha nda Edrei, taawey kaŋ goro Og boŋ-ize boŋ-izantaa ra Bashan ra. Zama Og Bashan boŋ-ize na kaa Refaimkaayaŋ ra. Ay dii, a ga-jiiri, ga-jiiri ɲaŋkuru, ay dii, woo goro Ammon izey taaga ra; a guna kaŋ goro kubit way, nda a faaba kaŋ goro kubit fukoy, nda alkawal kubit ra. Nda ir ga iri labu woo kaabu waati woo ra, ka hun Aroer, woo ga cebe Arnon haŋa doo ga, nda Galaad addu futu, nda ir na a gaarey Ruben nda Gad. Nda Gilead kaŋ tonton, nda Bashan jine kul wane Og ti, ay n'a noo Manasseh kaabu hinza se, nda Argob laabo kul,

Bashan wane kul, Rephaim laabo wane ga hin ka jiši. Nda Jayiri, Manase ize, na kaŋ kulu Argob laabo kul haro Gergashi nda Maakati margawey se. A na i too maa a boŋ se, Bashan Havoti-Jayiri, haro hino han se. Nda ay na Gilead se Machir. Nda Ruben nda Gad, ay na noo kaŋ Gilead hala kooka Arnon, kooka ganda ra ize daari, nda hala kooka Jabbok; kooka woo ize daari Ammon izey se. Nda Araba nda Jordan daari Kinereti, nda hala hamma Araba, hamma sinji, kaŋ Asedot Pisga hawsa. Nda ay na war hin iri waati wono ra, ay na fo, Yirma war Irikoy na hin iri labu wono ganda ra; war kaŋ ma ɲaŋ, iri boŋ-izey gaa goyboro taa iri nda-izey Israila yizey, kulu kaŋ ga hin heresu. Amma din hiino nda din yoobey nda din alhaali, ay goro kaŋ alhaali booboyaŋ ga goro din se, a ga hima ka zabu din gaawey ra, kaŋ ay n'a too din se, har Goobante Irji din Irji ma din boroyaŋ hansa, sanda ay ga hansa, nda aborey kala ma ize ga too kabu nda bine kaŋ Goobante Irji iri Irji ga too aborey se Urdun koyo ra; nda war kala ma koy willi boŋ a ga bine ra, kaŋ ay n'a too war se. Nda Yusuwa se ay na yaamar bay waati wono ra, ay ne: alhaaloo hin ka dii kulu kaŋ Goobante Irji hinne ka tee boŋ labu hinzey se, Goobante Irji hinne ga tee wey boŋ labu kulu kaŋ ni ga hima alhaaloo ga. Ši ga taabu kaŋ war ga, zama Yerkoy Irji hinne, ir Irji, a boŋ ga yaabo war se. Nda ay ga Yirma waane waati wono ra, ay ga fo: Yirma Irikoy, ni na huru ka ni baŋa se ni boŋ barey ga ni hima, nda ni hima, nda ni kanbey kaŋ ga hima, nda ni goro kaŋ ga beeri; wane no Irikoy ga ariwasu ra wala duniya ra, kaŋ ga hin ka tee sanda ni na tee, nda sanda ni hima? Ni ka hãa, ay ga dii labbu wane kaŋ ga boori wane kaŋ ga cebe Urdun ganda, addu wane kaŋ ga boori nda Anti-Liban. Nda

Yerna na ɲaŋ ni alhaalin ay se war alhaalin, nda a si ay šii kaŋ, nda Yerna na fo ay se: A ga bana war se, war kaa tonton ka hãa kaŋ hima woo. Koy hawru ga, kala fooka kaŋ din hew ra, nda a dii ni yaawey nda ni ize ga hari ra nda arkawal ra nda hawsa ra nda jinji beeri ra, nda a dii ni yaawey nda, zama ni si hin ka Urdun hinne ra. Nda ɲaŋandi Yusuwa nda kanbandi a nda yaamarandi a, zama woo ga taa jine ɲaŋa kaŋ jama woo nda, nda woo ga bisa boŋ se ey kaŋ duniya kul kaŋ n ga dii. Nda ir na zama adduwa ra koyra Fogoor nda sohõ ra.

4

Nda sohõ Israila, a ji haŋ-izey nda hukum-izey, kaŋ ay ga war cebe hõ ka tee, wala ka hin, nda ka bora, nda ka huru ka gaa too, kaŋ Yerkoy Irikoy, war baaba-ize Irikoy, ga noo war se. Ši ma tonton kaŋ ne ga ɲaŋ war še, nda ši ma hun ka hun kaŋ ne ga ɲaŋ war še, hima Goolo Aljinan ir Alatala ga boŋ kaŋ kul ne ga ɲaŋ war še hõ. Ay kaŋ izo n'na guna kulu kaŋ Gouro ir Irji n'a tee Baal peor se, zama kulu haya kaŋ n'a koy Baal peor bande, Gouro ay Irji n'a halaaku a ay ra. Amma ni boŋ kaŋ din ka tee Goɗo Maaɗo ni ga, ni kul ga goro hima. Guna, na ay war se alhukumey nda sartey kaŋ Yerkoy na ay se yaamar ka ay tee wane din laabo ra kaŋ war ga huru din ka koy ka war tonton woo. Nda war ma hima nda war ma tee, zama woo ti war ma hima nda war ma fahamandi kulu lasal yaŋ se, boro kulu kaŋ ma mana hima šintin kulu wey, nda i ga ɲaandi, dii, jama hima nda fahamandi lasal boŋ woo. Wala boro kaŋ bere, wane Irikoy

ga koy nda borey, sanda Yerkoy ir-Irikoy ka koy nda ir waati kul kaŋ ir ga ɲaali a? Nda wane laabo beeri kaŋ ga hima a se yaamariyaŋ nda hukumiyaŋ boŋ-izey kaŋ ga bine nda sariya woo kul, kaŋ ay ga noo war ɲaŋoo hõ? Hanga war boŋ ga, nda war hinza war taasu kayna; war si ŋyan kulu haya wey kaŋ war yirey guna, nda ey si koy war zumey ra war jinahere kulu hantumey ra; nda war ga cebe war ize yey nda war ize yey ize yey, hantum kaŋ war taagandi Goyjinakoy Alhakoy ir ga Horeb ga, hantum kaŋ jama tontoney; waati kaŋ Goyjinakoy n'a fo ay se, jama tonton ay se, ka ey mana ay haya wey, ka ey kamba ka ey ga ŋaari ay hantumey kulu kaŋ ey ga hima duniya ga, nda ka ey ga cebe ey ize yey. Alhaalin ka hima nda alhaalin ka taashi addu ga, nda addu goo na ka tun nda wuta hala laabo ga, dije, dije, faaraw. Nda Yerna kaŋ hima war se alaa taarey ra, hima kaŋ war ji, nda war mana guna alaa, amma hima hinne. Nda a kaŋ war se a laada kaŋ a kaŋ war se war ga hima, hima woy fu, nda a ŋa i tarey taarey fu goyey ra. Nda Yerna na ay yaamar waati wono ra ka ay cebe war se laabey nda hukumey, ka war ka ibo tee dungu boŋ ga kaŋ war goo ma huru nda ka war ka a too. Nda war ma kankandi war yunbi taagandiri, zama war si guna alkawal foo hinkante kaŋ Gonjje n'a haaŋa war se Horeb do adduŋŋa ra, wuta cindi ra. Ši mana alhukum koy nda ši mana tee war boŋ se albaasu kaŋ ra hantum, kulu albaasu hantum, albaasu ceeji wala wayboro hantum, albaasu kulu dabbey kaŋ goro duniya ga hantum, albaasu kulu cinde feeri kaŋ ga feeri hawsa gumo hantum, albaasu kulu hayyan kaŋ ga kokooru duniya ga hantum, albaasu kulu hamni hantum, kaŋ goro hantey ra duniya gumo. Nda kaa nga kaŋ dii laabo samay ga nda

nga kaŋ dii guna alhey nda handu nda hayey nda samay duniya kul, nga kaa fatta ka bin se nda ka bayi se, wey Goykoy nga Irkoy n'i too borey kul se wey goo samay žiiri. Amma alhali Irikoy no war zaa, nda a war dandi alhali Misra ganda ra, taabon kayna sidirey kayna ra, alhali Misra ra, ka zama a se jama ɲaŋandi, sanda hannay wane din. Amma Yirma Irikoy na hãa ne se war ay boŋ kaŋ ne goy war ay se. Amma a na kaŋ ka ay si taarey Jordan woo ra, nda ka ay si huru laabo kaŋ Yirma Irikoy war tee na noo war se gaa ra. Ni ga ni ka kuu te ŋa kaŋ woo ra, nda ni si ka hima Urdun woo, amma ay ga ay ka hima, nda ay ga tonton ŋa kaŋ woo ɲaani. Alhaalin war ga, war si bine Goyjinay Yerkoy Irkoy ir allahaada wey ka te war ga, nda war ka tee fondo-koy, nda war ka tee war boŋ se goyjirey allahaada kulu kaŋ Yerkoy ir Irkoy ka yaamar war se. Alhaalin Boŋo hinne Irikoy nda nga Irkoy woy kaŋ ɲaŋandi, kaŋ ga koy hima kul, Irkoy kaŋ ga kaaŋa. Alhaalin nda war ma haya ize nda ize-ize war boŋ, nda war ma cindi labbu ra kaŋ, nda war ma tee haramize, nda war ma tee albaasu sura kulu boŋ, nda war ma tee fillantarey Yirma Irkoy war boŋ ga ɲaŋ se a ma hũu, ay ga kaŋ war se šeena hõ alkawali nda labbu, kaŋ war ga halaka nda halakayan labbu kaŋ, labbu kaŋ war ga ceeci Urdun hõ se war ma tonton a, war ši cindi jine kaŋ a ga, amma war ga halaka nda halakayan. Amma Cirey ga war yaabu war se laama kul ra, nda war ga taa ka koy jina kayna laama kul ra, laama wey kaŋ Cirey ga war zumandi ɲaŋ. Nda war ga batu ne alhaajiey wey, addunan'izey goyey, boro koyey goyey, tundu nda tarey, wey si hin guna, wala si hin mana, wala si hin ɲaŋandi, wala si hin sungundi. Nda war ma Yirma Irji Irikoy no wiri, nda war ma a duwandi alhali war

ma a ceeci nda war bine kul nda war ɲaŋo kul war guna waati ra. Nda kalima wey kul ma war duwandi hantumey zamanay laabu ra, nda war ma koy Yirma Irji Irikoy ga, nda war ma a šenni hayandi. Zama Irikoy tafarko se Yirma Irji Irikoy no. A si war yaabu, kala a si war halaki. A si war baabawey allaɣadi ŋaandi kaŋ Yirma n'i se yaabu. Hãa zaabi hansi koyey kaŋ tun war se, hansi koyey kaŋ tun war se iri ga, kaŋ ga hun hansi kaŋ Irikoy da adama tee duniya ga, nda kaŋ ga hun bine kokoroo hanga bine kokoroo, kala wala kaŋ tun war se hantum beeri woo, kala wala kaŋ ga mana kaŋ woo, kala laabo kaŋ ga mana Irikoy hinne haŋa kaŋ ga caw wuta ra, sanda war mana nda war ga hima, kala Irikoy kaŋ ga šii ka laabo kaŋ ga duu ka too war se laabo ra too ra nda šiiyan nda maašeejey nda alaamatey nda yaakaa nda kanbay jine nda kanbay beeri nda gani beeri koyey, sanda kulu kaŋ Yerkoy ir Irikoy tee Misra war ši ra war ga guna, adiši war ma bay kaŋ Yerkoy ir Irikoy woo Irikoy ti nda ši kala boro fooyaŋ se iri bande. Ga bine ra, a yaamar kul na koy, ka ni tarbiya, nda dungu ra, a ni cebe a wuuru beeri, nda ni na a koyey mana ga wuuru juzu ra. Zama kaŋ a ga boŋ ni baabawey, nda a na suuba ize borey ize kulu ize bande, nda a boŋ na ni bora a boŋ da a ga ŋwaari beeri nda Misra, ka laadawey beeri nda ŋwaari ka ni goro ni yaafo ka huru, ka ni kaa, ka ni baa ni ize labu ka ni ga too, sanda ni ga too hõo. Nda ni ga bay hõo, nda ni ga koy ni haŋo ra, kaŋ Yerkoy ni Irikoy woo ti Irikoy laabo hawsa nda duniya kurfey hawsa, nda ši Irikoy fooyaŋ kaŋ ši ti a hinne. Nda war kaaŋ a yaamariyaŋ nda a sariyaŋ, kaŋ ay ga war yaamar hõo, wala kaŋ hima ga tonton war se nda war ize se war bande, wala kaŋ war ga dumi goy kaŋ Goykoy Irkoy war Irkoy

ga war no hõo zamanay kul. Wala Musa na taarey hinza filla-te Urdun hawsa jinji kokoyan ga, ka boro kaŋ na hinka ka borey wane kaŋ si boŋ-boŋ se, kaŋ mana bay ka ši bay, nda kaŋ mana a ši hari jina nda bi jina, nda a ga koy taarey woy ra, nda a ga hima: Bezer kaŋ ga ganda ra, kaŋ ga beeri fondo ra, Ruben se, nda Ramot kaŋ ga Gilead ra, Gad se, nda Golan kaŋ ga Bashan ra, Manasse se. Woo ti alhaali woo Musa na hinka Israila izey gaa. Wey šeedawey, nda wey izey, nda wey hukumey, kulu kaŋ Musa fo Israyila izey se, i ka fatta Misra laabo ra, Urdun hinka ganda, koryo goo, Pegor wuro koyo, Sihon laabo goo, Amorkaawey borey maawo, kaŋ too Hesbon goo, kaŋ Musa nda Israyila izey daabu, i ka fatta Misra laabo ra. Nda i na a labu too, nda Og Bashan maarey labu too, maarey hinza Amoori boro, wey ga caw Urdun hinkante waani beeri filla ga, Aroer ga, wey ga caw Arnon kooka doo ga, nda Sihon addu ga, wey ti Hermon, Araba kul Urdun hinkante waani beeri filla ga Asedot farga kaŋ.

5

Nda Musa na Israyila kul waamandi, nda a na kaŋ se iri: Israyila, a mana, haŋ-izey nda hukum-izey, wey nga kaŋ se war tundu ra hõ sohõ woo, nda war ga hima iri, nda war ga kaa ka iri tee. Goijje Irji nda din allaahu ka hima nda war laabo Horeb ra. Mana si baba-ize ni ra Yerkoy ka allaɦdu woo tee, amma ni boŋ, ni kulu kaŋ goro ne sohõ. Kal ga kal, Goykoy na kaŋ war še too ra ganda ra alaŋnaŋ ra. Nda ni, ni goo Yezubayze nda iri goo ra waati wono ra ka iri se Yezubayze kalimayzey faahamandi,

zama iri ga hima wuta fuwo ra, nda iri si kuru addu ra, ka ne faahamandi: Ni ti Yezubayze, iri Irikoy, wey na iri bisa Misra laabo ra, barantey soro ra. Ši kaa tun alhaaloo fooyaŋ wane ni se a ga hin ay ɲaŋ. Ši ma hin alhaali kul boŋ ni boŋ se, nda ši ma hin haya kul boŋ se, wala kaŋ ga cindi hawkaa ra ganda, wala kaŋ ga cindi duniya ra ganda, wala kaŋ ga cindi haŋyaŋ ra duniya ganda. Ši mana ɲaŋandi iri, ši mana baŋandi iri kala; zama ni ti Yirma, Irikoy nda, Irikoy kaŋ ga ɲaŋ, kaŋ ga batu baabawey boŋ ize ey boŋ se hinka taaci nda fukoy taaci boro kaŋ ga ɲaŋ ni, nda kaŋ ga tee alheri hinka dubu boro kaŋ ga bine ni, nda boro kaŋ ga koy ne yaamariyaŋ. Ni ši tonton Irikoy Alhali ni ga batu fondo, zama Irikoy Alhali ni ši tonton wane kaŋ ga tonton Irikoy ga batu fondo ga zabu. Hima zaari hawta din sabat kulu ka a sankantaandi, sanda Yerkoy Irkoy war n'a yaamar war se. Iddu zaari ni ka goy nda ka tee ni goykoyey kul; amma zaari woyira ra, sabbaata ti Yerkoy Irkoy ni se, ni si goy kul tee woo ra, ni nda ni di ize nda ni di way, ni baŋa ize nda ni baŋa way, ni naw nda ni harba, nda ni albaada kul, nda boŋ-izey kaŋ goro ni ga, amasandi ni baŋa ize nda ni baŋa way nda ni harba ma hima, sanda ni hinne. Nda ni ga tun kaŋ ni ti baŋ ne Misra labu ra, nda Yerkoy ni Irikoy na ni fatta ne woo ga nda gaakašinay kayna, nda nda gaakašinay beeri. Woo se Yerkoy ni Irikoy na alhukum too ni se ni ga koy sabatey zaari gaabu nda ni ga a sankantaa. Honors ni baba nda ni nda, sanda Yerkoy Irji ni ka yaamar ne, wala ay ga koy ne ga baani, nda wala ay ga zabu ga hima duniya boŋ, wane Yerkoy Irji ni ka noo ne. War mana ka haw. Ši ni ga zin-koy tee. You shall not steal. Mana nga ga yaamar laasaabuboo beene nga boŋ-izey se ga. Ši mana ni boŋ-

ize kaŋ din ga koy war no. Ši mana ni boŋ-ize kaŋ din ga goro no, wala a ga gunguno, wala a ga zanka, wala a ga bine-izey, wala a ga naw, wala a ga hari, wala a ga albaasarey kul, wala haya kul kaŋ din ga se no. Wey kaŋ Goumou na caw war boŋ tarey kul se hin adduŋŋa din ganda ra, wala kaŋ na hun too ra, wala kaŋ na hun hari ra, wala kaŋ na hun beeri ra, moora weene nda, a si tonton, nda a ɲaŋ wey din takey filla taarey beeri ga, nda a noo ay se. Nda a koy kaŋ war na hãa too ka hun ka bine wala ra, nda addu woo na ka tun wala ra, nda war na kaa nga ga, war kul, war kabeeji-izey kul nda war borey beriberiizey, nda war na fay, ay guna, Yerkoy Irikoy ir ga na a hinza ir se cebe, nda ir na a too hãa ka bine wala ra; jirbi woo ra ir na guna kaŋ Irikoy ga hãa nda borey, nda a ga hin. Nda sohõ nga iri si muu, zama woo yenandi beeri woo ka iri fatta, nda iri goy ka tonton ka iri Goolo Irkoy Irikoy ɲaŋa kaŋ hala sohõ, nda iri ga muu. Wane hantum kaŋ mana Alhali hinante laabo jiino kaŋ ga hãa ka hun tun ga boŋ ra mana, sanda ir, nda ga goy? Kaa war, nda ji kulu kaŋ Yerkoy Irkoy ir ga hin ka foy, nda war ga foy ir se kulu kaŋ Yerkoy Irkoy ir ga foy war se, nda ir ga ji, nda ir ga kay. Alhali Yerna ka mon war alhaaloo kaŋ war goy ka hãa ne se, nda Alhali Yerna ka ne se, ay ka mon jama woo alhaaloo kaŋ i ka hãa ni se kulu; i ka hãa kulu woo no sanni. Wane ga bana ka iza boŋ-ize zama wane boŋ ra, wala ka fatta ay nda ka kanbandi ay yaamarize kul zamanay kul, wala ka koy hari iza se nda iza yize se har abada? Taa, ay ga ne iri se, war koy war goyey ga; amma ni, takaa ne sohõ nda ay, nda ay ga hãa ne nga almarey nda sariyarey nda hukunciyarey kaŋ nga cebe iri se, nda iri ma tee wane kabu ga ɲaŋa kaŋ ay ga noo iri se gaa ra. Nda war ma tun

ka tee takaa kaŋ Goumou Irji war ga Irkoy a yaamar war se. War si koy ɲaaman ga wala hagu ga, takaa kul kaŋ Goumou Irji war ga Irkoy a yaamar war ka war koy a ra, adiši a ga war hansa, nda hinne ga koy war se, nda war ga hin jine labbu kabu kaŋ war ga zama.

6

Nda wey ne yaamarey nda laabaakey nda hukumey kaŋ Yerkoy Alhala ir ta a yaamar ka ir cebe war ka tee wey boŋ labu ra, kaŋ war goo ka huru. Wala nga war ma Goolo Alhaybaybayize war ga, war ma hima a yaamaroo kul, nda a yaamaroo, kaŋ ay ga war yaamar hõ, war nda war ize, nda war ize ize, war goyyan hantumoo kul ra, wala nga war ma goy hantum gaabante. Nda ka jiši, Israila, nda ka koy tee, wala ka tee ka bin ne, nda wala hin ka boobandi ka bisa, sanda Yerkoy Irikoy ne boŋ baabawey se ka hima ne laabo kaŋ ga koy neere nda šiimi; nda wey, izey nda hukumey, kaŋ Yerkoy ne yaamar Israila izey se hawsa ra, kaŋ i fatta Misra laabo ra. Jiši Israila, Yirma ir Irikoy hinne, Yirma foo ti. Nda war ga bine Yirma Irkoy war tee ka hun war bine boŋ kul, nda war ga bine war alhakiika boŋ kul, nda war ga bine war gaaje boŋ kul. Nda kaŋ wey boŋ-izo kaŋ ay ga alhukum noo ne hõ ga cindi ne bine ra nda ne ɲaŋo ra. Nda ni ga kaŋ i koy war ni ize, nda ni ga fo i ga ne ni goro ne ni ize, nda ni ka taa hanya ra, nda ni ka jinji, nda ni ka tassu. Nda war ma ɲaŋ i wey alaamaŋaŋ ga war nungu ga, nda a ga cindi ka kaa ka ɲaŋ war yiize ga. Nda war ma hantum i ra goy kaŋ ra, nda war ma

hantum war zanka kaŋ ra. Nda a ga zama waati kaŋ Gozo Irkoy ni Irkoy ga ni bine labu kaŋ a ka yaamar ni baaba-ize se, Ibrahiima nda Ishaaku nda Yaakuba, ka haya ni adawarey booboyaŋ nda hiirey kaŋ ni mana tee, hiirey kaŋ ra cindi hay hiirey kul nda kaŋ ni mana cindi, kaarey kaŋ ka too kaŋ ni mana too, weyni-gundey nda zaytun-gundey kaŋ ni mana šintin, nda waati kaŋ ni ga ɲaa nda ni ga cindi, hanga ni boŋ ni ga hin ka bisa Gozo Irkoy ni Irkoy kaŋ ka ni hun Misra labu ga, baŋa-hiirey ra. Borey din Irkoy nda war ga hima, nda war ga hin a hinza boŋ, nda war ga kanbandi a ga, nda war ga tammahara a maa ra. Ši kaa taa Irikoy tanayaŋ kaŋ ga cebe iri din, Irikoy kaŋ ga tun laabo kaŋ ga cebe war boŋ se, zama Iriko, Yerkoy war Iriko, ga bora ɲaŋkantey; Yerkoy war Iriko ga ši war se fatta nda hargay, a ga war halak war ga hun duniya fuwo ga. Ši ka Diina, war Irkoy, šintin kaŋ war na a šintin waane ra. Nga ka koy Irkoy Gozo nga ni ay yaamariyaŋ, ay yaamariyaŋ nda ay fondo-izey kaŋ nga se yaamar ni. Nda ni ga tee kaŋ kaŋ nda kaŋ hima Yirma Irkoy ni ga ŋa, adiši kaŋ hima ni se tee, nda ni ga huru nda ni ga too labu hima kaŋ Yirma na kaŋ too ni baabawey se, ka kaa ni jiirawey kul ni ŋa ŋa, sanda Yirma na kaŋ. Nda a ga zama waati kaŋ ay ize ga ni hãa suba, ka fo, wane ti seedantey nda fondo-izey nda hukum-izey, kulu kaŋ Yerkoy Irikoy hinne ya iri war se? Nda n'ga fo ni hinza se, ir ti goy Firawnaa se Misra labu ra, nda Goykoy na ir kuru ne ga nda guna kaŋ ga hin, nda nda guna kaŋ ga beeri. Nda Yerkoy na noo alaamatey nda kaaburuyaŋ beeri nda juwal Misra ra Fir’awna ga nda a goro ra ir gaa, nda a na ir fatta ne ga ka hantum woo noo ir se, woo kaŋ a na waada ka noo ir baabawey se. Nda Yerkoy yaamar ir se ka

tee borey kul ninkey wey, ka taarey Yerkoy Irikoy ir goo, alhaalin ka hima ir se borey kul zamanawey, alhaalin ka hima ir ga sanda nda hõ. Nda taray ga koy ir se, inda ir ga kaaŋna ka hima izey kul tee Gozo Irji ir toon ga, sanda a na ir yaamar.

7

Nda Yerkoy Irji ni ga no ma cebe kaŋ ra, kaŋ no ga huru a ra sanda ka a too, nda a ga kala laabo beeri no yendu ga, Hittiyaŋ nda Girgashiyaŋ nda Amoriyaŋ nda Kanaaniyaŋ nda Perizziyaŋ nda Hiviyaŋ nda Jebusiyaŋ, laabo ije beeri nda goy-izey kaŋ ga caw war ga; nda Yerkoy Irji ni ga bay iri no woy ra, nda no ga iri daabu; no ga iri kala ka kala; ši no ga tee allawal iri ga, ši war ga hari iri, ši war ga zumandi iri ga; ni yiize ši no ga noo a wey se, nda a yiize ši no ga zaa ni wey se. Ga kaa koy war hiino war se ay ga, nda ga bayrandi alhaaley fooyaŋ, nda Goyjinakoy ga hãa war se hũnkuyan, nda ga kaa war halak sanji sanji. Amma wane ne ga tee i se: i ga ize altaari-ze zumandi, nda i ga ize pillar-ze kokoŋ, nda i ga ize grove-ze yanandi, nda i ga ize alhali-ze siinji-ze wuta nda šii. Albaši laabo sanni si ga Irkoy din Gooru, nda Irkoy din Gooru suuba ni ka zama se laabo taagante ga ši, ga kala laabo kul boŋ kaŋ ga duuŋna fuwo ga. Mana si ay ka cindi ka bora laama kul ra, Yirma na ay subu, nda Yirma na ay subu, zama ay ga cindi ka kacca laama kul ra. Amma woo soobay Goobante war nda, nda gaabu lasal kaŋ a lasal war baabawey se, Goobante na war zumandi nda gaakašinay goy, nda Goobante na war koroši daga baŋarey wala, daga Fir’awna

Misra maaɲo gaakašinay. Nda n'ga bay kaŋ Yerkoy Irkoy n'da, woo Irkoy; Irkoy kaŋ ga hima, kaŋ ga allaɣaasa nda hinzina koy se borey kaŋ ga ŋa hima nda borey kaŋ ga ŋa yaamariyaŋ koy se hanga dubu waani, nda kaŋ ga batu koy se borey kaŋ ga ŋa ŋaaci sanda fuwo ga halaka i, nda si ga koy hansa borey kaŋ ga ŋa ŋaaci; sanda fuwo ga batu koy se i. Nda ni ga hima yaamariyaŋ, nda yaamariyaŋ nda hukumiyaŋ wey kaŋ ay ga yaamar ni hõ tontoni ka tee. Nda ga zama waati kaŋ war ga mana haŋa laada wey, nda war ga koy nda war ga tee wey, nda Yerkoy Alhali war-ɲaŋ ga koy laabo war se allaɣaasa nda hinzina kaŋ a na kaŋ war baaba-ize se. Nda a ga ni hima, nda a ga ni barka, nda a ga ni yaabu, nda a ga barka di ni izey kaŋ ga fatta ni goro ra, nda laabo kaŋ ga fatta ni yaŋ ra, ni bere, nda ni dibi, nda ni tuuru, ni šintin labu, nda ni hoy labu ɲaŋ kaŋ Gooru ma waažibi ni baabawey se ka di ni. Albaraka nga ga koy ka bande laabo kul, si ga koy ka nga boŋ ra hari kulu wala hari kulu, nda ka nga alhaali ra. Nda Yerna boro nga Alhaji nga ka koy nga se kala hanse, nda kala Misra hanse-ize bonyo-ize wey nga guna, nda fondo nga bay, si ka tonton iza nga se, amma ka tonton iza kala borey wey ka hin nga se. Nda ni ga ɲa kulu alhukum-ize kul wey Gonjje Yerkoy ni Irkoy ga baa ni se, ni yiize si ga kaaŋ hima boŋ se, nda ni si ga batuyan boŋ irkoy-ize, zama kulu wey ti ni se ga ɲaŋandi. Amma nda n'ga fooyan boŋ tarey ra, kaŋ jama woo ga beeriberi ka tonton ay se, mate n'ga hin ka a goy bine? Ni ši hima iri; ni ga taarey taarey, Yirma Irikoy nda nga koy Firawnaa se nda Misra borey kul: Šiiŋey berey kaŋ nga yey guna, alhaaley nda kaaburey berey wey, gaa berey nda kanjey berey; sanda Yirma Irikoy nda nga koy nga fatta, wey

Yirma Irikoy war na kay laamu kul se kaŋ ni ga hima iri yaarey ga. Nda a ga yenandi-yenandi ey sanba Yirma Irkoy n'Alhaa nga ey boŋ, har kaŋ ey kaŋ ga cindi nda ey kaŋ ga tuusu nga ga, ey ga halaka kul. Ši nga ga haw ey nungu ga, zama Yirma Irkoy n'Alhaa nga goro nga ra, Irkoy beeri nda gaakaw. Nda Yerkoy Irikoy n'ga laabo kulu ŋan i kaa ni boŋ ga, kayna kayna; ni si hin ka laabo i sabu sabu, wala hinka duniya ga zama kokorize, nda dabbai ɲaŋu ga bora ni ga. Nda Yerkoy Irikoy ne ga ey kay ni boŋ ra, nda ni ga ey halak halakayandiyan bande, har ni ga ey halak kul. Nda a ga ey borey-beeri kay ni boŋ ra, nda ni ga ey maa koy doo din ra; boro si taaci ni yeeji ga, har ni ga ey halak kul. Alhaaloo zantey Irikoy izo kaŋ war ga koy a tun ne labu; war si wane azurfu, war si wane zaabu kaa izo ga war boŋ se, war kaa duu izo ga, zama a ga abin kaŋ Goungou Irkoy war tun ga ɲaali. Nda nga ši kaa tonton hay woo ne nga goro ra, nda nga ga zama hay kaŋ ga binde woo sanda; nga ga tonton nda tonton, nda nga ga binde nda binde, zama a ga binde hay.

8

Alhaali kaŋ ay ga alhukum war šintin sohõ, war ga hima ka ne nda, ka war hin ka war yaabu, ka war hyã ka war gaa ka too laabo kaŋ Yerkoy war Irkoy na kaŋ war baabawey se. Nda war ga taarey kulu hantumoo kaŋ Yerkoy war Irikoy n war yaamar ka ganji war ra hawsa ra, adinan a ga hin ka war laabu nda ka war šii, nda ka bay kaŋ goo war zumoo ra, wala war ga Iza boŋyaŋ zaabi wala war ši zaabi. Nda a na n ɲaŋandi, nda a na n

kambe, nda a na n ɲaandi manna woo kaŋ n baabawey si bay, adiši a ga cebe war kaŋ boro si ga bara ka tun nda haŋa hinne, amma ka tun nda kala kalima kaŋ ga fatta Irikoy no ra boro ga bara. Nga teerey yow si ši kokorandi ka hun yow, nga sapatey yow si ši kokorandi ka hun yow, nga karey yow si ši taabu, dii arba'in jiiri. Nda ni ga bay ni bine ra kaŋ sanda wala nda ne boro foo ga hanga a ize, wala Yerkoy ni Irji ga hanga ni. Nda ni ga koy Irkoy Alheri ni yaamariyaŋ hima, ka taamay a hanyarey ra, nda ka a yaafay. Zama Yekuwaa Alhayji ni ga hin war koy kaŋ day nda kaŋ beri, kaŋ ra haŋ hari, nda haŋ kuurey kaŋ ga fatta beeri ra nda adduwa ra; kaŋ alkaama nda saabu, weenay, toomey, rumaney; kaŋ zeytun tuuru nda ŋaama; kaŋ ra war si taaci war guraasa nda fakaraa, nda war si boŋ haya foo kaŋ ra; kaŋ tarey ga hin ƙarfe, nda war ga bin taŋa a adduwa ra. Nda n ga ɲa nda n ga cebe, nda n ga yaamar Yeesu Irkoy n ga Irikoy laabo laabo kaŋ a na n ma. Hanga war boŋ ni ši Goumou Irkoy Alatala ŋa bere, ni ši a yaamariyaŋ, nda a hukumiyaŋ nda a sariyaŋ kaŋ ay ga yaamar war hõ ni ši ŋa gaabu. Ni ši, ni ɲaa nda ni caw, nda ni goyey heerante tee nda ni zaa ŋa ra, nda war šinkarey nda war hoy-biyey boobandi war se, nda war azurfu nda war zaabu boobandi war se, nda kul kaŋ war ga kaa boobandi war se, war bine war zugu ra, nda ni ši Goumou Irkoy Alatala war ga kaŋ na war fatta Misra labu ra, baŋa-wane ra; kaŋ na war tee hawza beeri nda hawza kaŋ ga hima ŋa ra, kaŋ masu kaŋ ga ɲaa, nda takarey, nda kaŋ hamma, kaŋ hari ga ši; kaŋ na war se haŋa-kulu fatta taarey beeri ra; kaŋ na war ɲaa manna hawza ra kaŋ war ši bay, nda war baabawey ši bay, adiši a ga war hima, nda a ga war šii, nda a ga war heerante tee war

zamaneyaŋ kokorantey ra. Mana ka foy ni bine ra, ay neere, nda ay bine neere, wey na tee ay se alheri bere woo. Nda ni ga taarey Gozo Irji ni ga, zama a ti ni ma haya ka hima tee, nda ka a hima tee a ga allaɣadi kaŋ a foolay Gozo baaba-ize ni ga, sanda hõo. Nda a ga zama amma nga bine ka bine Goyjinakoy Alhakoy nda ka koy aljana izey bande nda ka bayi ey se nda ka sukudu ey se, ay ga yaamar war hõ alhiini nda dungu zama ka halaka nda halakayan. Sanda nda kaŋ laabo ɲaŋyaŋ kaŋ Yerkoy Irikoy ga halaki war šinne do, wane din war ga halaki, zama war ši honga Yerkoy Irikoy war tun boŋ se.

9

Jiiri Israila, ni ga hãa Urdun hõ, ni ga hya ka tonton laaburey kaŋ boobandi nda kaŋ ga guna ka tonton alhaaley se, taagey boobantey nda kaŋ ga kaabu hanga arkaasu, jama boobandi nda beerantey nda kaŋ ga jindi, Anaki izey, kaŋ ni ga bay, nda ni ga mana, wane ga hin ka taagandi Anaki izey ɲaŋoo ga? Nda war ma bay hõo, Yerkoy Irikoy war wey kaŋ ga koy war ganda, wala alaa kaŋ ga hansa kul, wey ga iri boŋ, wey ga hansa iri, nda wey ga kaa iri war ganda, nda wey ga hansa iri sabu sabu, sanda Yerkoy n'a fo war se. Mana ka ne war bine ra ni zanka ra, waati kaŋ Goijje Irkoy ni Irkoy ga laama wey kul ni yaafo ra, ka ne fo, ay hinna ra Goijje na ay yaabu ka ay ma hari laama hinna wey. Mana ti nga alhakiyan ni, kala mana ti nga boŋhuntaray kaŋ nga zanka ra, ni ga huru ka too ey boŋ, amma ti ey lamanay kaŋ lamaney wey ra, Yerkoy ga kaa ey ka hun ey nga ɲaŋoo ga, nda

ka too ka tee alhada kaŋ Yerkoy na kaŋ ka too ir baabey se Ibrahiima nda Ishaaka nda Yaakuba. Nda ni ga bay hõo ɲaŋa ti kaŋ si mana ni ɲaŋtaarey boŋ ra Goykaw Alhakiikaa ni tana ni se kaŋ labukaw labay woo ni ga tonton, kaŋ ni ti jama kaŋ ga ɲaŋ kaaŋ. Honga, mana ŋa wane boŋ nda war na Goumou Alhali war Irji war hãa huŋu ra, wane hantum nda war na fatta Misira ra nda war na kaa doo wane ra, war na gaabandi koy war na Goumou se. Nda Horeb ra, war na Yirma hãa, nda Yirma na hãa war ga ka war kaa, waati kaŋ ay na dii addu ra ka taa taarey hay taarey, taarey kaŋ allaɣaasa kaŋ Yirma na tee war se, nda ay na zabu addu ra hãnkul wiiri nda hãnkul wiiri, ay si kumbu ɲaa nda ay si hamma mana. Nda Yirma na ay ga taarey jiiri hinza kaŋ ga caw hantumey nda Irikoy yinburu, nda iri ga caw hantumey kul kaŋ Yirma na kaŋ iri ay se adduŋŋa zaari ra zaari kaŋ boŋ-izey marga. Nda a koy kaŋ jiiri wiikante nda alluwa wiikante, Yirma na ay ga taarey jiiri hinza kaŋ ga caw hantumey, taarey allaahidu taarey. Alhabaari Goolo no kaŋ ne se: Kaa tashi, kaa zumbu sabu ne ga, zama ay jama ne n ka tee bayrante, kaŋ war n ka kaa fatta Misra labu ra. I n ka tee bayrante sabu ka bori hanya kaŋ ay n ka yaamar i se, nda i n ka tee albaasu kaŋ n ka leeli i boŋ se. Nda Yerna na kaŋ ne se, a ga kaŋ, ay na kaŋ ne se foo nda hinka, a ga kaŋ, ay na guna jama woo, nda dii jama woo ti jama kaŋ ɲaŋ ga guna. Nda sohõ alhali ne te, ay ga baa ne kaŋ ay ma ey kulu, nda ay ga ey maa kulu bine ra ganda, nda ay ga tee ne laada beeri, nda laada kaŋ ga ɲaŋ, nda laada kaŋ ga bora ka tonton woo ka bon. Nda ay kuru zama, ay dii ka hun addu ra, addu din ka tun woy ra hala samay ga, nda takarda hinka kaŋ šiiyan ra tarey din ka cindi ay hinka

gaa ra. Nda nga ay guna kaŋ war n'ka zunubi Yirma Irkoy war ga hima, nda war n'ka tee war boŋ batu-kulu, nda war n'ka farga hira kaŋ Yirma n'ka yaamar war ma tee, nda nga ay n'ka kaa taabal hinza, ay n'ka yar-i ka hun ay kaŋ hinza ra, nda ay n'ka peeši-i war ganda. Nda ay ga yaamar Goykoy gaa jina hinza kaŋ nda jina jina, bisitaaci zaari nda bisitaaci hiiri, ay si kumbu ɲaa nda ay si hari koy, albaasu war boŋ alhaaley kul kaŋ war ga alhaali ka tee goykoy Irji Goykoy gaa ka a hargandi. Nda ay ga taabu kaŋ ra futu nda hargay, kaŋ Gooru ga hargay war iri se ka war zabu, nda Gooru ga ay waane waati woo ra. Nda Harun ga, a te haŋaandi ka a huna, nda ay ka duwaa Harun ga waati wono ra. Nda alhila nda boro n'ga hima, hari koy, na kaŋ alhila woo, na tun a, na a tuusu hawkoy ra, na a ɲaŋ a ɲaŋyan ka bisa hala a koy laabo, a koy sanda buubu, na buubu woo zin hawkoy kaŋ ga zin ka hun adduŋŋa ga bisa ra. Nda ka yaamar-ize ra, nda ka šiiyan-ize ra, nda ka hãayan kaŋ ga waažibi-ize ra, war na Goobante hargay. Nda waati kaŋ Yirma na war kaa Kadeš Barnea ra, a ga yaafo, war ka koy beeri nda war ka ɲaŋ too kaŋ ay ga war ma, nda war na Yirma Irikoy war tun ga hima ra, nda war ši a bine, nda war ši a šenni hundu. Alhaalin war ka Goolo boŋ din zaari han din kaŋ a bangandi war se. Nda ay ga hãa Yerkoy gaa zaari wiyo ey nda zaari wiyo jijiri, kaŋ ay ga hãa, zama Yerkoy na fo ka war ŋa. Ay haawi ka Irikoy nda ay fo: Yerkoy, boŋ-izey ra boŋ, nga ma halaaku war ni war jama nda war taarey kaŋ war n'a fatta, kaŋyaŋ war n'i bisa ka hun Misra laabo ra war guna beeri ra, nda war hankuri kaŋ ga bora, nda war guna beeri ra. Tun Abraham nda Isaka nda Yakuba, ay boŋ-koyey wey ay n'ka laada ay boŋ se ga. Kaa dii ay laabo wey kaŋ

din jama wey se ga, nda a bina-kul-izey, nda a zunubey. Mana zumandi kaŋ goro labu ra alhaalin kaŋ ni n'ir kaa doo ra ga sey, sabbu Yerkoy si hin ka koy noo ir labu ra kaŋ a n'ir se, nda sabbu ka ɲaari ir, a n'ir kaa doo ra gungurje ra ka hoy ir. Nda wey ti ni boŋ nda ni gaabu, wey kaŋ ni kaa fatta Misra laabo ra ni hima beeri ra nda ni kanbay hima beeri ra nda ni goro beeri ra.

10

Ga wane waati ra, Irkoy no yaafo ay se: Ka haŋa war boŋ filla taarey kaŋ ga hima wane jinawey ra, nda ka dii ay ga addu ganda ra, nda war ga tee war boŋ sanduku kaŋ ga tee tuuri ra. Nda ni ga caw ka taarey boŋ, kaŋ hin ka taarey jina boŋ, kaŋ war ka ne taarey boŋ filla kaŋ ni na peeši, nda ni ga ba di ize ka sanduukey ra. Nda ay tee sanduku ga haŋa ɲaŋ kaŋ ši hima, nda ay tee takarda batu kaŋ ga caw takarda jinaa, nda ay dii addu ga nda takarda hinka ga ay nungu ra. Amma a ŋa hantum taarey boŋ ga bine kaŋ hantumoo jinaa ra, kalimaŋaŋ woy kaŋ Yerkoy na kaŋ hin se war ga adduŋŋaa ganda ra woyoo cindi ra, amma Yerkoy na kaŋ hima se ay ga. Nda ay kaa zaama, ay dii ka hun addu ra, nda ay hinka alluwey ra sanduukey ra wey ay tee, nda i ga cindi hantumoo ra, sanda Yalla ay yaamar. Nda Israayila izey n'a koy ka hun Berot Yaakiim izey Moseera ra, Haaruuna na kuu yan, nda a na dunbu yan, nda Eleezaari hinza na alkali goyo ti a se. Woo ra koy Gadgad, nda Gadgad ra koy Etebatha, labu kaŋ haŋ hari. Waati woo ra, Yerkoy na Leevi kaabu woo fay, ka Yerkoy allaɣaɗa sanduuɗu woo zaa, ka hiino Yerkoy gaa, ka

batuyan, nda ka duwayan a maa ra, hala hannoo. Wane din kaŋ, Leewiyaŋ ši goy nda tarey kul boro boŋ-ize ra, Goobante hinne tarey goyze, sanda a fo nda ize. Nda ni, ni na hima addu ra zaari wiiri handu nda zaari wiiri handu. Nda Yerna na ay ji, nda waati wono ra, nda Yerna si baa ka war boro jin kul. Nda Yerna no kaŋ ne se, Koy, hun jine nda nga boŋ izey kaŋ, nda ey ma huru nda ey ma tonton labu kaŋ, kaŋ ay na waažibi too ey baabawey se ka noo ey se. Nda sohõ, Israayl, ma Yerkoy Irkoy nga boŋ ka ceeci nga ga, amma wala ka Yerkoy Irkoy nga ga saabu, nda ka taamay a hantumey kul ra, nda ka a bine, nda ka Yerkoy Irkoy nga bayi nga bine kul nda nga zumuroo kul ga, nda nga ruuhu kul ga, ka Yerkoy Irkoy nga almarey kaaŋey kaaŋ, nda a yaamariyey, kaŋ ay ga nga yaamar hõ, ka nga se waani. Dii, ni Yerkoy Alhayni labu nda labu labu, duniya nda kulu kaŋ ga cindi a ra. Ay boŋ-izey hinne, Yerkoy na kaŋ ka hima i se, nda a na kaŋ i zama din bande i ga, war, laabo kul ra, sanda hantum woo. Nda war ma ka war zuu taakari kuru, nda war si war ɲaŋu taakari. Albarakaa Irji war Irkoy, woo ti Irkoy irjey ga, nda albarakaa albarakaawey ga, Irkoy boŋ, nda gaakaw, nda šiikaw, woo kaŋ ši fuwo guna, nda kaŋ ši batu too, kaŋ ga tee hukum boŋ-ize se nda yatim se nda kaabu se, nda kaŋ ga boŋ boŋ-ize se ka di ize se kumbu nda guna. Alhaalin kaŋ ma gaabandi, zama war ti alhaalin Misra labu ra. Irkoy Irikoy nda war na hima, nda war ga a bayi, nda war ga a ga kaa, nda war ga waani too a maa ra. Wane ti war boŋ-beeri, nda wane ti war Irikoy, wane na hay boŋey nda hay boŋ-beeri-ey wey ti war ra, wane war yey na guna. Ni baaba-izo-n zumandi Misra ra kaŋ hangu saba-woy-bi-tammen, amma sohõ Yerkoy Irikoy-n tee ni kaŋ hawdu-ey bine

ra yendu-ize ra.

11

Nda war ma Goykoy Irkoy war tun boŋ, nda war ma a tun laabayaŋ kul, nda a tun sariyaŋ, nda a tun yaamariyaŋ, nda a tun hukumiyaŋ kul zaari kul kaa. Nda war ma bay hõo, zama si mana war ize, wey kala kaŋ si bay nda si hin Goungou Irkoy war Irikoy ra caw-caw, nda a boŋ-boŋ goyey, nda a kanboo kaŋ ga hima, nda a kanboo-goro kaŋ ga beeri, nda a maanawey, nda a haya-goyey, kala kaŋ a go Misra ra Fir'awna Misra borey-maawo do, nda a laabo kul do, nda kala kaŋ a go Misra borey ra hima do, nda hari gaarey nda hari heyyey nda hari hima do, sanda haŋ biyaŋ-ɲaŋ ra haman na hari kaŋ ra hari kaŋ ga war noori war ganda ra, nda Goungou na hari halak hala hõo jine ra, nda kala kaŋ a go ir se gunguru ra hala war na kaa too woo do, nda kala kaŋ a go Datan nda Abiram se, Eliab ize, Ruben ize, wey kaŋ laabo na a baa feeri nda a hari naaŋ nda hari goyey nda hari kala haya kaŋ ga nda hari Israyila kul ra; zama war iyey na Goungou goy kul boŋ-boŋ hin, kala kaŋ a go war ra hõo. Nda war ma koy hima a ga yaamariyaŋ kul, yaamariyaŋ kaŋ ay ga war yaamar hõo, wala war ma hin, nda war ma bora, nda war ma hyɔ nda war ma saabu labu kaŋ war goo ka hãa Urdun hõndo wala ka saabu a; Wala war ma hin zama kuuru labu kaŋ ga, labu kaŋ Gooru na kaŋ war baabawey se ka hima ey nda ey ga zumawey nda ey, labu kaŋ ga yoora neema nda turu. Kaŋ ti labu wane nga n'ka huru kor ka too nga ka zama, si ši kaŋ Misra

labu ti, wane nga n'ka fatta doo ra, waati kaŋ i ka beeri too nda ka a yaawandi nda i tondi, sanda legume baaži. Amma labu wane nga n'ka huru kor ka too nga ka zama, labu ti wane ga gaw nda wane ga bayan, a ga šenandi hamma ra wane ga dindi bine ra. Kasa wane Yoobari Irikoy hinne ga guna a kala waati, Yoobari Irikoy hinne ido bi ga a ga, batu jiiri tun bina ne hima nda har bina ne benandi. Alhaalin nda ni ga mana haŋa ka haŋa yaamar kulu wey ay ga yaamar war hõ, ka bine Yirma Irikoy war ga, ka bayi ne ga war zanka kulu nda war ruuhu kulu ga, a ga baa hinka war labu ga waati filla, waati jine nda waati koryo, nda ni ga zaa war alkaama nda war dibi nda war turu, nda a ga baa ŋaari war gungey ra war alheeji se, nda ni ga ɲa ka cebe, war boŋ hima war zanka kana bere, nda ni kana bere ka bayi irikoy fooyaŋ, ka sujudu se, nda Yirma ga fusi ni ga, nda a ga daabu bine, nda hinka si hin, nda labu si baa a ga haya, nda ni ga halaka ka cahã labu hima ga Yirma noo war se. Nda war na hantum wey ey war bine ra nda war alheri ra, nda war na kay ey tee alama war nungu ra, nda a ga zama kala war iya ga. Nda war na caw war ize ey ka hantum wey ra ni war duu war goro ra, nda ni war koy hanya ra, nda ni war huru, nda ni war fatta. Nda war ma ŋa cebe wey kala war goyey bine ra nda war wongey ra, adiši war ma hin ka tonton, nda war izeyyaŋ hantumey ma hin ka tonton dungu kaŋ ra, kaŋ Goykoy n'a kaŋ war baabayaŋ se ka hima wey, sanda alaawal hantumey dungu ra. Nda a ga zama nda nga waani waani ay ga hundu yaamaroo wey kul kaŋ ay ga yaamar war hõ ka tee, ka bine Yirma Irkoy ir din, nda ka taa a hankoo kul ra, nda ka kanga a ga, nda Yirma ga koy laadawey wey kul war ɲaŋoo ga, nda ay ga gaa laadawey

beeri nda ŋwaari kaŋ ga ka tonton war ka bisa. Kul taarey kaŋ war kanbe koyo taabiyan ga, a ga zama war se, hun-ganda nda Antilibanus, nda hun-haŋ melas, haŋ Euphrates, nda hala hinkante kaŋ ga hawsa beeri, a ga zama war daŋey. Ši kul ne nga taasu war boŋ ga, nda Yerkoy Irikoy war tun ga hima war hawkay nda war kaŋyan boŋ bere duniya kul ga kaŋ war ga koy, kaŋ fondo alhali a fo war se. Dii, ni ga noo war ši goro hõ albarka nda laana; albarka, nda war ga hãa Gozo Irji war tira boŋ-izey kaŋ ni ga war še hõ, nda laana, nda war ši hãa Gozo Irji war tira boŋ-izey kaŋ ni ga war še hõ, nda war ga fatta ka hun hãnkaw kaŋ ni war še ra, ka koy ka bayi irji fooyaŋ kaŋ war ši bay. Nda a ga zama waati kaŋ Yerkoy Irikoy war ga hin war do labu kaŋ war ga huru nda a, war ga koy nda a se war ga tonton a, nda war ga baa barkawo Gerizim bine ga, nda la'ana Ebal bine ga. Mana wey kulu Jordan hinka bine, hantum futu jiiri kaŋ alheri ka koy ra, Kanan labu ra, kaŋ ga zaama futu jiiri ga, Golgol dogoo, tuuru beeri kaŋ ga gora bisante? Alhaalin, war ga hinkante Jourdan, war ga hunkuna ka dumi kabbu wane Gooru Aljanna ir din na war se ka kabbu bande kul zamanai, nda war ga zaama a ra. Nda war ma koy tee a ga boŋ-izey kul nda a ga hukum-izey wey, kaŋ ne ga noo war se hõ.

12

Nda wey kaŋ yaamariyaŋ nda kaŋ hukumiyaŋ, wey ir ga koy hima ka tee kaŋ labu ra, wey Yerkoy Irikoy ir baabayaŋ goo ga noo ir se kaŋ gaa ra, zamanay kul wey ir ga bara kaŋ labu boŋ.

Baabu nda, war na baabu kulu goyjinawey kaŋ iza ra iri ɲaŋawey na boŋ hima iri ize, kaŋ war ga too ize, adduɲɲa beeriyan boŋ, nda ganda beeriyan boŋ, nda tuuru kaŋ ga kaŋ ɲaŋ cindi ra. Nda war na iri alkawaliyaŋ kuru, nda war na iri dubu taarey peeši, nda war na iri tuuru goyjinawey murgu, nda war na iri ize ɲaŋawey surayyaŋ woy nda baabu, nda war na iri maaŋey baabu goyjina woo ra. Mana nga ma tee wane Goykoy, Windi din. Amma kala ne Yerkoy Alhakoy ni suubante ka suuba foo kaŋ a ga suuba ne ni ganda-ize fooyaŋ goo ra ka too ni maa ne boŋ nda ka too woo ne boŋ, ni ga ceeci nda ni ga kaa boŋ. Nda war na kaŋ zaa alhukum-ize war ga, nda allaahaw-ize war ga, nda bere jinaa war ga, nda duwaa war ga, nda batu-ize war ga, nda laada war ga, nda beeri jinawey war ga nga hari ka baw war ga nda nga hari ka feeji war ga. Nda war ga ɲa a ga ɲaŋa Gooru Irji war ga, nda war ga bora ka war ga kulu kul kaŋ war ga war ga hanga war ga, war nda war ga ɲaŋ, kaŋ Gooru Irji war ga ka war ga barka. Ši kaa tee haya kul kaŋ ir goo tee sohõ bi, kala boro kaŋ ga boori a yee ga, a yee do. Zama ši kaa koy hala sohõ ka hẽenante ra, nda ka gaabu kaŋ Yerkoy ir Alhaa ga noo war se ra. Nda war ma hãa Jourdan, nda war ma zabu kaŋ Goumou Alhakiika ir ta war se gaa sanda taarey, nda a ga war sabu war jiinayzey kul kaŋ goo war ganda, nda war ma zabu nda saajaw. Nda a ga zama doo kaŋ Yerkoy war Irikoy ga suuba ka war maa wii a boŋ, a ga zama ne kaŋ war ga kaa kulu kaŋ ay ga yaamar war se hõ, war alkawal-ize, nda war sadaka-ize, nda war zakkat-ize, nda war goy-ize taagantey, nda war batu-ize suubantey kul, kaŋ war ga waažibi Yerkoy war Irikoy se. Nda war ma bora Yerkoy Irkoy war ga goyno, war nda war ize, nda

war ize weyze, nda war yinay, nda war yinay weyze, nda Leewii kaŋ war koyo ra, zama a si goy tontoni wala gaa war ga. Hanga boŋ, nga ši war albaasu kaŋ war ga koy ne hima ka boŋ fondo kul kaŋ war ga dii. Amma ka hun taarey kaŋ Goykoy ne Alhali ka suuba ne ni ka kaabirey ra, hinne ne ka ne ni ka haŋarey kaŋ bine zumandi, nda hinne ne ka tee kulu kaŋ ay ka ne bayrandi ne taare. Amma wala ga kala hãa kaŋ war ga boona, war ga hin ka too naamey, Jine Irji war ta Alhila kaŋ n a noo war se ga kala laama ra. Kaŋ mana laabante nda kaŋ laabante ga hin ka too woo, sanda ga too gaabu wala biirey. Amma yendu ši tonton, ka a zuu ne ka a kay kaŋ ra sanda hamma. Ši hin iya caw ka ɲaŋ ne taagayaŋ ra, ne taagayaŋ ra alhukum kulu ne gaabu ra, nda ne misiri ra, nda ne zeytun ra, nda ne alhaywan zankey ra, nda ne beerey ra, nda adduɲaŋ kulu kaŋ ne ga waažibi ka tee, nda ne laada kulu, nda ne gaa filla ra. Amma ni ga ɲaŋ a Yerkoy Irkoy ni Irkoy ganda ra, taaɲa kaŋ Yerkoy Irkoy ni Irkoy ga suuba a se, ni nda ni ize nda ni way nda ni baŋa nda ni baŋakoy nda duɲakoy kaŋ goo alhaaloo ni aduniawey ra, nda ni ga bora Yerkoy Irkoy ni Irkoy ganda ra haya foo kaŋ ni ga ni xanbe tonton a ga. Hima boŋ war ga ni kaa mana bay Leewii din waati kul kaŋ ni ga goro duniya ga. Amma Yalla, nga hin Irkoy, ka hin daabu-ize boŋ-ize, sanda nga fo hin se, nda hin ga ši fo: Ay ga ɲaŋ nama, amma hin hawsa ga baa hin ɲaŋ nama, hin ga ɲaŋ nama hin hawsa baa kulu ra. Amma nda doo woo ka yaw ni ga, Yerkoy Irikoy Alhakoy kaŋ ga boŋ ka too woo ra ka ne maa too woo ra, nda ni ga hima ni ga alhaali nda ni ga bere kaŋ Irikoy ga baa ni se, takaa kaŋ ay n'ay yaamar ni, nda ni ga ɲaŋ ni ga gaarey ra ni bine haŋay ga. Sanda kaŋ ga ɲaŋ alkasuwa nda biibi, wala hin war ga ɲaŋ woo.

Kaŋ si taara ne war ga nda kaŋ taara ne war ga, hima hinza za ɲaŋ. Hanga jine ka cebe ka mana ɲaŋ ɲiiri, zama ɲiiri woo bi ɲaŋ, ɲaŋ si ɲaŋ ɲiiri nda neene. Ši cin ka, bine din ka a zuba kaŋ hari. Ši ɲaŋ a wala ay ga hima nga se, ši nda nga ize ize nga bande, nda nga tee kaŋ nga hima nga se nda kaŋ nga boori Goykoy nga Irji nga ɲaakoyaŋ. Amma nga haayey laabey kaŋ ga kaa nga se, nda nga allaahey kaŋ šii, nga ga kaa nga hun ka too bataa kaŋ Yerkoy nga Irkoy ga suuba ka yiira a maa yow. Nda ni ga tee ni ɲaŋandi kaŋ ga kay kul-kul, hẽenawey ni ga kaŋ zaa Gonjibo Irkoy ni Yerkoy alatariya ga, amma ni ɲaŋandi wiyey ni ga kaŋ zubu alatariya dabari do kaŋ ga Gonjibo Irkoy ni Yerkoy ton, amma hẽenawey ni ga kaŋ ɲaa. Gaabu nda hundu, nda nga kay kul bayhayaŋ kaŋ ay ga yaamar war se, alhaalin nga war se hima nda war ize ize se hima waati kul ra, nda nga war kay kaŋ nga hima nda kaŋ nga boori Goyjinakoy Alhaa war se ganda. Amma nda Yerkoy Irkoy ni na laama alhaalin kaŋ ni goro koy ra wala kaŋ yaŋ laabo, ni nungu ra, ka ni na a ganji, nda ni na zama alhaalin kaŋ yaŋ laabo ra, honga ni boŋ hima ka si ceeci ka bi alhaalin kaŋ yaŋ bande, alhaalin kaŋ yaŋ laama ra ni nungu ra, ka fo Alhaalin wey ma tee se ka koy alhaalin kaŋ yaŋ irkoyaŋ se? Ay ga tee kala. Mana ni ga tee wane nda ni Irikoy, zama abominations Goykoy kaŋ a ɲaŋ, i ga tee wane nda i irikoyaŋ, zama i diiyaŋ nda i jiiyaŋ, i ga hun wey nda tafo i irikoyaŋ se.

13

Kul hima kaŋ ay ga yaamar war sohõ, woo war ga hima kaa ka tee, war ši tonton a ga, nda war ši kaa a ga. Amma annabi kala wala alhali hiinante kala ka tashi war ra, nda a ka hantum kala wala alaamat bande war se, nda hantum wala alaamat kaŋ a fo war se ka koy, a ga fo, Iri ma taa nda iri ma bayrandi Irikoy fooyaŋ kaŋ war si iri bay, war si ma jiyi annabi ŋa koyaŋ kala wala alhali hiinante ŋa koyaŋ kala; zama Yerkoy Irji war tun ga war šii ka bay ni war ga Irji war tun boŋ war zumoo kul nda war lasal kul. Iri Yerna Irikoy nda din Irkoy batu, nda iri ga a fatta, nda iri ga a batu hundu, nda iri ga tonton a se. Nda annabi wono wala boro kaŋ ga maana wono, a ga muu, zama a fo ka ni ɲaŋandi ka hun ni Yerkoy Alhala ni nda kaŋ na ni zumandi ka hun ni Misra labu ra, kaŋ na ni fatta ka hun ni baŋon ra, ka ni kori ka hun ni hanya kaŋ Yerkoy Alhala ni na yaamar ka ni taa woo ra, nda war ga kaa bonjirey ka hun war ra. Alhaalin nda ni ɲaŋo kaŋ ga hun ni ga bine ni baaba ra wala ni haawa ra, wala ni jinji, wala ni way, wala ni hinza kaŋ ga cebe ni gunguno ra, wala ni barey kaŋ ga bine ni ɲaŋo sanda, a ga kaŋ filla, a ga fo an koy nda an baado boro-irji fooyaŋ, irji kaŋ iri si bay nda ni baabayzaŋ, irji kaŋ ga hun lamayzaŋ irjey ra kaŋ ga cebe war gunguno ra, kaŋ ga ben ni se wala kaŋ ga yaw ni ga, kaŋ ga hun duŋa koyni hala duŋa koyni, war ši yawu nda iza, nda war ši a šintin, nda ni ɲaŋo ši a hima, war ši a waažin, nda war ši a daabu, war ga a bayrandi, nda ni kanbey ga cebe a boŋ filla ka a kay, nda jama kul kanbey ga cebe a boŋ koraa. Nda i ga a hargay nda tarey, nda a ga kuuru, zama a ceeci ka war kaa nga Yirma nga Alhala nga war se, wane na war zumandi nga Misra labu ra, nga barantaray gaa ra. Nda Israayla kul wey ga ji din, a ga biri,

nda a si tonton ka hayey wane kaŋ mana boori din tee war ra koyne. Amma ni ga jinji fo ni gaa adduɲaŋ kulu kaŋ Yerkoy Irikoy na ni ma hima ka ni zabu a ra, ka wane boŋ kaŋ ga waane ka alboro borey filla ni borey ra, nda i na kul borey kaŋ goo zaa i ɲaŋ ra ka bine, ka i ga waane, Iri ka tonton alheri fooyaŋ kaŋ ir ši bay, nda ni ga šintin ka ni ga hãayan, nda ni ga ceeci ka baani, nda a ga dii ka haŋa din ga gaabandi ka fondo din na kala ni borey ra, ni ga hanse ka ni ga kuuru kul borey kaŋ goo zaa ɲaŋ din ra nda takuba, ni ga halaka a nda kulu kaŋ goo a ra nda laana. Nda war ma kulu alhaabu kaŋ a ga ɲaŋ ni guna a laawey ra, nda war ma tun adduɲŋa kaŋ a ga ɲaŋ albarakaa ra, nda kulu alhaabu kaŋ a ga ɲaŋ ni kulu jamaa nda Yirma Alhakiika war ma alhaabu, nda a ga zama kaŋ boro si zabu a ra har abada, a si ga bina koyne. Nda si ši kaa hay fo ka hun ka tonton kaŋ ga koy ka zaayan haya din ni alhukum kulu ga, wala ka Goykoy ga koy ka hun ka fatta ka hun ka nga hinne din, nda a ga ši nga taray, nda a ga ši nga hinnay, nda a ga ši nga boobandi, kaŋ alkawal din a tee nga baabawey se, nda nga ga hãa Goykoy Irikoy Alhira nga šenni se, ka koy nga almaruwey kul kaŋ ay ga yaamar ši hõo, ka tee kaŋ ga boori nda kaŋ ga hima Goykoy Irikoy Alhira nga ɲaŋ ga.

14

Ize ti Goykoy Alheri Zarma nda ize, ize si goy ka taarey kaa ize ido gaa se taarey hantum miiɲey boŋ. Sabbu ay ga jama laabo ay ga Goyjinay ay Irikoy, nda Goyjinay ay Irikoy ay suuba ay ka

zama jama kaŋ ga boori ga woo, ka bine ka tonton ɲaŋyaŋ kul kaŋ goo duniya fuwo ga. You shall not eat any abomination. Wey bine kaŋ war ga ɲa: beeji fuwo ra, nda beeji biri fuwo ra, nda beeji gasi fuwo ra; kurkurey, nda gazeli, nda antilopi boŋo fari, nda oriks, nda zarafa. Alhaali kulu kaŋ taarey ga fay nda kaŋ taarey ga fay hinka hinza, nda kaŋ ga cindi cindi alhaali ra, wey ir ga ɲaŋ. Nda wey ši ɲaŋ ka tonton boro kaŋ ga yaamar ɲaŋ-ɲaŋ nda kaŋ ga feeri labu foy nda kaŋ ga tonton ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ ga feeri: albaasa nda ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ ga yaamar ɲaŋ-ɲaŋ amma labu ši feeri, wey ti hari kaŋ ši hima war se. Nda hari, zama woo ga tonton koyo fay, nda woo ga koyo filla-filla, nda woo ga koyo ŋaari-ize, nda woo si ŋaari ŋaari-ize ba, woo si hansa war se; war si ŋa war ga haw ba, war si kaa war ga tonton ba. Nda wey din ga ɲaŋ ka hun kulu kaŋ ga goro haawo ra, kulu kaŋ ga se wey ra ɲaŋ nda gargari, wey din ga ɲaŋ. Nda kulu boŋ kaŋ si goo nda ɲaŋarey nda kaŋyarey, war si ɲaa, laabo war se. Alhaalin kulu jine boŋ hinne nga ga ɲa. Nda wey iri, ši ŋa ɲaŋ iri ra: gaŋgara, nda gunguru, nda habu gaŋgara, nda gunguru, nda gaŋgara, nda wey kaŋ ga tun da a, nda cindi, nda gunguru, nda habu ɲaŋ, nda habu ɲaŋ, nda habu ɲaŋ, nda habu ɲaŋ, nda habu ɲaŋ, nda gaŋgara, nda wey kaŋ ga tun da a, nda ɲaŋ, nda ɲaŋ ɲaŋ jiiri, nda habu ɲaŋ, nda ɲaŋ, nda wey kaŋ ga tun da a, nda ɲaŋ, nda labalebu. Kulu kaŋ din zaabandi din alaafia din ŋa mana hãa war se, war si ɲa kaŋ din zaabandi din alaafia din ŋa ra. Jina kaŋ ga zaari kulu, wa ga hin ka ɲa. Kulu hayyan wey ka mana ɲaa; zumakoy kaŋ ga cindi war gaarey ra, a ga hima nda a ga ɲaa, wala war ga neera biiɲakoy se, zama war ti jama laabante ne Yerkoy Alhakoy se. Ši ton da hansa beeri hinne ga

no kaŋ. Ni ga baa zakat bay kulu neema kaŋ na hun ni ga hari beeri ra, neema kaŋ na hun ni ga gonda ra, jiiri foo jiiri foo. Nda war ga ɲa woo gorodoo kaŋ Albarakaa Alhali war ga suuba ka too maa hima kaŋ a ga boŋ ka too, war ga kaa war ga ɲaŋ-ɲaŋ-ize, war ga diine, war ga taama, war ga allaɣa jinaa, nda war ga hoy jinaa, kaakaw ka war ga caw ka siira Albarakaa Alhali war ga han war ga zamanay kul. Alhaalin nda hantumoo ga hun ni ga, nda ni ši hin ka ey binde, zama hantumoo ga hun ni ga, nungoo kaŋ Yerkoy Irikoy ni tun ga suuba ka hinza too din, zama Yerkoy Irikoy ni tun ga ni barka, nda ni ga ey neere nafa ra, nda ni ga nafa zaa ni kurey ra, nda ni ga koy nungoo kaŋ Yerkoy Irikoy ni tun ga suuba. Nda ni ga baa hõ koy kul wane ni bine ga boona, koy nungey ra wala albeeri ra wala hare ra wala jami kaŋ ga kuru wala koy kul wane ni bine ga boona, nda ni ga ɲa abin Goijje Irkoy ni Irikoy ganda, nda ni ga murgu ni nda ni soro nda Leewii kaŋ goo ni goyjey ra, zama a ši tonton hinka wala gaa ni ga. Bana jiiri hinza, ni ga fatta kulu, ni boŋ-izey foo, jiiri woo ra, ni ga a dam ni deewey ra. Nda Leewii ga kaa, zama tonton ši ga boŋ ne se nda goro ši ga boŋ ne nda ni, nda boŋyaŋkaw nda yatimey nda kaarey kaŋ ga boŋ ni taawey ra, nda i ga ɲaa nda i ga cebe, adiši Goykoy Alhaa ni se ga ni barka di ni goy kul kaŋ ni ga tee se ra.

15

Batu hinza hari ra, ni ga koy tee fondo. Nda adiyan ne laabari kaŋ ga waažibi kaŋ ga yaamar boryaŋ, war ga bori kulu batu

kaŋ war še, kaŋ war hima ga batu woo, nda war ši boŋ hima war boryo, zama boryaŋ woo ga yaamar ne Gooru Irji war še. Boŋ kala ne ga waažibi kaŋ ga tonton war se, amma war ɲaŋ se, war ga hin ka war boŋ kala kaŋ war se ga bine. Kaŋ si ši kaa alhaalin war ni, kaŋ Yerkoy Alhaa war ni ga albarkatandi war ni hima labu wane Yerkoy Alhaa war ni ga noonandi war ni hima gaa-kulu gaa-kulu-ize war ni a. Alhaalin nda war ma Irkoy Alhaalikoy war taa batoo hundu nda war ma kaaŋa nda tee yaamarey kul wey, kaŋ ne ga yaamar war hõo, zama Irkoy war taa Alhaalikoy na war barka di kaŋ a na war se fo, nda war ga baa lasal booboyaŋ, amma war ši baa, nda war ga tontoni lasal booboyaŋ, amma i ši tontoni war. Alhaalin nda ka koy foo woo nga boŋ din taagey ra ka hun nga boŋ laabey ra, woo Yerkoy Irikoy nga boŋ ga noo nga se, nga ši nga boŋ zugu kaŋ, nda nga ši nga boŋ kanbey kaŋ ka hun nga boŋ din taagey woo ga haaži. Feeri-feeri nga ga feeri nga borbey wey a se, nda nga ga baa-din din a se wala kaŋ a ga hima, sanda kaŋ a ga hima. Hanga-hanga ni boŋ da kala ši tee alhaali ɲaŋandi kaŋ ga sutura ni zanka ra haramtaray, kaŋ ga waane: Jiiri koyboro, jiiri ɲaŋandi kaŋ ga bisa, ga too kala, nda ni ido ga tee bonkuru ni ɲaŋ kaŋ ga baa, kaŋ ga waažibandi, nda ši na bisa a se. A ga ɲaŋ kala ni ga Goykaw se, nda ga tee zunubi beeri ni ra. Noonyan, ni ga baa ne, nda ni ga borro baa ne wey a ga hima, wey a ga hima; nda ni ši taabarey ka ni bine ra ni noonyan ne, zama ne kaŋ wane nda, Yerkoy Irikoy ne ni ga barka ne kulu goyey kul ra nda ne kulu wey ni ga ni kanbey ka ne boŋ ra. Mana si boro kaŋ ga hima ka ban nga war labu kabu, woo se ni ay ga war yaamar ka tee ne hima woo, ka yaamar: War ga hima ka feeri war borkaw war

ɲaŋ kaŋ ga hima nda boro kaŋ ga waažibi war labu kabu. Amma alhali ni boŋ-boro war ga neere, Ibrayim wala Ibrayim-way, a ga hima war jiiri woo, nda jiiri woyboro ra, war ga ka a koy ka a boŋ war se. Waati kaŋ nga ka a koy bine nga boŋ ra, nga si a koy bine nga si haya kul mo. Taakaa ni ga taaka nda a ga hun nga beeri kaŋ, nda ga hun nga attaakaa kaŋ, nda ga hun nga divine kaŋ, sanda Yerkoy Irikoy nga kaŋ barka, ni ga bay a se. Nda war ga tun kaŋ war ti baŋ ne Misra labu ra, nda Gooru war Ize na war fatta ne din, woo se ay ga war yaamar ka tee hima woo. Amma nda a ga yaafo ne se: Ay ši koy ka hun ni ga, zama ay ga bine ni nda ni boŋ, zama ay ga hima ne ga ni se. Nda ni ga kaŋ a ɲaŋyan, nda ni ga hun a tundu a ga koy boŋ ga, nda a ga zama ni se bayraa hala sohõ, nda ni bayraa hinza ni ga tee takaa. Mana taaci si koy alhaalin ne nga boŋ se wey ka koy nda nga boŋ se, zama hari kulu batu kaŋ din ka goy, a ka bayi ne nga se hari jiiri, nda Yerkoy Irikoy nga boŋ ga ne barka te ka hima kulu kaŋ war ga hin. Kala jina kaŋ haŋa ne war allaaji ra nda war hoy ra, weyboro, war ga hima Albarakaa Maaloo war se. War ši goy tee war jina kaŋ ra, nda war ši war hoy jinawey guna. Goyboro Goyjinay ni ga ɲa a jiiri ka hun jiiri ra taaɓo kaŋ ra Goyjinay Irji ay ta suuba, ay nda ay boŋ. Amma alhaalin wala boro go ka koy, ka taabu wala ka ganji, koy fooyaŋ, war ši hin ka a zabaŋ Yirma war Irkoy se. Ni tarey boŋ ra ni ga a ɲaa; wey kaŋ si taara ni ra nda wey kaŋ taara, goy hinne, a ga ɲaa sanda kurji wala barji. Amma ɲaŋo, war si ɲaŋo ɲaa, war ga a zuu kaŋ ga bine ra wala hari.

16

Hãa handu too kaŋ boro kokoroyaŋ, nda war ga tee Paaska Yirma Alhakiikaa war se, zama kaŋ too boro kokoroyaŋ war na fatta Misra ra iji. Nda ni ga yaamar Paaska yaamarey Yirma ni Irkoy se, hoy nda albeeri, doo kaŋ ra, wala Yirma ni Irkoy ga suuba ka a maaɲoo too woo. Mana ni ga ɲa leaven nda woo, zaari wiye ni ga ɲa haŋa kul-kul nda woo, haŋa kaŋ ga waani, zama kaŋ ni fatta Misra ra nda cahãa, hala ni ga taarikanda zaari kaŋ ni fatta Misra duniya ra, ni ɲaŋ zaari kul ra. Taaci si ga dii ni kala koy nga se boro kulu ra jine hawsa, nda haya kaŋ ni ga soro woo zaari hawsa zaara ra, taaci si ga hun ka bine ka taa subbayi. Ši hin iri Paaska allaši kaŋ baŋ, ni gundey kul ra, kaŋ Gozo Irji ni ma hima ni se, amma doo kaŋ ra Gozo Irji ni ga suuba, ka ni maaŋa woo kaŋ ra, ni ga Paaska allaši jiiri, hantum waati, jiiri futu beeri ga, waati kaŋ ra ni fatta Misra ra. Nda ni ga hanse nda ni ga tunu nda ni ga ɲa ka ɲaari ra, woo si Albarakaw Alhak ni boŋ suuba woo. Nda ni ga koy banda suba ra, nda ni ga kaa ni boŋ yirey ra. Jiiri ganda ra war ga ɲaŋandi hãbu kaŋ si tonton, nda jiiri je-woyaŋo ra, batize kaŋ ga ben Albaarka Gozo war ga, war ši goy kul tee a ra, sanda kaŋ ga tee ne boŋ se. Jirbi wiye ɲaŋandi ni ga hima war boŋ se, waati kaŋ ni ga šintin ni saabu dam ka ɲaŋ, ni ga šintin ka hima jirbi wiye ɲaŋandi. Nda a ga tee batu hebdomaadey Yerna Windi a ga, sanda a gaa ka ize goy, wala kaŋ Yerna Windi a ga ga noo. Nda ni ga bora Yirma Irkoy ni Irkoy goo, ni nda ni di, nda ni way, ni di borey, nda ni way borey, nda Lewi borey, nda zama borey, nda yatma, nda

koy-bina kaŋ goo war ra, goro kaŋ ra, wala Yirma Irkoy ni Irkoy ga suuba ka a maaɲa kaŋ woo. Nda n'ga tammahandu kaŋ n'ga koy baŋa goro Misra labu ra, nda n'ga hima nda n'ga tee yaamaroo wey. War ga tee war boŋ alqiyaama kaŋ zumey ši tee hinkante alhadu han waati kaŋ war ga žemandi war boŋ goy-žemandiyan nda war boŋ dibi-žemandiyan ra. Nda ni ga bora ne ni ize ra, ni nda ni ize, nda ni hinza, ni bora ize, nda ni bora hinza, nda Lewi borey, nda zama borey, nda yatma, nda koy marga kaŋ goo ne ni gaawey ra. Jirbi hawyan ni ga ɲaandi Yerkoy Irji ni se taarey kaŋ o ga suuba Yerkoy Irji ni se boŋ, nda amma Yerkoy Irji ni ga ni barka di ni se goy kul ra nda ni se goy kul ra kaŋ ni ga tee ni se kanbey nda, ni ga zama kaŋ ga fiya. Itaaci waati jiiri ra, ni boŋ kul ga kaa Goungou Irkoy Alatala gaa, doo kaŋ Goungou ga suubandi a ra: taakaa kaŋ ši fondo, nda hebdooyaŋ taakaa, nda kaabuyaŋ taakaa; ši kaa Goungou Irkoy Alatala gaa yaŋ ši haya. Kala ɲaŋa ka bine ka taarey kaŋ hin boŋ-ize ra, ka bine ka albaraka kaŋ Ciine Alhayyu hin ti kaŋ a noo hin se. Ni ga tee jujey nda marrandey war boŋ ra war adduŋŋa ganda kaŋ Yerkoy Irikoy war ga noo war se war kaabirey boŋ, nda i ga juju boŋey se jujari hinne. Ši kaa fatta hukunci, nda ši kaa taa batu, zama batu-ize gaa izo-ize fundo boŋ-izaŋ se, nda gaa kaa hãa-izaŋ kaŋ ga hima. Nga hima-hima ka hima ceeci, wala nga ga hin, nda nga ga huru ka dunya kaŋ Yirma nga Irikoy ga too nga se. Ši ga hin ka šintin too war se, kala yiri Irkoy war žen žinay ga; ši ga hin ka tee war se. War si tee war boŋ se hantum kaŋ Yerkoy war Irikoy na kaŋ.

17

Mana nga ka hima Yerkoy Ize nga ra nga boŋ wala albakar wal'a hoy kaŋ kaŋ ga cindi ka hima nga se, kulu laabo laabo, zama kaŋ ga Yerkoy Ize nga ra nga boŋ ga cindi. Alhaalin nda nga kaa duwandi ne taara foo nda nga Yerkoy Alhaalin ni nga ma noo nga se, wala alboro wala woyboro kaŋ nga ma tee jinay Yerkoy Alhaalin ni nga gaa, ka tee nga laada, nda nga kaa koy ka baatu fooyaŋ se, nda ka daabu se, wala hankuri wala handu wala kala foo kaŋ goo duniya hawkaa ra, kaŋ nga ši yaamar nga se, nda nga ma honga nga se nda nga ma ceeci ka baa, nda dii, nga goo tinahere, jinay woo kaa tee Israyila ra; nda nga ma bisa alboro woo wala woyboro woo, nda nga ma hantum se nda tarey, nda i ma muru. Ga futu hinza šeede ra wala ga futu hinza ataa šeede ra, wey kaŋ ga kuu din ga kuu, amma si ga kuu ga futu foo šeede ra. Nda gaa-šeedantey kaŋ ga kaa hinne filla ra, nda jama kaŋ ga kaa koraa ra, nda war ma kaa bongu kaŋ ga hun war boŋ ra. Alhaalin nda nga mana hin ka hima kaŋ foo nga se alhaali foo ra taarey ra alhaalin jine nda jine goo ra, nda taarey ra alhaali nda alhaali goo ra, nda taarey ra taaci nda taaci goo ra, nda taarey ra ceeciyan nda ceeciyan goo ra, alhaali kaŋey alhaali foo se nga boŋ adduŋarey ra, nda nga ka tashi ka koy doo kaŋ Yirma Irikoy Alhaalin Dobu nga ga suuba woo ra, nda nga ka koy alkaliize Leewiyaŋ borey ga nda alkali kaŋ ga too wey zamanoo ra, nda i ka ceeci ka bayrandi nga se alhaali foo. Nda ni ga kay ka tonton ka batu woo kaŋ i ga yaamar ne woo ra ka hun noo kaŋ Yerkoy ni Alhala ga suuba, nda ni ga hima ka kay fondo kaŋ i ga yaamar

ne woo. Alhaali nda hukum wey ga ɲaandi ne se nda, war ga kay, war si koy fatta ka hun batoo wey ga ɲaandi ne se, hanga-dumi wala hanga-gurma. Nda borey wane nga a ga tee ka hima ra, hala a si bine ka hungu alkali kaŋ ga jinde ka bayrandi Yerkoy Ize nda ni maa, wala ka hungu jujukaw kaŋ ga jine zamanay wey ra, nda borey wane ga moo, nda war ma kaa juuney Israila ra. Nda jama kul kaŋ na hãa, i ga saabu, nda i si tonton ka hima-ize goy taali. Amma nda war huru kaŋ Yerkoy Alhakoy war ma noo war se, nda war ka a batu, nda war ka zabu a ga, nda war ka fo, ay ga ma boŋ tonton dam ay boŋ se, sanda lasal borey kaŋ ga ay ganda, war ga ma boŋ tonton dam war boŋ se, kaŋ Yerkoy Alhakoy ga ka suuba a, war boŋ nungey ra war ga ma boŋ tonton dam war boŋ se, war si hin ka dam borey bande tonton war boŋ se, zama a si war boŋ. Zama kaŋ a si beeri-beeri hoy boŋ se, nda a si kaa jama willi Misra ga, afo a si beeri-beeri hoy boŋ se; amma Yerkoy no fo, war si ɲaŋ ka willi hira wane nda. Nda a si boŋ taagandi matan, wala a zaari kala si fatta, nda a si boŋ taagandi arzanti nda zaabu bande. Nda waati kaŋ a zaa a boŋ-izey ga, nda a ga ŋa din sariya-filla woo a se tira ra, a ka hun kaŋ Leevi serkaw ra, nda a ga too a ga nda, nda a ga caw a ra zaari kul a jinayyaŋ ra, amakaŋ a ga hin ka biri Gozo Irkoy ne, nda ka hima sariyawey wey kul nda fondo-izey wey kul, amakaŋ a bine ši ga boŋ a nda-izey ga, amakaŋ a ši ka koy sariyawey ga, neere wala gurma, amakaŋ a ga too zaari goy a boŋ-izey ga, a nda a ize-izey Israyiila ize-izey ra.

18

Saajaw-ize Leevi-ize nda Leevi kabila kul si hin ka allakawal wala nooru soro nda Israa'iila. Yalla allakawal-ize ti nda nooru, ka ɲaa wey. Goro si ga hin iri se boro boŋyaŋ din ra, Yerkoy hinne goro din, kaŋ a fo iri se. Nda woo ti hukunci Ize boŋ-izey ga bisa jama ga, nd'iza kaŋ ga koy albaša-izey ga, albaša-ize, kala wala ti hari-ize, wala ti hoy-ize; nda n'ga too goro Ize boŋ-ize se, nda kaŋ-kaŋ-ey, nda kurmu, nda n'ga too amsa furayzey n'ga hari ga, nda n'ga dibi ga, nda n'ga tulu ga; nda n'ga too amsa furayzey n'ga hoy-izey kaŋ ga guna n'ga hoy-izey ga a se. Zama alhaalin Goolo na a suuba ka bisa ay kabiilayyaŋ kul ra ka hima Goolo Irikoy gaa, ka bayrandi nda ka barka di alhaalin a maa ra, a boŋ nda a ize yaŋ Israyiila ize ra. Alhaalin nda Leewii kaa koy foo ganda fooyaŋ ra Israyiila izey kul ra, kaŋ a ga zabu, sanda a lasal ga baa, a kaa koy tooŋo kaŋ a na suuba, a ga hin ka goy Goykoy Irji a taaray maaɲoo se, sanda a boroyaŋ kul Leewii yaaŋ kaŋ ga jinde hinne Goykoy Irji ŋa taaray ŋa ɲaawante ga. A ga ɲaa gunguru kaŋ ti kay a se, bine ka tonton kaŋ ti ka neere kaŋ ga bine ka sohõ. Amma ni koy boŋ hima kaŋ Yerkoy Irikoy hinne ga baa ni se, ni si caw ka tee sanda lasal kaŋ laabo wey ga tee. Ši ga dii war kaŋ din ka a ize wala a way te alaɲaara ra, kaŋ din ka fondo-kaayan fondo, kaŋ din ka alaamaaji guna, nda kaŋ din ka alaamaaji tonton, kaŋ din ka hantumey nda šiiɲaŋ šiiɲa, kaŋ din ka foo nda ceebu, nda kaŋ din ka alaamaaji-goykey bay, kaŋ din ka meerey hãa. Wala kaŋ abomination Goykoy Irkoy hin kulu wane kaŋ ga tee wey, kaŋ abominationey wey se Goykoy ga ka boŋ-boŋ i hin yeeji ra. Nga ma tee ka ben Gooru Alhala nda hinne. Wala labu izo kaŋ ni ga kaa ka boŋ-ize se, izo ga maa ka hãa alaamaawey nda maanantarey, amma ni se, mana wane

Yerkoy Alhala ni tun ka too. Annabi foo ni boŋ-izey ra, sanda ay, Yirma ni Irkoy ga too war se; war ga a šii. Sanda kulu kaŋ war naagu Yirma ni Irkoy ga Horeb, jama-batante zaari ra, kaŋ war ga waane: ir ši tonton ka šii Yirma ni Irkoy mooy koyne, nda woo yendu beeri woo ir ši guna koyne, wala ir ga muu. Amma Yerna ya fay ne se: A ga boori, kulu wey i n'a fay ne. Annabi kaŋ ay ga koy iri se ka hun iri borey-izey ra, sanda ni, nda ay ga hantum-izey tee a nungu ra, nda a ga hantum iri se sanda kaŋ ay ma yaamar a se. Nda ne boŋ kaŋ si bay ka hãa kul kaŋ annabi woo ga ɲaŋandi ay maaŋo ra, ay ga ka ɲaŋ a se. Amma annabi kaŋ ga hin ka hima ka hantum ay maa ra, hantum kaŋ ay si bay ka a hantum, nda woo kaŋ ga hantum allahjey fooyaŋ maa ra, annabi woo ga mutu. Amma nda war ga fo war zugu ra, wane foo ir ga bay kaŋa Gooboo mana fo? Kala fondo wey annabi wono ga hantandi Yalla sunna ra, nda si kaa, nda si batu, wono ne kaŋ Yalla mana hantandi. Annabi wono hantandi nda tafarkarey ra, war si ga ɲaŋ ɲaŋ a ga.

19

Amma nda Yerkoy Ize ni ga boŋ laburey kaŋ Ize na ni ma hima, nda ni ga koy zama ey, nda ni ga zama ey goyey ra, nda ni ga zama ey hariyaŋ ra, adiši goy ni ga tee ni boŋ ni hima doo ra, kaŋ Yerkoy Ize ni na ni ma. Hanga ne hima, nda war ma tee kaŋ foo hinza, nda war ma ɲaŋ ne laabo kaŋ ne ɲaŋ hinza ne jamaa ne kaŋ Yirma ne Irikoy ne ma zabu ne, nda a ga zama daaru kul ne kaŋ ga huu. Woo nda ga koy alkawal din boŋ alkawalyan kaŋ

ga hinka ne, kaŋ ga ɲaŋ ka koy hinza nda ga gaabandi, kaŋ ga too a hima ne bina mana a ma bay, nda woo mana a ɲaŋ ka too a hima bi jina nda bi hiiri. Amma wala kaŋ ga koy nda a ɲaŋ-ɲaŋ ka huru goy-ize zumandi, nda a nungu ga koy a taakaa nda ka goy tonton waati ra, nda taakaa ɲaŋ ga koy goy ra ka too a ɲaŋ-ɲaŋ se, nda a ga muu, woo ga koy ka huru marga foo-ize woo ra, nda a ga zabu. Wala kaŋ hari-ɲaŋandiyan woo si koy neera albaakatu kaa bine, zama a bine ka fuusu, nda a si kaa ɲaŋ izo, nda hankuri ka cere, nda a si too izo laakali, nda a si dam izo laakali, amma woo si ši laakali hima kaŋ, zama a mana izo ɲaŋ jina bi ši, wala jina hinza ši. Because of this I command to you this word, saying, you shall separate three cities for yourself. Amma nda Yirma ni Irkoy nga ni daŋay boŋ kaŋ, takaa kaŋ a ka waažin ne ni baabawey se, nda Yirma ka bere ne ni ɲaŋ kul kaŋ a ka ne baabawey se, nda nga ka hãa ka tee almarey hinza kul kaŋ ay ka ne alhukum ne hõ, ka bine Yirma ni Irkoy, ka taa a hankawey kul ra jine kul, nga ma tonton ni boŋ hinka taarey hinza gorodey se ni taarey hinza wey se. Nda haŋ kaŋ si boŋ laabo si zaa kaŋ labu woo ra, woo kaŋ Yeesu Aljinan ni n'ga baa ni se kaŋ gaa ra, nda ni si tun ni ga boŋ haŋ kaŋ ga laabo ra. Alhaalin nda nga ga hin ka addunan foo kaŋ ga ɲaŋandi a hãa-koy, nda a ga bangandi a se, nda a ga taaši a ga, nda a ga darbu a lasal, nda a ga kuuru, nda a ga guuru ka koy gaa foo wey din ra; beeri-beero a gaa ga sanbandi, nda i ga zaa a kaŋ, nda i ga baa a ɲiibi-ɲaŋ-koyey ga jine ra, nda a ga kuuru. Ni ɲaŋ kaa si a hima a ga, nda n ga haŋa kaŋ si boŋ Israyila ra ɲaŋ, nda ay ga koy n se. Ši kaa tenjandi boŋ-izey kaŋ ga cebe war hima kaŋ war baabawey n'a sindi gaa kaŋ war n'a too, kaŋ ga cebe hari kaŋ

Yerkoy Irikoy war ga noo war se gaa. Šeyhayize fooyaŋ ši kaa tee ka šaahid kul ka šaahaada di nda adama ga bato ka kul laada ši, nda bato ka kul zunubi, nda bato ka kul zunubi kaŋ wala nda adama na zunubi tee. Šaahid hinka batu ga nda šaahid hinza batu ga, kala kaŋ kul na kaa. Alhaalin nda kala nga šeede laabo maana ka tee nga goy ra, ka cebe a ra taray kaŋ si hay, alhaalin nda addunan hinza kaŋ se hantum ga goro, ra ka hiino Yirma ganda, nda ka hiino alkaliyan ganda, nda ka hiino jaaŋakoyaŋ ganda, kaŋ ga goro waate wey ra; Nda jaaŋakoyaŋ ga ma hanse ka baani, nda ay! šeede laabo maana ka šeede laabo, ka tee a ra ŋaŋ ra; Nda war ga ma tee a se kaŋ takaa kaŋ a ka tee ka tee a ra ŋaŋ se, nda war ga ma kaa laabo kaŋ war boŋ ra. Nda boŋ kaŋ taarey ra hima, nda si ši tonton ka haya woo bine kaŋ bongu woo din war ra. Alhaalin war ma kaŋ hima war ga a se: alhaalin taare alhaalin, alhaalin taare alhaalin, ŋaari taare ŋaari, gaa taare gaa, kaaŋo taare kaaŋo.

20

Alhaalin nda ni ka koy yaawu ra alaafia koyra ni ga addunan ize, nda ni ka guna hoy nda hoy-zumakoy nda jama kaŋ ga beeribora ni se, ni ši ga soobu iza ga, zama Yerkoy Irji ni ga, kaŋ na ni zumandi Misra labu ra. Nda a ga zama waati kaŋ war-oo ga hima, nda piriisi-oo ga hima, a ga kaŋ jama-oo se, nda a ga fo i se, a mana Israila, i ga koy hõo war-oo do i yaaboy-ey boŋ, i bine ši taaci, i ši hargay, i ši kuru, i ši bere i yaaboy-ey fuwo ga. Kaŋ Yerkoy Irikoy hinne kaŋ goy war ganda nda war, ka hanga

nda war ka yaakatu war jiibirey ka cindi war. Nda maršey koy kaŋ jama ga, i ga waani, wane ne nda a ka bon taarey koyne, nda a ši a hantaši? A ga koy nda a ga willi a go ra, war kaa a muu yaŋ ra, nda adduɲa wane a ga a dedicate. Nda wane ne addu kaŋ na zaari anguroo gonda, nda a si bora a ga? A ga koy nda a ga willi a soobay ga, a si mey yaama ra, nda adduɲɲa wane ga ɲaandi a ga. Nda wane ne borey kaŋ ga allaaji too weyboro nda a mana a zaa? A ga koy nda a ga willi a go, a si kuuru yaama ra, nda adduɲa woote ga a zaa. Nda sohantize ra tonton ka hãa jama ra se, nda ra ga fo, wane nda ne boro kaŋ ga hin nda kaŋ bine bora ra se? A ga koy nda a ga willi a go, wala a si tee a ɲaŋo bine ga ɲaŋ sanda a tonton. Nda a ga zama waati kaŋ ma-wallafu-ize n'a kay ka hãa jama se ga, i ga zabu soobay-izey kaŋ ga soobay goy-ize. Alhaalin amma ni kaa tonton ganda ga ka yaabo ka hima iri nda, ka wii iri nda laafiya. Alhaalin nda hantumey kulu ɲaŋandi ne ga zaabi war se nda i ga feeri war se, jama kulu kaŋ ga duwandi a ra ga zama war se baŋon-kuusiyaŋ nda war boŋ-se-yaŋ. Amma nga ir ga bine ni se, nda ir ga tee yaawu nda ni, ni ga kaŋ a, har Yirma ni Irji ga baa a ni se ni kurey ra, nda ni ga duu a cerey kul nda takooba fay ra, bine waati jineyyaŋ nda kaaɲey; nda albaasayyaŋ kul, nda haya kul kaŋ ga cindi adduɲɲaa ra, nda kaaɲey kul ni ga ɲaŋ kaŋ ni boŋ se, nda ni ga ɲaŋ ni aabey kaaɲey kul kaŋ Yirma ni Irji ga noo ni se. Wane ne nga tee adduɲaari kul kaŋ ga cebe ni ga, kaŋ ga yaawo hinne, si ši adduɲaari kaŋ ga tee lamarey wey ra, kaŋ Yirma ni Irkoy ga too ni kaŋ ni ma ɲaŋ i labu. Ši mana too ka hayiize fooyaŋ kul kaŋ ga šintin, amma ši ga ize batu nda laana, Hittikaaɲey nda Amorrikaaɲey nda Kanaankaaɲey nda

Perizzikaaŋey nda Hivikaaŋey nda Jebusikaaŋey nda Girgashikaaŋey, sanda Yirma Irkoy war Irkoy na war se yaamar, afo ka ize ši war cebe ka tee fondo kul kaŋ ize na tee ize yerkawey se, nda ši ga hanse Yirma war Irkoy gaa. Alhaalin amma war na kaŋ goro foo hinza hinkante ka yaŋ ka hima a ga ka war na zaa a se, war ši kwaray a ra jijiri, ka war na dobu sikko ga ey boŋ, amma war ga ŋa a ga, amma a tee war ši a yanbu, mana addunia ra jiri kaŋ ga ganda ra ka war na huru war šintin ga ka war na koy palisade ra? Amma biri kaŋ war guna kaŋ si ɲaŋandi-ɲaŋandi-boŋ si, woo war ga a halaka nda war ga a yanbu, nda war ga taarey tee debu kaŋ ga tee albaasu se adduŋŋaa kaŋ ga tee yabu nda war se, har sanda a ga too.

21

Alhaalin nda nga kaa duu kaŋ ga huru, nga ga koy kaŋ Yerkoy Alhaalin ni ga noo war ma ka war ga tonton, nga ga koy beeri ra, nda boro si bay kaŋ nga ga duu, ni boŋ-beeri-izey nda ni maršey ga fatta, nda i ga fay ka tonton ganda-izey kaŋ ga cebe duu kaŋ ga huru no ra. Nda ganda kaŋ ga cebe duu kaŋ ga huru no ga koy, nda boŋ-beeri-izey ganda wono ga zaa albarka dii hari-izey ra, kaŋ si goy, nda kaŋ si koy goy-kulu ra. Nda boŋ-beeri-izey ganda wono ga zaa ka albarka dii ga jinji ka koy haabu kaŋ ga kala, kaŋ si goy nda kaŋ si too, nda i ga ka albarka dii kunkuru haabu ra. Nda saajey Leevi ey ga kaa, zama Yerkoy Irikoy na ey suuba ka taagandi a ga nda ka barka te a maa ra, nda ey batu ga, kala hãayan nda kala taarey ga zama. Nda adduŋa kulu kaŋ gaa

kulu wane kaŋ ga koy hinka wane kaŋ ga ɲaŋandi, i ga koy weyandi i nungu kaŋ bisa wane kaŋ boŋ ga kaŋ ga ɲaŋ koy kaŋ ra, nda i ga jaabi, ir nungu ši yaabu woo ɲaŋ, nda ir ɲaŋ ši guna woo. Taray koy ni jama nda ni Israila, wey ne n'i fatta, Yerkoy Ibero, hala ɲaŋa kaŋ si tee laabo ši koy ni jama nda ni Israila ganda; nda ɲaŋa din ga koy se boŋ-fatta iri se. Ni amma ni ga kaa jina wey kaŋ ši haya foo ši boŋ-ize ra nda ize boŋ-ize ra, nda ni ga tee fondo wey kaŋ ga hima nda fondo wey kaŋ ga bora Goyjinakoy Irji ši jine. Alhaalin ni ka fatta ka koy yaawu ra ni boŋ jina se, nda Gouro Irikoy Alhaalin ga din se ni kanbey ra, nda ni ka din boŋ jina kaŋ, nda ni ka dii wey kayna kaŋ boŋ jina ra, nda wey din ga kayna ka hima, nda ni ka a waani, nda ni ka a zaa ni boŋ wey se, nda ni ka a cendi ni ga ra, nda ni ka a boŋo kuru, nda ni ka a ɲaŋey kuru, nda ni ka a boŋ jina guna kaa a ga, nda a ga duu ni ga ra, nda a ga yaayi a baba nda a baaba handu zaari, nda alhaalin din banda ni ga huru a do nda ni ga duu nda a, nda a ga zama ni boŋ wey. Nda ga zama amma si ŋa baa a, ŋa ga kaa a yenandi, nda neere se si ga neere a azurfu ra, si ga hima a zama ŋa darga a. Alhaalin nga alboro go kaa cee hinne filla, iza go ra wey kaŋ a ga boona, nda iza go ra wey kaŋ a ga ši boona, nda kaŋ izey boro din se ay, wey kaŋ a ga boona nda wey kaŋ a ga ši boona, nda ay izey kaa zama wey kaŋ a ga ši boona tun din se. Nda a ga kaa, jina kaŋ a ga too a ay izey se a haya, a ši hin ka ay wey kaŋ a ga boona tun din se ka a tee kaŋ a too jina, ka a yaamar ay wey kaŋ a ga ši boona tun din kaŋ a too jina. Amma a ga hima ka ay izey kaŋ a too jina wey kaŋ a ga ši boona tun din se ka a noo a se jiibi filla ka hun kul kaŋ a se duwandi, zama woo ti a ay izey jina, nda woo se a too jina haya.

Alhaalin nda boro foo ga baa ka a ga hinne wala izey foo kaŋ si hayandi nda kaŋ ga hanga-hanga ka si hayandi a baba batoo nda a nda batoo, nda i ga a yaamar, nda a si i hayandi; Nda a baba nda a nda ga a mursu, nda i ga a zaa beriberi-izey-boŋ a gaa ra nda winde ra; Nda i ga fo a gaa borey se, ir izey woo si hayandi nda ga hanga-hanga, a si hayandi ir batoo, a ga ɲaŋandi nda a ga wiinji-ɲaŋey. Nda a gonda addunan wey ga a taarey ga hantum tarey nda tarey, nda a ga kuu; nda war ga ɲaŋandi boŋ-izey war boŋ ra; nda alhaalin wey ga taaɲa, i ga hin. Alhaalin nda nga boro foo ga koy bine laabo foo ra, hukunci kuu, nda a ga kuu, nda war ga a kora turu ga, a ga ši kwana turu ga, amma war ga a kaabu kaabante ra jine woo ra, zama Irikoy n ka laana kul kaŋ ga kora turu ga, nda war ši hima hari kaŋ Yerkoy Irikoy war tun ga war ma hima ra.

22

Nga ni guna bisa ni ɲaŋo ɲaŋo wala a feeji kaŋ ga fatta hantsi ra, mana ni ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ; ni ga ɲaŋ-ɲaŋ kaŋ zumandi ni ɲaŋo se nda ni ga kaŋ baa a se. Alhaalin nda ni ɲaŋo si too ni ga, nda ni si bay a, ni ga a zumandi ni soro ra, nda a ga cindi ni ga hala ni ɲaŋo ga a ceeci, nda ni ga a willi a se. Wala ni ga tee a alhaywan, nda wala ni ga tee a dubu, nda wala ni ga tee nda kulu kaŋ ni boryo ga bora kaŋ kulu ɲaŋ ga bora a ga nda ni ga duwandi, ni ši iya ka ɲaŋ tonton. Ši ga hin guna alhaalin boŋ ne nda alhaalin boŋ ne ga ɲaŋ kaŋ ka ben harga ra, ši ga ɲaŋ zabu, amma ga ɲaŋ kanbandi nda boŋ ne. Mana ga koy wala alboro haya cere

waane boŋ, nda alboro si hin waane cere haya, zama Yerkoy war Irikoy ga kaŋ wey kul kaŋ ga tee wey. Alhaalin nda war ka duu laabo-ize goo war nungu ga hantumaa wala binde kulu boŋ ga wala kaŋ ga, laabo-ize wala haya-ize, nda ba ti ka hima laabo-ize boŋ ga wala haya-ize boŋ ga, war ši ba too nda ize yayzey. Nda ka koy, war ga kaa hinna, amma yaarey, war ga ka ɲaŋ war boŋ se, adiši ka haŋ war se nda ka war koy jina hawgay. Iri ni ka goy kayna taaga, ni ga tee kaabu koy ni goy soro ga, amasay ni si tee haw-yanka koy ni goy ra, iri neere foo ka hun ka koy woo ga. Ši ga hin ka tarey boŋ-boŋ šii ay weyni-gonda ra, ka ši ga hin ka hima-izey nda tarey kaŋ ay ga hin ka šii ga sutura nda ay weyni-gonda hima-izey. Ši ši goy hima albaďa nda alhimari foo kaŋ. Mana nga ga hima furu nda linu zumandi foo. Kaŋ-kaŋ hin ka tee nga boŋ se nga boŋ gundey affo taaci kaŋ din na nga boŋ labey din kaŋ din wala nga ga hin ka too nga boŋ se din ra. Alhaalin nda wani ne ka hinza woy nda ka zabu nda ize, nda ka ize ɲaari, nda ka tee ize se kalaŋey kaŋ si boŋ, nda ka tee ize maaɲo fondo, nda ka fo, ay na hinza woy woo, nda ay na hima ize se ay si duwandi ize boŋkantaa; Nda boŋkantaa baba nda neene ga ben boŋkantaa boŋkantaa se zumu beeri kaŋ wangu koyne ra. Nda yenkey din fo a ize kaŋ jama beeri se, ay ize woy woy din ay n'a koy nda alboro woy waati, nda a ɲaŋ a kaŋ sohõ, woy din ga koy a se kalma yaamarante, a ga fo, ay mana duwandi duwandiyan ni ize woy se, nda woy din a ize woy kaŋ duwandiyan. Nda i ga duuru yaabu laakali zumu-izey boŋ gaa. Nda adduŋa beeri din na ɲaŋ wane din, nda i ga a kaŋ, nda i ga a sabu, nda i ga a batu albaasu dari, nda i ga batu wey cere din baaba se, zama a na maaɲa laabo kaŋ Israyila wey boŋ din boŋ

ga, nda a ga zama a wey, a si hin ka a koy hala waati kul. Amma nda haŋa woo ga koy gaabandi-gaabandi, nda a si duu wala ka caw-boŋ ga goro ka caw-weyboro woo se, ayo ga caw-weyboro woo zumandi ka kaa a baba goro koyo ra, nda ayo ga a tuu ka tarey nda, nda a ga muu, zama a tee hima-hima Israyila izey ra ka a baba goro yaamar, nda war ga bonandi woo kaa war boŋ ra. Amma nga albaasu kaŋ gaa duu wey ka hun waati nda hinza kaŋ goo albaasu ra, wa ay ga kaa sohõ hinza nda albaasu, albaasu kaŋ gaa duu waati nda hinza wey, nda hinza wey, nda ay ga kaa biiɲaŋ Israila ra. Amma nga alkawal walla ize boŋ kaŋ ga koy alkawal woto din, nda alboro kaŋ ga duu woo aduna ra, nda ga koy nda woo, war ma fatta boro hinka bande aduna koyo ga, nda i ga koy ka hantum nda harey, nda i ga may; ize boŋ din, zama a mana ɲaŋandi aduna ra; nda alboro din, zama a koy ka ize kaŋ ga cebe woo din; nda war ma kaa juwal din war boŋ ra. Amma nda wala ka hima no ka duu alboro wey kaŋ din zaama, nda ka a zori ka kwana nda iza, war ma wey kaŋ ga kwana nda iza hinne hanse. Nda walla jina ra, ši kaa batu kaŋ ga koy ka haw alhaali, sanda nda ne fo ka taa ka koy a boŋ-izey ga, ka tunandi a hinza, wane din alhaali ti; zama gonda ra a nungoo a, walla jina kaŋ ga koy ka haw din ka ɲaandi, nda ši tun ne fo kaŋ ga koy ka faaba a. Alhaalin nda boro foo ka dii weyboro kayna kaŋ mana te a ga waani, nda a ga a zori ka kwana nda ize, nda a ga duwandi, boro kaŋ kwana nda ize din ga baa dii weyboro din baba hamsa tan didrachma azurfu, nda a ga zama a waati, zama a ga a laabo, a si hin ka a koy hima waati kul.

23

Boro ši taasu boŋ baaba hinza, nda ši kaŋ yaamar boŋ baaba kokorantey. Wala kaŋ ga koy nda hiiri kaŋ ra teerey ra, wala kaŋ ra ka tee, Gooru jama ra. Jina boŋ ra hinza ši koy ka hyɔ Irkoy jama ra. Ammonkaawo nda Moabkaawo si hin ka huru Goolo laabo ra, nda hala jinahere tan si hin ka huru Goolo laabo ra, nda hala fo abada; zama ey si wa ka hima war nda hinkari nda hari hantse ra, war goo ka hun Misra ra waati kaŋ, nda zama ey na Balaam, Beor ize, kaŋ goo Mesopotamia, noo ka war laana. Amma Yerkoy Ize ni si baa ka Balaama se hundu, nda Yerkoy Ize ni ya laanantey ma yaabu albarkayyaŋ, zama Yerkoy Ize ni ya n boŋ. Mana nga ma kaŋ hantumey alhaaloo wey fondo boŋ kaŋ ga koy nda alhaaloo nga zaabi kul hala abada. Ši kaŋ Edom nerey zaabu, zama a ga war hinne, ši kaŋ Misira nerey zaabu, zama war na koy zama duŋa-izey a jamaa ra. Alhayzey, nda kaŋ di beeri se, bande hinzantarey ra di ga huru Goykoy jama ra. Alhaalin amma war ka fatta ka hinka ka goy ni boŋ-izey, war ga hima ka hun ka taa kala hãayan fooyaŋ. Alhaalin wala, nda war ra, alboro kaŋ si hin ka laabo alhaalin a ga filla a boŋ ra, nda a ga fatta huŋu ra, nda a si hin ka huru huŋu ra. Nda a ga zama wey jiiri ra, a ga a boŋ kasu nda hamma, nda jiiri no koy waati ra, a ga huru duwandi ra. Nda toobi goo ga zama war se duwandi koyra, nda war ga koy yan duwandi. Nda kaŋ goy ra ga koy nga ga ɲaŋ-kaŋ boŋ ga; nda a ga koy waati kaŋ n ga zaa hinka, nda n ga ka tooru nda a, nda n ga ka kuru n ga ɲaŋ-laabo; zama Yerkoy Alhaa n ga taara zumandi n ga saabu-ɲaŋ ra ka n

faaba nda ka too n ga bayraa n ga wane do; nda n ga saabu-ɲaŋ ga koy haray, nda laabo-haya si hin n do, nda a ga koy fatta n ga. Ši koy ka boro yendu boŋ-ize se a boŋ ga, wane kaŋ na kaa n ga a boŋ ga bande. Nda war, a ga zaama war boŋ kaŋ a ga boona ne, war ši a hima. Boŋ-ize ši koy Israayel izey ra, nda boŋ-wane ši koy Israayel wey ra, kaŋ din timmante boro ši koy Israayel izey ra, nda kaŋ din timmandi boro ši koy Israayel wey ra. Ši ga hin kaa kaŋ zaabakoy haya, wala kaa huru zaabakoy haya Goykoy Irji Alhali boŋ ra ne waažibi kul se, zama kaŋ wey ra Goykoy Irji Alhali se, a ga hin nda hinza hinka. Ši ga hin ka bora kaŋ war ɲaŋ se, bora kaŋ nda azurfu, nda bora kaŋ nda ɲaŋyan, nda bora kaŋ nda haya kul kaŋ war ga hin ka bora. Albaasu boŋ-izey ga, war ga hin ka toobi kaŋ; amma war ɲaŋ-izey se, war si hin ka toobi kaŋ, adiši Goyjinay war Istilaali ga war barka di war goy kul ra kaŋ war ga hima labbu kaŋ war ga huru nda ka too war taarey. Alhaalin nda ni ga waani waani Yerkoy Alhaalin ni ga, ni ši ga kaŋ ka baa a, zama Yerkoy Alhaalin ni ga ga ceeci ceeci a ni ga, nda laabo ga zama ni ra. Alhaalin amma hin mana wane ka duwaa, zunubi si ne hin boŋ ra. Wey kaŋ ga fatta ne kanbe ra, war ma hima, nda war ga tee takaa kaŋ war na Goykoy Alatala se, batu kaŋ war na ne kanbe ra caw. Izo amma ni hyɔ ka koy ni ɲaŋandi taakaa ra, nda ni tonton ka ɲaŋ kaŋyaŋ borbor-ize ni borbor-ize ra, ni si kaŋyaŋ-kaayan tonton ka dam ni ɲaŋandi taakaa ra. Iri nda ni huru ni taara ɲaŋa ga ra goy ra, ni ga ɲaŋa ɲaa kaŋ ni bine ga boŋ se, amma ni ši hima kaŋ ra.

24

Alhaalin nda wani ne ka hinza, nda ka zaama nda iza, nda a ga koy alhaalin a si duu alhaybaara a gaa ra, zama a duu haya mana-boori foo a ra, nda a ga hantum iza takarda kaŋ ga taarey, nda a ga too a kuusu ga, nda a ga kaa iza a goo ra, nda a ka koy ka koy wani ne boŋ se, nda ne koraa ga iza ŋaari, nda a ga hantum iza takarda kaŋ ga taarey, nda a ga too a kuusu ga, nda a ga kaa iza a goo ra, nda ne koraa ga muu, kaŋ too iza se hinza boŋ, ne jine kaŋ kaa iza, a si hin ka zama ka too iza se hinza boŋ, bande a boŋ ka hansa, zama foo kaŋ ga haaci Yirma Irikoy ŋa gaa, nda war si ga hansa labu, kaŋ Yirma Irikoy ŋa ga noo war se gaa. Amma nda wane na hinza wayboro sohõ, a si koy yaakiyan ra, nda si hay foo kul ka ben a se. A ga zama nga laabo a goro ra jiiri foo, a ga bora a wayboro ŋa a na hinza. Ši tee allaama, ši kala tee allaama kaŋ ga cindi, zama woo ga ɲaŋ ka tee allaama. Amma nda albaasu kaŋ ga yooku hinne foo ka hun boro foo ga yooku hinne ka taa a borey ra, Israila izey ra, nda a ga a zori, a ga a neere, yookukaw woo ga kuu, nda war ga ɲaŋ fondo ka taa war borey ra. Hanga war boŋ kanbe ra alhali kaŋ guna leepuru; war ga koy ka tee ka bin hima kulu kaŋ ga bine alhaali kul, kaŋ alkali Leewi ey ga waani war se; sanda kaŋ ay n'war yaamar, war boŋ kanbe ka bin. Taarey hima Borey Allahaŋ war na tee Maryam se hantum ga allakabar ra, war na hun ka bisa Misra ra. If there is a debt or whatever debt with your neighbor, you will not enter into his house to take his pledge. Ni ga hima alfo, nda addunan wane kaŋ ni ga batu kaayan ne ga cindi ne ga, a ga kafo alaamaana alfo ni se. Amma nga addunan kulu, si ši ton ka a ceeci allawal ra. Ni ga bine ka bine a se alhayaari jinji waati kaŋ alhayize ga koy, nda a ga

kwana a se dooki ra, nda a ga ni barka, nda woo ga zama alhaybayrize ni se Yerkoy Irikoy ni tee se ŋa. Mana war ka hima ka koy fondo boŋ-izey nda boŋ-waažibey ga, wala i ga too war tondi ra, wala i ga too biibi-koyey ga, wala i ga too war gaarey ra. Jina waati din war ma baa a ga albaashi, jiina si koy a ga, zama a ga fakarante, nda a ga goy alhali din ra, nda a ga yaamar war ga Yerkoy do, nda zunubi ga koy war do. Baabaawey si kaa kuuru yiize tarey se, nda yiize si kaa kuuru baabaawey se, kul ne ga kaa kuuru a boŋ yunbu ra. Ni ši hima-kaayan zaa koy-boŋ nda yatma nda baabu; ni ši hima guna-dubu zaa baabu, nda ni ga tunundu kaŋ ni go baŋ-izey ra Misira labu, nda Yerkoy Irikoy war ni fatta hinne; woo se ay ga war alhukum te ka tee woo hima woo. Alhaalin ni ka ŋa cere ni gonda allawal koy ne nga gonda ra, nda ni ka ŋa yendu dumi foo ne nga gonda ra, ni si ka kuru ka ŋa zaa; wey ne ga too boŋ-ize nda yatima nda marga se, amasɔ ka Yerkoy Irikoy ne Irikoy nga ka ne barka di ne goy-izey kul ra. Alhaalin ni ga zeytin-yey kuru, si ši kaa willi ka iri boŋ-ize kuru; wey ga too boŋ-beero nda yatim nda kaaŋ-izey se; nda ni ga tun ka ni ti baŋa Misra laabo ra; wey sanda ne ay ga ni yaamar ka ni tee haya woo. Alhaalin ni nga guna ne nga wini tarey ne, nga si guna wini kaŋ nga bisa ne kala; wala zumandi nda yatima nda bere se; nda nga ga taarikandi kaŋ ni baŋa te Misra laabo ra; woo se ay ga ne yaamarandi ka hima woo laabo.

25

Alhaalin nda boŋ-cere foo tee addunan yaakey ra, nda i ka kaa

hukunci do, nda i ka hukunci, nda i ka goyjine goyjinante, nda i ka laabo alhak-kaaŋante; Nda a ga zama, alhaalin alhak-kaaŋante foo hinne daabu-ize se, war ga a jinji hukunci-izey gaa, nda i ga a daabu i gaa bande nda a alhak-kaaŋantaray. Nda jemma wicindi taaci a ga ɲaŋandi ne, ši ga tonton; amma nda war ga tonton ka ɲaŋandi ka bisa wey ɲaŋandiyaney boŋ, war ɲaakoy ga koy alhali war goro. Ši koy na-ɲaŋ kaŋ ga guna taaboo ra. Alhaalin nda borey-ize ga zaama goono foo, nda foo-woo ra ka muu ize ra, amma ay si hin ka tonton, muu-kaa wey si ga hima ka tee alboro foo se wey kaŋ si ga hima ka too. Muu-kaa alboro foo-ize ga koy a ga, nda ga a too ka tee a wey, nda ga zaama nda a. Nda wala ize kaŋ a ga haya, a ga kaa te maaŋe kaŋ a ka fatta ra maaŋe ra, nda a maaŋe si ši kaa te Israyila ra. Amma nda woto si ga baa ka cee hinne ay ɲaŋo wey ka, wey din ga koy hawkanta ga, boŋ beeri ra, nda a ga sey, ay woto ɲaŋo si ga baa ka tonton ay ɲaŋo maa Israila ra, ay woto ɲaŋo si ga baa. Nda a gaa boŋ-izey kaŋ a ga wici, nda boŋ-izey kaŋ a se hãa, nda nga taagandi ka hãa, Mana ay si baa ka a zaa, nda a ɲaŋo waati kaŋ a ga ɲaŋandi boŋ-izey gaa, nda a ga a taara foo go ka hun a tundu ra, nda a ga a šintin a fuwo do, nda a ga hãa ka hãa, Wane boŋ kaŋ si a ɲaŋo gaa tee Israyel ra. Nda a maa woy a maa no Israila ra, woy kaŋ boro kaŋ a taara kuru. Alhaalin nda boŋ-izey ga hanga kala foo, boŋo nda a ŋa, nda boŋo foo ŋa woy ga kaa ka a ŋa boŋo fatta kaŋ ga a duu ra, nda a ga a kaa beeri ka kafu a ŋa tontoney, war ma a kaa kata, ni ido ši koy a se. Ši koy ga tun ni boŋ kulu ra, takuba nda takuba, beeri wala hinnay. Ši kaa ga tun ni boŋ ra, filla-filla, bere wala hinka. Takari tinaante nda hima ga koy ne nga, nda fatta tinaante nda hima ga koy ne nga,

amasandi ni ga hin zamanay kayna bine ra, wane Yerkoy ni Irikoy ga ne noo nga gaa ra. Zama Irkoy Alatala nda wey kulu kaŋ ga tee wey hinzey, kulu kaŋ ga tee haya babu-ize ra. Honga kala kaŋ Amalek n'a tee ni se hantarey ra, ni goro ka hun Misra laabo ra, takaa kaŋ a n'a hima ni se hantarey ra, nda a n'a dindi ni boŋ-izey, kaŋ boro kaŋ goy nda guna ni koyo ra, amma ni goy nda ni guna, nda a mana Irikoy ɲaali. Nda a ga zama waati kaŋ alhakiika Irji Alhakoy nda ni ga hansa ni kala ni aadawey kulu kaŋ ga cebe ni ganda ra labu kaŋ Irji Alhakoy nda ni ga baa ni ka too gaa, ni ga tuusu Amalek maa dumi ra kaŋ ga cebe bine ra, nda ni si ŋa.

26

Nda a ga zama nda nga hima ni koy kaŋ laabo ra, woo Yerkoy ni Irkoy n'a di ni ka ni too, nda ni ga too ni, nda ni ga zauna a ga, nda ni ga zaa ni laabo kokorantey alheri ra, woo Yerkoy ni Irkoy n'a di ni, nda ni ga too a toorey ra, nda ni ga koy kaŋ ra, woo Yerkoy ni Irkoy n'a suuba ka a maa wele a cebe. Nda ni ga kaa ga taa sarki-alkali wey ga ma zaama hantumey din ra, nda ni ga fo a se, ay ga šeede hõo Yerkoy Alhay ay yey se, kaŋ ay koy hinka labu din ra, wey Yerkoy ka waažibi ir baabey se ka noo ir se. Nda alkali ga toobi kaabu ga hun ni borbey ra, nda a ga a dam Yerkoy Ize ni alharbey yaamar. Nda kaŋ a zaabi, a ga yaafo Yirma Irkoy ne boŋ, Siriya ay baba na ban, nda a dii Misra ra, nda a zama hinza jere kayna ra, nda a koy hinza laabo beeri nda jama booboyaŋ. Nda Misrayize n'ay ir goy, nda ir ay zumandi, nda ir

goy teji kaŋ ga hima ay se. Nda ir ay ɲaŋ Yerkoy Irkoy ir ga, nda Yerkoy ay mooy nda, nda a ay zumandiri guna, nda ay goy kaŋ ga hima, nda ay cindi. Nda Yerna na ir kuru Misra ra, a boŋ nda a ɲaŋ beeri, nda kanbay kaŋ ga ɲaŋ, nda kanbay kaŋ ga beeri, nda waani beeri, nda alaamaaji, nda ajaayibi. Nda a na ir zaa kaŋ woo ra, nda a na ir noo kaŋ woo, kaŋ kaŋ no ga yoori neema nda turu. Nda sohõ, ne, ay na kaŋ bere jinawey ti ɲaŋ kaŋ bora dungu ra, kaŋ n'a di ay se Yerkoy Goyo, ɲaŋ kaŋ ga yooru neema nda zuma ra; nda war ma a kayandi Yerkoy Goyo war Irji ganda, nda war ma bacu Yerkoy Goyo war Irji ganda, nda war ga bora alheri kul ra, kaŋ Yerkoy Goyo war Irji n'i di war se, nda war soro, nda Leewit, nda boŋ-ize kaŋ goo war ra. Nda amma nga kaa timme ka nga boŋ kulu kul nga taagayaŋ kulu jiiri goy-ize ra jiiri hinza, jiiri hinza jina nga ga baa Leewii nda albaasu nda yatima nda baabu-wey, nda i ga ɲaa nga taarey ra, nda i ga bora. Nda ni ga fo Irkoy Alhakoy ni ga, ay na haŋa alhaali saamayaney kaa ay ga hari ra, nda ay na di ey Leewii se nda ɲaŋaŋo se nda yatima se nda kaaŋa se, kaŋ ni ga yaamar kul kaŋ ni na yaamar ay; ay si ɲaŋ ni ga yaamar ra, nda ay si ŋa. Nda ay si ɲa iri ay ga taabu ra, ay si ka iri bisa hay kaŋ si hansa, ay si noo iri bisa wey kaŋ muu, ay bine Goyjinaa Iza Alheri ir ga mooy, ay tee sanda kaŋ a yaamar ay. Dii goro ni albaasu sanni ra kala ra, amma barika di ni jama Israel nda bere kaŋ ni na koy se iri, sanda ni na waažibi te ir baabawey se, ka koy se ir bere kaŋ ga yooru nono nda šiimi. Hankuri woo ra, Yerkoy Irikoy nda war ma hima war ka tee fondo kul nda hukum kul; nda war ga kaa nda war ga tee ey war zumuroo kul ra nda war roho kul ra. Ni na Irikoy suuba hõo ka ay Irikoy te, nda ka taamandi a hantey kul ra, nda

ka kaaɲa a fondo-izey nda a hukum-izey, nda ka bine a kalima ga. Nda Yerna na ni suuba hõo ka ni koy ni boŋ jama kaŋ ga hima ka tonton, sanda a na fo, ka ni gaabu a yaamarey, nda ka ni koy ka bisa jama kul beeri, sanda a na ni tee maaɲaŋ nda faaba nda ɲaŋtaray, ka ni koy jama kaŋ ga hima Yerna Irikoy nda, sanda a na kaŋ.

27

Nda Musa nda Israyila borey beeri-izey n'aamuru ka yaafo: war gaabu alhukum wey kul kaŋ ay ga war alhukum hima. Nda a ga zama wala hantumaa kaŋ ni na hẽ Urdun koy ka bon kaŋ Yerkoy ni Irkoy na noo ni se, nda ni ga turu hayey beeri ni boŋ se, nda ni ga kay ey nda kay. Nda ni ga caw almaazu wane boŋ se kaŋ taarey ŋa ra nómosu wane ra laabo kul, kaŋ ni ga ka Urdun ceeci, waati kaŋ ni ga huru labu kaŋ ra, kaŋ Yeesu Irji ni baaba-ize ra ga too ni se, labu kaŋ ga yooru neema nda tummu, sanda Yeesu Irji ni baaba-ize ra ga fo ni se. Nda a ga zama kaŋ war na hẽ Urdun, war ga hantum taare wey kaŋ ay ga yaamar war hõo, Gaibal tondo ra, nda war ga hẽ ey nda tarey. Nda ni ga ɲaŋandi hantum Yerkoy Irkoy ni ga, hantum kaŋ ga tee ka hun tarey ra; ni ši duu ɲaŋa a ga; ni ga ɲaŋandi hantum Yerkoy Irkoy ni ga nda hun tarey kaŋ ga kul, nda ni ga zaŋ alkawaley Yerkoy Irkoy ni ga a ga. Nda n ga yandi saajaw kaŋ ga baa ne ɲaŋ, nda n ga ɲaa, nda n ga caw, nda n ga murgu Goyjine Irkoy n-na Irkoy gaa. Nda ni ga caw sariya wey kul hinne hawte wey kulu ra ka barantaray ka beerantaray. Nda Musa nda saajey Leevi kulu kaŋ

hima Israayla kulu se, ka ne: Koy nda hãa, Israayla; hãnkari woo ra war bora Goyjinay Irkoy war ga boŋ jama, nda war ga hãa Goyjinay Irkoy war ga boŋ haŋko se, nda war ga tee a yaamariyaŋ kulu nda a sariyaŋ kulu, kaŋ ay ga yaamar war se hõo. Nda Musa na yaamar jama ɲaŋa zaari wane ra, ka waani, wey-ey ga kaa ka jama barka di Garizim tondo ra, iri ka Urdun hinka, Simeyoŋ, Leewi, Yahuuda, Isaakaar, Yusufu, nda Benyamaŋ. Nda wey ga kaa addu laana kuru ga Ebal tondo ra, Ruben, Gad, nda Asher, Zabulon, Dan, nda Naftali. Nda Leewiyaŋ koy zaabi, i ga fo Israyiila kul se moora beeri nda, boro kaŋ ga tee zuguyan wala zuguyan kaŋ ga koy nda, a ga koy Gooru se ɲaŋari, goy kaŋ goy-teerey ga tee nda i ɲaŋey, nda a ga a dam duuruyan do, nda jama kul ga zaabi, i ga fo, a ma koy. Laanantey wane kaŋ ga a baaba wala a nda ɲaaxu; nda jama kul ga ši fo, a ma tee. Laanante wane kaŋ ga jinde koyjinay izey kaŋ ga cebe, nda jama kul ga šeeri, amma a ma tee. Laanante wane kaŋ ga hargay hantumoo guna hargay ra; nda jama kul ga fo, a ma tee. Laanante wane kaŋ ga hima hukunci kala batu-ize nda goy-ize nda hinza-ize se; nda jama kul ga fo, a ma tee. Laanante wane kaŋ ga kwana nda a baba waayze, zama a na a baba koobante yaakar; nda jama kul ga tonton, a ga koy. Laanante wane kaŋ ga sindi nda albaasaari kul; nda jama kul ga ši kaŋ, a ma koy woto. Laanantey wane kaŋ ga hun nda a baba taara wala a baaba taara. Nda jama kul ga tee, a ma hin. Laanante wane kaŋ ga kwana nda a boŋ-izey; nda jama kul ga ši fo, a ma tee; laanante wane kaŋ ga kwana nda a waani-izey boŋ; nda jama kul ga ši fo, a ma tee. Laanante wane kaŋ ga daabu a hãa-boŋ-izey fondo nda; nda jama kulu ga tee, a ma tee wey. Laanante wane kaŋ na

tonton zaa ka hun nafaw kaŋ ga baa ka dii hantum lasal kaŋ ši nda bin; nda jama kul ga fo, a ma tee. Laanantey kul nda wane kaŋ si taaɲa kul šenni kaŋ goy nda alhukum woo ra ka bay i; nda jama kul ga šeena, a ma tee.

28

Nda a ga zama amma ni n'a jiira jiira Yeesu Irkoy nga Alatala nga baani, ka hima nda tee wey almarey kulu wey, wey ay n'a almarandi war suba, nda Yeesu Irkoy nga Alatala ga war tee ganda beeri kulu duniya ra, nda albarkey kulu wey ga kaa war ga, nda i ga war duwandi; amma ni n'a jiira jiira Yeesu Irkoy nga Alatala nga baani, albarke war ga gaa ra, nda albarke war ga gungey ra. Albaraka ga ni koy izey ni gungur ra, nda ni kaŋ izey, nda ni beeri izey, nda ni alɩuji izey. Albarakaa ga ne boŋ-ize, nda ne ka tontoney. Albaraka ga ni nga ka huru, nda albaraka ga ni nga ka fatta. Irkoy Alheri ni Irkoy ga hin ka ni alagaybize kaŋ ga taabal ni, kaŋ ga hima ni se ka bay wey ni fuwo do; hira foo ra ga fatta ka koy ni ga, nda hira ije ra ga sirji ni fuwo ga. Yerkoy Boŋo ga sanbandi ɲaŋandi ni ga kaŋ ni goro-kurey ra, nda kaŋ foo kaŋ ni ga hima ka ni kanbey dam kaŋ ga, kaŋ labu kaŋ ga, kaŋ Yerkoy Boŋo ni Irikoy ga hima ni se. Yaamar ka n tonton alhali laabo sanni kaŋ a boŋ se, alhali laabo kaŋ a ka waani n baabawey se; nda n ga Yaamar Irikoy Alhaaloo hawsa hundu, nda n ka taa a hanyawey kul ra, duɲa jamawey kul ga n guna, zama Yaamar maa ka too n boŋ, nda i ga n ɲaari. Nda Yerkoy Irikoy din ni boobandi samarey ra ni zunbu izey ra, nda ni

allaaji izey ra, nda ni kaŋ beeri izey ra, ni kaŋ din kaŋ Yerkoy na waada te ni baabey se ka noo ni se. Irkoy ga wiri nga Gooru a beeri hima boŋ, alaafiyan, ga ba hima hari nga a boŋ waati kaŋ ga hima, ga barka ka nga a goy-ize kulu, nda nga ga bora laabo booboyaŋ, amma nga ši bora. Nda ni ga zaamu laabo booboyaŋ, amma i si zaamu ni ga. Irkoy Alhaybaybay ni na tee nga kaŋ boŋ nda si kaŋ wuuru, nda nga ga cindi sohõ nda si ga cindi ganda, nda ni ma hãa Irkoy Alhaybaybay ni boŋo kaŋ ay ga yaamar nga hõ ne ga koy. Ši nga ka taarey kul ra, kaŋ ay ga ši yaamar suba woo, ɲaŋam-ɲaŋam wala gurumam-gurumam, ka koy iri Irikoyaŋ fooyaŋ bande ka boŋ iri. Nda a ga zama amma ni si mana hãa Goumou Diina Irkoy nga boŋ, ka koy hima nga almaruyyaŋ kul, wey ay ga bayrandi war sohõ, nda laanantey kul wey ga kaa war ga, nda ga war zaa. Laanantey ni ganda ra, nda laanantey ni gunguroo ra. Laanante ni ay jinji-ize nda ay taarey-ize. Laanante ize ni koy nda ni gunguno ra, nda ni kaŋ ra ize, ni šingi beeri koy, nda ni feeri koy; laanante ni wane ni guna waate ra, nda laanante ni wane ni fatta waate ra. Iyye Boŋo ka sanda deebu nda yunbu nda kaabu ni ga, kulu foo kaŋ ni ga hima ni ɲaŋo do, har a ka ni halak, nda har a ka ni kwaara alhaali nda, ni ɲaŋey laabo kaŋ zama, zama ni n ay yey. Irkoy ga hima ka marga ka too ni se ga, har ni ga ni fatta ka tee ni se ga dungu ra, kaŋ ni ga huru nda ra ka too ni ga a batu. Alhali ga war daabu nda hãa, nda taakey, nda huuryan, nda ɲaŋyan, nda ize-halakyan, nda ize-ɲaŋyan, nda i ga war ɲaakandi har se i ga war halak. Nda kaaŋo kaŋ ga cebe ni boŋo ga tun bronze, nda dundu kaŋ ga cebe ni do ga tun ɲaŋ. Irkoy Yondoo ni may nga bii ni ɲaŋa hima se kuru, nda hima ganda se ka hun duu ra, hala

a ga ni halak, nda hala a ga ni kwaray ka cahãa. Irkoy ga hin ka ni bii alhak-ize ganda ra ni yaaburey kaŋ; hantse foo ra ni ga koy nga se, nda hantse ije ra ni ga huru nga yaaburey kaŋ ra; nda ni ga zama kaŋyan dunia laabo kul ra. Nda war-ize boŋ koy zama hantumey se nda dungu hantumey se ga ɲaa, nda nga ši koy ba wala kaŋ ga hanga. Irkoy ga hin war Misra boŋ ra, nda guna jeena ra, nda kaakaw ra, adiši war si hin ka hanse. Irkoy ga hin war nda hankuri kuru nda dobu nda hankuri farga. Nda ni ga caw ka šintin hantum waate, sanda wane duhu ka caw ka šintin duhu ra, nda ni ši koy ka hima ni ga hãa, nda ni ga caw ka too ka hãnkari, nda ka too ka fay hankuri kul, nda ši koy ka too wane ka boŋ ni. Weyboro, ni ga a zaa, nda adamay fooyaŋ ga a zaari; goro, ni ga a tun, nda ni ši zama a ra; wayniyaŋ, ni ga a šintin, nda ni ši a ɲaŋ kaŋ. Ni deeji-ize ka hantandi ni goro nda, nda si ni ŋa ca hinne ra; ni haarey ka zaŋ ni ga, nda si a ka zaŋ binde ni se; ni feeri-ize ka noo ni aabey se, nda si boro kul tee ka ni faaba. Ni jiney nda ni jiney izey no ka noo laabo fooyaŋ, nda ni yey ga dii ka fatta ka kaa senni, ni kanboo si hin ka tee koyne. Alhaabu kaŋ nga laabo ra nda nga goy kul, laama kaŋ ši ni bay se ga ɲa, nda nga ga zama kaŋ ga hima nga nda kaŋ ga kuru nga zamanay kul ra. Nda ni ga zama hawkantey kaŋ ni yiiri ga dii ra, wey ni ga dii. Irji ga hin war ni hankuri laabo woy kaŋ ga ɲaŋ war gongoyaŋ boŋ nda war ɲaŋyaŋ boŋ, adiši war ši iya ka hansa war ɲaŋ goyɲaŋ ra hala war boŋoo bine. Irkoy ga ni nda ni boŋyaŋ-izey kaa, wey ni ga subu ni boŋo ga, kaŋ laabo wey ni ga kabu, irkoy ga ey kaa laabo fooyaŋ wey ni nda ni baabawey si bay kaŋ, nda ni ga hima alhaajirey biyaŋ hinne, tundu nda tarey. Nda ni ga cindi yan ka cindi alkawal nda misaali nda

laasaali ra laama kul boŋ kaŋ Goumou ga ni tee yan. Iri beerey ni ga kaa fatta goy ra, nda ni ga kaa cendi kayna, zama sinkafa ga kaa ɲaa iri. Ni ga kaa weyni goy šintin nda ni ga kaa goy goy, nda ni ši weyni hinka šamandi kala nda ni ši bora a ga kala, zama tundu ga kaa ɲaa a. Zeytuŋ goyaŋ ga koy ne boŋ se ni ɲaŋaŋ kul ra, nda ne si tura ne boŋ se zeytuŋ turu nda, zama ne boŋ se zeytuŋ goy ga bora. Weyboro nda yizo, n'ga ba ize, amma i si ton; zama i ga koy baanante ra. Kulu ne ɲaŋandi kaŋ n'ga nda ne beeri kaŋ nga laabo ra, kaafu ga ne kulu ɲaa. Alhamdulillah kaŋ ga zaama ni boŋ ra, a ga kaa tonton tonton, amma ni ga kaa žin žin. Wono ga n'aw borro, amma ay si wono borro; wono ga zama boŋ, amma ay ga zama wiciri. Nda alhak-ize ninze kulu ga kaa war boŋ, nda wey ga war noori, nda wey ga war zaandi, har ni wey ga war halaki, nda har ni wey ga war halaki; zama war mana Yerkoy Isa war Isa kaŋ hungu hima, ka gaabu a yaamarize nda a sariyaize kulu kaŋ a war yaamar. Nda a ga koy nga boŋ, nda alaajibutu nga zuriyaa ra hala har sanda, zama nga mana Yirma Irkoy nga baani nda haray nda laakali hima sabbu kusu kulu. Nda ni ga bayi n'boro kaŋ Goumou ga kaa sanbu ni ga, ni ga bayi wey nda yunbu nda, nda kamaši nda, nda laabo nda, nda kulu kul ga bora nda, nda a ga too hari kaŋ ga too karfe ni kanjandi ga, hala a ga ni halak. Iyye ga kaŋ zaa ni ga, Ciine, laama kayna foo ga hun dungu kokor ɲaŋ ga, sanda kurkuru ɲaŋ ga, laama kaŋ ni ši hãa a šenni ga, laama kaŋ ši kaaŋ nungu ga, kaŋ ši ma hima borey beeri nungu ga, nda kaŋ ši ma hinne žeena ga. Nda a ga ɲaŋandi ni allaɲaŋ zankey, nda ni hamma taagey, hala a si taarey bari, misiri, tulu, ni allaɲaŋ zankey, nda ni feeri zankey ni se, har a ga halaka ni. Nda a ga ni

halaaku ni gaarey ra, har ma goy-beeri beeri nda goy-kaŋ kaŋ ni ga hima-kaa kaŋ boŋ se ga kaa halaaku ni laabo kul ra; nda a ga ni hanga ni gaarey kaŋ a n'i too ni se ra. Nda ni ga ɲaŋandi ni boŋo ra izey, ni jiney nda ni ize-wayey ra haw, kaŋ a nda ni, ni cindi ra nda ni hãa ra, wala ni baŋa ga ni hãa. Nda laabo nda marga-marga kayna kaŋ ra ni ra, a ga ɲaŋ nda a ɲaŋo a ɲaŋ-ize, nda a wayzaray kaŋ ra a kokor ra, nda ɲaŋ-izey kaŋ tun a se, adiši ka bay foo a ra ɲaŋ-izey ɲaŋ-haw ra, kaŋ a ga ɲaa, zama haya si tun a se ni haarey ra nda ni haarey ra, kaŋ ni abiriyaŋ ga ni haari ni deewey kul ra. Nda walla laabo nda walla feeji din iri gaa ra, walla kaŋ a tondi si taarey ka taamay bine ra kaŋ a laabotaray nda a feejitaray ga, a ga ɲaŋ ka dii nda a ɲaŋ ra a boŋ din kaŋ ga cebe a ganda ra, nda a hiino nda a way, nda a zunubey kaŋ hun ka bora a kokoriyaŋ ra, nda a zanka kaŋ a ga hima, zama a ga ŋa ɲaa ka sabbu haya kul ɲaŋtaray ra ka sutura ra iri haŋayandiyan ra nda iri gaa ra, kaŋ iri abiroo ga iri haŋay iri taagaŋ ra, amma ni si mana ka hundu ka tee haya kul kaŋ ga caw din sariya ra, kaŋ ga ŋwaari din tira ra, ka bira maaŋo din kaŋ ga bisa kaŋ ga hima, GOYKOY din IRIKOY iri ta. Nda Yerbeeji ga tee kaŋ ne taagey nda ne zuriyaa taagey, taagey booboyaŋ nda hayaŋyaŋ, nda guna juufantey nda šintinantey. Nda a ga Misra ɲaŋkuru kulu, ɲaŋkuru bonyaŋo wey ni na siira iri boŋ se ga, kala iri ga zama ni ga. Nda kulu guna, nda kulu darbu kaŋ si ŋa hantum, nda kulu kaŋ ŋa hantum littafi nda sariya wono ra, Yerkoy ga kaa ne boŋ se, har sanda a na ne halak. Nda war ma tun ka hima cindi kayna ra, alhali war na koy zama sanda hawyan di kaŋ ga cere kala ra, zama war mana honga Cirey Irkoy hinne boŋ se. Nda a ga zama kaŋ Cirey na bere war boŋ ka

hima war se nda ka yaabu war, wane Cirey ga bere war boŋ ka halak war kul-kul; nda war ga kaa ka fatta sabu ka taa hun kabu kaŋ war goo nda ka duu. Nda Yerkoy Irikoy n'i war ka dunia laamu kul ra, dunia kaaray ga hima dunia kaaray ga, nda n'ga bayi alhaaley fooyaŋ se hinne, tundu nda tarey, kaŋ n'mana bay nda i baabawey mana bay. Amma nda boro laabo wey ra, ši nga hima, nda ši kanbe tun ga kaa nga tondi koyo se; nda Cirey ga nga noo hinne woote kaŋ ši boŋ, nda izo kaŋ ga hima, nda lasal kaŋ ga šeši. Nda ni hinza ga koy ka kuru ni yanka goyey do, nda ni ga hin sohõ zaari nda iji, nda ni si ga baa ni hinza se. Subbayi ni ka fo, Mate no a ga koy zin fiiri? nda fiiri ni ka fo, Mate no a ga koy zin subbayi? ni binde ra hinkantey kaŋ ni ga hin nda ni yiize ra gunkaw kaŋ ni ga guna. Nda Yerna ga ni zumandi Misra ra laabey ra, hantse wane kaŋ ne fo, ni si hin ka dii a taare; nda war ga neere yenandi alhaarey war boŋ se, ka koy barey nda barey-izey, nda si hin nda neere-kaa. Wey kaŋ ne allaaji kulu wey Goijje na Musa yaamar ka a tee Israila izey se Moabu labu ra, amma allaaji wey a na tee ey se Horebu ra kaŋ si.

29

Nda Musa na koy Israyila izey kul, nda a na kaŋ se iri: war na guna hay kul kaŋ Cirey na tee Misra labu ra war goro, Firawnaa se nda a barey-izey se, nda a labu kul se, šiiŋey beeri kaŋ war ŋey na guna, alamey nda mamayey beeri wey. Nda Yerna Irji ši noo war se bine ka bay, nda izo ka dii, nda tundo ka mana, har sohõ hinne. Nda a na war šintin jiiri woyčibi hari ra; war-ize goy

si ɲaŋ, nda war takuba goy si ɲaŋ war tongu ra. Taakaa ši ɲaŋ, dibi nda jaman kaŋ ga hansa ši no, afo ma bay kaŋ ay ti Yirma Irkoy din. Nda war kaa hala goykanda woo, nda Sihon, Heshbon borey, nda Og, Bashan borey, ka fatta ka wa ir ga yaawante ra. Nda ir ka ɲaŋ i, nda ir ka taa i ŋa labu, nda ay ka a noo gaabu ra Ruben se, nda Gad se, nda Manase ɲaŋaɲaŋ kulu se. Nda war ma tun ka hima allamaana woo ra hantumey kulu, adiši war ma faham kulu fillaa kaŋ war ma tee. Alhinu kulu nga hima hõo Yerkoy Ize hinne gaa, hinne kabila-izey, nda hinne borey-beeri, nda hinne jaaɲey, nda hinne marawey, Israyila hãa kulu, hinne wayey, nda hinne ize-izey nda biiɲo kaŋ ga cindi hinne zumandi ra, hinne tundu-kaarey nda har hinne hãnji-kaarey, ka huru Yerkoy Ize hinne gaa allaɣaasa ra, nda a laanantey ra, kaŋ Yerkoy Ize hinne gaa ga ɲaŋ hinne se hõo, ka a tee war a jama se, nda a ga zama war Ize se, sanda kaŋ a fo war se, nda sanda kaŋ a kaŋ fo hinne baabey Ibrahiima nda Ishaaka nda Yaakuba se. Nda si iri war boŋ ne ay goo ma tee allaɣaada woo nda laana woo, amma nda wey kaŋ goo ne ne war ga hima Gozo Irkoy war Irkoy ganda, nda wey kaŋ si goo ne war ga hima. Kaŋ war bay nda war guna ne ir na zaama Misra labu ra, nda war guna ne ir na huru labu-ize gungey ra kaŋ war na ir huru. Nda honga alhaabu kaŋ i ga, nda goyjirey kaŋ i ga, tundu nda haya, azurfu nda zaabu, kaŋ goo i ga. Mana boro go ton war ra, wala jina, wala batu-izey, wala kaabu, wane kaŋ a hantum koy fatta Gozo Irji war ga ra, ka koy ka baatu laabo kaabu-izey bey ga? Mana boro go ton war ra wane kaŋ a ga zom ka bon ka tonton ka huru nda ɲaŋkuru? Nda a ga koy war ka hima kaŋyan batu-kaabu wey, ka ɲaŋ a bine ra ka fo, Ay ga koy ka heerey soro, zama ay ga

koy ka tonton ay bine ra, ka ɲaŋ batu-izey ši koy ka halak batu-ši-izey nda. Irji ši boona ka yafa a se ba, amma waati wane Gozo fuusu nda a ɲaŋkuru ga koy ka tonton boro wane ra; nda batu-kaabu wey kaŋ ŋa caw tira woo ra ga koy ka dobu a ga, nda Gozo ga koy ka kore a maa daga duniya beene. Nda Yerna ga a tenjandi a se hari koyey ra Israyila izey kul ra, alhaali kul kaŋ ŋa ŋwaandi allaahu laabo kitabu kaŋ din sariya woo ra. Nda i ga waane, taray wane, war izey, kaŋ ga tashi war bande, nda borey wane kaŋ ga koy ka hun laabo fooyaŋ, nda i ga dii laabo wane ra tafarey nda a gaarey, kaŋ Ciine na sanbu a se, soofur nda sinji kaŋ ga tun, laabo wane kul ši zaa, ši bora, ši koy a ga, haya kul ši bora a ga. Sanda Sodom nda Gomor ka halaka, Adma nda Seboim, wey Gooru ka hinka zaabu ra nda fushi ra. Nda laamu kul ga ɲaandi, manti Gooru ka tonton ti hinne ngu kaŋ se? Wane ne hankuri kaŋ fushi beeri wane? Nda i ga waani kaŋ i na bisa Hiimante Yirma Irkoy Alhakiikaɲaŋ boŋ baabawey, woo kaŋ a na hima baabawey se waati kaŋ a na i bisa Misra laabo ra, nda i na koy ka tonton irkoy fooyaŋ, woo kaŋ i si bay ši, wala kaŋ a si baa i se. Nda Hiimante na hiinaandi nda hiinaandi laabo woo boŋ ka koy ka bisa a boŋ sanda kala laanawey kaŋ i ŋa caw kitabu woo ra woo kaŋ šariya woo ra. Nda Goobante na iri kaa iri laabo ga ra, nda fusiyan nda fusiyan nda hãayan kaŋ ga bere waati, nda a na iri kaa laabo fooyaŋ ra sanda hõo. Haya kaŋ ga sutura Yirma Irji iri se, amma haya kaŋ ga bayan ir se nda ir izey se har abada, ka tee goyjinay woy kul kaŋ ga dumi hinne ra. Haya kaŋ ga sutura, ey ga Yirma Irji iri se, amma haya kaŋ ga bana, ey ga ir se nda ir ize yey se har abada, ka tee kulu haya kaŋ ga caw sariya woo ra.

30

Nda a ga zama sanda kaŋ i ga kaa ni ga, haya kulyaŋ kul wey, albaraka nda laana, kaŋ ay n'a di ni yaafo do. Nda ni ga tonton ni bine ra lamankey kulu ra nda Yezuwa ga ni yargandi a ra, nda ni ga koy Yezuwa ni Irikoy do ga, nda ni ga honga a haala ga bisa hay kulu kaŋ ay ga ni yaamar hõo, ni bine kulu ra nda ni ruuhu kulu ra, nda Yezuwa ga ni yungey yaafu, nda a ga ni hinkantu, nda a ga ni zumandi koyne lamankey kulu ra kaŋ a na ni yargandi a ra. Amma ni yaamaryan din tun ka bine alaafo koyo hinka har alaafo koyo hinka, ahan din, Yirma Irikoy nin ga ni zumandi, nda ahan din, Yirma Irikoy nin ga ni šii. Nda ni Irikoy ga ni kuru, ga ni zumandi kaŋ ni baabawey na tonton, nda ni ga a tonton; nda a ga ni hanse, nda a ga ni tonton ka bora ni baabawey. Nda Yerna ga ni bine hantum, nda ni zurma bine, ka baa Yerna ni Irikoy ga ni bine kul nda ni alheri kul, alankafo ni ga hima. Nda Yerna Ize ni ton ka laanawey ey bine ni jiinayyaŋ boŋ ga, nda boŋ kaŋ ga ni ŋaaci, kaŋ na ni ɲaŋandi. Nda ni ga koy, nda ni ga jinji Yerkoy Irkoy ni ga mo batu, nda ni ga tee a yaamarey, kaŋ ay ga yaama ne hõ. Nda Yerkoy Irkoy nga ni barka di nga goy kulu ni kanbuzakey ra, ni bine nga kurfey ra, nda ni bine nga albaasawey ra, nda ni bine nga ni kaŋey ra, zama Yerkoy Irkoy nga na koy furarey se ni ga, hala hin kaŋ a na fura ni baabawey ga; amma ni ma Yerkoy Irkoy nga haŋo jiyi, ka ni hima a yantawey nda a sariyawey nda a hukumawey kaŋ ŋa caw tira kitaabu woo ra, amma ni ma koy Yerkoy Irkoy nga ga ni bine kulu nda ni ɲaŋ kulu. Kaŋ yaamar woo kaŋ ay ga alhukum

noo ho hõ, a si bay ka tonton, nda a si bay ka yaw ni ho ga. Mana si laakala kala ganda din, ne kaŋ, wane na kaa laakala ganda din se ir se, nda a na a zaa ir se, nda iri n'a hundu nda iri ga a tee? Kala hãndi baa hinkante ra, ne ka fo, wane na ka hinkante ra nga se baa hinkante ra, nda a na ka a zaa ir se, nda a na ka a tee ir se ka mana ir ji a, nda ir ga a tee? Kalima no cebe ni ga fooyaŋ, a ga ni batu ra, nda ni zumoo ra, nda ni goro ra, ka ni ga a tee. Dii, ni na ɲaŋandi hima ni yengu ga hõ jiiri, alheri nda almasiiba, haybayri nda batuyaŋ. Nda ni ma hundu Yirma Irkoy ni ga Istilaahi ga yaamaroo wey, wey ay ga yaamar ni hõo, ka baa Yirma Irkoy ni ga Istilaahi, ka taamay a ga hiirey kul ra, nda ka kaaŋa a ga fondo-izey nda a ga hukum-izey, war ma jindi, nda war ma boobandi, nda Yirma Irkoy ni ga Istilaahi ma ni barka labu kul ra, wey ni goo ma huru ka too a ra. Nda amma ni bine ga koy fatta, nda ni si bay hãa, nda ni ga fatta nda ni ga bayrandi Irikoy tanayaŋ nda ni ga batu ey, ay ga yaamar war hõo kaŋ ni ga halaka nda halaka, nda ni si hin jine goy laabo ɲaŋaa boŋ ga, kabu ni guna ka hinka Urdun ɲaŋaa ga ka tonton ɲaŋaa. Ay ga šeede ne war se hõo nda dungu nda labbu, ay na hinne nda almasihu tun war nungu ga, albaraka nda laana; suuba hinne ni, adiši ni ga hima ni nda ni zuriyaa, ka bine Yerkoy ni Irikoy, ka šii a šenni ga, nda ka kanga a ga; zama woo ti ni hinne nda ni zamanay gaabuyaŋ, ka zabu labbu boŋ kaŋ Yerkoy na waažibi ni baabawey Ibrahiima nda Ishaaka nda Yaakuba ka hoy se ey.

31

Nda Musa na batu kaŋ a ga hãa kala wey hinne kul se Israyila yize kul ga, nda a fo se iza ga: Ni ga di jiiri tano nda muuji hinne hõ; ši ni ši hin ka duu ka fatta nda ka fatta sohõ; amma Yerkoy na fo ni se: War ši ka hẽna Urdun hinne. Yerna ni Irikoy wey kaŋ goy ni yaafo do, wey na laabey ninni bine ni yaafo ga, nda ni na ize tonton; nda Yusuwa kaŋ goy ni yaafo do, sanda Yerna na fooyan. Nda Yerkoy Irikoy ne nga ma tee iri se kaŋ ne na tee Sihon nda Og, laabo hinza Amorikaaŋey boŋ, kaŋ goyUrdun hinka, nda iri ɲaŋey se, kaŋ ne na iri kul. Nda Yerna na iri kaa war se, nda war ga tee iri se kaŋ ne na war alhukum di. Wa hima nda wa ɲaŋandi, ma fatta, kala ma taahusu, kala ma fatta iri boŋ se ra: zama Yerkoy ni Irikoy kaŋ goy war ɲaŋa nda war, kaŋ goy war ra, si ni kaa ba, si ni yenandi ba. Nda Musa waamandi Yusuwa, nda a fo a se Israyila kul goyyan do, ɲaŋ nda kaŋ, zama ni ga huru jama woo goyyan do ka koy kaŋ ɲaŋa ra woo Goijje na kaŋ fondo i baabawey se ka haya ey, nda ni ga te ka haya ey se. Nda Yerna kaŋ goy nda ni, a si ni bisa, nda a si ni yaamar; kaa hima, kaa too bine. Nda Musa na alhukum woo kalimawey ŋa caw tira ra, nda a na wo ɲaŋ liman-ize kaŋ din Lewi izey, kaŋ ga Goobante allaɣaɗa sanduuɣu zuu, nda Israyila izey zumey ga. Nda Musa na iri yaamar din zaari woo ra, ka ne: bisa ije woy bande, waati jiiri woy kaŋ din yaamar ka koy, Tabernakul laada ra, waati kaŋ Israyila kul ga koy ka dii Albarakaw Irji din Alheri jine ra, nungu kaŋ ra Albarakaw ga suuba, war ga caw ka karandi woo din Israyila kul jine, iri tundu ra, ka jamaa kul margandi, weyboro nda hinzey nda zama-izey nda alɔɔri kaŋ goo war din adaaway ra, adiyan iri ga mana, nda adiyan iri ga caw ka Albarakaw Irji din Alheri yaŋ, nda iri ga

mana ka tee karandi woo din laabo kul. Nda i ize yaŋ kaŋ si bay, i ga mana, nda i ga cindi ka Irji Alhakiima ne boŋ hankuri kulu zaari kaŋ i ga goro duunia ra, duunia kaŋ war ga ka Urdun hinka ne hari ka duunia ne sandu. Nda Yirma fo ka Musa se, dii, ni maayandiyan zamanoo koy ben, Yusuwa wii, nda hin taasu seedantaa koyoo wuloo ga, nda ay ga hin yaamar, nda Musa nda Yusuwa koy seedantaa koyoo ra, nda i taasu seedantaa koyoo wuloo ga. Nda Yerkoy na zumbu goyboro ra, nda a hima šeede lasal koyne ga, nda goyboro lasal na hima šeede lasal koyne ga. Nda Yerna fo Musa se, dii ni ga hinka ni baabawey ga, nda jama woo ga tashi, a ga zama aljanu bande-izey koyo, kaŋ a ga huru ɲaŋa woo ra, nda i ga ay bay, nda i ga allaɣaada kaŋ ay n'a tee iri se woo koy. Nda ay ga hãa zin iri kulu se iza wey din, nda ay ga iza bine, nda ay ga ay kaŋ yiize iza ga, nda a ga zama ɲaari, nda iza ga duu a se haŋ booboyaŋ nda waafayyaŋ, nda a ga fo iri wey din, bana Yerkoy Irikoy ay ta ay ra, haŋ boo ninze duu ay se. Ay amma ni kuru-kuru ga ni yenandi ay nungu iri ga din zaari wala, sebbu fondo boŋ-ize kaŋ ir tee, zama ir kuru din Irkoy bande-ize ga. Nda sohõ, wal-wal-ize kaŋ woy wane, nda wal-ize a Israyila izey se, nda tun-ize a i baŋ-ize ga se, hala kaŋ woy wane ka koy ay se guna-ize kaŋ ga šeede Israyila izey ra. Ay ga iri boŋ kaŋ laabo waani kaŋ ay ka laakali ay ba baabayaŋ se, ay ga noo iri laabo kaŋ ga yooru neene nda tumoo, nda iri ga ɲaŋ, nda iri ga caw nda iri ga koy, nda iri ga koy weyboro bande do, nda iri ga bayi iri, nda iri ga ay hãa, nda iri ga ay allaɣaasa koy. Nda woo hãa nd'a kaa koy šeede-šeede kaŋ, a ga šeede; zama a si ŋa bisa ey baa ra, nda a si ŋa bisa ey zama baa ra; zama ay ga bay ey juguyan, kaŋ ey ga tee sohõ hõo; alaa ay ma ey šintin ka

huru laabo laabante kaŋ, kaŋ ay fo ey baabey se. Nda Musa na hantum woo ɲaŋandi han din, nda a na a caw Israila ize. Nda a yaamar Yusuwa, nda a fo, ɲaŋ ka tee cere nda ka tee gaaje, zama ni ga Israyila izey kaa kaŋ Goykoy n'i se laada din ra, nda alhakiika a ga tee nda ni. Waati kaŋ Musa na batu kul šeede takadda ra har a ben, nda a na Leewiyaŋ kaŋ ga Goobante Ize allahaadu sanduuqu zaa alhukum, a ga waane, waati kaŋ war na šeede takadda woo zaa, war ga a tee Goobante Ize war Alla allahaadu sanduuqu goro ra, nda a ga cindi yan war ra kaŋ šaahida. Kaŋ ni ay ga bay war ɲaŋandi nda war kaaŋo kaŋ ga cindi; zama ay ga hima war ga nda alhaalin war ga Irikoy ɲaŋ, sanda ay ga hima war ga a ɲaŋ hõ bi; wala mate ni ga hin ka tonton ay maayandiyan banda? Caw ɲaŋandi ay ga din war boŋ-izey, nda war beeri-beeri izey, nda war jaaŋey izey, nda war sefari-kaŋ izey, hala ma ay kaŋ kaŋ war hãa ra, ay ga kaŋ šenni kulu wey kul, nda ay ga bine war ga nda bine nda duniya. Ay bay kaŋ zama ay mana batu koyne ay ga koy, war ga tee fondo-hinka nda fondo, nda war ga koy ka hun ka bori hanya kaŋ ay n'war yaamar, nda alhaaley ga war sabu hantumey koyne, zama war ga tee fondo-hinzey Goobari ɲaŋ ga, ka a hargandi nda war goro goyey nda. Nda Musa fo kaŋ hinne ra jama kul-ize boŋ-ize ga, wane hinne woy kaŋ nda hima woo ra, har ka ben ka kaa.

32

Hanga bine, aljanaa, nda ay ga kaŋ, nda duuŋa ma ji koyey kaŋ ay da ra. Ay ga hima ka ay ga hima kaŋ hari sanda ay ga kalma,

nda ay ga dii ka zumandi kaŋ hari sanda haabu ay ga kalmawey, kaŋ hari sanda haabu ga dii baarey ga, nda kaŋ hari sanda yooru ga dii baarey ga. Zama Goungou sunna ne na wii, iri boŋ baa ir Alhala hari. Irkoy, a goy bayhayaŋ, nda a hinkantey kul ti hukumey; Irkoy ti goybayante, nda si ši bina; a ti alhakinikaw nda a ti alkaddasu Yerkoy. Iza ga yaamar, mana ize tarey kaŋ ga hima; boro kaŋ ga guna nda kaŋ ga bata. Wey kaŋ ti Cirey se alhakiika wane? Alhaalin wane din kaŋ ti laakali nda kaŋ si laakali? Mana wala nga, ni baba, a n'i saabu nda a n'i tee nda a n'i bine? Honga zamanay hawyan, faham jinayzabon ihinkantey. Hãa n'baba nda a ga kaŋ se n'se, n'borey beriberi nda i ga kaŋ se n'se. Waati kaŋ Beeri Beeri na lamarey zaa, sanda kaŋ a na Adamu izey firka, a lamarey daŋey da Irikoy alhabarey kaŋey hinna. Nda Yaakooba koy Goykoy ŋa jama, Goykoy ŋa batu; Israaila koy a ŋa gaa-tarey ŋa filla. A ka a kanbandi a se gawo ra, a se kaŋ ra hẽenay ra gawo kayna ra; a ka a zumandi nda a ka a karanandi, nda a ka a hima, sanda izo koy; sanda gasaw ka a ganda hẽenay hima, nda a ka a ize boŋ ga hẽenay, a ka a hãnkaw yaabu, a ka i zaa, nda a ka i tonton a gongon ga. Irji boŋ ne ka iri yaamar, alhali kwaara si goro nda iri. A na iri boŋ kaŋ dundu ga ɲaŋandi; a na iri ŋaa nda goy-ize furo; iri na ɲaŋ turu ka hun ga, nda maayi ka hun kankante ga. Naw-beeji na, nda hiisu-beeji na, nda beeji-ize debu nda beeji-woosu debu, aw-beeji nda beeji-woosu, nda alkama kurfey debu na, nda ɲaŋgu weena na, a ɲa dibi. Nda Yakubu ŋa, nda a hũ, nda wey kaŋ a boŋ no a naagu, a koy debbu, a koy gatta, a koy bere, nda a kay Irikoy kaŋ a tee no, nda a kala Irikoy kaŋ ne a ma-cendi-izey ga. I ay n'ay kaŋ ay ga boro birayzey ga; iri zaabuyaŋ ra ay n'ay kaŋ

ay ga. Iri na saadu albaasu se, nda si Irikoy se; irikoyaŋ kaŋ iri si bay; taagayaŋ kokoranteyaŋ na kaa, kaŋ iri si bay, kaŋ iri baabayaŋ si bay. Irkoy kaŋ na war šintin, war na a yaafu, nda war na Irkoy kaŋ ga war ɲaandi yaafu. Nda Yerna na guna, nda a na kwaakwaari; nda a na huurandi sabbu da a ize-wey nda a ize-jine, nda a na fo, ay ga kala ay kaŋ a boŋ se, nda ay ga cebe woo kaŋ ga koy too iri se zamanoo kokorante hanoo ra; zama taaga kaŋ na kori ti, ize-wey kaŋ goyyan si too iri ra. Iri n'i koy ne ga ɲaŋandi ne wala Irikoy si, iri n'i koy ne ga fatta ne nda iri gumawey; nda ni kala n'a koy iri ga ɲaŋandi wala laabo si, laabo kaŋ ši faham nda n'a koy iri ga fatta. Kaŋ woo too n'da ay fondo ra, a ga too hantaray Hades ganda ga, a ga ɲaŋ duniya nda a boŋyaŋ izey, a ga too adduɲɲa taagey. Ay ga hanga alhaaley boŋ ra ey, nda ay ga teer ay yoobey nda ey. Iri ka bine kala nda yunbu, nda alaafia jinawey se, nda goy-kaŋ wey mana waani; ay ga albaasu jinawey yirey sanba iri ga, nda haŋkuri, wey kaŋ ga kori kaŋ iri ga duunia boŋ. Ganda ra, haŋa ga boro kul no iza yaŋ, nda goykoyaŋ ra, alhayba; cerey boŋ nda burcin, ize kaŋ ga noonoo nda ceerey borey. Ay kaŋ, ay ga iri zaa, nda ay ga iri lakkal kaa addunan yenkey boŋ. Alhaalin si mana alaguba alhaaribey ga zumandi, alhaalin si mana ka alhaaribey kulu ma kaa hanga, ka iri si ga fo, Ir ga hari beeri, nda si Yirma, a ti kulyaŋ wey kulu. Laamu woo kaŋ ga hima laada, nda laasaabu si goo ey ra. Ši ti boŋ ka faham; a ga ši kaŋ taakayaŋ wey kaŋ ga kaa. Wane foo ka koy nga waani dubu, nda hinka ka koy nga dubu tammu, nda Irikoy mana iri neera, nda Maali mana iri bandi? Kaŋ iri mana Irkoy boŋ no Irkoy din kaŋ iri se; amma ir ɲaŋantey din se ɲaŋkwarey. Zama Sodom weyboro ra iri

weyboro ga, nda iri weyboro hãngu ga Gomor ra; iri weyboro ize ga weyboro ize ŋa, nda weyboro ize kulu ŋa iri se. Alhaabu masu ɲaŋandi, woo ti iri dibi, nda alhaabu masu gaabu-ɲaŋandi woo si hin ka waañu. Mana, guna, wey kaŋyan kulu nd'ay ga, nda kaŋyan mooru ay harbuyan ra? Baa fondo zamanay ra, ay ga baa too, waati kaŋ i karay ga fatta. Zama kaŋ i halakyan zamanay ga koy i se, nda kaŋ ga hiino ga jinde war se. Kaŋ Yirma ga jaaray a boŋ jama, nda a ga duu hãa a boŋ baŋ-izey ga, zama a guna kaŋ ey ka feeji, nda kaŋ ey ka bisa baŋ-izey ra, nda kaŋ ey ka feeji; Nda Yirma fo, manti ey boŋ alijinawey ga, kaŋ ey ka jirbi ey ga, kaŋ ey ka ɲaa ey boŋ albaasawey boŋ koy, nda kaŋ ey ka waa ey boŋ dibi-hantumawey boŋ dibi? Alhali i ka tashi nda i ka caw war, nda i ka zama war kaŋ-koyey. Dii, dii kaŋ ni ay no, nda Irikoy si goo ay banda; ay ga kay, nda ay ga hima te; ay ga darbu, nda ay ga sani; nda boro si goo kaŋ ga hin ka fatta ay nungu ra. Kaŋ ay ga ay jinde tonton labu ra, nda ay ga tonton ay jinde ɲaaman ra, nda ay ga fo, ay ga hima har abada; kaŋ ay ga ay takooba yaafu kamar walakay, nda ay jinde ga hukunci guna, nda ay ga adabu biya asuley se, nda ay ga biya bere wey kaŋ ra ɲaŋ ay se. Ay ga ay ɲaŋyaŋ-ɲaŋyaŋ tee ay yaarey nda woyoo, nda ay takouba ga ɲaŋ haw woyoo nda taarey nda boŋyaŋ kaŋ bine ra kaŋ ɲaŋyaŋ boŋey kaŋ addunaayaŋ. Bingimi ay, kambe yaŋ, nda a ga, nda Irikoy ceecikey kul ma a ga batu, bingimi ay, lamankey, nda a jama ga, nda Irikoy izey kul ma a ga kaŋ, zama a izey weey ga hansa ka too, nda a ga hansa nda a ga batu hukum baŋyaŋ ize se, nda boŋyaŋ ize ga batu, nda Yerkoy Goykoy ga a jama labu hansa. Nda Musa na hantum woo hantandi woo han jina, nda a na woo kaŋ Israila izey; nda Musa

na hŋa, nda a na sariya woo šenni kul hantum kul hŋa jama tondey ra, a boŋ nda Yuša Nun ize. Nda Musa na ben ka hãa Israyila kul se. A ga fo i se, war ma hankuri tun kala kalimaawey kul boŋ, kaŋ ay ga yaamar war se hõo, kaŋ war ga zaabi war ize, ka kala nd'a tee kalimaawey kul boŋ sariya woo ga. Wala kaŋ ne laabo koonu šii iri war se; wala ne war ɲaŋo, nda laabo woo ga war na war ga ɲaŋ hinka waati kuuru labbu kaŋ ga, kaŋ war goo ka hinka Urdun koy too kaŋ ga war taarey. Nda Yerna ka hãa Musa se zaari woo ra, ka ne, koy tonton addu Abarim, woo addu Nebo kaŋ ga cebe Moabu labu ra Jeriko yeeji, nda dii Kanaana labu kaŋ ay ga noo Israila ize se, nda ka muu addu kaŋ nga ga tonton yan ra, nda ka tonton war nga jama ga; sanda Haruna nga bine ka muu Hori addu ra, nda ka tonton a jama ga. Zama war ay hin tee ay ga kalima ay se Israayila izey gaa, haya jiibi kaŋ ga hãayan Kadeesi ra hawsa fooloo Sini ra, zama war ay hin boŋ ay saabu Israayila izey gaa. Ni ga dii labu woo, amma ni ši koy a ra.

33

Nda wono ti albarkayanoo wala Musa, Irikoy ga boro, a albarkayana Israyila izey a muyanoo jina. Nda a fo, Yirma na kaa Sinaayi ra, nda a na bangandi ir se Seeri ra, nda a na yaakaa Paran addu ra, nda woyaŋ taaci Kadeeši, alhaabar zaabey ga nda a a ɲaŋam boŋ ra. Nda a ka a jama yaamar, nda kul wey kaŋ ne hima ka bora ni kanbey ra; nda wey ninkey ne ga ka bora ni; nda a ka sarga zaa ka hun a kaaley ra, kaŋ Musa ka yaamar ir

se, kaŋ ga ka koy Yakuba jama-boŋey se. Nda a ga zama boŋ-izey kaŋ ga hima ra, ni boŋ-izey yaŋ jamey boŋ nda Israila kabiley foo waati foo. Ruben ga hima, nda a si kuuru, nda a ga cindi hinka-yaakey ra. Nda woo Yahuuda: Yaa Goykoy, a ji Yahuuda murgu, nda a ga kaa a jama ra; a kanbey ga kaŋ a se, nda a ga zama kaafeyan-koy ka tun a yaakey ga. Nda Lewi se, a fo, wa Lewi baa a ga yaarey nda a ga hãayan ne boŋ neerey kaŋ ga alkawali, kaŋ i ga a šii ceeci ra; i ga a maana hãndi margandi ra; Kaŋ ga fo baba nda mama se, mana hin ni guna, nda a boŋ ize ey mana bay, nda a ga jiney ey kay, a ga ni ga kalimarey koy, nda a ga ni ga allahudu koy. Iri ga kaŋ ne ni laabu-ize Yakuba se, nda ni sariya Israayla se; iri ga too turari ni fatta ra kulu waati ni jiibi-goro boŋ. Barka, Yirma, a gaara, nda a goro goyey tonton; kaabu alhaarey kaŋ fatta a ga, nda kaŋ n'a ga ŋaaru a se ma koy. Nda Benyamin se, a fo, wane kaŋ Cirey ga hima, a ga zabu ne ka laafiya, nda Irikoy ga a huru ka a kala zaari kul, nda a ga zabu a gungey ganda. Nda a fo Yusufu se, ka hun Cirey barkawo ra a ŋa, ka hun alaafiyan waatey ra, nda haabu, nda ka hun kuurey kaŋey ra ganda, nda waati kul alhaasiley jinayyaŋ ra, nda ka hun handu waatey margantey ra, ka hun adduɲɲa beeri fuley ra, nda ka hun adduɲɲa ganda beeri daimi ra, nda waati kul ŋa tooɲaŋ ra; nda hayey kaŋ ne boŋ kaŋ ɲaŋandi kusu ra, a ga kaa Yusufu boŋo ga, nda boŋo ga kaŋ ne boŋ-ize a boroyaŋ boŋ. Jina-jina naw a cebe, a tandey, korno-kaw foo korno a tandey; ey nda, lasal-ey a ga tuuri hima foo, hala duniya kaaray ga; wey Efrayim woyboro-woyboro, nda wey Manase woyboro. Nda Zebulon se a fo, Zebulon, ni ga bora ni ga fatta hun ra, nda Issakar a tende-ize ra. Lamarey za a ka halaki kul; nda war ma wiri a ga, nda war

ma albaazu albaazu hinna ga, albaazu hinna kaŋ ga timmante; zama hantumay kaŋ ga hankuri ra a ga war šenandi, nda laada kaŋ ga hankuri ganda ra, kaŋ ga zabu. Nda Gaadi se, a fo, albaraka ga wane kaŋ ga beri Gaadi; sanda gasaw, a huru, a kuru goro nda borey-zaari. Nda a guna a taagante, zama yan ne hari kaŋ a kaa boŋ ŋa beeri gundekoyaŋ kaŋ cebe nda jama-izey boŋ kaŋ cebe; Goobante na haqiiji tee, nda a hukum nda Israyila. Nda a fo Dan se: Dan ti gaari ceeci, nda a ga dii fatta ka hun Bashan ra. Nda Naftali se a fo, Naftali ma cebe ka haŋ kaŋ ga koy, nda a ma cebe ka barka Yerkoy ga, a ga ganji haabu nda hawsa. Nda Asher se, a fo, Asher ga barka hima ize ra, nda a ga zama kaŋ a boroyaŋ ga boona, a ga a kaŋ ɲaŋ turu neere ra. Kankana nda taama a taakaa ga koy; wala war zamanay, war kuuru ga koy. Ši kaa ga Irikoy Alheri boŋ kaŋ ga koy kala laabo, kaŋ ga koy hawsu aw faaba, nda kaŋ ga boŋ laabo beeri ra. Nda Irikoy ne ga n'a daabu, nda bine boŋ-izey abadan goo ra; nda a ga alheri kuru war'ize ga, a ga fo: ka halaka. Nda Israila ga zama ka tammahun, Yakuba boŋ hinne ɲaŋa ga, bine nda divine ga, nda kulu ga wa ne ma sufa nda yaabu. Albarakaa ga ni Israila, wane ne ka tun ni sanda, jama kaŋ Goobari ga kisandi? Ni kaaŋa-boŋ ga ni gaabandi, nda ni takooba ga zama ni yaamar-haya; nda ni jiinayyaŋ ga batu ni se; nda ni ga koy zaŋ i kaŋyaŋ ga.

34

Nda Musa na kaa hun Moabu beeri kaŋ ra Nebo addu ga, Pisga

kurfu ga, woo kaŋ ga cebe Zeriko yeeji do, nda Gooru na a cebe kaŋ kulu Galaadu labu hala Dan, nda Naftali labu kulu, nda Efrayimu labu kulu, nda Manase, nda Yahuuda labu kulu hala haawo koroŋo ga, nda gungoo, nda Zeriko ganda kaŋey, taaba addu, hala Sowaaru. Nda Yerna fo Musa se, woo ti kaŋ kulu woo na ay ka lasal tee Ibrahima nda Isaka nda Yakuba se, ay ga fo, ay ga a ɲaŋ war ni boŋ se; nda ay ka a cebe war ni izo ga, nda war ši koy a ra. Nda Musa, Goijje baakoy, ka kuu Mowabu laabo ra, Goijje kalima bande. Nda i na a dunbu Gayi ra, Pegor soro koyo, nda baa si a dunbuyaŋ guna hala hannoo woo. Musa ga caw jiiri nda muuyan jiiri wala a ga muru waati ra; a yey-bi ši kaŋ, nda a ɲaŋ-bi ši hansa. Nda Israayla izey kaŋ yaawo Muusa se Moabu beeri ra, Jordan ga, Jeriko ganda, handu tamsa. Nda yaawo handu kaŋ yey Muusa se yaawo nda yaawo, wey ka ben. Nda Yusuwa Nuna ize a too hankuri alhaali ra, zama Musa a ka a gaa-ize a ga; nda Israyila izey a ga hundu, nda i ka tee sanda Yerkoy a ka yaamar Musa se. Nda annabi ši taaši hala sohõ Israayla ra kaŋ Muusa sanda, wane Goijje n'a bay fuwo ga fuwo, alaamaawey nda alaajiibawey kul ra, wane Goijje n'a sanbu ka haya bin Misra labu ra Fir’awna se, nda a borey se, nda a labu kul se; alaajiibawey beeri-beeri, nda gaa kaŋ ga hin ka taabu, kaŋ Muusa n'a tee Israayla kul ganda.

Yuusuwaa

1

Nda a koy Musa taagandiri banda, Cirey a fo Yusuwa Nunu ga, wey ga Musa boŋyaŋkaw, a ga fo: Musa, ay boŋyaŋkaw, a hinna. Sohõ, alhaali taare, ka Urdun hawru, ay nda jama wey kul, ka koy kaŋ ne ay ga noo iri se. Kul toorey kaŋ war na kaa war tondi koyo se, ay ga a noo war se, sanda ay na kaŋ fo Musa se: Gungoo nda Anti-Liban, hala hinkaa beeri, Efrat hinkaa, nda hala hankuri kaŋ ga koy jiiri kuukay feerey ra; war darey ga koy. Boro si hin taaci ni goro, ni zamanay kul ra, ni ɲaŋo ra. Nda sanda na tun ga Musa ga, wala na ga tun ni ga, nda si hin ni binde, si hin ka ni yebe. Hin ka ɲaŋ ka tee cere, zama ni ga kaa fay jama woo se ɲaŋ kaŋ maa n'a lasal i baabawey se ka too se. Hin ka nga kaŋ nda ɲaŋandi, ka tun ka hima kaŋ Musa ne ay baŋ-ize kaŋ a yaamar hin, nda hin si koy ka hun ey ra ɲaŋa wala gurma, adiši hin ma duu ka tonton haya kul kaŋ hin ga hima. Nda šariya tira woo ši kaa ka hun nga baa ra, nda nga ga honga a ra hantum nda iji, adiši nga ga bay ka tee kulyaŋ kul kaŋ ŋa hantum; waati woo nga ga hin ka tonton, nda nga ga tee nga

hanyaŋ kaŋ ka tonton, nda waati woo nga ga faham. Dii, ay n'ay alhukum noo: ka taabon nda ka zama boŋ, kaa ka fatta, kaa ka fiiri, zama Yerkoy war Alhala ga cindi nda ni ka koy fondo kul kaŋ ni ga koy. Nda Yusufu n'ay alhukum bina ka caw jama ra, ka waane: Ka huru ka koy jama zumandi ra, nda ka alhukum bina jama se, ka waane: Ka hantandi war boŋ, zama hinkante hari ittu zaari nda war ga ka huru Urdun hinne, ka huru ka zaa labu kaŋ Yerkoy war baaba-ize Alhala ga noo war se. Nda Ruben nda Gad nda bande kulu Manase, Yusuwa fo, alhakiika hantum kaŋ Musa Goykoy baŋa kaŋ a yaamar war se, kaŋ a ga fo, Goykoy war Irkoy na war hansa nda a na labu woo war se. Alhaaloo weyboro nda alhaaloo izey nda alhaaloo albaasu ma zaama kaŋ ize din, kaŋ a noo war se; amma war ma hima war koy nga war boroyaŋ gaa, kulu kaŋ ga hin, war ga laasaabu; nda war ma gaabandi iza se, har Yeesu Irikoy ir Irikoy ma war boroyaŋ hansa, sanda war kala, nda iza kala ma kaŋ din too, kaŋ Yeesu Irikoy ir Irikoy ga noo iza se; nda war ma koy kulu ne ga ne din too, kaŋ Muusa noo war se Jordan hinka waani hawsa. Nda kaŋ i zaabi Isa se, i ga kal, haya kul kaŋ ni ga hinne ir se, ir ga kay, nda doo kul kaŋ ni ga ir sanba, ir ga koy. Kaŋ kul boŋ-ɲaŋ kaŋ ir ga Musa jiiri, ir ga hin jiiri, amma Yerkoy Irikoy ir-ɲaŋ ma tun nda hin, kaŋ alhaali kaŋ a tun nda Musa. Nda addunan wane kaŋ ga hin ka tee ni ga, nda wane kaŋ si ga hima ni kalimayzey se kaŋ ni ga hin ka yaamar a se, a ga fay; amma ka tee ka gaabandi nda ka gaabandi.

2

Nda Yusuwa Nuna woy na hinka cindi filla hantandi Shittim ra ka labu guna, a ga fo: Koy ka labu nda Jeriko guna. Hinka cindi filla yaŋ koy ka huru Jeriko ra, ka huru wiya goro ra, a ma maa Raaba. I na zabu hinza. Nda a bangay ne boŋ Jericho se, i ga yaafo: Alboro kaŋ i koy Israila izey ra, i na koy ne sohõ ra ka laabo guna. Hari Zeriko boŋ-izey na alhabar kaa Rahab se, a ga yaamar kaŋ: Wane kaŋ na huru war goro ize suba woo ra, i n'i binde, zama i na kaa ka laabo woo šii. Nda woto din ka jirey hinza ɲaŋandi, a ka ey tugu; nda a ka ne ey se, a ga fo, jirey ɲaŋandi ka kaa ay ga, amma kaŋ koyo ga ka daŋ duhu ra, nda jirey ɲaŋandi ka fatta; ay si bay kaŋ ey ka koy; war ɲaŋ ey kokor, nda war ga ey zabu. Woo nda a kaa boŋ iri goro beene, nda a kaa duŋ iri ka hin karaw-karaw boŋo woo kaŋ gaa koyandi beene goro. Nda borey-izey n'a ceeci ey bine hanya kaŋ goro Yordan ga ceeci-jiirey ga, nda woyboro n'a daabu. Nda a koy, kaŋ boro kuuru-ize n ka koy iza bine, nda iza boŋ se iza mana kwana, woo te a ka dii iza ga goro beeri, nda a fo iza se, ay ga bay kaŋ Yerkoy n ka hantum ɲaŋa too war, zama war soobay n ka dii ir ga. Ir ga jinji wala Yerkoy Irikoy na kaaŋa hantum bi kaŋ ga koy dere Misra ra, nda kulu kaŋ a tee boŋ jine ize Amorkaayaŋ boŋ hinza kaŋ ga caw Urdun hantum ra, Sihon nda Og, kaŋ ir halak i. Nda ir ga hãayan woo, ir bine ra huru, nda alheri kul ši tee ka zabu ir ra foo war boŋ ra, zama Yerkoy Alhala war boŋ, Alhala kaŋ goo hawkaa ra ganda nda kaŋ goo duniya ra hawdu. Nda sohõ wa lasal ay se Yerkoy Irikoy, zama ay ga tee alheri war se, nda war kaa tee alheri ay baba goro ra, nda war kaa hima ay baba goro, ay nda, nda ay boreyaŋ, nda ay goro kul, nda kul kaŋ ga goro nda ey, nda war kaa tuusu ay ruhu

kaa fay ra. Nda boŋ-izey kaŋ fo, ir hanjirey ir ga koy saabuko war hanjirey soobay, nda a kaŋ fo, nda Gooru ma too ka bangu too war se, war ga too ka taabarey nda gaakaarey too ay se. Nda a na i zumandi fenestur ra, nda a fo i se, aw koy addu gonda ra, kaŋ nungey kaŋ ga aw ceeci ši aw guna, nda aw ga aw tugu hinne itaaci jirbi har nungey kaŋ ga aw ceeci ga koy aw bande, nda woo koyne aw ga koy aw hanya ga. Nda alboro din ga šii woo se: Ir si alhaq kaŋ a na waažibi woo se. Dii, ir ga huru deero ra, nda n'ga taamasheye alaamaŋnaŋo, zanka jine woo n'ga k'a cendi koroŋnaŋo ra kaŋ n'ir zumandi nda woo; amma n'baba nda n'ŋa nda n'erkanay nda n'baba soro kul n'ga kay kanbe n'se n'soro ra. Nda kul wane kaŋ ga fatta ne boŋ-ize ni din hari, a ga tee laabo ne boŋ-ize se, amma ir ga tee hima ne ni laakali-ize woo se, nda kul wane kaŋ ga tee nda ni din boŋ-ize ra, ir ga tee laabo ne. Amma boro foo ka ir hari wala ka ir kalimayzey wey yaakar, ir ga zama ka tee nga boŋ-kacayandiyo woo ra. Nda a fo iri se, ka bine war kaŋ din wala a koy; nda a kaa iri koy, nda iri koy. Nda i kaa koy fooka adduŋŋa ra, i kaa zaama yan attu handu. Ceecikaw yaŋ kaa ceeci hantumay kul, amma si i duwandi. Nda ceecikaw hinza ɲaŋ ga koy, i ka zumbu addu ra, i ka ceeci Yusuwa Nunu zo ga, i ka alhaali kul kaŋ too iri se woo cebe. Nda i ga fo Yusuwa se, kaŋ Goijje na duŋa kul noo ir ga se, nda kul wane kaŋ ga zaama duŋa woo ra na ɲaŋ ir ga.

3

Nda Yusuwa na fiti suba waati, nda a na koy Sattin ga, nda i na

kaa hanga Urdun, nda i na tun yan goro ma i ka hanga. Nda a koy, bande hiiji guuru banda, sefari-izey na bi zumandi ra, nda i na yaamar te jama se, i ga fo: waati kaŋ war ma guna Goijje Iraaŋa Irkoy Alubaarka ir ga allaɣa sanduuɣu nda ir seeney-izey nda Leewii-izey kaŋ ga a zaa, war ma koy war soobay ra, nda war ma koy a banda. Amma a ga cindi yaawo alhaalin war nda woo, kaŋ bissi dubu fillante kubiti war ga hiino, war si too woo ga, waati kaŋ war ga bay hanya kaŋ war ga taa woo ga, zama war si taa hanya bi jine nda jine bi. Nda Yusuwa fo jama ga: War boŋ war yeeji suba, zama suba Yirma na tontoney kaŋ ga war ra. Nda Yusufu na kaŋ saajikaarey se, hin Goyjibor Alhiila allaahidu sanduuku, nda hin jine jama gaa, nda saajikaarey na Goyjibor Alhiila allaahidu sanduuku hin, nda i na koy jama gaa. Amma Yerna na faafu Yusuwa se, hankuri woo ra, ay ga šintin ka ne boŋ Israayila yinawey kul gaa, afo ka bay kaŋ nda Muusa na, woo sanda ay ga cindi ka tee nda ni kaa. Nda sohõ yaamar limaama kaŋ ga tonton allahaɗa sanduuqu, ka ne: Waati kaŋ war ma hyɔ Yordan haŋ gumo ra, nda Yordan ra war ga hima. Nda Yusufu fo Israayla izey se: Yan kaa ne, nda alhaabar kaŋ Goykoy Irkoy hinne ga honga. Woo nda woo ga bay kaŋ Irikoy kala ga cindi war ra, nda a ga kaa ka halak ir yeerey ga Kana'an-ize, nda Hitti-ize, nda Perizi-ize, nda Hiwi-ize, nda Amori-ize, nda Girgaši-ize, nda Jebusi-ize. Dii, Ize Alkawaliya Yerkoy dungu kul ga hima Yordan. Suuba war šii goobante nda goobante izey Israayila yoŋ ra, foo kul ga foo. Nda a ga zama, sanda kaŋ saakaw kaŋ ga kaa Yirma Gobu Alkawali sanduuku kaŋ ga duniya kul ra tondi ga hima Urduun haabu ra, Urduun haabu ga dandi, amma haabu kaŋ ga zin-zin ga hima. Nda jama ra koy ka

hun hari ka bisa ka hinka Jourdan, nda alkaliey ra too Almasihu Goykoy allaahaa sanduukey ka taa jama ga. Waati kaŋ saŋyaŋ-izey kaŋ goy ka Irkali allahaadu sanduuqu zin ka koy Urdun ga, nda saŋyaŋ-izey kaŋ goy ka Irkali Yerkoy sanduuqu zin kaŋ ɲaŋey too Urdanu haŋey ra, nda Urdanu too ka cebe a kaŋ boŋ kul ra, sanda alkaama-mooru zamanay; Nda haŋey kaŋ goy ka zumbu bine ra, a too ka tee zumandi foo kaŋ kala fooyaŋ bine ra hala Kiriyat Yearim ɲaŋa ga; amma kaŋ goy ka zumbu, a zumbu ka koy Araba haarey ga, sinji haarey ga, hala a ban ka koy; nda jama too ka hima Yeriko goymiyan. Nda yaamarkey kaŋ ga zaa Yirji Goolu laada kaakaw ra i hinji kala ra Yordaane beeri ra, nda Israyila yinawey kul ka taa kala ra, har jama kul na ben ka taa Yordaane.

4

Nda kala jama kul na ben ka taaši Yordan, Yerkoy na fooyan Yusufu se, ka ne, ka zaa borey jama ra, foo go kala kabile ra, ka yaamar i se; nda ka zaa taaši hinka taaci foo go Yordan ganda ra, nda wey ka kaa i nda war boŋ, ka tee i war zumandi ra, nungu kaŋ war ga zumandi hen suba. Nda Yusuwa na woyandi nda ceeci-woy-ifo, woy-ize kaŋ ga boori Israyila izey ra, foo-foo kala kabila ra, a na kaŋ se iza: Wa kaa hin ay ga, Gozo ŋaaciri ga, Yordan hantum ra; nda kala foo na ga taarey zaa yan ra, a ga a too a kaŋgay ga Israyila kabila-ifo-izey hinna ra, adiši iza ga cindi war se alaamaŋnaŋ kaŋ ga cindi har abada; adiši waati kaŋ war ize na war hãa suba, a na kaŋ: Taarey-ize wey ma iri? Nda

ni ga cebe ni izey se, ni ga fo, kaŋ Urdun haŋa na koy Gonjibo Alkawaali Sanduko yira ga, duniya kul ta Gonjibo, waati kaŋ a ga ka hima; nda taare wey ga zama alaamaši ne war se, Israyila izey se se, har abada. Nda Israyila izey ra tee woo sanda, Yehowa na Yusuwa yaamar sanda. Nda i na haŋa tarey tan-woy-tan koy Urdun hawsa ra, sanda Yehowa na Yusuwa yaamar Israyila izey kala waati ra. Nda i na ey zaa nda boŋ se zumandi ra, nda i na ey jinji hinne. Yaasuwa na hinka woyize goyize tarey ka Jordan ra, nungoo kaŋ na koy hin limaama-ize boŋ-ize kaŋ ga duu Goyboyboŋ Alkawalakaw sanduuku kaŋ ga Yerkoy Alkawal ga, nda i ga cindi hõ sohõ han. Alkawalai kaŋ ga ɲaŋandi allahabu sanduuku ga cindi nd'i ga taa Jordan ra, i cindi har Yusuwa na koy nda kulu kaŋ Goobante na yaamar ka yaamar jama ga. Jama na gaabandi nda i na heni. Nda a koy kaŋ jama kul na ben ka hun, nda Irikoy Ize allaɲaŋ sanduuɲu na hun, nda tarey ey yaawo. Nda Ruben izey, nda Gad izey, nda Manasse kabila hinza, a ka hima kaŋ a labsu alhaaloo goyey Israila izey jine, sanda Musa na boŋ se ey ga. Wogoo biffo ize kaŋ ga yaawandi hima ka koy yaaki, i ka hii Goijje ɲaŋo ra ka koy yaaki Zeriko laama ga. Wane zamanoo ra, Ciine na Yusuwa beeri Israayla boŋ kul gaa ra, nda i ga a ɲaawi sanda Muusa, waati kul kaŋ a ga hima ra. Nda Yerkoy no kaŋ Yusuwa se ka kaŋ: hima saajey wey ka Yerkoy allaahidoo laasaaboo sanba ra ka hun Urduŋ ra. Nda Joshua na yaamar noo saajawey se, a ga fatta Jordan ra. Nda a koy wala alhali kaŋ alheri-izey kaŋ goy Goykoy Irji allaahu ra sanduku ra fatta Yurdan ra, alheri-izey wey, nda i too i tondi bande ra, Yurdan handi ra koy a too a goykoy ra, nda a koy kaŋ a koy bi jina nda jina kulu ra hinka kulu. Nda jama kul na hun ka

boo Jourdan ra hantum jirbi foo walla ra, nda Israila ize n'a ka zabu Gilgal ra, adduŋŋa kaŋ ga kaa hawsa hangu Jeriko ra. Nda tarey hinza-fuwo-nda-hinka wey, kaŋ a zaa Yordan ra, Yosuwa na a sinji Gilgal ra, a ga waani, waati kaŋ war ize boro ga war hãa ga waani, tarey wey mana mo? Yaamar war ize, kaŋ Israila ka Urdun woo hima beeri kuru ga, Yerkoy Alhali ir na ka Urdun hinkaa kuru se iza gaa ra hala iza ka hima; sanda Yerkoy Alhali ir na ka bahaw biibi kuru se ir gaa ra hala ir ka hima. Adinya laabo kul ma bay kaŋ Yerkoy na taray ka curo, nda war ma Yerkoy Alhali ir guna goy kul ra.

5

Nda a koy kaŋ Amorkaayaŋ boŋyaŋ-ize kaŋ ga caw Jourdan hinka nda Phenicie boŋyaŋ-ize kaŋ ga caw haabu do mana kaŋ Goykoy Irkoy na Jourdan haŋa koy-koy ka hun Israila izey ganda ra waati kaŋ i ga hun ka taaray, i laakaaley hun, i fatta, nda si laakaaley kul ši ga caw i ra Israila izey ganda ra. Nda woo waati koyno, Almasihu fo Yusuwa se: ka hãa tarey kaŋ ga tun ka bere ka hun tarey kaŋ ga koro ka hun ni boŋ se, nda ka zama ka Israel izey sunnay jine fillante. Nda Yuusuwa na tee haŋa laabey kaŋ ga tee haŋa ra, haŋa kaŋ ga kaŋ, nda a na Israyila izey suuna ka ben nungoo kaŋ ga woy se Suuna-laabey tondo. Wane Yusuwa na Israyila izey-ize kulu saabu, wane kulu kaŋ tun ga fatta hantsi ra, nda wane kulu kaŋ tun si sunnay ra kaŋ fatta Misira ra, Yusuwa na wane kulu sunnay. Zama Israyila na jiiri winji taaci nda hinza beeri hawsa Mabdaritis ra. Alhamaɗo,

boro yaakay te kaŋ ka fita Misra labu ra, boŋ bande, iza ka sunnay, boro kaŋ ka Irikoy se boŋyaŋ te, kaŋ nda a ka kaŋ ize si guna labu kaŋ Goykoy na kaŋ a ba ize baabawey se, labu kaŋ ga hima neene nda tumay. Amma nda wey boŋ se, a na hantumey izey dam, wey Yusuwa na ka sunnati, zama i haybandi hinkante ra nda sunnati ši. Ay ka zaayan kulu nda, sukunandi goo zaari se alhaalin kulu ka zaayan kulu nda zumandi hinne kambe goo zaari se alhaalin kulu ka hima. Nda Yerkoy Ciine n'a fo Yusuwa Nunu ga, hõo zaari ra na kaa Misra taabante ka war boŋ; nda a too woo goykaa maa Gilgal. Nda Israyila izey ra Paaska tee hantam-wane-fukoy han waxati ra, suba ra, Zeriko hawsa ra,Urdun koyo ra, ganda ra. Nda i ɲaŋa gaa kaŋ marga kaŋ ɲaŋ ga koy dungu ra, marga kaŋ ši tonton nda marga taagaa. Woo hinne han ra, manna koy nga iri se ba n'a ɲaŋ kulu kaŋ bine din hari, nda manna ši bara Israila ize se ka; amma iri n'a Fenikiyaŋ labu kulu ɲaŋ jiiri woo ra. Nda a koy kaŋ Yusufu goo Jeriko ra, a ka hawandi a yiize ga, a guna wala izo kaŋ a ga sinji a yiira ga, nda takuba kaŋ a zaa a kanboo ra. Yusufu ka hansa, a fo a se: Ir boŋ war ni, wala hasaarawey boŋ? A nda fo a se: Ni go Cirey Boŋ laabo jine-izey-kulu-kulu, sohõ ni kaa. Nda Yusuwa ka dubu nga fuwo ga ɲaŋa, nda a fo nga se, borey, ma se ma zaabi nga ma baakoy se? Nda Ize boŋ jine kaŋ Gooru se ga fooyan Yusuwa se: Ka taara ne kaŋ ne goro ra ne ŋgu ra, zama gooru kaŋ ne ga cindi ne boŋ sohõ, a ga alkawali.

6

Nda Jericho goy ra ka daŋ ka taaɲaŋ, nda a ga kaŋ ka taaɲaŋ, nda baa si fatta a ga, baa kala si huru a ra. Nda Yerna fo Yusuwa se, ay guna, ay ga Zeriko nungandi ni ga, nda a borey-ize kaŋ ga a ra, kaŋ ga cere nda hima. Ni nda kaa hima wey boŋ-izey kul ga. Nda ga zama sanda war na ka too buru nda buru, jama kul ma ɲaŋandi waati foo, nda waati kaŋ i na ɲaŋandi, ganda-ɲaŋey ga dindi boŋ-boŋ se. Nda jama kul ga huru, kaŋ kul na koy boŋ-boŋ se sanda kaŋ ga cebe wey ga huru ganda ra. Nda Yusuwa Nunu ga huru alfakayaŋ boŋ se, nda a fo iri se, a ne: Iri waane jama se ka tonton nda ka deeri taaga; nda yaakayaŋ ma koy ka ben ka tonton Goobari gaa. Nda ize wiye je kaŋ gaa ize wiye je maasuŋ laabante kaŋ, ey ma ɲaŋ Yerkoy ganda waane, nda ey ma maasuŋ hũ ka baŋ; nda Yerkoy allaɣaasa sanduuku ma bi ey banda. Amma yaakaw kaŋ ga hima ra, i ga taa a gaa, nda limaamey kaŋ ga koy bine ra, i ga koy Ayyubu Ize kaŋ ga Diina Goykaw boŋ bine, i ga foy too. Jama din, Yusuwa na yaamar a se, a ga fo, war ma ɲaŋandi, kala war boŋ kul ma ji, har han din na a yaamar war ma ɲaŋandi, nda wala a na ɲaŋandi; nda Irikoy laada Irkoy ga na koy zanka, a na koy sohõ ka koy zanka-ize ra, nda a na hũu yan. Nda zaari hinza no, Yusuwa na kaa suba waati, nda liman-ize na Yalla Gonjey alkawali sanduuqu zaa. Nda prêtres ije kaŋ goy wuro ije, kaŋ ga trompettes wuro ije zaa, i koy Yerkoy Irji gaa ra; nda bine wey banda, wuro kaŋ ga hima ije koy ra, nda jama kaŋ ga tonton i ga Yerkoy Irji allahaadu sanduuqu banda; nda prêtres ije din ka trompettes ije wii, nda jama kaŋ ga tonton kul din ka deero ije zumandi iddu foo kala ra, nda i koy zumoo ra kala; wey kaŋ i ga hima ra hinkantey iddu ra. Amma zaari woyboro din, i ka tashi saafakaa, nda i ka

zagay deero din goyyan hinka je. Nda a koy waati zamanoo fiyooyaŋ, alfayzey n ka buuru, nda Yusuwa n ka fo Israyiila izey se: War ka ɲaŋandi, zama Goykoy n ka deeri laada war se. Nda adduŋŋa woo ga koy hima kaŋ, woo nda kul kaŋ ga goro a ra, Gooru Sabaot se, amma Rahab kaŋ ga too jine-borey woo, war ga hin a se, nda kul kaŋ ga goro a ɲaawandi ra. Amma war ga hima war boŋ kaŋ haya foo ra, da ši war boŋ war hinne ka tun haya foo ra, nda war ka Israyila ize-ize ɲaŋaŋ tee haya foo, nda war ka ir halak. Nda kulu azurfu wala zaabu, wala latuun wala karfe, a ga zama alkaama Yeesu se; a ga too ka kaa Yeesu harbuyan do. Nda boŋ-izey ɲaŋandi nda ɲaŋa-ɲaŋa, wala nda jama jinji ɲaŋa-ɲaŋa boŋ, jama kul huusu tonton nda huusu beeri nda gaakante, nda ganda kul bin kala-kala, nda jama kul koy ka huru adduŋŋa. Nda Yusuwa ka a halaka, nda kulu kaŋ ga cindi debu ra, hare ra woote ra, hare ra ceeci ra, hare ra borey zumandi ra nda hare ra borey kokorandi ra, nda hare ra hari ra nda hare ra alifan ra, takuba batu nda. Nda Yuusuwaa fo wey hinza jina kaŋ din kaa laasaabu-ize ra, huru nga wey izey gaa din, nda kaa a zumandi nda takaa kul kaŋ ga goro a se. Nda walla hinza kaŋ i na laabo guna i koy hinka ize waati din ize ra, i na fatta Rahab walla boŋ-kwaara din, nda a baba, nda a mama, nda a boreyaŋ, nda a dendey, nda kulu kaŋ ga cindi a se, i na tee a windi Israila laabo. Nda adabu din ka tun ne nda woo, nda kala kaŋ ga cindi ne ra, bine nda azref nda zaabu nda bronze nda karfe kaŋ i n'i too Yuwandiize ma kaŋ se zaari. Nda Rahab kaŋ tee jine-waani, nda bine kul kaŋ tee a baba bine, Yusuwa na ey hima ka hima. A na ey zaa Israila ra hala hõ han, zama a na kaŋ-kaŋ-ize-ey daari kaŋ Yusuwa na kaŋ santu ka kaŋ-kaŋ

Jeriko. Nda Yusuwa na alhidima te zamanoo woo ra Goijje goro, ka waane: laana ga koy wane borey kaŋ ga gaa ka taaray woo; a ga a teeji a yeeji jinaa ra, nda a ga a koyrawey tee a yeeji kaccanoo ra. Nda wane Hozan wane ka hun Bethel ga din; Abiron izey kaŋ ga ɲaŋ jine ra, a ka a taaray dam, nda izey kaŋ ga cindi ka tun ra, a ka a koyo-ize dam. Amma Goijje ga cindi nda Joshua, nda hinza boŋ ga tonton labu kul ra.

7

Nda Israyila izey ra bora, borey beeri, nda i ka haya zaa kaŋ din ka tee Ize se ga. Nda Akar, Karmi ize, Zambri ize, Zara ize, Yahuuda kaabu ra, a ka zaa kaŋ din ka tee Ize se ga. Nda Goykoy ra hargandi nda hargandiri Israyila izey se. Nda Yusuwa na ceeci borey Gayi ga, woo kaŋ ga cebe Beyteli bande, a ga fo, wa kaa Gayi šii, nda borey ey na dii nda i na kaa Gayi šii. Nda i na koy Yusuwa ga, nda i na fo a se, ma jama kul na dii, amma sanda borey wiji hinza wala wiji afu i ma dii nda i ma taarey ɲaŋ. Ma jama kul kaa yan, zama i ga cindi. Nda boŋ kala war hinza alfu hinza, nda boŋ firka Gayi borey ɲaŋaa ga. Nda Gayi borey ra iza koy hinka iza ra, borey tongo tongo gu, nda iza n'iza koro wala karey ga, nda iza n'iza hansa wala ganda beeri ga; nda jama zumey ra farga, nda a koy zama sanda habu. Nda Yusuwa na a tondo-ize taare, nda Yusuwa na dubu kaŋ ga ɲaŋ Gozo do hala woyboro, a boŋ nda Israyila zaarikoy, nda i na buu tee i boŋ ga. Nda Yusuwa fo, ay ga waažibi Yerkoy; mana se war baaba nd'ay jama woo ka Urdun, ka nga ka hima Amorikaw se, ka nga ka iri

halaaku? Nda amma ir na zaama nda ir na zama Zuruden boŋ. Nda wane ay ga taa fondo Israila na bere kaŋ a kaaŋa ɲaŋ a jina ɲaŋ? Nda Kana'an-ize nda kul borey kaŋ goro dungu ra, i ga ir zumandi, nda i ga ir kore dungu ra; nda ma n'ga tee a maa boŋ beeri sanda? Nda Yerna te fay Yusuwa se: Ka tashi, mana se ni ka farga ni taara ga? Jama no labu ra nda a bin allaɣaara woo kaŋ ay na tee iri se, i na woosu allaɣaara haya ra nda i na koy i boŋ-izey ra. Nda Israayel izey ši hin ka tee boŋ-izey gaa, zama i ga koy ka boŋ-izey gaa, zama i zama laabo kaŋ. Ay ši ga tonton ka gaabandi war nda ey, nda war ši ka laabo kaŋ kaa ka hun war ey boŋ ra. Taashi ka jama din boŋ-boŋ, nda na kaŋ ka din boŋ-boŋ suba. Ne Yerkoy Iisraayila Irkoy ga kaŋ: alhaabu haya ga hin war ra, war si hin ka taasi war yaabarey gaa, har war ma alhaabu haya kaa war ra. Nda war ma kaa tonton subbaaci ra, kala kabiilayyaŋ bande, nda kabiila woo Yeesu ma cebe, war ga a kaa bande dendeyaŋ bande; nda dende woo Yeesu ma cebe, war ga a kaa bande goyaŋ bande; nda goo woo Yeesu ma too, war ga a kaa bande albarayyaŋ bande. Nda wane kaŋ ga cebe, a ga kaw te wuta ra, nda kulu kaŋ ga goro a se; zama a na Goolo Iraaɗo allaɣaada bine, nda a na alhukum tee Israyila ra. Yusuwa na koy suba-suba, nda a na jama kuru kabila-kabila bande, nda Yahuuda kabila na cebe. Nda a ben ka koy, ka koy bande bande, nda Zerahikaw bande na cebe. Nda a na kaŋ hinka alboro ga, nda Akar, Zambri izey, Zera izey, na bangay. Nda Yusuwa fo Akar se, hoy dimburu hõo Yerkoy Isa Israila se, nda hoy yaamaroo, nda bangay ne ay se hay kaŋ hin tee, nda mana tugu ay ga. Nda Akar zaabi Yusuwa se, nda a fo, bi-goyyan na ay bine Yirma Israila Irji goyboro; wala nda wala na ay haya. Ay guna kaŋ boŋ-

ize ra, ay dii kaŋ kaŋ mana boŋ-ize, nda deeri taaci sikka, nda ɲaŋ foo wane zaabu hansa taaci sikka, nda ay ka hima i ga, ay ka i zaa; nda ne, i ga duusu ay kaaŋ ra, nda sikka no ga duusu i bine. Nda Yusuwa too alhabarey, i yoori ganda ra zumandi ra, wey din bi ka tugu hinne ganda ra, nda azurfu din ka ben i boŋ. Nda i na kaŋ boŋ kala ra, nda i na kaŋ boŋ Yusuwa nda Israila zumey ga, nda i na kaŋ dam Gozo ɲaŋa. Nda Yusuwa na kaŋ Akar Zera ize, nda a na kaŋ a ga hantsi Akor haabu ra, nda a ize-ize, nda a way-ize, nda a naw-ize, nda a harba-ize, nda a alhaali kul, nda a kaabu, nda a haya kul, nda jama kul kaŋ goro nda a; nda a na kaŋ i ga hantsi Emekakoor ga. Nda Yusuwa fo Akar se, wane n'ga iri may hima? Irkoy Boŋo na war taagandi ka bine, sanda nda hima bi. Nda Israila kul na a hargay nda tarey, nda i na tarey zumbu beeray kaa a se, nda Yerkoy na farga zaabu ga kay. Wane sanda woo se, a na maa Emekachor fo hantum din nda.

8

Nda Yowan fo Yusuwa se, ma ɲaŋ, kala ma taarey, zaa boŋ war-ize kul ne nda war, nda ka tashi ka koy Gayi ga; dii, ay na Gayi borey nda a labu too ne war. Nda ni ga tee Gayi, takaa kaŋ ni na tee Zeriko, nda a borey. Nda allaɣa nda alhaywaney ga koy nga boŋ. Amma ka kaŋyan tee nga boŋ ganda bine. Nda Yusuwa ka tashi nda jama'a kul wey ga yaakiyan wal ka koy Gayi. Yusufu na suuba nda cee bi waati hinza alfu, wey kaŋ ga hin ka taaray nda hima, nda a na i sanba su. Nda a yaamar i se, a fo: War ka huuŋa

ganda koyo; war si taa yooro ganda ga, nda war kul ga ma hiino. Nda ay nda borey kul kaŋ ga cindi nda ay, ir ga kaa adduɲa ganda do; nda a ga zama kamar kaŋ borey kaŋ ga zaama Gayi ra ga fatta ka too ir ga, sanda kaŋ tee jina, nda ir ga guuru ka bine hari i boŋ se. Nda sanda i na koy fatta ir goro, ir ga ma i zumandi addu ga, nda i ga fo, wey kaŋ i ga guuru ir yeeji ga, sanda i na tee jina. Amma iri, ir ga tashi ka boo ka ɲaŋandi ra, nda ir ga taa ka koy ganda ra. Alhabar woo kaŋ, war ga kaa, ne na alhukum too war se. Nda Yusuwa a kaa iri sanbu, nda iri kaa koy kaŋ laabo ra, nda iri kaa zaa Beyteli nda Gayi gonda, Gayi haabu ga hun. Nda Yusuwa ka suba sohõ subay ra, a na jama ziyaara, nda a boŋ nda zumayaŋ, i ka koy jama ɲaŋam ga Gayi. Nda jama kul boŋ-izey kaŋ ga cebe nda iza, i ka koy hawsa; nda i ga taa, i ka koy adduɲa ganda ga bine futu ra. Nda goy kaŋ adduɲaŋ ga bine hantum ga hun. Nda a koy kaŋ Gai borey-beeri n'a guna, a yaakay nda a fatta ka koy ka ɲaŋandi iri ga, ka tee ka koy yaawu ga, a boŋ nda jama kul kaŋ ga goro nda a. Nda a ši bay kaŋ goy kaŋ ga goro a se adduɲaŋ kokor ga. Nda a guna, Yusuwa nda Israyila koy ka hun ey boŋ ga. Nda i ga Israayla izey koyo, nda i boŋ ga fatta gaa ra. Boro kul mana taa Gayi ra, wala kaŋ mana Israila koroši. A ti gaa ra fatta, nda a Israila koroši. Nda Yerkoy na Yusufu se: Ni kanbe taaši nda taarey kaŋ ga goro ni kanbe ra gaa ra ga, zama ay na a too ni kanbe ra; nda kaŋ ga bangandi ra, i ga koy ka yaayi ka hun ka bande i nungu ra. Nda Yusuwa na a gaa yiiri a ga taarey deeri ga. Nda guna-boŋ-ize ra koy ka tee ka gaabandi ka hun ka ize nungu ra, nda i fatta waati kaŋ a na a gaa yiiri, nda i koy ka hun deeri ga, nda i zaa a, nda i yaakay ka tun deeri ga woo ra. Nda Gai zama-izey n'a guna iri

bine ra, nda iri n'a guna hayiɲaŋ kaŋ ga koy hawru ga hun adduɲa ra; nda iri ši tondi ka guuru ne wala ne. Amma Yusuwa nda Israyila kul ga dii kaŋ boŋyaŋ-ize ra gaa too nda kafu, nda kaŋ kafu huŋgu ra koy hawsa ga, amma i ra yere nda i ka Gayi borey-ize teji. Nda wey ra filla ka hun adduɲŋa ra ka ɲaŋandi koy, nda i koy ka hun sojey ganda ra, wey ra hun nda wey ra hun, nda i ka i teji hala ka ši tun ka kaa i ra ɲaŋay nda filla-koy. Nda iri na Gayi borey kaŋ too ka kaa, nda iri na a zaa Yusuwa ga. Nda kaŋ Israila yey bi kaa kay kul wey kaŋ bi goo Gayi ra nda wey kaŋ bi goo beeri ra nda wey kaŋ bi goo addu ra zumandi beene ra, kaŋ bi n'i juwal ka hun a ga hala kokorantaa, nda Yusuwa bi koy Gayi ga, nda a bi a daabu nda takuba nungu. Nda kaŋ din ka hun woo jinayyaŋ ra, ka hun cere nda ka koy hala weyboro, woo kul ka tee dubu tan nda hinza, Gayi zumante kul kul. Except kaŋ allabar kaŋ gaa laabo ra, Israayila yinawey na kul kaŋ boŋ se nga boŋ se, Goijje yaamar bande, takaa kaŋ Goijje na yaamar te Yuusuwaa se. Nda Yusuwa na labu too kaŋ a ɲaŋ labu nda alaa, a na a tee ka zama ganda kul kaŋ ši hima hala sohõ, hala hannoo woo. Nda Gai boŋo, a ka a kanga goy biyu ga; nda a ga goy ga hala yamma; nda alheri no ka koy waati ra, Yusuwa a yaamar, nda i ka a gorko zumandi goy ga, nda i ka a jisi kuru ra; nda i ka taarey kuru tonton ka a se, hala hantum.

9

Sanda Amorkayzey boŋ, wey ga caw Urdun hinka ra, wey ga bine fooyaŋ ra, nda wey ga bine laabuyaŋ ra, nda wey ga

hantum baani beeri ra kulu, nda wey ga caw Anti-Liban do, nda Hittikaayzey, nda Kanaankaayzey, nda Perizzikaayzey, nda Hivikaayzey, nda Amorkayzey, nda Girgashikaayzey, nda Jebusikaayzey, i kulu marga foo kaŋ i ga yaawu Josue nda Israila se. Nda Gibeyon zaa-ize din ka kulu kaŋ Gooru ma tee Zeriko se nda Ayi se mana. Nda i ka tee, i boŋ ka tee nda filla-filla ra, nda i ka hun, i ka taagandi i boŋ se, nda i ka hantum, nda i ka zaa guna žeeri-žeeri i gongey ga, nda dibi-kulu žeeri-žeeri nda kaŋ ra koy nda kaŋ ra cendi, nda i takaa-kulu, nda i takaa žeeri-žeeri nda kaŋ ra koy i tondi ga, nda i guna-kulu žeeri-žeeri i boŋ ga, nda i taagandi-hinka kaŋ žeeri nda kaŋ ra koy nda kaŋ ra ñaa. Nda i kaa koy Yusuwa do Israyila zumandi ra Gilgala, nda i kaa fo Yusuwa se nda Israyila se: Ir kaa koy kaŋ yendey ra, nda sohõ war ma tee laada ir se. Nda Israayel izey fo Xorraayon: Dii ka ši ay ra zaa, mate ay ga hin ka tee allahaadu nda ay? Nda i ga fo Yusuwa se, ir ga n'a baayaŋ; nda Yusuwa ga fo iri se, anta kaa ne, nda anta kaa ne i kaa? Nda i ga fo, kaŋ fooyaŋ, kaŋ yaawo, ni borey-ize ra kaa ka hun Itaakoy ni Alhaarizoo maaɲoo ra; zama maa ga hima a maaɲoo, nda takaa kaŋ a ga tee Misra ra, nda takaa kaŋ a ga tee Amoori maaburey se, kaŋ i ga caw Urdun hinka ra, Sihon Amoori maaburey boŋ se, nda Og Bashan boŋ se, kaŋ a ga zabu Ashtarot ra nda Edrei ra. Nda kaŋ hay goro, ir borey beeri nda kul ir laabo kaŋ ga zaama ir laabo hay fo ir se, war ma taakaa zaa war boŋ se hansa ga, nda war ma koy ir saabukaw do, nda war ma fo iri se, ir ni baŋ, nda sohõ war ma tee allaahadi ir se. Wey kumbu-ize, ir ga iri zaa ir boŋ-ize han kaŋ ir fatta ka koy war ga; amma sohõ din ir ka busandi nda ir kala furo-ize. Nda wey boŋ-ɲaŋey kaŋ mana too wiiɲey ra, kaŋ

ir na too taaga ra, nda wey ga ɲaŋ, nda ir ga bondirey nda ir ga takey ga koy ka kuna ka hun ka tonton ka bine. Nda boŋ-izey n'a kaŋ alhakiika-ize di, amma Yerkoy si ši n'a hãa. Nda Yusuwa tee laabo nda ey, nda ey tee allaɣaɗa nda ey ka ey fatta, nda jama'a borey-izey ka fondo ga ey. Nda a koy, bande itaaci banda kaŋ alhidaa tee nda ey, ey mana kaŋ ey ga cebe ey se, nda kaŋ ey ga zabu ey ra. Nda Israila izey ra koy, nda i kaa i ganda-ize ra; amma i ganda-ize ra Gabaon nda Kefira nda Beerot, nda Iarin ganda-ize. Nda Israyila izey si iri boŋ, zama yaamarkey kul n'iri se kaŋ Israayiila Gozo Irji. Nda jama foroyaŋ kul n'gu yaamarkey ga. Nda jiiɲaŋ boŋ kaŋ ɲaŋ tee jamaa kul se: Ir na kaŋ Israayiila Gozo Yerkoy too se alhidoo di, nda sohõ ir ši hin ka ɲaŋ kaŋ. Wono ir ga tee, ir ga iri zama saabante, nda ir ga iri haabu; nda fuhuri si tun ir ga sabbu alwadi kaŋ ir na alwadi tee iri se. Iri ga koy, nda iri ga zama tundu-kaayan-ize nda hari-kaayan-ize jama-boŋ kul se, sanda boŋ-izey n fo iri se. Nda Yusuwa na boŋ-ize kaŋ, nda a na waane se iza: Mana war ga ɲaŋ-ay, war ga fo kaŋ war ga too yengu war ga koy, amma war ga zama nda ir? Nda sohõ war goo laanante, war si taaray ka koy war ra, baa kuŋa-koy-kaa, baa hari-zuur-kaa ay se nda ay Irikoy se. Nda i ka jaabandi Yusuwa, i ga waani, a ka bayrandi ir se wey Albaali Alhayni ni na ka yaamarandi Musa wala bora hinne se ka hoo ir se kaŋ woo nda ka halandi ir nda kul neŋ kaŋ ga zabu a ga ir nungu ga, nda ir ka taaraandi baŋ baŋ ir hankuri se ir nungu ga, nda ir ka tee goyo woo. Nda sohõ ne iri, ay ga ɲaŋandi war se, war ga ay se kaŋ ga war boŋ nda kaŋ ga war ga. Nda i ga tee wey boŋ, nda Yusuwa na i hansa ne hima wane ra Israila yey kaŋ, nda i si i kay. Nda Yusuwa na iri zaabi a hin jina woo ra, ka iri

tee tunandi-kaŋ nda hari-kaŋ jamaa kul se nda Irikoy Alla ga alttaari se, alhaalin woo ra, Gabaawon zama-ize na koy ka tee tunandi-kaŋ nda hari-kaŋ Irikoy Alla ga alttaari se har hõo han, nda ka koy doo kaŋ Gooru ga suuba woo ga.

10

Sanda Adoni-Bezek, Yerusalem borey, a mana kaŋ Yusufu na Ayi zaa, nda a ga a halak kul-kul, takaa kaŋ i na Zeriko nda a borey se, wala i na Ayi nda a borey se, nda kaŋ Gibeon zumey ra koy Yusufu nda Israyel ga, i ga hargay iri ra baŋ baŋ. Zama a bay kaŋ Gibeon ti gaa beeri, sanda borey-beeri-gaa foo, nda a hantumey kul ti hargawey. Nda Adonibezek Yerusalem borey a sanandi Elam Hebron borey ga, nda Fidon Yerimut borey ga, nda Yefta Lakis borey ga nda Dabein Odolam borey ga, a ga fo: Ey koy, ey kaa nga ga, nda ey nga gaa, nda ir ma yaakandi Gabaon; zama i kala nga Yesuwaa ga nda Israila ize ga. Nda labu ɲaŋgu ey ka kaa, Jebusi ey labu ɲaŋgu ey, Yerusalem labu, nda Hebron labu, nda Jarmuth labu, nda Lakish labu, nda Adulam labu, i boŋ nda i jama kul. Iri ka Gibeyon ganda kaŋ, nda iri ga a ɲaŋ kaŋ. Nda Gibeyon zaa-ize ra kaa sanba Josue ga Israila zumandi ra Gilgal, ka yaafo, war ma hin war borkoy ra war baŋ-izey ga; koy ir ga sabu sabu, nda gaa ir, nda fatta ir; zama Amori maakey kul, addu zaa-ize, ra kaa huru ir ga. Nda Yusuwa ka kaa hun Giligali, a nda yaama kul boŋ-ize kul kaŋ ga hin ka hima. Nda Yerna te foy Josué se: Mana hima ey, zama nga ay kanbey ra na nungandi ey. Si ši kaa bara ey ra haya ra ši ey jine ay jine ra. Nda kaŋ

Yusuwa na kaa iri boŋ saabukaaray, a na hinka Gilgal ra hiino kul. Nda Yerna na iri yaamar, a ka iri hanga Israyila izey gaa, nda Yerna na iri huru ka huru beeri Gibeyon ra, nda iri koy iri nooru hantsi Beth Horon beero ra, nda iri ka iri yanandi hala Azeka nda hala Makeda. Boro din ka firji ka hun Israyila izey fuwo kaŋ ra ɲaŋyan Horonin zumandi ra, Yerkoy na haabu tarey kay se iri se ka hun laabo ra hala Azeka, nda boro kulu kaŋ mey haabu tarey ra din ka bande boro kulu kaŋ Israyila izey na hoy takuba nda yaŋ ra. Sanda Yusuwa ya hãa ga Goobijje wala hannoo kaŋ Irikoy na Amorkaayaŋ too Israyila gaa ra, waati kaŋ a na ey koonandi Gabawoŋ ra, nda ey koonandi Israyila izey yaarey do. Yusuwa ya hãa: Alhayni ma sinji Gabawoŋ boŋ ga, nda hãndi ma sinji Ayaloŋ kokoŋ ga. Nda alheerey n a kaa nda handu n a kaa saabu ra, har Irikoy n a boŋ-ize din baŋandi, nda alheerey n a kaa saabu ra hawsa ra, a si koy hawsa beeri ga, har zaari foo n a ben. Nda si han wala žeeri kaŋ ga bora wala ga tee sanda woo, nda si han wala žeeri kaŋ ga bora a do, nda si han wala žeeri kaŋ ga koy, alhaali kaŋ Irikoy ma alhakiika hima addunan'izey se, zama Yerkoy na yaakatu nda Israila. Nda labu ɲaŋam wey din ka ɲaali, nda i ka boŋ-boŋ koonu ra wey ga Makeeda ra. Nda a bangay se Yosuwa ga, i gaa tee: i dii boŋ-izey woy-ize kaŋ ga kaŋ dungoo ra dungoo kaŋ ga Makeda. Nda Yusuwa fo, ka duru beeriyo ganda kokoruwo batu ga, nda ka hima borey ka ɲaŋandi. Alhali amma mana hima, kaŋ nda war ka koy war jina boŋyaŋ bande, nda war ka zaŋ war bande kokorante, nda mana afo ka huru war bande taarey ra, zama Yerkoy Irikoy hinne ka war bande kay hinne kaŋyaŋ ra. Nda a koy wala Yusuwa nda Israyila hiino kul na hun ka di iza se ka

tee hari beeri kaŋ ga baa hinkante fo ka ben fay, nda kaŋ boŋ se ka hun iza koy ka taare debu kaŋ ga hima. Nda jama kul na koy Yusuwa ga Makeda nda laafiya; nda baa isi goy Israila izey ra na hãa a šenni. Nda Yusuwa kaŋ, A feeri kooboo, nda a zaa labu uu-ize woy din kooboo ra. Nda i na fatta ize bina labu ra ka hun kobu ra: Yerusalem labu, nda Hebron labu, nda Hierimouth labu, nda Lakish labu, nda Odollam labu. Nda waati kaŋ i kaa ey fatta ka kaa ey zaa Yusuwa ga, Yusuwa kaa Israyila kul caw, nda yaŋ kaŋ yarey šintin yaŋ kaŋ goy nda izo, ka fo ey se: Wa koy hima nda wa ey tondu dam ey kaŋo boŋ, nda i kaa koy hima ka dam ey tondu ey kaŋo boŋ. Nda Yusuwa šeeri kaa ey: Mana ey ƙaƙƙa, nda mana ey ƙaƙƙa, ey jine nda ey koy, zama wane Goobante ga tee kulu ey jiinayzey se, wey kaŋ ey ga yaakatu ey. Nda Yusuwa honga iri, nda a dindi iri ga uu bisa, nda iri goo ga dindi ga uu bisa hala suba. Nda a koy waati kaŋ alheri ga diu, Yusuwa ya yaamar, nda i na iri zumandi goyey ga, nda i na iri jisi beeri ra kaŋ i na dii hanga din, nda i na taarey kuru beeri batu ga hanga hima jine ra. Nda Makkedah i zaa a te jine woo ra, nda i tunandi a te haŋ ra, nda i halak kul alhaali kaŋ ga foy a ra, nda si bay boro fooyaŋ te a ra kaŋ ga foy nda kaŋ ga cin, nda i tee Makkedah borey se wey kaŋ i tee Jericho borey se. Nda Yusuwa ka koy nda Israyila kul nda izo ga hun Makeda ga koy Libna, nda a ga Libna hanga. Amma Yerna na a kay Israila ga, nda i na a zaa, nda a borey, nda i na a hanse takouba nda, nda kala hin kaŋ ga huusu a ra, nda si hin kaa a ra kaŋ ga gaaci nda kaŋ na dii, nda i na a borey se takaa kaŋ i na Zeriko borey se. Nda Yusuwa ka koy nda Israyila kul nda izo ga hun Libna ga koy Lakiši, nda a ka ize daabu, nda a ga ize daabu. Nda Goijje na

Lakiši kay Israayla ga kaŋ ra Nda a ka a zaa jine ta fillantoo, nda i ka a halaaku ne haŋa batu, nda i ka a hallaaci, sanda i na Libna go. Sanda Elam, Gazer borey, na kaa ka Lakis gaakašinay, nda Jozuwe na a daabu takuba nda, nda a jama kul, har si babu ɲaŋ kaŋ tun nda babu ɲaŋ kaŋ hun. Nda Yusuwa ka taa nda Israyiila kul nda izo, ga hun Lakisi ga koy Odollam, nda a ka ɲaŋ a guu nda a ka zabu a. Iri Goobante na a kay Israayla ga, nda a zaa a hantumoo woo ra, nda a huru a tarey batu ra, nda kul alhayaari kaŋ ga hima a ra, a huru, kaŋ alkadar kaŋ i tee Lakiis se. Nda Yusuwa ka koy nda Israyila kul nda izo ga Hebron, nda a ka a zuu. Nda a ka a daabu nda takooba, nda kala kaŋ ga hima, kaŋ ga cindi hari, baa ši tun kaŋ ga gaaci, sanda kaŋ i na tee Odollam ga, i ka a kaabu hala, nda kala kaŋ ga cindi hari. Nda Yusuwa nda Israyila kul ka koy Debir ga; nda i ka a zumandi, i ka a kaŋ, nda a borey, nda a goyey; nda a ka a daabu takuba batu nda, nda i ka a halaaku kul, nda haya kul kaŋ ga a ra; nda i ši a se boro kul kaŋ ga kisandi; takaa kaŋ i ka tee Hebron se nda a borey se, woo sanda i ka tee Debir se nda a borey se. Nda Yusuwa na daabu kaŋ beeri fooka laabo, nda Negebu, nda laabo feeri, nda Asedoti, nda boŋyaŋ-izey kaŋ. Ši kaa taarey bay iri ra kaŋ no kisandi. Nda kaŋ kul no nafante hin, a na kul halaki, sanda Yirma Irikoy Israyila na yaamar, Kadeši Barnea ga hala Gaza, Gošen kul hala Gibeyon. Nda kul boŋ-izey-ɲaŋ din, nda kaŋ din, Yusufu ka daabu-ɲaŋ filla filla, zama Yerkoy, Israila Irji din, ka hima ka tee Israila ga.

11

Nda Jabis Hazor borey no mana, a ka sabu Jobab Maron borey ga, nda Shimron borey ga, nda Aksaf borey ga, nda borey-ize kaŋ Sidon beeri ra, adduɲŋa fooyaŋ ra nda Araba ra Kineroti šintin, nda takaa ra, nda Fenador ra, nda Kanana neere kulu izey hawsa bande ga, nda Amor neere kulu izey, nda Hiti izey, nda Perizi izey, nda Jebusi izey kaŋ adduɲŋa ra, nda Hivi izey, nda kaŋ izey Hermon adduɲŋa žiiri ra Masima labu ra. Nda i fatta, i boŋ nda i mangey kulu nda i, sanda haabu hankuri booboyaŋ se, nda barkiyan nda gaarey booboyaŋ waati. Nda maasukey kul, ey boŋ, nda ey kaa goykaw foo ra, nda ey kay Maron haŋ ga, ka yaabo Israila. Nda Yerna fo ka Josué se: Kaa ma taasu iri boŋ ra, zama suba woo waati woo ay ga iri kuru ka iri kay Israel ɲaŋa. Iri barkiji ŋ ga iri guna kay, nda iri laabari ŋ ga iri tun nda wuta. Nda Yusufu nda kul jama yaŋ alheri-ize ka zaa ey boŋ ka zaa hari Maroŋ saabukay, nda ey ka dii ey boŋ fooyaŋ ra. Nda Yerna na i kay Israila se ga, i goy-goy nda i koro hala Sidon boŋ ga, hala Maseron ga, nda hala Massoch beeri-ize hawsa bine ga, i kay i too hala si ši tun ka bara boro foo ka kisi. Nda Yusuwa ka tee se boŋ kaŋ Goobante na yaamar ka tee nga, a ka hari din harsarey, nda a ka hari din gaarey koy too nda woo. Nda Yusufu na koy willi waati wono ra, nda a na Hazor zaa, nda a borey, Hazor goo waati jine ra a goo ka tee borey-izey wono kul ra. Nda i ka kulu kala haya fondo kaŋ ga hansa ne woo ra taaga woo, nda i ka kulu kala, nda ši haya fondo kaŋ ga hansa te woo ra, nda i ka Hazor tun nda woo. Nda ganda kulu, nda laabo maasuuji izo, nda maasuuji izo kulu Yusuwa na kaŋ, nda a na izo hane takooba batu nda, nda izo na halak ka bine, sanda Musa, Goykoy baŋa, na yaamar. Amma Israyila mana adduwa

kulu gaawey kaŋ din ka tonton ši, sanda Hazor hinne, Israyila na a adduwa; nda Israyila izey na a ra ganyan kulu zaañ se boŋ se; amma i na boro kulu din halaka takooba baa ra, har a na i halaka; i si bay ši kala kaŋ ga huusu i ra. Takaa kaŋ Yerkoy n'a yaamar Musa, a baŋ, nda Musa kala a yaamar Yusuwa; nda Yusuwa n'a tee wane, a si koy bande haya kul kaŋ Musa n'a yaamar a se. Nda Yusuwa na kaŋ laabo kul fooyaŋ, nda laabo kul Negev, nda laabo kul Gošen, nda beeriyan, nda woo kaŋ ga koy hawsa beene, nda Israyila fooyaŋ, nda laabo jiinayyaŋ kaŋ ga koy fooyaŋ ga Halak fooyaŋ ga, nda woo kaŋ ga koy Seyir do, nda hala Baal-Gad, nda Liban beeriyan Hermon fooyaŋ jine, nda a na borey jaamawey kul izo kaŋ, nda a na izo kay, nda a na izo kay. Nda Yusuwa na yaaga booboyaŋ cere maaŋnaŋ wey se. Nda ši adduŋa go kaŋ Israayla ši na kaŋ; i na kulu yaŋ alharba ra. Kaŋ nda Gooru ra wane koy tee ka ey bine kaŋyan ka koy tonton yaama ra ka Israel ga, ka ey halaka, ka ey si duu tarey, amma ka ey halaka, takaa kaŋ Gooru fo Musa se. Nda Yusuwa na kaa waati wono ra, nda a na Anakimu kul halak ka hun addu ganda ra, ka hun Hebron, nda ka hun Debir, nda ka hun Anab, nda ka hun Yahuda kul nda iye gaarey, nda Yusuwa na iye halak. Anakimu ši koy Israila yey ra, amma sanda Gaza ra, nda Gat ra, nda Asidod ra ne koy. Nda Yusuwa a tun labu kul kaŋ, sanda Yalla a yaamar Musa se, nda Yusuwa a tun i ɲaŋ Israyila se ka tee alaafu, ka tee žemandi sanda i kaabirey, nda labu a hun ka ben ka koy yaawante ra.

12

Nda wey boŋ labu-ize kaŋ ɲaŋa, kaŋ Israyila ize te wey, nda i ka wey boŋ labu kaŋ wey se, Urdun hawsa ra, jiiri filla beeri ra, Arnon korma ra hala Hermɔn addu ga, nda Araba ɲaŋa kul jiiri filla beeri ra. Sihon, Amorikaaŋey boŋ, woo kaŋ goro Heshbon ra, a ga tooray Arnon ga, woo kaŋ goro haabu ra haabu yantaa ra, nda Gilead gundekoy hala Jabbok, Ammon izey darey. Nda Arabah hanga hantum Chinnereth ra guusu waani, nda hanga hantum Arabah ra, hantum sinji ra, guusu waani, Aseimoθ ra laala, Teman ra, Asedoθ Phasga ra. Nda Og, Bashan laabo, kaa tun gigantu yaakey ra, woo kaŋ goro Ashtaroth nda Edrei ra, woo kaŋ ka tonton Hermon addu ra nda Salecah ra, nda Bashan kul hala Geshurites dangayaŋ ga, nda Machi, nda Gilead bande, Sihon Heshbon laabo dangayaŋ. Musa, Yerkoy Izze din, nda Israyila izey na ey daabu; nda Musa na woo noo Ruben se, nda Gad se, nda Manase kaabu tontoo se allawal. Nda wey Amoori maaybora, wey Yusuwa nda Israyila izey ka honga, Urdun hawsa ra, Balagad hinkante ra Liban beeri ra, hala Halak addu ga kaa Seyir ga. Nda Yusuwa ka wey di Israyila kaabirey se ka tonton boŋ-boŋ se, addu ra, nda beeri ra, nda Arab ra, nda Asedot ra, nda gunguberi ra, nda Nageb ra, Hitti ize nda Amoori ize nda Kanan ize nda Perizi ize nda Hiwi ize nda Jebusi ize. Jericho borey, nda Ai borey wey ga cebe Bethel, Jerusalem borey, Hebron borey, Jarmuth borey, Lachish borey, Elam borey, Gezer borey, Debir borey, Gader borey, Hormah borey, Ader borey, Lebna borey, Odollam borey, Elath borey, Tappuah borey, Opher borey, Arok Aphek borey, Asom borey, Symoon borey, Madon borey, Aziph borey, Kadesh borey, Zachak borey, Maredoth borey, Carmel Iekom borey, Phenneador Odollam borey, Galilee

Gai borey, Thersa borey; boro wey kul ti borey taaci nda wiye.

13

Nda Yusuwa ka cire, a ka tun zamanay ra, nda Goijje na kaŋ Yusuwa se: Ni ka tun zamanay ra, nda labu bere na cindi ka too alaafu se. Nda woo labu kaŋ ka tun, labu kaŋ ka bay; Filisitiniyaŋ daŋyaŋ, Gesiiri nda Kanaaniyaŋ, labu kaŋ si goy nda kaŋ ga Misira yeeji ra hala Ekron daŋyaŋ se Kanaaniyaŋ gurma ra, a ga jinde Filisitiniyaŋ maamurey iyyu se, Gazakaw nda Asidodkaw nda Asikaloonkaw nda Gitikaw nda Ekronkaw nda Avikaw, Teeman ra nda Kanaan labu kul kaŋ ga Gaza yeeji, nda Sidoniyaŋ hala Afek, hala Amoriyaŋ daŋyaŋ se, nda Galiaat Filisitiniyaŋ labu kul, nda Liban kul jinji hawkante ra Gilgal ra addu Hermon ganda hala Hamat hunday se, kul kaŋ ga goy addu beeri ra Liban ra hala Masereet Memphomaim. Sidonikayzey kul, ay din iza baabu Israila yaarey ga, amma nga fay woo Israila se boŋ se, sanda ay n'ir yaamar. Nda sohõ, ka ŋa labbu woo zaa kabu ra taagayaŋ se kabbu agoyize nda Manase kabbu ceeciyan se. Urdun ga hala hantsi beeri ra wey jinji futu se, war ma noo a; hantsi beeri ra na tee dangay. Kaabu hinza nda Manaase kaabu tontoo, Ruben nda Gad, Musa na haya se iza Jordan ganda ra; hawsa jiiri bande ra Musa Goijje baakoy na haya se iza, Aroer ga, woo ga too Arnon koori doo ra, nda addu woo ga hanga koori ra, nda Misor kul Medeba ga, Sihon Amor borey maawo addu kul, woo na maawo Hesbon ra hanga Ammon ize daaru se, nda Gilead, nda Geshur nda Maakat daaru,

Hermon tondo kul, nda Bashan kul hanga Saleka, Og maawo kul Bashan ra, woo na maawo Ashtarot nda Edrei ra; woo na taa gurmey ga, nda Musa na a too, nda a halak. Amma Israayel izey ši Gesiri nda Makati nda Kanaani boŋ kaŋ. Nda Gesiri borey nda Makati borey goo ka zaama Israayel izey ra hala hõo. Levi laabo se ka, inheritance si hin, Israila Diina Yerkoy ti din inheritance, sanda Yerkoy n'a fo din se, nda woo ti kaayan wey Musa n'a kay Israila izey se Araboth Moab ra, Jordan hinka banda, Jericho boŋ. Nda Musa na haya Ruben kaabu ra, allakabar nda boŋ-izey. Nda iri daŋey kaa tee iri goy ra Aroer, woo kaŋ ga cebe Arnon koryo fuwo do, nda adduwa kaŋ ga cebe Arnon koryo ra; nda Mishor kul hala Heshbon, nda adduwa kul kaŋ ga cebe Mishor ra, nda Dibon, nda Bamoth Baal, nda Meelboth wuro, nda Bashan, nda Bakemoth, nda Mephaath, nda Kiriathaim, nda Sibmah, nda Serada, nda Zion kaŋ ga cebe Enab addu ra, nda Beth Peor, nda Ashdoth Pisgah, nda Beth Jeshimoth, nda Mishor adduwa kul, nda Sihon Amorite izey borey maaray laabo kul, woo kaŋ Musa na a daabu iri nda Midian jaamawey, nda Evi, nda Rekem, nda Zur, nda Hur, nda Reba Zion jaamakoy, nda kaŋ ga cebe Zion. Nda i na Balaam, Beor ga, kaŋ wane kaŋ guna, hoy waati kaŋ ra. Woo tun nda Ruben darey, Jordan ti daari, woo ti Ruben izey alaafu ka bine i deeji ra, i gaawey nda i gundey. Muusa na noo Gaadi izey se boŋ-boŋ nda kaŋ borey goy. Nda a koy ka taarey din Jazer, Gilead gaarey kul, nda Ammon izey labu hinza, har Araba kaŋ ga goro Arad yeeji. Nda ka hun Hesbon hala Araboth kaŋ Mispa se, nda Botanim, nda Maan hala Dibon dangay-ize, nda Enadom nda Otargay nda Bet Haram nda Sukot nda Safan nda ganda kulu kaŋ ga taa Sihon Hesbon borey ra;

nda Urdun ga dangay tee hala hanga kaŋ ga Kinerete haabu se Urdun jinji beene filla. Woo ti Gad izey ga alwasila, alkawaley boŋ se nda taawey boŋ se, alkawaley boŋ se kaŋ ra zaa koy ɲaŋandi ka koy hanga nungey ga, zama woo koy alkawaley boŋ se taawey nda goyey. Nda Musa na haya kabu Manase laabo foo, alhaaloo kaŋ ga bande i dendey ra. Nda din daabu-ize gaa bina ka hun Maan, nda Bashan boŋ-izey kul, nda Og boŋ Bashan boŋ-ize kul, nda Jair taarey kul wey ga cindi Bashan ganda, taarey waykantandi. Nda Gilead ɲaŋo, nda Ashtaroth nda Edrei taarey kaŋ ti Og baasileeyaŋo Bashan ra, Machir izey Manasseh izey se, nda Machir izey ɲaŋo Manasseh izey se, kaŋ boŋ-boŋ ey ga. Wey kaŋ Moyize na tonton kaa Jordan hinka Araboth Moab ra, Jordan hinka kaŋ goo Jericho ga, jinji bande ga.

14

Nda wey kaŋ Israyila izey gaa tonton ka Kanaana labu ra, kaŋ Eleyazar sarkii nda Jozuwe Nunu izoo nda baba dendey koyey Israyila izey se kaŋ gaa tonton se. Biibi ra i ka tonton soro, wane Goykoy na yaamar Yusufu ga nda a ga kabbu taara nda kabbu hinza, nda kabbu hinza guma kaŋ gaUrdun hinka. Nda Leewiyaŋ izo, a si noo se iri gaa, zama Yusufu izey te kabey hinka, Manase nda Efrayim; nda a si noo se bine Leewiyaŋ izo gaa ra, amma taawey ne ka zabu, nda kaŋ ka tee iri se iri allaajey se, nda iri allaajey. Wane Goolo na yaamar Muusaa se, Israyiila izey n'a tee wane nda, nda i na hinka beeri. Nda Yahuuda izey koy Yusuwa ga Gilgal ra; nda Kaleb, Yefune ize,

Kenizi boŋo, fo a se: Ni bay hima kaŋ Goykoy fo Musa, Irkoy boŋo, se ay nda ni ga Kadesh Barnea ra. Jiiri woncici ni ra alhaali waane wane Muusa, Irikoy ga ɲaŋa, na ay sanbu Kadeesi Barneya ga ka ay ka laabo guna; nda ay ka ɲaŋ kaŋ a se a hantum. Wey borey kaŋ din tonton nda ay, i kaa jama ɲaŋo zumandi, amma ay, ay tonton ka Gozo Irkoy ay ta bin. Nda Musa na waažibi kaŋ alhakiika woo, a ga yaafo: Labu kaŋ war na koy ga, war se ga too ka tee war taarey nda war zaakey se har sanda, zama war na hima ka Almasihu Alhayba ir Alhayba dogoo. Nda sohõ Cirey na ay hima nda ne a fo takaa; woo ti jiiri taaci nda idu, kaŋ Cirey na hima woo fo Musa se; nda Israyila na koy hawsa ra; nda sohõ ay ne hõ ay ti jiiri bi nda idu. Ay ga goro hõ sohõ, kaŋ Musa na ay sanbu takaa, nda ay ga goro sohõ ka fatta nda ka hyã yaawu ra. Nda sohõ ay ga waažo no ni ize addu woo, Yirma na fala kaŋ zaari woo ra, zama ni na mana kaŋ woo zaari woo ra; sohõ nda Anakimu goy ne ga cebe, adaawey kaŋ ga ganji nda kaŋ ga beerey; amma kala Yirma ga cebe nda ay, ay ga ba hima, takaa kaŋ Yirma na fala ay se. Nda Yusuwa a barka, nda a noo Hebron se Kaleb, Yefune ize, Kenaz ize ga, kaŋ ga hin gaa. Sabbu wono Hebron koy Caleb walla Jephunneh walla Kenizzite se ganda ra hanga han takaa wono, sabbu alhaalin kaŋ a bin Gooje Israila yaamaroo koryo. Hebron maa ši a hin da, Argob adduwa woo, Anakim-ize maa-adduwa woo; nda labu ga koy ka yawo kaa.

15

Nda a koy, Yuuda kabila ɲaŋyaŋ-ize n ka bine ka tun nda i boŋ-ize, kaŋ hun Idumea ɲaŋyaŋ-ize ra, kaŋ hun Sin hanga ra, har Kades, kaŋ ga koy hawsa beeri ga. Nda iri dabarey ɲaŋandi ka hun hima ka kaa hantum baŋo kaŋ ga ɲaŋ ka hun taarey kaŋ ga koy hima. Nda a ga taarey Akrabbim ga tonton gorey ga, nda a ga zumandi Sena, nda a ga koy hawsa worodoo ga hanga Kades Barnea, nda a ga fatta Asoron, nda a ga tonton koy Sarada, nda a ga fatta Kades worodoo almaɣribi, nda a ga fatta koy Selmonan, nda a ga tonton hanga Misra koryo, nda a ga cindi ize ga koy hanga hankuri; woo ti ize ize worodoo hawsa ga. Nda dangantey kaŋ hiino hawsa, hantum kul kul, hantum ši, har Jordan. Nda alhududi ibey kaŋ Arewataa, nda kaŋ ganda-beeri hantumaa nda kaŋ Urdun koyra. A ka dii daaru-ize ra Betaglaam ga; nda a ka taa ariwi ra ka dii Betaraba ga, nda daaru-ize ka dii ka koy taarey Bohan Ruben ize ga; Nda daaru-ize ka dii ka koy fakkaaray woyaandi Akor ga, nda a ka zin ka dii Gilgal ga, wey goo Adammin koy-beeri ganda, wey goo hawsa fakkaa woyaandi ga, nda a ka koy ka dii haw-ize jinji-beeri ga; nda a goo-ize ka zaa jinji Rogel; Nda daaru-ize ka dii ka koy woyaandi Hinnom ra, Jebusi kongo-beeri ra ariwi ra; wey goo Yerusalem; nda daaru-ize ka koy addu kongo-beeri ga, wey goo woyaandi Hinnom ganda hawsa ra, wey goo Rafain labu koy ra ariwi ga; Nda daaru-ize ka koy addu kongo-beeri ra ka dii haw-ize jinji Nafto ga, nda a ka koy ka dii addu Efron ga; nda a ga daaru-ize koy ka dii Baal ga; wey goo Jarim labu. Nda daŋay ga zumandi ka hun Baal ga kaa hantsi, nda a ga wucu addu Assar ga kaa daŋay bine dey Jarin ga hun arewa; wono ti Kaslon; nda a ga zumbu ga kaa dey wey, nda a ga wucu ga kaa hawsa; Nda daŋay ga fatta ka

hun daŋay bine Ekron ga kaa arewa, nda a ga fatta daŋey ga kaa Sukot, nda daŋey ga wucu ga kaa hawsa, nda a ga fatta ga kaa Lebna, nda daŋey boŋ fatta-izey ga ba hantsi ga; Nda i daŋey ka hun hantsi, hantsi beeri ti wey ga daŋ. Wey kaŋ ti Yahuuda izey boro-ize se dumi-dumi, kaŋ ga kaa iri kulu-kulu ra. Nda Kaleb, Jefune ize, a na gaa taaga kaŋ Juda izey game ra, Irikoy se boŋ ra; nda Jozuwa na gaa too ra Arba adabu kaŋ ti Anak adabu beeri, woo ti Hebron. Nda Caleb, Jephunneh ize, na yaarey hinza Anak izey, Sheshai nda Talmai nda Ahiman, halaki ne din. Nda Kaleb na hun kaŋ ga zaama Debir ra. Nda Debir maa ga too Kiriatu-Sefer filla. Nda Kaleb fo: Wala kaŋ ga kaa nda ga ɲaŋ debu Harfey-ize nda ga hima a ga, ay ga bay a se Aksa ay yiize sanda hinza. Nda Othniel, Kenaz ize, Caleb zumay, na a zaa, nda a na a ga Achsah, a yiye, too. Nda a koy, wala a ga fatta, a naŋ alheri noo ne, a fo, ay ga hãa ay baba goro; nda a yaamar hari tondi ga; nda Kaleb fo ne, ma ti ne? Nda a fo a se, alheri foo ay ga, zama ka ni ay Negev labu do, foo ay Bothanis; nda a foo ize Gonaithlan ganda nda Gonaithlan ganda-ize. Wono ti boŋ-izey kulu Yahuuda izey se. Iza koy, iri taagey zama iri taagey Yahuuda ize margey ga, Edom darey boŋ ga, hawsa ra, nda Baiseleeli, nda Ara, nda Asor, nda Ikam, nda Regma, nda Arouel, nda Kadesh, nda Asorionain, nda Mainam, nda Balmainan, nda iri koyrawey, nda Aseron taagey, woo ti Asor, nda Sen, nda Salmaa, nda Molada, nda Seri, nda Baiphalath, nda Cholaseola, nda Beersheba; nda iri koyrawey, nda iri gundawey, Bala, nda Bakok, nda Asom, nda Elboidad, nda Bethel, nda Horma, nda Ziklag, nda Macharim, nda Sethennak, nda Labos, nda Sale, nda Eromoth; taagey woy bisitano nda taaci, nda iri koyrawey.

Ashtaol, Zorah nda Eshtaol goo deeji ra. Nda Ramen, nda Tano, nda Ilouthoth, nda Maiani, nda Iermouth, nda Odollam, nda Membra, nda Saocho, nda Iazeka, nda Sakarim, nda Gadera, nda a gonda-ize; adabu fukoy-wey nda taasu, nda i gonda-ize. Senna, nda Adasan, nda Migdal Gad, nda Dalad, nda Mizpah, nda Iachareel, nda Beth Doth, nda Ideadalea, nda Chabra, nda Maches, nda Maachos, nda Geddor, nda Bagadiel, nda Noman, nda Machedan; gaarey way shiiši nda ifo, nda iza koyey; Libnah, nda Ithak, nda Anoch, nda Jana, nda Nasib, nda Keilam, nda Akiezi, nda Kezib, nda Bathesar, nda Aijalon; gaarey way wo, nda iza koyey; Ekron, nda a koyey, nda iza gundey, Ekron ga hima Gemna; nda kul kaŋ ga cebe Ashdod, nda iza koyey; Asiedoth, nda a koyey, nda a gundey; Gaza, nda a koyey, nda a gundey hala Misra koryo ga, nda hankuri beeri kaŋ ga taaši. Nda adduŋa ganda ra Samir, nda Jeter, nda Soka, nda Renna, nda gari Sehantarey, woo ti Dabir, nda Anon, nda Es, nda Man, nda Aisam, nda Gosom, nda Kalou, nda Kanna, nda Gelom; garey woy ay foo nda hinza, nda ize koyboorey; Airem, nda Remna, nda Soma, nda Jemain, nda Baitakou, nda Fakoua, nda Euma, nda gari Arbok, woo ti Hebron, nda Sorait; garey woy ay taaŋa, nda ize gundey; Maor, nda Karmel, nda Ozib, nda Itan, nda Jariel, nda Arikam, nda Zakanaim, nda Gabaa, nda Tamnata; garey woy ay taaŋa, nda ize koyboorey; Ailoua, nda Bet Zur, nda Geddon, nda Magarot, nda Baitanam, nda Tekoum; garey woy ay iddu, nda ize koyboorey; Kariatbaal, woo ti gari Jarim, nda Soteba; garey woy ay hinka, nda ize gundey; nda Baddarjeis, nda Tarabaam, nda Ainon, nda Aiokioza, nda Naflazon, nda garey Sadon, nda Arkades; garey woy ay ije, nda ize koyboorey. Jebusi-

ize goy ka zaama Yerusalem ra, amma Yuda izey ši hin ka boŋ ka i honga, amma Jebusi-ize zaama Yerusalem ra hala sohõ woo.

16

Nda koybize Yusufu izey tontoney koy ka hun Urdun wane Jeriko gaa hawsa, nda a ga dii ka hun Jeriko ka koy fooyaŋ, fooyaŋ faaba, ka koy Betel Luza. Nda a ga fatta ka koy Bethel, nda a ga cin ka taa Ahatarthi dangay-ize ra. Nda a ga taa hantsi ga hima Aptalim darey ga hala Beth Horon ganda wane ga, nda ey fatta ga zama hima ga. Nda Ephraim nda Manasseh, Yusufu izey, n'ka tonton laabu. Nda a koy, Efrayim izey ŋa darey, alhaaloo kaŋ iza boŋ se. Nda iza gaa darey koy, ila fuwo jiši ra, Ataroti nda Eroki ra hala Bet-Horoni hawsa, nda Gazara. Nda dangantey ga kaa hantsi ra, Ikasmon ra, Arewataa Terma ga hun, a ga yiiri arewahawsa ra Tenasa ra, nda Seles, nda a ga cin arewahawsa ga hun Ianoka ra, nda Mako ra, nda Ataroti, nda ey koyey, nda a ga kaa Zeriko ra, nda a ga fatta Zurden ra. Nda ka hun ka taa Kaburu ra, allaafey ga koy hantum Hanji ga, hantum Chelkana ga, nda boŋ-izey goo ga zama hantum hanji ga, woo ti Efrayim kaabiila goo tarey ti, kaŋ ga bine nda i boŋ-boŋey. Nda laabey kaŋ te ka tee Efrayim izey se wey kaŋ ga cebe Manase izey alhukum ra, laabey kul nda wey gundey hawey. Nda Efrayim mana Kana'anize kaŋ goro Gazer ra halak. Kana'anize goro Efrayim ra hala hannoo, hala Farawon Misra borey tun. A na a zaa, a na a too woo ra, a na Kana'anizey nda Ferezizey nda kaŋ goro Gazer ra huru. Farawon na a too wey boŋ se a yiize.

17

Nda dango-ey koy Manase izey ɲaŋey se, zama woo ti izinkusu hinne Yusufu se, Makir kaŋ ti Manase izinkusu, Gileyaadi baba, zama a ti boŋ-ize hinne, Gileyaadi ra nda Basaani ra. Nda a koy ga Manasseh izey kaŋ tun se, alhaali kaŋ boŋ se, ka tonton nda boro kaŋ boŋ se, Iezer izey se, nda Helek izey se, nda Jeziel izey se, nda Shechem izey se, nda Shemida izey se, nda Opher izey se, wey ti hantumey kaŋ tonton nda boro kaŋ boŋ se. Amma Salpaad, Opher jina, ši kaa nga boŋ ize, amma wayze ne, nda wey ne izey maaŋey Salpaad wayze: Maala, nda Noua, nda Egla, nda Melcha, nda Thersa. Iri ka hiino Eleazar saajaw ɲaŋa, nda ka hiino Josué ɲaŋa, nda ka hiino boŋyaŋ-izey ɲaŋa, ka caw kaŋ, Irikoy na yaamar te Musa ga ka too ir se gaa-kulu kaŋ ir cindi-izey goo ra, nda Goobur yaamar ga, iri too se gaa-kulu kaŋ ir baba cindi-izey goo ra. Nda iza beeri-ize din ka hun Anassa ga, nda Labek beeribugu Galaad labu ra, woto ga Jordan hinka ra; zama Manasse izey wayey na gaa too iza borey ra; amma Galaad labu koy Manasse izey kaŋ too wey se. Nda a koy ka tee kaŋ Manasseh izey ŋa darey ra Delehanath, woo kaŋ ga cebe Anath izey ŋa yaarey do, nda a koy ka tee darey ga koy Jamin nda Jassib ga koy haŋ Taphthoth hari do. Woo ga koy Manase se; nda Tapuwa Manase daŋey boŋ ga koy Efrayim izey se. Nda a ga zin-zin iri-iri goo kaŋ Karana kaŋ ga Hawsa-jiibi do, kaŋ iri Jariel kaŋ; terebint tundu Efrayim ga taarey Manase laama ra; nda Manase iri-iri goo ga Arewa-jiibi do hanga kaŋ; nda a ga koy nga batu ra Hawsa-jiibi ga Efrayim se, nda Arewa-jiibi ga Manase se;

nda batu ga koy iri-iri nga se; nda Aser do i ga too Arewa-jiibi ga, nda Isakar se Jinji-beeri ga. Nda a ga zama Manase se Isaakar ra nda Aser ra Beyt-Shean nda koyey izey nda neɣey kaŋ ga zaara Dor nda koyey woo nda neɣey kaŋ ga zaara Megiddo nda koyey woo nda aŋŋu hinza Nafat ra nda koyey woo. Nda Manase izey ši hin ka goy wey bine; nda Kana'an izey tunandi ka zabu hari kaŋ ra. Nda a koy nda zama Israila yey na gaakaa, i na Kanaana yey tee baayey, amma i si i halak ka timme. Yusufu izey n'a kaŋ Yusuwa se, i ga waani: Mana se nga too ir se gaa-fooyaŋ foo nda teera-kuru foo? Ay amma jama beeray ti, nda Irikoy na ay barka. Nda Yusuwa ya yaabu se: Ŋa war boŋ kaŋ ga beerey, koy hima ka dongo ra, ka tooray hima se war boŋ ŋa Efrayimu fooka ga war zaabu. Nda i ga fo, Efrayim addu si iri boŋ ga; nda hoy suubante, nda karfe ga Kana'an neere kaŋ ga zaama a ra Beyt-Shan ra, nda a ganda-ize ra, Yezre'el fondo ra. Nda Yusuwa na kaŋ Yusufu izey se, nda jama beerey fo ni nda ni goo hima beeri, kala goykaw foo ši tee war se; zama kurumi na tee war se, zama kurumi ti nda ni ga a hanse, nda a ga tee war se; nda waati kaŋ ni ga Kanaana ize halaki, zama harsi suubante goo n'a se; ni zama ni goo hima ka bisa a.

18

Nda Israyila yinbi boŋ kul na cendi Shilo ra, nda i na labu šiiŋnaŋ kaŋ ga yaamar šeede woo, nda labu na too i ga. Nda Israayel izey kaŋ mana gaa, iri woy irge. Nda Yusuwa fo Israyila izey se, har wane waati hala war ga koy zabu ka hari bere kaŋ Goijje Irji ir

ma noo? Honga war hinza din se war kul foo ra, nda i ga tun i ga koy laabo din ra, nda i ga hantum ay ga, sanda kaŋ a ga hima ka a taarey. Nda i ka hin a ga, nda a ka fay iri se ije woy. Yahuuda ga hima iri se danga kaŋ ga hun hawsa, nda Yusufu izey ga hima iri se kaŋ ga hun arewa. Alhali amma hãa labu bina bakoy je, nda hin ka labu din kaa ne se, nda ay ga bin war ne se boŋ Goumou Alhala ir din ga. Laawi izayzey se si gaa hin war boŋ ra; zama Yerkoy alkali-izey ti hinza ra; nda Gaadi nda Ruubeen nda Manaase kaabiila bande too ya hima war gaabuyaŋ Urdun hawsa jinji beeri ga, woo kaŋ Muusa, Yerkoy baakoy, na hima war se. Nda wane boŋyaŋ ka taaši, borey yaŋ koy. Nda Yusuwa yaŋ yaamar borey kaŋ ga koy ka ɲaŋ guna, ka ne: Hin koy nda hin ɲaŋ guna, nda hin zaa ay ga, nda ne ay ga too hin se kaabu Goijje ɲaŋ ga Šilo. Nda i koy, i guna kaŋ, i ne a, i hantum a bande taarey, woo hinza zanka goo kitabu ra, nda i zaa da Yusuwa ga. Nda Yusuwa na kaabu zaa se iri se Shilo ra Yirma goro. Nda a fatta, a koy, woo gaabu kabila Benyamin ta filla nda iza laabey; nda woo daŋ-daŋey woo gaabu ta iza laabo a fatta, a koy Yahuuda izey nda Yusufu izey ga cere. Nda iza koy nga iza daburey kaŋ arkafo; kaŋ Urduŋ daburey ga koy hawsa Zeriko ganda kaŋ arkafo, nda a ga koy hawsa addu ga hamma ga, nda a fatta ga koy nga Mabdaritis Baytoŋ. Nda a ga taarey Luuza darey ra, Luuza gongoo ga, a hawsa fuwo ra; woo ti Beetel; nda darey ga zumandi Maataroob Orek do, ganda beeri kaŋ ga hawsa fuwo Beet Horon jine ga. Nda a ga hun darey ra nda a ga hun hantsi ra, a ga koy kaŋ ra wane kaŋ goo hantarey ga dii hamma ra, a hun Hawsa ra hun addu ra wane a ga dii Bet Horon yamma ra Hawsa ra; nda a ga zama a se hanyan ra ga koy Kiriyat Baal ra;

wane ti Kiriyat Yearim, Yahuuda izey se addu; wane ti kaŋ ra wane ga dii hamma ra. Nda bande woo kaŋ ga koy Hawsa beeri ra Kiriath Baal bande ra, nda dangay-ize ga koy cin Gasin ra, hari kulu Naphtho se. Nda a ga zumandi darey ra, woo ra, woo ti Sonnam farga yaamar ra, woo goo ti Emek Rafayim ra kaŋ ra arize, nda a ga zumandi Gayenna ra Yebusi tundu ra kaŋ ra hawsa, a ga zumandi Rogel hinka ra; Nda a ga cin Bet Shemesh hinka ra; nda a ga cin Galilot ra, woo goo ti Etamin huuri yaamar ra; nda a ga zumandi Bayon turu ra Ruben ize, nda a ga cin Bet Araba tundu kaŋ ra arize, nda a ga zumandi darey ra hamma tundu ra kaŋ ra arize. Nda nga zama ka taarey ize goo kaŋ boŋ hãa beeri ra kaŋ boŋ hãa kafu ra Arewataa ga, kaŋ koy Urdun sohõ ra Hawsa ga, wey ti taarey ize kaŋ boŋ Hawsa ga. Nda Urdun ga tee alaamaari bine ra kaŋ ga hun doo. Woo ti Benyamin izey ga gaa, alaamaari kaŋ ga a kuru kul-kul, kaŋ ga bine ra jamaa-jamaa. Nda Benyamin izey gaa adduŋey koy iri i alhaaley nda, Zeriko, nda Betegayo, nda Amekasis, nda Baytabara, nda Sara, nda Besana, nda Ayeen, nda Fara, nda Efrata, nda Karafa, nda Kefira, nda Moni, nda Gabaa, adduŋey tan-woy-hinza; nda i gaa koyey, Gabaon, nda Rama, nda Beerota, nda Massema, nda Miron, nda Amoke, nda Fira, nda Kafan, nda Nakan, nda Zelekan, nda Tareela, nda Yebus; woo ti Yerusalem; nda Gabaot, Yarim, adduŋey tan-woy-hinza-way-hinza, nda i gaa koyey; woo ti Benyamin izey gaa tontoney i alhaaley nda.

19

Nda woo jine-ize jine izey Simeon izey a fatta, nda boŋ alaafu-ize koy tonton Juda izey jine-ize boŋ game. Nda i gaa din kaa zama Beersheba, nda Samaa, nda Kaladam, nda Hazar Shual, nda Bola, nda Jason, nda Erthoula, nda Boula, nda Horma, nda Sikelak, nda Beth Marcaboth, nda Sarsousin, nda Batharoth, nda gonda yaŋ i gaa; adduɲaŋ way tan-wey-hinza, nda koyraɲaŋ i gaa. Eremmon nda Thalcha nda Jether nda Asan, taawey nayi nda i goyey, i goyey kaŋ ga kuru i taawey goyey, har Balek kaŋ ga koy Bameth Hawsa beeri, woo ti Simeon izey ganda kaŋ, kaŋ i ganda-gandey. Ga Juda boŋ ra, Simeon yize alkawalaa sanni, zama Juda yize boŋ ka bon ka tonton nda hari boŋ, nda Simeon yize na hari ka sanni Juda yize boŋ taarey ra. Nda a fatta, kabu woo hinza-hinza Zebulon se iza boŋ-izey ga bande. Iza boŋ-kabu daŋey ga zama Esedekgola, daŋey iza, haawo nda Magelda, nda a ga cere Baitharaba do hantum koy ra, woo ga cebe Iekman ɲaŋo do. Nda a koy willi Sedduk ra, kaŋ ga hun ɲaŋam ra, Beyt Šemeš jiši ra, hanga Kisilot Tabor dangayaŋ ga, nda a ga ɲaŋ Dabirot ga, nda a ga dii Fagai ga. Nda kaŋ ga koy a ga bi-bi kala hawsa beeri kaŋ ga Geba ga gaa Kattath, nda a ga taarey Rimmon har haya farga. Nda a ga bi kaŋ ize ra arkaasu beeri ra, Amoti ga, nda iza boŋ-yaaray ga cindi Gaifael ga, nda Katanati ga, nda Nabaal ga, nda Simoon ga, nda Jeriko ga, nda Baitiman ga. Wono ti Zebulon ize yayzey gando, i boŋyaŋ se ga, taawey nda i koyey. Nda Issachar se, kaayan fuwo affunoo na hun. Nda iri darey ti koy zama Jazel, nda Kasalot, nda Sunam, nda Agin, nda Siyona, nda Reerot, nda Anakeret, nda Dabiron, nda Kison, nda Rebes, nda Remmas, nda Jeon, nda Tomman, nda Aimarek, nda Beersafes. Nda kaŋ ga hãa ɲaŋarey Gatbor ga nda Salim ga

hawsa batu ga, nda Bet-Šemeš ga, nda a ɲaŋa fatta-ɲaŋarey ga koyUrdun. Woo ti gaa Issakar jina ize yaŋ se, iri boŋ se, adduɲaŋ nda taarey iri se. Nda ɲaŋa biyante woy izey ga Asher boŋ-ize ra fatta Nda ize kaŋ iri darey, iri darey koy Ekseleket, nda Alef, nda Baytok, nda Keaf, nda Elimmelek, nda Ammiyel, nda Maasa; nda a ga cere Karmel ga bisa haabu, nda Siyon, nda Labanat. Nda a ga koy filla jinji hawsa ga nda Baytigeneti, nda a ga huru Zabulon nda Ekgay, nda Fitayel kaŋ arewa ga, nda a ga huru Safitabetme daŋey ra, nda Inayel, nda a ga cin Kobamasemel ra, nda Elbon, nda Raab, nda Ememaon, nda Kantan har Sidon bere ga. Nda a ga koy willi daŋey ga Rama, nda hanga taarey Masphassat, nda Tir nerey daŋey, nda a ga koy willi daŋey ga Iasiph, nda a fatta ga zama hantum, nda Apoleb, nda Echozob, nda Archob, nda Aphek, nda Raau. Woo ti nda boŋ kaŋ Asher izey ga ben, kaŋ ga bine nda i dendey, taawey nda i goyey. Nda Naphtali se, kabu jirbiyanoo filla. Nda a koy, alhaaloo kaŋ din Moolam, nda Mola, nda Besemiin, nda Arme, nda Nabok, nda Iephthamai, har Dodam, nda fondo kaŋ din koy Yordan. Nda a ga zaama kaŋ ɲaŋyaŋ-ize ra hantum ra Aththabor, nda a ga tonton Iakana ga hun yan, nda a ga kay Zebulun se hawsa beeri ga, nda Asher ga kay hantum boŋ, nda Jordan ga hun jinji hawsa ra. Nda adduɲaŋ koyey kaŋ ga kaa taarey nda Tir borey ra, Tir, nda Omatadaket, nda Keneret, nda Armayt, nda Arael, nda Azor, nda Kades, nda Asari, nda Azor hawsa, nda Keroe, nda Megalaarim, nda Baytatame, nda Tesamis. Wono ti Naftali izey ize goykaw. Nda Dan se, gaabu woyize na fatta; nda iza darey koy zama Sarata, nda Asa, nda Sammaus gaawey, nda Salamin, nda Ammon, nda Silata, nda Elon, nda Tamnata, nda Ekron, nda

Alkata, nda Begeton, nda Gebeelan, nda Azor, nda Banaibakat, nda Getremmon, nda hantsi ra Hierakon darey Joppa koyjine. Wono ti Dan izey ize ra gaa, ize ra kaafu kafu boŋ, ize ra gaawey nda ize ra koyrawey. Nda Dan izey koy nda ize ka yaakay Lakis ga, nda ize ka a zaa, nda ize ka a teji takuba batu ra; nda ize ka zaa a ra nda ize ka a maa Lasendan. Nda ize koy ka hinka ize ra labu ga, ize ra daango boŋ; nda Israila izey na gaa too Yuwa ize Nuŋ ga ize ra gaa, Irikoy se ra, nda ize na gaawa too a se, woto a wiri, Tamnasara, woto goy Efrayim ganda ra; nda a na gaawa tee, nda a zaa a ra. Wey kaŋ ti ɲaŋandi kaŋ Eleazar alhali nda Yusufu Nun ga nda jamaa borey kaŋ ti Israila kaabirey ra kaŋ ti batu nda ra Shilo ra Goijinay gaa ra, alhaali ceeji koyey ga kaŋ ti yaamaroo alhaali ra, nda i koy ka hinka labu ra.

20

Nda Yerna ya hãa Yusuwa se, ka fo, hãa Israyila ize se, ka fo, hoy ganda kaŋ ga koy ka hima, kaŋ ay na ne war hin war se Musa filla. Kaakaw tana nda kwaakwaari wane kaŋ ka hun neera bila sabu. Nda alhaaloo kaŋ din ga koy ka zama war se kaakaw tanawey, nda kwaakwaari ši koy ka kuuru nda neera jine boŋ hala kaŋ a ga kaa jama goyyan do hukunci se. Nda a ka Kadesh taarey Galilee addu ra, Naftali addu ra, nda Sikem Efrayim addu ra, nda Arbok gaa, woo ti Hebron, Yahuda addu ra. Nda Urdun koyjinay ra, a noo Bosor beeri-beero ra, takaa ra, Ruben kaabu ra, nda Aremot Galaad ra, Gad kaabu ra, nda Gaulon Bashan ra, Manase kaabu ra. Wey taawey kaŋ woo kaŋ yaamarante Israyila

izey se nda borcirey kaŋ goo zumandi ey ra, ka hima yoo kulu kaŋ too dumi ɲaŋ bina taaci se, alhaalin a si kuuru dumi ra kaŋ too ɲaŋ kaŋ haarey, hala a ka taa jama goyoo ga hukunci se.

21

Nda Leewi izey boŋ-boŋ kaŋ ra koy Eleyazar sarkifo ga nda Jozuwe Nuun izoo ga nda Israyiila kabiley boŋ-boŋ kaŋ ga. Nda i koy kaŋ i se Shilo Kanan labu ra, i ga waane: Gooru na yaamar Muusa nungoo ra ka gaawey noo ir se ka zama nda ka allaafa beeri ir alhaley se. Nda Israila izey n'a ɲaŋ Leewi izey taawey nda i goy beeri izey adduɲaŋ kulu wane ra Gooru Yerkoy se fondo ra. Nda kaabu n'ka hun Kohath jama se, nda a tee Harun izey boŋ-izaabey Leevi-izey se ka hun Yahuuda laabo ra nda Simeon laabo ra nda Benyamin laabo ra kaabu nda, adabu-ganda foo nda hinza. Nda Kohat izey kaŋ tun ka bine, kabila Efrayim ra nda kabila Dan ra nda kabila Manase bisa ra, i ma guna tarey woy filla ka hun nda kaabu. Nda Gershon izey se Issakar kaabu ra nda Asher kaabu ra nda Naftali kaabu ra nda Manasse kaabu bande ra Bashan ra, gaawey fukoo nda way. Nda Merari izey se, boro kaŋ iri kulu-kulu ra, Ruben laabo ra nda Gad laabo ra nda Zabulon laabo ra, taarey nda, adadu foo nda hinza. Nda Israyila izey n'a Leevi ize se gaarey nda iza hargu-beeri, sanda Yerkoy n'a Musa se yaamar, kaa bande. Nda Yahuuda izey kaabu nda Simeyoŋ izey kaabu nda Benyamaŋ izey kaabu ga ey n'a nungey wey no, nda a n'a šii Haruuna izey se Leewi izey Kohat jama ra, zama wey n'a too ey se. Nda a na

Kiriyat Arba hima di, Anak izey ga addu gaa, wane din Hebron ti Yahuda fooba ra; amma beeri kaŋ ga too a ganda ra nda ganda beeri nda a tondey, Yusuwa na hima di Kaleb Yefune ize izey se ka zaŋ. Nda Harun izey se, a na gaa taaga iza kaŋ nee neera-koy se, Hebron, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; nda Lemna, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; Nda Ailom, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; nda Tema, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; Nda Gella, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; nda Debir, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; Nda Asa, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; nda Tanu, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; nda Baithsamus, nda beeri kaŋ ka tee nda iza; taaga awey ga bine kabu hinza din. Nda Benyamɛŋ kaabu ra, Gibeyon nda a ɲaŋandi kaŋ n'a se; nda Geba, nda a ɲaŋandi kaŋ n'a se; nda Anatot, nda a ɲaŋandi kaŋ n'a se; nda Gamala, nda a ɲaŋandi kaŋ n'a se; gaawey fukko. Kul wey izey Harun ga, wey kaŋ alhazai ti, tan-wey-hinza. Nda Kahat izey Leevi izey kaŋ tun ka bine Kahat izey ra, nda alheri taagey gaa koy ka tun ka bine Efrayim kaabu ra; nda i na taaga din kaŋ ga koy ka tun ka bine neera boŋ se, Sikem, nda a gundekuna izey; nda Gazara nda a gundekuna izey; nda Bet-Horon, nda a gundekuna izey; taaga fukko. Nda ka Daŋ kaabu ra, Elkotaim nda a ɲaŋaŋ kaŋ ka tee a se; nda Getedan, nda a ɲaŋaŋ kaŋ ka tee a se; nda Ayjalon, nda a ɲaŋaŋ kaŋ ka tee a se; nda Geteremmon, nda a ɲaŋaŋ kaŋ ka tee a se; gaawey fukko. Nda ka hun Manase kabila hinza ra, Taanak nda nga kaŋ yaawandi woo se, nda Iebata, nda nga kaŋ yaawandi woo se, gaarey hinka. Ganda woy kul, nda kaŋ hin ka tee boŋ kaŋ se nda iza, kaŋ ga kaa iza ga, Kaahat izey boŋ kaŋ tun. Nda Gershon izey Leevi izey se, Manasse kaabu tontoni ra, taagey kaŋ ti ka fatta addunan boŋ se, Gaulon kaŋ ga Bashan ra

nda a se kaŋ ti ka fatta, nda Bosora nda a se kaŋ ti ka fatta, taagey hinza. Nda Isaakar laabo ra, Kison, nda a se kaŋ yaŋ tun, nda Daberat, nda a se kaŋ yaŋ tun, nda Ramot, nda a se kaŋ yaŋ tun, nda Hantum-ganyo, nda a se kaŋ yaŋ tun; adirey taaci. Nda Aseri kaabu ra, Basella nda a ɲaŋandi kaŋyaŋ, nda Dabbon nda a ɲaŋandi kaŋyaŋ, nda Helkat nda a ɲaŋandi kaŋyaŋ, nda Raab nda a ɲaŋandi kaŋyaŋ; gaawey fukko. Nda ka Naphtali tarey ra, gaa kaŋ din ka tee wane kaŋ too ra, Kadesh kaŋ ga Galilee ra, nda wane kaŋ din ka tee woo se, nda Hammoth nda wane kaŋ din ka tee woo se, nda Kartan nda wane kaŋ din ka tee woo se, gaa hinza. Kulu taawey Gershon ga, kaŋ ga bine i boro-kulu-ize ra, taawey tan-ni-hinza. Nda Merari izey, Leevi yey kaŋ tonton, ize kaŋ bay Zabulon kabile ra, i na Maan nda a hawze beeri yey, nda Kadeš nda a hawze beeri yey. Nda Sila nda a hawze beeri yey; adduŋa hinza. Nda Urduun hawsa kaŋ Zeriko bande, Ruben kaabu ra, adduŋŋa kaŋ ga koy hima-ize se, Bosor kaŋ ga gabu ra; Miso nda a hawsaŋ-beeri; nda Yazer nda a hawsaŋ-beeri; nda Dekmon nda a hawsaŋ-beeri; nda Mafaa nda a hawsaŋ-beeri; adduŋŋa fukko. Nda Gad kabila ga ra, gaa kaŋ ka too dam-kaa-ize se, nda Ramot kaŋ ga Galaad ra, nda a beeri-darey, Kamin, nda a beeri-darey, nda Hesbon, nda a beeri-darey, nda Jazer, nda a beeri-darey; gaa kul taaci. Tarey kul Merari izey se, i boŋ-boŋey bande, kaŋ tun Levi kabila ra, nda tarey woo zama ihinka tan. Kul gaawey Leewiyaŋ ey ga Israyiila yey goykaw ra, gaawey taaci-woy-ahaadu, nda alhayize hawey wey ga gaawey ninni kuuru ra; gaawa nda alhayize hawey wey ga gaawa kuuru ra gaawey ninni kul se; Nda Yerkoy na alhayize kul too Israyiila se, kaŋ a na waažibi ka too i baabawey se; nda i na a too, nda i na

zaa a ra. Amma Diina na i yaamar kala kaŋ ra, sanda a na waažibi i baabawey se, boro kul si taaši i ɲaŋ ra i jiirawey kul ra, i jiirawey kul, Diina na i too i nungey ra. Kala ši kay bine ka tonton koyey kaŋ Goumou n'a fo Israayla izey se ra, kul n'a koy.

22

Sanda Yusuwa na Ruben izey nda Gad izey nda Manase kaabu tontino cebe, nda a fo iri se: war na hãa kulu kaŋ Musa, Goyborro baŋ, na war se fo, nda war na ay batu hãa kulu kaŋ a na war se fo. Ši mana bay war borey-ize ši alhaaloo wey kaŋ hala hannoo jina, ši koy tee Goykoy Irji ši Alatala ši yaamar ga. Sohõ amma Goobari Alhali ir na ir boŋ-ize kaŋ ir na hima ir se, wala kaŋ a fo ir se. Sohõ alhaali ir na kuru ir kaa ir goyze, nda ir kaa ir labu kaŋ ir na tonton, kaŋ Musa na ir ma sohõ Jordan hinka. Amma alhaalin hima ka almaruyyaŋ nda sariya kul, woo Musa, Yerkoy Izze boŋ, na alhukum din ir ma ka kul: ka Yerkoy Izze ir Irkoy bine, ka taa a hanyayyaŋ kul ra, ka a almaruyyaŋ alhaalin, nda ka dobu a ga, nda ka baado a ga war boŋ kul nda war alhaaši kul. Nda Yusuwa na i bine, nda a na i sanba, nda i koy i boŋyaŋ ra. Amma Muusa na haya too Manasse laabo hinza Baasan ra, nda Josuwaa na haya too laabo hinza nda borey kaŋ din borey, Jurdan hinka banda, haarey bande. Waati kaŋ Josuwaa na borey sanba ka koy borey goyey ga, a na borey barka. Nda alhaali booboyaŋ ra, i koy i diney ra, nda allaaba booboyaŋ kaŋ ga baa, nda azurfa, nda zaabu, nda karfe, nda gundey booboyaŋ, i ɲaŋ ka aduŋey ɲaŋyaŋ fay i boroyaŋ ga.

Nda Ruben izey nda Gad izey nda Manasse kaabu tontino koy Israayel izey ga ka hun Shilo Kanaŋ labu ra ka koy Galaad ga, labu kaŋ ti boŋ se wey ga, kaŋ wey na a too boŋ se Goykoy yaamar ra kaŋ na hun Musa ga. Nda i kaa Gilaad Urdun ga, woo kaŋ ga Kanan laamu ra; nda Ruben izey nda Gad izey nda Manase kaabu tontoo ra i na hantumyan foo cindi hinne Urdun ga, hantumyan bere kaŋ ma hima ka dii. Nda Israila ize-ize ji kaŋ ga waane: Dii, Ruben ize-ize, nda Gad ize-ize, nda Manase kaabu hinza goo albaazu foo Kanaan labu dangay-ize ga, Galaad ga, Jordan ga, kaŋ ga tee Israila ize-ize hinka ga. Nda Israila yawey kul n'ka koy Shilo, ka taa ka hima ka yaabo nungey. Nda Israyila izey na koy Ruben izey se nda Gad izey se nda Manase kaafu tontoni izey se Gilad labu ra, Finees woy Eleyazar ize woy Harun ize woy sarki beeri din se nda wo boŋ beeri izey nda woy ga. Sarki beeri foo baba fuwo ra ka hun Israyila kaafu kul ra. Sarki beeri wey ti baba fuwo sarkey nda wey ti Israyila dubu beeri boŋkey. Nda i kaa nga Ruben izey ga, nda nga Gad izey ga, nda Manasse kaabu tontino ga Gilead labu ra; nda i kaa hãa se i ga, i gaa fo, Goungou Yerkoy jama kul gaa fo wane, manti ne wane fatta woo kaŋ war n'a fatta Israila Irji goymiyan do, war kaa kore Goungou Yerkoy ga hõo, war n'a too albaasu hinza war boŋ se, war kaa zama kore-kaw ize Goungou Yerkoy ga? Mana laabo si Peor ga junubu woo, zama ir ši hansa ne ga bine hala hannoo? Nda koy foo tun Goijje boŋ ra. Nda alhaalin ka kuru hõo Gooru ga, nda wala alhaalin ka kuru hõo Gooru ga, suba fatta ga duu Israyila kul boŋ. Nda sohõ nga war laabo kaŋ cindi war gaabu se, war ka hẽenay nga Yerkoy laabo gaabu ra, kaŋ Yerkoy alkaali ga zaama hinne, nda war ga goy war se ay ra; nda

war si tee Irikoy se fatta-ize, nda war kala si koy Yerkoy ga, sabu war ga bina alkaali foo Yerkoy Irikoy ay marga alkaali bande. Mana Akar, Zera din, a ka taarey tee hinka kaŋ ga hima, nda hasara na koy Israyel jama kul ga? Nda wono foo hinne a mana a boŋ yunkuri se. Nda Ruben izey nda Gad izey nda Manase kabile hinza kaŋ zaabi, nda i kaŋ fo Israila kunandi dubu-izawey se, i ga waani: Windi Windi Yerkoy ti, nda Windi Windi alhakiika a beeri, nda Israila alhakiika a ga bay; anda ir ga hinka Yerkoy ɲaŋo ka ir ga hinka, mana a ir tuuri hantum ne. Nda amma ir goo tee ir boŋ se yaamar kulu, hala ka koy farga Yerkoy Irikoy ir ga, hala ka tonton yaamar kulu ga sadaka kaŋ ga koy too, hala ka tee yaamar kulu ga sadaka kisandi, Yerkoy ga guna. Amma ir ga tee woo hãayan kala-ɲaŋa zanta ra, ir goo, alhaalin war yey kulu ši foo suba ir yey kulu se, Woo hinne war Goobari Israayila Alla se? Nda daŋey ka Gooru Zarma ka iri nda iri Jordan, nda si goo iri se Gooru kaŋ, nda iri yey ga bine ir yey ka si boŋ Gooru. Nda ir ga fo ka ir ga tee wane, ka goy wane din tee, si mana tee sabu sadaka ši wala sabu alžibi ši, amma ka wane ga zama šeede ir taarey nda ir taarey, nda ir zumey taarey kaŋ ga kaa ir bande, ka bayrandi Yerkoy bayrandi a yaafo, nda ir sadaka ši nda ir alžibi ši nda ir laafiya alžibi ši; nda ir zumey ši ši ga fo ir zumey še suba, ir ši nda Yerkoy tarey. Nda ir ga waani, alhaalin wala zama kala koy nda ir ga hãa, wala ir boŋ-izey se suba, nda i ga waani: Guna Goykoy Irji yaamar-doo alhaali, kaŋ ir baabey n'a tee, mana kaŋ se saajaw-ize ra, nda mana kaŋ se yaamar-ize ra, amma a ga cebe-šeede ti war nda ir goo ra, nda ir goo ra, nda ir boŋ-izey goo ra. Ši koy nga ir mon kaa fatta Yezom Gozo ga hõ bi, nga ir mon kaa bindi Yezom Gozo ga, ka ir mon

hin ka saajante tee toorey, nda saajantey, nda laafiyaa saajante, amma Yezom Gozo saajante kaŋ goo a dungu ŋa. Nda Finehas saajaw nda Israyila jama margantey kul kaŋ goy nda izo, i ga hãa kalaŋ kaŋ Ruben izey nda Gad izey nda Manase kaabu tontoo ka hãa, nda woo ga i boŋ. Nda Phinehas limaambo no kaŋ Ruben izey se nda Gad izey se nda Manasse kaabu hinza se: Hõo ir guna kaŋ ir Gouro ga nda ir, zama war ši bin alhila tee Gouro ɲaani, nda war na Israayel izey koyjandi Gouro gaa ra. Nda Phinehas boŋyaŋkaw nda boŋyaŋkoyaŋ kulu koy ka hun Ruben izey ga nda ka hun Gad izey ga nda ka hun Manasseh kabila bande ga ka hun Gilead ga ka koy Canaan labu do Israel izey ga, nda i jaabandi sey kaŋ. Nda a bine Israyila izey se, nda i kaŋ Israyila izey ga, nda i barka Israyila izey Irji, nda i fo ba kala taa koy ir ga yawo ra ka ir ɲaŋandi ka Ruben izey nda Gad izey nda Manase kabilaŋnaŋ kafu ɲaŋandi, nda i zama a ga. Nda Yusuwa na maa too din Ruben nda Gad nda Manase kaabu bande ra, nda a na fo kaŋ sheede ti din ra iri se, kaŋ Yerkoy, din Alhala, ti.

23

Nda a koy, bande booboyaŋ banda, Ciine na Israila kayandi kala a jina-izey ga, kala ganda, nda Yusuwa a zama ceerey, a han ka booboyaŋ. Nda Yusuwa a yaamar Israyila yoŋ kul nda boro beeri kaŋ din nda boro boŋ kaŋ din nda boro kaakaw kaŋ din nda boro wallafu kaŋ din, nda a fo iri se, ay na zumu nda ay na hima waati ra; amma ir na guna fondo kaŋ Yirma Irji iri tun a tee laada kul ŋan se iri nungu ga, zama Yirma Irji ir tun ne kaŋ a

yaabo ir se. Dii ka alhaalin nga ay ga ɲaŋ war se lamarey kaŋ tun sohõ war se, wey nda toorey ra war boŋ-izey ra war boŋey se, ka hunUrdun lamarey kul, nda ay mana ka halaaki, nda ka hun haŋ beeri ka ɲaŋ daŋey ra jiiri-koy-ɲaŋey ga. Irji nda Irikoy ir-ize wone ga kaa boŋ iri yaarey ra hala nga ba halaaku, nda a ga too hari debu-ize se nga hala nga kaa boŋ iri nda maaŋe-ize iri yaarey ra, nda war ga too iri labu-ize zaa, sanda Irji Irikoy ir-ize na kaŋ war se. Alhuku ka tonton da alhaali, ka koy nd'a tee kulu kaŋ ga caw Musa se laabu ra, wala war ma koro ne miize ga wala gurma ga, wala war ma huru laama kaŋ ga cindi wey ra; nda ey boŋ Irji yey maa šii war ra, war si ey ga bayrandi, war si ey ga sujudi, amma Yaawe ir ma Irji se war ga koy ka cindi, sanda war n'a tee hala hannoo. Amma Goikoy ga kaa boŋ-ize kaŋ laabo bere nda ŋwaari, nda baa si taaši ir gaa hala hannoo. Iri hinza ne kaŋ iri ra a koy hima dubu woy, zama Soobay, Irikoy Alla ir ma, woo no kaŋ a yaaba iri se, sanda kaŋ a fo ir se. Nda hima ka boŋ ka Irji, ir Alhala, kaŋ. Alhaalin nda war ka koy war goro nd'a ka war tonton labu kaŋ din kaŋ ga cindi war ga, nda war ka hima te ey ga, nda war ka taaru ey ga nda ey ka taaru war ga, war ma bay kaŋ Yirma ši tonton ka labu wey bine war ɲaŋaa ra; nda ey ga zama war se ka koy fondo, nda ka koy kokorante, nda ka koy kaabu war ɲaŋkurji ra, nda ka koy feeji war ɲaŋ ra, har war ka halaka ka hun labu hima kaŋ din kaŋ Yirma war Irikoy na war se. Ni nda ni ka koy hantum sanda kul borey kaŋ ga dungu beeri ra, nda war ma bay war zumey nda war ɲaŋey ra zama kala foo ɲaŋ kul ɲaŋey ra kaŋ Yerkoy Irikoy ir ɲaŋ ga ir se kul hayiizey kaŋ ga ir se, kala foo si koy. Nda a ga zama sanda kaŋ haya kokorantey kul kaŋ ay Diina na kaŋ ne

war še, kaŋ Yerkoy na kaŋ war še, wala sanda wey Yerkoy Irikoy ga kaari war še haya kokorantey kul kaŋ mana hay si, har sanda a ga war huusu kaŋ labbu hayyan din ra, kaŋ Yerkoy na war ma, waati kaŋ war ga Yerkoy Irikoymma alkawali goy, kaŋ a na ay še, nda war ga koy ka tonton Irikoywey fooyaŋ nda ka boŋ se ey ga.

24

Nda Yusuwa na Israyila kaafu kul zumandi Shilo ra, nda a boro-beeri-izey nda a maasu-wallafu-izey nda a jirbi-koy-izey wiri, nda a ir sinjandi Irikoy gaa. Nda Yusuwa fo ka jama kulu se, wey Israila Irji Gozo ga fo, war baabawey zama koyo hinka ra han too ra, Tera wey Ibrahima baaba nda Nahori baaba, nda i ga batu fooyaŋ boŋ. Nda ay na war baba Ibrahima kaŋ haŋa koyo beeri, nda ay na a yaamar laabo kul ra, nda ay na a zuriya beeray, nda ay na a Isaka, nda Isaka se ay na Yakuba nda Isawu, nda ay na Isawu addu Seyiri kaŋ a ga gaa, nda Yakuba nda a ize yaawey na Misira, nda iza ga koy jama beeri nda beeray nda heenay, nda Misira izey na iza hima. Nda ay na daabu Misra nda alaamaaji kaŋ ay tee nd'i ra. Nda bisa wey, a na ir baabawey fatta Misra ra, nda war ka huru hinkantey bi jiiri ra; nda Misrawey na ir baabawey koyrandi gaarey nda barkawey nda ka huru hinkantey bi jiiri ra. Ir mon ɲaandi Yerkoy do, a na hima dubu nda jinde iri mon ga nda Misra izey ga, a na hamma ka ben hari se ka ben dufu, ir mon yaayey na guna kaŋ Yerkoy tee Misra labu ra, ir ga cindi danga ra handu bande. Nda a na ir

goy Amorkaayaŋ labu kaŋ goo Jordan hinka ra, nda Yerkoy na i too ir nungu ra, nda war na i labu zama, nda war na i hasara war yeeji ga. Nda Balak, Zifor din, Moab borey, a koy, nda a hanga yaawu Israila ga, nda a sanbay nda a wee Balaam ma ka ir guna. Nda Yerna Alhaybaakaa ni ši baa ka honga ni, nda a ir barka do, nda a ir fatta ka hun i gaa, nda a i marga. Nda war ka hãa Jourdan, nda war ka kaa Jericho, nda i ka faaba ir ga, kaŋ goro Jericho ra, Amoori-ize nda Kanaani-ize nda Perizi-ize nda Hivi-ize nda Jebusi-ize nda Hiti-ize nda Girgashi-ize, nda Goykoy Irji ka i too ir ga. Nda a koy tuurandi alhaw-ɲaŋ din kaŋ tun iri gaa, nda a koy tuurandi ibo takaa iri nungu gaa boŋ-jine hinza Amorkaayaŋ boŋ-jine, mana iri takooba bande si, hala mana iri feeji bande si. Nda a na hima boro war kaŋ war mana goy tee a ga, nda laabawey kaŋ war mana tee, nda war na zaa ey ra, nda weenawey nda zeytun gunguwey kaŋ war mana šintin war boŋ, war ga ɲaa. Nda sohõ war ka Yirma ɲaŋ, nda war ka a baŋ taarayyan nda haqiijayan ra, nda war ka aljanuubu irikoyaŋ kaa, kaŋ ir baabawey na kaŋ baŋ haŋyaŋ koyjinehere ra nda Misra ra, nda war ka Yirma baŋ. Amma kala a si war boori war ka hima Diina, suuba war boone sohõ hõ war ga hima wala, wala irikoy borey war baba, kaŋ ga dubu koyo beeri, wala Amorikaayaŋ irikoy, kaŋ war goo ga zabu kaŋ boro, ay nda ay boro ga hima Diina, zama a ga alkawali. Nda jama kaŋ zaabi, a fo: Iri si hin ka Goijje yaabu, ka hin ka alheri fooyaŋ boŋ. Yerna Irikoy Hinne, wala nga Irikoy, wala nga na ir fatta hinne nda ir baabawey Misra ra, nda wala nga na ir jinde hantumoo kul ra kaŋ ir ka taa woo ra, nda lasal kul ra kaŋ ir na huru wey ra. Nda Yerna na tuuri Amorite nda kulu laabo kaŋ goo cindi hinka din

bine ir yaafo, amma ir kala ga batu Yerna, zama woo ti Irikoy ir ra. Nda Yusuwa fo jama ga: War si hin ka Gooru buuru, zama Irikoy sankante no wala; nda woo kaŋ ga kwaara, a si war zunubey nda war sarkaw-koyey yaafu, waati kaŋ war na Gooru yaaši nda war na irikoy fooyaŋ buuru; nda a na kaa war ga nda a na war haŋay, se kaŋ a war se hima. Nda jama foo Josué se: Ayi, amma Goobante ti ga bayrandi. Nda Yusuwa kaŋ ne jama ga: Alhaybayzey war ni war boŋ ga zama war na Goykoy suuba ka hima guna. Nda sohõ, ka koy adduŋŋa boŋ-ize kaŋ ga war ize ra, ka ize zumaa tun hima ga Goykoy Israyila Irkoy do. Nda jama fo Yusuwa se, Yerkoy ir ga bayrandi nda ir ga a batu hundu. Nda Yusuwa ye allaɣaŋa tee jama ga han walla din ra, nda a na sariya nda hukunci noo wey ga Shilo, Israyila Irji ɲaŋaŋaŋa goro. Nda a hantum bayrandi wey Irkoy Addu'a taagey boŋ ra, nda a tun haw beeri, nda Yusuwa a sinji a hin terebent gaa ga Yerkoy gaa. Nda Yusufu fo ka jama ga: Dii, haŋ taarey woo ga koy war hin ga šeede ra, zama a boŋ ga mana kul hayiizey kaŋ ne fo ka a se Goyjinaa bande, zama a fo ka war ga hõo. Nda woo ga koy war hin ga šeede ra zamanoo kokorantey ra, waati kaŋ war ga ɲaŋandi ka Goyjinaa ay Irji se. Nda Yusuwa na jama kaŋ sanba, nda i kul ga koy boŋ se i nungu ra. Amma Israyila na baado Yirma se Yusuwa zamanay kul ra, nda borey beeriyan zamanay kul ra wey na koy Yusuwa bande, nda wey na dii goykoy kul wey Yirma na tee Israyila se. Nda a koy da wey nda Yusuwa Nunu hinka, Ayyipu borey, a mana tammu wo tan tasu wo tan jiiri. Nda i na a kaabu a tarey kaŋ daŋey ra, a goro koy ra Timnasara ra, Efrayim addu ra, Galaad addu woŋnaŋ kaŋ ra; Nda Yusufu kokorey, Israyila izey na i zaa Misra ra, nda i na i kaabu

Sekem ra, goro koy daŋ kaŋ Yakuba na a soro Amor nerey kaŋ na Sekem ra zumey woo ra, nda a na a ɲaŋ Yusufu ra nga goro. Nda a koy wala kala din banda, nda Eleyazar, Harun ize, limaama beeri din, a mey, nda i a dunbu Gabaar, Finehas izize se, kaŋ a n'a noo a se adduɲɲa Efrayim se ra.